BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE
12
34 C
9

VI f. 37

14-24. d. 3

DIOGENIS LAERTII DE VITA ET MORIBVS PHILOSOPHORVM LIBRI X.

Cum Indice locupletiſsimo.

VIRTVTE DVCE, COMITE FORTVNA.

BIBLIOTECA NAZ. VITTORIO EMANUELE ROMA

APVD SEB. GRYPHIVM
LVGDVNI,
1546.

FR. AMBROSII
IN DIOGENIS LAERTII
opus, ad Coſmam Medicem epiſtola.

SOLVENTI *mihi quædam Græca uolumina, uenit ad manus* Laërtij Dio*genis de philoſophis prolixum opus.* Id *etſi autori plus in legendo ſtudij quàm in ſcribendo diligentiæ fuiſſe ex ipſa lectione deprehenderem, quia tamen uaria erat hiſtoria, & plurima cognitu neceſſaria continere uidebatur,* Latinum *facere, amicis maximè id fieri orantibus, ſtatui.* Q*uanquã enim ſacris transferendis iampridem ſtudiũ omne tẽpusq; deuouerã, atq; id religionis inſtituto magis conſentaneum, ab hoc tamen ueluti curriculo modicè deflectere, ut ſtudioſis morem gererẽ, haudquaquã reprehenſibile exiſtimaui: imò hoc ipſo labore meo fore, ut* Chriſtianæ *pietatis & gratiæ dignitas magis pateſceret, ac per id fides in deum promptior ac ardentior ſurgeret, ratio uerißima ſuadebat.* Q*uando enim inter illos qui ſapiẽtiæ ſecularis fuere principes tanta de deo, rebusq; & diuinis & humanis opinionũ cõcertatio eſt, ut ſe inuicem deſtruant, neq; ubi conſiſtas reperire poßis, maiore profectò alacritate animus diuinæ dignitatis amplectitur gratiam, atq; ad fontẽ ueritatis accurrens ueteris ſqualorem miſeratur erroris.* Etſi *enim apud illos ſparſim probabilia quædam & ueritati conſona inuenire eſt, mens tamen tanta opinionum uarietate fatigata libentius & gratius intra cubicula ueritatis ſe recipit, & diuinis libris ac literis hauriendis maiori deinceps deſiderio inhiat, & ipſa tamen quæ apud nobiliores quoſque philoſophos, de deo, de cœlo, corporibusq;*

cœleſtibus, de natura rerũ ſubtiliter ac uerè diſputata ſunt, ueritati Chriſtianæ maximè aſtipulãtur. Merebatur enim profectò tam egregia indagandæ ueritatis intentio, opera illa tam acris, adeò celebre ſtudium, ſudoris ſui fructu non uſquequaque deſtitui, deo id permittente ut illorum quoq; teſtimonio fides uera firmamentum ac robur acciperet. Multa in his & dicta grauiter & facta conſtanter inuenias, ut non modo ex illorum libris fidem inuiolabilis ueritas capiat, uerum exemplis quoque religioni noſtræ incitamentum uirtutis accedat. Quàm fœdum enim, quanquam plenum dedecoris eſt, ſi Chriſtianum hominem, & de deo ſuo pendentem, & cui æternæ uitæ ſpes certa ſit, uirtuti & continentiæ dare operam pigeat, cùm gentiles uiros, & à ueri cultu dei ac religione longe alienos probitati, modeſtiæ, frugalitati, cæteriſq; id genus animi humani ornamẽtis impenſius ſtuduiſſe comperit: pleraq; exempla huiuſce pene dixerim euangelicæ perfectioni proxima ſunt, ut pudendum uehementer & erubeſcẽdum ſit, ſi id minus exhibeat Chriſti quàm mundi philoſophus, pluſq; in gentili pectore poſſit amor gloriæ inanis, quàm in animo Chriſtiano religioſæ pietatis affectus. His atque huiuſmodi rationibus facilè mihi perſuaſum eſt, ut hoc traducendi munus non modo ut inutile nõ aſpernarer, ſeu ut noxium fugerem, ſed contrà penitus, ut commodum ac neceſſariũ conſtanter aggrederer. Nempe ſi quem forte plus æquo eiuſce hominum admiratio rapiat, earumq; geſta noſtratis philoſophiæ præferre ſeu conferre & exemplis uelit id quod ſolum ferme timemus, is leuiter admonendus erit, ſolidam potius uirtutem, quàm adumbratam uirtutis imaginem admiretur, & ei ipſi quos ſtupet quàm miſerabili interdum lapſu corruerint ex ipſa lectione docebitur,

tur. Tibi itaq; Coſma uir humaniſsime, & Chriſtianæ nobilitatis decus, hoc opus dedicatum fuit, qui & autoritate tua in primis nos ad illud impuliſti, & gentilis ac noſtræ philoſophiæ peritiſsimus, quanta ſit utriuſq; differẽtia, & dignoſcere facilè & diiudicare nouiſti. Neque id modo, uerum & de labore noſtro ipſe iudicabis. Eo enim libentius de ingeniolo noſtro ferendam tibi ſententiam permitto, quo maturitati grauitatiq; iudicij coniuncta beneuolentia ſingularis errata noſtra faciliore donabit uenia, uerecundiæq; conſulet noſtræ, quæ ſeueriorem cenſuram reformidans, eundem & cenſorem & patronum habere cupit. Sanè quoniam uerſus plurimos & diuerſos, tum alienos, tum ſuos autor interſerit, quod abhorrere uidetur à grauitate hiſtoriæ, illos traducere cõſultò omiſi, ita tamen ut nihil deeſſe ex ſenſu neceſſario ſim paſſus. Simul & rauca uox prolixam concionem, ad quam nequaquam ſuffeciſſet, declinauit, ne riſum moueret audientibus. Plura quidem inſerta ſunt parum pudicè, tum dicta, tum facta, & quæ pudorem exagitent, non omitti & lex interpretandi, & uerè ſuaſit ratio. Sed ſatis iſta ſuperius. Tu ſi qua ſuperflua exiſtimaueris, iure tuo reſecabis.

Vale.

CATALOGVS PHILOSOPHOrum quorum uita à Laërtio deſcribitur, eo quem ipſe in ſcribendo ſeruauit ordine.

LIB. I.

Thales Mileſius 17
Solon Salaminius 26
Chilon Lacedæmonius 37
Pittacus Mitylenæus 40
Bias Prienenſis 44
Cleobulus Lindius 47
Periander Corinthius 49
Anacharſis Scytha 53
Myſon Chenenſis 55
Epimenides Cretenſis 56
Pherecydes Syrus 59

LIB. II.

Anaximander Mileſius 63
Anaximenes Mileſius 64
Anaxagoras Clazom. 65
Archelaus Athenienſis 69
Socrates Athenienſis 70
Xenophon Athenienſis 82
Aeſchines Athenienſis 86
Ariſtippus Cyrenenſis 88
Theodorei 100
Phædon Helienſis 103
Euclides Megarenſis 103
Diodorus Iaſius 106
Stilpo Megarenſis 106
Criton Athenienſis 110
Simon Athenienſis 110
Glauco Athenienſis 111
Simmias Thebanus ibid.
Cebes Thebanus ibidem
Menedemus ibidem

LIB. III.

Plato Athenienſis 120

LIB. IIII.

Speuſippus Athenien. 158
Xenocrates Chalcedonius 159
Polemon Athenien. 164
Crates Athenienſis 166
Crantor Solenſis 167
Arceſilaus Pitaneus 169
Bion Boryſthenites 178
Lacydes Cyrenen. 182
Carneades Cyrenen. 183
Clitomachus Carthaginienſis 186

LIB. V.

Ariſtoteles Stagyrites 186
Theophraſtus Ereſius 200
Strato Lampſacenus 208
Lycon Troadenſis 210

Demetrius Phalereus 214
Heraclides Ponticus 218

LIB. VI.

Antiſthenes Athen. 222
Diogenes Cynicus 228
Monimus Syracuſan. 251
Oneſicritus 252
Crates Thebanus 252
Metrocles Maronita 256
Hipparchia ſoror 257
Menippus Phœnix 258
Menedemus 259

LIB. VII.

Zeno Citticus 261
Herillus Carthagin. 320
Dionyſius Metath. 320
Cleanthes Aſſius 321
Sphærus Boſporanus 325
Chryſippus Solenſis 325

LIB. VIII.

Pythagoras Samius 335
Empedocles Agrigen. 353
Epicharmus Cous 364
Archytas Tarentinus 364
Alcmæon Crotoniata 366
Hippaſus Metapont. 366
Philolaus Crotoniata 367
Eudoxus Cnidius 367

LIB. IX.

Heraclitus Epheſius 370
Zenophanes Coloph. 377
Parmenides Eleates 378
Meliſſus Samius 380
Zeno Eleates ibid.
Leucippus Abderita 382
Democritus Mileſius 384
Protagoras Abderita 390
Diogenes Apolloniat. 392
Anaxarchus Abderita 393
Pyrrho Helienſis 394
Timon Apolloniates 412

LIB. X.

Epicurus Athenien. 416

a 4

HVNC ſequentem locũ, qui eſt in uita Platonis, pag. 123. uer. 28. poſt hæc uerba, Atqui Epicharmus de ſenſibilibus atq; intelligibilibus in hanc ſentẽtiam expreſſè loquitur: omiſerat intactum interpres non ob aliud opinor, quàm quòd egregiè eſſet deprauatus, aut certè ita intricatus ut inde ſe explicare poſſe deſperaret. Nos quod habebat exemplar ad uerbum appendimus ne lectorem ſuſpenderet hiatus, & aliquid deeſſe meritò cauſaretur.

Ἀλλ' ἀεί τοι θεοὶ παρῆσαν καὶ ὑπέλιπον οὐ πώποκα, τάδ' ἀεὶ πάρεσθ' ὅμοια; διά γὰρ τῶν αὐτῶν ἀεί. ἀλλὰ λέγεται πρᾶτον χάος γενέσθαι τῶν θεῶν, πῶς δέκ' ἀμήχανόν γε ἀπὸ τινὸς μηδὲν ὅτι πρᾶτον μέλλοι; οὐκ ἄρ' ἔμελλε πρᾶτον οὐδέν, οὐδὲ μὰ δία δεύτερον δ' ὧν μμε ς νιῦ ὧδε λέγων μέλλει τάδ' εἶναι πότ' ἄασθμόνγε περισσὸν αἰδὲ λῆς τὸν ἄρτιον. ποτὲ θέμεν. λῆς ψᾶφον ἢ τὰν ὑπάρχουσαν λαβεῖν, ἢ δοκεῖ κατοικαὶ ὁ αὐτὸς εἶμεν. οὐκ ἐμὶν τάχα, οὐδὲ μάν, οὐδ' ἀπὸ τεῦ μέτρον παχὺ ἐὸν ποτεθέμεν. λῆτις ἕτερον στερρὸν μᾶκος, ἢ τοῦ πρόσθ' ἐόντος ἀποταμεῖν ἔτι δ' ὑπάρχοι ἐκεῖνο τὸ μέτρον. οὐ γὰρ ὧδε νιῦ ὁρῆ, καὶ τὼς ἀνθρώπως. ὁ μὲν γὰρ ἄνξεθ'. ὁ δὲ γαμὰν φθίνει, ἐμμεταλλαγᾶ γὰρ πάντες ἐντὶ πάντα τὸν χρόνον. ὁ δὲ μεταλλάσσει, κατὰ φύσιν καὶ οὔποκ' ἐν ταυτῷ μένει, ἀλλ' ἕτερον εἴη, κατὰ δὴ τοῦ παρεξεστακότος, καὶ τὺ δὴ κἀγὼ χθὲς ἄλλοι, καὶ νιῦ ἄλλοι τελέθομες, καὖθις ἄλλοι, κοὔποχ' αὐτοὶ κατὰ τὸν λόγον.

DIOGENIS LAERTII DE VITA

& ſententijs eorum, qui in Philoſophia claruerunt,

LIB. I.

PHILOSOPHIAM à Barbaris initia ſumpſiſſe, plerique autumant. Nam Perſis magos, Babylonijs et Aſsyrijs Chaldæos, Indis Gymnoſophiſtas, Celtis ſeu Gallis Druidas, & qui Semnothei appellabãtur, eius rei fuiſſe autores, ait Ariſtoteles in Magico, & Sotion in decimotertio ſucceſſionis libro. Phœnicem præterea Ochum, & Samolxim Thracem, & Atlantem Lybicum, ad hæc Nili Aegyptij filium fuiſſe Vulcanum, qui Philoſophiæ aperuit principia. Porro ipſius rei antiſtites ſacerdotes ac prophetas appellari ſolitos. Ab hoc autem ad Alexandrum Macedonũ regẽ fluxiſſe annos quadrageſies octies mille octingentos ſexaginta tres. Quo toto tempore ſolis defectus apparuiſſe trecentos ſeptuaginta tres, lunæ autem octingentos triginta duos. Enimuero à Magis, quorum principem fuiſſe Zoroaſtrem Perſen memoriæ proditum eſt, Hermodorus Platonicus in libr. de Diſciplinis, uſq; ad excidium Troiæ annos quinquies mille computat. Xanthus uerò Lydius à Zoroaſtre uſq; ad Xerxis tranſitum, ſexcentos enumerat. Pòſt autem magos plurimos ſibi inuicem ſucceſsiſſe, Hoſthanas, Aſtrapſycos, Cobrias ac Pazatas, donec ab Alexandro euerſum eſt Perſarum regnum. Sed hi profecto per

σεμνόθεοι à deorum cultu, & religione uates illi appellati ſunt.

Plinius nõ Hermodorum, ſed Hermippũ citat autorem.

cto per imprudentiam Græcorum rectè facta inuentaq́;, Barbaris applicant. Ab ijs enim non ſolum philoſophia, uerum ipſum quoq; hominum genus initio manauit. Nam Muſæo Athenæ, Thebæ Lino inclytæ ſunt. Horum alterum Eumolpi filium aſſerunt primum deorum generationē tradidiſſe, ſphæramq́; inueniſſe, & ex uno fieri atq; in idem reſolui omnia, dixiſſe. Hunc Phaleris obijſſe diē, ibiq́; ſepultum eſſe, inſcriptumq́; ipſius tumulo hoc epigramma:

φάληρον, & τὰ φυληρα, nauale Atheniensiū.

Εὐμόλπου φίλον υἱὸν ἔχει τὸ φαληρικὸν οὖδας,
 Μουσαῖον φθίμενον σῶμ' ἐπὶ τῷδε τάφῳ. *hoc eſt,*

Eumolpi exanimem Muſæum terra Phalera
 Claudit in hoc tumulo, pignora chara patris.

Porro Muſæi pater, Eumolpidis apud Athenienſes cognomen dedit. Linum uerò Mercurio Muſaq́; Vrania genitum affirmant, ſcripſiſſe autem mundi genarationem. Solis item & Lunæ curſus, animalium & fructuum generationes. Hoc autem operi ſuo fecit initium:

Ἦν ποτέ τοι χρόνος οὗτος ἐν ᾧ ἅμα πάντ' ἐπεφύκει.
hoc eſt,

Tempus erat quo cuncta ſimul ſunt condita quondam.

Alij ab Hercule præceptore caſum arbitrātur.

Quem ſecutus Anaxagoras, & ipſe ſimul facta omnia aſſeruit, eaq́; mente accedente compoſita. Linum autem in Eubœa occubuiſſe ſagitta ab Apolline percuſſum, in quē hoc extat epitaphium:

Ὧδε Λίνον θηβαῖον ἐδέξατο γαῖα θανόντα,
 Μούσης οὐρανίης υἱὸν εὐστέφανον. *hoc eſt,*

Candida purpureis redimitum tempora ſertis
 Thebanum Vraniæ continet urna Linum.

Itaq; philoſophia non à Barbaris, ſed à Græcis initium habuit, cuius & ipſum nomen Barbaram omnino abhor-

rct

ret appellationem. Qui autem illius inuentionem Barbaris aßignant, Orpheum quoque Thracem in medium adducunt philoſophum fuiſſe, & quidem antiquißimum. Equidem is qui de dijs talia commentus eſt, an philoſophus appellandus ſit, neſcio. Videant certè, qui ita uolunt, quo ſit cenſendus nomine, qui dijs uitia quæ raro à turpibus quibusq;, & flagitioſis hominibus geruntur, adſcribit. Hunc autem à mulieribus diſcerptũ perijſſe fama eſt. Cæterum ex eo epigrãmate quod in Dio Macedoniæ inſculptum eſt, fulmine interijſſe cognoſcitur, ubi & ſepultus à Muſis aſſeritur.

Θρήϊκα χρυσολύρην τῇδ' ὀρφέα μῦσαι ἔθαψαν
Ον κτάνεν ὑψιμέδων ζεὺς ψολόεντι βέλει. *hoc eſt,*

Orphea candenti traiectum fulmine Thracem,
Cum aurata Aonides hic poſuere lyra.

Exponunt etiam mores & inſtituta ſingulorum, qui Barbaros aiunt Philoſophiæ principes fuiſſe. Gymnoſophiſtas ac Druidas obſcurè ac per ſententias philoſophari, colendos deos, nihil mali faciendum, & exercendam fortitudinem. Priores illos mortis quoque eſſe contemptores, Clitarchus aſſerit in duodecimo libro. Chaldæos circa Aſtronomiæ rationes prædictiones'que occupari. Magos deorum uacare cultui, & preces illis, ac uota, & ſacrificia, quaſi ſoli ab ijs exaudiantur, offerre, de deorum ſubſtantia & generatione diſſerere. quos item ignem, terram, & aquam eſſe arbitrentur. ſigna ſtatuasq; reprehendere, & eorum in primis qui mares eſſe deos ac fœminas dicunt, errores improbare. De iuſtitia uerba facere, iniquum'que arbitrari, atque impium igni ſepelire. Iuſtum matri ac filiæ miſceri, ut in uigeſimotertio libro ait Sotion. Diuinationem præterea prædiction

*aliàs, εἰδώλοις, ſimulacris ſeu imaginibus.

ctionemq́; exercere, ſibi deos apparere aſſerẽtes, plenum eſſe * dæmonibus aëra, qui tenuiter, ac ueluti ex euaporatione cruentium oculis influant, exteriorem cultũ, & auri uſum interdicere. His autem ueſtis candida, lectus humus, eſca olus, caſeus panisq́; cibarius eſt. Arundine pro baculo utuntur, cuius in ſummitate præfixum caſeum ori applicantes mandunt. Magicæ illos diuinationis ignaros Ariſtoteles ait in libro quem inſcripſit, Magicum, & Dinon in quinto hiſtoriarum libro, qui Zoroaſtrem quoque ex interpretatione nominis ſui, aſtrorum aſſerit fuiſſe cultorem. Hoc ipſum & Hermodorus tradit. Aegyptijs uerò antiquiores eſſe magos Ariſtoteles autor eſt, in primo de philoſophia libro, duoq́; iuxta illos eſſe principia, bonum dæmonem, & malum. Alterum ex his Iouem & Horomaſdem, alterũ Plutonem & Arimanium dici, quod Hermippus quoq; in primo de Magis ait, atque Eudoxus in periodo, & Theopompus octauo Philippicorũ libro. Qui & reuicturos homines, iuxta Magorum ſententiam dicit, immortalesq́; futuros, & uniuerſa illorum precationibus conſiſtere. Iſta Eudemus quoq; Rhodius tradit. Porrò Hecatæus deos quoque ex eorum ſententia eſſe genitos ait. Clearchus uerò Solenſis, in libro de diſciplina, Gymnoſophiſtas à Magis fluxiſſe aſſeuerat. plerique & Iudæos ab his duxiſſe originem tradunt. Herodotum præterea in ius uocant, mendacijq́; arguũt, qui Magorum hiſtoriam ſcripſere. Neque enim iacula in ſolem torſiſſe Xerxem, ut ille ait, nec compedes mari immiſiſſe, quòd hi à Magis dij ſunt traditi. Signa tamen, & ſtatuas ex diſciplinæ inſtituto è medio ſuſtuliſſe. Aegyptiorum autem huiuſmodi philoſophiam de dijs ac iuſtitia, dixere. Materiam principiũ fuiſſe rerũ. ex ea deinceps quatuor elementa diſcreta, perfectaq́;

cõplures animantes. Solem ac Lunam deos eſſe, alterumq́; Oſirim, alteram Iſim appellatos. Exprimere illos per ſcarabeum & draconem, accipitrem, aliaq́; animalia, Manethus autor eſt in naturalium epitome, & Hecatæus in primo de Aegyptiorum philoſophia libro. Statuas præterea & phana à ſe fabricari, quòd ignorent effigiem dei. Mundum genitum, mortalemq́;, & ad ſphæræ ſimilitudinē rotumdum. Stellas ignem eſſe, quarum temperata cõmixtione cuncta ſuper terram naſcantur. Lunã deficere cùm in terræ incidit umbram. Animã & perdurare, & ſubinde migrare. Pluuias ex aëris conuerſionibus fieri. Iſta & huiuſmodi illos de rerum natura diſſerere Hecatæus & Ariſtagoras tradũt. De iuſtitia quoq; leges cõſtituerunt, quas ad Mercurium referunt. Vtiles quaſq; & uſui hominũ accõmodatas animantes, diuino honore proſecuti ſunt. Aſſerunt & ipſi Geometriam, Aſtrologiam, & Arithmeticã, ſe primos inueniſſe. De inuentione autem hactenus. Philoſophiam uerò Pythagoras primus appellauit, ſeq́; philoſophũ, cum Sicyone conueniret Leontem Sicyoniorũ tyrannũ, ſiue Phliaſiorũ, ut ait Heraclides Ponticus in libro quem inſcripſit, περὶ τῆς ἄπνυ. Nullum enim hominum, ſed ſolum deũ eſſe ſapiẽtem. Anteà enim σοφία, hoc eſt ſapientia dicta, quæ nunc philoſophia dicitur. & qui hanc profitebantur, σοφοὶ, hoc eſt, ſapientes appellati. Quicunq; ad ſummam animi uirtutem excreuerunt, hos nunc honeſtiore uocabulo, autore Pythagora Philoſophos, hoc eſt, ſapiẽtiæ ſtudioſos appellamus. Ipſi tamen ſapientes ſophiſtæ etiam ſunt dicti. Neq; hi ſolum, uerum poëtæ quoq; ſophiſtarum appellatione honorãtur. Nam Cratinus in Archilocho, Homerũ & Heſiodum admiratus, ita illos uocat. Sapientes autem habiti ſunt, Thales, Solon, Periander, Cleobulus,

De Apno uide lib. 8. in uita Empedoclis.

bulus, Chilon, Bias, Pittacus. His annumerãt plerią; Anacharſim Scytham, Myſonem Cheneum, Pherecydem Syrum, Epimenidéą; Cretenſem. Addunt alij Piſiſtratũ tyrannum. & hi quidem ſapientes dicti. Enimuerò philoſophiæ duo fuere principia, unũ quod ab Anaximandro, alterũ quod à Pythagora fluxit. Anaximãdri Thales præceptor fuit, Pythagoræ uerò Pherecydes. Appellatumą; eſt id philoſophiæ genus Ionicum, quòd Thales ex Ionia fuerit. Mileſius enim cùm eſſet, Anaximandrum inſtituit. Hoc autem Italicum, quòd illius autor Pythagoras in Italia ut plurimum philoſophatus ſit. Deſinit autẽ Ionica in Clitomachum, Chryſippum, & Theophraſtum, Italica in Epicurum. Quippe Thaleti ſucceſſit Anaximander, Anaximãdro Anaximenes, Anaximeni Anaxagoras, Anaxagoræ Archelaus, ei uerò Socrates, qui primus ethicen inuenit. Huic uerò cum Socratici reliqui, tum in primis Plato qui ueterem Academiam inſtituit, Platoni Speuſippus & Xenocrates, ei Polemon, Polemoni Crantor & Crates, cui Arceſilaus, qui mediam inuexit Academiam. Ei Lacydes, qui nouam Academiã inuenit, Lacydi Carneades, eią; Clitomachus, atq; in hunc modum in Clitomachũ deſijt. Sic autem in Chryſippum: Socrati ſucceſſit Antiſthenes, Antiſtheni Diogenes Cynicus, ei uerò Crates Thebanus, Crati Zeno Cittieus, Zenoni Cleanthes, cui Chryſippus. In Theophraſtum uerò ſic deſijt: Platoni ſuccedit Ariſtoteles, Ariſtoteli uerò Theophraſtus. & hunc quidem in modum Ionica philoſophia deſijt. Porrò Italicæ hæc ſeries fuit: Pherecydi Pythagoras, Pythagoræ Telauges filius ſucceſſit, ei Xenophanes, cui Parmenides, huic Zeno Eleates, Leucippus Zenoni, Democritus Leucippo. Democrito complures, ſed inter reliquos Nauſiphanes,

phanes, Naucidesq; celebrantur. Eis uerò ſuo ordine ſucceßit Epicurus. Philoſophi autem generaliter in duo genera diſtribuuntur. Quidam ex his dogmatici ſunt dicti, qui de rebus ueluti comprehendi poßint diſſerunt. Alij ἐφεκτικοὶ, qui nihil definiunt, & de rebus ita diſputant, ut comprehendi non poßint. Ex his pleriq; ingenij ſui monumenta reliquerunt, alij nihil penitus ſcripſere. His, ut quidam uolunt, Socrates annumeratur, Stilpon, item Philippus, Menedemus, Pyrrho, Theodorus, Carneades, Bryſo, Pythagoras, etiã ſecundũ quoſdam, Ariſto Chius, præter paucas epiſtolas. Alij ſunt qui ſingula tantum opuſcula ſcripſerũt, Meliſſus, Parmenides & Anaxagoras. Multa ſcripſit Zeno, plura Xenophanes, plura Democritus, plura Ariſtoteles, plura Epicurus, ſed Chryſippus plurima. Philoſophorũ alij à ciuitatibus ſunt appellati, ut Eliẽſes, Megarẽſes, Eretici, & Cyrenaici. Quidam à locis, ut Academici, Stoici. Ab euentu nõnulli, ut Peripatetici. nonnulli ab ignominia, ut Cynici. Alij ab effectu, ut Eudæmonici. Quidam à faſtu, ut qui ſe φιλαλήθεις, hoc eſt, ueritatis ſtudioſos, et ἐλεγκτικοὺς, et ἀναλογητικοὺς uocãt. Sunt itẽ qui à præceptoribus ſunt dicti, ut Socratici & Epicurei. Atq; alij, quòd de natura rerũ ſcripſere, Phyſici. Alij, quia circa mores potius ſe occuparunt, Ethici. Cæteri à diſſerendo διαλεκτικοὶ uocati ſunt, hi nimirũ qui uerborum ac rationum acumine pugnant. Diuiditur autem philoſophia in partes tres, Phyſicam, Ethicam, & Dialecticam. Phyſicæ propriũ eſt de mũdo, & de his quæ ſunt in eo, diſſerere. Ethicæ uerò, de uita moribuſq; tractare. Porro dialecticæ ambarum partiũ aſſerre rationes. Sola uſq; ad Archelaũ phyſica uiguit. à Socrate uerò, ut predictum eſt, Ethica initiũ ſumpſit, & à Zenone Eleate Dialecti-

ca.

ca. Ethicæ uerò pars in ſectas decẽ ſcinditur, Academiã, Cyrenaicã, Eliacam, Megaricã, Cynicam, Eretricã, Dialecticam, Peripateticam, Stoicam, & Epicuream. Veteris Academiæ princeps fuit Plato, mediæ Arceſilaus, nouæ Lacydes, Cyrenaicæ Ariſtippus Cyrenæus, Eliacæ Phædon Elienſis, Megaricæ Euclides Megarenſis, Cynicæ Antiſthenes Athenienſis, Eretricæ Menedemus Eretriẽſis, Dialecticæ Clitomachus Chalcedonius, Peripateticæ Ariſtoteles Stagyrites, Stoicæ Zeno Citticus. Porro Epicurea ab autore ipſo appellata eſt. Cæterum Hippobotus in lib. de ſectis, nouẽ ait fuiſſe ſectas atq; inſtituta. Ex his Megaricam primo loco cõſtituit, ſecundo Eretricam, tertio Cyrenaicam, quarto Epicuream, quinto Anniceriam, ſexto Theodoriam, ſeptimo Zenoniam, eãdemq; Stoicam, octauo Academicam ueterẽ, nono Peripateticam. Cynicæ autem, et Eliacæ atq; Dialecticæ nullam mentionem facit. Ea uerò quæ Pyrrhonia dicitur, propter obſcuritatem à plurimis repudiatur. Hãc ipſam tamẽ pleriq; ex parte ſectã eſſe dicũt, ex parte negãt. Eam deniq; ſectã dici aiũt, quæ rationẽ aliquã iuxta id quod apparet, & in prõptu eſt ſequitur, aut ſequi uidetur. Iuxta quod & σκεπτικὴν nõ incõgruè ſectã appellabimus. Verum ſi ſectã intelligimus appellationẽ ex his dogmatibus conſtantem, quæ ſibi ipſis conſentiãt, non iam appellabitur ſecta, neq; enim dogmata, ſiue decreta habet. Iſta de philoſophiæ initijs, au-ctibus, partibus, ac ſectis, paucis diximus. Quãquam haud ita pridẽ ἐλεκτικὴ quædam ſecta à Potamone Alexandrino inuẽta eſt, qui de ſingulis ſectis quæ ſibi placuere ſelegit. Viſum autẽ illi eſt, ut in inſtitutione ſua fatetur, multiplex eſſe ueritatis examẽ. Vnũ à quo iudiciũ fiat, hoc eſt principale, alterũ per quod, id eſt, ſolertiſſimã intimamq;

imag

imaginem. Initiaq́; rerum omnium materiam & qualitatem, effectionem, ac locum ex quo, & à quo, & ubi, & in quo. Finem uerò ad quem cuncta referantur. Vitam ait eſſe omni uirtute perfectam non abſq; corporis naturalibus, externisq́; bonis. Sed iam de uiris ipſis cuiuſmodi fuerint dicendum, ac primùm de Thalete.

THALES MILESIVS.

Thales itaque, ut Herodotus, Duris, ac Democritus aiunt, patre Examio, matre Cleobulina, ex Thelidarum familia, qui Phœnicum nobiliſſimi, à Cadmo et Agenore originem ducunt, Platone quoque teste, natus, primusq́; ſapiens uocatus eſt, quo tempore Damaſius Athenis princeps erat, ſub quo ſeptem quoque ſapientes appellati ſunt, ut ſcribit Demetrius Phalereus in deſcriptione principum. Mileti autē ciuis adſcriptus eſt, profectus cum Neleo ex Phœnice, cùm patrio ſolo excidiſſet, ſeu ut alijs uiſum eſt, indigena Mileſius, & claro genere natus. Poſt reipub. negocia ſeſe ad contemplandā rerum naturam transtulit. Sanè iuxta quoſdam nullum ingenij ſui monumentum reliquit. Nam quæ in eum refertur nautica astrologia, Phoci Samij eſſe perhibetur. Callimachus inuentorem fuiſſe minoris urſæ, ac notaſſe illius ſtellas tradit, qua Phœnices nauigant, cuius uerſus ſunt hi:

Καὶ τοῦ ἁμάξις ἐλέγετο σταθμήσασθαι
Τοὺς ἀστερίσκους ᾗ πλέουσι φοίνικες. *hoc eſt,*

Plaustri notaſſe dictus eſt minuſculas
Stellas, periti quis nauigant Phœnices.

Secundum quoſdam duo ſola conſcripſit, de conuerſione & æquinoctio, cætera facilia eſſe ad percipiendum arbitratus. Putant plerique primum astrologiæ ſecreta rimatum, ſolis defectus conuerſionesq́; prædixiſſe, ut ait

Eudemus in ea quã de Aſtrologia ſcripſit hiſtoria. Quocirca Xenophanem, & Herodotum illum maximè fuiſſe miratos. Idipſum autem Heraclitus Democritusq́; teſtantur. Sunt qui illum immortales animos primum dixiſſe aſſeuerẽt, ex quibus eſt Chœrilus poëta. Primus & ſolis curſum à cõuerſione in conuerſionem reperit. Solisq́; magnitudini lunarem orbem comparatum, ſeptingenteſimam & uiceſimam illius partem eſſe, primus, ut quibuſdã placet, dixit. Primus etiã menſis ultimã τριακάδα, hoc eſt, trigeſimã uocauit. De natura quoq; primus ipſe diſſeruit. Inanimatis etiã illum animas ineſſe putaſſe Ariſtoteles et Hippias autores ſunt, conijcientem id ex magnête lapide & ſuccino. Ab Aegyptijs uerò præcepta geometriæ eruditum, primum deſcripſiſſe circuli triangulum rectis lateribus, & immolaſſe bouem, refert Pãphila. alij Pythagoram dicunt, ut Apollodorus ſupputator. Porro quæ Callimachus ait, Euphorbum Phrygẽ inueniſſe σκαληνὰ, & trigona, quæq́; ad lineæ ſpeculationem pertinent, ea iſte auxit atq; propagauit. Conſtat illũ & reipub. commodis optimê conſuluiſſe. Nam cùm ſocios Mileſios Crœſus habere oraret, obſtitit ille, eaq́; res poſtea Cyro uictoria potito, ſalus ciuitatis fuit. Solitariam eum ac priuatam uitam adamaſſe tradit Heraclides. Quidam uxorem duxiſſe, filiumq́; Cibiſtum procreaſſe, alij cælibem perſeueraſſe, ſororisq́; filium ſibi adoptaſſe ferunt. Et cùm rogaretur, cur liberis non daret operam, quòd filiorum amore non teneretur, reſpondiſſe. Vrgenti matri, ut ſe matrimonij uinculis aſtringeret, adhuc intempeſtiuum eſſe dixit. Ingraueſcente iam ætate cùm ſibi acrius inſiſteret, iam, inquit, intempeſtiuum eſt. Scribit autem Hieronymus Rhodius in ſecundo commentariorum, cùm uellet oſtendere quàm

τριακάδα quã Attici ἔνην καὶ νέαν uocãt, quod in eã deſinat et rurſum naſcatur mẽſis.

ſit

ſit facile ditari, præcognita futura hubertate, conduxiſſe olearia, pecuniasq́; innumeras ſibi comparaſſe. Principiũ omnium aquam eſſe dixit, & animatum mundum ac dæmonibus plenum Anni tempora, illorumq́; uiciſsitudines primum inueniſſe ferunt, eum'que in trecentos ſexaginta quinq; dies diuiſiſſe. Nullo præceptore uſus eſt, niſi quòd Aegyptijs ſacerdotibus, eò profectus, familiariter adhæſit. Porrò Hieronymus menſum eſſe pyramides, umbram obſeruando, memoriæ tradidit, quando nobis æqua magnitudine ſunt. Traſybulo quoque Mileſiorum tyranno, ut ait Mynies, conuixit. Quæ uerò de tripode à piſcatoribus inuento, ſapientibusq́; à plebe Mileſiorum dedicato, memorantur, manifeſta ſunt. Aiunt enim Ionicos adoleſcentes quoſdam à piſcatoribus Mileſijs iactũ retis emiſſe, capto deinde & educto tripode, orta contentio, non antè ſedata eſt, quàm Delphos à Mileſijs miſſum, reſponſumq́; à deo eſt:

Εγκονε Μιλίτου τρίποδος περὶ Φοῖβον ἔρωτας
Τίς σοφίῃ πάντων πρῶτος, τούτου τρίποδ' αὐδῶ.

hoc eſt,

De tripode ex Phœbo quæris Mileſia proles,
Huic tripodem addico cui ſit ſapientia prima.

Datur ergo Thaleti, Thales'que illum alij dat, & rurſus alius alij, donec ad Solonem uentum eſt. Qui deum primum eſſe ſapientiam aſſerens, illum Delphos miſit. Iſta Callimachus in iambis aliter tradit accepta à Leandro Mileſio. Bathyclem enim quempiam Arcadem phialam reliquiſſe, atque iuſsiſſe dari ſapientiſsimo, datam'que Thaleti, ac per orbem rurſum Thaleti, quam ille Apollini Didymæo miſit, ſic dicens ſecundum Callimachum:

Pleriq; à Periandro ad Thraſybulum Mileſiorum tyrannum onuſtam nauem miſſam referunt. Ea uerò cùm circa Coum mare naufragium feciſſet, inuentum pòſt à piſcatoribus tripodem, qui ea uehebatur. Phanodicus uerò circa mare Atticum repertum, atque in urbem delatum ſcribit, factaq́; contentione, ex decreto publico Bianti miſſum. Cauſam ſuo loco dicemus, cùm de Biante dicendum erit. Alij à Vulcano fabrefactum tradunt, ac pro munere Pelopi à deo datum, cùm ille uxorē duceret, demum ad Menelaum perueniſſe, raptumq́; cum Helena ab Alexandro in Coum mare fuiſſe coniectum, Lacæna rixarum cauſam fore aſſerēte. Poſtea cùm quidam illic Lebedij retis iactum mercati eſſent, tripoda quoque fuiſſe comprehenſum, & cùm exorto cum piſcatoribus iurgio Coum aſcendiſſent, nihilq́; proficerent, Miletum, quæ erat metropolis, eam rem detulerunt. Miſſi à Miletijs legati qui eam rem componerent, infecto negocio, reuerſi ſunt. Mileſij ut ſe contemptos uiderunt, aduerſus Coos armis decernere parant, plurimisq́; hinc inde cadentibus, diuino oraculo reſponſum eſt, ſapientiſſimo dandum tripoda. Mox in Thaletem utraq́; partes conſenſere. Hunc ille poſtea Didymæo deuouit Apollini. Cois itaque reſponſum,

Miletus Ioniæ metropolis.

Μὴ πρότερον λύζειν νεῖκος μερόπων καὶ ἰώνον
Πρὶν τρίποδα χρύσειον, ὃν ἥφαιστος βάλε πόντῳ
Ἐκ πόλιος πέμψητε καὶ ἐς δόμον ἀνδρὸς ἵκηται
Ὃς δὲ δάηε τάτ' ὄντα τάτ' ἐασόμενα πρότ' ἐόντα. hoc eſt,
Nō prius Ionij Meropesq́; à Marte recedēt
Quàm tripodem auratū, pelagus quem miſit in altum
Vulcanus: uos rurſum ipſi mittatis in ædes.
Mox hominis, cui ſit ſapientia noſcere prompta
Quæ ſunt, quæ fuerint, quæ mox uentura trahantur.

Meropes Coi, à Merope Tripodæ filio, & Meropis inſula, quæ poſtea Cos appellata eſt.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Mileſijs, ut ſuprà iam diximus, reſponſum, uiro illi dandum, qui ſapientia primus eſſet omnium. ſed de his hactenus. Hermippus autem in uitis, in hunc refert, quod à quibuſdam de Socrate dicitur. Aiebat enim, inquit, trium maximè rerum cauſa gratias ſe fortunæ agere. Primò quòd homo, non bellua: deinde, quòd uir, nõ mulier: tertiò, quòd Græcus natus eſſet, non barbarus. Fertur cùm domo exiret contemplandorum ſiderum cauſa, in ſubiectam foſſam incidiſſe, petulantiq́; probro dictum ab anu domeſtica: Qua ratione, ò Thales, quæ in cœlis ſunt comprehenſurum te arbitraris, qui ea quæ ſunt ante oculos uidere non uales? Aſtronomiæ ſanè fuiſſe ſtudioſiſſimum, & Timon uidit, qui illum in Sillis laudat, cùm ait:

θάλητα à θάλης nam θαλῆς circumflexũ θαλῆ facit genitiuũ.

Οἷον ἔπετα Θάλητα σοφὸν, σοφὸν ἀστρονόμημα. *hoc eſt,*
Qualis erat ſophiæq́; Thales, cœliq́; peritus.

Porrò quæ ab eo ſcripta ſunt, ad ducentos uerſus pertingere Lobon Argiuus autor eſt, inſcriptosq́; imagini ipſius uerſus hos,

Τόνδε Θαλῆν Μίλητος ἴας θρέψας ἀνέδειξεν
Ἀστρολόγον πάντων πρεσβύτατον σοφίᾳ. *hoc eſt,*
Hunc, quæ nutriuit Mileſia terra Thaletem,
Aſtrologum primi nominis ipſa tulit.

Quæ autem eius nomine circunferuntur, hæc ſunt: Non multa uerba prudentis animi indicium ſunt. Vnum aliquid ſapiens diuina, unum quippiam præclarum elige, obſtrues enim os loquacium hominum non paucorum. Feruntur eius & iſtæ ſententiæ: Antiquiſſimum eorum omnium quæ ſunt, deus: ingenitus enim. pulcherrimum mundus, à deo enim factus eſt. maximum locus, capit enim omnia. uelociſſimum mens, nam per uniuerſa diſcurrit. fortiſſimum neceſſitas, cuncta enim ſuperat. ſapientiſſimum temp

tempus, inuenit nanque omnia. Nihil ait mortem à uita differre. Tu uerò, aiebat quiſpiam, quare non moreris? Quia nihil, inquit, differt. Sciſcitanti cuidam, utrum prius factum eſſet, nox an dies: nox, ait, una prius die. Interrogatus, *lateret'ne deos homo malè agens, ne cogitans quidem, inquit. Percontanti adultero, an iuraret non commiſiſſe ſe adulterium, non eſt, ait, periurium adulterio deterius. Interrogatus quid nam eſſet difficile, ſe, inquit, ipſum noſcere: quid contrà facile, ab alio moneri. quid ſuauiſſimum, frui. quid deus, quod initio & fine caret. quid difficile, uidiſſe tyrannum, inquit, ſenem. Quo pacto aduerſæ fortunæ impetus quiſpiam ferat facilimè, ſi inimicos, ait, uideat deterius affectos. quo modo optimè ac iuſtiſſimè uiuemus, ſi quæ in alijs reprehendimus, ait, ipſi non faciamus. quiſnam felix ſit, qui corpore, inquit, ſanus, fortuna locuples, animo non ignauus neque imperitus eſt. Amicorum præſentium & abſentium æque memores debere eſſe: Non componere faciem, ſed bonarum artium ſtudijs animum excolere præclarum eſſe. Noli, inquit, ditari nequiter, neque in ius te uocet ſermo contra coniunctos tibi, ac ſocios dictus. Quæcunque ait, ſtipendia parentibus intuleris, eadem ipſe à filijs expecta. Nilum ait exceſcere quando eteſiæ qui contrarij ſunt, undas repellunt. Ortum primo anno triceſimæ quintæ olympiadis Thalem, Apollodorus in chronicis tradit, mortuum'que ætatis anno ſeptuageſimo, ſiue, ut Soſicrates ait, nonageſimo. Quinquageſima quippe & octaua olympiade eſſe defunctum. Crœſi uerò fuiſſe temporibus, cui & pollicitus ſit Halyn fluuium ſine ponte traijcere, translato curſu. Fuiſſe & alios quinque huius nominis Demetrius Magneſius in æquiuocis

*Valerius lib. 7. de ſapienter dictis.

b 4 fate

ſatetur. Primum rhetorem Calantinianum. ſecundum, pictorem Sicyonium. tertium, Megalophyem, eumq́; antiquiſsimum, ferme Heſiodi, Homeri, Lycurgiq́; tẽporibus. quartũ, cuius meminit Duris in libro de pictura. quintũ, iuniorem & obſcurũ, cuius & Dionyſius in Criticis mentionẽ facit. Sapiens igitur Thales obijt, cũ certamẽ gymnicon ſpectaret, æſtu ſcilicet, ac ſiti & infirmitate fatigatus iã uetulus, in cuius rei teſtimoniũ hæc extãt epigrãmata:

Γυμνικὸν αὖ ποτ᾽ ἀγῶνα θεώμενον ἠέλιε Ζεῦ
  Τὸν σοφὸν ἄνδρα Θαλῆν ἥρπασας ἐκ σταδίων.
Αἰνέω ὅττι μιν ἐγγὺς ἀπήγαγες· ἦ γὰρ ὁ πρέσβυς
  Οὐκ ἔθ᾽ ὁρᾶν ἀπὸ γῆς ἀστέρας ἠδύνατο. *hoc eſt,*

Gymnicon aſpiceret cùm rurſus agona, Thaletem
  Traxiſti è ſtadijs Iuppiter Eelie.
Hunc laudo, cœlo propius quòd duxeris, ultrà
  Non poterat terris aſtra uidere ſenex.

In eundem:

Ἦν ὀλίγον τόδε σῆμα. τὸ δὲ κλέος οὐρανόμηκες
  Τοῦ πολυφροντίστου τοῦτο Θάλητος ὅρη. *hoc eſt,*
Nempe hic exiguus tumulus, ſed ſidera ſcandit
  Gloria, ſunt cuius hæc monumenta Thalæ.

Huius illud eſt, Noſce teipſum. quod Antiſthenes in ſucceſsionibus ait fuiſſe Phemonoës, idq́; ſibi uſurpaſſe Chilonem.

Hoc in loco generatìm ipſorũ facienda mentio eſt, quænam fuerit de illis inter ueteres, & quanta diſcordia. Damon Cyrenæus cùm de philoſophis ſcriberet, omnes inſimulat & ſeptem in primis. Anaximenes autem omnes ait poëticæ magis fuiſſe ſtudioſos. Dicæarchus, neq; ſapiẽtes, neq; philoſophos fuiſſe eos aſſerit, ſed cordatos planè uiros, legumq́; latores. Archetimus Syracuſanus illorũ cum

Cyp

Cypſelo congreſſum ſcripſit, cui ſe quoq; interfuiſſe ait. Euphorus apud Crœſum præter unum Thalem cōueniſſe tradit. Aiunt autem quidam & in Panionio, & Corintho, & Delphis eos cōueniſſe, illorumq; ſententias ponūt quænam cuius ſit exponētes, ut illud, Lacedæmonius fuit Chilo ſapiēs, qui hæc ait, Nihil nimis. Tempori cuncta inſunt bona. Magna & de illorū numero diſcordia eſt. Leandrius enim pro Cleobulo, et Myſone, Leophantū, Gorſiada, Lebediū ſiue Epheſium inſerit, Epimenidemq; Cretenſem. Plato autē in Protagora, Myſonē pro Periandro. Euphorus pro Myſone ponit Anacharſim. alij Pythagoram adijciunt. Porro Dicæarchus quatuor nobis conſenſu omniū ſapientes tradit, Thalem, Biantem, Pittacū, atq; Solonē. tum ſex alios nominat, quorū ex numero tres elegit, Ariſtodemū ſcilicet, Pamphilum, Chilonē Lacedæmonium, Cleobulum, Anacharſim, & Periandrum. Addunt quidam Aceſilaum, Cabam, ſiue Scabram Argiuum. Hermippus autē in libro de ſapiētibus, decem & ſeptem fuiſſe tradit, quorum ex numero ſeptem alij aliter eligant. Sic autē illos computat. Primo loco ponit Solonem, tum Thalem, Pittacum, Biantē, Cleobulum, Chilonem, Periandrū, Anacharſim, Aceſilaum, Epimenidē, Leophantum, Pherecydē, Ariſtodemū, Pythagorā, Laſum, Charmātidæ ſeu Siſimbrini, ſiue ut Ariſtoxenus tradit, Chabrini filiū, Hermioneū, Anaxagoram. Enimuero Hippobotus in deſcriptione philoſophorum, hanc illorum ſeriem exponit: primo Orpheum, deinde Linum, tum Solonem, Periandrum, Anacharſim, Cleobulum, Myſonem, Thalem, Biantem, Pittacum, Epicharmum, & extremo loco Pythagorā. Feruntur & iſtæ Thaletis epiſtolæ.

THALES PHERECYDI.

AVDIO *te primũ Ionũ de diuinis rebus apud Græcos palam diſſerere parare. Verũ iuſtiore fortaſſe ſentẽtiã inter amicos ea quæ ſcripſeris leges, quam paßim quibuſcũq; permittes, nullo illis emolumento futura. Equidẽ ſi tibi gratum cognouero, uolo conſcius eorũ quæ ſcribis eſſe, ac ſi quidem iubes, ad te maturè proficiſcar. Neq; enim adeò amentes ac ſtolidi ſumus, ego et Solon Athenięſis, ut cũ nauigio Cretam petierimus uiſendi gratia, Aegyptũq; itidẽ penetrauerimus, ut iſtic ſacerdotibus & aſtronomis cõgrederemur, ad te nõ pari ſtudio nauigaturi ſimus. Veniet enim & Solon ipſe, ſi annuas. Namq; tu loci illius amore detentus, rarò in Ioniam tranſis, neq; peregrinorũ hominum deſiderio tangeris. Verùm uni tantum, ut ſpero, ſcribendi negocio incumbis. At nos qui nihil ſcribimus, Græciam, Aſiamq; peragramus. Vale.*

THALES SOLONI.

ATHENIS *ſi excedas, Mileti, ut equidẽ reor, commodiſſimè habitare poteris. Eſt enim ueſtra colonia, patierisq; graue nihil. quòd ſi & apud Mileſios execraris tyrãnidem, æque enim ubiq; tyrannos infeſtos habes, at cũ amicis nobiſcum uiuere erit iucundiſſimum. Scripſit ad te Bias ut Prienam proficiſcaris. Eam tu urbem ſi libentius inhabitaueris, & ipſi eò ad te aduolabimus. Vale.*

σεισάχθεια lex dicta, ἀπὸ τοῦ ἀποσείσασθαι τάξιν τῶν δανείων, ab eo quòd ſubleuarentur, ac excuterent æris alieni intolerabilẽ ſarcinam.

SOLON SALAMINIVS.

SOlon Execeſtidæ filius, Salaminius, primus ipſam σεισάχθειαν inuexit Athenięſibus. Sic autẽ appellabatur corporũ poſſeßionumq; redẽptio. Plurimi enim per ſummam inopiam fœneratoribus corpora ſua exponebant, ac ſuper his fœnerabantur. Cùm igitur ſeptem ſibi talenta ex patrimonij ſui iure deberentur, ea primo remiſit, ac reliq

reliquos idem facere exemplo ſuo prouocauit.eaq́; lex Siſachthea appellata eſt.Hoc illi, id quod minimè obſcurum eſt,felix initium,fauſtumq́; fuit ad cæteras cōdendas leges, quas enumerare longiſsimum eſſet,minimeq́; neceſſarium, cùm illæ tabulis æreis inciſæ ſunt. Eſt autem id ipſius factū uel celeberrimum. Cùm de Salamine ipſius patria inter Athenienſes & Megarenſes ferme uſque ad internecionem armis dimicatum eſſet,multisq́; cladibus acceptis, capitale apud Atheniēſes eſſe cœpiſſet, ſi quis legem de uindicanda inſula ferret, ſolicitus Solon ne uel tacendo parum Reipub. conſuleret,uel conſulendo ſibi noceret, ſubitam ſibi dementiam ſimulat, cuius prætextu non dicturus modo prohibita,ſed & facturus erat.Deformis habitu more uecordium in publicum euolat, factoq́; concurſu hominum, quo magis conſilium diſsimulet, inſolitis ſibi uerſibus, per præconem ſuadere populo cœpit quod uetabatur, omniumq́; ita animos cepit, ut aduerſus Megarenſes bellum extemplò decernerent, inſulaq́; deuictis hoſtibus Athenienſium fieret. Verſus autem quibus potiſsimū illos induxit,ſunt hi:

Εἴην δή τοτ᾽ ἐγὼ Φολεγάνδριος ἢ Σικινίτης
Ἀντί γ᾽ ἀθηναίου πατρίδ᾽ ἀμειψάμενος.
Αἶψα γὰρ ἂν φάτις ἥδε μετ᾽ ἀνθρώποισι γένοιτο
Ἀττικὸς οὗτος ἀνὴρ τῶν Σαλαμιν᾽ ἀφέντων.
Ἴομεν εἰς Σαλαμῖνα μαχησόμενοι περὶ νήσου
Ἱμερτῆς, χαλεπόν τ᾽ αἶσχος ἀπωσάμενοι.

hoc eſt,

Olim utinam fuerim Pholegandrius aut Sicinites,
Ac mutata foret Attica terra mihi.
Nam ſubito fama hæc hominum uolitabit ad aures,
Atticus unus adeſt qui Salamina fugit.

Quin

Quin Salamina igitur ſarturi dedecus imus,
Subdita quod nobis inſula reſtituet?

Perſuaſit Athenienſibus in Thracia quoq; ſibi uendicarent Cherſoneſum. Ac ne magis ui quàm iure Salaminam poßidere uiderentur, effoßis quibuſdam tumulis, cadauera ad orientem ſolem conuerſa, qui Athenienſibus ſepeliendi mos erat, oſtendit, ſepulcra item ipſa ad orientem poſita, inſculptaq; ipſis familiarum nomina. quod quidem proprium Athenienſium fuit. Aiunt pleriq; illum exinde Homeri ſcripſiſſe catalogũ ab eo loco, ubi Aiacem ex Salamina duodecim duxiſſe naues ait:

Αἴας δ' ἐκ Σαλαμῖνος ἄγεν δυο καίδεκα νῆας
Στῆσε δ' ἄγων ὅθ' ἀθηναίων ἵσταντο φάλαγγες. *hoc eſt.*
Dux Salamine aderat biſſenis nauibus Aiax
Caſtra ubi Cecropiæ quondam poſuere cohortes.

Ex eo iam tempore plebis in ſe animos ita conuerterat, ut ſibi illum omnes uno animo imperare cuperent. Eis uerò ille intantum abfuit, ut acquieſceret, ut autore Soſicrate, Piſiſtratũ quoq; propinquum ſuum, cùm ſibi tyrannidem parare intelligeret, quantum in ſe fuit, prohibuerit. Nam euocata concione profectus in publicum, lorica armatus & clypeo, Piſiſtrati inſidias & improbos conatus aperuit. Neq; id ſolum, uerum & iuuare paratum, ac pro libertate ſeſe pugnaturum aſſeuerauit. Viri, inquiens, Athenienſes, aliјs quidam ſapientior, aliјs uerò fortior ſum. Sapientior enim illis ſum, qui Piſiſtrati conatus nõ animaduertunt: fortior autẽ his qui ſciunt illum quidem, ſed metu ſilent. Senatus uerò, quòd ſtuderet Piſiſtrato, inſanire illum proclamabat. At ille, meam, inquit, inſaniam ciuibus breui tempus oſtendet, cùm ueritas in lucem uenerit. Elegi autem ipſius de tyrannide Piſiſtrati ſunt hi:

Ἐμ νεφέλης φέρεται χιόνος βία ἠδὲ χαλάζης
Βροντὴ τ' ἐκ λαμπρῆς γίνεται ἀστεροπῆς.
Ανδρῶν τ' ἐκ μεγάλων πόλις ὄλλυται, ἐς δὲ μονάρχου
Δῆμος ἀϊδρείῃ δουλοσύνην ἔπεσεν. hoc eſt,
Vis niuis & nebuloſo agitatur in æthere grando,
Horrendum excutiunt fulgura clara ſonum.
Et cecidere uiris perſæpe potentibus urbes,
Detruſa inq́; ſerum plebs ſtolida imperium eſt.

Iam uerè Piſiſtrato rerum potito, minimè obtemperans, ante curiã arma depoſuit, dicens illud: Oʼ patria, tibi equidem uerbo & opere auxiliatus ſum. In Aegyptum nauigauit, atq; inde Cyprum profectus, poſtremo ad Crœſum peruenit, à quo interrogatus, quis nam ſibi fœlix uideretur, Telus, inquit, Athenienſis, & Cleobis, & Bito, & cætera quæ ſunt in ore omniũ. Aiunt quidam, Crœſum cùm ſe exquiſitiſsimè omnium ornamentorum genere compoſuiſſet, ſublimiq́; in ſolio ſederet, interrogaſſe eum an pulchrius unquam ſpectaculum uiderit, illumq́; dixiſſe gallos gallinaceos, faſianos, atq; pauones. Naturali enim eos nitore, & incredibili ſpecioſitate ueſtiri. Aʼ Crœſo deinde in Ciliciem profectus, urbem cõdidit: atq; ex ſuo nomine Solos appellauit, in qua Athenienſium aliquot ſtatuit, qui tractu temporis cùm patriam uocem corrupiſſent, σολοικίζειν dicti ſunt. Et appellabantur hi quidem Solenſes: qui Cyprij uero, Solij. Cùm uerò Piſiſtratum in tyrannide perſeuerare didiciſſet, ita Athenienſibus ſcripſit:

Hæc prolixius Herodotus.

Soli, quæ poſtea Pompeiopolis dicta eſt, à Põpeio reſtituta, autor Stephanus.

Εἰ δὲ πεπόνθατε δεινὰ δι' ὑμετέραν κακότητα
Μήτι θεοῖς τούτων μοῖραν ἐπεμφέρετε.
Αὐτοὶ γὰρ τούτους ηὐξήσατε ῥύσια δόντες
Καὶ διὰ ταῦτα κακὴν ἔσχετε δουλοσύνην.
Υμέων δ' εἷς μὲν ἕκαστος ἀλώπεκος ἴχνεσι βαίνει

Σύμ

Σύμπασι δ᾽ ὑμῖν κοῦφος ἔνεςι νόος.
Εἰς γὰρ γλῶσσαν ὁρᾶτε, καὶ εἰς ἔπος αἰόλον ἀνδρὸς
Εἰς ἔργον δ᾽ οὐδὲν γιγνόμενον βλέπετε. hoc eſt,
Si ueſtro meritas pendetis crimine pœnas,
Non culpa in iuſtos reijcienda deos:
Hos nam ipſi immunes ueſtra fouiſtis in urbe,
Qui miſeris uobis ſubdita colla premunt.
Quiuis enim ueſtrum uulpis ueſtigia calcat,
Verum mens ſtolida eſt omnibus, atq; leuis.
Suſpicitis nam linguam hominis, uerſutaq; uerba,
Quod tentet, nemo cernere curat, opus.

Inter alias hæ clariores ſunt eius ſententiæ. Quæ non poſuiſti, ne tollas. Ne mentiaris. Probitatem iureiurando certiorem habe. Principem agere noli, niſi edoctus ſubeas. Principi conſule non dulciora, ſed optima. Intellectum fac ducem. Ne malè loquaris. Deos honora, & parentes reuerere. Nihil equidem homini metuendum eſt, niſi ne fœlicitatem excludat. Nemo ſtultus tacere poteſt. Populi rector prius ſe, quàm populum rectè inſtituere debet. Praui hominis lingua acutior eſt gladio. Si principes & maiores ſecundum leges uixerint, unaquæque ciuitas optimè regi poterit. Hæc ille. Piſiſtratus autem cùm illius fugam didiciſſet, ſic ad eum ſcripſit.

PISISTRATVS SOLONI S.

NEQVE ſolus Græcorū tyrannidem arripui, neq; mihi rē alienā uſurpaui. Quippe genus à Cecrope duco. Id enim mihi meo iure uēdico, quod Atheniēſes olim cum iureiurando firmaſſent Codro illiusq; genti præbituros, poſtmodum abſtulerāt. Cæterū in deos, uel in homines nihil aliàs pecco. Leges quas ipſe Atheniēſibus dediſti, ſeruari atq; ſecundum eas uiuere iubeo. Et quidē melius ſeruantur

uantur quàm poſſent, ſi multitudinis imperio res ageretur. Permitto enim nemini iniuriam fieri: ac tyrannus ego. præter dignitatē & honorē nihil à plebe differo, ſolis eis ſtipēdijs contentus, quæ ijs quoq; qui ante me regnarunt, debebātur. Deniq; Athenienſium ſinguli decimas frugum ſuarū ſeparant, nō in uſus noſtros cōſumendas, uerum ſacrificijs publicis, cōmodisq; cōmunibus, & ſi quādo bellū cōtra nos ingruerit, in ſumptus deputandas. Tibi equidem nihil ſuccenſeo, quòd mētem meam, conſiliumq; detexeris, quippe qui id potius reip. ſtudio ciuitatis, quàm mei odio detexeris, ac præterea quòd ignorares cuiuſmodi ego rex futurus eſſem. Id enim ſi didiciſſes, æquo animo & conatus meos fortè toleraſſes, & te fugæ haudquaquam cōmiſiſſes. Redi igitur domū bona fide, mihi & iniurato credēs, nihil eſſe periculi à Piſiſtrato Soloni. Noſti enim neminem etiā ex inimicorū numero mali quippiā à me perpeſſum. Deniq; ſi placuerit frui noſtra amicitia, inter primos eris. Nihil enim in te fraudis, perfidiæ'ue cōſpicio. Quòd ſi alioqui habitare Athenis nolueris, pro arbitrio tuo id facies: tantum ne noſtri cauſa patria excideris. Vale. Hæc Piſiſtratus.

Solon autē humanæ uitæ terminū ſeptuaginta annos eſſe ait. Videtur autē id præclarè ſtatuiſſe, Si quis parentes non enutrierit, is ignobilis & obſcurus eſto. Similiter & qui patrimonij uerſurā fecerit. Is itē qui ſectatur ociū, omnibus accuſare uolētibus obnoxius eſto. Porrò Lyſias in oratione quam cōtra Niciam ſcripſit, Draconē aſſerit eā ſcripſiſſe legē, Solonēq; tuliſſe. Eum item qui nequitia ac flagitijs inſignis eſſet, tribunali publicisq; ſuggeſtis arcendum ſtatuit. Athletarum quoque præmia caſtigata moderatione correxit. Ei quidem qui olympia uiciſſet,

quinq

quingẽtas drachmas, qui uerò Iſthmia, dari cẽtum conſtituit, eademq; ratione in certaminibus cæteris. Eſſe enim abſurdũ huiuſmodi honores modũ deſiderare, ſolum uerò eos, qui in prælijs occubuiſſent, præmijs eſſe illuſtrãdos, quorum filios publico nutriendos erudiendosq; præcepit. Quo ſane animati uniuerſi, fortiter ac ſtrenuè in bellis dimicabãt. Sic Polyzelus, ſic Cynægirus, ſic Callimachus, ſic omnes qui in Marathonis expeditione pugnauerunt. Sic præterea, Armodius, Ariſtogiton, Militiades, innumerabilesq; alij. Hi uerò, dum exercentur nimium precioſi ſumptuoſiq;, athletæ, & dum uincunt, reip. detrimento ſunt, & contra patriam magis, quàm aduerſus hoſtes coronantur, ac iuxta Euripidem, cum ſenuerint,

Τρίβωνες ἐκλιπόντες οἴχονται κρόκας. hoc eſt,
Tramis relicta deteruntur pallia.

Id præuidẽs Solon eos parcius accepit. Præclarè & illud ſtatuit, ut curator cũ pupillorũ matre non cohabitet. Cauitq; ne is fieret curator, ad quẽ poſt pupillorũ obitũ ſubſtantia ſpectaret. Illud itẽ, nõ licere anulario eius qui anulũ uẽdidiſſet ſeruare ſigillũ. Et qui alteri unũ oculũ eruerit, ei ambos erui debere: & quæ non poſuiſti, ne tollas: ſi quis ſecus facit, capitale eſto. Principẽ ſi ebrius deprehẽſus eſſet, morte mulctãdũ. Homeri poëmata, *ut ordine reſarcirẽtur ſcripſit, ut eſſet uerſuum ſenſuumq; conſequentia. Magis ergo Solon, q̃ Piſiſtratus Homerũ illuſtrauit, ut in quinto Megaricorũ Dieuchidas ait: Primus autẽ trigeſimam diem mẽſis ἕνην καὶ νέαν appellauit, nouemq; principũ numerũ ad ſentẽtias dicẽdas primus inſtituit, ut Apollodorus in ſecũdo, de legislatoribus refert. Seditione autẽ inter urbanos, agreſtes, ac maritimos exorta, neutrarum ſe partium fecit. Aiebat ſermonem eſſe imaginem quidem oper

* ἐξ ὑποβολῆς ῥαψῳδεῖσθαι.

νέαν, quæ uox Atticis antiquã ſonat, Demoſthenes enim ἕνας ἀρχάς dixit.

operis, regem uerò qui eſſet fortiſſimus uiribus. Leges aranearum telis eſſe ſimillimas. Illis quippe ſi quid leue & imbecillũ inciderit, inuolui ab eis atq; contegi, ſi quid maius aut grauius, perrumpi ac perire. Sermonem quidem ſilentio, ſilentium uerò tempore ſignari dicebat. Qui apud tyrannos autoritate ualerent, eos calculis quibus in componendis rationibus utimur, comparare conſueuerat. Vt enim illi interdum maiorem numerum, interdum minorẽ ſignificant, ita & tyrannos horum quemq; prout libitum fuerit, aliquando illuſtrem & inclytum, aliquando obſcurum habere & ignobilem. Interrogatus, quamobrem contra parricidam legẽ nõ tuliſſet, quòd deſperaßet, ait, hoc ſcelus. Quo pacto item homines minimè humana iura uiolarent, ſi ſic doleant & afficiantur, qui iniurijs non laceßuntur, ut qui laceſſuntur. Satietatem ex diuitijs naſci, & ex ſatietate contumeliam gigni. Athenienſes uerò ut dies ſecundum Lunæ curſum agerent, monuit. Theſpim tragœdias agere, ac docere prohibuit, inutilem eas falſiloquentiam uocans. Vbi ergo ſeipſum Piſiſtratus conſternaßet ac uulneraßet, hinc, ait, iſta pullularunt. Sunt autem eius monita quibus conſulere ſolebat hominibus, ut ait Apollodorus in libro de philoſophorum ſectis, huiuſmodi, Virtutem atq; probitatem iuramẽto fideliorem cenſe. Mentiri noli. Præclara ſtudioſè meditare. Amicos cito noli parare, quos autem parau eris, ne reijcias. Tunc rege, cũ primum didiceris regi. Conſule nõ quæ ſuauißima, ſed quæ ſunt optima. Animum ac rationẽ ducẽ ſequere. Noli malis cõgredi. Deos honora. Parẽtes reuerere. Fertur & Minermũ increpaſſe cũ ſcripſerit ſexageſimum annũ fatalem eſſe, monuiſſeq; ut octogeſimum ſcriberet. Sunt item quæ metro celebrantur eius*

** ἄρχε πρῶτον μαθὼν ἄρχεσθαι. Impera, ſed cũ imperiũ ferre didiceris.*

præcepta in hunc ſenſum:

Πεφυλαγμένος ἄνδρα ἕκαςον,
Ορα μὴ κρυπτὸν * ἔχθος ἔχων
Κραδίῃ, φαιδρῷ προσεννέπῃ προσώπῳ
Γλῶσσα δέ οἱ διχόμυθος
Εκ μελαίνας φρενὸς γεγωνῇ. *hoc eſt,*

* ἄλς, ἔγχος.

Tu ſi ſapis, fac ſingulos probè obſerues,
Ne fortè quiſquam tegat quod habet intus
Odium, & interim uultu loquatur blando,
Ac lingua duplex ex atra ſonet mente.

Conſtat eum ſcripſiſſe leges, conciones quoq;, & ad ſeſe quædã exhortatoria. Elegia de Salamina, Athenięſiumq; repub. ad quinq; millia uerſuũ. Iambos etiãnũ & Epodos. Porrò ipſius imagini in hũc ſenſum epigrãma ſcriptũ eſt:

Η Μήδων ἄδικον παύσασ' ὕβριν, ἥδε Σόλωνα
Τόνδε τεκνοῖ Σαλαμὶς θεσμοθέτην ἱερόν. *hoc eſt,*

Quæ dudum inſanas Medorum propulit iras,
Legiferum Salamis pulchra Solona parit.

Floruit autẽ maximè circa quadrageſimã ſextã olympiadem, cuius tertio anno princeps Athenienſium fuit, ut ait Soſicrates, quo etiã tempore leges eis dedit. Obijt autem in Cypro ætatis ſuæ anno octuageſimo, hoc ſuis mandans, ut Salaminã eius oſſa transferrent, atq; in cinerẽ ſolũ per prouinciam diſſeminarent. Quocirca & Cratinus in Chirone ipſum ita loquentem facit: Ego hanc, ut aiunt homines, inſulam colo, Sparſus per omnem Aiacis urbem ſtrenui. Extat de illo & noſtrum epigramma, ex eo cuius iam ſuprà meminimus epigrammatum libro, ubi & de ſapientibus omnibus & doctrina præſtantibus uiris, omni genere metrorum luſimus:

Laërtij liber, q παμμετρος inſcribitur, cuius ſæpe alibi meminit.

Σῶμα μὲν ἦρε Σόλωνος ἐν ἀλλοδαπῇ Κύπριον πῦρ

Οςᾶ δ' ἔχει Σαλαμὶς, ὧν κόνις ἀςάχυος.
Ψυχὴν δ' ἄξονες ὀυθὺς ἐς ὀυρανὸν ἤγαγον. εὖ γὰρ
Θῆκε νόμους ἀυτοῖς ἄχθεα κουφότατα. hoc eſt,
Cypria defunctum ſubtraxit flamma Solonem.
Oſsa ſed in cineres uerſa tenet Salamis.
Mox animus nitido ſublatus ad æthera curru,
Quippe ſacras leges pondera grata tulit.

Aiunt & hanc ipſius fuiſſe ſentētiā: Nihil nimis. Ipſumq́; refert Dioſcorides in commentarijs, cùm lacrimaretur ac lugeret defunctum filium, diceretur q́; à quodam, At nihil proficis, reſpōdiſſe, at propter hoc ipſum illacrymor, quia nihil proficio. Feruntur & iſtæ eius epiſtolæ.

SOLON · PERIANDRO.

SCRIBIS tibi plurimos inſidiari. At tu ſi quidem omnes è medio tuleris, ne ſic quidē proficies. Inſidiabitur enim tibi quiſpiam ex his quos minimè ſuſpectos habes, partim ſibi quidem metuēs, partim te reprehendens, quòd omnia formides, nihilq́; nō metuas, partim itē ciuitati gratificari cupiens. Eſſet ergo optimum abſtinere tyrannide, ut cauſas omnis metus euaderes. Quòd ſi tyrānidi omnino inſiſtēdum cenſes, cōpares tibi neceſse eſt externas uires, & peregrina auxilia urbanis uiribus maiora, ut iam tibi nullus infeſtus ſit, & tu neminem extorrem agas. Vale.

SOLON EPIMENIDI.

NEQVE leges meæ profectò Athenienſibus profuturæ multum erant, neque tu eis antiquatis ciuitati fuiſti emolumento. Deus enim ac latores legum non ſoli iuuare ciuitates poſſunt, ſed qui multitudinem agunt in quamcunque ſententiam uolunt. His enim ſi rectè rem adminiſtrent, deus ac leges utiles ſunt: ſin autem malè, nihil proſunt. Neque ſanè meæ leges ac iura,

quæ ſcripſi, quicquam profuerunt: ſed qui illas tranſgreſſi ſunt, magna Reipub. inuexere detrimenta. Qui Piſiſtrato ne tyrannidem inuaderet, nón obſtiterunt: neque uerò futura prædicenti mihi fides habebatur. Ille fidelior exiſtimabatur Athenienſibus blandiens, quàm ego uera proloquens. Poſitis igitur armis pro curia, his quidem qui Piſiſtratum geſtire tyrannidem non animaduertunt, ſapičtiorem: eis uerò qui libertatem Reip. aſſerere metuerent, fortiorem eſſe me dixi. At illi Solonis interpretabantur inſaniam, tandem ita patriam conteſtatus exceſſi: Oʼ patria, hic quidem Solon ille tibi opem ferre & facto & dicto promptus & paratus eſt, cæterū hiſce & inſanire uideor. Itaq; te deſerta proficiſcor, ſolus ex omnibus Piſiſtrati inimicus. Iſti uerò & fauere & obſequi parati ſunt. Noſti enim hominem amice, quanto ille aſtu, quo ingenio, qua arte tyrannidem inuaſerit. Nam cœpit blande plebē illicere, deinde ſibi etiam uulnera inflixit, ac progreſſus in publicū, eaſq́; ſe ab hoſtibus accepiſſe uociferans, orabat quadringentos robuſtiſſimos iuuenes ſibi cuſtodes darent. At illi, me quidem reluctante & reclamante acquieuerunt. Erant autem hi armati ualidis fuſtibus. His itaq; ſtipatus ſtatum Reip. euertit. Dumq́; illi ſpe inani pauperes ſuos, ne mercede ſeruirent, liberare ſtudent, omnes unà ſub iugum miſſi ſunt, uniq́; ſeruiunt Piſiſtrato.

Piſiſtrati uerſutia de qua Iuſtinus lib. 2.

SOLON PISISTRATO.

CREDO *equidem nihil me abs te paſſurū mali. Nam ante tyrannidem tibi amicus eram, ne nunc quidem magis infenſus quàm alius quiuis Athenienſium qui tyrannidem nō ament. Siue autem unius imperio regi, ſiue publicè rem adminiſtrari illis utilius ſit, ex ſua quiſq; ſententia ſtatuat. Certè tyrannorum te omnium eſſe præſtantiſſimū fateor,*

Athen

Athenas autẽ redire mihi utile non eſſe cognoſco, ne quis me iuſtè reprehendat, qui Athenienſibus dudum Rempub. ex æquo adminiſtrandam tradideram, præſensq́; oblatam mihi tyrannidem ſponte declinaueram, modò rediens factum tuum ſubita pœnitentia probare uidear.

SOLON CROESO.

AMPLECTOR *mirificè tuam in nos beneuolentiam, & per deos immortales, niſi apud me iampridem ſtatuiſſem ibi ſedem habere, ubi Reſp. ſit libera, mallem apud te in tuo regno uitam quàm Athenis agere, uiolẽter tyrãnidem exercente Piſiſtrato. Verum ibi ſuauius ex inſtituto noſtro uiuimus, ubi ſunt omnibus æqua & cõmunia iura. Veniam tamen ad te, ut tuo uel hoſpitio tantiſper fruar.*

CHILO LACEDAEMONIVS.

CHilo Lacedæmonius patre Damageto fuit. Hic ſcripſit elegiam aduerſus ferè ducentos. Dicebat autem futurorum prouidentiam ratione comprehendi poſſe, pro uirtute uiri. Indignanti fratri quòd Ephorus ipſe non fieret, cùm ille fuiſſet, Ego, inquit, pati iniurias ſcio, non tu. Fuit autem Ephorus circa quinquageſimam, & quintam olympiadem. Porrò Pamphila circa ſextam ait, primumq́; Ephorũ fuiſſe ſub Euthydemo autore Soſicrate. Primũq́; inſtituiſſe, ut Ephori regibus adiungerentur, Satyrus Lycurgum dixit. Hic, ut Herodotus in 1. hiſtoriarũ libro refert, Hippocrati in Olympia ſacrificanti cum feruere abſq́; ignis adminiculo lebetes cœpiſſent, conſuluit, aut perſiſteret cœlebs, aut ſi duxiſſet uxorem dimitteret, filiosq́; necaret. Ferunt eum & Aeſopum interrogaſſe, quid nam faceret Iupiter, Illumq́; reſpondiſſe, Excelſa humiliat, & humilia extollit. Rogatus quo differunt periti ab imperitis, Bona inquit ſpe. Quid difficile, Arcana inquit

ἔφοροι magiſtratus apud Lacedæmonios. ſic dicti ab eo quòd res ciuitatis inſpicerent, erant autẽ numero 5.

reticere, & ociū rectè diſpenſare, iniuriasq́; tolerare poſſe. Præcipiebat & hæc, Lingua ſemper quidem, ſed in cōuiuio præſertim continenda. Proximò non malè dicēdum, alioquin audituros quæ nobis dolebunt. Nemini intentandas minas: eſſe enim muliebre. Promptius ad amicorū aduerſos caſus, quàm ad ſecundos ſucceſſus accurrendum. Vxorem humilem, apparatu modico ducēdam. Mortuo nō malędicendum. Honorandam ſenectutem. Cauendum ſibiipſi. Damnum potius, quàm turpe lucrū eligendum: nam id ſemel tantū dolori eſſe, hoc ſemper. Elato ſecundis rebus non arridendum. Fortem manſuetū eſſe oportere, ut proximi nō tam metuant quàm reuerēātur. Diſcendum domui ſuæ rite præeſſe. Linguā præire animo non permittendā. Superandam iracundiam. Diuinationē non execrandam. Impoſſibilia nō appetenda. In uia non feſtinandum. Inter loquendum non agitandam manum: eſſe enim uecordium. Obtemperandum legibus. Quietem adamandam. Inter cæteras eius ſententias hæc maximè placuit, qua dixerat, lapideis cotibus aurum examinari, & dare apertum ſui documentum, auro autem bonorum malorum'que hominum mentē cuiuſmodi ſit, cōprobari. Aiunt illum cùm iam eſſet uetulus, dixiſſe ſibi non eſſe conſcium in tota uita ingratitudinis: una tamē re ſe modicè moueri, quòd cùm ſemel inter amicos illi iudicandum eſſet, neq; contra ius agere aliquid uellet, perſuaſerit amico iudicium à ſe prouocaret, ut ſic nimirum utrunq;, legem & amicum ſeruaret. Maxima gloria præcipuè apud Græcos fuit, quod de Cytheris inſula Laconiæ prædixerit. Nam cùm illius naturā, ſitumq́; didiciſſet, Vtinam; inquit, hæc nunquam fuiſſet, aut certē ſimul ac nata eſt, ſubmerſa eſſet. Præclarè ſiquidē ac perſpicaciter præuiderat. Demaratus enim Lacedæmonæ fugiens

Cythera inſula & eiuſdem nominis urbs, antè Porphyris dicta, autor Plinius.

giens, Xerxi conſuluerat in ea inſula naues contineret. & profectò in ditionem hoſtiũ ueniſſet Græcia, ſi id regi perſuaſiſſet. Poſtea uerò Nicias bello Peloponeſiaco euerſa inſula, præſidium illic Athenienſiũ ſtatuit, Lacedæmoniosq́; multis cladibus afflixit. Erat in loquendo breuis, atq; ob eã rẽ Ariſtagoras Mileſius, hunc loquendi morẽ Chiloniũ appellat. Senuerat iam circa quinquageſimã ſecundam olympiadem, quo tempore florebat Aeſopus orator. Obijt autem, ut Hermippus ait, Piſæ, amplexus atq; oſculatus filiũ, quòd in Olympia fuiſſet coronatus. Defunctũ aſſerũt immodica lætitia, & ſenij imbecillitate. Omnes autẽ qui ad celebritatem conuenerant, honorificentiſſimè iuſta perſoluerunt. Eſt & in hunc noſtrum epigramma:

Φωσφόρε σοὶ πολύδευκευς ἔχω χάριν, οὕνεκα ὑιὸς
Χείλωνος πυγμῇ χλωρὸν ἕλεν κότινον.
Εἰ δ᾽ ὁ πατὴρ στεφανοῦχον ἰδὼν τέκνον ἤμυσεν ἡσθεὶς
Οὐ νεμεσητόν, ἐμοὶ τοῖος ἴτω θάνατος. hoc eſt,
Phoſphore reddatur Pollux tibi gratia, quòd fert
Chilonis natus tempora cincta pugil.
Serta uidens nati genitor, ſi lætus obiuit
Mortem, non mirum, mors mihi talis eat.
Ipſius item imagini inſcriptum,
Τόνδε δορυστέφανος Σπάρτα Χείλων᾽ ἐφύτευσεν
Ὃς τῶν ἑπτὰ σοφῶν πρῶτος ἔφυ σοφίῃ. hoc eſt
Hic ſapiens forti natus Lacedæmone Chilon,
Qui è numero ſeptem maximus unus erat.

Eius eſt ea ſententiola, ſponſioni non deeſſe iacturã. Breuis quoq; epiſtola ipſius fertur huiuſmodi.

CHILO PERIANDRO S.

IVBES uti militia uacem, extorrisq́; agam, quaſi tu in tuto futurus ſis. Atqui ego monarchæ nec ſua tuta

eſſe puto, fœlicemq́; eum tyrannum cenſeo, cui in ſua domo abſq; ſanguine contigerit mori.

PITTACVS MITYLENAEVS.

Pittacus Mitylenæus Hyrradio patre, quem Thrica fuiſſe, Duris autor eſt. Hic unà cùm Alcæi fratribus Melanchrum Leſbi tyrannum profligauit. Et cùm le agri Achillitidis poſſeßione inter Athenienſes & Mitylenæos armis decerneretur, imperator ipſe exercitus cum Phrynone Athenienſium duce, qui & pancratiaſtes & olympionices fuerat, ſingulari certamine pugnare inſtituit. Rectè igitur clypeo tegens Phrynonen eo, dum non cauet, inuoluit, ipſoq; perempto agrum ſeruauit. Poſtea uerò Athenienſes diſceptaſſe cum Mitylenæis de poſſeſſione agri, ipſumq́; à Periandro cõtrouerſiæ iudice Athenienſibus adiudicatum, tradit Apollodorus in chronicis. Hinc igitur Pittacum in ſummo honore Mitylenæi habuere, eiq; principatum tradiderunt, quẽ ille cũ decem annis tenuiſſet, ac remp. præclaris ordinibus conſtituiſſet, ſeipſum ſponte magiſtratu abdicauit. Decem inde alios ſuperuixit annos, agrumq́; ſibi à Mitylenæis traditũ ſacrauit, qui nunc Pittacius dicitur. Porrò Soſicrates partem ipſius abſcidiſſe, dimidiamq́; plus toto dixiſſe teſtatur. Sed & Crœſo pecunias ad ſe mittente, ſuſcipere noluit, duplo plura quàm uellet ſe habere conteſtatus. Defuncto enim fratre ſine liberis hæreditatẽ ad ſe pertinere. Pamphila autem in ſecundo cõmentariorũ, Tyrrhæum refert ipſius filium, cũ ſederet in tonſtrina Cumis, iniecta ſecuri ab ærario fuiſſe necatũ: à Cumanis uerò uinctum homicidam ad Pittacũ miſſum, atq; ab eo pœna fuiſſe abſolutũ, dicẽte, cũ rem cognouiſſet, indulgẽtiã pœnitentiæ eſſe præferendã. Heraclitus autẽ Alcæũ aſſerit habuiſſe captiuũ, liberũq́; dimiſi

dimiſiſſe, ueniamq́; ſupplicio meliorem dixiſſe. Ebrios cũ peccarẽt, duplici incõmodo afficiendos per leges ſtatuit, ut cauerent temulentiã: abundat quippe uino inſula. Feruntur eius iſtæ ſententiæ, Perdifficile eſt bonũ eſſe, cuius & Simonides meminit, Plato itẽ in Protagora. Neceſſitati ne deos quidem reluctari. Principatũ uirũ declarare. In terrogatus aliquando quid eſſet optimũ, quod in præſentia, inquit, occurrit, bene agere. A Crœſo itẽ rogatus qđ nã eſſet maximum imperiũ, ligni inquit uarij, legẽ nimirũ innuens. Dicebat autem uictorias ſine ſanguine acquiri. Phocaico itẽ diceñti, quærendũ eſſe ſtudioſum, ac frugi uirum, etiã ſi ualde, inquit, quæſieris, nõ inuenies. Percontãtibus quid nã eſſet maximè gratũ, tempus ait: quid obſcurũ, futurorum euentus, inquit: quid fidele, terra: quid contrà infidum, mare inquit. Dicebat, prudentium uirorum eſſe prius quàm aduerſa cõtingãt, præuidere ne ueniant: fortiũ uerò, cũ illa contigerint, æquo animo ferre. Quod, inquit, facere inſtituis, noli prædicare: nã ſi facere nequiueris, rideberis. Infelicitatẽ nemini improperaueris: ne iuſtæ querimoniæ pateas. Depoſitum cùm acceperis, redde. Amico noli maledicere, ac ne inimico quidẽ. Pietatem colas: frugi eſto: pudicitiã ama: ueritati ſtude: fidẽ, peritiam, dexteritatem, amicitiam, diligentiamq́; cuſtodi. Quæ uerò cecinit ac maximè probantur, hæc ſunt. Sũpto arcu & iaculis ſagittiferaq́; pharetra, impetendũ hominẽ improbũ. Nam fidũ nihil lingua loqui ualet, dum cordi duplex alte inſedit ſenſus. Fecit item ad ſexcentos elegos uerſus, & carptim de legibus ad ciues. Floruit maximè circa XLII. olympiadem. Mortuus eſt autem ſub Ariſtomene, tertio anno LII. olympiadis, cũ uixiſſet ſupra annos ſeptuaginta, iam totus ſenio cõfectus, ſepultumq́; in Leſbo monumẽ-*

ἀρχὴ magiſtratus. quod dictũ Sophocles Soloni, Ariſtoteles uero Bianti tribuit, ethicorum libro 5.

to ipſius inſcriptum epigramma teſtatur:

Ἰδίοις δακρύοις ἀγειναμένα καταθάπτει
Ἐνθάδε Πιττακὸν ἡδ' ἱρὰ Λέσβος. hoc eſt,
Condidit hoc tumulo lacrymis te Pittace Leſbos
Sacra ſuis, obitu languida facta tuo.

Eſt illa eius ſententia: Tempus noſce. Fuit & alter Pittacus legislator, cuius & Phauorinus in primo commẽtariorum, & Demetrius in æquiuocis meminit, qui & minor appellatus eſt. Fertur autem ſapiens ille cùm ab Atarnete adoleſcente compelleretur, ut moneret utra ſibi ducenda eſſet uxor, duas quippe ſe expetere, alteram quidem opibus ſibi & genere parem, alteram utraq; in re excellentem: bacillo ſenum adminiculo ſublato admonuiſſe, pergeret ad triuium ciuitatis, quò ludendi cauſa pueri conueniunt, eosq́; conſuleret quid facto opus eſſet, ſequereturq́; illorum monita. Sicq́; factum eſſe, adoleſcentemq́; illũ puerorum uocibus monitum, æqualem ſibi duxiſſe. Id factum Callimachus in epigrammatis uenuſtiſſimè ſcribit:

Atarna ciuitas media inter Myſiã & Lydiã, non procul à Leſbo.

Ξεῖνος Ἀταρνείτης τὶς ἀνήρετο Πιττακὸν οὕτως.
Τὸν Μιτυληναῖον, παῖδα τὸν Ὑῤῥαδίου.
Ἄττα γέρον δοιός με καλεῖ γάμος, ἡ μία μὲν δὴ
Νύμφη, καὶ πλούτῳ καὶ γενεῇ κατ' ἐμέ.
Ἡ δ' ἑτέρη προβέβηκε. τί λώϊον, εἰ δ' ἄγε σύν μοι
Βούλευσον ποτέρην εἰς ὑμέναιον ἄγω.
Εἶπεν. ὁ δὲ σκίπωνα γεροντικὸν ὅπλον ἀείρας
Ἠνίδε, κεῖνοί σοι πᾶν ἐρέουσιν ἔπος.
Οἵδ' ἄρ ὑπὸ πληγῇσι θοὰς βέμβικας ἔχοντες
Ἔστρεφον εὐρείῃ παῖδες ἐνὶ τριόδῳ.
Κείνων, ἔρχεο, φησὶ, μετ' ἴχνια. χ' ὢ μὲν ἐπέστη
Πλησίον, οἱ δ' ἔλεγον, τὴν κατὰ σαυτὸν ἔλα.
Ταῦτ' ἀΐων ὁ ξεῖνος ἐφείσατο μείζονος οἴκου

Δράξ

Δράξαϑαι παίδων κληδόνι συνθέμενος
Τὴν δ' ὀλίγην. ὡς κεῖνος ἐς οἰκίον ἤγαγε νύμφην
Οὕτω καὶ σὺ Δίων τὴν κατὰ σαυτὸν ἔλα. *hoc eſt,*

Nuper Atarnæus rogitabat Pittacon hoſpes
Hyrradij natum, quem Mitylena tulit.
Chare ſenex, gemina inuitat me teda, puella
Vna mihi par eſt gente, ſimulq́; opibus:
Altera ſed præſtat. tu fare quod expedit oro,
Ducenda in thalamos utra mihi uxor erit?
Dixerat. ille breui elato, ſenis arma, bacillo.
Ecce, ait, hi totam rem, mihi crede, docent.
Illi autem celeres ſcuticis leuioribus orbes
Gyrabant latis in triuijs pueri.
I, ſequere illorum ueſtigia, dicit. & ille
Accedit, recinunt, tu tibi ſume parem.
Hæc ubi deprendit, iuuenum æquis luſibus hoſpes
Commonitus, magnis ædibus abſtinuit,
Ac tenuem modicas uxorem duxit in ædes.
Ergo Dion poſthac tu tibi ſume parem.

Dionemq́; itidem admonet facere, parem ut eligat: Videtur autem ex affectu ita dixiſſe. Nam nobiliorem ipſe duxerat Draconis filij Penthili ſororē, quæ illi immodice ſuperba erat. Hunc Alcæus σαράποδα, *&* σάραπον *uocat, quòd latos pedes traheret.* χειροπόδην *autē, quòd uulnera in pedibus haberet, quæ* χειράδες *appellātur.* γαύρικα, *quòd fruſtra intumeſceret. Phyſonem uerò & gaſtronem, quòd pingui eſſet aqualiculo.* ζοφοδορπίδαν *quoq́;, quòd obtuſam haberet oculorum aciem. Agaſyrtum uerò, quòd obtrectatoribus pateret, & ſordidus eſſet. Huic exercitiū fuit molendi tritici, ut Clearchus philoſophus teſtatur. Eſt autem eius breuis epiſtola huiuſmodi.*

ζοφοδορπίδαν Plutarchus dictū putat q̄ ſordidis cōpotatiunculis gauderet.

Pittac

PITTACVS CROESO

IVBES me in Lydiam uenire ſpectatum opes tuas. Ego,etſi illas minimè aſpexi,nihil ambigo, Alyattis filium regum omnium eſſe opulentiſſimum,auroq; refertiſſimum. Neque uerò amplius quicquam habituri ſumus, ſi Sardis ad te acceſſerimus. Auro enim ipſi non indigemus,contenti modico uitæ ſtipendio,quantum ſatis ſit mihi,& amicis. Veniam tamen,ut tibi perhumano & hoſpitali uiro familiaris efficiar. Vale.

BIAS PRIENAEVS.

Bianti Prienæo pater fuit Teutamus. Hunc Satyrus ſeptem reliquis prætulit. fuiſſe opulentũ pleriq; autumant. Duris aduenam fuiſſe teſtatur. Phanodicus uerò, captiuas eum puellas redemiſſe Meſſenias,ſibiq; in filias nutriſſe,ac poſtea adiectis dotibus, Meſſanam parentibus illas remiſiſſe. Breui pòſt inuento Athenis,ut diximus,à piſcatoribus aureo tripode, cui erat inſcriptũ,Sapienti,Satyrus quidem puellas,alij uerò ex quibus Phanodicus eſt, illarum patrem in concione ueniſſe ait,Biantemq;,expoſitis quæ in ſe egiſſet,appellaſſe ſapientẽ,ſicq; tripoda ad eum miſſum,eo cõſpecto dixiſſe Biantem,Apollinem eſſe ſapiẽtem,neque illum admiſiſſe. Alij Thebis Herculi ſacraſſe ferunt,quòd illinc eſſet oriũdus,Prieneq; Thebanorũ colonia,Phanodico idipſum aſſerente. Fertur cùm ab Alyatte Priene ipſius patria obſideretur,Biantẽ ex induſtria duos ſaginaſſe mulos,eoſq; in caſtra impuliſſe,eis cõſpectis obſtupuiſſe regẽ,quòd bruta quoq; animalia tam nitidè haberent,ac de ſoluenda obſidione cogitantẽ,explorãdi gratia nunciũ in urbem miſiſſe. Biantem cõſilio regis explorato, magnos arenæ aceruos tritico operuiſſe, hominiq; oſtendiſſe. eo agnito regem cum Prienẽſibus pacem percuſſiſſe

moxq;

*moxq́; regem Bianti, ut ad ſe ueniret mandaſſe, illumq́; dixiſſe, Equidē Alyattē * cepas edere ac flere iubeo. Fertur & in cauſis orandis ſummus, atq; uehementiſſimus fuiſſe, bonam tamen in partem dicendi uim exercere ſolitū. Idq́; Demodicū Aleriū ſignificaſſe cùm diceret, Oratori Prieneam cauſam eſſe imitandā. Hipponactemq́; ſimilter, qui dum laudare quempiā ſummæ integritatis uellet, eum Biante Prienenſi ait cauſas egiſſe præſtantius. Mortuus eſt & ipſe in hunc modū: Cauſam pro amico dixerat iam uetulus, & cùm à dicēdi labore quieuiſſet, caput in ſinu nepotis ex filia feſſus reclinauit. Cùm uerò aduerſarius itidē peroraſſet, iudicesq́; ſentētiam pro eo tuliſſent, qui cauſæ ſuæ Biantem habuerat patronū, ſoluto iudicio, nepotis in gremio efflauiſſe animam cōpertus eſt, ipſumq́; magnifice ſepeliuit ciuitas, atq; eius laudes tumulo inſcripſit:*

** κρόμμυα ἐσθίειν prouerbiali figura, pro extremo contēptu.*

Κλεινῆς ἐν δαπέδοισι Πριήνης φύντα καλύπτει
  Ἥδε Βίαντα πέτρη κόσμον Ἴωσι μέγαν. *hoc eſt,*

Petra Prienæum tegit hæc bene culta Biantem,
  Ornamentum ingens qui fuit Ionijs.

Eſt & noſtrum in eundem:

Τῇδε Βίαντα κέκευθα, τὸν ἀτρέμας ἤγαγεν Ἑρμῆς
  Εἰς ἀΐδην πολιῷ γήραϊ νιφόμενον.
Εἶπε γὰρ εἶπε δίκην ἑτάρου τινός, εἶτ' ἀποκλινθεὶς
  Παιδὸς εἰς ἀγκαλίδας μακρὸν ἔτεινεν ὕπνον. *hoc eſt,*

Hic ſitus eſt Bias, Hermes quem duxit ad Orcum
  Albentem niueis tempora cana pilis.
Vt cauſam dixit ſocij, inclinatus in ulnas
  Mox pueri, ſomnum ſoluitur in tenuem.

Scripſit autem de Ionia ad duo millia uerſuum, qua nam ratione quis fœlix eſſe poſſet. Placuerunt eius iſtæ in primis ſententiæ, Ciuibus placere omnibus ſtude: habet enim

id

id multum gratiæ. Contrà *uerò faſtus,ac ſuperbia ſemper nocuit.* Et *illud:* Corpore *quidē eſſe ualidum, naturæ munus eſt.* Porrò *quæ utilia ſint patriæ dicere, animi & prudentiæ propriū.pecuniarū autem copia etiā plurimis fortè obueniſſe.* Infelicē *dicebat, qui ferre nequiret infelicitatē:morbūq; animæ impoßibilia amare,& appetere,alieni uerò incōmodi nō meminiſſe.* Interrogatus *quid'nam eßet difficile,ferre,inquit,fortiter mutationē rerum in deterius.* Nauigabat *cum impijs aliquādo,& cùm tota tēpeſtate nauis quateretur fluctibus,illiq; deos inuocarent,* Silete, *inquit,ne uos hic illi nauigare ſentiāt.* Percōtanti *impio homini quid eßet pietas,nihil reſpōdit:cumq; ille ſilētij cauſam ſciſcitaretur:quia,inquit,de rebus nihil ad te pertinētibus quæris.* Rogatus *qd eſſet dulce hominibus, ſpes ait.* Malle *ſe inter inimicos, quàm inter amicos iudicare dicebat.* Quippe *ex amicis alterum prorſus futurū inimicū,ex inimicis autē alterum amicū.* Forte *interrogatus quid'nam faciens homo delectaretur,* Lucrans, *inquit.* Dicebat *uitæ tēpus ita metiendū,quaſi & diu, & parū uicturi ſimus.ita amandum quaſi odio ſimus habituri, malos enim eſſe plurimos.* Sic *autē conſulebat,* Si *quid agere inſtituis,lentè id aggredere:cæterum in eo quod elegeris,firmiter perſiſte.* Noli *citò loqui,eſt enim inſaniæ indiciū.* Prudentiā *dilige.* De *dijs ita ut ſunt loquere.* Indignum *hominem diuitiarū gratia laudare noli.* Perſuadens *accipe,non cogens.* Quicquid *boni egeris,in deos refer.* Viaticum *tibi ab adoleſcētia ad ſenectutē ſapientiā compara,ea quippe ſola eſt certa ueraq; poſſeßio.* Meminit Biantis, *ut diximus,etiā* Hipponax, *& inſuauis* Heraclitus *ipſum præcipuè commendat his uerbis:* Priene *oppidum* Biantem *tulit,* Teutami *filium,cuius eſt opinio illuſtrior quàm cæterorū.* Et Prienæ

Cicero in Lælio hanc ſententiā Briātis eſſe negat,quòd ſapiēte uiro ſit planè indigna.

ſacell

ſacellum ipſi dedicarunt, quod Teutamiũ dicitur. Eius eſt ſententia: Plures mali ſunt. Huius etiã feruntur eſſe ſentẽtiæ, Quicquid propoſueris, firmiter ſeruans perſeuera. Duo maximè contraria ſunt conſilio, ira ſcilicet & feſtinatio. Diu deliberatos amicos elige, eosq́; uno affectu, nõ uno habeas merito. Amicos ſequere quos non pudeat elegiſſe. Amici uitam tuam puta gloriam.

Hæc uidetur aſſuta, nã in Græco codice non habebantur.

CLEOBVLVS.

CLeobulus Euagoræ filius, ex Lindo, ſiue ut Duris autor eſt, ex Caria fuit. Eius genus pleriq; ad Herculẽ referũt. Corporis uiribus, ac forma fuiſſe inſignem, Aegyptumq́; percipiendæ philoſophiæ gratia petiſſe tradunt. Natamq́; illi filiam Cleobulinam hexametrorum ænigmatum uatem, cuius & Cratinus meminit in eiuſdem nominis poëmate, plurali inſcribens numero. Sed & Mineruæ phanum à Danato conſtructum, illum inſtauraſſe aiunt. Scripſit autẽ carmina, obſcurasq́; ſententias ad tria millia uerſuum. Midæ quoq; Mauſoleo inſcriptum epigramma ab eo factum, non deſunt qui ſentiant.

In collectaneis Græcorũ epigrammatũ circunfertur hoc carmen Homeri titulo.

Χαλκῆ παρθένος εἰμὶ, μίδου δ᾽ ἐπὶ σήματι κεῖμαι.
Ἐς τ᾽ ἂν ὕδωρ τε νάῃ, καὶ δένδρεα μακρὰ τεθήλῃ
Ηέλιός τ᾽ ἀνιὼν λάμπῃ, λαμπράτε σελήνη
Καὶ ποταμοὶ ῥέωσιν, ἀνακλύζῃ τε θάλασσα.
Αὐτοῦ τῇδε μένουσα πολυκλαύστῳ ἐπὶ τύμβῳ
Ἀγγελέω παριοῦσι, Μίδας ὅτι τῇδε τέθαπται). hoc eſt,

Aenea ſum uirgo, Midæ quæ incumbo ſepulcro.
Dum fluit unda leuis, ſublimis naſcitur arbor,
Dum ſol exoriens, & ſplendida luna relucet,
Dum fluuij labuntur, inundant littora fluctus,
Hîc conſtanter ago, lacrymisq́; in marmore tincto
Fixa, Midam moneo hic tumulatum chare uiator.

Innit

Innituntur autem Simonidis teſtimonio, qui uituperare uidentur, quòd tantas laudes in eius ſtatuam tanto uerborum ſtrepitu congeſſerit, ut eam indeficientibus omnibus uernis floribus, ſolisq; flammis, & aureæ Lunæ, & æquoreis undis cõparauerit, ipſumq; Cleobulum apertè fatuum appellat. Vnde conſtat Homeri illud non eſſe, qui multis annis Midam præceſſit, ut aiunt. Fertur in commentarijs Pamphilæ ipſius huiuſmodi ænigma:

Εἷς ὁ πατὴρ, παῖδες δὲ δυώδεκα. τῶνδε ἑκάςῳ
Παῖδες τριήκοντα διάνδιχα εἶδος ἔχουσαι.
Αἱ μὲν λευκαὶ ἔασιν, αἱ δ' αὖτε μέλαιναι
Ἀθάνατοι δέ, τε οὖσαι ἀποφθινύθουσιν ἅπασαι. hoc eſt,
Eſt genitor proles cui ſit biſſena, ſed horum
Cuius triginta natæ, ſed diſpare forma.
Hæ niueis totæ, fuſcis ſed uultibus illæ,
Atq; immortales cùm ſint moriuntur ad unam.

Eſt autẽ annus. Sunt & iſtæ ex ſententijs illius celebres, Imperitia in omnibus maiori ex parte dominatur, et multitudo uerborum. Sed tempus ſufficiet. Sentire atq; ſapere illuſtre aliquid & inclytum ſtude. Inanis, & ingratus ne ſis. Filias nuptui locari oportere ætate uirgines, ſed prudẽtia & ſenſu mulieres, docens per id uirgines quoq; erudiendas eſſe. Dicebat amicos beneficijs fouendos ut amicitiores ſint, inimicos autem amicos faciẽdos. Cauendam enim calumniã amicorũ, inſidiasq; inimicorũ fugiendas. Illud itẽ antiquam domo quis exeat quid acturus ſit, apud ſe pertractet. Rurſus cùm redierit quid egerit recogitet. Conſulebat'que corpus rite exercendum. Audiendi magis quàm loquendi ſtudioſum eſſe oportere. Intentum ſtudijs potius, quàm indoctum. Linguam non maledicam eſſe debere. Proprium uirtutis, eſſe alienum à uitio.

uitio, iniuſtitiam fugere. Ciuitati ea conſulenda quæ ſunt optima. Voluptatem frænandam. Vi nihil agendum, erudiendos liberos, inimicitias ſoluendas. Cum muliere neque blanditijs agendum, neque præſentibus extraneis iurgandum. Illud quippe uecordiam, iſtud ueſaniam ſignificare. Famulum uino hilarem non puniendum, uideri enim id dementius eſſe. Vxorem ſibi parem eligendam. Nam ſi clariorem te duxeris, inquit, affines dominos habebis. Iis qui conuicijs perſtringuntur non inſultandum, inimicos quippe ex ea irriſione fieri. Dum ſecunda fortuna arridet, ſuperbire noli. aduerſa perſtrepente noli frangi. Fortunæ mutationes fortiter perferre diſce. Obijt ſenex annorum LXX. eiusq; laudes tumulo inſcriptum epigramma continet.

Idem Pittaco tribuitur, ut in eius uita abunde dictum eſt.

Ανδρα σοφὸν Κλεόβουλον ἀποφθίμενον καταπενθεῖ
Ἥδε πάτρη Λίνδος πόντῳ ἀγαλλομένη. hoc eſt,
Extinctum luget Cleobulum patria Lindus,
Patria quæ medio eſt undiq; cincta mari.

Scripſit & ipſe breuem epiſtolam Soloni ſic:

CLEOBVLVS SOLONI.

AMICI quidem tibi ſunt permulti, ſingulisq; domus eſt. uerum ego Soloni commodiſsimam fore ad inhabitandum Lindum cenſeo ciuitatem liberam. Eſtq; inſula maritima, ubi ſi morari uolueris, nihil à Piſiſtrato mali formidabis, atq; ad te amici undiq; confluent. Vale.

PERIANDER CORINTHIVS.

PEriandro Corinthio Cypſelus pater fuit ex Heraclidarum gente. Vxorem autem Lyſiden duxit, quam ipſe Meliſſam appellabat, Proclei Epidaurenſium tyranni, & Eriſteneæ Ariſtocratis filiæ, ſororisq; Ariſtodemi filiam, qui, ut ait Heraclides Ponticus in libro de Princi-

patu, totius ferme Arcadiæ dominabantur. Duos ex ea filios genuit, Cypſelum & Lycophronem: alterum ex his iuniorem prudentem, maiorem natu ſtolidum. Poſt aliquantum temporis accenſus ira, miſſam ſub gradus prægnantem coniugem, calcibus percuſſit, ac necauit, pellicum perſuaſus calumnijs, quas tamen poſtea igne cremauit, puerumq; Lycophrona matri fletu iuſta ſoluentem abdicauit, atq; in Corcyram agi præcepit: iam uerò uicinus ſenio illum ut ei tyrannidem per manus daret, ad ſe accerſiri iuſſit. Eius deprehenſo conſilio Corcyrenſes inuicem interemerunt. Hoc ille comperto, furijs ſuccenſus, eorum liberos ad Alyatten præſecandos miſit. Cùm autem nauis appropinquaſſet Samo, Iunoni uota facientes, à Samijs ſeruati ſunt. Quod ille ubi didicit, mœrore confectus exceſſit è uita, annos natus ferme octoginta. Soſicrates eum ante Crœſum obijſſe diem aſſerit, L X. & uno annis, ante quadrageſimam nonam Olympiadem. Hunc Herodotus in primo Hiſtor. Traſybuli Mileſiorum tyranni hoſpitem fuiſſe ait. Ariſtippus autem in primo de Anticq. delic. libro, hæc de illo refert: matrem eius Crateam illius amore feruentem, clàm congredi ſolitam, illo non inuito tantoq; flagitio acquieſcente. Quod ubi cognitum eſt, dolens ſe fuiſſe deprehenſum, grauius iam ciuibus inſtabat. Porrò Ephorus in hiſtoria, uouiſſe illum tradit, ſi Olympia quadriga uiciſſet, auream ſtatuam deo ſacraturum, uictoria uerò potitum & auro egentem, quadam celebritate populari, mulieribus procedentibus ornatis, mundum ademiſſe muliebrem, atq; ita donarium miſiſſe aſſerunt. Illum cum ſepulchrum ſuum ignorari uellet, tale quippiam molitum, duobus iuuenibus uiam quandam oſtendiſſe, ac iuſſiſſe noctu per illam incederent, cūq; qui primus occurriſſet, interimerent ac ſepelirent.

pelirent: poſtq; illos quatuor alios miſiſſe, qui eos necarent ac ſepulturæ traderent. Rurſus contra eos miſiſſe plures, itidemq; ut facerent imperaſſe, atq; ita ipſum primis obuium, occiſum eſſe. Enimuero Corinthij cenotaphium illius uerſibus illuſtrarunt.

Πλούτου καὶ σοφίης πρύτανιν πατρὶς ἥδε Κόρινθος
Κόλποις ἀγχιάλοις γῆ Περίανδρον ἔχει. *hoc eſt,*
Et ſophia & nummis Periandrum terra Corinthus
Clarum, littoreo continet alma ſinu.
Extat & noſtrum in eundem,
Μὴ ποτὲ λυπήσῃ σε τὸ μὴ σε τυχεῖν τινὸς, ἀλλὰ
Τέρπεο πᾶσιν ὁμῶς οἷσι δίδωσι θεός.
Καὶ γὰρ ἀθυμήσας ὁ σοφὸς Περίανδρος ἀπέσβη
Οὕνεκεν οὐκ ἔτυχεν πρήξιος ἧς ἔθελεν. *hoc eſt,*
Ne tibi iam doleat ſi non optata ſequaris,
Sed iuuet id ſuperi quod tribuere Dei.
Nam ſapiens ſtygias Periander ceßit ad umbras
Extinctus, quòd non quæ uoluit ualuit.

Huius illud eſt, Nihil pecuniarum gratia agendum. Oportere enim aliàs modo qui honeſtus non ſit, lucrari. Scripſit & ὑποθήκας ad duo milia uerſuũ. Dicebat his qui tutò regnare uellent, ſumma ope nitendum, ut beneuolentia, non armis ſtiparentur. Rogatus aliquando, cur in tyrannide perſiſteret, quia, inquit, & ſponte & inuitum cedere æquè periculoſum eſt. Dixit & hæc, Bona res eſt quies, ac periculoſa temeritas. Turpe lucrum. Populi adminiſtratio tyranide præſtantior eſt. Voluptates corruptibiles ſunt, honores immortales. Inter ſecundas res eſto moderatus, inter aduerſas prudens. Amicis & felicibus & infelicibus eundem te præbe. Quodcunq; pollicitus fueris, ſerua. Inter loquendum caue ne ſecreta pronunties. Non peccantes

modo, ureum & peccare geſtientes punito. Primus hic *armatis circunſeptus inceſsit, magiſtratumq́; ad tyrannidem tranſtulit, neq; in urbe uiuere quoſuis permittebat, ut* Ephorus & Ariſtoteles *tradunt. Claruit autem circa trigeſimã octauam olympiadem, exercuitq́; tyrannidem annos* x l. Porrò Sotion *atq;* Heraclides & Pamphila *in* v. *Comment. duos aiunt fuiſſe* Periandros, *tyrannum alterum, alterum uerò ſapientem, eumq́;* Ambrociotem. *Quin eos* Neanthes *quoq;* Cyzicenus *ait patrueles ſibi inuicem fuiſſe.* Porrò Ariſtoteles *Corinthium aſſerit fuiſſe ſapientem,* Plato *negat.* Ipſius & *hoc eſt:* *Exercitatio *poteſt omnia, nam* & Iſthmum *quoq; potuit perfodere.* Ipſius *aliquot feruntur epiſtolæ, cuiuſmodi hæc eſt.*

*μελέτη cura, & labor, qui ut ait Maro, omnia uincit.

PERIANDER SAPIENTIBVS.

GRATIAS *immortales ago* Pythio Apollini, *quòd in unum coactos epiſtolæ meæ repererunt, ipſæq́;* Corinthum, *ut confido, perducent.* Expecto *itaq; uos. Certè ipſi uidebitis quã ciuiliter uos excipiã. Sicut igitur anno præterito* Sardis *in* Lydiã *ueniſtis, ita nunc oro ne pigeat ad me quoq; proficiſci* Corinthi *tyrannũ.* Videbunt *enim uos non ſine gratulatione* Corinthij Periandri *domum adeuntes.*

PERIANDER PROCLEO.

NOBIS *quidem non ex ſententia fuit uxoris ſcelus. Tu autem ſponte filio ingrato ſi quid egeris, peccas. Aut igitur immanitatem in filium compeſce, aut ego illi opem feram.* Nam & *ipſe ſatis diu pœnas dedit.*

TRASYBVLVS PERIANDRO.

PRAECONI *quidem tuo nihil diſsimulaui, ſed ipſum in ſegetem inducens, eminentiores ſpicas bacillo feriens decutiebam, ſubſequente illo, tibiq́;, ſi interrogares, referret quicquid uel uiderit uel audierit à me. Tu ergo*

ſic

ſic facito, ſi quidem tyrannidem tutò tenere cupis, atq; in ea conſtabiliri, ciuitatis principes tolle, ſiue illi amici, ſiue inimici uideantur. Quippe tyranno amici quoque ſæpe ſuſpecti ſunt.

ANACHARSIS SCYTHA.

*ANacharſis Scytha Gnuri quidem filius, Caduidæ uerò Scytharum regis frater, matre Græca fuit, quamobrem & utriuſq; linguæ peritus erat. Scripſit autem & de Scytharum legibus, & de his quæ apud Græcos legitima & ſolennia ſunt, ad frugaliorem ac uiliorẽ uictum, itemq́; de re bellica ad nongentos uerſus. Præſtitit prouerbij occaſionem, eò quòd eſſet audax & conſtans in dicendo, ut qui eius conſtantiam imitaretur, *Scythicũ dicendi genus diceretur imitatus. Eum Soſicrates Athenas conceßiſſe* XL. & VII. *olympiade, ſub Eucrate principe tradidit. Porrò Hermippus Solonis iuiſſe domum, & cuidã ex famillia iußiſſe nuntiaret ei Anacharſim adeſſe pro foribus, ut illius conſpectu & hoſpitio, ſi fieri poſſet, frueretur, puerũ intus hæc nuntiaſſe Soloni, eiusq́; iuſſu hæc illi renuntiaſſe, in proprijs regionibus hoſpites fieri. Ad hæc introgreſſum dixiſſe Anacharſim, modo ſe eſſe in patria, atq; ad ſe pertinere hoſpites facere. Eam uiri dexteritatem admiratũ Solonem, continuò illum admiſiſſe, & arctißimis amicitiæ uinculis ſibi deuinxiſſe. Poſt aliquantulũ temporis regreſſum in Scythiam, cùm patrias leges immutare uellet, Græcasq́; toto conatu niteretur inducere, in uenatu à fratre ſagitta percuſſum interiſſe, dicentem, Sermonis & diſciplinæ gratia ſe ex Græcia ſeruatum, per inuidiam in domo & patria periſſe. Quidam Græco ritu ſacrificantem occiſum tradunt. Eſt autem noſtrum in illum epigramma,*

**τὴν ἀπὸ σκυθῶν ῥῆσιν. hoc eſt, Scytharum orationem, eo autem prouerbij uice utitur Lucianus & Aelianus in epiſtolis.*

Ἐς Σκυθίην Ἀνάχαρσις ὅτ' ἤλυθε πολλὰ μογήσας

Πάντας ἔπειθε βιοῦν ἤθεσιν Ἑλλαδικοῖς.
Τόνδ' ἔτι μῦθον ἄκραντον ἐνὶ στομάτεσσιν ἔχοντα
Πτηνὸς ἐς ἀθανάτους ἥρπασεν ὦκα δόναξ. hoc eſt,
In Scythiam patrias rediens Anacharſis ad oras
Orabat Græco uiuere more ſuos.
Vix ea cum ſummo infelix uerſaret in ore
Verba, ſenem ſuperis dira ſagitta dedit.

Huius illud dictum memoratur: Vitem uuas tres ferre, primam uoluptatis, ſecundam ebrietatis, tertiā mœroris. Mirari ſe dixit, quomodo apud Græcos artifices certarent, iudicarentq; qui artifices non eſſent. Rogatus quo pacto quis abſtemius fieret, ſi turpes, inquit, ebrioſorum motus ſibi ante oculos ponat. Mirari item ſe dicebat, qui nā fieret, ut Græci aduerſus eos qui iniurijs laceſſunt legem ferentes, athletas, cùm ſe inuicē feriunt, honorant. Cùm didiciſſet quatuor digitos nauis eſſe craſsitudinem, tantū, inquit, à morte abſunt qui nauigant. Oleum uesaniæ pharmacum dixit, quòd eo uncti athletæ, contra ſe mutuo magis inſanirent. Quî fit, inquit, ut qui mentiri uetant, in cauponum tabernis apertè mentiātur? Mirari ſe dixit, cur Græci initio conuiuij paruis poculis uterentur, ubi uerò ſaturati eſſent, maioribus. Inſcribitur autem ipſius imaginibus, lingua, uētre, pudēdis continendū eſt. Rogatus an in Scythia ſint tibiæ, ne uites quidē inquit. Percontanti quæ nam eſſet ſecuriſsima nauis, ea, inquit, quæ in portum uenerit. Iſtud quoq; ſe apud Græcos mirabile uidiſſe referebat, quòd fumum in montibus relinquerent, ligna in urbē conueherent. Interroganti, utrū plures ſint uiui quàm mortui, nauigantes, inquit, utra in parte conſtituis? Exprobranti ſibi Attico, quòd Scytha eſſet, at mihi, ait, dedecori eſt patria, ſed patriæ tu. Rogatus, quid nam eſſet hominibus bonum ac malum, lingua, inquit. Melius aiebat, eſt amicū unū egregium,

quàm gregarios multos poßidere. Forũ ad fallendum inuicem, atq; ad dandas auaritiæ manus deſtinatum locum dicebat. Ab adoleſcente in conuiuio paſſus cõtumeliam, adoleſcens, inquit, ſi modo cùm iuuenis es uinum non fers, quando ſenueris aquam feres. Inuenit, ut quidam uolunt, ad uitæ uſum ancoram & figuli rotam. Scripſit & hanc epiſtolam.

ANACHARSIS CROESO.

EGO, *Lydorum rex, in Græciam adueni, Græcorum mores & ſtudia & inſtituta percepturus. Auro autem nihil egeo, ſatiſq; mihi eſt, ut ad Scythas redeam melior atq; doctior. Veniam tamen ad te Sardis, plurimi faciens tibi familiarem & amicum fieri.*

MYSON.

M*Yſon Strymonis filius, ut ait Soſicrates, Cheneus genere, Hermippo autore traditur, à uico Octæo ſiue Laconico ſic dictus, numeraturq́; inter ſeptem ſapientes. Aiunt eius patrem tyrannũ fuiſſe. Fertur à quodã Pythiam, cùm ab Anacharſide quæreretur, quis nam ſe eſſet ſapientior, reſpondiſſe, ut de Chilone prædiximus in Thaletis uita, Oetæum quendam Myſonem Cheneum ſe ſapientiorem eſſe. hoc illum oraculo ſolicitatum, ad uicum perueniſſe, cumq́; reperiſſe æſtate, ſtiuam aratro aptantem, ac dixiſſe, Atqui ò Myſon, non aratro uacandi nunc tempus eſt, illumq́; reſpondiſſe, Imo ſatis tempeſtiuum ad illud parandum. Alij oraculum illud non Oetæum, ſed Eteon dixiſſe autumant, inquiruntq́; quid ſit Eteus. Parmenides quidem pagum eſſe Laconiæ unde fuerit Myſon, Soſicrates uerò in ſucceſsionibus patre Eteum, matre Cheneum fuiſſe tradit. Eutyphron Heraclidis Pontici filius Cretem aſſerit, eſſe enim in Creta oppidum Etean: Anaxilaus Arcadem tradit. Meminit ipſius & Hipponax dicens, Et Myſo*

Eteon Atticæ oppidum. Plinius, et ἐτεὸς Laconicæ Stephanus per ε pſilon ſcribunt, non æ diphthongum.

quem uirorum omnium ſapientiſſimum Apollo prædicauit. Ariſtoxenus in uaria hiſtoria, hunc ab Apemanti & Timonis moribus non multùm abfuiſſe teſtis eſt, quippe qui hominũ oſor fuerit, quiq; deprehenſus Lacedæmone ſolus in ſolitudine riſerit. Cùm ab eo rogaretur qui eum de improuiſo deprehenderat, cur nemine præſente rideret. At ob hoc ipſum rideo, dixiſſe. Ex hoc habitũ ignobilẽ, ꝗ non ex urbe, ſed ex uico, eoq; obſcuro natus eſſet, obq; eam ignobilitatẽ, quæ ipſius ſunt à pleriſq; Piſiſtrato tyranno attribui, idẽ Ariſtox. autor eſt, præter Plat. philoſophum. Nam meminit illius in Protagora, illũ pro Periandro conſtituẽs. Dicebat autem, Non ex uerbis res, ſed ex rebus uerba eſſe inquirenda, neq; propter uerba res perfici, ſed rerũ gratia uerba conſummari. Defunctus eſt autẽ ætatis anno XCVII.

EPIMENIDES.

EPimenides, ut ait Theopompus, aliiq; complures, patrem habuit Phæſtium, alij Doſiadem, alij Ageſarcum tradunt. Cretenſis genere, Gnoſo oriundus, ubi ex uici natura effigiem mutaſſe perhibetur. Miſſus enim aliquando à patre ouem rure deferret, meridiano tempore diuertit ex itinere, atq; in ſpelunca, LVII. annos perpetuos obdormiuit. Dehinc ſomno excitatus quærebat ouem, putabat enim ſe parum obdormiſſe. Quam cùm non inueniſſet, in agrum reuertitur. Cùm uerò rerum omnium faciem immutatam cerneret, agrumq; in alterius ius conceſſiſſe, ſtupore attonitus, & dubius rediit in oppidum. Ibi cùm domũ ſuam uellet ingredi, quiſnam eſſet interrogatus, uixq; agnitus à iuniore fratre iam uetulo omnẽ ex illo didicit rei ueritatẽ. Porrò illius fama per Græciã uolãte, Deo eſſe chariſſimus exiſtimatus eſt. Vnde & Athenienſes cùm aliquando peſte laborarent, reſponſo à Pythia accepto, urbem expiari opor

oportere, Niciam Nicerati filium naui miſere, Epimenidemq́; ex Creta aduocarunt. Profectus autem olympiade XXVII. *luſtrauit urbem, peſtemq́; compeſcuit, hoc modo. Sumpſit oues nigro & candido uellere, duxitq́; in Arium pagum, atq; inde quò uellent abire permiſit, his qui illas ſequebantur mandans, ubicunq; illæ accubuiſſent, ſingulas mactarent peculiari cuipiam Deo, atq; in hunc modum quieuit lues. Ex eo iam hodieq́; per Athenienſium pagos, aras ſine nomine inueniri certum eſt, in eius quæ tunc facta eſt expiationis memoriam. Alij cauſam dixiſſe peſtis Cylonium* ſcelus, liberationemq́; ſignificaſſe, atq́; ideo mortuos duos adoleſcentes Cratinum & Cteſibium, atq; ita cladem quieuiſſe. Athenienſes ea pernicie liberi, homini talentum decernunt, & nauim quæ illum in Cretam reueheret. Verùm ille pecunia repudiata, amicitiam & ſocietatem Athenienſium & Gnoſiorum impetrauit, reuerſusq́; domum, paruo pòſt tempore migrauit è uita, ætatis ſuæ anno centeſimo quinquageſimo ſeptimo, ut ait Phaſgo in libro de longæuis: ſicut autem Cretenſes tradunt, ducenteſimo nonageſimo nono. Xenophanes uerò Colophonius audiſſe ſe dixit, centeſimo quinquageſimoquarto. Scripſit autem Curetum & Corybantum generationem, & theogoniam ad quinq; millia uerſuum. Argus quoq; nauis apparatum & ſtructuram, & Iaſonis in Colchon nauigationem, ad ſex millia & quingentos uerſus. Scripſit & proſa oratione de ſacrificijs, & Repub. Cretenſium, ac præterea de Minoë & Radamantho, ad quatuor millia uerſuum. Conſtruxit & apud Athenienſes phanum*uerendorum Deorum, ut ait Lobon Argiuus in libro de Poëtis. Fertur etiam primus domus atq; agros expiaſſe, delubraq́; erexiſſe. Sunt qui illum non ob-*

*ἄγος piaculum à Cylone, quem extractū ex σεμνῶν dearum aſylo Pericles interfecit.

* σεμνῶν θεῶν caſtarum et ueneranda rū dearum. Sic enim appellantur apud Athenienſes furiæ.

dormiſſe, ſed ad tempus expatiatum aſſeuerent, intentum uidelicet radicibus ſecandis. Extat ipſius ad Solonem conditorem legum epiſtola de ea Rep. quam Minos Cretenſibus tradidit. Sed Demetrius Magneſius in libro de Poëtis, ac ſcriptoribus æquiuocis, epiſtolam ut recentem neq; Cretenſi, ſed Attica locutione, ipſamq; nõ ſatis antiqua ſcriptam, arguere nititur. ſit illa ſanè recens, ut uult ipſe. Ego & aliam ipſius epiſtolam reperi in hunc modum.

EPIMENIDES SOLONI.

CONFIDE ò amice. Si enim uel ſeruire aſſuetis, uel non bene inſtitutis Athenienſibus Piſiſtratus immineret, imperium profectò diuturnum habuiſſet: cæterùm uiros haud ſanè malos, aut ignauos ſeruire compulit, ſed qui monitorum Solonis memores præ pudore ingemiſcant, ſeruire tyrannidi diutius haudquaquam ferent. Verùm etſi Piſiſtratus ciuitatem occuparit, non tamen ad illius liberos imperium ſpero deducendum. Eſt enim perdifficile hominibus liberis præclariſq; inſtitutis legibus ſub ſeruitute durare. Tu autem noli quæſo uagus agi, ſed in Cretam uenire ad nos matura, ubi tyrannus nullus cuiquam moleſtus eſt. Si uerò illius amici fortè, ut fit, in itinere inciderint, metuo ne quid ſiniſtri tibi eueniat. Hæc ille.

Quidam Demetrio autore tradunt accipere ſolitum à nymphis cibum, eumq; intra bouis ungulã conditũ ſeruare, paulatimq; inde ſumere, nullaq; exinde egeſtione indigere, neq; uiſum unquam edere. Meminit huius & Timæus in ſecunda. Sunt item qui dicant, Cretẽſes illi ſacrificia offerre, ut Deo. Aiunt et diuinationis fuiſſe peritiſſimum. Siquidem cùm apud Athenienſes μουνυχίαν uidiſſet, ignorare eos dixiſſe quantarũ cladiũ cauſa locus ille futurus eſſet, quod ſi ſcirẽt, dentibus illũ diſcerpturos. Hæc autẽ prædixit multis

Munychia portus Atticæ, & templũ Dianæ quæ inde μουνυχία appellatur.

antè

ante temporibus. Fertur et primus ſe Aeacum dixiſſe, Lacedæmoniјſq; prædixiſſe captiuitatem, quam paſſuri erant ab Arcadibus, ac ſeipſum reuiuiſcere ſæpe ſimulaſſe. Theopompus autem in mirabilibus refert, cùm nympharum templum exædificaret, uocem è cœlo lapſam, Epimenides, non nymphis, ſed Ioui dedicato. Cretēſibus itē pronūtiaſſe belli exitum, quod inter Arcades & Lacedæmonios agebatur, eum quem prædiximus. Quo in bello deſerti ab Orchomenijs in ius hoſtium conceſſere. Senuiſſe illum intra tot dies, quot obdormiſſet annos, non deſunt qui aſſeuerāt. hoc enim Theopōpus ait: Hūc à Cretēſibus Curetē appellari ſolitū, Myronianus in ſimilibus autor eſt. Corpus eius apud ſe Lacedæmonij ſeruāt reſponſo quodā admoniti, ut refert Soſib. Lacedæmon. Fuerunt alij duo Epimenides, genealogiæ ſcriptores, & tertius qui Doricè Rhodi hiſtoriam ſcripſit.

PHERECYDES.

Pherecydes Badis filius, Syrius, ut in ſucceßionibus Alexander tradit, Pittaci auditor fuit. Eum Theopompus aſſerit primum omniū de natura, & de Dijs ſcripſiſſe. Plurima de illo & ſtupenda memorantur. Deambulantem enim ſecus littus Pſamium, cùm intuitus fuiſſet nauem plenis uelis currentem, pòſt paulùm mergendā prædixiſſe, atq; ut dixerat ſe inſpectante contigiſſe. Hauſtam rurſus aquā ex puteo cùm biberet, poſt diem tertium terræ motum futurum prædicaſſe, atq; ita factum eſſe. Cùm denuo Meſſanam aſcendiſſet in Olympiam, Perilao hoſpiti conſuluiſſe, cum tota familia inde migrare maturaret, neglexiſſe illum, Menaſſamq; paulò pòſt captam ab hoſtibus fuiſſe. Lacedæmonijs ſolitum dicere, Neq; aurum, neq; argentum honorandum, ut Theopompus in mirabilibus ſcribit. Præcepiſſe hoc ſibi in ſomnis Herculem, quem & eadem nocte Regibus*

** τῆς ψάμμου ſcriptum erat in Græco codice, haud ſcio an mendoſè.*

*buſ,Pherecydi ut obtemperarent, iuſsiſſe. Sunt qui Pythagoræ iſta aſcribant. Tradit Hermippus illum, cùm inter Epheſios atq; Magneſios uigeret bellum, cuperetq́; Epheſios uincere, quendam ex prætereuntibus interrogaſſe unde eſſet, & cùm ſe ille Epheſium dixiſſet, adieciſſe, Trahe me per crura, & in agro Magneſio pone, ciuibusq́; tuis annuntia, ut parta uictoria me in eo loco ſepeliant, addiecitq́; ſe eſſe Pherecydem. Hæc ubi ille ciuibus renuntiauit, magna eos uictoriæ inceßit ſpes. Poſtridie uerò commiſſo prælio, Magneſios fundunt, uictoresq́; Pherecydem ex uita migraſſe comperiunt, quem etiam ſepelientes magnificè honorauerunt. Quidam profectum Delphos è monte Corycio ſeipſum deieciſſe aiunt, deniq; ſepultum eſſe. Alij à pediculis conſumptum, obijſſe diem tradunt. Ariſtoxenus uerò cùm de Pythagora eiusq́; familiaribus ſcriberet, refert illum cùm à Pythagora qui uiſitandi gratia aduenerat, ut ſeſe haberet interrogatus eſſet, digitum immiſiſſe per ianuam ac dixiſſe, * Aperte inſpice: unde ea uox poſtea à Philoſophis in malam partem accipi ſolita. Qui autem ea in meliorem partem utuntur, peccant. Dicebatq́; Deos menſam θυωρὸν uocare. Porrò Andron Epheſius duos tradit fuiſſe Pherecydes Syros. Aſtrologum alterum, alterum theologum, Badis filium, cuius Pythagoras ſtudioſus fuerit. Eratoſthenes unum tantum Syrium, alterum Athenienſem genealogum fuiſſe aſſerit. Seruatur adhuc Pherecydis Syri, quem ſcripſit, libellus de rerum principio, cuius initium eſt: Iupiter quidem atq́; tempus idem, & Tellus erant ſemper. Terrenæ autem nomen fuit Telluri, poſtquam ipſi Iupiter præmium dedit. Seruatur & heliotropium in Syra inſula. Refert autem Duris in ſecundo ſacrorum, inſcriptum eius tumulo hoc epigramma.*

**χροῒ δῆλα, uel, ut alij legũt, χρωτόδηλα, ex quo* [sic: ome] *apparet.*

θυωρὶς ſacra menſa.

τῆς

τῆς σοφίης πάσης ἐν ἐμὶ τέλος,ἣν δ' ἔτι πλεῖον.
Πυθαγόρῃ τῷ μῷ,λέγε τοῦθ' ὅτι πρῶτος ἁπάντων.
Ἐστιν ἂν Ἑλλάδα γῆν.ὦ φθόνομαι ὧδ' ἀγορεύων.

Hoc eſt,

Definit in me omnis ſapientia.prima quòd autem
Pythagoræ noſtro tribuatur palma,fatebor
Id,ſed ob hoc quia primus erat in gente Pelaſga.

Ion autem Chius de ipſo ſic ſcribit,

Ὡς ὁ μὲν ἠνορέῃτε κεκασμένος,ἠδὲ καὶ αἰδοῖ
Καὶ φθίμενος ψυχῇ τερπνὸν ἔχει βίοτον,
Ὥσπερ Πυθαγόρης ἐτύμως ὁ σοφὸς περὶ πάντων
Ἀνθρώπων γνώμας εἶδε καὶ ἐξέμαθεν. hoc eſt,

Virtutum ornatus inſignibus atq; pudore
Hic animo uiuit ſuauiter exanimis.
Atq;,ut Pythagoræ ſapientia ſumma,uirorum
Multorum mores uidit & edidicit.
Eſt & noſtrum ſic ſe habens,carmine Pherecratio.

Τὸν κλεινὸν Φερεκύδην
Ὃν τίκτει ποτὲ Σύρος
Ἐς φθεῖρας λόγος ἐστὶν,
Ἀλλάξαι τὸ πρὶν εἶδος,
Θεῖναι τ' αὐθὺ κελεύειν
Μαγνήτων,ἵνα νίκην
Δοίη τοῖς Ἐφέσοιο
Γενναίοις πολίταις
Ἦν γὰρ χρησμὸς ὃν ᾔδει
Μοῦνος τοῦτο κελεύων,
Καὶ θνήσκει παρ' ἐκείνοις
Ἀρ' οὖν τοῦτ' ἄρ' ἀληθὲς
Ἦν,εἴ τις σοφὸς ὄντως,
Καὶ ζῶν ἐστὶν ὄνησις

Χ' ὧταν

χ᾽ ὥταν μηδὲν ὑπάρχῃ. *hoc eſt,*

Inſignis Pherecydes
Syros quem parit olim,
Turpes in pedicillos
Permutaſſe priorem
Formam dicitur, atq;
Magnetum in regionem
Se iuſiſſe trahi, quo
Donaret generoſis
Palmam illuſtrem Epheſinis.
Oraclum fuerat, quod
Solus nouerat ipſe
Hoc mandans, moriturq;
Lætus ſic apud illos.
Verùm eſt hoc igitur, quòd
Si uerè eſt ſapiens quis
Viuus utilis uſq;
Extinctuſq; iuuabit.

Aliorum etiam in eum feruntur epigrammata. Fuit autem circa ſexageſimam nonam olympiadem. Eſt eius quoq; ad Thaletem huiuſmodi epiſtola.

PHERECYDES THALETI.

BENE *moriaris, cùm tibi fatalis dies ſuperuenerit. Morbus me inuaſerat cùm tuas accepi literas, pediculis ope riebar, & febri quatiebar totus. Mandaui itaq; quibuſdam ex familiaribus, ut cùm me ſepelierint, ad te perſerant quæ ſcripſi. Tu autem ſiquidem ea probaueris cum ſapientibus reliquis, ita legenda demum trades: ſin autem improbaueris, nolito edere. Mihi certè necdum ſatis placebãt. Eſt ibi quidem nõ certa rerum fides. Neq; enim id recepi, neq; quid ſit uerum me ſcire profeſſus ſum. forte quædam de Theologia*

reſer

reſeruaui, cætera intelligere oportet. Omnia quippe indico potius, quàm aperio. Morbo autem diebus ſingulis inualeſcente, neq; medicorum quempiam, neq; amicorum penitus amitto. Cæterùm aſsiſtentibus pro foribus, et interrogantibus quo in ſtatu ſim, digito per oſtij clauſtra dimiſſo, quàm peſtilenti malo tenear, oſtendi: admonuiq; ut poſtridie conueniant ad ſolennes Pherecydis inferias. Vale.

Atq; hi ſunt qui appellati ſunt ſapientes, quibus pleriq; Piſiſtratum etiam tyrannum aſcribunt. Veniendum uerò iam ad Philoſophos, ac primò inchoandum ab Ionica Philoſophia, cuius principem Thaletem fuiſſe memorauimus, Anaximandri præceptorem.

DIOGENIS LAERTII DE PHILOSOPHORUM UITA LIBER ſecundus.

ANAXIMANDER.

ANAXIMANDRO Mileſio Praxiades pater fuit. Huius eſt illud, Principiū elementum immenſum hoc, & infinitum eſſe, non tamen definiens aëra, & aquam, aut aliud quippiā. Partes quidem eius immutari, totum uerò immutabile. Durere medio loco terram centri inſtar conſtitutam globoſamq; eſſe, et rotundam. Lunā *falsò lucere lumine, ſplendoremq; à Sole mutuari. Solem terræ æquare magnitudinē, et eſſe puriſsimū ignem. Primus autē gnomonē inuenit, ipſumq; Lacedæmone in loco captandæ umbræ idoneo ſtatuit, quò, ut ait Phauorinus in omnimoda hiſtoria, conuerſiones Solis, et æquinoctia notaret. ὡροσκόπια quoq; fabricatus eſt, ac primus terræ, mariſq; *circuitus deſcr

*ψευδοφανῆ.

*περίμετρον.

deſcripſit, et ſphæram inſuper conſtruxit. Quæ uerò accommoda ſibi uiſa ſunt, ſummatim, prout memoriæ occurrebāt, expoſuit. Apollodorus Athenienſis illum in Chronicis ait ſecundo anno LVIII. *olympiadis, annū egiſſe ætatis ſexageſimum quartum, ac paulò pòſt obijſſe diem. Floruiſſe autem maximè ſub Polycrate Samiorum tyranno. Aiunt eum canentem à pueris irriſum, eoq́; comperto dixiſſe, canendum ergo puerorum cauſa modulatius. Fuit & alius Anaximander hiſtoricus, & ipſe Mileſius Ionicus ſcriptor.*

ANAXIMENES.

A*Naximenes Euryſtrati filius, Mileſius Anaximandri auditor fuit. Quidam et Parmenidem audiſſe aſſerunt. Hic initium dixit aëra, & infinitum. Moueri ſydera non ſupra terram, ſed circa terram. Vſus eſt autem Ionica locutione ſimplici & minimè fucata. Sexageſima tertia olympiade natum eſſe, atq; eo anno quo Sardis capta ſit, obijſſe diem, Apollodorus tradit. Fuerunt & alij duo Lampſaceni eius nominis, orator unus, alter hiſtoricus, qui oratoris nepos Alexandri geſta conſcripſit. Extat Philoſophi Anaximenis epiſtola huiuſmodi.*

ANAXIMENES PYTHAGORAE.

THALES *ab ætatis flore ad ſenectutē per ſtudia uirtutis humanitatiſq; peruectus, inclyta morte defungitur. Is cùm, ut conſueuerat, unà cum ancillula ſydera inſpecturus, atrio domus matutinus exiſſet, immemor ut ſeſe loci ſitus haberet, dum æthera ſecurus explorat, in ſubiectam foueam cecidit. Mileſij ſyderum obſeruatoris hunc finem tradunt. Cæterùm nos qui literarum amore tenemur tanti uiri iugiter meminimus, atq; in illius maximè doctrina acquieſcimus, initiumq́; ſermonis noſtri Thaletem ſemper inſtituimus. Rurſum alia ad eundem.*

ANAXIMENES PYTHAGORAE.

CONSVLTIVS *nobis egiſti ut quietus uiueres, qui ex Samo Crotonem commigraſti. Nam Aeacidæ cùm alijs infeſti ſunt, tum Mileſijs* tyranni dominantur. Medorum itē rex nobis acriter imminet; niſi uelimus eſſe tributarij, quanquàm uidentur Iones pro libertate omnium cum Medis dimicare. Ita enim illi nos undiq; urgent, ut nulla nobis ſpes ſalutis ſit. Quonam igitur animo poßit Anaximenes cœli ſecreta rimari, cuius iugis aut mortis aut ſeruitutis incumbit metus? Atqui tu Crotoniatis atq; Italis cæteris gratus atq; in pretio es, quem accedunt & ex Sicilia ſtudioſi quiq;.*

* λεσχηνῶται. *Ionum lingua uiolenti & cõtumelioſi.*

ANAXAGORAS.

ANaxagoras *Hegeſibulo ſiue Eubulo patre, Clazomenius, Anaximenis fuit in primis ſtudioſus. Primus hic materiæ, quam* ὕλην *appellant, mentē adiecit, in principio operis ſui ſic ſcribens: Omnia ſimul erāt, deinde acceßit mens, eaq; compoſuit, quamobrem &* mens ſiue animus dicitur. Timon hoc ipſum de Anaxagora fatetur, in Sillis, dixiſſe ſcilicet mentem, confuſis primo rebus acceßiſſe, omniaq; compegiſſe ſimul, atq; ordinaſſe. Timonis carmen ita habet,*

* νοῦς *cognominatus eſt Anaxagoras.*

Καὶ πȣ Ἀναξαγόρην φασ' ἔμμεναι ἄλκιμον ἥρω
Νοῦν, ὅτι δὴ νό ος αὐτῷ, ὃς ἐξαπίνης ἐπαγείρας
Πάντα συνεσφήκωσεν ὁμȣ τεταραγμένα πρόσθεν. *hoc eſt.*
Nunc ubi Anaxagoras Mens eſt fortißimus heros,
Qui mentem ſubito, nam mens non defuit illi,
Compoſuiſſe putat, fuerant quæ incondita quondam.

Hic non modo generis gloria & opibus, uerū animi quoque magnitudine clarißimus fuit. Quippe qui uniuerſum patrimonium ſuis ſponte conceßit quo cum ab eis inſimularet

*laretur negligẽtiæ, quid ergo, inquit, non'ne uos iſta curatis? Demũ ab eis profectus, ad ſpeculandam rerũ naturã ſe cõtulit, rei & publicæ & priuatæ omnino negligens: adeo ut cuidam ſe ita cõpellanti, Nulla'ne tibi patriæ cura eſt? dixerit, Mihi uerò patriæ cura & quidem ſumma eſt, digitũ in cœlum intendens. Fertur in Xerxis tranſitu annũ ætatis uiceſimũ egiſſe, uixiſſeq́; annos LXII. Apollodorus in chronicis floruiſſe cũ LXX. olympiade, ſeptuageſimæq́; octauæ primo anno defeciſſe refert. Philoſophari Athenis cœperat ſub Callia, uiceſimo ætatis anno, ut Demetrius Phalereus in deſcriptione * principum refert: ubi & triginta annos commoratum tradunt. Dicebat Solem candens ferrum eſſe, ac penitus ignitum, & Peloponneſo maiorem. Alij hoc ad Tantalum referunt. Lunam habitacula in ſe habere & colles & ualles. Initia rerum ſimilitudines habere partium. Vt enim ex minutiſſimis, quæ uocantur, ramentis, aurum conſtat, ita & ex paruis ſimilium partium corporibus, hoc totum eſſe cõpoſitum, mentemq́; initiumq́; motus. Et grauia corpora inferiorem locum, ut terrã, leuia ſuperiorem obtinuiſſe, ut ignem, medium aëri atq; humori diſtributum. Ita enim ſuper terræ latitudinem mare ſubſiſtere, humoribus à ſole in uaporem conuerſis. Sydera principio quidem turbato & confuſo motu ferri ſolita, ita ſecundũ terræ uerticem, eum qui ſemper apparet polum uerſari, poſtea uerò inclinationẽ accepiſſe. Lacteum orbem reflexum eſſe ſolaris luminis nõ intermicantibus aſtris. Cometas errantium ſtellarũ eſſe concurſum flammas ex ſe emittentium, eosq́; ueluti ſcintillas ab aëre uibrari. Ventos fieri, cũ aër à ſole tenuatur. Tonitrus nubium eſſe colliſionẽ, coruſcationes confricationem itidem nubium, terræmotus * ſucceſſionem aëris in terram.*

* ἀρχόντων. *hi erant magiſtratus apud Athenienſes.*

* ὑπονόστησιν.

Anim

*Animantes primò ex humore & calore, terraq; manaſſe, poſtea ex inuicem natas eſſe, mares à dextris, fœminasq; à ſiniſtris. Aiunt illũ prædixiſſe eum qui circa Aegos fluuiũ contigit lapidis lapſum, quem ex ſole caſurũ dixerit, eaq; ratione inductum Euripidem ipſius diſcipulum, ſolem in Phaëtonte fabula auream glebam appellaſſe. Profectum quoq; in Olympiam ſereno & lucente cœlo ſediſſe pelliceа indutum ueſte, quaſi breui eruptura pluuia, ſicq; contigiſſe. Percontanti, an Lampſaceni montes mare eſſent aliquando futuri, dixiſſe ferunt, Ita ſanè, niſi tempus defecerit. Rogatus cuius rei cauſa natus eſſet, Inſpiciendi, inquit, cœli, & ſolis & lunæ. Dicenti cuidam, Athenięſibus priuatus es, Nõ ego illis, ait, ſed illi me. Cùm uidiſſet Mauſoli ſepulcrum, Monumentum, inquit, pretioſum, & lapidibus ornatum, diuitiarũ imago. Indignãti cuidam ac moleſtè ferenti, quòd in alieno ſolo moreretur, Bono, inquit, eſto animo. Idem enim undique in infernum deſcenſus eſt. Videtur autem, ut Phauorinus in omnimoda hiſtoria teſtatur, primus Homeri poëma de uirtute & iuſtitia compoſitum eſſe dixiſſe, multumq; Metrodorũ Lapſacenum familiarem ſuum ad eam opinionem cõtuliſſe. Quem in his etiam quæ ad naturæ hiſtoriam attinent, conſtat poëtæ fuiſſe in primis ſtudioſum. Primus autem Anaxagoras librum à ſe ſcriptũ edidit. Enimuero ſub principe Dimylo cecidiſſe de cœlo lapidem, Anaxagoramq; tum dixiſſe, cœlum omne ex lapidibus eſſe cõpoſitum, ac uehementi circuitu conſtare, aliàs continuò ſumma ui impetus lapſurũ, Silenus in primo hiſtoriarum autor eſt. Varia de huius damnatione referuntur. Nam in ſucceſsione philoſopherũ tradit Socion à Cleone impietatis accuſatum, quòd ſolem *candentem dixerit laminam, ac penitus ignitã deſenſum* *μύδρον.

autem à Pericle diſcipulo, quinq; talentis mulctatum, exilioq; damnatũ fuiſſe. Porrò Satyrus *in uitis à* Thucydide *accuſatum, quòd contraria* Pericli *in* Reip. *adminiſtratione ſentiret, neq; impietatis modò, uerùm & proditionis, abſentemq́; morti addictũ.* Et cùm *illi renunciata eſſet, & damnatio ſua & filiorum mors, ad alterum dixiſſe,* Iampridem *aduerſum illos atq; ſe ex æquo naturã tuliſſe ſententiam, ad alterũ,* Sciebam *me genuiſſe mortales.* Alij *hoc ad* Solonem *referunt, alij ad* Xenophõtem. *Hunc autẽ manibus etiã proprijs ſepeliſſe liberos* Demetrius Phalereus *in libro de ſenectute teſtatur.* Hermippus *in uitis, carcere incluſum, addictũq; morti tradidit.* Periclem *uerò percõtatum, an alius uitam in aliquo criminaretur, cùm nullum ei crimen impingi cõperiſſet, dixiſſe,* Atqui *ego diſcipulus iſtius ſum.* Nolite *igitur iniquis calumnijs inducti illum perdere, uerùm mihi potius obtemperare, liberumq́; abire permittite, ſicq́; factũ eſſe.* Hanc *tamen illum iniuriã ægrè tuliſſe, ac ſpõte inde diſceßiſſe.* Verùm Hieronymus *in ſecundo cõmentariorum* Periclem *aſſerit illum adduxiſſe in iudiciũ, incertis greßibus nutantem, & præ nimia ægritudine confectũ macie, miſericordiaq́; iudicum potius, quàm quòd innocens fuerit inuentus, dimiſſum eſſe.* Tam *uaria, de ipſius damnatione inter autores minimè obſcuros habetur opinio.* Nec *defuere qui exiſtimarent illum* Democrito *infeſtũ fuiße, quòd ab illo non fuerit admißus in colloquium.* Lampſacũ *poſteà profectus illic diem ſuum obijt. ubi rogãtibus eum principibus ciuitatis, nunquid fieri mãdaret, iußiſſe ferunt, ut pueri quotannis quo menſe deſeciſſet, ludere permitterẽtur, ſeruariq́; & hodie conſuetudinem.* Defuncto *igitur* Lampſaceni *honorificè iuſtà perſoluerunt, eiuſq; tumulum epigrammate illuſtrauerunt.*

Ἔνθάδε πλεῖστον ἀληθείας ἐπὶ τέρμα περήσας,
Οὐρανίου κόσμου κεῖται Ἀναξαγόρας. *id eſt,*
Hic ſitus ille, cui rerum patuere receſſus,
Atq; arcana poli magnus Anaxagoras.
Eſt & noſtrum in eundem:
Ἠέλιον πυρόεντα μύδρον ποτὲ φάσκεν ὑπάρχειν
Καὶ διὰ τοῦτο θανεῖν μέλλεν Ἀναξαγόρας.
Ἀλλ᾽ ὁ φίλος Περικλῆς μὲν ἐρρύσατο τοῦτον, ὁ δ᾽ αὐτὸν
Ἐξάγαγεν βιότου μαλτακίῃ σοφίης. *id eſt,*
Candentem ferri maſſam Phaëthonta putauit
Quondam, & ob id morti addictus Anaxagoras.
Hunc tamen incolumem Pericles ſeruauit, at ille
Rurſus ob inuiſam perdidit inſcitiam.

Fuere tres & alij eodem nomine, in quorum nullo fuere omnia. primus orator ex Socratis diſcipulis. ſtatuarius alter, cuius meminit Antigonus. tertius grammaticus Zenodoti diſcipulus.

ARCHELAVS.

ARchelaus Athenienſis, ſiue Mileſius, patrem habuit Apollodorum, ſiue ut quidam ſcripſere, Mydonem, Anaxagoræq; diſcipulus, & Soſicratis magiſter fuit. Primus hic ex Ionia phyſicam philoſophiã Athenas inuexit, & appellatus eſt phyſicus, quòd in eum philoſophia deſierit naturalis, Socrate ethicen introducente. Quanquam ne hic quidem ethicæ rudis fuiſſe uideatur, namq; de legibus philoſophatus eſt, & de honeſto & æquo. Porrò Socrates, quòd hæc ab illo ſumpta propagauerit, inueniſſe putatus eſt. Duas eſſe generationis cauſas aſſerebat, calidum & frigidum. Animalia de limo nata. Iuſtumq; & turpe nõ natura conſtare, ſed lege. Hac autem ratione nitebatur. Liquentem calore aquam, ubi ignis inflammatur ardore,

terram efficere, ubi uerò circunfluit, aërem gignere, atq; ideo illam quidem ab aëre, hunc autē ab ignis leui faciliq; motu cōtineri. Gigni uerò animalia ex terræ calore, quæ limum lacti ſimilimum ad eſcam eliquauerit, ſic & homines natos. Primus uocem aëris percuſſum diffiniuit. Mare in concauis per humum ueluti colatum conſiſtere dixit, maximumq́; ſyderum ſolem, & omne hoc infinitū appellauit. Fuerūt & tres alij eiuſdem nominis. Primus Chorographus, qui omnem ab Alexādro peragratam terram deſcripſit. Alius qui quæ * naturæ ſunt propria, uerſu prodidit. Tertius orator, qui & artem oratoriam ſcripſit.

*ἰδιοφυῆ.

SOCRATES.

Socrates Sophroniſco patre lapidario, matre Phænareta obſtetrice natus, quemadmodum Plato in Theæteto meminit, Athenienſis patria, * pago Alopecenſis fuit. Non defuerunt qui illum iuuaſſe Euripidem exiſtimauerint. Vnde Mneſilochus ait: Phrygibus nouo Euripidis poëmati & Socratem ſarmenta miniſtraſſe. Ac rurſus Euripides Socratis, ut ſocij & adiutoris meminit. Ariſtophanes quoq; hoc ipſum in Nubibus tradit, hunc aſſerēs Euripidem fuiſſe, qui tragœdias ſcripſerit eloquentiæ ſapientiæq́; pleniſſimas. Cùm igitur Anaxagoræ, ſecundū quoſdam auditor fuiſſet, & Damonis, ut Alexander in ſucceſſionibus ait, poſt eius damnationē, ad Archelaū ſe phyſicū contulit, cui in delicijs fuiſſe ſcribit Ariſtoxenus. Porrò Duris, ſeruiſſe illum ait, & ſculpſiſſe lapides. Opus illius eſſe gratias, quæ ſunt in arce ueſtitas pleriq; aſſerūt. Vnde illum & Timon in Sillis, ita depingit his uerſibus:

*τὸν δῆμον.

Εκδ᾽ ἄρα τῶν ἀπέκλινε λιθοξόος ἐννομολέσχης
Ελλήνων ἐπαοιδὸς, ἀκριβολόγους ἀποφήνας
Μυκτὴρ, ῥητορόμικτος, ὑπαττικὸς εἰρωνευτής. hoc eſt,
Fluxit ab his legumq́; loquax, lapidumq́; politer

Græcorum uates, impoſturæq; magiſter,
Deriſor, rhetorq́; ſubatticus, & ſimulator.

Erat quippe in oratoria, ſicut etiam Idomeneus refert, promptus atq; acer, ſed eum tyranni triginta dicendi artem, ut ait Xenophon docere uetuerunt.* Agitatur & ab Ariſtophane, ut qui deteriorem rationem meliorẽ faceret. Primus quippe, ut Phauorinus in omnimoda ſcribit hiſtoria, cum Aeſchine diſcipulo oratoriæ campos aperuit. Idomeneo idipſum in libris quos de Socraticis ſcripſit aſſerente, primusq́; de uitæ ratione diſſeruit, ac primus philoſophorũ damnatus moritur. Ait autẽ Ariſtoxenus Spintari filius, pecunias illũ ex miniſterio ſuo ad neceſſarium uictum congregare ſolitum, cæterum Critonẽ eũ ab emẽdicanda quotidiana ſtipe atq; ab officinæ ſubduxiſſe miniſterio, gratiam animi ipſius admiratũ, eiq; ſe in diſciplinam dediſſe Demetrius Bizantius autor eſt. Adnimaduertens autem naturalis ſpeculationis fructum nullum eſſe, eamq́; ad officia uitæ nihil eſſe neceſſariã, inuexit primus ethicen, deq́; illa & in officinis, & in publico quotidie philoſophans, ea potius inquirenda hortabatur, quæ mores inſtruerent, & quorum uſus nobis domi eſſet neceſſarius. Illic enim, Homeri teſtimonio, nobis

Κακόντ᾽ ἀγαθόντε τέτυκται. hoc eſt,
Agitur prauumq́; probumq́;.

Sæpe uerò inter loquendum, agente id orationis uehemẽtia, *iactare digitos ſolebat, & crines uellere, ita ut à pleriſq; rideretur, habereturq́; deſpectui, quæ tamẽ omnia ferebat æquo animo. Vnde & cũ fuiſſet à quodã calce percuſſus, admirãtibus illius tolerãtiã dixit: Quid enim ſi me aſinus calce impetiſſet, num illi diẽ dixiſſem? Hæc Demetrius. Peregrinatione uerò illi opus non fuit, quẽadmodum

* κωμῳδεῖται, quod uarie uertit interpres. Eſt autem locus ex comœdia quæ Nebulæ inſcribitur, in qua amariſſimè proſcindit Socratẽ Ariſtophanes.

* κονδυλίζεσθαι. ferire talitro, & digitorum iunctura. Id enim eſt κόνδυλος.

plurimis, niſi inquantũ militauit, ſed ſemper eodẽ in loco manens, cõtentus cũ familiaribus, ac ſtudioſis diſputabat. Nitebaturq́; *ſummo ingenij acumine, nõ tã illos ex ſentẽtia refellere, quàm ipſe quid uerũ eſſet, inuenire.* Fertur cũ Euripides *ei legendũ* Heracliti *opuſculum dediſſet, rogaretq́; quid ſibi uideretur, dixiſſe, ea quidem quæ intellexi,* **fortia ſunt puto, itẽ & quæ non intellexi, uerum* Delio *quopiã natatore indigent. Cura illi uehemens fuit corporis exercitationis, eratq́; præclari habitus.* Deniq́; *in* Amphipolim *armatus militiã ſecutus eſt, atq́; prælio cõmiſſo circa* Deliũ, *lapſum equo* Xenophontẽ *apprehendit, atq́; ſeruauit.* Confugientibus Atheniẽſibus *cæteris ipſe lento paſſu abibat, ſæpe clàm retroſpiciẽs, & ulciſci cupiens ſi quis enſe incautos inuadere tentaſſet.* Militauit & *in* Potidæã *per mare.* Nã *pedibus minimè licebat, obſiſtẽte bello, quo tẽpore nocte tota in uno habitu permãſiſſe tradũt.* Et *cùm in ea expeditionẽ fortiſſimè pugnaſſet ac uiciſſet, uictoriã* Alcibiadi, *ſponte cõceſſiſſe, quẽ à* Socrate *amatũ,* Ariſtippus *in quarto de antiquis delitijs teſtatur.* Ion autẽ Chius *iuuenẽ cũ* Archelao *in Samum peregrinatũ ueniſſe tradit.* Ariſtoteles & *Pythonẽ *profectũ ait.* Iſthmũ *quoq́;* Phauorinus *in primo cõmentariorũ adiſſe refert.* Erat aũt *cõſtantis animi, inuictæq́; ſentẽtiæ, & in primis popularis rei ſtudioſus, quod cũ ex alijs cõſtat, tũ ex eo maximè quod iubẽtibus qui cũ* Critia *erant nobilibus,* Leontem Salaminiũ *illuſtrẽ & opulentũ uirum ad ſe deduci perimendum, haudquaquã ceſſit, ſolusq́; aduerſus decẽ potẽtiſſimos duces ſentẽtias ferre auſus eſt, & cùm liberè que uellet abire carcere liceret, noluit, & plorãtes ſeuerè increpauit, pulcherrimosq́; ſermones illos uinctus proſecutus eſt.* Frugi *itẽ erat & cõtinẽs.* Refert Pãphila *in* VII. *cõment. cũ* Alcib

γενναῖα, generoſa & preclara.

* *πυθῶδε, ad πυθὼ Apollinis ciuitatem, quæ eſt in Phocide, cuius incolæ Delphi appellantur.*

cibiades grandē illā areā ad cōſtruendā domū largiretur, dixiſſe, An uerò ſi calciamētis mihi opus eſſet, coriū dares ut calceos mihi ipſe cōficerē? atqui ridiculus eſſem ſi acciperē. Sæpe cū eorū quæ publicè uendebātur multitudinē intueretur, ſecū iſta uoluebat, quā multis ipſe nō egeo. Ac ſemper habebat in ore iābos illos, quibus argentū et purpura, & cætera id genus tragœdijs potius quā uſui uitæ neceſſaria docētur. Archelaum præterea Macedonem & Scopam Crannoniū, Eurylochumq; Lariſſæū aſpernatus eſt magno animo, cùm neq; ab eis miſſas pecunias accepit, neq; ad eos ipſe proficiſci uoluit. Adeò autē parcè ac tēperatè uixit, ut cū Athenas peſtis ſæpenumero uaſtaret, ſolus ipſe nunquā ægrotauerit. Duas illum uxores duxiſſe, priorē Xanthippē, ex qua Lāproclem genuerat: alteram Myrtonē Ariſtidis illius iuſti filiā, quam & ſine dote acceperit, quæq; ſibi Sophroniſcū, Menexenumq; peperit, Ariſtoteles autor eſt. Alij Myrtonē prius duxiſſe, pleriq; utraſq; ſimul habuiſſe tradūt, ex quibus & Satyrus eſt et Hieronymus Rhodius. Nam Athenienſes cùm bellis ac lue ciuibus exhauſtā ciuitatem reparare, ſobolemq; propagare uellent, decreuiſſe referūt, uti urbanā quidē unā uxorē ciues ducerēt, liceret autē & ex altera procreare liberos. Idq; tum & Socratem feciſſe. Magna uerò animi ſublimitate carpentes ſe atq; obiurgantes contēnebat. In facilitate uictus maximè gloriabatur, mercedemq; à nullo exigebat. Dicebat autem qui ſuauiſſimè comederet, eum minimè obſonio egere: & qui cū uoluptate biberet, cū quòd præſens nō ſit, poculū nō quærere, nec expectare. Eumq; dijs maximè propinquū, qui minimis egeat. Hoc ſi quis uelit, à Comicis doceri poterit. Qui profectò, illū dū uituperare conātur, laudāt. Ariſtophanes enim ſic illū comœdijs agit:

Ὦ τῆς μεγάλης σοφίας ἐπιθυμήσας ἄνθρωπε
Ὡς εὐδαίμων ἐν Ἀθηναίοις καὶ τοῖς Ἕλλησι γενήσει
Εἰ μνήμων εἶ καὶ φροντιστὴς, καὶ τὸ ταλαίπωρον ἔνεστιν
Ἐν τῇ ψυχῇ, καὶ μὴ κάμνεις, μηθ' ἑστὼς, μήτε βαδίζων
Μήτε ῥιγῶν ἄχθῃ λίαν, μήτε γ' ἀριστᾶν ἐπιθυμεῖς
Οἴνου τ' ἀπέχῃ καὶ γυμνασίων, καὶ τῶν ἄλλων ἀνοήτων.

Hoc eſt,

O' præclaræ ſapientiæ amator homo
Quàm fœlix Athenis, & inter Græcos eris,
Si memor es, & curis plenus, & ærumna ineſt
Animo, neq; fatigaris aut ſtans, aut ſedẽs, aut ambulans:
Sed ne algens quidẽ multũ doles, neq; prandere cupis,
Et uino abſtines, & exercitamẽtis, & id genus ſtolidis.

Porrò Amipſias palliatũ illum inducens, ſic ait: Socrates paucorũ optimè uirorũ, multorumq; uaniſſimè, & ipſe ad nos tandẽ uenis, patiensq; es? Vnde tibi palliũ hybernũ? Hoc incõmodum per coriarij cõtigit malignitatẽ. Hic tametſi eſuriens aſſentari nunquam ſuſtinuit. Cæterũ eius rei quàm ſemper inimicus fuerit, quanquàm magno & alto animo fœdam iſtam adulationem contempſerit, Ariſtophanes idem teſtatur in hanc ſententiam:

Βρενθύει τ' ἐν ταῖσιν ὁδοῖς, καὶ τὼ ὀφθαλμὼ παραβάλλει
Κἀνυπόδητος κακὰ πολλ' ἀνέχῃ, κἀφ' ἡμῖν σεμνοπροσωπεῖ. id eſt,

Elatus faſtu uias terit, oculiſq; innuit,
Et diſcalciatus mala multa tolerat, & inter nos uultu grauitatem præ ſe fert.

Cumq; hoc uitæ inſtituto degeret, interdum tamen tempori ſeruiens, uenuſtiore habitu amiciebatur, ut in Platonis Sympoſio ad Agathonẽ profectus. Aequa illi & hortandi & dehortandi facultas fuit. Deniq; Theætetum cùm de

de diſciplina diſſereret, ut ait Plato, mirificè immutatum diuinumq; fermè remiſit. Eutyphrona qui patri diem dixerat, quædam de iuſtitia & pietate loquens, ab inſtituto reuocauit. Lyſidem autẽ hortando maximè moralem fecerat. Erat enim illi ingenium ad eliciẽdos ex rebus ſermones accõmodatum. Lamproclem filiũ in matrem immitem ac ferũ, ut ait Xenophon, ſuadẽdo ad reuerentiã reduxit, Glauconem prætereà Platonis fratrẽ ad Remp. accedere uolentẽ, propoſito retraxit, quòd is rudis eſſet, ignarusq; rerum. Item ut refert Xenophon, Charmidem cõtrà, quia eſſet maximè idoneus, ad capeſſendam incitauit. Iphicrati quoq; duci animos adiecit, cùm oſtendiſſet ei gallos gallinaceos tonſoris Midæ, aduerſus eos qui erant Calliæ, pennis ac roſtro dimicãtes. Ipſum Glauconides ciuitati applicare optabat, nõ ſecus ac faſianũ auem, aut pauonẽ. Dicebat autem facilè cuiuis eſſe quæ habet aliquis mira proloqui, amicos autẽ quos poſſideat nominare difficillimũ, tantam in eis obſeruãdis ineſſe negligentiã. Euclidem uerò cũ uideret forenſiũ cauſarum in primis ſtudioſum: O, inquit, Euclide, ſophiſtis quidem uti poteris, hominibus nõ poteris. Inutile enim arbitrabatur ac turpe, hiſce dare operã. ſicut & Plato in Euthydemo teſtatur. Dederat illi Charmides domeſticos pueros, ut ab eis domũ deduceretur, ſed noluit ipſe ſuſcipere. Sunt qui dicãt illũ Alcibiadis eximiã formã aſpernatũ. Ociũ, ut poſſeſſiõnũ omniũ pulcherrimã laudabat, ut in Sympoſio teſtatur Xenophon. Dicebat & unicũ eſſe bonũ, ſcientiã: malũ contrà unicũ, inſcitiã. Opes ac nobilitates nõ ſolũ nihil in ſe habere honeſtatis, uerùm & omne malũ ex eis oboriri. Deniq; cũ dixiſſet ei quidã, Antiſthenẽ matre eſſe Threicia, Tu'ne, inquit, arbitrabaris ex duobus Atheniẽſibus adeò inſignẽ uirũ natũ? Phæ-

donem quoq; captiuitatis neceßitate quæſtui turpi expoſitũ, Critoni redimẽdum præcepit, ſpectatumq́; philoſophũ fecit. Sed & fidibus canere didicit cùm uacaret, minime improbũ, ſeu pudendũ dicẽs, quod quiſq; neſciat diſcere. Sæpius item ſaltabat, eam exercitationẽ plurimũ ad tuendam bonã ualetudinẽ cõducere exiſtimãs, ſicut & Xenophon in ſympoſio teſtatur. Aſſerebat & dæmonium ſibi futura prædicere: ac bene incipere paruum nõ eſſe, ſed maximũ: & ſcire ſe nihil præter hoc ĩpſum quòd nihil ſciret. Eos item qui præconia magno emerent, deſperare aiebat ſe ad maturitatis tempus peruenturos. Rogatus aliquando, quænã ſit iuuenũ uirtus, Nihil nimis inquit. Geometriæ euſq; dandam operã monebat, quoad quiſq; poßit terrã mẽſura accipere & dare. Euripide uerò de uirtute ita diſſerente, ut diceret præclarum eſſe temere hanc dimittere, ſurgens egreßus eſt ridiculum eſſe dicens, mancipiũ ſi nõ inueniatur, dignũ inquiſitione iudicare, uirtutẽ uerò peſſum perire permittere. Interrogatus utrũ melius eſſet, uxorẽ ducere, nec'ne: utrũuis horũ, inquit, egeris, pœnitentia duceris. Mirari ſe dicebat cur hi, qui lapidea ſigna ſculperent, ſumma ope niterẽtur, ut lapis homini quàm ſimilimus euadat, ſeipſos curare negligerẽt, ne ſimiles lapidibus & uideantur & ſint. Hortabatur & iuuenes, ut ſe iugiter in ſpeculo intuerẽtur, ut ſi quidẽ formoſi eßent, digni ea ſpecie fierent, ſin autẽ deformes, eam deformitatẽ eruditione tegerent. Cùm uocaſſet ad cœnã diuites, & Xanthippen modici puderet apparatus, Bono, inquit, eſto animo. Nam ſi quidẽ modeſti erunt, frugiq́;, menſam haudquaquã aſpernabuntur: ſin autẽ intemperãtes, nulla nobis de hiſce cura fuerit. Aiebat alios homines uiuere ut ederẽt, ſe ideo edere ut uiueret. Ad hæc uulgus ignobile & imperitã multitudin

tudinem idem ferme facere dicebat, ac ſi quis * ſingulos nummos reprobaret, congeſtum ex hiſce cumulum ut probabilem ſuſciperet. Cùm illi dixiſſet Aeſchines, pauper ſum, & aliud habeo nihil, me ipſum autẽ tibi do: An uerò tu, inquit, non animaduertis quàm mihi maxima tradas? Indignanti cuidam quòd deſpiceretur, cùm ſumma rerum triginta tyranni ſibi uendicaſſent, Ergó ne, inquit, pœnitet te? Referenti quòd illum Atheniẽſes mori decreuiſſent, Et natura illos, inquit. Hoc alij ad Anaxagoram referunt. Dicente ei uxore, iniuſtè morieris, An tu, inquit, iuſtè malles? Cùm in ſomnis quendam ſibi iſta dicentem audiſſet:

*τετράδραχμον.

Ηματίκεν τριτάτῳ Φθίην ἐρίβολον ἵκοιο. hoc eſt,

At te frugiferæ ſiſtet lux tertia Phthiæ:

Ait ad Aeſchinem: poſt diem tertium ſe moriturũ. Die qua cicutam bibiturus erat, Apollodorus ei pallium precioſum obtulit, ut in illo moreretur: & ille, Quid, inquit, num pallium meum uiuenti conuenit, uita functo non conueniet? Nuncianti quendam ſe maledictis inceſſere, Bene, inquit, loqui non didicit. Cùm diſruptam pallij ſui partem uertiſſet Antiſthenes, & inſpectandam omnibus dediſſet, Aſpicio, inquit, per ſciſſuram pallij tuã uanitatem. Dicenti cuidam, non'ne tibi ille maledicit? Non, inquit, Mihi enim iſta non adſunt. Dicebat expedire, ut ſeſe ex induſtria comicis exponeret. Nam ſi quidẽ ea dixerint, quæ in nobis corrigenda ſint, emendabunt: ſin alias, nihil ad nos. Xanthippe cùm in eum prius cõuicia & maledicta ingeſſiſſet, pòſt uerò & ſordidis aquis perfudiſſet, Non'ne, inquit, dicebam Xantippem tonantem quandoq; pluiturã? Dicenti Alcibiadi non eſſe tolerabilem Xanthippen adeo moroſam, Atqui, ait, ego ita hiſce iampridem aſſuetus ſum, ac ſi iugiter ſonum * troclearũ audiam. An uerò tu non toleras

*τροχηλιᾶς. eſt autẽ τροχαλία Polluci, rota, genus, qua aqua ex puteis educitur.

clam

clamore perſtrepentes anſeres? illo dicente, At mihi oua pulloſq́; pariũt. & mihi ait Xanthippe filios gignit. Cùm palliũ illa ſibi in platea ſuſtulißet, monerentq́; familiares, iniuriã manu ulciſceretur, Præclare, inquit, ut nobis corrixantibus quiſq; ueſtrũ acclamet. Eia Socrates, eia Xanthippe. Aſperioris ingenij uxori ita congrediendum monebat, ut equis animoſis equites. Nam ſicut illi cum eos ſemel ſubegerint, reliquis facilè utuntur, ita & mihi poſt Xanthippes uſum, reliquorũ mortalium facilis toleratio obueniet. Iſta & huiuſmodi gerens quotidie & dicens, Pythiæ teſtimonio laudatus eſt, quæ Chærephonti id oraculum edidit, quod in omnium ore eſt, nimirum hoc:

Ἀνδρῶν ἁπάντων Σωκράτης σοφώτατος. *hoc eſt,*

Mortalium unus Socrates uerè ſapit.

Ex quo magna in illũ inuidia cõflata eſt, prætereaq́; quòd eos qui ſeipſos magni facerent & æſtimarent, ut ſtolidos & inſenſatos arguißet. Eorũ ex numero Anitus eſt, ſicut in Memnone Plato ait: Is enim à Socrate rideri ſe non ferens, primũ quidẽ Ariſtophanem aduerſus illum inuexit, atq; in eum maledicta pronunciauit. Pòſt uerò Melitum etiã induxit, ut illi crimen impietatis adoleſcentiumq́; corruptiones obijceret. Et Melitus quidem apud iudices illũ accuſauit, ſententiam uerò Polyeuctus dixit, ut ait Phauorinus in omnimoda hiſtoria: orationẽ Polycratis ſophiſta ſcripſit, ut Hermippus refert, ſiue ut quidã uolunt Anitus. præparauit autẽ omnia Lycon orator. Porrò Antiſthenes in philoſophorum ſucceßionibus, & in Apologia Plato tres illũ accuſaſſe tradũt, Anitũ, Lyconẽ ac Melitũ. Anitum quidẽ opificũ ciuiliumq́; partes tuentẽ. Liconem oratorum, Melitum uerò poëtarum, quòd eos omnes carperet Socrates. Phauorinus in 1. cõmentar. ueram non eſſe Poly-

cratis

cratis in Socratem orationem tradit, quòd in ea facta ſit mentio murorũ à Conone inſtauratorũ. Id uerò factũ conſtat VI. anno poſt mortẽ Socratis, atq; ita ſe habet. Enimuerò cauſæ ipſius coniuratio hoc modo geſta eſt. Seruatur enim hactenus, inquit Phauorinus in Metroo: Accuſauit Melitus Meliti filius Pitheenſis Socratẽ Sophroniſci filium Alopecẽſem de hiſce criminibus. Iura uiolat Socrates, quos ex maiorũ inſtituto ſuſcepit ciuitas, deos eſſe negans, alia uerò noua dæmonia inducẽs. Contra ius & fas iuuenes corrũpit. Pœna illi mors. Philoſophus uerò cũ illi Lyſias quã pro eo ſcripſerat, apologiã recitaſſet: Bona, inquit, & præclara eſt oratio Lyſia, mihi tamen minus congruit. Erat enim illa iudiciali inſtituto uicinior, quàm ut philoſopho cõuenire uideretur. Percontanti Lyſiæ, cur ſi bona eſſet, nõ ſibi cõgrueret oratio: Non'ne, inquit, & indumenta & calciamẽta ſpecioſa eſſe poſſent, neq; tamẽ mihi conuenire? Cũ uerò iudiciũ ageretur, aſcẽdiſſe Platonẽ in ſuggeſtũ refert Iuſtus Tyberiẽſis in ſtẽmate, ac dixiſſe: Minimus natu cùm ſim, uiri Athenienſes, his omnibus qui tribunal aſcenderunt, interpellatumq; à iudicibus reclamãtibus, deſcende. Damnatus igitur eſt iudicũ ducentis octoginta & una ſententijs, ſupra eas quibus abſoluebatur. Tractantibusq; inter ſe iudicibus, quid illũ potius cõueniret pati, an pẽdere XXV. drachmas ſoluturũ ſe dixit. Quanquã Eubulides centum eſſe pollicitũ dixerit. Verũ tumultuantibus iudicibus, Eorum, inquit, gratia, quæ à me geſta ſunt, cenſeo me in Prytaneo publicè ali debere. Tũ illi adiectis alijs LXXX. ſentẽtijs mox illũ damnant, & continuo coniectus in uincula, poſt paucos dies cicutam bibit, multa prius de immortalitate animorũ, ac præclara diſſerens, quæ in Phædone Plato digeſſit. Pæana quoq;

illum

illum ſcripſiſſe pleriq; autumant, cuius eſt initium, Delie Apollo ſalue, & Diana pueri glorioſi. Porrò Dionyſodorus pæana illius non eſſe memorat. fecit & Aeſopiam fabulam non multum compoſitè, cuius initium eſt,

Αἴσωπός ποτ᾽ ἔλεξε Κορίνθιον ἄςυ νέμουσι
Μὴ κρίνειν ἀρετὴν λαοδίκῳ σοφίῃ. *hoc eſt,*

Ciuibus Aeſopus dixit quis culta Corinthus
Ne uirtutem in ius iudice plebe uocent.

Atq; in hunc modũ Socrates exceßit è uita. Athenienſibus eius facti tantum pœnitentiæ inceßit, mox ut palæſtras & gymnaſia clauderent, & alios quidem exilio, Melitũ uerò morte damnarẽt. Socratẽ ærea imagine publicè ho-
*πομπαίω. *norauere, quam à Lyſippo perfectam in urbis * celeberrimo loco ſtatuerunt. Anitum ipſa die dum peregre eſſet, Heracleotæ exterminarunt. Huiuſmodi deſignarũt Athenienſes nõ modo in Socrate, uerũ & in alijs uiris illuſtribus permultis. Namq;, ut ait Heraclides, Homerum ueluti inſanientẽ drachmis quinquaginta multarũt. Tyrtæumq; mentis impotẽ dixerũt, & Aſtidamantẽ primum ex ludo Aeſchyli ſapientißimum ærea imagine honorauerũt. Eis Euripides quoq; id exprobrat in Palamede, doctam Philomelam innocuamq; muſam inſectatos clamans. Quanquã Philochorus Euripidem ante Socratẽ obijſſe tradat. Naſcitur Socrates, ut ait Apollodorus in chronicis, ſub Apſephione, ſeptuageſimæ & ſeptimæ olympiadis anno*
θαργηλιὼν mẽ ſis dictus ab eo quod terrã calfaciat, Græcis auſpicatiſsimus. *quarto, Thargelionis menſis ſextæ, quo die luſtrãt Athenienſes ciuitatem, Dianamq; natam Delij tradunt. Moritur primo anno nonageſimæquintæ olympiadis, ſeptuageſimo ætatis anno. Eadẽ ferme Demetrius Phalereus ait. Sunt qui ſexagenariũ obijſſe referãt. Vterq; uerò Socrates & Euripides Anaxagoræ auditores fuere. Porro Euripi*

ripides primo anno ſeptuageſimæ olympiadis ſub Calliade ortus eſt. Videtur autẽ mihi Socrates & de naturalibus diſſeruiſſe, quandoquidẽ & de prouidentia plerunq; diſputat, ut Xenophon ait, tametſi de rebus quæ ad bonos mores faciunt, tantum uerba eum feciſſe aſſeueret. Sed & Plato, in apologia mentionem Anaxagoræ faciens, aliorumq́; phyſicorum, quæ Socrates negat, de his dicere ipſe comprobatur, & quidem cũm ſua omnia Socrati ſemper attribuat. Refert Ariſtoteles magnum quendam ex Syria profectum Athenas, Socratem pluribus in rebus reprehendiſſe, uiolentamq́; illi mortem futuram prædixiſſe. Eſt noſtrum in illum adſcriptum epigramma.

Πῖνε νῦν ἐν διὸς ὢν, ὦ Σώκρατες, ἦ σε γὰρ ὄντως
Καὶ σοφὸν εἶπε θεὸς, καὶ θεὸς ἡ σοφίη.
Πρὸς γὰρ ἀθηναίων κώνειον ἁπλῶς μὲν ἐδέξω
Αὐτοὶ δ' ἐξέπιον τοῦτο τεῷ στόματι. hoc eſt,
Nũc bibe apud ſuperos bone Socrates. ipſe enim Apollo
Te ſapere haud leuiter dixit, & is ſapiens,
Ciuibus ingratis tibi erat porrecta cicuta.
Aſt ijdem hauſerunt protinus ore tuo.

Fuit ei, ut refert Ariſtoteles tertio de poëtica, cum Antiocho Lemnio, & Antiphone prodigiorum interprete contentio, quemadmodũ & Pythagoræ cũ Cydone & Onata, uiuentiq́; Homero cum Sagari, uita functo cum Xenophane Colophonio. Heſiodo item cum Cercope, quo defuncto cum Xenophane, cuius iam ſuprà meminimus. Pindaro cum Amphimene Coo, Thaleti cum Pherecyde, Biantiq́; cum Salaro Prienæo, Pittaco cum Antimenide, & Alcæo, Anaxagoræ cum Soſibio, Simonideq́; cum Timocreonte. Verũ ex his qui ſucceſſere Socrati, appellantur Socratici, nobiliſſimi ſunt, Plato, Xenophon, & Antiſthenes.

Ex his uerò qui decem dicuntur, clariſsimi fuerũt quatuor, Aeſchines, Phædon, Euclides, & Ariſtippus. Primò igitur dicendũ de Xenophonte, deinceps de Antiſthene inter Cynicos, tum de Socraticis, atq; ita demum de Platone, qui & decem ſectarũ princeps eſt, primãq; Academiã ipſe conſtituit. Hic ergo ſucceſsionis eſto modus. Fuit & alius Socrates hiſtoricus qui Argos diligẽter deſcripſit. alius itẽ peripateticus Bithynus. atq; alius poëta epigrammatũ. & alius Cous qui deorum precationes inuocationesq; conſcripſit.

XENOPHON.

*Xenophon Grylli filius Athenienſis, pago Archieus fuit, uerecundus admodum, & ultra quàm dici poſsit ſpecioſus. Aiunt eum cùm Socratem in angiporto quadam habuiſſet obuium, porrecto baculo tranſire prohibitũ. percontanti uerò, ubi nam uenirent quæ humanis uſibus ſunt neceſſaria, cùm ille reſpondiſſet. rurſus, ubi nam boni ac probi homines fierent, hærente illo dixiſſe Socratẽ ſequere igitur & diſce. ex eo tempore Socratis auditor factus. Primus omnium quæ dicebantur notis excepta in publicũ edidit, *commentaria inſcribens, primusq; philoſophorũ ſcripſit hiſtoriam. Hũc adamaſſe Cliniã Ariſtippus in quarto de Antiq. delit. meminit, atq; ad eum hæc dixiſſe, At nunc ego Cliniã libentius intueor, quàm cætera omnia quæ ſunt inter homines ſpecioſa, cæcusq; mallẽ ad cætera fieri, dum unici Cliniæ conſpectu fruerer. Angor noctu & in ſomnis, quòd illum nõ uideo, diei ac ſoli gratias ago, quòd Cliniæ mihi faciẽ reuelant. In Cyri amicitiã hoc modo uenit. Erat illi familiaris quidam Proxenus nomine, Bœotius genere diſcipulus Gorgiæ Leontini, Cyro notus & charus. Is apud Cyrum Sardis morabatur. Scripſit autẽ Xenophonti epiſtolã Athenas, accerſens illũ, & Cyro amicum fieri ſuadẽs.*

*ἀπομνημονεύματα, quæ & hodie extant ad tres libros.

Hanc

Hanc ille Socrati oſtendit, conſiliumq́; petebat. Eum ille Delphos miſit, in ea re Dei conſilio uſurum. Paruit Xenophon, *profectusq́; ad Deũ, rogat nũ proficiſci ad* Cyrum *debeat nec'ne. Sed quanquã ea in re Socrates illum etſi mo dicè ſimulabat, proficiſci tamen monuit. Vbi autem ad* Cyrum *uenerat, ita ſe illi inſinuauit, ut non minus illi amicus charusq́; fuerit, quã* Proxenus. *Omnia igitur quæ in aſcẽſu* Cyri, *ac deſcenſu cõtingere, nobis ipſe diligentiſſimè tradi dit. Inimicitias autẽ aduerſus* Menonem Pharſaliũ *grauiſſi mas exercuit, qui fuerat accenſus tẽpore peregrini militis ductor, cui inter cætera maledicta & illud obiecit, maiori bus illo ſe uſum amaſijs.* Apollonidi *item cuidam exprobra uit, quòd perforatis eſſet auribus. Poſt accenſum uerò &* Ponticas *clades fœderaq́; à* Seutho Odryſorũ *rege uiolata, ſe in* Aſiam *contulit ad* Ageſilaum Lacedæmoniorum *regem,* Cyriq́; *milites illi ſub mercede præſtitit, ac ſe illi totum deuouit, amiciſſimusq́; fuit. Quo tempore quòd* Laconicas *partes tueri uideretur, exilio dãnatus ab* Athenienſibus *eſt. profectus deinde* Epheſum, *dimidiũ auri quod ſecũ tulerat,* Megabyzo Dianæ *ſacerdoti ſeruandũ tradit quoad reuerteretur. Sin ſecus, ſtatuam ex eo confectam deæ conſecrare iubet.* Ex *dimidio reliquo donaria in* Delphos *miſit. Inde cum* Ageſilao *in* Græciam *ad bellũ contra* Thebanos *profectus eſt,* Lacedæmonijs *commeatũ illi ſuppeditantibus. Hinc iam omiſſo* Ageſilao *in agrum* Heleæ, Cillũtem *uenit ab urbe haud procul diſtantem. Sequebatur autẽ illum & muliercula* Phileſia *nomine, ut refert* Demetrius **Magneſius, & duo* liberi,* Gryllus *ac* Diodorus, *ut ait* Dinarchus *in libro de* Repudio *aduerſus* Xenophontem, *qui etiã* gemini uocati ſunt. Adueniente uerò* Megabyzo *ſub occaſione publicæ feſtiuitatis receptis pecunijs præ-*

*μάγνης. *υἱάς. *Διόσκουροι

dium emit,& deæ conſecrauit, quod amnis interfluit Selinus, eiuſdem nominis cum Epheſino. Hinc uerò uenationibus uacabat, amicis cõuiuia faciens, hiſtoriasq́; conſcribẽs. Refert Dinarchus Lacedæmonios illi domum agrumq́; dediſſe. Philopidam præterea Spartiatam aiunt ad eum illuc dono miſiſſe mãcipia ex Dardania captiua abducta, ipſumq́; arbitrio ſuo illa diſpoſuiſſe, quo tempore Helienſes in Scilunta cum exercitu profectos Lacedæmonijs * remorantibus agrum cepiſſe. Tum uerò Xenophontis filij cum paucis ſeruis clam ſe ſubducentes in Lepreum conceſſere. Xenophon quoq; ipſe in Helim primò, poſtea in Lepreum ad filios uenit, atq; inde cum illis Corinthum profectus, ſaluus euaſit, ubi etiam poſtea habitauit. Interea cùm decreuiſſent Athenienſes afflictis Lacedæmoniorum rebus opitulari, filios Athenas militatũ Lacedæmonijs mittit, apud Spartanos quippe inſtituti fuerant, ut refert Diocles in uitis philoſophorum. Ex ea pugna Diodorus nullo præclaro facinore illuſtris ſeruatus eſt, eiq́; filius ex fratris nomine fuit. Porrò Gryllus inter equites fortiſſimè dimicans (erat autem ea pugna circa Mantineã) honeſta morte defungitur, magiſtro equitum Cephiſodoro, & imperatore exercitus Ageſilao, ut ait Ephorus in v. & xx. hiſtoriarum lib. In ea pugna & ipſe Epaminundas Thebanorum dux cecidit. Fertur Xenophon tunc coronatus ſacrificaſſe, & cùm filium corruiſſe didiciſſet, coronam depoſuiſſe: ubi uerò acriter pugnantem oppetiſſe comperit, eam rurſus capiti impoſuiſſe. Sunt qui illum ne lacrymatum quidem dicãt, ſolumq́; dixiſſe: Sciebam me genuiſſe mortalem. Refert Ariſtoteles Grylli laudes & epitaphia tunc innumeros ſcripſiſſe, partim ut eius uirtus celebris fieret, partim item ut patri gratificarentur. Socratem item Grylli laudes conſcripſiſſe,

** ἐμωίνυτων.*

Eadẽ ferè Valerius Max. in fine libri ſexti.

pſiſſe, Hermippus teſtis eſt in libro, de uita Theophraſti. Timon eum, ut ſolet, inſectatur. Hæc uita Xenophontis fuit. Floruit maximè quarto anno, X C. & I I I I. olympiadis, aſcenditq; cum Cyro ſub principe Xenæneto, anno uno ante Socratis mortem. Obijt autem, ut ait Steſiclides Athenienſis in deſcriptione principum & olympionicum, anno primo, C V. olympiadis, ſub principe Callidemede, ſub quo & Philippus Amyntæ filius Macedonibus imperabat. Obijt Corinthi, ut ait Demetrius* Magneſius, ad maturam iam prouectus ſenectutem, uir profectò cùm in cæteris præſtans ac bonus, tum equorum uenationiſq;, ac diſciplinæ militaris in primis ſtudioſus, ut ex libris eius intelligi poteſt. Religioſus præterea & ſacrificijs intentus, qui res ſacras non mediocriter teneret, & Socratem ad unguem imitatus. Scripſit autem quadraginta libros alijs aliter eos diuidentibus. Aſcenſum Cyri, cuius per ſingulos libros, non autē totius operis procemium fecit. Cyri* inſtitutionem. Græcorum res geſtas, & commentaria, ſympoſiumq;, & œconomicum. De re equeſtri, & de uenatione. ἱππαρχικὸν præterea; & Socratis apologiam, & de ſeminibus. Hieronem ſiue tyrannicum, Ageſilaum, & Athenienſiū ac Lacedæmoniorū remp. quā non eſſe Xenophōtis Demetrius Magneſius teſtatur. Fertur & Thucydidis libros eatenus latentes cùm ſubducere poſſet, ipſe primus in eius uiri gloriam in lucè dediſſe. Appellabatur autē muſa Attica præ dulcedine eloquentiæ, & incredibili facilitate. Vnde illi cum Platone non omninò conueniebat, ut ſuo loco cùm ad Platonem uenerimus, dicemus. Sunt autem & in hunc noſtra epigrammata ſic ſe habentia,

*μάγνη

*παιδείας

Οὐ μόνος ἐς Πέρσας ἀνέβη Ξενόφῶν διὰ Κῦρον
Ἀλλ' ἄνοδον ζήτον ἐς διὸς, ἥτι ἄγοι.

Παιδείης γὰρ ἐῆς Ἑλληνικὰ πράγματα λέξας
Ὡς καλὸν ἡ σοφίη μνήσατο Σωκράτεος. hoc eſt,
Non tantum ad Perſas Cyrus Xenophonta uocauit
Quàm uirtus,qua itur limina ad alta Iouis.
Ipſe ſuum oſtendit,Græcorum geſta recenſens
Nobile & egregij Socratis ingenium.
Item aliud de eius morte.
Εἰ καὶ σε Ξενοφῶν κραναοῦ κέκροπός τε πολῖται,
Φεύγειν κατέγνων τοῦ φίλου χάριν Κύρου,
Ἀλλὰ Κόρινθος ἔδεκτο φιλόξενος ἧ σὺ φιληδῶν
Οὕτως ἀρέσκει, κἀνθάδε καὶ μένειν ἔγνως. hoc eſt,
Sis quanquàm ingratis Xenophon eiectus Athenis
In te ob fauorem Cyri amici regium,
Te tamen excepit fugitiuum grata Corinthus,
In qua hoſpes urbe noſti lætus uiuere.

Inueni alibi claruiſſe illum circa octogeſimam & nonam olympiadem unà cum Socratis cæteris. Iſtrus autem aſſerit illum ex decreto Eubuli exulaſſe, eiuſdemq́; poſtea ſententia rediſſe. Septem uerò fuere Xenophontes. Primus hic ipſe. ſecundus Athenienſis Pythoſtrati illius frater, qui* Theſeidos poëma compoſuit,qui inter cætera Epaminundæ quoq; uitam conſcripſit,ac Pelopidæ. tertius Cous medicus. quartus qui Hannibalis hiſtoriam ſcripſit. quintus qui prodigia fabuloſa commentus eſt. ſextus Parius ſculptor egregius. ſeptimus antiquæ comœdiæ poëta.

*θησηίδα.

AESCHINES.

AEſchines Charini* lucanicas uendentis,ſiue ut uolunt, Lyſaniæ filius Athenienſis à puero miræ indolis,laborumq́; patientiſſimus fuit. Quocirca & à Socrate nunquã diſceſſit, atque ideo Socrates de illo dicere ſolebat, Solus nos colere nouit Aeſchines. Hunc Idomeneus tradit, in

*ἀλλαντοποιοῦ. interpres legiſſe uidetur ἀλλυντοπώλου.

carcere fugam Socrati ſuadere tentaſſe, non Critonem, uerũ Platonem, cùm magis faueret Ariſtippo, Critoni uerba illa accommodaſſe. Vocatur in ius Aeſchines, & in primis à Menedemo Eretrienſe, quòd Socratis nomine dialogos complures inuexerit, quos [illegible] Xanthippe ſe accepiſſe memorabat. ex q̃bus illi ſunt, qui uocantur ἀκέφαλοι nimiũ remiſſi. nec Socraticam conſtantiam aut copiam præferentes. eos tamen Aeſchinis non eſſe Piſiſtratus Epheſius aſſerit, ſed bonam partem ſeptẽ illis aſcribi. Perſeus refert Paſipontis Eretrici eſſe, atq; ab eo Aeſchinis inſertos libris. Antiſthenes quoq; paruum Cyrum, & minorem Herculẽ, & Alcibiadẽ, cæterorumq́; libros ab eo fuiſſe conſcriptos. Sunt autem Aeſchinis dialogi, qui Socraticum exprimunt morem ſeptem iſti. Primus Milciades. Ion quodammodo imbecilior eſt, deinde Callias, tum Axiochus, Aſpaſia, Alcibiades, Telauges, & Rhinon. Aiunt ipſum inopia adactũ, ueniſſe in Siciliam ad Dionyſium, atq; à Platone deſpectum, ab Ariſtippo fuiſſe illi commendatum, ibiq́; prolatis dialogis quibuſdam accepiſſe munera, demum Athenas reuerſum, ibiq́; minimè docere philoſophiã ſuã auſum, quod illic Platonis & Ariſtippi eſſet clariſſimũ nomen. auditores ſibi mercede quæſiuiſſe, deinde in defenſionem innocentium ſe ad ſcribendas orationes iudiciales conuertiſſe. atq; ideo Timonẽ de illo dixiſſe ferunt, quòd in perſuadẽdo potens fuerit. Aiunt illi dixiſſe Socratẽ cũ premeretur inopia, ut à ſeipſo uſuras exigeret ſibi ſubducendo cibaria. Huius dialogos Ariſtippus etiam ſuſpectos habuit. Nam dum eos Megaris legeret, ſubſannatum ferunt, ac dixiſſe, Vnde tibi iſta furcifer? Refert Polycritus Mendeſius in primo, de Dionyſio, uixiſſe illum cum tyranno quoad tyrannide exciderit, & uſq; ad Dionis in Syracuſas reditũ,

*cum illo aſſerens & Carcinum comicum fuiſſe. Fertur & eius ad Dionyſium epiſtola. Erat autẽ in arte oratoria maximè exercitatus, ut ex ea oratione quam pro defenſione patris Phæacis magiſtri militum ſcripſit, & ex eo quòd Gorgiam Leontinum imitatus eſt maximè conſtat. Scripſit autem & Lyſias orationem contra illum, quam inſcripſit, de calumnia, ex quibus profectò liquet oratorem præcipuum fuiſſe. Erat ei & familiaris quidam Ariſtoteles nomine, cognomento Mythus. Panætius omnium Socraticorum ueros eſſe dialogos cenſet, Platonis, Xenophontis, Antiſthenis, Aeſchinis. de Phædonis tantum & Euclidis ambigit, cæteros damnat. Octo autem fuerunt hoc nomine. Primus hic de quo loquimur. Secundus qui artem oratoriam conſcripſit. Tertius orator Demoſthenis æmulus. Quartus Arcadia profectus, Socratiſq; diſcipulus. Quintus Mitylenæus, quem & * flagellum oratorum uocabant. Sextus Neapolitanus Academicus philoſophus, Melantij Rhodij diſcipulus, idemq; in delitijs habitus. Septimus Mileſius ciuilis ſcriptor. Octauus ſtatuarius.*

* ῥητορομάστιγα

ARISTIPPVS.

Ariſtippus genere Cyrenaicus fuit. profectum uerò Athenas Socratis fama percitum Aeſchines tradidit. Is, ut ait Phanias peripateticus Ereſius, primus Socraticorum mercedem exegit, & quæſtu philoſophatus eſt, præceptoriq; pecunias mittebat. Cui cùm aliquando uiginti minas miſiſſet, ille eas cõtinno remiſit, aſſerens Deũ Socratis id ſibi non permittere. Diſplicebat id nimirum Socrati. Xenophon quoq; aduerſus eum infeſto fuit animo. Quocirca & librum contra uoluptatem, in Ariſtippum ſcripſit aſſertorem uoluptatis, eamq; Socrati diſputationem aſſignauit. Theodorus quoq; in libro de ſectis, illum conuitijs agit, & Plato in libro de anima, ſicut in alijs memoraui-

Xenophontis liber aduerſus uoluptatem.

mus. Erat autem ei ingenium facile, ut ſe accommodaret loco tempori, perſonæ. Nouerat omnem conuenientiæ ſimulare rationem. Quamobrem et Dionyſio plus cæteris probabatur, quia ad omne quod emergeret bene affectus inſtructusq; uideretur. Nam ut libenter percipiebat præſentium uoluptatem, ita ut abſentibus frueretur, non laborabat. Vnde et Diogenes ipſum regium appellabat canem, eumq; Timon ut nimis delicatum acriter mordet, cùm ait:

Οἷά τ' Ἀριςίππȣ τρυφερὴ φύσις ἀμφαφόωντ۞ ψεύδη. hoc eſt,

Qualis Ariſtippi mollis natura ſophiſtæ,

Quæ potuit tactu à falſo diſcernere uerum.

Aiunt illum aliquando iuſſiſſe perdicem quinquaginta drachmis emi. Tantũ luxuriæ grauiter ferenti cuidam reſpondiſſe, tu iſtam obolo non emeres? & cùm annuiſſet ille, mihi uerò, inquit, quinquaginta drachmæ tantùm ualent. Tres formoſas meretrices ei in conſpectum dari aliquando Dionyſius iuſſit, cumq; quã ex illis uellet eligere. Tum ille tres ſimul abduxit, dicens, neq; Paridi tutum fuiſſe quòd unam prætulerit cæteris. Eas igitur ad ueſtibulum uſq; deduxit, ac dimiſit. adeò erat & in eligendo, & in contemnendo facilis. Ideoq; Stratonem, ſiue, ut alij uolunt, Platonem, ad eum dixiſſe tradunt, Tibi ſoli & chlamydem & *pannum ferre datum eſt. Conſputus à Dionyſio æquo animo tulit. Eam iniuriam cùm quidam ægre ferret, piſcatores, inquit, ut gobium uenentur, mari patiuntur ſe aſpergi, & ego ut balenam accipiam, non patiar excreatione aſpergi? Prætereuntem quandoq; Diogenes olera abluens obiurgauit et dixit, Iſta tu ſi parare tibi didiciſſes tyrannorum aulas non ambires. Tu uerò, ait ille, ſi quidem conuerſari cum hominibus ſcires, olera profectò non lauiſſes. Interrogatus quid

*ῥάκ۞.

*nam ſibi ex Philoſophiæ ſtudijs quæſiſſet, poſſe, inquit, omnibus fidenter loqui. Cùm probro ſibi daretur quòd pretioſè & exquiſitiſſimè uiueret, ſi uituperandum, ait, hoc eſſet, in celebritatibus Deorum profectò non fieret. Rogatus aliquando quid habent eximium Philoſophi, ſi omnes, inquit, leges intereant, æquabiliter uiuemus. Percontanti Dionyſio cuius rei gratia Philoſophi diuitum limina terunt, Philoſophorum uerò diuites non ita, quòd illi, inquit, ſciunt quibus indigent, at hi neſciunt. Cùm illi uitio uertiſſet Plato, quòd tam lautè uiueret, num, inquit, tibi uidetur bonus uir eſſe Dionyſius? illo annuente: Atqui ille, ait, multò me lautius uiuit. unde nihil prohibet quempiam lautè & bene uiuere. Interrogatus quo differant docti ab indoctis, quo, inquit, domiti equi ab indomitis. Ingreſſus aliquando meretricis cubiculum, cùm erubeſceret quidam ex his qui cum eo erant adoleſcentibus, non, inquit, ingredi turpe eſt, ſed egredi non poſſe turpe eſt. Cùm à quodam ſibi propoſitum eſſet ænigma, & ut ſolueret importunè ab eo ipſo qui propoſuerat urgeretur, quid, inquit, ô ſtolide uis ut ſoluam, quod etiam ligatum nobis exhibet negotium? Melius eſſe dicebat in*mendicum euadere, quàm indoctum. Illic enim pecunijs, hic humanitate indigetur. Cùm aliquando conuitijs ageretur, abibat. inſectatore uerò proſequente ac dicente, cur fugis? quoniam, inquit, maledicendi tu poteſtatem habes, audiendi ego non item. Indignanti cuidam ac dicenti, Philoſophos cerneret obſidere diuitum fores, & medici, inquit, languentium ianuas frequentant, non tamen ideo quiſpiam ægrotare mallet, quàm mederi. Corinthum nauigabat aliquando, & cùm tempeſtate iactaretur, turbari cœperat. in ea perturbatione cuidam inſultanti ac dicenti: Nos imperiti non metuimus, uos Philoſophi cur trepidatis? Non, inquit,*

*ἐπαίτην, ἢ ἀπαίδευτον. Græcè iucundius, quaſi dicas rogatorem quàm arrogantem.

quit, de eadem anima utriſq; noſtrum cura & metus incumbit. Glorianti cuidam, quòd multa didiciſſet, ait, ſicuti non hi plurima comedunt & exercentur, melius ualent, quàm qui ſumunt neceſſaria, ita non qui plurima, ſed qui utilia legerunt ſtudioſi habendi ſunt, et eruditi. Oratori qui cauſam pro ſe dixerat et uicerat, ſciſcitanti, quid tibi profuit Socrates? hoc, inquit, ut oratio quam pro me habuiſti uera ſit. Aretam filiam præclaris monitis inſtituebat, exercens eam ut id quod nimium eſſet, contemneret. Rogatus à quodam, in quo melior euaſurus eſſet filius, ſi erudiretur, etſi nulla, inquit, alia in re, certè uel in theatro non ſedebit lapis ſuper lapidem. Cùm ſibi quidam commendaſſet filium, quingentas poſtulauit drachmas, cui ille cùm diceret, tanti emere mancipium poſſum, eme, inquit, & habebis duo. Pecuniam ſe ab amicis accipere dicebat, non ut ipſe uteretur, ſed ut ſcirent illi quas ad res pecunijs uti conueniat. Probro illi ſemel obijcientibus, quòd in cauſa propria conduxerit Rhetorem: Atqui, inquit, & cocum dum cœnam facio conduco. Cogente aliquando Dionyſio, ut aliquid ex Philoſophia loqueretur: Ridiculum, ait, eſt, ſi quidem me ut loquar interrogas, & quando loqui oporteat ipſe me doces. Ad hæc uerò indignatus Dionyſius extremum omnium iußit accumbere. Sed ille, illuſtrem, inquit, hunc locum uoluiſti. Gloriabatur quidam, ac ſibi applaudebat de natandi peritia, ad quem ille: Non erubeſcis, inquit, in his, quæ delphinis propria ſunt gloriari? Interrogatus quid differat ſapiens ab inſipiente, Mitte, ait, ambos nudos ad ignotos, & diſces. Exultanti cuidam quòd multum bibens non inebriaretur: hoc, inquit, etiam mulus facit. Ad eum qui illi quòd meretrici cohabitaret, exprobrabat: Dic age, inquit, num quid differat eam domum accipere quam multi aliquando inhabitauerint, aut quam nemo? Negante illo, quid, inquit: Nam differre pu

*tas ea naui ferri in qua innumeri ſæpe nauigauerint, an in qua nullus? Minimè, inquit ille. Num ergo, inquit, differt, uti mulieri congrediare, ei quæ neq; multis fuerit expoſita, an ei quæ nullis? Culpatus, cur ex Socratis diſciplina ueniens pecuniam acciperet, & meritò, inquit. nam Socrates cùm ſibi plerique mitterent triticum & uinum, paucis in ſuos uſus reſeruatis, remittebat reliqua. Habuit enim ille*penuarios Athenienſium principes, ego autem Euthychidem emptitium ſeruum. Vtebatur & Laide meretrice, ut refert Sotion in 11. Succeßionum libro. Qua ex re cùm ſugillaretur à plurimis, habere ſe Laidem reſpondit, non à Laide ſe haberi. Nam continere ſe à uoluptatibus, neq; eis manus dare præclarum eſſe, non earum ſibi uſum interdicere. Exprobrantem ſibi lautiores & delicatiores cibos, hac ratione compeſcuit: Tu, inquit, iſta tribus obolis non emeres? Fatente illo, non tam igitur, inquit, ego uoluptati ſtudeo, quàm tu auaritiæ. Oſtendebat ei Simus Dionyſij quæſtor magnificè inſtructas ædes, et pauimenta pretioſa. Erat autem Phryx. tum ille ſputa quàm maximè potuit ei in faciẽ coniecit. Indignante illo, non habui, inquit, oportuniorem locum. Charondæ, ſiue, ut quidam uolunt, Phædoni interroganti, quisnam eſſet unguentis delibutus, ego, inquit, infelix, & me infelicior Perſarum Rex. Cæterùm uide, ne ut cæteræ animantes propterea nihil ſui amittunt, ſic ne homo quidem. Mali uerò malè pereant cynædi, qui unguenta pretioſa nobis exprobrant. Interrogatus quomodo Socrates obijſſet diem, utinam, inquit, ſic ego. Intrauit ad illum aliquando ſophiſta Polyxenus, intuitusq; mulieres compoſitas, & magnificè inſtructum conuiuium, accuſare luxum eiuſmodi cœpit. Continuit ſe ille modicè ac demum, Potes'ne, inquit, hodie nobiſcum eſſe? Et cùm ille annuiſſet, cur ergo, inquit, quereris?*

*ταμίας diſpenſatores. Erant ταμίαι magiſtratus apud Athenienſes, quod fere Romanis quæſtores ærarij.

reris? Videris enim non delicatiorem menſam accuſare, ſed ſumptum. Geſtabat eius famulus in itinere pecuniam, & cùm premeretur onere, effunde, ait, quod nimis eſt, et fer ea quæ potes. teſtatur id Bion. Cùm aliquando nauigaret, didiciſſetq́; nauem eſſe piraticam, acceptum aurum numerabat, deinde uelut imprudenti & inuito lapſum è manibus, iactauit in mare, ingemuitq́; grauiter. Sunt qui illũ et hæc dixiſſe memorẽt, melius eſt, ut hæc ab Ariſtippo, quàm Ariſtippus propter iſta pereat. Interroganti Dionyſio ad quid ueniſſet, ut, inquit, quæ habeo impartiar, quæ non habeo accipiam. Alij ſic eum reſpondiſſe referunt, quando ſapientia egebam adij Socratem, nunc pecuniarum egens ad te ueni. Arguebat maximè homines, quòd in auctionibus quidem uaſa inſpicerent, uitam uerò non inſpicerẽt. Hoc alij Diogenis fuiſſe uolunt. Iuſſerat aliquando Dionyſius in conuiuio, ut ſinguli in ueſte purpurea ſaltarent, id Plato renuit dicens: Senarij ex Euripidis tragœdia quapiam.

Οὐκ ἂν δυναίμην θῆλυν ἐνδῦναι στολὴν
Ἄῤῥην πεφυκὼς, καὶ γένους ἐξ ἄῤῥενος. hoc eſt,
Effœminata ueſte non poſſum tegi,
Cùm ſim uir, & uirili natus ſtemmate.

Sumptam uerò Ariſtippus ſe induit, & cùm ſaltare inciperet, propriè prompteq́; dixit:

-Καὶ γὰρ ἐν βακχεύμασιν
Ὁ νοῦς ὁ σώφρων οὐ διαφθαρήσεται. hoc eſt,
-Neq; in ſacris Liberi
Patris, pudica mens unquam corrumpitur.

Orabat aliquando pro amico Dionyſium, & cùm repelleretur, ad pedes eius corruit. Id factum cùm argueret quiſpiam, non ego, inquit, in culpa ſum, ſed Dionyſius, qui aures habet in pedibus. Morabatur in Aſia, & cùm ab Artapherne ſatrapa fuiſſet comprehenſus, interrogatus à quodam,

dam, an ibi conſideret, quaſi uerò, inquit, ô ſtulte magis un quam fidens fuerim quàm modò ſum, allocuturus Artapher *nem?* Eos *qui liberalibus imbuti diſciplinis* Philoſophiam *neglexiſſent,* Penelopes *aiebat procis eſſe ſimillimos.* Illos *enim & Melanthò &* Polydoram *ancillas cunctaq́; potius habere quàm dominæ ipſius nuptias ſperare potuiſſe.* Simile *quiddam &* Ariſto *dixiſſe fertur.* Vlyſſem *quippe cùm deſcendiſſet ad inferos, mortuos ferè uidiſſe omnes, allocutumq́; eſſe, reginam uerò ipſam ne uidere quidem potuiſſe.* Ariſtippus *uerò rogatus quæ nam iuuenes oporteat diſcere, ea, inquit, quæ uiris uſui futura ſunt.* Exprobranti *cuidam quòd à Socrate ad Dionyſium ſe contuliſſet, atqui, inquit, ad Socratem diſciplinæ indigens profectus ſum, ad* Dionyſium *autem pecuniæ egenus ueni.* Multas *iam pecunias conſecuto cùm diceret Socrates, unde tibi tam multa?* Ille, *inquit, unde & tibi pauca?* Dicente *ſcorto, ex te gero uterum:* Non, *inquit, hoc magis noſti, quàm ſi per ſpinas denſiſſimas ambulans dicere poſſes, iſta me pupugit.* Cauſante *quodam quòd filium quaſi non ex ſe natum proijceret, An uerò, inquit, ignoramus & pituitam & pediculos ex nobis gigni, quæ tamen uelut inutilia quàm longiſſimè proijcimus?* Cum *à Dionyſio pecuniam ipſe,* Plato *librum accepiſſet, inſimulante ſe quodam, ego, inquit, pecunijs indigeo,* Plato *libris.* Percontanti *cuius rei gratia ſe* Dionyſius *argueret, eius, ait, cuius arguunt cæteri.* Poſtulabat *pecuniam à* Dionyſio, *& ille dixiſti, inquit, non egere ſapientem.* Da, *inquit, ille, & poſtea de his quæramus, & cùm dediſſet, uides'ne ait, me nõ indigere?* Dicente *ad eum* Dionyſio: Qui *ad tyrannum proficiſcitur, illius eſt ſeruus, quamuis liber fuerit:* Non *eſt, inquit, ſeruus ſi liber uenit.* Hoc Diocles *refert libro de uita* Philoſophorum. *Alij* Platonem *id dixiſſe*

trad

tradunt. Iratus Aeſchini, Non'ne mox redibimus ait in gratiam, neq; delirare deſiſtemus? Num expectabis quoad quippiam de nobis ſcurra loquatur ad pocula? Et ille grato, inquit, animo. Memento ergo, ait Ariſtippus, quòd ad te cùm maior eſſem natu prior acceſsi. Et Aeſchines: Rectè, inquit, per Iunonem dixiſti, nam me multò profectò melior es. Ego enim inimicitiarum, tu amicitiæ princeps fuiſti. Et iſta quidem de illo referuntur. Fuerunt autē Ariſtippi quatuor. Primus iſte de quo nobis ſermo eſt. Secundus qui Arcadiæ hiſtoriam ſcripſit. Tertius qui quòd à matre doctus eſſet, μητροδίδακτος dictus eſt, prioris nepos ex filia. Quartus ex noua Academia profectus, Huius autem Cyrenaici Philoſophi libri iſti memorantur, tres hiſtoriæ Libycæ libri ad Dionyſium miſsi. Dialogi uiginti quinq;. Alij quidem Attica, alij uerò Dorica locutione ſcripti. Sunt autē hi, Artabazus, ad* *διαλέκτῳ. *naufragos, ad fugitiuos, ad mendicū, ad Laidem, ad Porū, ad Laidē de ſpeculo, Hermias, ſomniū, ad eum qui præerat poculo, Philomelus, ad domeſticos, ad increpantes quòd uetus uinum ſcortaq; poſsideret. Ad uituperātes quòd magnificè inſtrueret menſam. Epiſtola ad Aretē filiā, ad eum qui ſeipſum exercebat in Olympia, interrogatio, alia interrogatio,* χρέια, *Neceſsitas ad Dionyſiū, alia de imagine, alia de Dionyſij filia, ad eum qui arbitrabatur ſe contemptui et ignominiæ haberi, ad eum qui cōſulere moliebatur. Pleriq; illum et* διατριβῶν *ſex libros explicuiſſe aſſerunt, alij prorſus ſcripſiſſe negant, ex quibus eſt Soſicrates Rhodius. Porrò & Sotion in ſecundo, & Panætius hæc illum ſcripſiſſe referunt, uidelicet, De diſciplina, de uirtute exhortatorius, Artabazus naufragij, fugitiui, diatribarū libri ſex,* neceſſitatū libri tres, ad Laidē, ad Porū, ad Socratē de fortuna. Finem uerò definiuit lenem motum ad ſenſum emanantem.* *χρειῶν.

Age uerò quoniam ipſius uitam deſcripſimus, nunc eos

qui ab illo fluxere, Cyrenaicos ſuo ordine proſequamur. Ex his alij quidem ἡγησιακοὺς, ἀννικερείους alij, alij Theodorios ſeipſos appellauere. Sed & illos etiamnum qui à Phædone manarunt, ex quibus Eretricos nobiliſsimos dixere. Sic autem illorum ſeriem recenſeamus. Ariſtippum audiuit Arete filia & Aethiops Ptolemæus, & Cyrenæus Antipater. Aretæ uerò auditor fuit Ariſtippus Metrodidactos cognominatus, eius uerò Theodorus qui primo ἄθεος, deinde Theos appellatus eſt. Antipatrũ Epitimedes Cyrenæus audiuit, eius Parębates auditor fuit. Parębatis Hegeſias qui πεισιθάνατος eſt dictus, & Anniceris, à quo Plato redemptus eſt. At enim qui Ariſtippi inſtituta amplexi ſunt, & ab illo Cyrenaici ſunt appellati, hiſce opinionibus utuntur. Duas perturbationes ponunt, dolorem & uoluptatem: uoluptatem lenem motum, dolorem uerò aſperum motum appellãtes. Nihil differre à uoluptate uoluptatem, neq; plus altera commune habere alteram, atq; illam quidem cinctas animantes appetere, hunc autem aſpernari. Voluptatem autem corporis intelligunt, quam & finem eſſe dicunt, ut etiam Panætius in libro de Sectis tradit, non eam quæ in ſtatu ſit, & doloris priuatione conſiſtit, & ueluti à turbatione omni quietem agit, quam ſuſcepit Epicurus, finemq́; conſtituit. Videtur autem eis finis à beata uita differre: finem quippe eſſe particularem uoluptatem, beatam autem uitam ſiue felicitatem, uoluptatum particularium conſtare conuentu, quibus & præteritæ connumerantur & futuræ, Particularem quoq; uoluptatem propter ſe eligendam, felicitatem uerò non propter ſeipſam, ſed propter particulares uoluptates expetendam. Teſtimonio nobis eſſe finem habendam uoluptatem, quòd à pueris hanc nobis natura conciliauerit etiam abſq; iudicio rationis: & cum illa fruimur,

mur, nihil amplius inquirimus, quodq; nihil æquè ac dolorem naturaliter fugimus, uoluptatē præterea bonum eſſe, etiā ſi à turpiſſimis proueniat rebus, ut ait Hippobotus *in lib. de ſectis.* Si *enim fœda ſit actio, uoluptatē tamē per ſeipſam eligēdā eſſe, bonūq; exiſtimandam.* Porrò *illa doloris amotio quam tuetur* Epicurus, *eis non uidetur uoluptas eſſe, neq; priuatio uoluptatis dolor. utraq; enim eſſe in motu cōſtituta, cùm non ſit motus doloris uoluptatisq́; priuatio.* Quippe *doloris illa uacatio ueluti dormientis ſtatus eſt.* Poſſe *quoſdā aiunt uoluptatē minimè appetere per animi peruerſionē, non tamen omnes animi uoluptates ac dolores in corporeis uoluptatibus & doloribus fieri, quippe qualibet ſimplici ex patriæ proſperitate, ſiue priuata felicitate gaudiū gigni.* Imo *ne ex memoria quidē ſeu expectatione bonorū uoluptatē perfici dicūt, quod placet* Epicuro, *nā tēpore motū animi effluere, quin ne ſolo quidem uiſu uel auditu uoluptates conſtare poſſe, quando & eos qui lamētationes imitantur, libēter audimus, ueras autē illibēter atq; iniucūdè.* Porro *priuationem huiuſmodi aut uoluptatis, aut doloris medios ſtatus appellabāt.* Longè *tamē eſſe præſtātiores corporū q̃ animorū uoluptates, deterioresq́; corporis quàm animi affectiōes, quocirca & his peccātes magis cruciari.* Durius *quippe dolere, lætari uerò familiarius & gratius arbitrabātur.* Quocirca *& maior illis erat corporis cura quàm animi.* Vnde *cū inde quoque cōſtet eligendam uoluptatē, pleraq; tamen quæ ſunt efficiētia quarūdā uoluptatū, cū ſint moleſta, ſæpe aduerſari, ut difficilima eis uideatur uoluptatū congeries, quæ beatā uitam efficere nō poſſit.* Placet *aūt eis neq; ſapientē ſemper in uoluptate uiuere, neq; rurſus inſipientem ſemper in dolore, uerum maiore ex parte ſic utrumq; affici.*

 Satis

Satis autem eſſe, ſi quis uel per unã incidentẽ uoluptatem ſuauiter afficiatur. Prudentiam quidẽ bonum eſſe aſſerũt, nõ autẽ propter ſeipſam appetẽdam, ſed eorũ gratia, quæ nobis ex illa proueniũt. Amicũ neceßitatis cauſa amplectẽdum. Nam & corporis partes quàm diu adſunt, adamari. Virtutes quaſdam imprudẽtibus & cõmunes eſſe. Corporis exercitationẽ cõferre ad uirtutẽ capeßendã. Sapientem nunquã inuidia tentãdum, neq; cupiditati, neq; ſuperſtitioni unquã ceſſurũ. Iſta enim ex inani opinione cõtingere, metu tamen et dolore pulſandum. Id quippe naturaliter fieri. Diuitias præterea uoluptates efficere, neq; per ſe appetendas. Perturbationes item cõprehendi poſſe dicebant, non autem etiam ex quibus fiunt. Naturalium rerum inquiſitionem omittebãt, quòd cõprehendi non poſſe manifeſtè colligerent. Logicen propter ſummũ eius uſum attingebant. tamen Meleagri ſententia eſt in ſecundo de opinionibus, & Clitomachi in primo de ſectis, eos & phyſicã & dialecticã æquè aſpernari. Poße enim & aptè dicere, ac extra ſuperſtitionẽ eße, mortisq; metum effugere, qui rationem bonorum malorumq; didicerit. Nihilq; natura iuſtum eſſe, aut honeſtum uel turpe, ſed conſuetudine ac lege. Vir tamen bonus nihil agit perperam ob imminentia damna, opinionesq; ſiniſtras euitandas. Eße autẽ ſapientem profectum quendam in ijs quæ uel in philoſophia, uel in cæteris bonis & honeſtatis artibus non ſatis prouenerunt. Aiunt & dolore affici alium alio magis, ſenſusq; nõ ſemper uera nũciare. Verũ enimuero hi qui dicũtur Hegeſiaci, eandem ſanè de uoluptate ac dolore habuere ſententiam, præterea neq; gratam eße aliquid, neq; beneficentiã, neq; amicitiã, quòd iſta nõ per ſe ipſa appetamus, ſed uſus ac neceßitatis gratia, ac propter eos qui ſi abſint

abſint, illa nec ſubſiſtere quidẽ, eſſe autẽ impoſsibile cumulatè cõtingere beatam uitã. Corpus quippe morbis multis paſsionibusq; affligi, animã uerò ſimul cum corpore pati, & unà turbari, cõplura item quæ ſperemus, à fortuna impediri, propter iſta igitur atq; huiuſmodi beatam uitã non poſſe obtineri. Vitã præterea ac mortẽ eligendam. Natura item ſuauè atq; inſuauè nihil opinabãtur, cæterũ propter rerum uel raritatem, uel nouitatẽ, uel ſatietate lætari alios, alios angi. Diuitias uel paupertatẽ nihil ad uoluptatis ualere rationem, neq; enim aliter ea uoluptate diuites quàm pauperes affici. Seruitutẽ æquè atq; libertatẽ, nobilitatem atq; ignobilitatem, gloriã uel ignominiã nihil differre ad uoluptatis modũ, atq; inſipienti quidẽ expedire ſi uiuat, id uerò ſapienti indifferens eſſe. Sapientem ſuiipſius gratia cuncta facturũ. Aliũ quippe neminẽ æquè ac ſe dignũ arbitrari. Quamlibet enim ingentia uideatur ab eo cõſecutus, nõ tamen eorum quæ ipſe præſtiterit merita æquare. Tollebant & ſenſus, quòd certam non inferunt notionẽ, quiq; ſine delectu agere cuncta uiderẽtur. Eorũ peccata ueniam dicebant promereri, neq; enim ſponte peccare, ſed aliqua perturbatione coactos. Non odio quenquam habiturũ, ſed potius erudíturũ. Sapientem num adeò in bonorũ electione inhæſurum, ut in malorum fuga, finem conſtituendo, ut neq; in labore, neq; in dolore uiuatur. Idq; eos aſſequi qui circa uoluptatum materiã neutrã in partem inclinatiores ſunt. Porrò Anicerij in cæteris ab iſtis nõ diſſentiunt. Relinquunt autẽ amicitiã in uita, & gratiam, honoremq; aduerſus parentes, & pro patria præclarũ aliquod facinus. Quocirca quamuis moleſtias ſapiens, ac negocia ſubeat, nihilominus beatè uicturũ, etſi minimũ uoluptatis illi ſuppetierit. Amici felicitatem non per ſe appetendam, neq; ei

proximi patere ſenſui,neq; ſatis eſſe in ratione momenti, ut confidere poßimus, & multorum opinione celſiores euadere,oportere uerò in optimis quibuſq; aſſuefieri,propter inolitam & inſitam nobis affectionem uitioſam. Amicum non propter uſum, ac neceßitatem ſolum ſuſcipiendum,quæ profectò ſi deſerit,non erit ille auerſandus, uerumetiam propter inſitam beneuolentiã, cuius gratia dolores quoque eſſe ſubeundos. Quanuis enim finem in uoluptate cõſtituant,doleantq; ſi illa priuari cõtingat,ſponte tamen ſuſtinendos labores uolunt pro ſummo in amicũ ſtudio,affectuq; ſingulari.

Qui autem Theodorij ſunt appellati,à Theodoro quem prædiximus traxere cognomen, eiusq; decretis uſi ſunt. Porrò Theodorus ipſe omnes de dijs opiniones ſuſtulit. Deniq; librum ipſius de dijs inſcriptum offendimus nõ cõtemnendum,ex quo & Epicurum cõplura ſumpſiße aſſerunt. Audiuit autẽ Anniceridem,Dionyſiumq; dialecticũ, ut ait Antiſthenes in philoſophorum ſucceßionbus. Finem opinatus eſt gaudium & mœrorẽ. Alterũ cõſtare prudentia,alterum uerò imprudentia. Bona eſſe prudentiam atq; iuſtitiam,mala uerò contrarios habitus,media uoluptatem & dolorem. Suſtulit & amicitiã, quòd ea neq; inſipientibus adſit,neq; ſapientibus. In illis enim ſublato uſu amicitiam quoq; euaneſcere. Sapientes uerò cum ſibiipſis ſufficiant,amicis non indigere. Probabile dicebat prudentem uirum non ſeipſum pro patria periculis exponere, neque enim pro inſipientium cõmodis amittendam eſſe prudentiam,eſſeq; patriã mundum. Furto quoq; & adulterio,& ſacrilegio cum tempeſtiuum erit daturum operam ſapientem. Nihil quippe horum turpe natura eſſe:ſed auferatur de hiſce uulgaris opinio, quæ è ſtultorum imperitorumq;

pleb

plebecula conflata eſt. Sapiẽtem publicè abſq; ullo pudore ac ſuſpicione ſcortis cõgreſſurum. Aiebatq; iſt iuſmodi argutijs, Nonne mulier literis inſtructa utilis erit, quia literata eſt? & puer itidem & adoleſcens utilis erit, quia literaturam callet? Ita ſanè. & mulier igitur utilis eſt, quia pulchra erit. Et puer & adoleſcẽs utilis erit, quia formoſus eſt? Ita ſanè. Puer igitur & adoleſcens pulcher, & ad hoc erit profectò utilis ad quod formoſus natus eſt. Aſſentiebatur. Eſt autem utilis ut ei congrediatur. Quibus conceſſis inferebat, Si quis ita utatur eiuſmodi congreſſione quando id utile eſt, nõ peccabit. Neq; igitur ſi utatur pulchritudine dum id utile eſt, peccat. His igitur atq; huiuſmodi interrogatiunculis auditores capiebat. Videtur autem idcirco appellatus deus, quòd cùm illum Stilpo percõtatus eſſet, Putas'ne Theodore te id eſſe quod diceris? atq; ille fateretur, Deus, ergo, inquit, es. Id cùm ille gratè accepiſſet, ſubridẽs ait, atqui infelix, inquit, ea ratione & cornicem te eſſe fateberis, & alia huiuſmodi innumera. Cùm aſſideret aliquando Theodorus Euryclidi Hierophantæ, Dic mihi, ait Euriclides, qui nam ſunt qui circa myſteria impij ſunt? cùm reſpondiſſet ille, eos eius criminis reos teneri, qui ea necdum initiatis aperirent. Et tu ergo, inquit, impius es, qui iſta nondum initiatis enarres. Parum autem abfuit, quin periclitaretur ne traheretur in Arium pagũ, niſi eum Demetrius Phalereus eruiſſet. Amphicrates uerò, in libro de uiris illuſtribus, ait illum damnatũ, uenenumq; bibiſſe. Cùm uerò apud Ptolemæum Lagi filium moraretur, legatus aliquando ad Lyſimachum ab illo miſſus eſt. magna uerò fiducia utẽti, ait Lyſimachus, Dic mihi Theodore, non'ne tu Athenis excidiſti? Et ille, rectè iudicas, inquit, Nam me Athenienſiũ ciuitas ferre nõ ualens, nõ ſecus

ac Semele Dionyſium expulit. Rurſus dicẽti Lyſimacho, Caue ne ulterius ad nos proficiſcare, Non, inquit, reuertar, niſi me mittat Ptolemæus. Aderat Mythrus Lyſimachi diſpenſator. Is cùm diceret, uideris non ſolum deos, uerum & reges ignorare: quo pacto, inquit, illos ignoro, quandoquidem te dijs inimicũ puto? Fertur cùm aliquãdo Corinthũ ueniſſet, magna diſcipulorũ turba comitatus, & Metrocles Cynicus σκάνδικας (id enim eſt ſylueſtre olus) abluens ei diceret, At tu ſophiſta nequaquã multis diſcipulis egeres, ſi olera dilueres. dixiſſe, Et tu ſi cum hominibus conuerſari didiciſſes, profectò iſtis oleribus non uterere. Simile quiddam, ut ſuo loco diximus de Diogene & Ariſtippo memoratur. Huiuſmodi Theodori fuiſſe uitã ac doctrinam comperimus. Demum uerò Cyrenem profectus apud Marium in pretio diu uixit, ubi cùm primũ ejiceretur, nõ illepidum quiddã dixiſſe fertur. Malè, inquit, facitis uiri Cyrenaici qui me ex Lybia in Græciã exulẽ agitis. Fuerũt autẽ Theodori uiginti. Primus Samius Rhœmi filius, qui conſuluit carbones fundamentis Epheſini templi ſubijci. Nam cùm humidus eſſet locus, carbones ait reiecta ligni natura ſoliditatẽ accipere humori inuiolabilem. Secũdus Cyrenaicus geometra, cuius & Plato auditor fuit.

*φωνασκικὸν. *Tertius hic ipſe philoſophus. Quartus, cuius fertur * libellus de uocis exercitatione. Quintus qui de legislatoribus ſcripſit à Terpandro initium ſumens. Sextus Stoicus. Septimus qui Romanas res cõſcripſit. Octauus Syracuſanus, qui de re militari ſcripſit. Nonus Byzantius in cauſis ciuilibus clarus. Decimus ſimiliter, cuius & Ariſtoteles in oratorum epitome mentionẽ facit. Vndecimus Thebanus ſculptor. Duodecimus pictor, cuius & Polemon meminit. Decimuſtertius Atheniẽſis pictor, de quo Menodotus ſcribit.*

bit. Decimuſquartus Epheſius pictor, cuius Theophanes in libro de pictura meminit. Decimuſquintus epigrammatum poëta. Decimuſſextus qui de poëtis ſcripſit. Decimuſſeptimus medicus Athenæi diſcipulus. Decimuſoctauus Chius philoſophus Stoicus. Decimuſnonus Mileſius, & ipſe philoſophus Stoicus. Viceſimus tragœdiarũ ſcriptor.

PHAEDON.

PHædon Elienſis nobili familia, unà cùm patria captus coactus eſt intra cellulam infami ſe quæſtui addicere. Adiecto tamen oſtiolo Socratis contubernio præceptoreq; fruebatur, quoad ipſum Alcibiades ſeu Crito, Socrate monente redimeret. ex quo liberaliter philoſophiæ operam dedit. Hunc Hieronymus in libro de aſſenſu retinẽdo ſeruum fuiſſe aſſeuerat. Scripſit autẽ dialogos, de quibus nihil dubitatur, Zopyrum & Simonẽ. De Nicia controuerſia eſt. Medum quẽ Aeſchinis eſſe pleriq; tradunt, alij uerò Polymeni. Antimachum ſiue Senes. & de hoc ambigitur. Scythicos ſermones etiam quidã Aeſchinis eſſe aſſeuerant. Succeſſor autem eius fuit Pliſtanus Elienſis, & ab eo tertius Menedemus Eretrieus, Aſclepiadesq; Phliaſius à Stilpone profecti, atq; uſq; ad eos Eliaci ſunt appellati: à Menedemo autem Eretrici, de quo poſtea dicemus, idcirco quòd ipſe ſectæ princeps atq; autor fuerit.*

* περὶ ἐποχῆς

EVCLIDES.

EVclides Megaris oppido, quod Iſthmo adiacet, ſiue iuxta quoſdã Gelous, ut in ſucceſſionibus tradit Alexander, Parmenidis librorum in primis ſtudioſus fuit. Ab eo Megarici denominati ſunt, qui poſtea ἐριστικοὶ, poſtremò dialectici ſunt. Quos ita primus Dionyſius

pronunciare uix poſſet, emendaſſe iugi exercitio. Neque item obſcurũ eſt Eubulidem aduerſus Ariſtotelem inimico animo fuiſſe, eumq́; in plurimis reprehẽdiſſe. Inter cæteros uerò qui ex Eubulidis ludo manauerant Alexinus Elienſis fuit, uir acer, & cõtentionis uiribus ac neruis clarus, unde & Alexinus cognominatus eſt. Maximè autem Zenoni infeſtus erat. Hunc ait Hermippus ex Elide in Olympiam profectum, ibiq; philoſophatum. Diſcipulis autem rogantibus, cur illic moraretur, dixiſſe, uelle ſe ſectam inſtituere, quam Olympiacam uocaret. Illos uerò cùm rerum omnium penuria, & præterea inſalubri loco affligerentur, ab eo receſſiſſe, iamq́; Alexinum ſolum ac deſertũ uno tantũ famulo comite ibi remoratũ. Poſtea dum nataret in Alpheo flumine arundinis acumine læſum, uita exceſſiſſe. Et eſt in ipſum noſtrũ epigrãma ſic ſe habens,

Οὐκ ἄρα μῦθος ἦν ἐκεῖνος εἰκαῖος
Ὡς ἀτυχής τις ὢν πόδα κολυμβῶν περιπείρετο
Ἧλῳ, καὶ γὰρ ὁ σεμνὸς ἀνὴρ πρὶν Ἀλφεὸν
Ποτ᾽ ἐκπερᾶν Ἀλεξῖνος ἔθανεν νυχθεὶς καλάμῳ. id eſt
At non inanis hercle erat illa fama,
Cuidam natanti miſero tranfixum pedem
Clauo. nam Alexinus prius flumen Alpheum
Quàm transfretaſſet, canna fixus occidit.

Scripſit non ſolum ad Zenonem, uerum & alios cõplures libros, et ad Ephorũ hiſtoricũ. Ex Eubulidis diſciplina et Euphãtus fuit Olynthius, qui tẽporis ſui cõſcripſit hiſtoriã. Scripſit et tragœdias plurimas, q̃bus in certaminibus maximè probatur. Fuit & præceptor Antigoni regis, ad quẽ etiã librum de regno ſcripſit perutilẽ atq; laudatiſſimum. Vitã uerò ſenectute finiuit. Fuerũt & alij cõplures auditores Eubulidis, inter quos & Apollonius Cronus.

DIODORVS.

Diodorus Amenij filius Iaſeus, & ipſe cognominatus Cronus, quem & Callimachus in epigrāmatis mordaciſsimè inſectatur, ac parietibus inſcribit illud, Cronus eſt ſapiens. Erat & iſte dialecticus, primusq́; inueniſſe à quibuſdam exiſtimatus eſt inuolutum & cornutum diſſerendi genus. Hic apud Ptolemæum Soterem commorans, cùm à Stilpone ſermones quoſdam dialecticos interrogatus extemplò nequiuiſſet ſoluere, à rege increpitus, Cronusq́; in iurgio uocatus conuiuium deſeruit, egreſſusq́; librum de ea propoſitione conſcripſit, uitamq́; mœrore finiuit. Eſt in ipſum noſtrum epigramma in hunc modum,

Κρόνε Διόδωρε τίς σε δαιμόνων κακῇ
Ἀθυμίᾳ ξυνείρυσεν
Ἵν᾽ αὐτὸς αὑτὸν ἐμβαλῇς εἰς τάρταρον
Στίλπωνος οὐ λύσας αἰνιγματώδη ἔπη;
κρόνος extra ρ et κ, hoc eſt, ὄνος. Τοιγὰρ εὑρέθης Κρόνος ἔξοθεν τοῦ ῥῶ κάππα τε. hoc eſt,
Crône Diodore quis te dæmonum mala
Affectione compulit,
Vt tu te in atrum mitteres in tartarum,
Quod non ſolitis Stilponis ænigmatis
Victus fuiſti: iure ergo deprehenderis
Cronus remotis r, & cappa literis.

Fluxit ab Euclide Ichthyas Metalli filius, uir illuſtris, ad quē Diogenes Cynicus dialogum ſcripſit. Clinomachus item Thurius, qui primus de proloquijs & prædicamētis & cæteris huiuſmodi ſcripſit. Et Stilpo Megarenſis clariſsimus philoſophus, de quo nunc dicendum eſt.

STILPO MEGARENSIS.

Stilpo Megarenſis eius oppidi quod in Græcia eſt, audiuit quoſdā ex Euclidis familia. Alij ex ipſius Euclidis

dis auditorem tradunt. Thraſymachi etiã Corinthij illius qui Ichthyæ familiaris erat, ut ait Heraclides. Intantũ uerò & inuentione & eloquentia præceſſit alios, ut parum abfuerit quin omnis Græcia in illum intenta * *in Megara transiſſe diceretur. De eo Philippus Megaricus ita ferme retulit. A' Theophraſto quidẽ Metrodorus illum ſpeculationis ſtudioſum, & Timagorã Geloũ auulſit, ab Ariſtotele uerò Cyrenaico Clitarchũ & Simmiã. Porrò à dialecticis Pæonium quidẽ ab Ariſtide, Diphilum uerò Boſporianũ Euphãti, & Myrmecem Exæneti filiũ, qui ad ſe arguendũ uenerant, utroſq; ſui ſtudioſos habuit. Præter hos autẽ Phraſidemũ peripateticum phyſicumq́; peritiſſimum ad ſe attraxit, Alcimũq́; oratorẽ omniũ qui in Græcia tum florebant eminentiſſimũ. Cratẽ inſuper, & cõplures alios in ſua retia induxit, Phœnicẽq́; Zenonẽ unà cum illis abſtulit. Erat præterea maximè ciuilis, ac præter uxorẽ quã duxerat, Micarete etiã pellice utebatur, ut Honetor ait, filiamq́; parũ pudicã genuit, quã duxit Simmias Syracuſanus eius neceſſarius. Hæc dum laſciuius uiueret, Stilponiq́; à quodã renũciatum eſſet eam ſibi probro eſſe, nõ, inquit, iſta maiori mihi probro eſt, quàm ego illi ornamẽto. Suſcepit hunc honorificè, ut aiunt, & Ptolemæus Soter, cũ Megara ipſius urbem uictor obtinuiſſet, ac tradita ſibi pecunia oraret, ut in Aegyptũ ſecum nauigaret. Tum ille pecuniæ modicũ admiſit, eam profectionẽ renuẽs, in Aeginã contendit, quoad ille remearet. Demetrius quoq; Antigoni filius cùm cepiſſet Megara, domum illi reſeruari, cunctãq́; direptam ſubſtantiã reſtitui curauit. Vbi cum ea quæ amiſerat, ut ſcriptis ſibi traderet moneret, nihil ille ſuum ſe perdidiſſe reſpondit. quippe doctrinam & eruditionẽ ſibi ademiſſe neminem, reliquamq́; ſibi eſſe & eloquentiam &*

**Μεγαρίσαι*

diſcip

*diſciplinam, atque illum mortales beneficentiæ admonuit tanta orationis ui, ut rex illius iam ſtudioſus, prorſus auditor fieret. Aiunt illum ita quendam de Phidiæ Minerua compellaſſe, Num, inquit, Minerua Iouis filia * deus eſt? Cùm uerò annuiſſet ille, dixiße, At iſta non Iouis, ſed Phidiæ eſt: concedebat. Non ergo, inquit, ipſa deus. Qua ex re cùm in Arium pagum pertractus fuißet, nihil inficiatum ferunt, imò rectè ſe locutū aſſeruiße. Non enim deum eſſe, ſed deam: deos quippe mares eſſe. Areopagitas tamen nihilo placatiores factos, iußiſſe continuò ipſum urbe excedere, quo etiam tempore Theodorum cognomento deum iurgio dixiſſe, Vnde hoc nouerat Stilpo? Num amota palla ipſam inſpexerat? Erat iſte profectò audacißimus, uerum Stilpo uir cōpoſitißimus, & maximè facetus. Deniq; cùm rogaßet illum Crates an dij precationibus ac diuinis honoribus gaudeant, Noli me, inquit, fatue in uia de hiſce rogare, ſed ſolum ac ſeorſum. Hoc ipſum & Bionem interrogatum, an ſint dij, dixiſſe tradunt.*

* θεὸς, *Græcis ut nōnunquam etiam Latinis, deus de utroque ſexu.*

Οὐκ ἀπ' ἐμοῦ σκεδάσεις ὄχλον ταλαπείριε πρέσβυ; *hoc eſt,*
Tu'ne ſenex turbam à nobis propellere curas?

*Fuit & Stilponi ingenium ſimplex, neq; ulla ſimulatione fucatum, ita ut imperitæ quoq; concioni ſe accommodare nullo negotio poßet. Cratere denique Cinico ſemel ad id quod fuerat interrogatus non reſpondente, ſed crepitum uentris emittente, Sciebam, inquit, te omnia potius quàm quæ deceret locuturum. Caricam illi aliquādo interrogatiunculamq; propoſuerat. Eam uerò ille ſtatim comedit, & cùm diceret illi Stilpo, Hercle * caricam perdidi, non ſolum, inquit, caricā, ſed & interrogatiūculam, cuius arra hæc fuit carica. Rurſus cùm uidiſſet hyeme Cratem adustum, O Crates, inquit, uideris mihi * nouo indigere pallio,*

* ἰσχάδα.

* ἱματίου καινοῦ.

lio, quaſi diceret ueſte & mente: ad hanc eius uocem rubore ſuffuſum, ita in illum luſiſſe Cratem:

Καὶ μὴν καὶ Στίλπων᾽ ἐσεῖδον χαλεπ᾽ ἄλγε᾽ ἔχοντα
Ἐν Μεγάροις. ὅθι φασὶ Τυφωέος ἔμμεναι ἐννάς.
Ἔνθάδ᾽ ἐρίζεσκεν, πολλοὶ δ᾽ ἀμφ᾽ αὐτὸν ἑταῖροι
Τὴν δ᾽ ἀρετὴν παρὰ γράμμα διώκοντος κατέτριβον.
Atqui ego Stilponem Megaris mala multa ferentem
Vidi ubi monſtroſi eſſe ferunt habitacla Typhoëi.
Hic contendebat iuuenum comitante caterua,
Nil ſani miſera quàm de uirtute docebat.

Alludit ad locum. Iliad. ι.

Fertur Athenis hominũ ita in ſe ſtudia uertiſſe, ut ex officinis ad eum confluerent uiſendum. Vbi cùm quidam diceret, admirantur te, ô Stilpo, ueluti belluam, minimè, inquit ille, ſed uelut hominem uerum. Cæterum cùm eſſet diſputator acerrimus, ſpecies quoq; tollebat, dicebatq; qui hominem diceret neminẽ eſſe, neq; hunc aut hunc dicere. Quid enim hunc magis quàm hunc? nõ igitur hunc. Rurſusq́; olus quod oſtenditur non eſt. olus enim ante mille annos fuit, nõ eſt igitur hoc olus. Fertur cùm Crati colloqueretur, inter loquendum feſtinaſſe ut piſces emeret. cùm eum ille retinere uellet, ac diceret, ſermonem relinquis? minimè, inquit, ſed ſermonem habeo, & te derelinquo. Sermo quippe manet, cibus autem uænum dabitur niſi feſtinauero. Ferũtur ipſius dialogi nouem non ſatis gratiæ habentes. Moſchus, Ariſtippus ſiue Callias, Ptolemæus, Chærecrates, Metrocles, Anaximenes, Epigenes, Ad filiam ſuam, Ariſtoteles. Huius auditorem fuiſſe Zenonem Stoicorũ principem Heraclides refert. Senem uerò defeciſſe Hermippus teſtis eſt, hauſto prius mero ut citius moreretur. Reprehenſus eſt à Sophilo comico in comœdia quæ inſcribitur γάμος. Eſt autem in hunc Stilponem noſtrum epigramma.

Τὸν

Τὸν Μεγαρέα τὸν Στίλπωνα γινώσκεις δ' ἴσως
Γῆρας ἔπειτα νόσος καθεῖλε δύσμαχον ζύγον
Ἀλλ' οἶνον εὗρε δὲ κακῆς συνωρίδος
Φέρτερον ἡνίοχον. hoc eſt,
Stilpona noſti Megarenſem illum forſitan,
Quem cùm ſenectus cepit morbus improbus,
Iugumq; triſte, uinum bigæ peßimæ
Inuenit aurigam illico longè optimum.

CRITO ATHENIENSIS.

CRito Atheniẽſis, unus omnium maximè eximio quodam amore Socrati affectus eſt, atque eius ita curam egit, ut nunquam aliquid ex his quæ ſunt ad uſum neceſſaria illi deeſſe pateretur. Ipſius liberi Socratis auditores fuere, Critobulus, Hermogenes, Cteſippus, Epigenes. Crito igitur dialogos decem & ſeptem ſcripſit, qui uno continentur codice, ita inſcriptos, Non ex diſciplinis coſtare probitatem. Quid ſit abundare. Quid idoneum ſiue ciui-
*εὐθηνοσύνης le. de honeſto, de deo, quid ſit malefacere, de * fertilitate, de lege, de artibus, de congreſſu, de ſapiẽtia, Protagoras, ſiue ciuilis, de literis, de poëtica, de honeſto, de diſciplina, de ſcientia, quid ſit ſcire.

SIMON ATHENIENSIS.

SImon Athenienſis coriarius. Quoties ad eius officinã perrexiſſet Socrates, atq; diſſereret omnia quæ meminiſſe poterat, notabat. Vnde & ipſius dialogos σκυτικοὺς appellant, quòd inter huiuſmodi opifices ſint habiti. Sunt autem numero XXXIII. qui uno itidem codice cõprehenduntur. De dijs, de bono, de honeſto, quid ſit pulchrum & honeſtum, de iuſto duo, de uirtute quòd doceri non poßit, de fortitudine ſiue uirilitate tres, de lege, de popularitate, de honore, de poëſi, de bona ualetudine, de amore, de philoſoph

loſophia, de ſcientia, de muſica, quid ſit pulchrum, de diſciplina, de diſſerendo, de iudicio, de eo quod eſt, de numero, de diligentia, de operãdo, de auaro, de iactantia, de honeſto. Alij autem, de conſulendo, de ratione ſiue aptitudine, de maleficentia. Fertur hic primus omnium Socraticos ſermones diſſeruiſſe. Cùm autem Pericles polliceretur ſi ad ſe ueniret, cuncta illi neceſſaria exhibiturum, libertatem, inquit, uendere conſilij non fuerit. Fuit & alius Simon, qui ſcripſit artem rhetoricam. alius item medicus Seleuci & Nicanoris neceſſarius, atque alius quidam ſculptor.

GLAVCON ATHENIENSIS.

Glaucon Athenienſis, nouẽ itidem in codice uno ſcripſit dialogos. Phædylum, Euripidem, Amyntichũ, Euthiam, Lyſitedem, Ariſtophanem, Cephalum, Anaxiphemum, Menexenum. Feruntur eius & alij triginta duo, ſed ſuſpecti & ſuppoſititij.

SIMMIAS THEBANVS.

Simmias Thebanus fuit. Et huius feruntur dialogi triginta tres uno uolumine, de ſapientia, de ueritate, de muſica, de uerſibus, de fortitudine, de philoſophia, de ratiocinatione, de literis, de doctrina, de arte, de regimine, de decoro, quid eligendum, quid'ue fugiendum ſit, de amico, de ſcientia, de anima, de bene uiuendo, de poſſibili, de pecunijs, de uita, quid ſit honeſtum, de diligentia, de amore.

CEBES THEBANVS.

Cebes & ipſe Thebanus, ſcripſit dialogos tres, qui inſcribuntur* Tabula, Septima, Phrynichus.

*πίναξ quæ & hodie extat.

MENEDEMVS.

Menedemus Phædonis Cliſthenis filij, ex familia

Theop

Theopropidarum filius fuit, uiri ſanè nobilis, ſed opificis, ac pauperis. Alij *tabernaculorum ſutorem fuiſſe tradunt, & utrunq; didiciſſe Menedemū. Quocirca, cùm decretū quoddā tuliſſet, reprehēſum ab Alexinio quodā, quòd ſcilicet nō cōueniret ſapienti, neq; tabernaculū, neq; decretū ſcribere. Miſſus autē ab Eretrienſibus in Megarā præſidio futurus, cōtendit ad Platonē in Academiam, inq; illius retia nō inuitus incidit, deſeruitq; militiā. Cæterū Aſclepiade Phliaſio ad ſe illū pertrahente, Megaris apud Stilponem egit, eiusq; ambo auditores fuere. inde nauigantes Eliden Anchipylo & Moſcho Phædonis diſcipulis congreſſi ſunt, atq; tum adhuc, ut ſuprà cùm de Phædone loqueremur dictum eſt, ἠλιακοὶ appellabantur. Poſtea uerò ab eius patria, de quo nūc ſermo eſt, Eretrici uocati ſunt. Conſtat Menedemum honeſtate ac grauitate fuiſſe celebrem, qua ex re Cratem quoq; ſic in illum iocatum:

*σκηνογράφον.

Φλιάσιόν τ᾽ Ἀσκληπιάδην, καὶ ταῦρον Ἐρέτριον. hoc eſt,
Phliaſiumq; Aſclepiadem, taurumq; Eretrenſem.

Timon item elato ſupercilio cùm dicturus aſſurgeret, fuiſſe illum notat, his uerbis:

Λόγον ἀναστήσας ὀφρυόμενος ἀφροσιβόμβαξ. hoc eſt,
Dicturus faſtoſus erat, rudibusq; cachinnus.

Adeò autem ea grauitate inſignis fuit, ut cū Eurylochus Caſſandræus ab Antigono accerſiretur unà cū Cleippide Cyziceno adoleſcente abnuerit, metuere enim ne id Menedemus perſentiat. Erat enim ſummæ in obiurgādo grauitatis atq; præcipuæ autoritatis. Deniq; cùm adoleſcens in illo motu temerario ferretur, dixit quidem nihil, cæterum ſumpta feſtuca pingebat in pauimento traiecti figuram, dū interim ſpectantibus omnibus adoleſcens inſigni cōtumelia notari ſe intelligēs abſceſſit. Hierocles in Pireo de

*παραινομένον.

de Amphiarao illum obtundebat, & cùm plurima de Eretriæ loqueretur excidio, nihil aliud locutus eſt. tantùm rogauit quid in eum Antigonus traijcit. Audacter exultanti adultero, ignoras, inquit, non modo braßicæ ſuccum ineſſe iucundum, ſed & raphano? Clamanti adolcſcentulo & uociferanti, Vide, inquit, ne quid retro dum neſcis, habeas. Conſultanti Antigono an * luxurioſum adiret conuiuium, *κῶμον. hoc illi ſolum renuntiari iußit, Memento regis te eſſe filiū. Stupidum quendam, neſcio quid nihil ad rem dicentem, interrogauit an uillam haberet, & cùm ille multa ſe habere prædia dixiſſet, perge, inquit, & illorum curam gere, ne & illa negligenter curando perdere contingat, & amittere ſimplicem urbanitatem. Sciſcitanti cuidam an uxor eſſet ducenda ſapienti, non ego, inquit, tibi ſapiens uideor? Et cū annuiſſet ille, at ego ait, duxi. Dicente quodam complura eſſe bona, rogat quot numero, & an putet plura eſſe quàm centum. Sæpius dolebat quòd luxurioſa conuiuia, magnificumq; apparatum nequiret ferre. Vocatus uerò ſemel ad cœnam, intuensq; lautißimis cibis diuitem menſam, nihil locutus eſt, ſed tacitus eam luxuriā coarguit, dum ſolas oleas in cibum ſumpſit. Huius deniq; libertatis cauſa parum abfuit quin in Cypro apud Nicocreontem periclitaretur cum Aſclepiade amico. Nam cùm eos rex ad menſtruam celebritatem euocaſſet, ſicut & philoſophos cæteros, Menedemū dixiſſe ferunt, Si quidem honeſta eſt huiuſmodi uirorum congregatio, quotidie ſunt feſta celebrāda: ſin aliâs, ſuperfluè quoq; modo celebrat. Ad hæc tyrannus cùm ita occurriſſet, hanc diem habere ſe celebrem, ut negotijs omißis philoſophis congredi liceret, ille ſeuerius adhuc in ſententia perſtitit, oſtendens ex ſacrificio oportere nunquam non philoſophos audiendos. Quid plura? niſi à tibicine admoniti fu-

iſſent,forſitam perijſſent. Vnde cùm in naui iactarentur flu
ctibus, Aſclepiadem dixiſſe ferunt, Tibicinis peritam modu
lationem ſeſe ſeruaſſe, Menedemi uerò confidentiam per-
didiſſe. Erat autem, ut fertur, & ſimplici in docendo appa
ratu, neq; in ſchola ullum circa illum, ut fieri ſolet, ordinē
uidiſſes. Non ſubſellia erant per gyrum diſpoſita, non aliud
quippiam, ſed ut ſingulis aut ſedere, aut ſtare, aut ambulare
contingit, ita illum audiebant. Aliâs tamen gloriæ auidum,
ignominiæq́; metuentem fuiſſe tradunt. Adeo ut cùm prius
opifici ſuam ipſe atq; Aſclepiades nauaret operam, &
Aſclepiades ſuper tecta lutum ferre cerneretur nudus, is ſi
quem aſpiceret prætereuntem occultaretur. Poſtea uerò
quàm ad remp. acceſſit, ita erat anxius atq; ſolicitus, ut cùm
aliquando tura poneret, extra turribulum miſerit. Circun-
ſteterat illum Crates aliquando, & quòd ciuilia negotia
ſubiſſet probro dabat. Tum ille quibuſdam præcepit ut il-
lum carceri includerent. Ille nihilominus prætereuntem
obſeruabat, reſpiciensq́; Agamennonium & ἠγησίπολιν
uocabat. Erat autem neſcio quid in eo religionis, & in ſu-
perſtitionem pronior. Deniq; manducauerat aliquādo per
ignorantiam in taberna meritoria proiectas carnes cum
Aſclepiade. Id cùm animaduertiſſet, nauſca palloreq́; tur-
babatur, donec illum Aſclepiades ſeuerius obiurgans, non
carnes diceret eiuſce mutationis cauſam eſſe, ſed præſum-
tam de illis fatuam opinionem. aliàs magnanimus fuit uir,
& planè liberalis. Corporis in eo iam ſenis habitus, & ſta
tus durabat qui erat in iuuene, athletæ inſtar firmus, uali-
dus atq; aduſta facie, obeſus item & attritus fuit, medio-
crisq́; proceritatis, ut ex ea conſtat imagine quæ Eretriæ
in ueteri ſtadio cernitur. Eſt enim ueluti ex induſtria ita
ſculpta, ut cunctam ferè nuditatem corporis præferat. Erat

præ

præterea in * ſuſcipiendis amicis omni officio deditus, & quia parum ſalubris erat, Eretria conuiuia ſæpe inter poëtas muſicosq; celebrabat. Amabat Aratum & Lycophronem Tragicum poëtam, Antagoramq; Rhodium, ſed maximè omnium ſtudebat Homero. Deinde etiam Lyricis, deinceps Sophocli, atq; Achæo inter Satyros ueluti ſecundas partes Aeſchilo autem primas ſemper dabat. Vnde & aduerſus eos qui contrà in repub. ſentirent, ita ferebatur: *φωνασιδοχεῖ

Ἥλωκετ᾽ ἄρα κ̕ πρὸς ἀσθενῶν ταχὺς

Καὶ πρὸς χελώνης ἀετὸς βραχεῖ χρόνῳ. hoc eſt,

Deprenſus olim eſt ab impotenti celer,

Et tarda cepit teſtudo regem alitum.

Hæc autem Achæi ſunt ex Omphale ſatyrica. Falluntur igitur qui illum nihil præter Euripidis Medeam legiſſe dicunt, quàm inter Sicyonij Neophronis poëmata legunt. Magiſtros Platonem & Xenocratem, prætereaq; Paræbatem Cyrenaicum aſpernabatur. Stilponem ſolum admirabatur. De quo dum aliquando interrogaretur, nihil aliud dixit, niſi, liberalis eſt. Erat illi ingenium uarium & callidum, atq; in componendo ita orationem accommodabat, ut neq; quum uellet emergere proſpiceretur, atq; ideo illi difficilè occurreretur. Verſabat omnia, infinitamq; orationis copiam fundebat. Acerrimus item in concionibus erat, ut in ſucceſſionibus tradit Antiſthenes, atq; huiuſmodi rogatiunculis cōpellare ſolebat, Num aliud ab alio differt? ita ſanè. Aliud eſt autem prodeſſe, quàm bonum. concedebatur. Non igitur prodeſſe bonum eſt. Tollebat & proloquia negatiua, affirmatiua uerò ponebat. Simplicia, ex his maximè probans, quæ ſimplicia non ſunt, auferebat, ea & cōiuncta & complexa dicens. Scribit Heraclides, decretis quidem eum fuiſſe Platonicum, dialecticem autem eum fuiſſe aſpernatū.

Deniq; ſciſcitanti Alexino an adhuc patrem cædere deſiſſet, dixiſſe neq; cecidi, neq; deſij. Addente illo oportere ambiguitatem ſolui, ita uel non dicendo, Ridiculum, inquit, eſt ueſtras leges ſequi, cùm liceat in portis reluctari, & contra niti. Cùm Bion diuinos ſtudioſè ac diligenter inſectaretur, mortuos illum iugulare dixit. Alio rurſus dicente, maximum eſſe bonum omnibus quæ quiſq; cupiat frui, multò, inquit, maius eſt ea ſolùm quæ deceat cupere. Refert Antigonus Caryſtius, cum nihil ſcripſiſſe neq; compoſuiſſe, ita ne dogma quidem ullum aſſeruiſſe. Porrò in quæſtionibus, inquit, ita pugnax erat, ut non prius diſcederet, quàm in eius oculis ardentis ſpiritus indicia deprehenderentur. Verùm enim cùm in uerbis eſſet talis, factis tamen erat placidiſſimus. Deniq; cùm Alexino plurimum illuderet & obiurgaret grauiter, fouit tamen illum beneficijs. Nam ipſius coniugem ex Delphis Chalcidem uſq; deduxit, itineris furta, latrociniaq; metuentem. Amicitias piè ſanctéq; tuebatur, ut ex ea quæ illi cum Aſclepiade fuit coniunctione conſtat, quæ profectò adeò inſignis erat, ut nihil à Pyladis diſtaret beneuolentia. Verùm maior natu erat Aſclipiades, ita ut poëta ipſe, Menedemus uerò hiſtrio diceretur. Fertur Archepolis tria millia illis deſignaſſe, & cùm orta eſſet amica contentio uter ſecundo loco acciperet, neutrum accepiſſe. Vxores quoq; ambos duxiſſe fama eſt, Menedemum matrem, Aſclepiadem filiam: & cùm defuncta eſſet uxor Aſclepiadis, Menedemi cepiſſe coniugem, illumq; quòd reip. præeſſet, aliam duxiſſe nobilem & locupletem, nihilominus quoniam communis eis erat domus, rei familiaris adminiſtrationẽ priori uxori permiſiſſe. Igitur Aſclepiades antè illum uita exceſſit Eretriæ iam longæuus, cùm unà diu memorabili beneuolentiæ ſuauitate uixiſſent. Fertur poſt aliquantum*

*ὑπώπια.

quantum

quantum temporis cùm Aſclepiadis amaſius ad conuiuium ueniſſet, arcerentq́; illum ianuis adoleſcentes, Menedemum iuſſiſſe introduci, ac dixiſſe, Aſclepiades etiam ſepultus ei ianuas aperit. Erant autem qui ambos fouerent Hipponicus Macedo et Agetor Lamieus. Ex his alter utriq; xxx. mnas largitus. Hipponicus uerò Menedemo duo millia dragmatum in filiorum dotem. Duxerat autem, ut ait Heraclides ex Oropia uxores treis. Porrò conuiuia in hunc modum faciebat. Prius ipſe cum duobus aut tribus prandebat, dum dies in ueſperam uergeret. Tum uerò uocabat quiſpiam eos qui aduenerant & ipſos iam cœnatos. Itaq; ſi qui citius ueniſſent percontabantur exeuntes, quid eſſet appoſitum, ac recens id eſſet nec'ne, & ſi quidem uel oluſculum uel *ſatiuſculum quippiam audiſſent, recedebant, ſin uerò carnes, ingrediebantur. Lectulis æſtate ψιάθοις, hyeme ueruecum *pelles ſuperponebant. Porrò puluinar ſibi afferri oportebat. Poculum quod circumagebatur *cotula maius non erat. Bellaria illis fabæ ac lupini. Interdum uerò & pyra uel mala punica & huiuſmodi, cùm matura, tum præcocia, ſæpe & caricæ. Ea omnia memorat Lycophron in ſatyra quam inſcripſit Menedemum, philoſophi cõſcribens laudes, quorum quædam huiuſmodi quoq; ſunt,

*ταρίχιον.

*κῶδιον.

*κοτύλη, poculi genus, quod quidam heminã eſſe putant.

Ὡς ἐκ βραχείας δ᾽αὐτὸς ἡ βαιὰ κύλιξ
Αὐτοῖς κυκλεῖται πρὸς μέτρον, τράγημα δ᾽ ἦ
Ὅσω φρονιστὴς τοῖς φιλικόοις λογός. hoc eſt,
Vt ex puſillo poculum conuiuio
Verſatur illis ad menſuram, ſed mera
Sermò eruditus ſtudioſis ſunt bellaria.

Primo igitur contemptui haberi cœpit, caniſq́; ab Eretrienſibus ac delirus appellari. Poſtea uerò in ſumma admiratione omnium fuit, adeò ut ciuitatis quoq; gubernacu-

la ſibi traderentur, legationibusq́; crebris ad Ptolemæum & Lyſimachum, præterea ad Demetrium functus, ubiq; honoratus eſt. Cumq́; illi ciuitas ducenta quotannis talenta perſolueret, quinquaginta remiſit. Apud quem accuſatus quòd traderet Ptolemæo ciuitatem, ſe per epiſtolam purgauit, cuius hoc initium eſt:

MENEDEMVS DEMETRIO REGI S.

AVDIO *tibi de nobis plurima fuiſſe narrata, &c.* Per *eam illum admonet caueret unum ex his qui ſibi eſſent infenſi* Aeſchylum *nomine.* Conſtat *illum ad* Demetrium *pro* Oropo *grauiſſimè legatione functum, ut* Euphantus *quoq; in hiſtorijs meminit. Erat eius in primis ſtudioſus* Antigonus, *ſeq; ipſius diſcipulum eſſe prædicabat, & cùm* Barbaros *fudiſſet, circa* Lyſimachiam, *decretum ei ſcripſit ſimplex atq; ab aſſentatione alienum, cuius initium eſt:* Duces *&* conſilij primores dixerunt, quoniam* Antigonus *rex prælio domitis* Barbaris *aduenit in* Eliam, *eiq; proſperè cuncta ſuccedunt, uiſum eſt ſenatui ac plebi. Horum igitur gratia, & præterea propter ſummam cum illo amicitiam, quòd illi ciuitatem proderet, ſuſpectus habitus, inſimulante* Ariſtodemo, *clàm exijt, atq;* Oropi *moratus eſt in* Amphiarai *fano. Ibi cùm periſſent aurei calices, ut* Hermippus *ait, communi* Bœotiorum *decreto loco migrare iuſſus eſt. Inde profectus mœrens & patriam clanculum ingreſſus uxorem ac filias ſumens, ſe ad* Antigonum *contulit, ibiq́; uitam mœrore terminauit. Refert* Heraclides *his omnino contraria. Nam illum ſenatus principem* Eretriam *à tyrannis ſæpe liberaſſe* Demetrij *uiribus fretum. Non igitur* Antigono *prodidiſſe ciuitatem, ſed falſam ſubiſſe calumniam, profectumq́; ad* Antigonum, *cùm ut patriam è ſeruitute eriperet, illum inducere non poſſet, ſeptem dies totos cibo abſtin*

**πρόβουλοι quod mox ſenatus principem uertet.*

ſtinuiſſe, atq; ex animi dolore uita exceſſiſſe. His ſimilia & Antigonus Caryſtius refert. Soli autem Perſæo inexorabile indixit bellum. Haud enim obſcurum erat Antigonum cum Menedemi gratia, Eretrienſibus remp. uoluiſſet reſtituere, ab eo fuiſſe prohibitū. Quocirca in conuiuio Menedemus in illum acriter inuectus, inter cætera ſic ait, At qui iſte quidem philoſophus eſt, ſed uir omnium qui ſunt aut fuerunt uel futuri ſunt, profectò nequiſſimus. Moritur autē, ut ait Heraclides, ſeptuageſimum tertium agens ætatis annum. In eius autem laudem nos quoq; ita ſcripſimus:

Ἔκλυον μενέδημε τεὸν μόρον, ὡς
Ἑκὼν ἀπέσβης ἐν ἡμέρῃσιν ἑπτὰ
Μηδὲν ἐσθίων κατ' ἔργον ἔρξας ἐρετρικὸν
Ἀλλ' ὅμως ἄνανδρον· ἀψυχίη γὰρ ἡγεμὼν
Ἔπειγε: *hoc eſt,*

Audita nobis Menedeme mors eſt tua,
Qui ſponte ad ſeptem dies nihil ſumpſeris
Ciborum, opus quidem aggreſſus Eretricum,
Sed non uirile, ſuaſit nam impotentia
Hoc animi.

Et hi quidem Socratici & qui ab eis profecti ſunt. Tranſeundum autem eſt ad Platonem, qui inſtituit Academiam, & ad eos qui ab ipſo quotquot fuerunt, eloquentes.

DIOGENIS LAERTII DE PHILOSOPHOrum uita Liber Tertius.

PLATO.

PLATO Ariſtone patre & matre Perictiona, ſiue Potona Athenis natus eſt. Mater à Solone genus duxit. Solonis quippe frater Dropides, Critiam genuit, cuius filius Caleſcrus Critiæ filius, qui unus fuit ex triginta, Glauconiſq; pater ab eo Charmides & Perictione geniti ſunt, atq; ex ea & Ariſtone Plato ſextus à Solone naſcitur. Porrò Solon ad Neleum & Neptunum genus refert. Ariſtonem quoq; patrem à Codro Melanthi filio origenem ducere tradunt, qui à Neptuno itidem ſanguinem trahere Thraſyllo teſte memorantur. Enimuero Pſeuſippus in lib. qui Platonis de*cœna inſcribitur, et Clearchus in laudatione Platonis, & Anaxillides in 11. de philoſop. lib. aſſerũt Athenis famam eſſe Ariſtonẽ Perictionæ cùm eſſet ſpecioſiſſima, uim inferre conatum eſſe, uerùm fuiſſe illius conatus irritos, uidiſſeq́;*in ſomnis Apollinem, atq; ab eo mundã à iugali copula quoad pareret, uxorem ſeruaſſe. Naſcitur autem Plato, ut Apollodorus teſtatur in Chronicis, LXXXVIII. olymp. Thargilionis ſeptima, qua die natũ Apollinẽ Delij autumant. Moritur autẽ, ut Hermipppus tradit, primo anno centeſimæ octauæ olymp. in nuptijs diſcumbens, octogeſimũ & primũ ætatis agens annum. Neanthes octoginta quatuor annos natum defeciſſe ſcribit. Eſt igitur Iſocrate minor natu annis ſex. Ille quippe ſub Lyſimacho, Plato ſub Aminia natus eſt, ſub quo & Pericles diem obijt. Erat autẽ*familia Collyteus, ut refert Ant

*περιδείπνῳ.

*ἀπόλλωνος ὄψιν. Apollinis uultum.

*τὸν δῆμον κολλυτεὺς, quod ferè pagum uertit interpres.

Antileo in ſecundo de tẽporibus. Natus eſt ſecundum quoſdam in Aegina in Phidiade domo, eius qui Thaletis filius fuit, ut Phauorinus ait in Omnimoda hiſtoria, patre ipſius cum cæteris miſſo, in agrum ſortiretur, Athenasq; reuerſo, cùm à Lacedæmonijs qui Aeginenſibus opem tulerant, expulſi ſunt. Ludos quoq; magnificos Athenis exhibuit, Dione ſumptus ſuppeditãte. ut ait Athenodorus in octauo περιπατῶν libro. Fratres habuit Adimanthum et Glaucone͂, ſororemq; Potonam, de qua Speuſippus naſcitur, literasq; apud Dionyſium didicit, cuius & in Anteraſtis meminit. Exercitatusq; eſt apud Ariſtonem Argium palæſtritam, à quo & Plato propter egregium corporis habitum cognominatus eſt, cùm prius Ariſtocles ex aui nomine uocatus eſſet, ut in ſucceſsionibus tradit Alexander. Sunt qui ob orationis ubertatem & miram latitudinem ſic appellatum putent, ſiue quòd ampla fuerit fronte, ut Neanthes ſcribit. Nec deſunt qui in *Iſthmo palæſtra, ſe exercuiſſe uelint, ſicut & Dicæarchus in primo de Vitis. Picturæ quoq; fuiſſe ſtudioſum ac poëmata ſcripſiſſe, primò quidem dithyrambos, deinde melos ac tragœdias. Vox illi gracilis fuit, ut ait Timotheus Atheniẽſis in libro de Vitis. Fertur et Socrates uidiſſe per ſomnium oloris pullum ſibi in gremio plumeſcere, qui continuò exortis alis in altum aduolans ſuauiſsimos cantus ediderit. *Poſtridie cùm Plato ſibi à patre cõmendatus eſſet, hunc cygnum quem uiderat dixiſſe. Philoſophari cœpit primùm in Academia, inde ſe in hortum qui iuxta colonum eſt contulit, ut Alexander in Succeſionibus ſcripſit, Heraclitum adducens teſtem. Demum cùm tragicum certamen eſſet initurus, ante Dionyſiacum theatrum audito Socrate igni poëmata exuſſit, dicens:

*ἰσθμῷ.

*μετ᾽ ἡμέραν.

Ἥφαιστ πρόμολ᾽ ὧδε, Πλάτων νύτι σεῖο χατίζει. hoc eſt,

h 5 Huc

Huc ades ô Vulcane, Plato nam te eget in hac re.

Hinc annum uiceſimum ætatis agens Socratem audiuit. Illo decedente Cratylo Heracliti diſcipulo & Hermogeni Parmenidis Philoſophiam tuenti operam dedit. Deinde cùm eſſet annorum duodetriginta, ut ait Hermodorus, Megara ſe ad Euclidem cum alijs aliquot Socraticis contulit. Hic Cyrenem profectus Theodorũ mathematicũ audiuit, atq; inde in Italiam ad Pythagoricos Philolaum atq; Eurytum cõceßit. Ab his ſe in Aegyptum ad prophetas ſacerdotesq; recepit, quò et Euripidem aiunt unà ſecum profectum eſſe, atq; ibi morbo comprehenſum, à ſacerdotibus marina curatione fuiſſe abſolutum, qua ex re poſtea dixerit:

Θάλαττα κλύζει πάντα τ' ἀνθρώπων κακά. *hoc eſt,*

Mare uniuerſa proluit hominum mala.

Quin & dixiſſe iuxta Homerum Aegyptios omnes medicos eſſe. Decreuerat Plato magis etiam congredi, uerùm propter Aſiæ bella propoſito deſtitit. Regreſſus uerò Athenas in Academia commorabatur. Eſt autem locus in ſuburbano nemoroſus, à quodam heroë Academio nomine appellatus, ſicut & Eupolis in Aſtrateutis memorat dicens:

Ἐν εὐσκίοις δρόμοισιν Ἀκαδήμου θεοῦ. *hoc eſt,*

In ambulacris Academi umbroſis Dei.

Sed & Timon in Platonem loquens, inquit:

Τῶν πάντων δ' ἡγεῖτο πλατύστατος, ἀλλ' ἀγορητὴς
Ἡδυεπὴς τέττιξιν ἰσογράφος, οἵθ' ἑκαδήμου
Δένδρει ἐφεζόμενοι ὄπα λειριόεσσαν ἱεῖσι. *hoc eſt,*

Hos inter dux ille Plato celſißimus ibat.
Cuius ab ore melos manabat, quale Hecademi
Arbuſtis lepida modulantur uoce cicadæ.

Antea enim per ε tenue ſcribebatur Ecademia. Hic igitur Philoſophus, Iſocrate amico utebatur. Enimuero Praxiphan

phanes quandam conſcripſit inter eos habitum de Poëtis ſcholam, cùm in rure Platonis hoſpitio frueretur Iſocrates. Ter illum militaſſe Ariſtoxenus autor eſt. primò in Tanagram, ſecundò in Corinthum, tertiò in Delum, ubi & uictoria potitus ſit. Miſcuit Heracliteorũ Pythagoreorumq́; ac Socraticorum rationes, atq; in his quidem quæ ſenſibus ſubiacent, Heracliti partes tuebatur. Porrò in his quæ ad intelligentiã pertinent, Pythagoræ acquieſcebat. In rebus autem ciuilibus Socratem ſuum maximè amplectebatur. atque ita in unum corpus triplicem Philoſophiæ compegit rationem. Aiunt quidam, ex quibus Satyrus eſt, Dioni illum ſcripſiſſe in Siciliam, uti tres libros Pythagoricos ſibi emeret, à Philolao centum minis. Erat enim ſatis opulentus, acceptis à Dionyſio pluſquam octoginta talentis. Sicut enim Honetor ſcribit in libro cuius eſt titulus: An pecunioſum oporteat eſſe ſapientem. Multum illi Epicharmus contulit comicus, cuius & plurima tranſcripſit, ut Alcimus in eis libris quos ad Amyntam ſcripſit, quatuor numero, meminit. Eorum in primo ita loquitur: Conſtat autem & Platonem complura ſibi de Epicharmi libris aſſumere. Id ita inſpiciendum eſt. Senſibile aſſerit Plato, quod aut in qualitate aut in quantitate nunquam perſiſtat, ſed diffluat ſemper, atq; immutetur. Veluti ſi numerũ ex ijs tuleris, quæ neq; æqualia, neq; aliqua, neq; quanta, neq; qualia ſunt. Porrò iſta ſunt quorum ſemper generatio eſt, nunquam uerò ſubſtantia. Intelligibile uerò cui nihil uel accidit, uel decedit. Hoc autem ſempiternorum natura eſt, quam ſimulem atq; eadem ſemper eſſe cõtingit. Atqui Epicharmus de ſenſibilibus atq; intelligibilibus in hanc ſententiã expreſſe loquitur.* addidit præterea Alcimus. Aiunt autem ſapientes animam, alia quidem ſentire per corpus, puta uidendo atq; audiendo, alia uerò

*ἐπὶ δηλίῳ. Nã Delum Tanagraorum eſt municipiũ, et Apollinis templum.

Gellius decem millibus denariũm mercatũ ſcribit.

*ἀλλὰ ἐκίτα θωὶ παρῆσαν.

ipſam

ipſam per ſeipſam animaduertere, nullo corporis officio utẽtem. Quocirca eorum quæ ſunt, alia ſenſibus percipi, alia intelligentiæ ratione cõprehendi. Quare Plato *quoq; oportere dicebat eos qui cuperent rerũ initia colligere, ipſas primũ ſpecies, quas* Ideas *uocat, ſecundũ ſe ipſas diſtribuere, puta ſimilitudinẽ et monadem, multitudinẽ atq; magnitudinẽ,*

*στάσιν. **ſtatumq́; et motum. Secundò ipſum per ſeipſum, honeſtum ac bonum, iuſtum, atq; huiuſmodi cætera ſubijcere. Tertiò conſpice quæ ſibi mutuò cohærent* Ideæ, *puta ſcientiam aut magnitudinem ſiue dominationem, ſimul & illud cogitare, ea quæ ſunt apud nos ex illorum participatione eis æquiuoca fieri.* Exempli *cauſa, dico iuſta eſſe quæ iuſto communicant, honeſta quæ honeſto. Eſt autẽ unaquæq; ſpecies æterna, ac præterea intelligentia*omni perturbatione uacua.*

*αἶς, ἐμπαθὲς.

Quocirca & Ideas in natura uelut exemplaria dixit ſubſiſtere. Alia his eſſe ſimilia quæ maximè ad iſtarum ſimilitudinem conſiſtant. Epicharmus *igitur de bono atq; ideis ita ferè diſſerit. Num tibiarum cantus res aliqua eſt? ita ſanè. homo igitur ipſe cantus eſt. nihil minus. Age uideamus,* Tibicen *aliquis homo'ne tibi uidetur nec'ne? homo profectò.* Non'ne *igitur idem tibi uidetur de bono, aliud eſſe bonum, aliud uerò rem? ſi quidem ſecundum ſeipſum quiſquis illud didicerit, iam bonus efficietur. quemadmodum qui tibiarum cantum didicerit, tibicen, qui ſaltare, ſaltator, qui*cõplecti, complexor meritò dicitur. atq; in hunc modum de cæteris, quòd qui ea didicerit, non ars ipſa, ſed artifex uocatur.* Plato *in opinione de ideis ait: Si quidem eſt memoria, ideas in his quæ ſunt, exiſtere, quòd memoria quietæ cuiuſq; rei ac manentis ſit. Manere autem præter ideas nihil. Quo enim, inquit, modò ſeruarentur animantes, niſi & ideam attigiſſent, & præterea naturalem mentem accepiſſent? Memnit autem*

*πλοκὰς

*autem ſimilitudinis & pabuli cuiuſmodi illis eſſe ſoleat, o-
ſtendẽs quòd ſit animalibus omnibus inſita ſimilitudinis in-
telligentia. Quocirca et quæ ſunt eiuſdem generis ſentiunt.*
*Porrò Epicarmus ita ferme ait. Sapientia non in uno tantũ
conſiſtit, ſed quæ uiuunt omnia,*notionẽ quoq; habẽt. Nam* *γνῶμαν ſen-
gallina ſi aduertere uolueris, non parit uiuentes pullos, ſed ſum.
*oua prius incubat, & calore animat. Hæc autem ſapientia,
ut ſeſe habeat, natura nouit ſola. Ab ea quippe eruditur. Ac
rurſum, Nihil profectò mirum ſi ita loquar, & placere eas
ſibi et uideri præclarè natas. Nam et canis cani uidetur eſſe
pulcherrimus, & boui bos, et aſinus aſino, ſus item ſui uide-
tur uenuſtate præſtare. Iſta & huiuſmodi quatuor libris
proſequitur Alcimus, admonens quantum emolumenti Pla-
to ex Epicharmo ſibi cõparauerit. Quòd autem neq; Epi-
charmus ipſe hoc ignorauerit, ex ijs conijcere licet, quæ
præſagiens ac ueluti diuinans fore imitatorem ſui, ſic ferè
ait: Vt autem ego puto, imò pro comperto habeo, mearum
adhuc erit memoria rerũ, meorumq; ſermonũ, eisq; quſpiã
acceptis, metro ſoluto, quo nunc conſtat, coloreq; adiecto
purpuram uenuſtate uerborum componet, *inuictusq; ipſe* *δυσπάλαιστι.
*alios facilè ſuperabit. Videtur Plato Sophronis quoq; mi-
mographi libros antea neglectos primus Athenas inuexiſ-
ſe, geſtumq; ex eis duxiſſe, qui et ſub eius capite fuerint re-
perti. Ter autẽ nauigauit in Siciliam, primò quidem ut inſu
lam craterésq; uideret, quo tempore Dionyſius Hermocra
tis filius tyrannus impulit, ut ſecum loqueretur. ubi cùm ille
de tyrannide diſſereret, dicẽs nõ id præſtare quod ſibi ſoli
eſſet utile, niſi et uirtute excelleret, offenſum tyrannum &
iratum dixiſſe aiunt, Verba tua*ocioſorũ ſenum ſunt. et il-
le, et tua, inquit, tyrannidẽ ſapiunt. Ad hæc indignatum ty-
rannũ primò quidẽ necare illũ uoluiſſe. deinde uerò à Dio-*
ne

ne & Ariſtomene exoratum, id quidem non feciſſe, uerùm Polidi Lacedæmonio qui per id temporis legatus ad ſe uenerat, eum tradidiſſe, ut uenundaretur. Eum ille in Aeginā adductum uendidit. Quo tempore Charmander Charmandridis filius eum mortis reum eſſe accuſauit. Iuxta promulgatam enim apud eos legem capitale erat, ſi quis Atenienſium eam inſulā adijſſet, atq; ipſe eam legē tulerat, ut Phauorinus memorat in omnimoda hiſtoria. Cæterū cùm à quodam fuiſſet dictum, *diſciplinæ gratia Philoſophum eò aſcendiſſe, abſolutum dimiſerunt. Aſſerunt pleriq; illum et in concionem adductum, ubi cùm obſeruaretur, nihil penitus locutum fuiſſe, prompto animo quicquid contingeret, accipere paratum. Illos cum minimè quidem occidendum, ſed ſolum uendendum captiuorum more decreuiſſe. Aderat fortè Aniceris Cyrenaicus: is cum uiginti minis, ſiue ut alij uolunt, triginta redemit, remiſitq; Athenas ad amicos. Illi extemplò pecuniam Aniceridi remiſerunt. Sed hanc ille omnino accipere noluit, aſſerens non eos ſolos dignos eſſe quibus Plato curæ eſſet. Alij Dionem eam miſiſſe pecuniam dicunt, illumq; eam nulla ratione admiſiſſe. Sed hortulum quoq; in Academia ſibi comparaſſe. Polidem uerò à Chabria ſuperatum, & poſtea in Helice fuiſſe ſubmerſum, fama eſt, dæmonio illi indicante iſta illum Philoſophi gratia perpeti ut Phauorinus in primo commentariorū meminit. Atqui non quieuit Dionyſius ipſe, uerùm cùm didiciſſet quæ illi contigiſſent, ſcripſit Platoni, orans ne in ſe maledicta ingereret. Ad quem ille ſcripſit, non ſibi tantum ſupereſſe otij, ut Dionyſij meminiſſet. Secundò profectus eſt ad iuniorem Dionyſium, poſtulans terram atq; homines qui iuxta conſtitutam ab eo Remp. uiuerent. Id ille quanquàm pollicitus, non præſtitit. Nec abfuit ſecundum quoſdam ſuſpitio illum

*κατὰ παιδιὰν per iocum, Interpres legiſſe uidetur παιδείαν.

mag

magno ſui periculo Dioni & Theotæ perſuadere tentaſſe,illorumq; erexiſſe animos ad liberandam inſulam. Quo tempore Archytas Pythagoricus ſcripta ad Dionyſium epiſtola purgauit illum à ſuſpitione,atq; ereptum Athenas remiſit. Eſt autem epiſtola huiuſmodi.

ARCHYTAS DIONYSIO S.

MISIMVS omnes Platonis neceſſarij Lamiſcum & Photidam,uirum illum abs te recepturi iure antiquæ noſtræ amicitiæ. Rectè igitur feceris,ſi memineris quantò à nobis ſtudio efflagitaſti Platonis ad te aduentum,ut nos illum uenire hortaremur,facturum te ſpondens omnia:illumq; liberè accedere et abire permiſſurū. Memor eſto igitur quanti illius aduentum feceris, quodq; eo tempore plus cæteris amaueris. Quòd ſi quæ orta ſimultas eſt,humanius te agere conuenit,illumq; nobis reſtituere illæſum. Hæc enim ſi facis, iuſtitiā coles,ac nobis gratificaberis. Tertiò acceſſit. Dionem reconciliaturus Dionyſio:ſed cùm id obtinere nequiſſet,infecto negotio ad patriam redijt. Vbi ad Remp. accedere quidem noluit,quamuis maximè ciuilis eſſet, ut ex his conſtat quæ ſcripſit. Ratio autem cur abſtinuerit à publicis negotijs,illa in primis fuit,quòd plebs alijs inſtitutis & moribus aſſueuerat. Refert Pamphila in uigeſimo quinto commentariorū, Arcadas ac Thebanos condita ciuitate ingentis magnitudinis rogaſſe illū ut eam Remp.*inſtrueret. quos cùm ille didiciſſet æqualitatem ſectari nolle, profectū non eſſe. Fertur et Chabriā ducē reū mortis ſecutus,cùm id ciuiū nemo tentare uoluiſſet, quādo et arcem cum Chabria aſcendenti Crobylus ſycophanta conuiciatus dixit, alteri opem laturus accedis,quaſi uerò neſcias et te manere Socratis*uenenum? Ad quem ille, quando pro patria militabam, pericula pertuli,et modò amici gratia ne deſim officio,per-

*νομοθέτην.
*κώνειον.

lib

libenter me periculis expono. Primus hic, *ut* Phauorinus *ait in octauo omnimodæ hiſtoriæ, dialogos introduxit, primusq́; inquiſitionis modum per* reſolutionem Leodamanti Thaſio *induxit, & primus in* Philoſophia *nominauit** Antipodas *&* elementum et Dialecticam et Poëmata *et prælongum in numero.* Extremorumq́;**planam ſuperficiem, ac* Dei *prouidentiam.* Primusq́; Philoſophorum *orationi* Lyſiæ Cephali *filij contradixit, ipſam ad uerbum exponens in* Phædro, *primusq́;* Grammaticæ *uim ſpeculatus eſt. Cumq́; primus omnibus ferè qui ante ſe fuerant, contradixerit, quæri ſolet, cur* Democriti *mentionem non fecerit.* Refert Neanthes Cyzicenus *hunc cùm in* Olympia *aliquando deſcendiſſet* Græcorum *in ſe omnium ora conuertiſſe, ac eodem tempore* Dioni *congreſſum, aduerſus* Dionyſium *bellare inſtituenti. Porrò in primo commentariorum* Phauorini *fertur,* Mithridatem Perſam Platonis *ſtatuam in* Academia *locaſſe, ita inſcriptam,* Mithridates Rhodobati *filius* Perſes, Muſis *imaginem* Platonis *dicauit,* Silanionis *opus.* Tradit Heraclides *iuuenem* Platonem *adeò fuiſſe uerecundum, adeò compoſitum, ut nunquam riſiſſe niſi modicè, deprehenſus ſit. Cùm tamen eſſet eiuſmodi, ne ſic quidem comicorum conuicia effugit.* Theopemptus *enim in* Autochare *ſic ait:*

* ἀντίποδα.
* ἐπίπεδον.
* ἐπιφάνειαν.

Ἓν γὰρ ἐστὶν οὐδὲ ἕν.
Τὰ δὲ δύο μόλις ἓν ἐστὶν ὥς φησὶ Πλάτων. *hoc eſt,*
Vnum enim ne unum quidem eſt,
Sed uix duo ſunt unum, narrat ut Plato.
Sed & Anaxandrides *in* Theſeo,
Ὅτε τὰς μορίας ἔτρωγεν ὥσπερ Πλάτων. *hoc eſt,*
Quando uorabat oleas noſter ut Plato.
Timon *quoq́; ita illum***agit,*

* παραγραμματίζων.

Ωσ

Ὡς ἀνέπλασε Πλάτων πεπλασμένα θαύματα εἰδώς. i.
Vt conficta Plato aſtutus miracula finxit.

Et Alexis in Meropide,

Εἰς καιρὸν ἥκεις. ὡς ἔγωγ᾽ ἀπορουμένη
Ἄνω κάτω τε περιπατοῦσ᾽ ὥσπερ Πλάτων
Σοφὸν οὐδὲν εὕρηκ᾽, ἀλλὰ κοπιῶ τὰ σκέλη. hoc eſt,
In tempore ipſo tu ueniſti, uerum ego
Surſum ac deorſum triſtis, ut Plato, feror
Miſera, labore fruſtra laßis cruribus.

Et rurſum in Acylione,

Λέγεις περὶ ὧν οὐκ οἶσθα, συγγενῶς τρέχων
Πλάτωνι, καὶ γνώσῃ λίτρον καὶ κρόμμυον. hoc eſt,
Ignota nobis narras, planè curſitans
Platonis inſtar, ac noſce cepe & litron.

Amphis in Amphicrate

Τὸ δ᾽ ἀγαθὸν ὅτι ποτ᾽ ἐστὶν, οὗ σὺ τυγχάνειν
Μέλλεις διὰ ταύτην, ἧττον οἶδα τοῦτ᾽ ἐγὼ
Ὦ δέσποτ᾽ ἢ τὸ τοῦ Πλάτωνος ἀγαθόν. hoc eſt,
Atqui bonum illud quod nanciſci cogitas
Te poſſe, propter hanc, certè id minus ſcio
Platonis illud quàm bellum bonum ò here.

In Dexidemide uerò ait, ὦ Πλάτων

Ὡς οὐδὲν οἶσθα πλὴν σκυθρωπάζειν μόνον
Ὥσπερ κοχλίας, σεμνὸς, ἐπηρκὼς τὰς ὀφρῦς. hoc eſt,
Aliud nil potes quàm mœrere mi Plato,
Et fronte ſemper corrugata, ut coclea.

Cratinus in ſubdititio,

Ἄνθρωπος εἶ δηλονότι, καὶ ψυχὴν ἔχεις.
Κατὰ μὲν Πλάτων᾽ οὐκ οἶδα, ὑπονοῶ δ᾽ ἔχειν. hoc eſt,
Homo es profectò, mentemq; & ſenſus habes
Iuxta Platonem, uix ſcio, uerum arbitror.

Alexis Olympiodoro,

Σῶμα μὲν ἐμοῦ τὸ θνητὸν ἄνθρωπος ἐγένετο
Τόδ' ἀθάνατον ἐξῆρε πρὸς τὸν ἀέρα.
Ταῦτ' οὐ σχολὴ Πλάτωνος. hoc eſt,
Homo fuit quidem mortale,in me quod fuit
Mortale quod non fuit,in auram euanuit.
Num hæc ex Platonis ſchola?

Et in Paraſito,

Ἢ μετὰ Πλάτωνος ἀδολεσχεῖν κατὰ μόνας. hoc eſt,
Aut cum Platone ſolitarium loqui.

* κίρκῳ. Subſannat & hominē Anaxilas in Botrylione & * Cerco,& πλουσίαις. Ariſtippus in quarto de antiquis delicijs ait illū adoleſcentis cuiuſdam Stellæ nomine qui cum eo Aſtrologiæ dabat operam, amore captum, Dionis etiam cuius meminimus. Nonnulli & Phædrum amaſſe putant. Indicium autem amoris fuiſſe epigrammata ab eo in illos conſcripta.

Ἀστέρας εἰσαθρεῖς ἀστὴρ ἐμὸς, εἴθε γενοίμην
Οὐρανὸς ὡς πολλοῖς ὄμμασιν,εἰς σε βλέπω.
Ἀστὴρ πρὶν μὲν ἔλαμπες ἐνὶ ζωοῖσιν ἑῷος
Νῦν δὲ φθανὼν λάμπεις ἕσπερος ἐν φθιμένοις. hoc eſt,
O utinam cœlum fierem cùm ſydera cernis
Mi Stella,ut multis in te oculis tuerer.
Iamdudum uiuis lucebas lucifer,at nunc
Extinctus luces Heſperus Elyſijs.

In Dionem uerò in hunc modum,

Δάκρυα μὲν Ἑκάβῃ τε καὶ Ἰλιάδεσσι γυναιξὶ
Μοῖραι ἐπέκλωσαν δή ποτε γεινομέναις.
Σοὶ δὲ Δίων ῥέξαντι καλὸν ἐπινίκιον ἔργον
Δαίμονες εὐρείας ἐλπίδας ἐξέχεαν.
Κεῖσαι δ' εὐρυχόρῳ ἐνὶ πατρίδι τίμιος ἀστοῖς

Ὦ ἐμὸν

Ὦ ἐμὸν ἐκμήνας θυμὸν ἔρωτι Δίων. hoc eſt,

Et lacrymas Hecubæ, & Troianis fata puellis
Decreuere recens ex genitrice ſatis.
At tibi poſt partos præclaro Marte triumphos
Spes reliqua eſt nullis clare Dion ſuperis.
Te patria ampla fouet, cumulat te ciuis honore,
Quo mihi nunc mentem perdis amore Dion?

Hoc enim illius ſepulcro inſcriptum Syracuſis tradunt. Quin & Alexim amaſſe fertur, & Phædrum, quemadmodum diximus, in quos ſcripſit in hunc modum,

Νῦν ὅτε μηδὲν ἄλεξις ὅσον μόνον εἶφ᾽ ὅτι καλὸς,
Ὦπται, καὶ πάντη * πᾶσι περιβλέπεται.
Θυμὲ, τί μηνύεις κυσὶν ὀστέον; εἶτ᾽ ἀνιήσεις
Ὕστερον, οὐχ᾽ οὕτω Φαῖδρον ἀπωλέσαμεν; hoc eſt,

*aliàs, πᾶς τις ἐπιστρέφεται.

Nunc quoniam nihil eſt quoquò ſe uerterit omnis
Solum quòd pulcher uiſus Alexis ait:
Quid mi anime os canibus prodis, mox inde moleſtus
Detrectas, Phædrum ſiccine perdidimus?

Archeanaſſa quoque Colophonia uſum eſſe, in quam ſic ſcripſit,

Ἀρχεάνασσαν ἔχω τὴν ἐκ κολοφῶνος ἑταίραν
Ἧς καὶ ἐπὶ ῥυτίδων ἕζετι δριμὺς ἔρως
Ἆ δειλοὶ, νεότητος ἀπαντήσαντες ἐκείνης
Πρωτοπλόου, δι᾽ ὅσης ἤλθετε πυρκαϊῆς. hoc eſt,

Archeanaſſa mihi eſt meretrix Colophonia, ſeris
Cuius & in rugis ſedit acerbus amor.
Quas miſeri flammas, per quanta incendia abiſtis
Libata illa quibus prima iuuenta fuit.

In Agathonem item,

Hoc diſtichon à Platone adhuc adoleſcẽte ſcriptũ, putat Gellius.

Τὴν ψυχὴν ἀγάθωνα φιλῶν ἐπὶ χείλεσιν ἔσχον.
Ἦλθε γὰρ ἡ τλήμων ὡς διαβησομένη. hoc eſt,

Suauida dans Agathoni, animã ipſe in labra tenebam:
Aegra etenim properans tanquam abitura fuit.

Item aliud,

Τῷ μήλῳ βάλλω σε, σὺ δ' εἰ μὲν ἑκοῦσα φιλεῖς με
Δεξαμένη τῆς σῆς παρθενίης μετάδος.
Εἰ δ' ἄρ, ὃ μὴ γένοιτο νοεῖς, τοῦτ' αὐτὸ λαβοῦσα
Σκέψαι τὴν ὥραν ὡς ὀλιγοχρόνιος. *hoc eſt,*

Malo ego te ferio. tu me ſi diligis, illud
Suſcipe, me imparti & uirginitate tua.
Hoc fieri ſi poſſe negas, hoc ſuſcipe malum, &
Quàm pereat paruo tempore forma uide.

Μῆλον ἐγὼ, βάλλει με φιλῶν σέ τις. ἀλλ' ἐπίνευσον
Ξανθίππη, κἀγὼ καὶ σὺ μαραινόμεθα. *hoc eſt,*

Malum ego, me iaculatur, amat qui te. annue quæſo
Xanthippe. tibi mox nam & mihi forma perit.

Aiunt & illud in Eretrienſes inſidijs exceptos ipſius eſſe,

Εὐβοίης γένος ἦ μὲν Ἐρετρικὸν, ἄγχι δὲ Σούσων
Κείμεθα, φεῦ γαίης τόσσον ἀφ' ἡμετέρης. *hoc eſt,*

Euboeæ fuimus Eretrum genus. at prope Suſas
Condimur, heu noſtra tam procul à patria.

Et illud,

Ἁ Κύπρις μούσαισι. κοράσια τὰν Ἀφροδίταν
Τιμᾶτ', ἢ τὸν Ἔρον ὔμμιν ἐφοπλίσομαι.
Χ' αἱ Μοῦσαι, ποτὶ Κύπριν. ἄρει τὰ στωμύλα ταῦτα
Ἁ μῖν δ' οὐ πέταται τοῦτο τὸ παιδάριον. *hoc eſt,*

Hæc Venus ad muſas, Venerem exhorreſcite nymphæ,
In uos armatus aut Amor inſiliet.
Cui contrà Muſæ, lepida hæc ioca tolle precamur.
Aliger huc ad nos non uolat ille puer.

Item aliud,

Χρυσὸν ἀνὴρ εὑρὼν ἔλιπεν βρόχον. αὐτὰρ ὁ χρυσὸν

Ὃν λίπεν οὐχ εὑρὼν ἧψεν ὃν εὗρε βρόχον. hoc eſt,

Aurum qui reperit, laqueum abijcit: alter amiſſo
Auro, collo aptat quem reperit laqueum.

*At uerò Molon hoſtili aduerſus illũ animo, non id ait eſſe mirandũ, ſi Dionyſius Corinthi, ſed ſi Plato eſſet in Sicilia. Videtur & Xenophon haudquaquam amico in illum fuiſſe animo. Nam ueluti cõtentionis ſtudio ſimilia ſcripſere, Sympoſiũ, Socratis defenſionẽ, cõmentaria moralia. Ad hæc ille de Rep. hic Cyri ſcripſit infantiã, quam in ſuis legibus Plato fictam dixit: neq; enim eiuſmodi fuiſſe Cyrũ. Tum ambo cum Socratem ſemper habeant in ore, nuſquã reperies ſui inuicem feciſſe mentionẽ. Semel tantũ Xenophon Platonis meminit in tertio commentariorum. Fertur & Antiſthenes cùm eorũ quæ ſcripſerat quippiã recitare uellet, oraſſe illum ut adeſſet recitanti. Et cùm roganti cuiuſmodi id eſſet, libri eius titulũ explicuiſſet, de eo inquit, quod nõ ſit cõtradicere. Tu ergo, ait ille, de hoc ipſo quomodo ſcribis? & cùm doceret * contra ſuã uenire ſententiam, ſcripſit aduerſus Platonẽ dialogum, Sathonem illum inſcribens. Ex eo iam alienis animis in ſe inuicem fuere. Aiunt Socratem cùm Platonis Lyſidem audiſſet recitari, proh dij immortales dixiſſe, quàm multa de me mentitur adoleſcens. Scripſit quippe nõ pauca uir ille, quæ Socrates nõ dixit. Fuit illi & aduerſus Ariſtippũ haud obſcura ſit multas. Nam in libro de anima illũ inſimulat, quòd abfuerit morienti Socrati, cùm in Aegina uicino Atticæ loco per id tẽporis moratus ſit. Erat illi cum Aeſchine quoq;, ut fertur, Socratis auditore contentio, quippe cùm à Dionyſio magnifieret, egensq; rerũ omniũ ad eum profectus eſſet, à Platone deſpectum, atq; ab Ariſtippo fuiſſe cõmendatum. Porrò ſermones quos Critonẽ fecit in carcere loquentem,*

*ὅτι πυγισί-πιται.

cùm Socrati cõſuleret fugã, Aeſchinis fuiſſe tradit Idomeneus, illi uerò à Platone huius odio fuiſſe attributos. Eius uerò nuſquã in libris ſuis Plato mentionẽ feciſſe deprehẽditur, præterquàm in libro de immortalitate animæ, & in Socratis defenſione, idq; tenuiter. Enimuero ſtyli ipſius genus, inter poëma & proſam orationẽ mediũ ait Ariſtoteles fluere. Hunc ſolum Platoni aſſediſſe quodam loco Phauorinus ait, cùm librũ de anima recitaret, reliquos omnes ſurrexiſſe. Pleriq; autumant Philippũ Opuntiũ ipſius leges quæ erant in cera, tranſcripſiſſe, huius & Epinomida eſſe aiunt. Euphorion ac Panætius initiũ librorũ de Rep. ſæpius inuentũ inuerſum atq; immutatũ dixere. Eã ipſius Remp. Ariſtoxenus totã ferme in Protagoræ cõtradictionibus aſſerit ſcriptã. Phædrũ primo illũ ſcripſiſſe fama eſt. Habet enĩ quæſtio illa nõnihil iuuenile. Porrò Dicæarchus totũ id ſcribẽdi genus, ut graue ac moleſtũ carpit. Platonẽ tradũt cùm uidiſſet quendã aleis ludentẽ increpaſſe, & cũ ille, quàm me in paruis reprehendis diceret, reſpõdiſſe: At eſt cõſuetudo nõ parua res. Rogatus an ipſius monumenta ſicuti ſuperiorũ futura eſſent, primũ, inqt, cõparare oportet nomen, tum multũ promotũ fuerit. Ingreſſo aliquando Xenocrati, cæde, inquit, hunc puerũ. Nã ipſe quòd iratus ſim, nequeo. Cuidam item ſeruorũ, iam, inquit, uapulaſſes, niſi iratus eſſem. Cùm equo inſediſſet, cõtinuò deſcẽdit, dicens uereri ſe ne equi * ferocitate raperetur. Ebrijs cõſulere ſolitus erat, ut in ſpeculo ſe ſtudioſè intuerẽtur, quoad eiuſmodi fœditate deterrerentur. Potare uſq; ad ebrietatẽ nuſquam decere monebat, præterquam in diebus feſtis dei largitoris uini. Somnus item immodicus illi diſplicebat. In legibus ſiquidẽ ait, Dormiens autẽ nemo ullius precij eſt. Veritatem ſuauiorem auditu omnibus quæ dicerẽtur. Alij, uera

* ἱππωτοτροφίᾳ.

uera loqui iucũdius oĩbus dixiſſe putãt. Sic aũt et de ueritate dixit in legib. Præclarũ quiddã eſt ueritas, ò hoſpes, atq; durabile. Verũ id pſuadere nõ facilè uidetur. Optabat inſup memoriã ſui, uel in amicis uel ĩ libris relinqui.*Locis et ipſe utebatur plurimũ. Moritur eo quo diximus modo, XIII. Philippi regis anno, ut Phauorinus in III. commẽt. refert, à quo et obiurgatũ fuiſſe illũ Theopompus autor eſt. Myronianus in ſimilib. ait Philonẽ meminiſſe prouerbij de Platonis pediculis, quaſi ſic ille defecerit. Sepultus eſt autẽ in Academia, ubi plurimũ tẽporis philoſophatus fuerat. Vnde & quæ ab eo fluxit ſecta Academica eſt appellata. Corpus ei elatũ honorificè, et ab his qui eò cõuenerãt cõditũ. Eiuſmodi fuit ipſius teſtamẽtũ. Hæc legauit Plato atq; reliquit. Hephæſtiadeũ fundũ, cui ab aquilone uicina uia eſt, quæ ducit à tẽplo Cephiſiadũ, ab auſtro Heracleũ Hephæſtiadũ, ab ortu ſolis Archeſtratus Prearius, ab occaſu Philippus Cholidẽſis. Hũc autẽ nemini licitum ſit aut uẽdere, aut alienare, ſed ſit Adimãti filij quãtũ fieri poteſt.*Enereſiadũq; fundũ quẽ emi à Callimacho, cui ab aquilone uicinus eſt Eurymedõ Myrrhinuſius, ab auſtro Demoſtratus Xypeteon, ab ortu Eurymedon Myrrhinuſius, ab occaſu Cephiſſus. Argenti minas tres, argenteã phialam pendẽtem drachmas CLXV. Cymbiũ ponderis drachmarũ quadraginta quinq;. Anulum aureũ, & inaurem aureã, ambo drachmas quatuor & treis obolos pendentia. Euclides lapicida mihi debet minas tres. Dianã dimitto liberã, famulos relinquo Tychonẽ, Bictam, Apolloniadem, & Dionyſium. Supellectilẽ & uaſa ſcripta, quorũ habet exẽplar Demetrius. Nulli autem quicquã debeo. Curatores erunt Soſthenes, Speuſippus, Demetrius, Hegias, Eurymedõ, Callimachus atq; Thraſippus. Hoc teſta-

*ἐξετόπιζε

*ἐν Ἐρεσιάδων.

menti ipſius exemplar. Sepulcrum eius his illuſtratũ eſt epigrammatibus, quorum illud primum eſt,

Σωφροσύνῃ προφέρων θνητῶν ἤθει τε δικαίῳ
Ἐνθάδε δὴ κεῖται δῖος Ἀριστοκλέης,
Εἰ δέ τις ἐκ πάντων σοφίης μέγαν ἔσχεν ἔπαινον
Οὗτος ἔχει πλεῖστον, καὶ φθόνος οὐχ ἕπεται. *hoc eſt,*

Iuſtitia cunctis præſtans, uitaq; modeſta,
Hoc ſitus in tumulo diuus Ariſtocles.
Si quenquam ad magnos ſapientia uexit honores,
Hunc citra inuidiam uexit & ipſa uirum.

Item alterum,

Hoc epigrãma Speuſippo adſcriptũ reperi, haud ſcio an falsò.

Γαῖα μὲν ἐν κόλποις κρύπτει, τόδε σῶμα Πλάτωνος
Ψυχὴ δ' ἀθανάτων τάξιν ἔχει μακάρων.
Υἱοῦ ἀρίστωνος, τόν τις καὶ τηλόθι ναίων·
Τιμᾷ ἀνὴρ ἀγαθὸς θεῖον ἰδόντα βίον. *hoc eſt,*

Corpus habet gremio contectum terra Platonis,
Mens ſed habet ſuperũm tecta beata deũm:
Diuinum quem iam ueneratur quiſquis honeſtus,
Et probus eſt, cuius uel procul eſt regio.

Et aliud recentius,

Αἰετὲ τίπτε βέβηκας ὑπὲρ τάφου, ἢ τίνος, εἰπὲ,
Ἀστερόεντα θεῶν οἶκον ἀποσκοπέεις;
Ψυχῆς εἰμὶ Πλάτωνος ἀποπταμένης ἐς ὄλυμπον
Εἰκὼν, σῶμα δὲ τοῦ γηγενὲς ἀτθὶς ἔχει. *hoc eſt,*

Quid monumenta ſuper uolucrum regina uolaſti?
Tu mihi dic ſuperũm quam tueare domum?
Diua ego ſublati in cœlum feror umbra Platonis,
Terrenum at corpus Attica ſeruat humus.

Eſt & noſtrum in hanc ſententiam,

Καὶ πῶς εἰ μὴ Φοῖβος ἂν Ἑλλάδα φῦσε Πλάτωνα
Ψυχὰς ἀνθρώπων γράμμασιν ἠκέσατο.

Καὶ

Καὶ γὰρ ὁ τοῦδε γεγὼς Ἀσκληπιός ἐστιν ἰητὴρ
Σώματος, ὡς ψυχῆς ἀθανάτοιο Πλάτων. *hoc eſt,*

Ni doctum Græcis genuiſſes Phœbe Platonem,
Prorſus nemo animis qui medeatur erat.
Corporis eſt medicus ſatus ex te Aſclepius ægri,
Aeternæ ut ſapiens eſt animæ ipſe Plato.

Et aliud de eius morte,

Φοῖβος ἔφυσε βροτοῖς Ἀσκληπιὸν, ἠδὲ Πλάτωνα
Τὸν μὲν ἵνα ψυχὴν τόνδ' ἵνα σῶμα σάοι.
Δαισόμενος δὲ γάμον, πόλιν ἤλυθεν, ἥν ποτε αὐτὸς
Ἔκτισε, καὶ δαπέδῳ ζηνὸς ἐνιδρύσατο. *hoc eſt,*

Produxit nobis Aſclepion atq; Platonem
Phœbus, ut hic corpus curet, & ille animum.
Coniugium celebrare uolens, quam condidit olim
Vrbem adit ipſe, Iouis quamq; ſolo poſuit.

Atq; ita ſe habent epigrammata. Diſcipuli uerò fuere Speuſippus Athenienſis, Xenocrates Chalcedonius, Ariſtoteles Stagirites, Philippus Opuntius, Heſtiæus Perinthius, Dion Syracuſanus, Amyclus Heracleotes, Eraſtus & Cariſcus Scepſij, Timolaus Cyzicenus, Euæon Lampſacenus, Pithon & Heraclides Aenij, Hippothales & Calippus Athenieñſis, Demetrius Amphipolites, Heraclides Ponticus, & cõplures alij. Cum his & mulieres duæ, Laſthenia Mantinea, & Axiothea Phliaſia, quæ, ut Dicæarchus autor eſt, uirili utebatur ueſte. Theophraſtũ itẽ illius fuiſſe auditorẽ quidã referunt, & Hyperidẽ oratorem, Chamæleon & Lycurgũ ait, Polemo & Demoſthenẽ ſcribit ipſius fuiſſe ſtudioſum. Sabinus itẽ ait & Mneſiſtratũ Thaſium in quarto de meditatione libro, & eſt id quidẽ ueriſimilè. Verum enimuerò cùm Platonis in primis ſtudioſa ſis, idq; haud ſanè iniuria. Philoſophi ſummi

dogmata peculiari quodã amore ac ſtudio præ cæteris indagare ſoleas, operæpretiũ exiſtimaui & ſermonũ illius naturã, & dialogorum ordinẽ, & perſuaſionis aut inductiõis uim, pro uiribus, ueluti per elemẽta capitaq; digerere, uti neq; de illius uita quã collegimus, dogmata quoq; & decreta deſiderẽtur, aliàs quippe iuxta prouerbiũ, noctuã Athenas, ſi ea quæ per ſpecies diſtribuũtur enarrare tibi oportebit. Dialogos itaq; primũ Zenonẽ Eleatẽ ſcripſiſſe ferunt. Ariſtoteles in 1. de poëtis, Alexamenũ Styreum ſiue Teiũ, ſicut & Phauorinus in cõmentarijs tradit. Cæterùm Plato, meo quidẽ iudicio id genus expoliuit, adhuc alioqui rude, atq; perfecit. Ita nõ ſolũ ornatæ & expolitæ orationis, uerũ et ipſius inuẽtionis digniſſimè ſibi primatũ uẽdicat. Eſt autẽ Dialogus ex interrogatione et reſpõſione cõpoſitus, de ea re quæ uel philoſophiã uel reip. partes attingat, cum decenti & cõgrua expreſſione perſonarum quæ aſſumũtur, accurataq; cõpoſitione uerborum. Dialectica eſt diſputãdi ars per quã aliquid aut probamus aut improbamus, ex interrogatione itidẽ, & reſponſione diſſerẽtiũ. Enimuerò Platonicæ orationis geminus ſtylus eſt, uterq; ſummus. Alter ex his qui inſtituit atq; imbuit, appellatur ὑφηγητικός. alter in inquirẽdo uerſatur, diciturq; ζητητικός. Prior ille in duo diſtinguitur genera, alterũ in ſpeculatiõe cõſiſtit, alterũ in actiõe. Primũ in naturale ac rationale, ſecũdũ in morale ac ciuile diuiditur. Porrò ſecũdus ille itidẽ ĩ duas ſpecies ſcinditur, priã q̃ exercetur, uocaturq; gymnaſtica, ſecãdã ĩ certaminibus eſt, et agoniſtica dicitur. Quin et gymnaſticæ bipartita diuiſio eſt, altera ue lut incunabula exercitationis fouet, uocaturq; Mæeutica: altera iam ſuis uiribus nititur, tẽtatq; qd poſſit, et Piraſtica dicitur. Agoniſticæ item eſt bipertita diſtinctio, alia demon

*monſtrationi inſeruit,& Endictica uocatur. alia exhortatur,& Anatreptica dicitur. Neq; ſanè nos fugit pleroſq; Platonis dialogos aliter ac nos diſtinguere. Dicunt enim ex his alios dramaticos, quòd quaſi poëma uideātur imitari, alios quòd narrationi inſeruiāt, diegematicos, mixtos alios appellant. Sed ea ſanè diſtinctio dialogorum ſcenæ quæ philoſophorū ſcholæ uidetur accōmodatior. Sunt ex his quidā qui ad phyſicā pertinēt, ut Timæus, Logicen ut politicus, Cratylus, Parmenides & Sophiſta. Sunt qui ad moralē, ut Apologia, Critō, Phædon, Phædrus, Sympoſiū, Menexenus, Clitophon, epiſtolæ, Philebus, Hipparchus & Anteraſtæ. Ciuilē uerò Reſpub. leges, Minos, Epinomis, & Atlāticus. Maeuticā aſtruūt Alcibiades duo, Theages, Lyſis, Laches. Piraſticā, Eutiphron, Menō, Ion, Charmides, Thæetetus. Endicticam, Protagoras. Anatrepticam Eutydemus, Hippiæ duo, Gorgias. De dialogo quid nam ſit, & quæ nam ſint eius differentiæ, hactenus. Quoniam uerò infinita contentio eſt, alijs dicentibus ipſum dogmata inferre, alijs negantibus, age de his quoque uideamus. Dogmatiſtæ propriū eſt dogma afferre, ſicut & legislatoris, leges inſtituere. Porrò dogmata ſiue decreta * indifferēter uocātur, & quæ opinamur, & opinio ipſa. Ex his autē quod opinamur propoſitio eſt. Opinio autē perſuaſio ipſa ſiue opinatio. Plato igitur * quæ perceperat, ea exponit, quæ uerò ſunt fālſa, coarguit. De rebus incertis non definit. Atq; de his quidem quæ ipſe opinatur, quatuor inducit perſonas, Socratem, Timæum, Athenienſem hoſpitem, peregrinum Eleatem. Sunt autem * peregrini non ut quidam opinantur, Plato & Parmenides, ſed figmenta ſine nomine ſunt. Quando & Socratis atque Timæi uerba dum loquitur, pro decretis infert Plato. Qui mendacij*

* ἑκατέρως.

* περὶ ὧν κατεί-ληφεν.

* ξένοι

*dacij coarguātur inducit Traſymachū, Calliclem, Polum, Georgiam, Prothagoram, Hippiam, atq; Eutydemum, & huiuſmodi cæteros. At uerò cùm probationibus & argumenti concluſionibus locus eſt, plurimū utitur inductione, eáq; nō unica ſed bipertita. Eſt enim * inductio oratio ex ueris quibuſdam ſimile ſibi uerum propriè colligens atq; inferens. Eius ſunt ſpecies duæ, ea quæ ex cōtrario fit, & quæ ex conſequenti. Quæ igitur ex contrario fit eiuſmodi eſt, ut interrogāti circa omnem reſponſionē contrariū inferatur. Vt exempli cauſa, Pater meus aut alius eſt quàm pater tuus, aut idem. Si igitur alius eſt pater meus quàm pater tuus, cùm ſit alius quàm pater, nō erit pater. Si idem eſt qui pater meus, idem exiſtēs qui pater meus, meus erit pater. Et rurſus: Si animal homo eſt, lapis aut lignum erit. Non eſt autē lapis aut lignum, animatus quippe eſt, & ex ſeipſo mouetur, animal igitur eſt. Si autē anima eſt, animal uerò & canis & bos, erit & homo animal & canis & bos. Hac igitur inductionis ſpecie quæ per contrarium fit, ubi rixæ locus eſt utitur Plato, nō ad aſſerendum dogma, ſed ad refellendum quod falſum fuiſſet obiectū. Eſt & alia ipſius ſpecies, quæ per cōſequēs: & ea duplex, altera quidem id quod in parte quæritur per id quod eſt in parte demonſtrat: altera quod uniuerſaliter per id quod in parte eſt probat. Prior illa oratorū, ſequēs dialecticorū eſt. Quæritur in prima an iſte occiderit. Argumentū eſt eo tēpore repertū eſſe cæde cruentū. Eſt autē, ut diximus, oratorum ea inductionis ſpecies. Quippe rhetoricæ uis & officiū eſt circa particularia, non circa uniuerſalia uerſari. Quærit enim nō de iure ipſo, uerū de particularibus iuſtis. Altera uerò dialecticorum, probatur quippe uniuerſum per partes, quēadmodū quæritur an ſit immortalis anima, & an*

ex

ἐπαγωγή.

Inductio per contrarium.

Inductio per ἀκολουθίαν.

ex mortuis ſint qui uiuũt, quod in lib. de Anima probatur per uniuerſale quoddã, quòd cõtraria ex contrarijs fiant. Idq; ipſum uniuerſale ex quibuſdam particularibus cõficitur, ut ſomnus ex uigilia, & cõtrà, itẽq; maius ex minore, & cõtrà. Hac autem ſpecie utebatur ad aſſerẽda quæ percepiſſet. Nam ut olim tragœdiã prius quidẽ chorus ſolus aiebat, poſtmodũ uerò Theſpis unũ inuenit hiſtrionẽ, ut chorus interdũ requieſceret, ſecundũ poſtea Aeſchylus adiecit, & tertiũ Sophocles, atq; in hunc modũ tragœdia cõſummata eſt: ita & philoſophiæ ratio dudũ circa unam tantũ phyſicæ ſpeciẽ iuxta uertebatur. Acceßit Socrates, & adiecit ethicen. Tertiam Plato dialecticen addidit, & cõſummato philoſophiæ operi extremã manum appoſuit: Thraſyllus autẽ aſſerit illũ iuxta tragicũ quadriloquium dialogos ſuos ediſſe. Tragœdi enim quatuor* poëmatibus certabant, Dionyſijs, Lenæis, Panathenæis, Chytris. Erat autẽ quartũ poëma Satyricum. Porrò quatuor poëmata quadriloquia appellabantur. Sunt igitur omnes eius dialogi, de quibus nihil ambigitur, quinquaginta ſex, republica in decẽ diuiſa libros, quã & apud Protagorã totam fermè inueniri in contradictionibus, tradit Phauorinus in ſecundo omnimodæ hiſtoriæ. Leges in duodecim diuiduntur. Sunt autẽ huiuſmodi quadriloquia nouẽ numero, legibus uno uolumine, & Reip. libris, in uno itidẽ incluſis. Primũ igitur quadriloquiũ ponit, quod cõmunem hypotheſim habere uideatur, oſtẽdere uolẽs cuiuſmodi eſſe debeat uita philoſophi, duplicíq; in libris ſingulis inſcriptio ne utitur, altera ex nomine, ex re altera impoſita. Huius quadriloqij quod primũ eſt in capite ponitur Eutyphrõ, ſiue de ſanctitate. Eſt autẽ ipſe dialogus tentatiuus. Hunc ſequitur Socratis defenſio, moralis. Tertio loco Criton,*

ſiue

* ἑαυτῷ διανοῦνται.

* δράμασιν.

τετραλογία prima.

* πειραστικῶς. ſiue de eo quod * agendũ eſt, moralis. Quartò Phædon, ſiue de anima, moralis. In ſecũdo uerò quadriloquio præponitur Cratylus, ſiue de rectitudine nominũ. Logicæ partes agẽs Theætetus, ſiue de diſciplina, tẽtatiuus. Sophiſta, ſiue de eo quod eſt, logicus. Politicus, ſiue de regno, logicus. In diſtributione tertia ponitur primo loco Parmenides, ſiue de ideis, logicus. Secũdo Philebus, ſiue de uoluptate, moralis. Tum ſympoſiũ, ſiue de amore, moralis. Poſtremò Phædrus ſiue de bono, moralis. In quarto præponitur Alcibiades prior, ſiue de hominis natura, μαιευτικός. Alcibiades ſecundus, ſiue de precatione, obſtetricius. Hipparchus, ſiue de lucri ſtudio, moralis. Anteraſtæ, aut philoſophia, moralis. Quintæ præfertur in capite Theages, ſiue de ſapiẽtia, obſtetricius, ac deinceps Charmides ſiue de frugalitate, tẽtatiuus. Laches, ſiue de fortitudine, obſtetricius. Lyſia, ſiue de amicitia, obſtetricius. Sextæ princeps eſt Euthydemus, ſiue cõtentioſus, anatrepticus. Tum Protagoras ſeu ſophiſtæ, endicticus. Gorgias ſiue de rhetorica, anatrepticus. Menon ſiue de uirtute, tentatiuus. Septimæ præponuntur Hippiæ duo, de honeſto prior, poſterior de mẽdacio, ambo exhortatiui. Ion ſiue de Iliade, πειραστικός. Menexenus ſiue epitaphius, moralis. Octauæ primũ ſibi locũ uẽdicat Clitopheo ſiue exhortatiuus, moralis. Reſp. ſeu de iuſtitia, ciuilis. Timæus ſiue de natura, phyſicus. Critias ſeu Atlãticus, moralis. Nonæ præſidet Minos ſiue de lege, ciuilis. Leges ſiue de ferẽda lege, ciuilis. Epinomis ſiue philoſophus, ciuilis. Epiſtolæ tredecim morales, quibus præponebat εὖ πράττειν. Epicurus aũt εὖ διάγειν. Cleon uerò χαίρειν. Ex his una eſt ad Ariſtodemũ, ad Archytã duæ, ad Dionyſiũ quatuor, ad Hermiã & Eraſtũ & Coriſcũ una, ad Leodamãtem una, ad Dionẽ una, ad perdicã una, ad Dionis* ne-

* οἰκείους.

ceſſa

ceſſarios duæ. Eſt autē huiuſmodi iuxta Thraſylū librorū illius diſtinctio, cui pleriq; accedūt. Alij autē ex quibus & Ariſtophanes grammaticus eſt, in triloquia eius dialogos ita diſtribuunt. primam ponūt cui præſit, reſpublica, Timæus, Critias. Secundā, cui Sophiſta, Politicus, Cratylus. In tertia leges ſtatuunt, Minoēn, & Epinomida. In quarto Theætetū, Eutyphrona, defenſionē. In qnta, Phædronem, Critonem, epiſtolas. Cætera ſingula & ſine ordine ponūt. Incipiunt quidā, ut prædiximus, à republica, alij à maiore Alcibiade, pleriq; autem à Theage, alij ab Eutyphrone, nōnulli à Clitophōte, quidā à Timæo, alij à Phædro, Sunt itē qui à Theæteto incipiāt, ſunt qui à defenſione. Ex his autē dialogis qui Platoni inſcribuntur, hi ſine ulla cōtrouerſia adulterini ſunt Midon ſiue Hippoſtrophus, Eryxias ſiue Eraſiſtratus, Alcyon, Acephalus ſiue Siſyphus, Axiochus, Phæaces, Demodocus, Chelidō, Septima, Epimenides. Ex his Alcyō Leōtis cuiuſdā eſſe fertur, ut Phauorinus in quinto cōmentariorum refert. Enimuero nominibus utitur uarijs, uti ne illius opera imperitis & rudibus cōſpicua ſint: propriè tamē ſapientiā eſſe arbitratur earū rerū quæ intelligētia cōprehēdūtur: & quæ uere ſunt, ſcientiā, quā de deo ait animāq; à corpore diſiunctam. Propriè uerò ſapiētiā & philoſophiā uocat appetitionē quandā ac deſiderium diuinæ ſapiētiæ. Communiter apud ipſum ſapiētia dicitur etiā omnis peritia. Vt cū, uerbi gratia, ſapientem uocat artificem. Vtitur & ijſdem ſæpe nominibus in ſignificandis uarijs rebus. φαῦλος ſiquidem apud illum, etiam pro ſimplici ponitur, ſicut & apud Euripidem in Licymnio de Hercule in hunc modum:

Φαῦλον, *inquit*, ἄκομψον τὰ μέγιστ' ἀγαθόν
Πᾶσαν ἐν ἔργῳ περιταμνόμενον σοφίαν
Λέσχην ἀτρίβωνα. *hoc eſt,*

Neglectum, inornatum, atq; ut plurimum probum
Re metientem, non uerbis ſapientiam.
Sermone nunquam palliato, at ſimplici.

Vtitur eo Plato quandoq; & pro pulchro & honeſto, aliquãdo pro* paruo. Sæpe uerò & uarijs nominibus utitur in eadem ſignificatione. Namq; ideã & ſpeciem nominat & genus & exẽplar & initiũ & cauſam. Vtitur & cõtrarijs uocibus ut idẽ ſignificent. Nã ſenſibile & quod eſt, & quod non eſt dicit. Eſſe quidẽ propter generationẽ, nõ eſſe autẽ propter aſſiduã mutationẽ. Ideã itidẽ appellat quod neq; mouetur neq; manet, & idem, & unum, & multa. Idẽ uerò & in plurimis facere ſolitus eſt. Eſt autem librorũ eius triplex * expoſitio. Primo enim docere oportet eorũ quæ dicũtur unũquodq; quid ſit, deinde cuius rei gratia dictũ ſit. Vtrũ ex principali intẽtione, an in ſimilitudinis parte, & ad dogmatũ aſſertionẽ uel ad refellendũ contra diſſerentẽ. Tertio uerò an rectè dictũ ſit. Verùm quoniã ipſius libris et notæ quædã apponũtur, age de his quoq; pauca loquamur. X enim litera ad dictiones ac figuras aſſumitur, prorſus ad Platonicam cõſuetudinẽ. XX duplex ad dogmata opinionesq́; eius peculiares. περιεστιγμένον ad eiectiores quaſq; ſententias ornatusq́; uerborũ apponitur. Duplici periestigmeno ad quorundam emendationes adhibetur. Obelus periestigmenus ad ſuperflua quæq; iugulãda præponitur. Antiſigma ad uſus duplices ſcripturæq́; translationes adhibetur. Cerannĩũ ad philoſophiæ inſtitutionẽ aſſumitur. Aſteriſcus ad cõueniẽtiã dogmatũ. Obelus ad* improbationẽ. Sũt igitur huiuſmodi notæ, & hic librorum numerus, ut Antigonus Caryſtius in libro quem nuper de Zenone edidit, refert. Ea ſi quis dignoſcere uoluiſſet, mercedem his qui docerent pendebãt.

*μετρίου. *ἐξήγησις. Nota in libris Platonis. *ἀθέτησιν Platonicorum dogmata.

Quæ uerò illi placuerunt, huiuſmodi fuerunt: Immortalem eſſe animam, & de corporibus ad corpora perpetuis uicibus migrare, eiuſq; initium conſtare numeris. Corporis principium, Geometriæ item conſtare ratione. Diffiniebat eam ideam eſſe penitus * remoti ſpiritus, ſeipſam mouentem & motum præſtantem corpori, & eſſe tripartitam. Rationalem ipſius partem ſitam in capite, iraſcibilem in corde, concupiſcibilem in umbilico & iecore conſiſtere. * Continere item ex medio ſemper corpus per gyrum atq; ex elementis conſtare, diuiſamq; ſecundum harmoniæ interualla, duos orbes efficere coniunctos. Ex his interiorem circulum in ſex alios ſciſſum, ſeptem reliquos circulos facere. Eūq; iuxta diametrum ad læuam intrinſecus habere ſedem. Alterum uerò ſecundum latus ad dexteram, ideoq; ipſum * obtinere quod ſit unicus. Alterum quippe interius in plures eſſe diuiſum, atq; hunc ipſius, illos alterius eſſe dicens. hanc quidem animi, illam uerò uniuerſi eſſe motionem, errantiumq; ſyderum motus, ita ſe habentes ut ex medio ſit ſciſsio ſibi ad extrema congruens atq; coniuncta, noſſe quæ ſunt, atq; aptare, eo quòd in ſeipſa per harmoniam elementa habeat, & opinionem quidem fieri ſecundum alterius circulum ſe * ſubrigentem, ſcientiam uerò ſecundum alium qui ſit idem. Duo omnino eſſe rerum principia. Deum atq; materiam. Illum & mentem & cauſam appellat. Eſſe autem materiā informem & infinitam, ex ea concretiones fieri. Ea cùm aliquando temere & inordinatè moueretur, à deo ait in locum unum coactam, quòd ordinē temeritati præſtare cēſuerit. Porrò huiuſmodi eſſentiam in quatuor elementa conuerſam, ignem, aquam, aërē, terram. Ex his mundum ipſum & quæ in eo ſunt naſci. ſolā terram ait immutabilē, cauſam eſſe putans figurarum ipſius, ex quibus conſtet, differentiam.

*διεστῶτος.
*περιέχειν.
*κρατεῖν.
*ὀρθουμένου.

k Alior

*Aliorum quippe figuras eiuſdem generis dicit, cõpoſitas mirum omnes ex uno oblongo triangulo, terræ uerò propriam eſſe figuram. Ignis enim elementũ eſſe pyramidẽ, aëris quod ὀκτάεδρον uocat, aquæ εἰκοσάεδρον, terræ autẽ cubum. Quocirca neq; terram in iſta mutari, neq; in terram iſta conuerti. Non autẽ ſuis locis diſcreta eſſe ſingula quòd circunferẽtia cõſtringens, & ad mediũ cogens, parua hæc componit, eaq; quæ ſunt maiora diſcernit. Atq; ideò cùm ſpecies mutant, & loca mutare. Mundũ unum eſſe genitũ, nam & ſenſibilis eſt, à deo conditũ, animatumq; eſſe, quòd præſtantius ſit quod animatũ eſt, quàm quòd caret anima. Huiuſmodiq; opificium ſupremæ cauſæ ſubiectum, unumq; conditum fuiſſe, non infinitũ, quòd etiã *exemplar ad quod creatus fuerit, unicũ ſit. Eſſe autẽ ad ſphæræ ſimilitudinem rotundum, quòd conditoris ea quoq; figura ſit. Illũ quippe cæteras continere animantes, hunc autem omnium figuras. Leuem itidem & abſq; ullo per gyrum inſtrumento, quòd huiuſmodi nullus ſibi uſus ſit. Immortalem præterea durare mundum, eò quòd non diſſoluatur in id quod non eſt. Ac totius generationis cauſam eſſe cœlum, quòd boni ſit benefacere. Porrò cœli generationis autorem ſummè bonum, atque excellentiſſimum. Eius quippe quòd ſit in rebus conditis pulcherrimum, eum eſſe conditorẽ, quem intelligibilium omnium conſtet eſſe præſtantiſſimũ. Itaq; quoniam huiuſmodi Deus eſt, cœlum uerò præſtantiſſimo illi ſimile eſt, quoniam pulcherrimũ cernitur, nulli creaturæ erit ſimilius quã Deo ſoli. Conſtare uerò mundũ ex igne, aqua, aëre, & terra. Ex igne quidem, ut uiſibilis ſit: ex terra, ut ſolidus: ex aqua & aëre, ut proportione non uacet. Nanq; ſolidorum uis duobus maximè medijs proportionem ſumit, ut unũ fiat hoc totum. Ex omnibus uerò, ut perfectũ atq; immortale ſit.*

* παράδειγμα.

Tempuſq; ſempiterni imaginem fuiſſe, idq; ſemper manere. Cœli autem motus tempus eſſe. Noctem enim ac diem ac menſem & huiuſmodi cætera eſſe temporis partes. Idcirco abſq; mundi natura non conſtare tempus. Simul enim atq; conditus fuerit, & tempus illi affuiſſe. Porrò poſt temporis generationem, & ſolem, & lunã, & errantia genita. Vt autem horarum manifeſtus & certus eſſet numerus, animantesq; numeri non eſſent expertes, accendiſſe ſolis radios Deum. Lunã quidem ſupra eminentẽ terræ circulum, ſolem propius huic orbi, in ſuperioribus uerò uaga ſydera ferri. Eſſe prorſus animatum, quia ſit animato motui deuinctus & alligatus. Vt autem perficeretur hic mundus, eſſetq; ſimilis intelligibili animãti, aliorum quoq; animalium conditam eſſe naturã. Quoniam igitur ille habebat: cœlum quoq; ut haberet operæpretium fuiſſe. Deos ergo eſſe ut plurimum igneos. Eſſe autẽ & reliqua genera animantium tria, uolatile, aquatile, terreſtre. Terram eſſe antiquiſſimã omnium qui eſſent in cœlo deorum. Fuiſſe autẽ conditam, ut diei noctiſq; tempora & uices uariaret. Eam cùm media ſit, circa medium moueri. Quoniam uerò cauſæ, inquit, duæ ſunt, alia quidem conſtantiã ac firmitatem eſſe, alia uerò neceſſaria ex cauſa creata dicendum. Sunt autẽ iſta: aër, ignis, terra, aqua. quæ quidem non exactè erant elementa, ſed ad percipiendũ apta. Hæc autẽ ex triangulis conſtare cõpoſitis, atq; in ipſos diſſolui. Eſſe autem ipſorum elementa porrectum triangulum, & æquilaterũ. Initia igitur & cauſas rerum eſſe duo quæ prædiximus, quorum exẽplar ſit Deus ac materia. Id uerò informe eſſe neceſſe eſt, ſicut & alia *perceptioni accommodata. Horum autẽ cauſam ex neceſſitate eſſe, quippe quæ receptis ideis eſſentias gignat, ac per potentiæ diſſimilitudinem moueatur, motuq; ſuo quæ mo- *δεκτικά, ſicut paulò antè.

uentur ex ea in diuerſum moueri. Porrò *iſta quidem primo tumultuario et inordinato motu agitari. at ubi ornatus adhiberi cœptus, debitum ordinem, & modum ex* Deo *accepiſſe.* Cauſas *enim & ante cœli creationem duas fuiſſe, & tertiã generationẽ, eas tamen perobſcuras, ueſtigiaq́; duntaxat, & incompoſitas, & eis demum profecto mundo accepiſſe ordinem.* Ex *omnibus uerò quæ ſubſiſterẽt corporibus factum eſſe cœlum opinatur, &* Deum *ſicut & materiam incorporalem eſſe.* Sic *enim corruptione & perturbatione nulla omnino affici.* Ideas *ſicut prædiximus, cauſas quaſdam atq; principia ponit, ut huiuſmodi ſint quæ natura conſiſtunt, qualia & ipſa ſunt.* Enimuero *de bonis ac malis ita diſſerebat:* Finem *eſſe,* Deo *ſimilem fieri.* Virtutẽ *ſufficere quidẽ ad bene, beateq́; uiuendum.* Cæterũ *inſtrumẽtis indigere corporis bonis, robore, ſanitate, integritate ſenſuum, & cæteris id genus.* Exterioribus *idem, puta opibus, generis claritate, gloria, & huiuſmodi cæteris.* Ea *etſi non affuerint, nihilominus tamen beatum fore ſapientem.* Acceſſurum *item ad remp. uxorem ducturum, legesq́; poſitas non præuaricaturum.* Laturum *inſuper, patriæ ſuæ quantũ fieri poterit commodas leges.* Idq́; *niſi per ſummã plebis ſeditionem operã ſuam reip. iudicarit inutilẽ fore.* Arbitratur *&*
κοινωίαν. *deos humana cernere atq; curare, & dæmones eſſe,* **notionemq́; honeſti primus definiuit, eam, quæ à laudabili & rationabili utiliq́; & decoro & congruo non diſcerneretur, quæ ſimul omnia, id quod per naturã fit cõſequẽs, ac pro confeſſo habeatur, attingant.* Diſſeruit *de ratione & rectitudine nominũ, atq; adeo rectè reſpondẽdi, & interrogandi ſciẽtiã primus ipſe cõſtituit, affatim uſus.* Porrò *in dialogis iuſtitiã diuinam legẽ arbitratus eſt, ut ad iuſtè agendum potentius perſuaderet, ne poſt mortem pœnas*

imp

improbi luerent. Quocirca eum pleriq; fabuloſum putauere, quòd eiuſmodi narrationes interdū ſuis ſcriptis interſerat, ut quòd incertum ſit iſta poſt mortē ſic ſe habere, admoniti mortales iura uiolare pertimeſcant. Atq; in hunc modū ille ſenſit. Diſtribuebat autem, ut ait Ariſt. res in hunc modum. Ex bonis, inquit, quædā ſunt animi, quædā corporis, alia extrinſecus. Iuſtitiā, prudentiam, fortitudinē, frugalitatem, & cætera id genus in animo ponebat. Pulchritudinem & habitū præclarum, ſanitatē, & fortitudinē in corpore. Amicos autem & patriæ fœlicitatē, atq; diuitias, inter exteriora numerabat. Bonorum igitur tria eſſe genera, alia in anima, alia in corpore, alia extrinſecus. Tres item eſſe amicitiæ ſpecies, naturalem, ſocialē, atq; hoſpitalem. Naturalē qua parentes liberis afficiūtur, cognatiq; ſe mutuò alterutrū diligunt. Eā uerò in cæteras quoq; animantes eſſe diffuſam. Socialē quā ſine ullo conſanguinitatis uinculo ſola conſuetudo conciliat, cuiuſmodi Pyladis & Oreſtis fuiſſe memoratur. Hoſpitalem qua ex cōmendatione uel literis hoſpitibus cōiungimur. Addunt pleriq; quarto loco & amatoriā. Ciuilitatem itidē in ſpecies quinq; diſtinxit. Aliā popularem, aliā quam optimates exerceant, tertiā quæ diffunditur in paucos, regiā quartā, quintam tyrannicā. Popularem remp. in eis eſſe ciuitatibus in quibus ad imperiū multitudinis agitur res, eiuſq; nutu magiſtratus eliguntur, & pro illius arbitrio feruntur leges. Ariſtocraticam, ubi neq; diuites, neq; pauperes, neq; nobilitate uel gloria illuſtres dominantur, uerū ſoli ij, qui ſunt in ciuitate optimi rem adminiſtrant. Oligarchicam, quando à* cenſibus magiſtratus eliguntur. ſunt enim pauciores pauperibus. Regnū bifariā ſcindi: aliud enim ſecundum legē: aliud ſecundū genus eſſe. Secundum legē conſtare Carthaginienſiū regnum. Ciuile

* τιμημάτων.

quippe eſſe, Lacedæmoniorũ uerò & Macedonũ ſecundũ genus. Habent enim regni ſucceßionem quandã per genus. Tyrannidem dici, cùm impulſi & ui adacti ciues ab aliquo reguntur. Iuſtitiæ tria eſſe genera: aliud circa deos alterũ circa homines: tertiũ circa defunctos uerſari. Nam & qui ſacra ſecundũ leges faciũt, ſacrarumq́; rerũ curã habẽt, religioſi in deos ac pij ſunt. Qui uerò mutua, depoſitaq́; reſtituunt, iuſti erga homines ſunt. Qui autem uita functis iuſta perſoluunt, tertiam illam iuſtitiæ partẽ exequuntur. Diſciplinæ ſimiliter treis eſſe ſpecies. Aliam quidem in actione conſiſtere, & practicẽ dici. Aliam ex operis effectu conſtare, & appellari poëticen. Tertiam ſpeculationi ſtudere, & rhetoricen uocari. Nam ædium nauiumq́; ſtructuram certum eſt ad effectricẽ illam pertinere. Nam ex illis opus aliquod factum uidemus. Politiam uerò & tibiarũ cantus, pulſusq́; citharæ, & huiuſmodi cætera, practicæ ſubeſſe. Neq; enim conſummato actu quippiã remanet quod oculis ſubiectum ſit, cæterũ in ipſo actu uis omnis eſt. Itaq; alius tibijs alius fidibus canit, alius remp. gerit. Porrò geometria, & harmonia, & aſtrologia ſub intelligentiam cadunt, & ſpeculationi tantummodo inſeruiunt. Neq; enim uel agunt uel efficiunt quicquã, ſed geometra quidẽ contemplatur ut ſeſe habent ad inuicem lineæ, harmoniacus ſonos ratione dijudicat, aſtrologus ſydera atq; cœlum. Medicinæ item quinq; ſpecies eſſe: aliam quippe dici pharmaceuticen, quæ morbis medicata potione ſubueniat: aliam chirurgicã, quæ ſectione & uſtione curet: tertiã quæ ſola uictus ratione & ordine arceat ægritudines, appellariq́; diæteticẽ: quartam quæ ex celeri diſcretione morborũ ſuccurrat ægris, uocariq́; νοσογνωμικὴν: quintã adiutricem dici, quòd ſtrenuo auxilio doloribus continuo liberet. Legis item geminam eſſe diſtributionem,

tionem, alteram ſcriptam, alterã uerò non ſcriptam priorẽ illam eſſe ciuilem, qua adminiſtramus remp. quæ uerò citra ſcripturam cõſtat, eam à natura & uſu proficiſci, quale eſt nudum in forũ ambulare non debere. aut muliebri ueſte uti, quod nulla ſcripta lege prohibetur. Nam ab eiuſmodi ſola citra ſcripturam, naturalisq; lex uetat. Sermonẽ ſeu orationem in quinq; diuidit. Eſſe enim eius genus quoddã quo utuntur in concionibus hi qui adminiſtrant remp. idq; ciuile appellari. Aliud quo utuntur oratores in demonſtratione, dum uel laudent, uel uituperent, uel accuſant quempiam: eſſe uerò id genus oratoriũ. Tertiò quo priuati inter ſe mutuò colloquuntur, diciq; priuatũ. Quartum quo compendio ij qui rogant & reſpondẽt, ad interrogata diſſerũt uocariq; id genus dialecticũ. Quintò quo artifices dum de ſua arte diſſerunt loquuntur, appellariq; id artificioſum. Muſicam in tria ſecari. Quandam enim uoce ſola cõſtare, ut cantum: aliã uoce ſimul & manu, ut citharæ cantus: tertiam ſolis manibus perfici, ut cùm ſilente oris organo citharam percutimus. Nobilitatẽ quatuor in ſpecies diuidi. Nam qui claris, bonis iuſtisq; maioribus fuerint nati, eos nobiles uocari, quorũ itẽ parentes potẽtes ac principes fuere. item uocari nobiles, quorum ſint maiores fama & opinione celebres, quam uel ex bellicis rebus præclarè geſtis, uel ex certaminum coronis reportauerint. Alterum eſſe nobilitatis genus idq; præſtantiſſimũ, cùm quis per ſe animi magnitudine excellit. Pulchritudinẽ item in tria diſtinguit: aliam quippe eſſe laudabilẽ. ut formoſam faciẽ: aliam quoq; uſui deſeruire, ut inſtrumentũ & domũ, quæ præterquã quòd ſpecioſa ſunt, uſibus noſtris cõmoda etiam ſunt. Tertiã legibus ſtudijsq; conſtare, eamq; humanæ uitæ cõmodis maximè conſulere. Animæ tres itidem partes eſſe, rationalem, concupi-

ſcibilem, & iraſcibilem. Ex his autem rationalem ſedem eſſe conſilij, cogitationis, conſultationis, & huiuſmodi reliquorum. Concupiſcibilem eſſe appetendi cibi, uel coitus, & ſimilium cauſam. Iraſcibilem uerò confidentiæ, uoluptatis, doloris, & iracūdiæ autorem eſſe. Perfectæ, conſummatæq́; uirtutis eſſe ſpecies quatuor, primam prudentiam, ſecundam iuſtitiam, fortitudinem tertiam, quartam temperantiam. Ex his prudentiam ut rectè agantur omnia cauſam eſſe. Iuſtitiam uerò inter conſortia, & humanæ uitæ commercia, non uiolandi iuris autorem: fortitudinem autem ne inter pericula & terrores à fortiter cœptis deſiciamus: porrò temperantiam ad frænandas cupiditates, ut à nulla uoluptate ſubigamur, honeſteq́; uiuamus, ſua nobis lege præſcribere.

*ἀρχῆ. *Magiſtratus in quinq; partitur: In legitimum, naturalem, æquum ac rectum, in eum qui fit per generis ſucceßionem, & deniq; in uiolentum & tyrannicum. Nam magiſtratus ciuitatum ſi eligantur à ciuibus, ſecundum legem imperant. Per naturam uerò mares ubiq; non modò inter homines, uerùm inter alia animalia quoq; fœminis præſunt. Ex conſuetudine uerò & pædagogi pueris, & magiſtri diſcipulis imperant. Per genus autem quemadmodum Lacedæmoniorum reges dominantur. Nam ex genere regnum ſortiuntur. Eodem modo & apud Macedones reges imperant. quippe & illic regnum ex genere inſtitutum eſt. Porrò qui coactis per uim à ciuibus inuitis regnant, ij uiolenti ac tyranni uocantur.*

ῥητορεία. *Oratoriæ ſex ſpecies tradit. Nam quoties iuſſerit orator bellum ſuſcipere: & auxilium contra aliquem ferre, id genus uocatur adhortatio. Cùm uerò quietem agere, neque bellare, neque opem ferre monuerit, appellatur ea ſpecies dehortatio. Tertia, cùm qui ſe à quopiam iniuria affe-*

ctum

ctum, & complura incommoda perpeſſum docuerit. Eiuſmodi uerò uocatur accuſatio. Quarta ſpecies Defenſio dicitur, cùm is qui accuſatur, ſe neq; uiolaſſe ius, neq; aliud quicquam temere & perperam egiſſe probarit. Quinta deinceps ſpecies cùm quis bene et commodè dixerit, honeſtumq́; ac bonum prædicauerit, eaq́; laus ſiue ἐγκώμιον dicitur. Sexta deinde, cùm turpem, ac malum probauerit, & hæc uituperatio poteſt appellari. Rectè dicere in quatuor ſcindit. primùm enim quid dicere oportet obſeruandum. ſecundò quàm multa dicere. tertiò ad quos. quartò quando ſit dicendum. Ea igitur oportet dicere, quæ utilia futura ſint & dicenti & auditori. Quæ dicere conueniat, ea ſunt ut neq; nimis multa, neq; pauciora quàm ſatis eſt, dicantur. Quibus autem dici oporteat, ut ſi quidem ad peccantes ſeniores dicendum ſit, uerba illi ætati congrua loquamur. Sin uerò ad iuniores uerba facienda ſint, maiore autoritate utamur in dicendo. Quando uerò dicendum, ut neq; prius, neq; poſterius quàm ratio exigit, dicatur. Alioqui profectò uitium non effugiet, qui ſecus faxit. *Beneficentia quadrifariam diuiditur. Aut enim pecunijs, aut corporibus, aut diſciplinis, aut uerbis beneficium præſtari. Pecunijs quidem beneficium conſtat, cùm quis egenos, ut inopia liberentur, pecunijs iuuat. Corporibus uerò, cùm ſe mutuò fouent homines, & ab iniuria, cædentiumq́; petulantia uindicant. Porrò qui diſciplinis erudiunt, uel medicinæ arte ſubueniunt, boni aliquid docent, tertio illo beneficentiæ genere utuntur. At cùm in iudicium quiſpiam ingreſſus pro amico dixerit, cumq́; ui orationis adiuuerit, hic beneficentiæ munus uerbis expleuit. Finem itidem rerum quadripartitum facit. Nam res aut ſecundum leges finem accipiunt, ut cùm decretum aliquod lege firmatur, & impletur. Aut ſecundum naturam finis re-

*εὐεργεσία

bus accedit. Nanq; & dies & annus, & anni tempora naturali lege decedunt. Aut ſecundum artem finis rei imponitur. Architectus enim arte conſummat ædificium, et nauium fabricator itidem perficit nauem. Aut fortuitò finis contingit, ut cùm ſecus ac putabamus, et præter opinionem aliquid accidit. Aut igitur legitimus eſt rerum finis, aut naturalis, aut arte conſtat, aut fortuitu. Potentiam identidem quatuor

δύναμις. *in ſpecies diuidit. Vnam quippe eſſe qua cogitare animo et opinari poſſumus. Alteram qua corpore ualemus, et proficiſci & accipere, & dare, & cætera id genus. Tertiam qua uel pecuniarum copia, uel multitudine militum potentes dicimur. Vnde & multum poſſe dicitur Rex. Quartam potentiæ diſtributionem, qua & facere ac pati bene & male poſſumus. Nam & infirmari, et erudiri, conualeſcere ualemus, & huiuſmodi omnia. Primam itaq; Potentiæ ſpeciem conſtare animo, ſecundam corpore, tertiam exercitu atq; pecunijs, quartam in faciendo & patiendo. Humanitatem triplicem inducit. Quandam enim compellatione fieri, ut cùm forte obuium quenq; humaniter quis ſalutat, et dextram porrigens, comiter excipit. Aliam eſſe eius ſpeciē, cùm quis afflictus opem clementer impendit. Tertium eius genus quo conuiuia inter ſe homines celebrant. Aut igitur ſalutationis officio, aut ope & auxilio, aut conuiuio, frequentiáq; congreſſu conſtare humanitatem. Felicitatem quinq; partitam diffinit. Primam eius partem bene conſulere, ſecundam ſenſibus & bona ualetudine corporis uigere, tertiam in rebus gerendis fortunatum eſſe, quartam gloria & autoritate apud homines excellere, quintam pecunijs rebusq; cæteris ad omnes*

εὐδαιμ. *uſus uitæ affluere. Sanam conſultationem ex eruditione multarumq; rerum peritia et experimento contingere. Senſuum integritatem ex corporis membris accidere, ut ſi quis cer-*

nit

nit oculis, audit auribus, narium præterea & oris ſenſu ualet ubi opus eſt. Tertium eſſe, cùm quis quod agere intendit εὐψυχία *ita egerit, ut decet ſapientem & ſtrenuum uirum. Quartum illud, ſcilicet gloriæ celebritatem ex opinione bonitatis emanarẽ. Poſtremum rerum affluentia eſt, cùm cui ad uitæ uſus* εὐπορία *ita ſuppetit pecuniarũ copia, ut et amicos fouere beneficio, & largè ac liberaliter cuncta neceſſaria ſubminiſtrare ualeat. Porrò cui hæc ſuppetant omnia eum perfectè fœlicẽ ac beatum eſſe. Artes trifariam diuidit. Prima in tractatione ferri & metallorum, materieq́; cædenda conſtat, quòd iſta quaſi præparet. Secunda, quæ ex his cõficiat aliquid. Nam ex ferro ærarius arma fabricat, ex lignis faber tibias et lyras facit. Tertia* in uſu earum rerum eſt, ſiquidem equeſtris* *χρηστική. *frænis utitur, armis bellica, muſica tibijs & lyra. Bonum in quatuor genera diuiditur. Primò bonum dicimus eum, qui habeat uirtutem. Secundò uirtutem ipſam & iuſtitiam dicimus bonum. Tertiò cibos & commodam exercitationem ac* medicamenta. Quartò demum loco bonum dicimus ti-* *φάρμακα. *biarum cantum, hiſtrionicam, atq; huiuſmodi cætera. Eorũ quæ ſunt quædam dicimus mala, quædam bona, alia neutra. Ex his mala eſſe quæ ſemper nocere poſſunt, ut eſt intemperantia, dementia, iniquitas, & huiuſmodi. Bona, quæ his contraria ſunt. Media, quæ neutram partem tuentur, cuiuſmodi ſunt hæc: deambulatio, ceſſio, cibiq́; perceptio, quæ omnino neq; prodeſſe poſſunt, neq; obeſſe, ea igitur neq; bona eſſe neq; mala. Optima legum moderatio in tria diuiditur. Pri-* εὐνομία. *mò ſi ſint leges præclaræ & graues. II. ſi ciues eas leges quæ ita latæ fuerũt, omni ſtudio obſeruent. III. ſi iuxta* con-* *ἔθη. *ſuetudines ac ſtudia quorũlibet poſitis legibus bene Reſp. adminiſtretur. Eſt igitur prima pars eiuſce moderationis, ut ſint leges optimæ. Secunda, ut intra illos maneatur. Tertia,*

tia, ut præclaris conſuetudinibus ſtudijsq; uiuatur. Contra-
ἀνομία. *ria huic laudabili legum moderationi iniquitas in tria itidẽ ſcinditur. Primùm ex his eſt, ſi ſint leges latæ peregrinis et ciuibus noxiæ. Alterum ſi his quæ ſunt, minimè obtemperetur. Tertiò, ſi bona nulla omnino ſit lex. Contraria trifariã ita diuiduntur, quemadmodum bona malis contraria dicimus, ut iuſtitiam iniuſtitiæ, ſapientiam inſipientiæ, et huiuſmodi cætera. Mala autem malis contraria, ut prodigalitas illiberalitati, & iniuſta pœna, iniuſtæ impunitati, et cætera id genus mala malis contraria ſunt. Porrò neutris neutra contraria ſunt, pauperem eſſe et diuitem, neutrum enim per ſe neq; bonum, neq; malum, contraria tamen. Verùm leuia grauioribus, tardis uelocia, et nigra candidis, ut neutris neutra contraria ſunt. Contrariorum igitur partim ut bona malis contraria ſunt, partim ut mala malis, partim ut neutra neutris contraria dicuntur. Bonorum tria ſunt genera, alia enim ex his haberi, alia participari, alia ſubſiſtere. Prima illa ſunt quæ eſſe poſſunt, ut eſt iuſtitia & ſanitas. Secunda quæ haberi quidem nequeunt, eorum tamen eſſe participes poſſumus, ut bonum ipſum habere poßibile non eſt, neq; tamen eſt impoßibile illius participatione frui. Subſiſtentia uerò quæ neq; participationem admittunt, neq; habere poſſibile eſt, ſed eſſe oportet, ut probum eſſe, & iuſtum eſſe & bonum. Ea uerò neq; habere neq; participare licet, ſed ſuffi-*
συμβουλία. *cere, ut probum eſſe, et iuſtum eſſe. Conſilium itidem tripartitum eſt, aliud quippe à præterito, aliud à futuro, aliud à præſenti tempore ſumitur. Præteritum tempus exempla ſuppeditat, dum attenditur quid, cur quæq; gens paſſa ſit, ut caueamus, aut quid prudẽter egerit, ut imitemur, utpote quid paßi ſint Lacedæmonij dum confidunt. Præſens autem rem ipſam quæ in manibus eſt, cõſiderare monet, puta imbecilles*

muros,

muros,homines timidos,annonæ caritatem,et cætera huiuſmodi.Futurũ proſpicere ſuadet,uti neq; fiat temerè,habendam bonæ opinionis rationẽ,ut non eſſe uiolandas ſuſpicione legationes,ne Græcia gloriã honeſtatis amittat. Vox *in duo diuiditur,eſt enim animata alia,alia inanimata.Animata quidem animantiũ,inanimata uerò ſonorũ atq; crepituũ.* Porrò *animata bifariam diuiditur, eſt enim altera literata, altera illiterata.Literata ut hominum,illiterata ut animaliũ.* Eorum *quæ ſunt, alia** *diuidua, alia indiuidua dicimus.* Di- *μεριστὰ
uiduorum uerò alia ſunt ſimilium partium,alia diſsimilium. A*tq; indiuidua quidem ſunt quæ diuiſionem non admittunt, & ſimplicia ſunt neq; ex aliquo compoſita ,ut monadem, punctũ,ac ſonum indiuidua dicimus.*Diuidua *uerò quæ ſunt ex aliquo compoſita,ut ſyllabæ,et***conſonantiæ, animantes* *συμφωνίαι
*& aqua,et aurum.*Similium *partium ſunt quæ ex ſimilibus componuntur , neq; totum à parte niſi multitudine differt, puta aqua, atq; aurum,& cætera huiuſmodi.* Diſsimilium *partium dicimus quæ ex diſsimilibus conſtant , ut eſt domus & huiuſmodi cætera.*Eorum *quæ ſunt,alia per ſe,alia uerò ad aliquid dicuntur.*Ea *quidem per ſe dicimus,quæ nulla interpretatione,ut intelligantur,indigent.* Eiuſmodi *ſunt homo,equi,& animalia reliqua.*Nihil *horum interpretatione indiget.* Ea *uerò ad aliquid dicuntur, quæ interpretatione quadam egent,ut eſt maius aliquo,et aliquo celerius,et melius,& huiuſmodi reliqua.* Nanq; *maius minore maius eſt, & celerius aliquo eſt celerius , & in hunc modum cætera.* I*ta et***priora diuidebat ſecundum* Ariſtotelem.Fuit *et alius* *πρῶτα
Plato Philoſophus Rhodius Panætij *diſcipulus,ut ait* Seleucus Grammaticus *in* 1.*de* Philoſoph.*libro.& alius* Peripateticus , Ariſt.*diſcipulus , & alius* Praxiphanis, *alius item* Poëta *priſcæ comœdiæ.*

DIOGENIS LAERTII DE PHILOSOPHORUM uita Liber quartus.

SPEVSIPPVS ATHENIENSIS.

QVAE de Platone dicenda erant, pro uiribus diximus, quid de eo uiro ſinguli ſenſiſſent ſtudioſe in unum corpus colligẽtes. Succeßit autẽ ei Speuſippus Eurymedontis filius Athenięſis, pago Myrrhinuſius, Potones Platonis ſororis filius. Octo autem annos ſcholæ Platonicæ præfuit, à centeſima octaua Olympiade initium ſumens. Gratiarũ ſigna in ſchola collocauit, quæ fuit à Platone in Academia extructa. Perſtitit autem intra Platonis dogmata, etſi moribus eiuſmodi non fuit. Nanq; & iracundus erat, et uoluptatibus deditus. Deniq; aiunt illum ira concitatum, catulum in puteum iecisſe, uoluptateq; delinitum in Macedoniam ad Caſſandri nuptias profectum eſſe. Fertur & Platonis diſcipulas Laſtheniam uatem, & Axiotheam Phliaſiam ipſum quoq; audiuiſſe. Quo etiam tempore Dionyſius ita ad illum mordaciter ſcribens ait: Et ex Arcade diſcipula tua Philoſophiã diſcere poſſumus. Et, Plato quidem gratis ſua limina terentes docebat, tu uerò* tributa exigis, & à uolentibus & nolentibus accipis. Primus hic, ut ait Diodorus in primo commentariorum, in diſciplinis quid eſſet commune, ueſtigauit, eaſq; quantum fieri poterat, ſibi inuicẽ iunxit atq; fœderauit. Primus item quæ ab Iſocrate dicebantur arcana edidit, ut Cæneus refert, ac primus quo pacto ex gracilioribus lignis* capacia, & in uentrem tumẽtia uaſcula fierent inuenit. Cùm uerò iam paralyſi corpus illi

*δασμολογεῖς.

*εὐταφορμία.

illi omne reſolutũ eſſet, accerſito Xenocrate, orauit ut ſibi in docendo ſuccederet. Aiunt illum cùm uehiculo ferretur in Academiam, obuium habuiſſe Diogenẽ, et cùm illi ſalue dixiſſet, hoc ab eo reſponſum accepiſſe, At tu nequaquã ſalue, qui eiuſmodi cùm ſis uiuere ſuſtines. Demum uerò mœrore impulſum, cùm iam ſenio cõfectus eſſet, mortẽ ſibi ſpõte conſciuiſſe. Porrò Plutarchus in uita Syllæ ac Lyſandri pediculis efferueſcentibus illũ interijſſe ait. Erat enim corpore fragili, quod teſtatur Timotheus in lib. de uitis. Hic ad diuitem qui amaret deformem mulierem, ait: Quid tibi iſthac opus eſt? ego tibi decẽ talentis formoſiorẽ inueniam. Reliquit autem complura cõmentaria, et dialogos plurimos, inter quos et Ariſtippus Cyrenæus eſt, de diuitijs unum, de uoluptate unum, de iuſtitia unũ, de Philoſophia unũ, de amicitia unũ, de Dijs unum, Philoſophus unum, ad Cephalum unum, Cephalus unum, Clinomachus ſiue Lyſias ciuis unũ, de anima unum. Commentariorũ ad Gryllum unum. Ariſtippus unũ, ἔλεγχος artium unũ, ὑπομνηματικοὶ διάλογοι, artificiale unũ. Dialogi earũ rerũ quæ ſunt in quaq; re ſimiles decem. Diuiſiones et argumenta ad ſimilia. De generibus et ſpeciebus exemplorum, ad Amartyrum Platonis laudes. Epiſtolæ ad Dionẽ, Dionyſiũ, Philippũ, de legis ſanctione. Mathematicus, Mandrobulus, Lyſias, *diffinitiones. Commẽtariorum ordines, uerſus propè infiniti. Ad hunc Simonides ſcribit hiſtorias, in quibus Dionis ac Bionis geſta ſignauerat. eius libros Ariſtotelem tribus talentis emiſſe, Phauorinus in ſecundo commentariorum autor eſt. Fuit & alter Speuſippus medicus Erophileus Alexandrinus.

*ὅροι. Hæ ſunt opinor definitiones quæ falsò Platoni aſcribuntur.

XENOCRATES CHALCEDONIVS.

XEnocrates Agathenoris filius Chalcedonius à primis ferme annis Platonis auditor fuit, eiq; in Siciliam proficiſcenti comes itineris adhæſit. Erat autem hebes

ingenio ac tardus, adeò ut cùm illum Plato Ariſtoteli confer ret, alterum fræno, alterū diceret egere calcaribus. illudq́;, Cui equo quē aſinū iungo? alioquin ſeuero ſemper ac ſerio habitu et ore perdurabat, ita ut ſæpe ad illum Plato diceret, Xenocrates gratijs ſacra facito. Vixit autem ut plurimum in Academia. Siquando uerò ad urbem profecturus eſſet, tur bas omnes tumultuoſorum ac impudicorum eius obſeruare tranſitum ſolitas tradunt, eius inquietandi gratia. Phrynem deniq; nobile ſcortum illum aliquando tentaſſe, cùm uidelicet à quibuſdam dedita opera inſectaretur, ab eo intra ædiculam admiſſam humanitatis cauſa, cumq́; ſolus illic et unicus lectulus eſſet, orāti lectuli ipſius partem conceßiſſe: demum cūm multa nequicquam oraſſet, infecto opere, profectam eſſe, ac dixiſſe percōtantibus, ſe non à uiro, ſed à ſtatua exire. Quidam uerò diſcipulos Laidem illi inieciſſe in lectulum tradunt, illumq́; adeò fuiſſe continentem, ut cùm ſe ad libidinem incitari præſenſiſſet, & ſecare & urere ueren da ſæpe pateretur. Tāta uerò illius uerbis fides habebatur, ut cùm iniurati nullius teſtimonium admitteretur, huic ſoli remiſerint Atheniēſes iuſiurandum. Erat prætera maximè frugi, ita ut cùm illi Alexander magnam pecuniæ ſummam miſiſſet, ſublatis ſolùm tribus minis Atticis reliquum remiſerit, dicens illi opus eſſe pluribus, qui plures enutriret. Ab Antipatro quoq; ſibi miſſam pecuniam non ſuſcepiſſe Myronianus in ſimilibus teſtatur. Corona quoq; aurea donatum in præmium largioris compotationis, ab his qui ſe continebant apud Dionyſium, cùm inde eſſet profectus, eam ante Mercurij ſtatuam depoſuiſſe, ubi floreas etiam coronas ponere ſolitus erat. Miſſum illum cum cæteris legatum ad Philippum fama eſt, ac reliquos quidem donis emolitos, & conuiuia celebraſſe, & cum illo ſæpe in col-

loq

loquium ueniſſe, eum uerò horũ neutrũ feciſſe. Neq; enim illum adeò Philippus admiſerat. Quocirca et Athenas reuerſos legatos dixiſſe, Fruſtra Xenocratem ſecum iuiſſe: & cùm illi parata iam eſſet mulcta, cõperto ex illo ut ſeſe res haberet, monẽte tunc maximè reipub. curã habẽdam. Quippe Philippum cæteros donis corrupiſſe, ſe uerò nulla ratione inclinari ad ſuum conſenſum poſſe peruidiſſe. Ea ex re duplici honore honeſtatum aſſerunt. Philippum quoq; tandem dixiſſe ſolum Xenocratem ex omnibus qui ad ſe uenerant, legatis, munera ſpreuiſſe. Ad Antipatrum quoq; legatione functus, ut qui ex Athenienſibus in bello Lamiaco capti fuerant, redderet, ab eo inuitatus ad cœnã, hiſce ad illum metro uerbis uſus eſt,

Ὦ κίρκη τίς γὰρ κὲν ἀνὴρ ὃς ἐναίσιμος εἴη * Odyßea x.
Πρὶν τλαίη πάσασθαι ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος
Πρὶν λύσασθ᾽ ἑτάρους, καὶ ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι; i.
Quis cupiat Circe prudens, uel ſanior unquam
Suſtineat bibere, atq; cibum guſtare, priuſquam
Soluantur ſocij, mihi uel reddantur ad unum?

Quibus docet non ſe prius cibũ guſtaturum, quàm quod petebat impetraßet, amicosq́; ac ciues abſolutos uideret. Eius hanc dexteritatem ille perlibenter amplexus, omnes continuò abſoluit ac remiſit. Cùm aliquãdo paſſer accipitri futurus præda ſe in eius ſinũ recepiſſet, operuit ac fouit dicens, non oportere ſupplicẽ prodere. Cùm à Bione obiurgaretur, non tibi, inquit, reſpondebo equidem. Nam neq; tragœdia comœdiã, cùm ab ea laceßitur, reſponſione dignatur. Ad eum qui neq; muſica, neq; geometria, neq; aſtronomia inſtructus, ludũ ſuum frequentare cupiebat, Abi, inquit, anſis enim & adminiculis philoſophiæ cares. Alij ſic dixiſſe ferũt, Apud me enim uellus non* mollitur. * κνάπτεται.

Cùm Platoni Dionyſius diceret, caput tibi quiſpiam tollet, aderat hic & ſuum oſtendens, nullus, inquit, id prius quàm iſtud abſcindet. Aiũt Antipatro Athenas profecto, & ſe ſalutanti non antea reſpondiſſe, quàm cœptam finiret orationem. Porrò gloriæ & faſtus in primis contemptor fuit, ac ſæpe interdiu meditationi inſeruiebat, atq; unam ſilentio diſtribuebat horã. Scripſit autem plurima, cõmẽtarios nimirũ, parænceſes, & uerſus. Ea ferè iſta ſunt, de natura libros ſex, de philoſophia ſex, de diuitijs unum.
(* περὶ θανάτ.) Arcadẽ unũ, de infinito unũ, de puero unũ,* de continen-
(Extat hic, ni fallor, uerſus à Marſilio Ficino.) tia unũ, de utili unũ, de libero unũ, de morte unũ, de uolũtario unũ, de amicitia duos, de ſcribendo unũ, de memoria unũ, de modeſtia unum, de cõtrario duo, de felicitate duo, de mẽdacio unũ. Calliclem unũ, de prudẽtia duo, Oeconomicũ unũ, de frugalitate unum, de poteſtate legis unum, de repub. unum, de ſanctitate unum, quòd uirtus tradi poßit, unũ, de eo quod eſt, unũ, de fato unũ, de perturbationibus unũ, de uitis unũ, de concordia unũ, de diſcipulis duo, de iuſtitia unũ, de uirtute duo, de ſpeciebus unũ, de uoluptate duo, de anima duo, de ſciẽtia unum, politicũ unũ, de uita unũ, de fortitudine unũ, de uno unũ, de ideis unum, de arte unũ, de dijs unũ, de dijs duo, de anima duo, de ſciẽtia unũ,
(* ἐπιστημοσύνης.) ciuilem unũ, de* ſciẽtificis unum, de philoſophia unum, de Parmenide unũ, Archedemus ſiue de iuſtitia unũ, de bono unũ, de his quæ circa mentẽ ſunt octo. Solutio eorum quæ accidũt orationi unum, de his quæ de phyſicæ ratione audiuntur ſex, caput unũ, de generibus & ſpeciebus unum, Pythagoria unũ, ſolutiones duo, diuiſiones octo, poſitionũ libros XXXIII. de ratione diſſerẽdi libros XIIII. poſt hæc libros XV. & alios XVI. de diſciplinis eorum quæ circa diſtinctionem uerſari poſſunt libros IX. eorum quæ circa mentem ſunt alios libros IIII. eorum quæ circa

diſciplinas uerſantur libros ſex, de his quæ circa mentem libros duos alios, de geometris lib. quinq;. cõmentariorum unum, contrariorum unum, de numeris unum, numerorum ſpeculatio unum, de interuallis unum, de his quæ in aſtrologia uerſantur libros ſex, elemẽta ad Alexandrum, de regno lib. IIII. ad Arybam, ad Hephæſtionẽ, de geometria duo, uerſus CCCXLV. Eum tamẽ cùm tantus ac talis eſſet, Athenienſes aliquando uendiderunt, ut eo modo in exilio poſitus frangeretur. Eum Demetrius Phalereus emit, & utriq; ſuccurrit. Xenocrati enim libertatẽ reſtituit, Athenienſibus uerò impoſito illi uiro ab urbe exilio ſatisfecit. Hoc ait Myronianus Amaſtrianus in primo hiſtoricorum ſimiliũ capitulorũ. Suſcepit autem Speuſippus ſcholam, ac præfuit annos XXV. Docere autem cœperat ſub Lyſimacho centeſimæ decimæ olympiadis, anno ſecũdo. Moritur noctu, cùm * in Sartaginem fortè offendiſſet ætatis agens annum octogeſimumſecundum. Nos de eo ſic diximus, * λεκάνῃ.

Χαλκῆ προσπλήσας λεκάνῃ ποτὲ, καὶ τὸ μέτωπον
Πλήξας, ἴαχεν ὦ σύντομον, εἶτ' ἔθανεν
Ὁ πάντα πάντῃ Ξενοκράτης ἀνὴρ γεγωνώς. hoc eſt,

In peluim quondam lapſus malè cautus ahenam
Frontem læſit & ὦ uociferatus obit
Xenocrates uir ille, qui unus omnibus fuit omnia.

Fuerunt & alij quinq; eiuſdem nominis. Primus antiquiſſimus huius philoſophi ciuis ac propinquus. Fertur eius oratio quæ inſcribitur Arſinoëtica, de Arſinoë defuncta. Alter philoſophus Elegiæ ſcriptor non ſatis probatus. Ita enim ſe habet res, ut poëtæ quidem, ſi proſa oratione ſcribere uelint, præſtent. Qui uerò pedeſtri oratione ſcribere conſueuerunt, ſi poëticæ ſibi partes uendicare uelint, non aſſequantur. Id ex eo liquet, quòd alterum naturæ, artis

alterum opus eſt.Alius ſtatuarius fuit. Poſtremus Ariſtoxeno teſte odas conſcripſit.

POLEMO ATHENIENSIS.

Polemo Philoſtrati filius Athenienſis,pago Oetenſis oriundus,cùm eſſet adoleſcens,adeò impudicus ac lubricus fuit,ut pecunias circumferret,quò paratior eſſet & inſtructior ad uoluptates implendas, eas itidem in uijs & angiportis occuleret.In Academia quoq; iuxta columnam quandam reperta eſt pecunia ab eo illic in uſus ſimiles recondita.Aliquãdo uerò ex cõpoſito cum ſodalibus ebrius, & coronatus Xenocratis irrupit ſcholam. Quo ille nihil deterritus,eam quam cœperat orationem,ardentius quoq; prouexit.Erat autem ſermo de temperantia. Ea illius oratione ſenſim impurus adoleſcens ſeipſum collegit, atque ita, ut induſtria & ſtudio cæteros uinceret, eiq; in ſchola regenda ſuccederet, incipiens à centeſima decima ſexta olympiade.Refert Antigonus Cariſtius in uitis,patrẽ eius fuiſſe primarium ciuitatis,equosq; iugales nutrire ſolitũ. Fugiſſeq; iudiciũ Polemonem ab uxore nequitiæ inſimulatum,quòd adoleſcentibus congrederetur. Tantam uerò inter ipſa philoſophandi principia oris atque habitus aſſumpſiſſe conſtantiã,ut idem ſemper permaneret, uocemq; nunquã immutaret.Quibus ex rebus Crantorem quoq; ſui in primis ſtudioſum fecit. Quin à cane rabioſo impeditus dum ſuram morſu diſcerperet,ne expalluit quidem,tumultuq; in ciuitate excitato,percontatus quid nam contigiſſet, immobilis perſtitit. In theatris quoque nulla miſeratione mouebatur. Nicoſtrato enim, qui cognominabatur Clytemneſtra, poëta quiddam ſibi Cratiq; recitante, illoq; in affectum cõmiſerationis tranſlato,hic ita perſeuerauit, ac ſi nõ audiuiſſet.Eiuſmodi autem profectò fuit, qualem deſcribit

ſcribit Melantius pictor in libris de pictura. Ait enim oportere contumaciā quandam atq; duritiā operibus & moribus ex æquo moderari. Polemo autē dicebat oportere, in rebus exerceri, non in dialecticis ſpeculationibus, ne breuē quandā artem ſorbentes atq; meditantes, dum in rogationibus admirationi habentur, affectu ſibiipſis repugnarent. Erat igitur urbanus adiuncta ſeuera conſtantia. Idq; fugiebat quod de Euripide ſcribit Ariſtophanes, acidum eum atq; aſperū uocans. Neq; uerò ſedens dicebat cū rogaretur, ſed ambulans. Itaq; propter ſummū probitatis ſtudiū in ciuitate honorabatur. Maximè autem poſt deambulationem quieſcebat in hortulo, iuxta quē diſcipuli cōſtructis breuibus tuguriolis prope ſcholam exedramq; habitabāt. Videtur autē Polemo Xenocratē in cunctis æmulatus, eumq; amaſſe Ariſtippus in quarto de antiquis delicijs refert. Semper enim illius innocentiā & ſiccitatē Polemo in ore habebat: indueratillius quoq; grauitatem, ueluti *Doricus quidā in muſica modus. Erat autem & Sopho- *Δώριος οἰκο-
clis in primus ſtudioſus, atq; in illis maximè locis, ubi iuxta νομία.
comicos canis quidam Moloßicus ſecum unà poëmata feciſſe uidebatur: & ubi iuxta Phrynicum non elatus, aut turbidus, ſed *mitis incedit atq; placidus. Dicebat enim Ho- *πράμνιος.
merū quidem epicū eſſe Sophoclem, Sophoclem uerò Homerū tragicū. Obijt iam uetulus ex ptiſi, reliquitq; opuſcula non ſanè pauca. Noſtrum eſt tale de eo carmen,

Οὐκ ἀΐεις, Πολέμωνα κεκεύθαμεν, ὃν θέτο τῇδε
　Ἀῤῥωστία τὸ δεινὸν ἀνθρώπων πάθος.
Οὐ μᾶλλον Πολέμωνα τὸ σῶμα ἢ τοῦτο· γὰρ αὐτὸς
　Μέλλων ἐς ἄστρα διαβαίνειν θῆκεν χαμαί. hoc eſt,
Heus bone, ſi neſcis, tegimus Polemona uiator,
　Quem morbus hic iam collocauit peßimus.

Imò non Polemona,ſed hoc quod ad aſtra profectus
Humi reliquit corpus ſemiputridum.

CRATES ATHENIENSIS.

CRates Athenieñſis patre Antigene ortus, pago Thriaſius fuit,auditor ſimul amatorq́; Polemonis, illiusq́; ſucceſſor ſcholæ.Ita uerò ſibi profuere inuicem,ut nõ modò uiuentes eadem ſtudia ſint ſecuti,uerùm ad ultimã ferè reſpirationem alterutrum ſimiles fuerint, & mortui eodem ſepulcro ſint conditi.Vnde & Antagoras ambos uerſu laudauit in hanc ſententiam,

Μνήματι τῷδε Κράτητα θεουδέα, καὶ Πολέμωνα
 Ἔννεπε κρύπτεσθαι ξεῖνε παρερχόμενος.
Ἄνδρας ὁμοφροσύνῃ μεγαλήτορας, ὧν ἄπο μῦθος
 Ἱερὸς ἤισεν δαιμονίου στόματος.
Καὶ βίοτος καθαρὸς σοφίας ἐπὶ θεῖον ἐκόσμει
 Αἰὼν ἀστρέπτοις δόγμασι πειθόμενος. *hoc eſt,*

Hoc Polemona ſitum tumulo ſanctumq́; Cratetem
 Qui facis hàc,narra quiſquis es hoſpes,iter.
Mutua quos pariter iunxit concordia,quorum
 Ambroſius ſacro fluxit ab ore lepos.
Et ſua,quæ monitis fuerat contracta ſeueris
 Vitæ illuſtrauit ſecula mundicies.

Hinc & Arceſilaũ cùm ad eos à Theophraſto diuerteret, dixiſſe ferunt,illos deos eſſe quoſpiã, aut aurei ſeculi reliquias.Erant enim ingenio minimè uulgari, aut multitudinis fauoribus dedito,ſed quod de Dionyſodoro tibicine fertur illis conuenientiſſimè aptari poteſt,quem aliquando dixiſſe tradunt exultantem atq; gloriantem,quòd nihil ex ſuis pulſibus, neq; in trieris, neq; ad fontẽ unquã audiuiſſet,ſicuti Iſmenij.Cœnare apud Crantorem ſolitum refert Antigonus concorditer ambobus Arceſilao etiam adiecto

uiuent

uiuentibus. Habitaſſe item Arceſilaum unà & Crãtorem, Polemonemq́; unà cum Cratete, & Lyſiclide quodam ex ciuibus. Erat aũt, inquit, amator, ut prædictũ eſt, Polemonis quidem Crates, Crantoris autem Arceſilaus. Moriens autem Crates, ut Apollodorus in tertio chronicorũ ait, libros reliquit, alios quidẽ philoſophicos, alios de comœdia. Orationes item populares alias, & alias de legationibus. Habuit & diſcipulos ſanè memorabiles. Horũ ex numero fuit Arceſilaus auditor eius, de quo in conſequentibus dicemus, & Biõ itẽ Boryſthenites, ac poſtremo Theodorus, à quo ſecta Theodorica denominata eſt: de quo itẽ dicemus mox poſt Arceſilaum. Decem uerò fuerũt Cratetes. Primus antiquæ comœdiæ poẽta. Secũdus orator Trallianus de Iſocratis familia. Tertius* uallorum effoſſor, qui cum Alexandro militauit. Quartus Cynicus, de quo poſtea dicemus. Quintus philoſophus Peripateticus. Sextus Academicus quẽ prædiximus. Septimus Malotes grãmaticus. Octauus qui geometrica ſcripſit. Nonus poẽta epigrãmatum. Decimus Tarſenſis Academicus philoſophus.

* ταφρώρυχος.

CRANTOR.

Crantor Solenſis cùm apud ſuos haberetur in honore conceſſit Athenas, ibiq́; Xenocratis auditor. Polemoniſq́; ſocius in dicendo fuit. Reliquit autẽ commentaria ad xxx. uerſuum milia. Ex eis quædam Arceſilao nõ deſunt qui applicent. Fertur cũ interrogatus eſſet quãobrem ita ſe Polemoni addixiſſet, reſpondiſſe, quia illo nunquã neq; acutius neq; grauius audiſſet loquẽtem. Is cũ incidiſſet in morbũ, in Aſclepianũ ſeceſſit, ibiq́; deambulabat. Cõtinuo ad eũ illuc undiq; confluxere diſcipuli, exiſtimantes illum nòn morbi cauſa, ſed quòd ibi ſcholam uellet inſtituere. Aderat tum illic & Arceſilaus uolẽs ab illo ſe ad Polemo-

nem commendari, quanquã amatore ſuo, ſicuti cũ ad Arceſilaum uenerimus, dicemus. Quæ ex re non ſolum nihil ſuccenſuit, ſed ipſe quoq; cum ſanus factus eſſet, ſe ad audiendum Polemonem *contulit, atq; inde multum illi & gloriæ & laudis acceßit.* Fertur *& ſubſtantiã* Arceſilao *reliquiſſe talentorum duodecim.* Et *cùm ab eo rogaretur, ubi nam ſepeliri uellet, dixiſſe:*

Ἐν γῆς φίλοις μυχοῖσι κρυφθῆναι καλόν. hoc eſt,
Terræ *in latebris condi amicis expedit.*

Poëmata *quoq; ſcripſiſſe dicitur, eaq́; ſignata in* Mineruæ *fano in patrio ſolo condidiße.* Theætetus *quoq; poëta illũ laudans & uiris & muſis fuiſſe in primis gratum canit, atq; ſub ipſam ſenectutẽ cum defeciſſet, humo conditum, illic tranquillo æuo frui.* Ipſius *autem carmen ſic habet,*

Ἥνδανεν ἀνθρώποις, ὃδ᾽ ἐπὶ πλέον ἥνδανε μούσαις
Κράντωρ, καὶ γήρως ἤλυθεν οὔτι πρόσω.
Γῆ σὺ δὲ τεθνειῶτα τὸν ἱερὸν ἄνδρ᾽ ὑποδέξῃ
Ἦ ῥ᾽ ὅγε καὶ ζώει κᾶθι ἐν εὐθυμίᾳ. hoc eſt,
Gratus *erat ſuperis, muſis ſed gratior ipſis*
Crantor, *& huic nondum cana ſenecta aderat,*
Exanimem *ſed terra uirum tu ſuſcipe ſacrum,*
Vitam *ut mollem iſtic ipſe quietus agat,*

Admirabatur Crantor *præ cæteris* Homerum *&* Euripidem *dicens, operoſum eſſe & induſtriæ plenum proprietate ſeruata tragice ſimul cum affectu miſericordiæ ſcribere, proferebatq́; uerſiculum ex* Bellerophonte:

Οἴμοι, τί δ᾽ οἴμοι, θνητά τοι πεπόνθαμεν. hoc eſt,
Humana *quantum dij boni paßi ſumus.*

Antagoram *quoq; pœtam fertur ut* Crantoris *uerſibus in amorem ferri huiuſmodi,*

Ἐν δοίῃ μοι θυμὸς ὅτοι γένος ἀμφιβόητον

Hoc

Ἧσε θεῶν, τὸν πρῶτον ἀειγενέων ἔρος εἴπω.
Τῶν ὅσσους ἐρεβός τε πάλαι, βασίλειάτε παῖδας
Γείνατο νὺξ πελάγεσσιν ὑπ' εὐρέος ὠκεανοῖο
Ἠ σέγε κύπριδος υἷα περίφρονος, ἠὲ σὲ γαίης
Ἠ ἀνέμων τοὶ αἶσα κακὰ φρονέων ἀλάλησαι
Ἀνθρώπων ἤδ' ἐσθλὰ, τὸ καὶ σέο σῶμα διφυόν. hoc eſt,
Mens foret illa mihi, cecini qua feruidus olim
Progeniem diuûm æternam, celebrare Cupido
Te primum inciperem, & quot natos edidit atra
Nox, Erebuſq; ſenex, alto ſub gurgite lati
Oceani, Terraq; ſatos, Venerisq; puellum,
Ventorumq́; uagos curſus, humanaq́; uota,
Naturamq́; tuam canerem, corpusq́; gemellum.

Erat autem & in nominibus fingendis acer. Nam Tragœdum dixit * infractam habere uocem, & cortice plenam: & poëtæ cuiuſdam uerſus σκίφθης plenos eſſe ait, et Theophraſti * quæſtiones oſtreis conſcriptas eſſe. Laudatur eius maximè liber quem de luctu edidit. Obijt ante Polemonem & Cratem aquæ intercutis morbo. Eſt noſtrum epigramma in eum huiuſmodi, * ἀπελέκητον. * θέσεις.

Ἐπέκλυσε καὶ σὲ κράντορ ἡ νόσων κακίςη
Χ' οὕτως κατῆλθες εἰς μέλαιναν πλουτέως ἄβυσσον
Καὶ σὺ μὲν ἐκεῖθι νῦν χαίρεις, σῶν λόγων δὲ
Χήρη ἕςηκεν ἀκαδημία καὶ σόλοι πατρὶς σεῦ. hoc eſt,
Inundauit & te Crantor peſſimus morbus,
Atq; ita in atram deſcendiſti Plutonis abyſſum:
Tu quidem illic nunc gaudes, at ſermonum
Tuorum uidua eſt Academia & Soli patria.

ARCESILAVS.

Arceſilaus Seuthi ſiue Scythi filius, ſicut Apollodorus in III. chronicorũ ait, Pitanæus ex Aeolide. Primus

hic mediam inuexit Academiã, negationes continens propter ſermonũ cõtrarietates: primusq́; in utranq; diſſerere partẽ aggreſſus eſt. Idq́; orationis genus quod Plato tradiderat, per interrogationẽ, ac reſponſionẽ, ex umbra in certamen ac puluerẽ primus eduxit. Crãtori uerò in hunc modũ cõgreſſus eſt. Quartus erat ex fratribus, qui illi duo erãt ex eodẽ patre, duoq́; eadem ex matre nati. Ex his alter, qui eodẽ ex patre maior natu erat, Pylades: qui uerò ex matre, Mœreas dicebatur, quiq́; eius curator erat. Audiuit itaq; principio quidem Autolycum mathematicum ciuem ſuum, antequam proficiſceretur Athenas, quicum Sardis quoq; perrexit. Deinde Xanthum Athenienſem muſicũ, poſt quem Theophraſti auditor fuit. Tum demum in Academiam ſe ad Crantorem contulit. Mœreas enim frater, quem prædiximus, ad oratoriam ediſcendam hortabatur, ſed illum philoſophiæ iam amor ceperat. Eo amore flagrantem Crantor in eum affectus, Euripidis ex Andromeda uerſiculo producto rogat,

Ὦ παρθέν᾽ εἰ σώσαιμί σ᾽ εἴσῃ μοὶ χάριν; *hoc eſt,*
O` uirgo ſi te ſeruem habebis gratias?

Cui ille quod mox ſequitur reſpondit,

Ἄγου με ὦ ξένε εἴτε δμωὴν θέλεις εἴθ᾽ ἄλοχον. *hoc eſt,*
Duc hoſpes ancillam me, aut ſi uis coniugem.

Ex hoc iam pariter ambo morabãtur. Aegrè tuliße Theophraſtum aiunt illius receſſum, ac dixiſſe, quàm ingenioſus promptusq́; adoleſcens è ſchola diſceßit. Nanq; cùm eſſet in dicendo grauißimus, atq; in ſcribendo ſatis exercitatus, poëticæ quoq; operam dedit. Feruntur eius epigrammata in Attalum in hanc ſententiam,

Πέργαμος οὐχ ὅπλοις κλεινὴν μόνον, ἀλλὰ καὶ ἵπποις
Πολλάκις ἀνδᾶται πῖσαν ἀνὰ ζαθέην.

Εἰ δὲ

Εἰ δὲ τὸν ἐκδιόθεν θεμιτὸν θνητῷ νόον εἰπεῖν
Ἔσσεται εἰσαῦθις πολλὸν ἀοιδοτέρη. hoc eſt,
Sæpe per egregiam memoratur Pergamus armis
Vrbem & equis Piſam, & religione ſacram.
At ſi mortali phas præſagire futurum,
Rurſus erit multo commemorata magis.

Atque in Menodorum Eudami filium, unum ex condiſcipulis amantem,

Τηλοῦ μὲν Φρυγίη, τηλοῦ δ' ἱερὴ θυάτειρα
Ὦ μηνόδωρε σὴ πατρὶς Καδανάδη.
Ἀλλὰ γὰρ εἰς ἀχέροντα τὸν οὐ φατὸν ἶσα κέλευθα
Ὡς δεινὸς ἀνδρῶν πάντοθεν μετρεύμενα.
Σῆμα δέ τοι τόδ' ἔρεξεν ἀριφραδὲς εὔδαμος, ᾧ σὺ
Πολλῶν πενέστερος ἦσθα προσφιλέστερος. hoc eſt,
Sacra qdē procul eſt Phrygia, & procul eſt Thyatira
Tua Menedore patria & Cadanade.
Verùm aditus tetrum patet undiq; liber ad Orcum,
Quem perſpicaci menſus es præſentia.
Eudamus inſigni tibi ſed dedit arte ſepulcrum
Pauperrimo quidem, uerùm chariſſimo.

Amplectabatur Homerū maximè ex omnibus, cuius adeò ſtudioſus erat, ut ſemper ante ſomnū eius aliquid legeret. Manc quoq; cùm ſurgeret, dicens ſe ad amaſiū ire, cùm ſe uelle legere innueret. Pindarum quoq; dicebat eſſe in primis idoneū implere uocem, uerborumq; ac nominū copiam præbere. Stylum etiā Ionicum expreſſit, cùm eſſet iunior. Hipponici item geometræ auditor fuit, in quē iocatus ille plerunq; eſt, quòd cùm eſſet hebes & obtuſus & oſcitans, artis tamen intelligentiam aſſequutus uideretur, hianti ſibi geometriam in os aduolauiſſe aiebat: eum etiam * dementem aliquando effectum domi ſecum habuit, atque tam diu *παρακόψαντα

illius

illius curam egit quoad redderetur ſenſui. Crate autē uita functo ſcholā tenuit, cedente ſibi Socratide quodā. Nullum uerò librū ſcripſiſſe ferūt, quòd æquè de omnibus ſuſpēderet ſententiā. Alij deprehēſum dū quædā emēdaret, tradūt. Ea tamē ipſa alij nō edidiſſe, alij flāmis tradidiſſe aiūt. In honore ſummo Platonē habuit, librosq; illius ſtudiosè lectitabat. Sunt qui Pyrrhonē quoq; imitatū aſſeuerēt. Dialecticæ quoq; fuit nō imperitus, Eretricorūq; ſermones ac rationes calluit. Vnde & de illo ab Aristone dicebatur,

Πρόσθε Πλάτων, ὄπισθε ὁ Πύῤῥων, μέσος Διόδωρος. i.

Antè Plato, retrò Pyrrho, medius Diodorus.

Timon etiam ſic de illo locutus eſt,

Τῇ γὰρ ἔχων Μενέδημος ὑπὸ στέρνοισι μόλυβδον

Θεύσεται, ἢ Πύῤῥωνα τὸ πᾶν κρέας, ἢ Διόδωρον. *hoc eſt,*

Hinc ſequitur Menedemus habēs ſub pectore plumbū,

Certè aut Pyrrhonem carnoſum, uel Diodorum.

Erat autem proloquijs abundè utens, & conſtrictus, atq; in locutione ambiguus. Ac præterea obiurgator cōfidens multùm, atq; audax, quòd Timon quoque ſignauit, qui illius uehementiam uno uerſiculo expreßit.

Καὶ νέον ὢ λήσῃς ἐπιπλήξεσιν ἐγκαταμιγνύς. *hoc eſt,*

Et te, cùm obiurgas, iuuenem uixiſſe memento.

Vnde & adoleſcente quodam audacius quàm par erat lo- *ἀστραγάλῳ.
*quente, Nullus'ne, inquit, hunc * talo excipiet? Cùm retuliſſet ad eum quidam uitiosè concludens, non uideri altero alterū maius: nec decem, inquit, digitorū longitudo ſenorum longitudine. Emone quodā Chio cùm eſſet deformis,* *χλανίδα.
*formoſum ſe arbitrante, ac iugiter*chlamydem precioſam induente ac rogante, num illi ſapiens amaturus uideretur. Maximè, ait, niſi ita quiſpiam fuerit pulcher ut tu, & ita ſpeciosè induatur. Cùm uerò ab impudico agitaretur, cui*

forte

forte inſenſa erat eius grauitas, ſic ait,

Ἔξεστιν ἐρωτᾶν πότνι᾽ ἢ σιγὴν ἔχειν; *hoc eſt,*

Licet rogem te caſta, aut obmuteſcere?

Reſpondit,

Γύναι τί μοι τραχεῖα καὶ οὐκ εἰθισμένως λαλεῖς. *hoc eſt,*

Quid dura nobis & noua affers fœmina?

Verboſo item cuidam ignauo ac moleſto,

Ἀκόλαστ᾽, *inquit,* ὁμιλεῖν γίνεται δούλων τέκνα. *hoc eſt,*

Obſcœna nati ſeruorum loqui ſolent.

Loquaci itidem obtondenti nimio uerborum ſtrepitu, Næ malam quidem, inquit, nutricē nactus eſt. Quibuſdam uerò nihil reſpondebat. Fœneratore quodam, ac diſcendi ſtudioſo, quiddam ſe ignorare dicente,

Λήθουσι γάρ τοι, *inquit,* καὶ ἀνέμων διέξοδοι

Θήλειαν ὄρνιν πλὴν ὅταν τόκος παρῇ. *hoc eſt,* τόκος *utrunq; fœtum & uſuram ſignat.*

Neſcit latentes tranſitus uentorum auis

Fœmella, fœtus adſit ni in præſentia.

Sumpta ſunt autē iſta ex Oenomao Sophoclis. Alexinum quendā dialecticū, Alexini quædā cōmodè ac pro merito enarrare nō ualentē, quid Philoxenus aduerſus latericios operarios egiſſet, admonuit. Ille enim cū hoc carmē ipſius malè cantantes offendiſſet, lateres illorū cōculcare cœpit ac dicere, Vos mea corrūpitis, ego ueſtra diſſipabo. Ferebat grauiter, ſi quis intēpeſtiuè diſciplinas liberales arripuiſſet. Naturaliter autē neſcio quomodo in diſſerēdo utebatur hoc uerbo, arbitror equidē, &, nō aſſentietur iſtis ille, eum ex nomine appellans: idq; diſcipulorū quoq; plurimi imitabantur, neq; id ſolùm, uerùm & rhetoricen eius, omnemq; dicendi modum ac figurā in ſe nitebātur exprimere. Erat autem illi inuentionis præcipua felicitas. Rite item ac facilè occurrere obiectis, orationiſq; ambitū ad id quod*

*φήμ᾽ ἐγῶ καί, οὐ συγκαταθήσεται τούτοις ὁ δεῖνα.

quod erat propoſitum referre, atque omni ſe tempori accommodare mirificè callebat. Magna illi præterea ultra omnes cæteros erat perſuadendi quæ uellet acrimonia. Quibus ex rebus factũ eſt, ut ad eũ audiendũ cõflueret plurimi, & quidẽ cùm illius immodico acumine offenderentur. Quod tamen illi ipſi æquo animo, ac libenter tolerabant. Erat enim uir egregiè bonus, ſuoſq́; auditores bona ſpe plenos emittebat. Erat illi ſumma facilitas in communicandis rebus ſuis, atq; ad ferẽda beneficia promptus occurrebat: latere quoq; gratiã omni ſtudio quærebat, faſtũ eiuſmodi maximè exhorrens. Deniq; ingreſſus aliquando ad Cteſibiũ ægrotũ, uidẽſq́; eũ inopia rerũ anguſtari, plenũ nummis ſacculum clàm eius puluino ſubiecit. Quo ille inuento, Arceſilai, inquit, hic ludus eſt. Sed & aliâs mille ad eum ſolidos miſit. Archiam uerò Arcadem Eumeni cõmendans, ut magna dignitate fungeretur effecit. Liberalis quoq; admodum fuit, ipſamq́; liberalitatẽ ſuam argẽteis in primis uaſis præferebat. atq; cũ Archecratis & Callicratis apparatu cõtendens, aurea quoq; uaſa in ſtudio habuit, plurimiſq́; ea ſubminiſtrabat, quibus & conuiuia, & cœnas faciebant. Acceperat ab eo quidã ad ſuſcipiẽdos amicos argẽtea uaſa, cũ uerò is egenus eſſet, nõ repetijt. Aiũt alij de induſtria hæc illum utenda dediſſe, & cũ ea ille redderet quia pauper erat, illi largitũ fuiſſe. Erat quidem illi & in Pitane ſubſtãtia, ex qua ſibi Pylades frater ſuppeditabat ad uitæ uſus. Sed & Eumenes Philetæri filius ipſum largiſsimis frequentibuſq́; illuſtrabat donis. Quocirca & huic ſoli præter cæteros ſtudebat reges. Cũ autẽ Antigono pleriq; obſequerentur, illiuſq́; domum ſalutandi gratia confrequentarent, ipſe abſtinebat, nolens in illius notitiam incidere. Hieroclis item amicitijs in primis fruebatur, qui

Muny

Munychiam poſsidebat, et Pireum. Itaq; diebus ferijs ſemper deſcēdere ad eum conſueuerat, & cùm ab eo quoq; ut Antigonum ſalutatū iret, induceretur, non acquieuit, ſed aduſq; illius ianuas profectus, retrò redijt. Poſt naualē uerò Antigoni pugnā plurimis eum adeuntibus, epiſtolasq́; pro conſolatione ſcribētibus, tacuit ipſe. Attamen pro patria legatione ad Antigonū in Demetriadē functus abſq; effectu redijt. Omne igitur tēpus uixit in Academia, reip. negotia fugiens. Interdū & Athenis in Pirco morabatur ex tēpore dicens. Hierocle enim, ut diximus, utebatur familiariter, unde & à plerisq; carpebatur, magnificentia præterea excellens. Quid enim rectius dici poteſt, quàm alter Ariſtippus? Cœnas cū ſui ſimilibus ſæpe celebrabat, ipſeq́; ad illos proficiſcebatur. Theodotæ item ac Philetæ Elienſibus ſcortis palàm congrediebatur, Detrahentibus autē, Ariſtippi χρείας *recenſebat. Adoleſcētibus item maximè ſtudebat, eratq; in amorē pronus. Vnde illū Ariſto Chius Stoicus corruptorem iuuenum* diſertumq́; impudicum & temerarium appellabat. Nanq; & Demetrium, cùm is Cyrenen nauigaſſet, amaſſe plurimum dicitur, & Myrleanum Leocharem, de quo & ad comeſſantes dixiſſe, ſe quidem aperire uelle, illum autem prohibere. Hunc amabant & Dæmochares Lachetis, & Pytocles Bugeli filius. Quos ille cùm deprehendiſſet, cedere ſe pro ſua patientia dixit. Præterea carpebant eum, & obiurgabant ij quos diximus, ut uulgò addictum gloriæq́ue ſtudioſum. Maximè autem illum apud Hieronymum peripateticum uexabant, cùm amicos cogeret ad natalem diē Alcyonei Antigoni filij, qua die pecunias plurimas in ſumptus quotannis mittebat Antigonus. Vbi cū deuitaret inter pocula diſſerere, Aridelo proponenti ſibi quiddam*

* κιναιδολόγος

quod

quod ſpeculatione indigeret, orantiq́; , ut ſuper illo diſſereret, dixiſſe ferunt, At hoc ipſum in primis philoſophiæ propriū eſt, cuiuſq; rei tēpus ſcire. In id autē quòd turbæ addictus culpabatur, & Timon itidē ſuo more iocatur.

ὣς εἰπὼν, ὄχλοιο περίστασιν εἰσκατέδυνεν.
Οἱ δέ μιν ἠΰτε γλαῦκα περὶ σπιζεῦ τερατοῦντο
Ἠλέματον δεικνύντες. ὅθ' οὕνεκεν ὀχλοαρέσκης
Οὐ μέγα πρῆγμα τάλας, τί πλατύνεαι ἠλίθιος ὥς. i.
Hæc ait, & turbam dextra læuaq́; frequentem
Ingreditur, uolucres ululam ut mirantur ineptæ:
Illa ſtupet ſtolidum. ſed tu uaniſsimè plebis
Captator, quid ob hæc tam non præclara ſuperbis?

Cùm tamē alioqui ita moderatus & faſtus fugiens erat, ut diſcipulos moneret et alios audire. Et cū adoleſcēs quidā Chius ex ludo ſuo, Hieronymi quem prædiximus ſcholam plus ſibi placere ſignificaſſet, ipſe manu apprehenſum ad illū duxit, philoſophoq́; commēdauit, admonens ſeruaret ordinis ac diſciplinæ grauitatē. Perlepidū & hoc illius dictum memoratur. Percontanti enim cur ex diſcipulis alijs pleriq; ad ſectam Epicuream tranſirēt, ex Epicureis uerò nullus ſe ad cæteras cōferret, ait: quia ex uiris quidē galli fiunt, ex gallis uiri nunquā. Cū uerò iam eſſet morti proximus, ſua omnia Pyladi fratri legauit, quòd is illū Chiū clam Mœrea, atq; inde Athenas deduxerat. Nunquā uerò uxorē duxit, aut filios genuit. Tria teſtamenta conſcripſit. Ex his unum Eretriæ penes Amphicritum depoſuit. Secundum Athenis apud quendā ex amicis. Tertium domum ad Thaumaſiam quendā neceſſariū ſuum miſit, orās ut illud ſeruaret. Ad quem ita etiam ſcripſit.

γάλλοι, Cybeles ſacerdotes execti.

ARCESILAVS THAVMASIAE S.

TESTAMENTA mea Diogeni tradidi ad te perferenda

ſcrenda. Quia enim ſæpius ægroto, & corpore non rectè ualeo, teſtamentum conficere placuit, ut ſi quid contingat inopinatū, ſine tua iniuria proficiſcar ex uita, qui unus ex omnibus maximè me affectu proſecutus es: fidiſsimus autem omnium qui hic ſunt, cùm mihi ſemper fueris, diligenter ea ſeruare ſtude, tum propter ætatem, tum propter neceſsitudinem. Cura igitur, memor quantum tuæ fidei committam, ut quod apud totum deponetur quantum in te eſt & negotia mea honeſtè diſpoſita ſint. Poſita ſunt autē iſta Athenis apud quendam ex amicis, & Eretriæ penes Amphicratum. Obijt, ut Hermippus ait, cùm merum immodicè hauſiſſet ac offendiſſet, ſeptuageſimo, & quinto ætatis anno, ſuſceptusq; eſt ab Athenienſibus ut nemo alius.

Ἀρκεσίλαε τί μοι, τί τοσοῦτον ἄκρητον ἀφειδῶς
  Ἔσπασας ὥστε φρενῶν ἐκτὸς ὄλισθες ἑῶν
Οἰκτείρω σ᾽ οὐ τόσσον ἐπεὶ θάνες, ἀλλ᾽ ὅτι μούσας
  Ὕβρισας, οὐ μετρίῃ χρησάμενος κύλικι. hoc eſt,
Arceſilaē meri quid tantum prodigus hauris,
  Extra ſis mentem lapſus ut ipſe tuam?
Nec tua me tantùm mors afficit, at mihi muſas
  Immodica læſas ſorbitione dolet.

Fuerunt & tres alij Arceſilai. Primus poëta priſcæ comœdiæ. Scundus elegiæ. Tertius ſculptor, in quem & Simonides hoc ſcripſit epigramma.

Ἀρτέμιδος τόδ᾽ ἄγαλμα, διηκόσιαι γὰρ ὁ μισθὸς
  Δραχμαὶ ταὶ πάριαι, τῶν ἐπίσημ᾽ ἄρατος.
Ἀσκητὸς δ᾽ ἐποίησεν ἀθηναίης παλάμῃσιν
  Ἄξιος Ἀρκεσίλαος υἱὸς Ἀριστοδίκου. hoc eſt,
Tercentum Parijs ſimulacrum inſigne Dianæ
  Hoc drachmis conſtat, ſignum Aratus quibus eſt.
Doctus at abſoluit cœlo manibusq; Mineruæ

Arceſilas ſculptor, natus Ariſtodici.

Prædictus autem philoſophus, ut ait Apollodorus in chronicis, floruit circa centeſimam & uigeſimam olympiadem.

BION BORYSTHENITES.

BIon genere quidem Boriſthenites fuit. Quibus uerò ſit ortus parentibus, & quibus ex rebus ad philoſophiā ſe contulerit, ipſe Antigon aperuit. Cùm enim ille ſciſcitaretur,

Τίς, πόθεν εἷς ἀνδρῶν, πόθι τοι πόλις, ἠδὲ τοκῆες. *hoc eſt,*

Ac de tuum nomen, patriam, genus, atq; parentes.

*Sentiens ſe uituperatum eſſe apud regem, atq; ideo ſic locutum, ad illum ait, Pater quidem meus libertus fuit, cubito ſe tergens (Significabat autem illum *ſuccidam & lardum uendere) Boryſthenites genere, non habens faciem, ſed in facie ſcripturam acerbiſsimi domini, mater autem ex lupanari, nimirum quam huiuſmodi ducere potuit. Deinde patèr neſcio quid in rem publicanorum committens, cum tota domo uenundatus eſt: Me adoleſcentulum haud ingratum orator quidam emit. Is moriens, mihi omnia reliquit. Ego tabulas ipſius exurens, cunctaſq; conſcindens, Athenas conceſsi, ibiq; philoſophatus ſum.*

* ταριχέμπορον.

Ταύτης τῆς γενεῆς, τούτου πατρὸς εὔχομαι εἶναι. *hoc eſt,*

Huius me eſſe patris, generis me glorior huius.

Iſta habui quæ de me dicerem. Deſinant igitur Perſæus ac Philonides ea hiſtoriæ tradere, me autem ex me ipſo intuere, Et erat ſanè Bion aliàs uerſatili ingenio, & ſophiſta callidus, pueríq; circa philoſophiam ſe exercere uolentibus occaſionem præbuerat. In quibuſdam uerò ciuilis, & ſuauis, faſtuq; perfrui ualens. Complura item reliquit commentaria, ſed & ſententias utiles & graues, ut illud: Cùm ſibi probro daretur, quòd adoleſcentem non ſibi

uend

uendicaſſet, non enim, inquit, poßibile eſt mollem caſeum hamo attrahere. Interrogatus aliquando, quiſnam anxietate maiore detinetur, ille, inquit, qui ſe maximè cupit eſſe filicem & quietum. Rogatus an ducenda eſſet uxor, refertur enim & ad hunc iſtud, Si quidem, ait, turpem duxeris, pœnam habebis: ſin autem formoſam, communis erit. Senectutem malorum omnium portum aſſerebat, ſiquidem ad ipſam cuncta confugere. Gloriã annorum eſſe matrem, pulchritudinem alienum bonum, diuitias neruos rerum. Ad eum qui agres ſuos uorauerat, Terra, inquit, Amphiaraum abſorbuit, ſed terram tu. Magnum aiebat malum eſſe, ferre non poſſe malum. Arguebat eos qui homines, quaſi ſine ſenſu eſſent, exurerent. Dicebat autem iugiter, optabilius eſſe ſpeciem alteri largiri ſuam, quàm alienam petulanter ambire. Corpore quippe atq; animo lædi qui id feciſſet. Sed & Socratem in ius uocabat dicens: Nam ſi quidem Alcibiade uti potuit, & abſtinuit, inanis fuit: ſin uerò non ualuit, nihil magnum fecit. Facilem eſſe dicebat ad infernum uiam, clauſis enim oculis illuc iri. Alcibiadem culpans, dicebat illum dum eſſet adoleſcens, uiros ab uxoribus, iuuenem uerò uxores à uiris abduxiſſe. Rhodi Athenienſibus ad oratoriam ſe exercentibus, philoſophiam ipſe docebat. Cauſante quodam cur ita faceret, Frumenta, inquit, attuli, & ordeum uendo. Dicebat eos, qui eſſent apud inferos, magis profectò cruciandos, ſi integris, quàm ſi perforatis uaſis aquam ferrent. Orante illum uerboſo quodam, ut ſibi opem ferret, Satis, inquit, tibi faciam, ſi internuncios ad me miſeris, ipſe uerò non ueneris. Nauigans cum perditis hominibus, in latrones incidit. Dicentibus illis, peribimus ſi agnoſcamur, At ego, inquit, niſi agnoſcamur. Elationem eſſe aſſerebat profectus

impedimentum. Ad diuitem auarū, Non, inquit, hic ſubſtantiam poßidet, ſed ab ea ipſe poßidetur. Tenaces aiebat opum ut ſuarum habere curam, uerùm ex eis ut ex alienis nihil capere utilitatis. Fortitudine, inquit, cùm ſumus iuuenes, utimur, at cùm ſeneſcere incipimus, prudētia ualemus. Tantùm uerò prudentiam à uirtutibus cæteris differre aſſerebat, quantum uiſum ab alijs ſenſibus. Dicebat non eſſe exprobrandam ſenectutem, ad quam omnes peruenire cupimus. Inuido cuidam ſubtriſti, Neſcio, inquit, utrum tibi malum, an alteri bonum contigerit. Impietatem peßimum eſſe dicebat contubernalem fiduciæ.

Δουλοῖ γὰρ ἄνδρα κἂν θρασύστομος τὶς ᾖ. *hoc eſt,*
Virum domabit quamlibet ferox ſit is.

Amicos qualeſcunq; ſint oportere ſeruari, ne uideamur uel malis uti, uel deuitare bonos. Is in principio Academiæ inſtituta aſpernabatur, quo tempore Cratis auditor erat, deinde Cynicum elegit inſtitutum, ſumpto pallio, & pera. Nam quid illum aliud ad eam animi conſtantiam traduxit? Demum uerò ſe ad Theodoria tranſtulit, Theodori impij auditorium frequentans, qui omni orationis genere uti ſolebat in dicēdo. Poſt hunc uerò Theophraſtū peripateticū audiuit. Erat autem & ſpectatorum ſtudioſus, riſumq; mouere auditoribus maximè peritus, grauibus nominibus aduerſum res utens. Quia uerò orationem ſuam omni dicendi genere temperauerat, aiunt Aratoſthenem dixiſſe de illo, Primus omnium Bion philoſophiam uario orationis flore ueſtiuit. Erat illi item & faciendis uerſibus ingenium præcipuè accommodatum. Eius ſunt illa,

Ὦ πέπον Ἀρχύτα ψαλληγενὲς, ὀλβιότυφε
Τῆς ὑπάτης ἔριδος πάντων ἐμπειρότατ᾽ ἀνδρῶν. *hoc eſt,*
O tener Archyta, nitidoq; beatule faſtu

Lit

Litibus & cantu ſuperas dicacibus omnes.

Sed omnino & muſicam & geometriam pro ludo habuit. Apparatus quoq; magnifici ac pretioſi erat ſtudioſus, atq; ideo ex urbe in urbem ſæpe migrabat. Interdum & præſtigium aliquod arte moliebatur. Nam Rhodi nautis perſuaſit, ut ſumpta ſcholari ueſte ſe ſequerētur, cumq; his ingreſſus gymnaſium conſpicuus fuit. Conſueuit & adoleſcentes ſibi adoptare, ut eis et ad uoluptatē abuteretur, & ab eorū beneuolentia protegeretur. Sed & ſui uehementer amans fuit, ſemperq; illi in ore erat, amicorum cuncta communia. Idcirco & nemo illius diſcipulus inſcribitur, cùm tot habuerit ſui auditores. Quoſdam uerò ad impudentiam prouexit. Vnde & Butio quidam ex familiaribus ſuis aliquandò ad Menedemum dixiſſe fertur, Equidē ò Menedeme noctu Bioni coniūgor, nihilq; indignum mihi paſſus uideor. Multa etiam ſcelestius congredientibus colloquebatur. Hæc autem ex impij Theodori diſciplina hauſerat. Poſtremò incidens in malā ualetudinem, ut dixerunt qui erant in Chalcide, illic enim & uitam finiuit, ligaturas ſuſcipere inductus eſt, & pœnitentiam agere ſuper his quæ peccarat in deum. Eorum uerò inopia quibus infirmorū cura erat, dirè cruciatus eſt, quoad Antigonus duos illi famulos miſit, ſecutusq; eſt eum in* ſella, ut Phauorinus tradit in omnimoda hiſtoria. Sed hic quoq; uita exceſſit. Illum nos ita perſtrinximus: Biona Boryſthenitem Scythica tellus produxit, quē dixiſſe audimus deos, quòd reuera ſint nibil. Ac ſi quidem id dogma tueri perſtitiſſet, meritò dicēdus eſſet ſenſiſſe ut uiſum fuiſſet, etſi malè uiſum eſſet. At nunc tamen longo morbo tabeſcens, ac mori pertimeſcēs, qui deos non eſſe dixerat, fanū non uiderat, mortalibus qui illudebat ueris dum dijs immolarent, non popinæ quidem ad aras ac menſe ni-*

*περίαπτα λαβεῖν.

*φορείῳ.

Hic deſunt uerſus Græci.

dori,deorum hoſtijs admonuit nares.Nec peccaui dixi delictis parcite, ſed & anui collum facilè porrexit excitandū,brachiaq; loris perſuaſus deuinxit,rhamnūq; & lauri ramum ianuæ impoſuit, cuncta perpeti magis quàm mori paratus.Stultus qui mercede uoluerit deos eſſe, quaſi tunc dij eſſent,cùm illos Bion demū eſſe arbitraretur. Ergo nequicquam ſapiens cùm lembus erat carbo totus, tendensq; manum,Salue,inquit,Pluto ſalue. Decem uerò Biones fuere.Primus qui Pherecydi Syro contemporaneus fuit,cuius duo feruntur libri.Eſt autem Proconeſius. Secundus Syracuſanus,qui artes rhetoricas conſcripſit. Tertius hic ipſe. Quartus ex Democriti familia, & mathematicus Abderites,qui Atticè ſcripſit,& Ionicè. Hic primus eſſe dixit regiones quaſdam,ubi eſſet ſex menſium nox,& totidem dies.Quintus Solenſis,qui conſcripſit Aethiopica.Sextus rhetoricus,cuius feruntur libri nouem, muſarum inſcripti. Septimus lyricus poëta.Octauus Mileſius ſculptor, cuius & Polemo meminit. Nonus poëta tragicus ex his qui Tarſici dicuntur.Decimus itidē ſculptor Clazomenius,ſiue Chius, cuius & Hipponax meminit.

LACYDES CYRENAEVS.

LAcydes Alexandri filius Cyrenæus, nouæ Academiæ princeps, Arceſilaiq; ſucceſſor fuit,uir eximiæ ſeueritatis, qui inſtituti ſui non paucos habuerit æmulos. Fuit ab adoleſcentia ſummè ſtudioſus,& pauper quidē,ſed gratus admodum atq; in ſermone iucūdus. Aiunt eum & circa rem familiarē felicißimè ſe habuiſſe.Cùm ex penu promere quicquā uoluiſſet obſignato aditu, rurſus anulum per foramen intrò iaculabatur,ut nihil inde ex reconditis rebus tolleretur. Id cùm animaduertiſſent famuli,reſignabant quæ ſignata erant, & quæ uoluiſſent. inde tollebant,ac deinde

anul

anulum in porticū per rimā immittebant. Idq́; cùm ſæpe facerent, nunquā deprehēdi potuerūt. Lacydes igitur Academiæ ſcholam habebat in horto, quem Attalus rex fieri curauerat, Lacydiumq́; ab ipſo appellatus eſt, ſolusq́; ex omni memoria iuuenis Phocenſibus Telecli & Euando ſcholam tradidit. Porrò Euandro ſucceßit Hegeſinus Pergamenus, à quo Carneades. Lepidum uerò illud ad Lacydē refertur: Attalo enim illum ad ſe accerſente, dixiſſe fertur, imagines procul eſſe intuendas. Serò autē geometriæ danti operā ait quiſpiam: Num uerò nunc tempus? An'ne nunc quidē? Obijt autem cùm ſcholam adminiſtrare cœpiſſet, quarto anno CXXXIIII. olympiadis, XX. & VI. annis in ſchola conſumptis. Mortuus eſt autem ex paralyſi, quam ex immodica potatione contraxerat. Et nos ita de illo cecinimus,

Καὶ σέο Λακύδη φάτιν ἔκλυον, ὡς ἄρα καὶ εἰς
Βάκχον ἑλὼν ἀΐδην ποσὶν ἔσυρες ἄκροις
Ἦ σαφὲς ἦν διόνυσος ὅταν πολὺς ἐς δέμας ἔλθοι
Λῦσε μέλη. διὸ δὴ μή τι λυαῖος ἔφυ, *hoc eſt,*

Fama eſt Lacyde pedibus quòd traxeris atras
Exceptum Bacchum Ditis adusq́; fores.
Scilicet hoc uerum eſt, penetrat cùm corpora, Bacchum
Soluere membra, ideo non ſatus ille fuit.

CARNEADES.

Carneades Epicomi, ſiue, ut Alexander in ſucceßionibus tradit, Philocomi filius Cyrenæus. Hic Stoicorum & Chryſippi libris diligentißimè perlectis, eis modicè reluctabatur, adeoq́; id uerecundè faciebat, ut ſæpius diceret, niſi Chryſippus eſſet, non eſſem ego. Fuit autē uehementer ſtudioſus. Porrò phyſicæ minus curam habuit, ethicæ ſe magis deuouit. Quocirca & cæſariem & ungues nutriebat, tanta erat in literas intentione. Adeò autem in

philoſophia ualuit. tantumq́; ſibi in ea neruorum compara uit, ut oratores quoq; in ipſius ſcholis ad eum audiendum conuenirent. Erat *autem illi & uox maxima, & præcipuè ſonora, adeo ut gymnaſij princeps ad illum mitteret, ac ne ita clamaret, admoneret, ad quem ille, Da uocis modum, inquit. Et ille ſapientißimè ſanè, congrueq́; reſpondit. Nam modum habes, ait, auditores. Acriter autem inuehebatur, atq; in quæſtionibus erat inſuperabilis. Cœnas autem ob cauſas prædictas declinabat. Hic aliquando cùm Mentor Bithynus diſcipulus atq; auditor pellicem ſuam adamaret, ut Phauorinus refert in omnimoda historia, inter dicēdum ita in illum iocatus eſt,*

Πωλεῖται τὶς δεῦρο γέρων, ἅλιος, νημερτὴς
Μέντορι εἰδόμενος, ἠ μὲν δέμας, ἠδὲ καὶ αὐδὴν
Τοῦτον σχολῆς τῆς δ' ἐκκεκηρῦχθαι λέγω. *hoc eſt,*
Tetricus hic quidam uerſatur homuncio, & idem
Vanus iners q́; ſenex, par Mentori membraq́; uocemq́;
Exterminari quem ſchola ex noſtra uolo.

At ille continuo exurgens, intulit,

Οἱ μὲν ἐκήρυσσον, τοὶ δ' ἠγείροντο μάλ' ὦκα. *hoc eſt,*
Hi dixere quidem, ſurgunt ſed protinus illi.

Durius autem uidetur circa finem uerſatus eſſe, cùm ſæpius diceret, quæ conſtituit natura & compegit, ea & diſſoluet. Cùm autem didiciſſet Antipatrum ueneno hauſto defunctum, & ipſe incitatus eſt ad audendum contra mortem: aitq́; ſuis, date igitur & mihi. Qui cùm dicerent, quid? ait, mulſum. Defuncto autem illo defectionem lunæ factam aiunt, ut compati ſibi uideri poßit pulcherrimum poſt ſolem ſydus, refert Apollodorus in chronicis humanis cùm exceßiſſet rebus, olympiadis centeſimæ ſexageſimæ ſecundæ, anno quarto, cùm uixiſſet annos octoginta quinq́;.

Ferut

Feruntur eius epiſtolæ ad Ariathem Cappadociæ Regem. Reliqua ipſius conſcripſere diſcipuli, ipſe enim nihil reliquit. Eſt autem & in hunc noſtrum epigramma logadico, & archabudæo metro.

Τί με Καρνεάδην, τί με μοῦσα θέλεις ἐλέγχειν
Ἀμαθὴς ὃς οὔτι κάτοιδεν ὅπως δεδοίκει
Τὸ θανεῖν, ὅτε καὶ φθισικὴν ποτ' ἔχων κακίστην
Νόσον, οὐκ ἔθελε λύσιν ἰσχέμεν, ἀλλ' ἀκούσας
Ὅτι φάρμακον ἀντίπατρος πιὼν ἀπέσβη
Δότε τοίνυν ἔφησε κἀμοί, πιεῖν μέν τοι, τί;
Δότ' οἰνόμελι, σφόδρα τ' εἶχε πρόχειρα ταῦτε
Φύσις ἡ συνέχουσά με, καὶ διαλύσεται δή.
Καὶ ὁ μὲν οὐδὲν ἔλασσον ἔδυ κατὰ γῆς, ἐνῆν δὲ
Τὰ πλέα κακὰ κέρδε ἔχοντα μολεῖν ἐς ᾅδην. *hoc eſt,*

Quid Carneadem uis muſa ut arguam
Qui rudis adhuc, non uidebat cur metueret
Mortem, unde cùm phthiſi olim laboraret, peßimo
Morbo, curam noluit admittere, ſed audiens
Antipatrum hauſto extinctum pharmaco,
Date igitur, inquit, et mihi quod bibam. quid nam, quid?
Date mulſum mihi, nam grauiter habet hæc facilis
Natura, quæ me continet, diſſoluetur, q; ilico.
At ille nihilo minus ſub terram ceßit, licebatq;
Plura mala lucra habentem, migrare ad Orcum.

Fertur ei lumina caligine offendi ſolita, ipſo nihil aduertente, iubereq; ſolitum puero lucernam accendere, quam ille cùm intuliſſet, ac diceret, attuli, reſpondere conſueſſe, lege igitur. Huiuſce alij complures fuere diſcipuli, ſed excelluit omnes Clitomachus, de quo etiam ſubſequenter dicendum. Fuit & alius Carneades elegiæ Poëta, ſed frigidus & obſcurus.

CLITOMACHVS.

CLitomachus Carthaginienſis,patria lingua Aſdrubal appellabatur,in qua etiã apud ſuos philoſophari conſueuerat. Athenas autem contendit quadraginta annos natus,audiuitq; Carneadem.Eius ille induſtriam animaduertens literas doceri fecit,ac ſtudioſè imbuit uirum. Ad tantũ autẽ*peritiæ peruectus eſt, ut ultra quadraginta uolumina ſcripſerit,ſucceſſeritq; Carneadi,cuius etiam dicta maximè illuſtrauit literis.Verſatus eſt autẽ in tribus maximè ſectis, Academicorum ſcilicet, Peripateticorum, atq; Stoicorum. Porrò Academicos ita ferè inſectatur Timon:

*ἐπιμελείας·

Οὐδ᾽ Ἀκαδημαϊκῶν πλατυρημοσύνης ἀναλίςου. hoc eſt,
Sed neq; garrulitas Academi incondita ludi.

Hactenus de Academicis qui à Platone fluxere diximus, ueniendum iam ad Peripateticos,et à Platone uenientes,quorum fuit princeps Ariſtoteles,de quo primùm dicendum.

DIOGENIS LAERTII DE PHILOSOPHORUM uita, Liber quintus.

ARISTOTELES.

ARISTOTELES Nicomachi Phæſtiadiſq; filius Stagyrites fuit.Porrò Nicomachus à Nicomacho Machaonis filio Aeſculapijq; nepote originem duxit,ut Hermippus in eo libro quem de Ariſtotele ſcripſit, tradit. Conuixit autem Amyntæ Macedonum Regi medicinæ & amicitiæ gratia.Hic inter omnes Platonis diſcipulos maximè excelluit, uoceq; gracili, ut Timotheus Athenien

nienſis in libro de uitis refert, et exilibus cruribus paruiſq́;* *ἰσχνοσκελὴς
oculis fuit, ueſte inſigni & anulis, ac tonſura utens. Natus eſt autem illi & filius Nicomachus ex Herpylide concubina, ut Timotheus ait. Receßit à Platone dum adhuc ſuperuiueret. Vnde dixiſſe illum tradunt, Ariſtoteles in nos recalcitrauit, non ſecus atq; in matrē pulli geniti. Refert Hermippus in uitis, cùm Ateníenſium legatus ad Philippū profectus eſſet Ariſtoteles, Academicæ ſcholæ præfectum fuiſſe Xenocratem. Cùm uerò reuerſus eſſet, ſcholamq́; ſub alio uidiſſet, elegiſſe in Lyceo περίπατον, illicq́; uſq; ad unctionem deambulando cum diſcipulis philoſophari ſolitum, atq; inde peripateticum appellatum eſſe. Alij idcirco ſic uocatū aſſerunt, quòd ægritudine conualeſcenti, ac deambulanti Alexandro aſiſtēs quædam diſſerere ſoleret. Vbi uerò iam plures eſſe cœperant, ſedens docebat, dicens:

> Αἰσχρὸν σιωπᾶν, Ξενοκράτι δ' ἐᾶν λέγειν. *hoc eſt,*
> *Silere turpe me, & Xenocratem loqui.*

Ad propoſitam quæſtionem diſcipulos unà exercebat ſimul & oratoriam docens. Deinde ad Hermiam eunuchum profectus eſt, Atarnenſium tyrannū. quem alij quidem delicias ac luſus ipſius fuiſſe tradunt. alij uerò ſibi affinitate iunctū tradita ei filia ſiue nepte, ut refert Demetrius Magneſius in libris de Poëtis ac ſcriptoribus æquiuocis, qui et Eubuli ſeruum Hermiam fuiſſe ait, Bithynium genere, quem et dominum ſuum enecaſſe. Porrò Ariſtippus in primo de antiquis delitijs libro, Ariſtotelem ait Hermiæ concubinā adamaſſe, quam ille cùm ſibi permiſiſſet, duxiſſe eam, & gaudio elatū immolaſſe mulieri, ut Athenienſes Eleuſinæ Cereri, Hermiæq́; pæana ſcripſiſſe, qui ἔνδον, hoc eſt, intus ſcriptus eſt. Hinc in Macedonia apud Philippum uixiſſe, atq; ab eo Alexandrum filium erudiendum accepiſſe, petiſſeq́; inſtaurari ſolum patrium à Philippo euerſum. Id ubi impetraſſet, de-

diſſe illis leges. In ſchola quoq; leges tulit imitando Xenocratem, ut decendialem principem facerent. Vbi uerò Alexandro inſtituendo ſatis uiſus eſt nauaſſe operã, eumq́; ſibi deuinxiſſe, commendato illi cognato Calliſthene Olynthio Athenas conceſſit. Eum audacius quàm par erat alloquentẽ, Regem, et minimè illi obſequẽtem, ab ipſo increpitum aſſerunt uerſu, admonente, ni talia loqui deſiſteret, maturè periturum, quod & factum eſt: uerſus autem ſic habet:

Ὠκύμορος δή μοι τέκος ἔσσεαι, οἷ᾽ ἀγορεύεις. hoc eſt,
Qualia mi loqueris, uereor ſis nate ſuperſtes.

Nanq; Hermolao in Alexandrum inſidiarum ſocius fuiſſe deprehenſus, cauea ferrea circũduci, pædore atq; ſqualore oblitus, leoni poſtremò obiectus eſt, ſicq́; exceſſit e uita. Enimuero Ariſtoteles Athenas profectus, cùm illic tredecim annis docuiſſet, clàm in Chalcidem conceſſit, quòd ab Eurymedõte hierophãta impietatis accuſatus eſſet, ſiue, ut Phauorinus ait in omnimoda hiſtoria, à Demophilo, quòd hymnũ in eum quem prædiximus Hermia ſcripſerit, quodq́; hoc epigramma ſtatuæ quæ in Delphis eſt, incidi curauerit:

Τόν δέ ποτ᾽ οὐχ᾽ ὁσίως παραβὰς μακάρων θέμιν ἁγνὴν
Ἔκτεινεν περσῶν τοξοφόρων βασιλεὺς
Οὐ φανερῶς λόγχῃ φονίοις ἐν ἀγῶσι κρατήσας
Ἀλλ᾽ ἀνδρὸς πίστει χρησάμενος δολίως. hoc eſt,
Impius hunc quondam Perſarum morte tyrannus
Mulctauit uiolans iusq́; nefasq́; uirum.
Nam neq; collato oppreſsit certamine, uerum
Inſidioſè hominis uſus amicitia.

*Alias Hermippus.

Hic uerò, ut ait *Eumolus in quinto hiſtoriarum, aconitum bibens, mortuus eſt ſeptuageſimo ætatis anno. In quem eſt noſtrum hoc epigramma:

Εὐρυμέδων ποτὲ μέλλεν Ἀριστοτέλην ἀσεβείας

Γράψ

Γράψασθαι δηοῦς μυστίδος ὤν πρόπολος
Ἀλλὰ πιὼν ἀκόνιτον ὑπεκφυγε. τοῦτ' ἀκονιτί
Ἦν ἄρα νικῆσαι συκοφάντας ἀδίκους. hoc eſt,
Nuper Ariſtotelem, læſa ut pietate nocentem
Detulit Eurimedon ſacrificus Cereris.
Ille aconita bibens ſubterfugit. certè aconiti
Hoc erat iniuſtum uincere ſacrificum.

Idem uerò refert ipſum Platoni trigenarũ ſe in diſciplinã dediſſe, ſed profectò fallitur. Nãq; ſeptimo decimo ætatis anno Platonẽ audire cœpit. Eſt autẽ hymnus huiuſmodi:

Ἀρετὰ πολύμοχθε γένει βροτείῳ, θήραμα κάλλιστον βίῳ. σᾶς πέρι παρθένε μορφᾶς, καὶ θανεῖν ζηλωτὸς ἐν ἑλλάδι πότμος, καὶ πόνους τλῆναι μαλερὸυς καὶ ἀκάμαντας. τοῖον ἐπὶ φρένα βάλλεις καρπὸν ἐς ἀθάνατον χρυσοῦ τε κρεῖσσον, καὶ γονέων, μαλακαυγήτοιο θ' ὕπνου. σοῦ δ' ἕνεκ' ἐκ διὸς ἡρακλέης, λήδας τε κοῦροι πολλ' ἀνέτλασαν, ἔργοις ἀναγορεύοντες δύναμιν, σοῖς τε πόθοις ἀχιλεὺς αἴας τε ἀΐδαο δόμους ἦλθον. σᾶς δ' ἕνεκεν φιλίου μορφᾶς, ἀταρνέως ἔντροφον ἀελίου χήρωσεν αὐγᾶς. τοὶ γὰρ ἀοίδιμος ἔργοις; ἀθάνατοί τε μιν αὐξήσουσι μοῦσαι μναμοσύνας θύγατρες διὸς ξενίου σέβας αὔξουσαι. hoc eſt,

Virtus laborioſa generi mortalium, honeſtiſſimum uitæ humanæ incitamẽtum. Pro tua ſiquidem forma ô uirgo, expetenda eſt in Græcia mortis conditio, et grauium aſſiduorumq; laborum tolorantia. Talem nimirum inſeris hominum animis fructum planè immortalem, & auro præſtantiorem, parentibusq; ipſis, ſomnoq; dulciſſimo. Nam in gratiam tuam Iouis Hercules, et Ledæ filij multa perpeſſi ſunt, qui quid poſſent, opere declararunt. Quin & tui deſiderio Achilles, & Aiax ad inferos penetrarunt, tuæq; formæ luculentiſſimæ gratia Atarneæ ciuem Solis priuauit lumine.

Quò

Quò enim clarus ſpectatuſq́; rebus geſtis? Hunc immortales mea auctiorem reddent muſæ, quæ Iouis hoſpitalis decus augere ſolent:

Primam hunc orationem iudicialem pro ſeipſo ſcripſiſſe, cùm huius criminis argueretur, Phauorinus in omnimoda historia autor eſt, ac dixiſſe Athenis:

Odiſſea z. Ὄγχνη ἐπ' ὄγχνη γηράσκει, σῦκον δ' ἐπὶ σύκῳ. *hoc eſt,*

Et pyra nata pyris, ficuſq́; in ficubus extant.

Ait autem Apollodorus in chronicis natum illum anno primo, nonageſimæ nonæ olympiadis, perrexiſſeq́; ad Platonem decimo ſeptimo ætatis anno, annoſq́; uiginti apud eum fuiſſe commoratum. Tum uerò ueniſſe Mitylenem principe Eubulo, quarto anno centeſimæ octauæ olympiadis. Verùm Platone primo anno functo uita, ſub Theophilo profectum eſſe ad Hermiam, manſiſſeq́; annos tres. ſub Pythodoto autem ſe contuliſſe ad Philippū ſecundo anno cēteſimæ nonæ olympiadis, Alexandro quintumdecimum iam annum ætatis agente. Athenas uerò conceſſiſſe ſecundo anno centeſimæ undecimæ olympiadis, atq; in Lyceo tredecim annos docuiſſe, ac demum perrexiſſe Chalcidem, tertio anno centiſimæ quartædecimæ olympiadis, morboq́; periſſe, cùm eſſet annorum fermè ſexaginta trium. Quo etiam tempore Demoſthenes in Calabris defunctus ſit ſub Philocle. Fertur autem ob Caliſthenis inſidias in Alexandrum, infenſum fuiſſe Regi, illumq́; ad eum contriſtandum Anaximenem extuliſſe, ac miſiſſe Xenocrati dona. Luſit in eum epigrammate Theocritus Chius, ut ait Ambrion in libro de Theocriti uita, in hunc ſenſum:

Ἑρμέου εὐνούχου, ἠδ' Εὐβούλου ἅμα δούλου
Σῆμα κενὸν κενόφρων τεῦξεν Ἀριστοτέλης. *hoc eſt,*

Hermiæ eunuchi ſimul Eubuliq́; ſepulcrum

Ment

Mente uacans uacuum ſtruxit Ariſtoteles.
Timon quoq; ſic illum agit:
Οὐδ᾽ ἄρ Ἀριστοτέλους εἰκαιοσύνης ἀλεγεινῆς. *hoc eſt,*
Sed neq; Ariſtotelis leuitas miſeranda loquacis.

Hæc uita Philoſophi fuit. Cæterùm nos ipſius quoq; teſtamenta legimus in hunc fermè modum. Bene quidem ac ritè erit, Quod ſi quid contigerit ita legauit Ariſtoteles. Curatorem quidem omnium et per omnia iuſſit eſſe Antipatrum. Quoad uerò Nicanor adoleſcat, curatores ac tutores inſtituit Ariſtomenem, Timarchum, Hipparchum, Cliotelem, et Theophraſtum ſi uoluerit, ac ſi curam ſuſcipere uelit filiorum & Herpylidis, rerumq́; omnium. Cumq́; puella fuerit matura uiro tradi illam Nicanori. Sin uerò puellæ quippiã contigerit, quod abſit, uitáq; prius quàm cõnubio iungatur, ſiue etiam poſtquam nupſerit antequam filios procreet, exceſſerit, Nicanor dominus eſt, ut & de puero & de cæteris dignè nobis ac ſeſe diſponat. Curet autem Nicanor & de puella & de puero Nicomacho, nihil ut illis deſit, patris ac fratris unà implens munus. Quòd ſi Nicanori quidpiam contigerit, quod abſit, ſiue priuſquam puellam duxerit, ſiue poſtquam duxerit, nondum filijs natis, quæ quidem ille inſtituerit, ea rata ſunto. Sin autem uoluerit, et Theophraſtus puellæ curam habeat. Sin aliàs, curatores habito cum Antipatro conſilio & de puella & de puero diſponant, ut eis uidebitur optimum. Curam habeant tutores & Nicanoris mei, & Herpylidis memores. Nanq; erga me ſtudioſa plurimum fuit, cæterorumq́; omnium: & ſi uirum accipere uoluerit, curent, ne indignè nobis locetur. Dentq; illi præterea quæ antea acceperat, de noſtra ſubſtantia, talentum argenti, treſq́;, ſi uoluerit, famulas, & ancillam quam habet & Pyrrhæum puerum. At ſi quidem in Chalcide habitare

*bitare uoluerit, hoſpitium quod ad ortum eſt: ſin autem in Stagyris, paternam domum. Vtrum uerò horum maluerit, ſtudeant procuratores domum ita neceſſaria ſupellectile inſtruere, ut et ſibi honeſtè, et Herpylidi ſufficienter inſtructa uideatur. Curæ ſit autem Nicanori & Myrmecem puerum non indignè nobis ad ſuos referri, cùm eius, quas cepimus, facultatibus. Si autem & Ambracis libera, cumq́; puella uiro tradetur, quingentas illi drachmas, ancillamq́; quam habeat, dari iubeo. Sed & Thaleti præter ancillam quam habet emptam, drachmas mille, & ancillulam. Simo quoq; abſq; priore pecunia, in puerum alium, ſiue puerum emi, ſiue pecuniã dari. Tychonem eſſe liberum cùm puella nupſerit, Philonemq́; et Olympiũ eiusq́; filiolum. Porrò eorũ qui mihi famulantur puerorũ nullũ uendi uolo, ſed hæredes eis uti. Cùm uerò adulti erunt, pro merito dimitti liberos uolo. Curent item ut conſummentur quæ Grillyoni ſunt traditæ exculpendæ imagines. Vbi uerò perfectè erunt, ſuis imponãtur locis. Nicanoris quoq; ac Proxeni quam ſculpendam cogitabam, matriſq́; Nicanoris. Arimneſtri uerò quæ perfecta eſt, ſuo ſtatuatur loco, ut ſit ipſius monumentum, quia ſine liberis defunctus eſt. Matris quoq; noſtræ Cererem in Nemea locet, aut ubicunq; uidebitur. Vbi uerò tumultum fecerit, ibi & Pytiadis ſublata oſſa condat, ſicut ipſa præcepit, ſi ſtat. & ſeruari Nicanoris uotum quod pro illo nouimus. Animalia lapidea cubitorum quatuor Ioui ſeruatori, ac Mineruæ ſeruatrici in Stagyris. Hæ teſtamentorum ipſius ſeries fuit. Fertur autẽ ollas plurimas repertas eſſe, Lyconéq; dicere, illum in*pelui calentis olei lauari ſolitum, oleumq́; uenundare. Quidã utrẽ calẽtis olei ſtomacho illũ imponere conſueuiſſe tradunt, & cùm ſe ad quieſcendum componeret, æream ſphæram tenere in manu pelui ſubiecta, eo conſilio,*

*πυέλῳ.

lio, ut cùm dormientis manu excuſſa ſphæra in ſubditum æreũ uas incidiſſet, ſono illius excitus exurgeret. Eius eſſe præclaras iſtas ſentẽtias legimus. Interrogatus quidnam mendaces lucrarentur, ut cũ uera, inquit, dixerint, nõ illis credatur. Cùm ſibi probro daretur, quòd flagitioſo homini miſericorditer tuliſſet opẽ, non, inquit, mores miſeratus ſum, ſed hominem. Amicis ac diſcipulis iſta conſueuerat dicere, ubicunq; moraretur, Aſpectus quidẽ à circũfuſo aëre lumen accipit, animus autẽ à diſciplinis liberalibus. Sæpe numero cùm in Athenienſes inueheretur, aiebat illos frumenta & leges inueniſſe, uerũ frumẽtis quidẽ uti, nõ autẽ legibus. *Studiorũ liberaliũ amaras radices, fructus autẽ dulces eſſe aſſerebat. Rogatus quidnam cito cõſeneſceret, gratia, inquit. Quid ſit ſpes, uigilãtis, ait, inſomniũ. Diogene caricã porrigẽte, cogitãs niſi acciperet, *uſum eſſe, meditatus ſumẽs, Diogenẽ ait caricã ſimul cũ uſu perdidiſſe. Rurſus ab eo porrectã accipiens, atq; puerili more in ſublime eleuans cùm dixiſſet, magnus Diogenes, eam illi reddidit. Tria dicebat pueris eſſe neceſſaria, ingeniũ, exercitationẽ, diſciplinam. Audierat aliquãdo ſe à quodã maledictis eſſe laceſſitum. Tum ille, abſentem, inquit, etiã uerberet. Dicebat pulchritudinẽ plus, quàm epiſtolas omnes ualere ad commẽdationem. Pleriq; Diogenẽ ita ſtatuiſſe aſſerũt, ipſum autẽ donũ formæ dixiſſe: Socratẽ uerò modici temporis tyrãnidẽ, Platonẽ naturæ priuilegiũ, Theophraſtum tacitã deceptionẽ, Theocritũ uerò eburneum detrimẽtum, Carneadẽ regnum *ſolitarium. Rogatus quo differrent docti ab indoctis, quo, inquit, uiuentes à mortuis. Eruditionem dicebat inter proſpera eſſe ornamẽtum, inter aduerſa refugium. Parentes qui liberos erudiendos curaſſent, longè honorabiliores eſſe his qui ſolum

* παιδείας.

* χρείαν.

* ἀδορυφόρητον.

genuiſſent. Eos enim uiuendi tantum, illos etiam bene beateq; uiuendi autores eſſe. Glorianti cuidam quòd magnæ eſſet urbis ciuis, noli, inquit, hoc attendere, ſed an dignus ſis magna & illuſtri patria. Rogatus quid ſit amicus, una, inquit, anima in duobus corporibus habitans. Homines pleroſq; dicebat ita eſſe parcos, ac ſi ſemper uicturi eſſent: alios tam prodigos, ac ſi continuò morituri. Percõtanti cur honeſta forma præſtãtibus diutius congredimur, cæci, inquit, huiuſce interrogatio eſt. Rogatus quid ex philoſophia lucratus fuiſſet, hoc, inquit, ut iniuſſus ea faciã, quæ plериq; per legũ metũ faciãt. Interrogatus quo pacto diſcipuli egregiè proficerẽt: Si excellentiores, ait, pro ſequentes tardiores non morentur. Loquaci homini cũ illum improbè probris multis obtudiſſet, dicẽti, num te ſatis obtudi? Hercle, inquit, non tibi animũ aduerti. Cauſanti cur *ſtipẽ non bono homini dediſſet, nã & ita contigiſſe ferunt: Non, inquit, homini dedi, ſed humanitati. Rogatus erga amicos quales eſſe debeamus, quales, inquit, eos erga nos eſſe optamus. Iuſtitiã dicebat uirtutẽ animi unicuiq; ſecundum dignitatẽ diſtribuentẽ. Diſciplinam optimum eſſe dicebat uiaticũ ad ſenectutem. Refert Phauorinus in ſecundo commentariorũ illum crebro dicere ſolitũ: Ὦ amici, amicus nemo. Et iſta quidem ad illum referuntur. Conſcripſit autem & complura uolumina, quæ ut ſumma ingenij illius uis, ac præcipua circa omne orationis genus exercitatio clarius eluceat, ſubnectenda neceſſariò exiſtimaui. De iuſticia libros quatuor, de poëtis tres, de philoſophia tres, de republica duo, de rhetorica Gryllus unum, Nerinthus unũ, Sophiſta unum, Menexenus unum, Amatorius unũ, Cõuiuiũ unũ, de diuitijs unũ, Exhortationũ unũ, de anima unũ, de precatione unum, de nobilitate unum, de

* ἔρανον.

uolup

uoluptate unũ, Alexander ſeu de colonis unum, de regno unum,de doctrina unum,de bono tres,de Platonis legibus tres,de eiuſdem Reip.duos,Oeconomicus unũ,de amicitia unũ,Quid ſit tolerare ſiue tolerantia unum,de diſciplinis unum, de his quæ in contentionẽ cadunt duos, Solutiones eorũ quæ in contentionẽ ueniunt,quatuor, Diuiſiones ſophiſticæ quatuor,de cõtrarijs unũ, de ſpeciebus & generibus unũ,de proprijs unũ.Commentaria,ἐπιχειρηματικὰ tres,Propoſitiones de uirtute tres,Obiectiones unum, de his quæ quot modis dicuntur,ſiue ſecundum propoſitum unum,de elementis tres,de ſcientia unum,de perturbationibus iræ unũ,Moraliũ quatuor,de principio unũ, Diuiſiones XVII.Diuiſibiliũ unũ,de interrogatione & reſpõſione duo,de motu unũ,Propoſitiones unũ, Propoſitiones contentioſæ quatuor,Syllogiſmi unũ,Priorum analyticorum nouem, Poſteriorũ analyticorũ maiorũ duo, de quæſtionibus ad diſciplinã pertinẽtibus octo, de meliore unũ, de idea unum,Termini topicorum ſeptem,Syllogiſmorum duo,συλλογιστικὸν & diffinitiones unũ, de eligibili & accidenti unum, de ijs quæ ante locos ſunt unum, Topicorũ ad diffinitiones duo,Perturbationum unum,Diuiſibilium unum, Mathematicus unum,Diffinitiones XIII. Epicherematum duo,de uoluptate unũ, Propoſitionum unum, de uoluntario unum,de pulchro unum,Quæſtiones epichorematicæ XXV. Quæſtiones de amicitia duo, Quæſtiones de anima unum,Politicorũ duo, Politicæ auditionis,ſicut Theophraſti,octo, de iuſtis duo, Artium introductio duo, Artis rhetoricæ duo,ars unum,alia ars duo, Methodicum unum,Artis Theodecti introductionis unũ,Artis poëticæ libros duos, Enthymemata rhetorica, de magnitudine unum, Enthymematũ diuiſiones unum,de dictione duo,de

*συμβουλείας. *cõſilio unum, Collectionis duo, de natura tres, Phyſicon unum, de Archytæ philoſophia tres, de Speuſippi Xenocratisq; philoſophia unũ, ex Timæi Archytæq; diſciplinis ſumpta, unum, aduerſus Meliſſi dicta unum, Aduerſus Alcimæonis dicta unum, aduerſus Pythagoricos unũ, Aduerſus Gorgiam unum, Aduerſus Xenocratem unum, Aduerſus Zenonis ſcita unum, de Pythagoricis unum, de animalibus nouem, Anatomorum octo, Electio anatomorum unum, de compoſitis animalibus unum, de fabuloſis animalibus unum, de non gignendo unum, de plantis duo, Phyſiognomicon unum, Medicinalia duos, de monade unum, Signa tempeſtatũ unum, aſtronomicon ſpeculatiuus unum, de motu unum, de muſica unum, Memoriale unum, Homericarum ambiguitatum ſex, Poëtica unum, Naturalium ſecundum elementa, triginta octo, Inſpectorũ problematum duos, Liberalium diſciplinarum duos, Mechanicus unum, Problematũ ex Democrito ſex, de lapide unum, Parabolæ unum, Inordinata XII. Expoſita generatim XIIII. Iura unum, Olympionice unum, Pythionicæ muſices unũ, Pythicus unum, Pythionicorum *argumenta unum, Dionyſiacæ uictoriæ unum, de tragœdijs unum, Doctrinæ unũ, Prouerbia unum. Lex commendatitia unum, Legum quatuor, Prædicamentorũ unũ, de interpretatione unũ, Reſpublicæ urbium, CLVIII, Seorſumq; ad Philippum de populari, paucorumq; & optimatũ & tyrannorũ Rep. epiſtolæ. Selymbriorum epiſtolæ, ad Alexandrum quatuor, ad Antipatrũ nouem, ad Mentorem unam, ad Ariſtonem unam, ad Olympiadem unam, ad Hephæſtionem unam, ad Themiſtagoram unam, ad Philoxenum unam, ad Democritum uerſus, quorũ initiũ eſt ſanctæ deum, Elegiæ, quarum eſt initiũ, Formoſæ matris filia. Sunt in ſumma uerſus omnes

*ἐλεγχοι.

omnes plus minus quadrageſies quinquies mille, trecenti & triginta. Hæc librorũ illius ſeries, hic numerus, in quibus quid agat ſummatim exponendum eſt. Duplicem eſſe philoſophiæ rationem, alteram uerſari circa actus, appellariq́; πρακτικὴν, alteram in intelligentia & ſpeculatione conſiſtere, & θεωρητικὴν dici. Ad actionẽ pertinere ethicen & politicen, qua in parte tum de publica, tum de familiari re agi. Ad intelligentiã Phyſicen logicenq́; referri. Porrò logicen inſtrumẽtum eſſe exactiſsimũ. Eius cùm geminam deſtinationẽ ac ſcopum ſubieciſſet, ueriſimile ac uerum, ad utranq; duarum maximè rerum uiribus nititur. Namq; ad ueriſimile ſeu probabile, oratoria & dialectica, ad uerum autẽ analytica & philoſophia uſus eſt, nihil omnino omittẽs eorum quæ uel ad inuentionem, uel ad iudicium, uel etiã ad uſum pertinerent. Enimuero ad inuentionis adminicula, atq; ad eas res quæ ſpeculationi & arti inſeruiunt, propoſitionũ multitudinem tradidit, ex quibus quæſtiones probabilium epicheręmatũ elicere affatim licet. Porrò ad iudicandum analytica priora & poſteriora conſcripſiſſe, prioribus aſſumptionum iudicia permittens, poſterioribus collectionis examen tradens. Cæterùm ad iudicãdum ea quæ ſub certamen cadunt, quæq́; in interrogatione uerſantur & contentione ſophiſticorum argumẽtorum, atq; ſyllogiſmis atq; his ſimilibus. Veritatis uerò iudicium earum quidem quæ ſecundum imaginationẽ ſunt actionum ſenſum definiuit. Moralium uerò, ubi de re publica, ac domeſtica, ubi de legibus agitur mentem. Finem autem unum expoſuit, uirtutis uſum in uita perfecta. Felicitatem ait plenitudinem ex tribus maximè bonis conſtantem, ijs nimirum quæ in animo ſunt, quæ & * priora uiribus appellat, ijs quæ ad corpus attinent, ut ſunt bona ualetudo

* πρῶτα τῶν δυνάμεων.

tudo, fortitudo, pulchritudo, cæteraq́; his ſimilia, atq; ijs quæ extrinſecus ueniũt, diuitijs, nobilitate, & claritudine, atq; in hunc modum cæteris, quibus tertiũ locũ aſsignauit. Virtutẽ ad beatã uitam ſibi minimè ſufficere dixit, quippe corporis bonis exterioribusq́; indigere. Miſerũ atq; infelicem fore ſapientem, ſiue doloribus afficiatur, ſiue inopia, & cæteris huiuſmodi incõmodis prematur. Vitiũ autẽ ad miſeriã atq; infelicem uitã ſufficere, quantũlibet corporis affluat bonis. Virtutes ait nõ ſe inuicem ſequi. Fieri enim poſſe, ut prudẽs quiſpiã ac iuſtus, idemq́; intemperãs atq; incõtinẽs ſit. Sapientẽ quidẽ nõ omnino perturbationibus uacare, uerùm perturbari modicè dixit. Amicitiã æquitatẽ eſſe definiuit reciprocæ beneuolẽtiæ. Eius tres ſpecies eſſe tradidit, Eſſe quippe aliã cognationis, aliã amatoriã, tertiam hoſpitalem. Amorẽ non modò cõgreſsionis, uerùm & philoſophiæ eſſe. Amaturũ quoq; ſapientem, neq; acceſſurum ad Rempublicã, ducturumq; uxorẽ, & cum rege unà uicturum. Tribus autem generibus uitæ conſtitutis, primò quod in ſpeculatione, ſequẽti quod in actu, & tertio quod in uoluptate conſiſtit. Speculatiuum genus ſemper prætulit. Liberales diſciplinas ad apprehenſionẽ uirtutis multũ conferre ſenſit. In deſcriptione rerũ naturaliũ præter cæteros rationẽ maximè ſecutus eſt, adeò ut minimarũ quarumq́; rerum reddiderit cauſas. Vnde & naturalium commentariorũ cõplura ſcripſit uolumina. Deum ſicut & Plato incorporalem diffiniuit, eiusq́; prouidentiã ad cœleſtia uſq; pertingere, ipſum uerò immobilẽ eſſe. Porrò terrena omnia ad cœleſtiũ cõgruentiã ordinemq́; diſponit. Præter elementa iſta quatuor eſſe & quintũ aliud, ex quo cœleſtia cõſiſtant, eiusq; motum orbicularẽ eſſe uariũ. Animã item incorpoream, primamq́; eſſe ἐντελέχειαν, corporis nempe

natu

naturalis & organici potẽtia uitã habẽtis. Eſt autẽ ea iuxta illum duplex. Entelechiam uerò appellat, cuius ſit ſpecies quædã incorporea. Altera ex his quidẽ ſecundum potentiam, ut eſt Mercurius in cera, informis quidẽ, ſed idoneus ad percipiẽda lineamẽta, ſicut itẽ in ære ſtatua. Secũdum uerò habitum Entelechia dicitur, ea quæ eſt conſummatæ ac perfectæ Mercurij ſtatuæ. Naturalis autẽ corporis dixit, nam ſunt corpora alia quidẽ manu & arte elaborata, ut ſunt quæ ab artificibus fiũt, puta turris atq; nauis. Alia uerò ſic à natura prodeunt ut arbores, et animaliũ corpora. Porrò organici dixit, hoc eſt, ad aliqd parati & cõditi, ut eſt ad uidẽdum oculus, auriſq; ad audiẽdum. Virtute autẽ uitã habẽtis, utputa in ſeipſo. Virtute autem uel potẽtia minus eſt ſecundũ efficaciã. Secundũ actionem autẽ, ut uigilãs habere animã dicitur. Secundũ habitũ autẽ, ut dormiẽs. Vt igitur & hic intelligatur, adiecit potentia. Multa igitur eiuſmodi & alia, & de alijs multis in hunc modũ philoſophatus eſt, quæ perlongũ eſſet numerare. Cunctis enim in rebus ſummo ſtudio atq; induſtria fuit, inuentioniſq; incredibili copia uiguit, ut ex his quæ ſuprà annotauimus uoluminibus conſtat, quæ ad quadringentorum numerũ ferè perueniunt, de quibus nihil ambigitur. Nam ſunt & alia complura quæ ipſi aſcribuntur uolumina atq; ſententiæ. Verumenimuerò octo fuere Ariſtoteles. Primus hic ipſe. Secũdus qui Athenis rempub. adminiſtrauit, cuius etiã iudiciales leguntur orationes ſanè quàm elegantes. Tertius qui Iliadem Homeri ſcripſit. Quartus Siculus orator, qui ad Panegyricum Iſocratis reſcripſit. Quintus qui cognominatus eſt Mythus, Aeſchinis Socratici neceſſarius. Sextus Cyrenaicus, qui de poëtica ſcripſit. Septimus pædotriba cuius meminit Ariſto-

xenus in Platonis uita. Octauus grammaticus obſcurus & ignobilis, cuius de pleonaſmo ars legitur. Huius autem Stagyritæ philoſophi complures quidem fuere diſcipuli, ſed omnibus maximè præcelluit Theophraſtus, de quo modo dicendum eſt.

THEOPHRASTVS ERESIVS.

THeophraſtus Ereſius Melanti, ut Athenodorus in octauo deambulationum libro ait, fullonis filius, primo quidem in patria Leucippi ciuis ſui auditor fuit, inde cũ Platonem audiſſet, ſe ad Ariſtotelem contulit. Eo item in Chalcidem profecto illi in ſcholæ regimine ſucceſſit, olympiade cxiiii. Fertur ipſius quoq; ſeruus Pompylus nomine philoſophus fuiſſe, ut refert Myronianus Amaſtrianus in primo ſimilium hiſtoricorũ capitum. Fuit autem Theophraſtus uir ſummæ prudẽtiæ, ſtudijq; ſingularis, atq; ut ſcribit Pamphila trigeſimo commentariorum libro, Menandrũ ipſum comicũ inſtituit. Erat item beneficus in primis, & maximè affabilis. Eũ Caſſander ſuſcepit, Ptolemæusq; ad illũ miſit. Adeò autẽ Atheniẽſibus acceptus fuit, ut cũ illũ Agnonides impietatis accuſare auſus eſſet parũ abfuerit, quin ipſe ob eã rem crimẽ ipſum in ſe retorqueret. Accurrebãt ad illũ audiẽdũ diſcipuli ad duo millia. Hic in epiſtola ad Phaniam peripateticũ inter cætera, de iudicio quoq; ita locutus eſt. Tantũ abeſt, inquit, ut populi frequentiã cõuocẽ, ut ne cõſeſſum quidẽ eiuſmodi admittã, qualẽ abiectiſſimus quiſq;. Porrò recitationes emẽdationis autores ſunt. Protelare autẽ omnia, atq; negligere nõ iam ferũt ætates. In ea epiſtola ſcholaſticũ nominat. Cũ tamẽ eſſet huiuſmodi, ſeceſſit ad tempus & ipſe et philoſophi reliqui. Quippe Sophocles Amphiclidæ filius legẽ tulerat, uti ne quis philoſophorũ præeſſet ſcholæ,*

* καταλαζονῶνται.

læ, niſi id ſenatus ac plebs decreuiſſet: qui ſecus faceret, capitale eßet. Verũ ſequẽti anno denuo reuerſi ſunt. cũ à Philone Sophocli dies dictus eſſet. Quo tẽpore Athenienſes ea lege abrogata Sophoclẽ talentis quinq; multarunt, decreueruntq; philoſophis reditum, ut & Theophraſtus remaneret, ſcholamq; ut antea regeret. Eũ, cũ antea Tyrtamo illi nomen eſſet, ob diuinam elocutionem, Ariſtoteles Theophraſtum appellauit. Cuius & filiũ Nicomachum tametſi is præceptor eſſet, amauit, ut Ariſtippus in IIII. de antiquis delitijs meminit. Fertur Ariſtoteles de Theophraſto & Calliſthene idẽ quod de ſe & Xenocrate Plato, ut prædiximus, dixerat. Dixiſſe enim quòd hic pro excellẽti acumine ingenij cũcta facilimè aßequeretur & exponeret, ille tardus et obtuſus eßet ingenio, hũc fræno, illũ egere calcaribus. Dicitur et priuatim hortũ poſt Ariſtotelis diſceßum poſſediſſe, Demetrio Phalereo familiari ſuo in hoc ſibi cooperãte. Nobiles ſunt et huius illæ ſentẽtiæ: Citius credendũ dicebat infræni equo, quã uerbo incõpoſito. Ad illũ qui in cõuiuio penitus tacebat, ſi quidẽ, ait, imperitus es, prudenter facis: ſin uerò peritus, imprudenter. Habebat & illud ſemper in ore, Sumptus precioſißimus tempus eſt. Obijt ſenex ætatis anno LXXXV. cũ modicè à labore quieuiſſet. In quem etiam eſt noſtrũ epigramma:

Οὐκ ἄρα τοῦτο μάταιον ἔπος μερόπων τινὶ λέχθη
 Ῥήγνυσθαι σοφίης τόξον ἀνιέμενον.
Δὴ γὰρ καὶ Θεόφραστος ἕως ἐπόνει μὲν, ἄπηρος
 Ἦν δέμας, εἶτ' ἀνεθεὶς κάτθανε πηρομελής. hoc eſt,

Haud uanè quidam, ſtudij, ſi fortè relaxes,
 Rumpi arcum dixit, quiſquis homo ille fuit.
Nam uegetus Theophraſtus erat firmusq; labore.
 Laxauit poſtquam membra labore, obijt.

Aiunt illum, cùm rogaretur à diſcipulis, num quippiam illis mandare uellet, dixiſſe, nihil quidem quod imperaret ſe habere, niſi quòd multa dulcia gloriæ obtẽtu uita mentitur. Nos *uerò cũ uiuere incipimus, tunc morimur.* Nihil *enim eſt inanius amore gloriæ.* Sed *eſte felices, uerbumq́; iſtud aut omittite, grandis enim labor eſt: aut illi intẽdite, magna enim illi gloria prouenit.* Porrò *uitæ uanitas amplior quàm utilitas eſt.* Verum *mihi quidem non iam quid agendum ſit conſulere ſuppetit, uos autẽ quid faciendum erit, deliberabitis.* Iſta *dicentẽ exhalaſſe animam tradunt.* Eum *uerò, ut fama eſt,* Athenienſes *pedibus omnes proſecuti, publicè honorauerunt.* Refert Phauorinus *illum iam uetulum lectica circunferri ſolitum, idq́; dicere* Hermippum, *eumq́; id ex* Arceſilai Pitanæi *hiſtoria ſumpſiſſe inter ea uerba, quæ ad* Lacydem Cyrenenſem *habuit.* Reliquit *autem & ipſe ingenij ſui complura monumenta, & ipſa digniſſima ſum arbitratus quæ adnotarẽ.* Sunt *autem iſta,* Priorum *analyticorũ tres, poſteriorũ analyticorum ſeptẽ, de ſolutione ſyllogiſmorũ unum, analyticorum epitome unum,* Deductorum *locorũ duo,* Speculationes *eorũ quæ circa contentioſam orationem uerſantur, de ſenſibus unum, ad* Anaxagorã *unũ, de* Anaxagora *unum, de* Anaximene *unum, de* Archelao *unum, de ſale nitro aluminis unum, de his quæ durantur in lapides duo, de indiuiſibilibus lineis unum, auditionis duo, de uentis unum, uirtutum differentiæ unum, de regno unum, de regis inſtituto unũ, de uitis tres, de ſenectute unum, de* Democriti *aſtrologia unum, de his * quæ in ſublimi fiunt unum, de imaginibus unum, de ſuccis, cute, & carnibus unum, διακόσμου unum, de hominibus unum, dictorum* Diogenis *collectio unum, diffinitionum tres,* Amatorius *unum, alius de amore unũ,*

de

de fœlicitate unum, de ſpeciebus duo, de caducis unum, de
**afflatione dei unum, de Empedocle unum, de epicherematis* XVIII. *Controuerſiarum tres, de uoluntario unum,* *ἐνθουσιασμοῦ.
Abbreuiatio Reip. Platonis duo, de diuerſitate uocis animalium eiuſdem generis unum, de his quæ ſubitò apparēt unum, de his quæ morſui & uulneri patent unum, de animalibus quæ ſapere dicuntur unū, de his quæ in ſicco morantur duo, de his quæ colores immutant unum, de his quæ latibula & foſſas faciunt unum, de animalibus ſeptem, de uoluptate, ſicut Ariſtoteles, unum, alius de uoluptate unū. Quæſtiones XXIIII. *de calido & frigido unum, de uertigine & obtenebratione unum, de ſudore unum, de affirmatione & negatione unum, Calliſthenes, ſiue de luctu unum, de laboribus unum, de motu tres, de lapidibus unū, de peſtilentijs unum, de* * *exanimatione unum, Megaricus* *λειποψυχίας.
unum, de atra bile unū, de metallis duo, de melle unum, de Metrodori collectis unum, de æreis duo, de ebrietate unū, Legum ſecundum elementa XXIIII. *Legū epitome decem, ad diffinitiones unum, de odoribus unum, de uino & oleo primarum propoſitionum* XVIII. *Legiferorum tres. Politicorum tres, Politicon ad tempora quatuor, Ciuilium conſuetudinū quatuor, de optima Republica unum, Problematum collectionis quinque, de prouerbijs unum, de cōcretionibus & liquefactionibus unum, de igne duo, de ſpiritibus unum, de paralyſi unum, de ſuffocatione unum, de* * *amentia unum, de paſſionibus unum, de ſignis unum, Sophiſmatum duo, de ſyllogiſmorum ſolutione unum, Topicorum duo, de* * *cruciatu duo, de pilis unum, de tyrannide unum, de aqua tres, de ſomno & inſomnijs unū, de amicitia tres, de* **liberalitate duo, de natura tres, de naturalibus* XVIII. *de naturaliū abbreuiatione duo, Naturaliū octo,*

*παραφροσύνης. *τιμωρίας. *φιλοτιμίας.

aduer

*aduerſus Phyſicos unum, de naturalibus hiſtorijs decem. Naturalium cauſarum octo, de * humoribus quinque, de mendacio uoluptatis unum, de anima quæſtio una, de indubitata fide unum, de ſimplicibus dubitationibus unũ, Harmoniacon unum, de uirtute unum, Occaſiones, ſiue cõtradictiones unum, de negatione unum, de ſententia unum, de ridiculo unum. * Meridianorũ duo, diuiſiones duæ, de differentijs unum, de iniurijs unum, de laude unum, de experientia unũ, Epiſtolarũ tres, de * fortuitis animalibus unũ, de ſelectione unũ, Laudes deorum unum, de ſolennitatibus unum, de felicitate unum, de enthymematis unum, de inuẽtis duo, Scholarum moralium unum, Morales figuræ unũ, de tumultu unũ, de hiſtoria unum, de iudicio ſyllogiſmorũ unum, de mari unũ, de aſſentatione unum, ad Caſſandrum de regno unum, de comœdia unũ, de meteoris unum, de dictione unum, Verborũ collectio unum, Solutiones unũ, de muſica tres, Naturalium opinionũ XVII. Naturaliũ epitome unum, de gratia unum, Morales figuræ unũ, de falſo & uero unum. Hiſtoria eorũ quæ de deo dicuntur, ſex, de dijs tres, de menſuris unum, Megacles unum, de legibus unum, de iniquis legibus unum, Xenocraticorum collectanea unum, Confabulationes unum, de iuramẽto unũ, Oratoria præcepta unũ, de diuitijs unum, de poëtica unũ, Problemata ciuilia, naturalia, amatoria, moralia unum, Prouerbiorum unum, Problematũ collectio unum, de problematibus naturalibus unum, de exemplari unum, de propoſitione & narratione unum, de poëtica alius, unum, de ſapientibus unum, de concilio unum, de ſolœciſmis unum, de arte oratoria unum, de artibus oratorijs ſpecies ſeptem, de ſimulatione unum, Commentariorum Ariſtotelicorum ſiue Theophraſticorum ſeptem, Hiſtoricorum geometricorum*

*χυλῶν.

*Δειλινῶν.

*αὐτομάτων.

corum

*corum quatuor, Epitome Ariſtotelis de animalibus ſex, de dijs epicherematũ duo, Quæſtiones tres, de regno duo, de cauſis unum, de Democrito unum, de calumnia unum, de generatione unum, de animalium prudentia & moribus unum, de motu duo, de uiſu quatuor, ad terminos duo, de eo quod eſt dari unum, de maiore & minore unum, de muſicis unum, de diuina felicitate unum, ad eos qui erant ex academia unum, Exhortatorius unum. Quo pacto ciuitates optimè inhabitentur unum, Commentaria unum, de * riuo qui erat in Sicilia unum, de conceſsis unum. Qui ſint modi ſciendi unum, de falſo tres, Ante topica unum, Aſtrologicæ hiſtoriæ ſex, Arithmeticarum hiſtoriarum argumentum unum, Acicharus unum, de iudicialibus orationibus unum, Epiſtolæ ad Aſticreontem Phaniam, & Nicanorem de pietate unum, Euiadis unum, de * temporibus unum, de proprijs orationibus unum, de liberis educandis unum, alius diſſerens de eadem re unum, de diſciplina, ſeu de uirtutibus, ſiue de frugalitate unum, Exhortatorius unum, de numeris unum, Diffinitiones de dictione ſyllogiſmorum unum, de cœlo unum, Politici duo, de natura unum, de fructibus & animalibus, quæ in ſumma complexa ſunt uerſibus mille ſupra centum octoginta duobus. Tot ab eo uolumina elaborata ſunt. Legi autem & ipſius teſtamentũ in hæc uerba: Bene quidem, ut ſpero erit. Cæterùm & ſi quid ſecus contigerit, iſta ſtatuo. Domeſticam omnem ſuppellectilem Melanti & Pancreonti Leontis filijs trado. Porrò ex his quæ ab Hipparcho ſuppeditata ſunt, iſta mihi fieri uolo: quæ circa ſcholam ſunt, atque ſpectacula perfici, uel ſi quid circa ea in melius poſsit ornari. Dehinc Ariſtotelis imaginem eo in templo collocari, ac donaria reliqua, quæq; antea in tẽplo erant. Deinde*

* ῥύακος.

* καιρῶν.

*port

κγαίδιον. * porticum, quæ ſecundum ſcholam erat, ex ædificari priore non deteriorem, tabulasq; in quibus orbis ſitus ſunt, in inferiore porticu reponi, aram quoq; conſtrui, ita ut neque profectio neq; honeſtas deſideretur. Volo autem & Nicomachi imaginem abſolute perfici. Opus quidem Praxiteli iniunctum eſt. Reliqua uerò impenſæ ab eo fieri. Statui autem illam iubeo ubicunque illis uiſum fuerit, quibus cura erit rerum cæterarum, quiq; teſtamento inſcripti ſunt. Ac de templo quidem ac donarijs in hunc modum ſtatuo. Fundum uerò quidem Stagyris habemus, Callino lego, librosq; omnes Neleo. Hortum autem & deambulationem, ædesq; omnes horto adiacentes amicis inſcriptis lego, quiq; uoluerit in eo unà uacare literis, atque ſimul philoſophari, quandoquidem fieri non poteſt, ut quiuis ſemper peregrinetur, ea tamen lege, ut neque illum alienent, neq; ut proprium quiſquam poſsideat, ſed ueluti ſacrum quiddam cōmuniter ab hominibus poſsideatur, quique ſe inuicē amicè ac familiariter utantur, ſicuti congruum ac iuſtum eſt. Sint autem qui illo communiter utentur, Hipparchus, Neleus, Strato, Callinus, Demoticus, Demaratus, Calliſthenes, Melantis, Pancreon, & Nicippus. Licere autem ſi philoſophari uelit, & Ariſtoteli Midiæ Pythiadisq; filio, horum eſſe participem. Ipſiusq; curam diligentiſsimè habere maiores natu, ut quammaximè ad philoſophiam inſtituantur, nosq; ſepelire in horti parte, quæ eis maximè commoda uidebitur, nihil ſuperfluū circa funus tumulum'ue faciendo. Vt autem dictū eſt, poſtea quàm nobis rectè curata ſunt omnia, cùm fanum & monumētum & hortus & ambulatorium reparata & refecta erunt, unà & Pompylum hunc, qui inhabitat, eà curare uolo, aliarumq; rerum quemadmodum prius, curā habere, illiusq; cōmodis proſpi

proſpicere qui iſta habēt. Pompylo autē & Threpte dudum liberis, qui magno nobis uſui fuerunt, ſi quid antea à nobis præſtitū eſt, & quæ illi acquiſierunt, & quæ nunc illis ac Hipparcho dari conſtitui, drachmas bis mille, tutò ac firmiter hæc illis poßidenda cenſeo, ſicut & ipſis Melanti & Pancreonti ſæpius dixi, cunctaq́; mihi annuerūt. Do autē illis & Somatalem, & ancillam. Ex pueris autem Molonem quidē & Cimonem, & Parmentem iam nunc liberos dimitto. Manem uerò & Calliam cùm annos quatuor in horto perſeuerauerint, in cultu & labore ſe ita gerentes, ut culpari iuſtè non poßint, liberos dimitti iubeo. Domeſticæ uerò ſupellectilis cum Pōpylo quantū uiſum fuerit curatoribus ſufficere datū fuerit, quod reliquū erit, conflare. Demotimo Cariona do, Donacemq́; Neleo. Eubiūm uenum dari placet. Dabit autem Hipparchus Callino drachmas ter mille. Melanti uerò & Pancreonti, niſi Hipparchū intueremur & antea nobis fuiſſe perutilem, & nunc in ſuis rebus magnum pertuliſſe naufragium, mandaremus profectò ea cum Melanto, & Pancreonte educere. Quoniam uerò non illis facilè fore animaduerti, cùm illo unà diſpenſare ac exequi, commodiusq́; illis arbitratus ſum, ſi quid ab Hipparcho conſtitutum acceperint. Dabit autē Hipparchus Melāto & Pancreonti utriq; talentū, daturus & curatoribus ad ea quæ in teſtamēto ſcripta ſunt perficienda ſumptus neceſſarios, ſuo quæq; tēpore. Quæ cū impleuerit omnia, abſolutus erit, ac liber à debito omni, & omnibus quæ cōtraxerat mecū inſtrumentis. Quòd ſi qd meo nomine Hipparcho in Chalcide prouenit emolumenti, hoc totū eius erit. Curatores autē earū rerū quæ teſtamēto inſcriptæ ſunt, hi erunt, Hipparchus, Neleus, Strato, Callinus, Demotimus, Calliſthenes, Cteſarchus.*

* συμβολαίων.

chus. Porrò teſtamenti exemplaria Theophraſti anulo ſignata apud Hegeſiā condita ſunt. Hipparchi teſtes Calippus, Pellaneus Philomelus, Euonymeus, Lyſander, Hybees, Philon Alopecenſis. Teſtamentum alterum accepit Olympiodorus. Teſtes ijdem fuere. alterum accepit Adimanthus. Tulit autem Androſthenes filius. Teſtes Aimneſtus Cleobuli filius Lyſiſtratus, Phidonus Thaſius, Strato Arceſilai filius Lampſacenus, Theſippus, Theſippi filius è figulis, Dioſcorides Dionyſij Epicephiſius. Hæc ſeries teſtamentorum illius fuit. Sunt qui dicant Eraſiſtratum medicum huius fuiſſe auditorem, & fieri poteſt. Succeſsit autem illius ſcholæ Strato.

STRATO LAMPSACENVS.

STrato Arceſilai filius Lampſacenus, cuius in teſtamẽto mentionem fecit Theophraſtus, uir eloquentiſsimus fuit. Phyſicus autẽ iccirco appellatus eſt, quòd in ea ſpeculatione præ cæteris diligẽtiſsimè uerſatus eſt. Fuit autẽ & præceptor Pptolemæi Philadelphi, à quo talentis LXXX. donatũ aiunt. Enimuerò ſcholæ præfici cœpit, ut Apollodorus in Chronicis refert, Olymp. CXXIII. eamq; annos XVIII. tenuit. Ferũtur eius de regno libri tres, de iuſtitia tres, de bono tres, de dijs tres, de magiſtratibus tres, ſeu duos, de uitis, de felicitate, de regia philoſophia, de fortitudine, de inani, de cœlo, de ſpiritu, de natura humana, de generatione animaliũ, de cõcubitu, de ſomno, de inſomnijs, de uiſu, de ſenſu, de uoluptate, de coloribus, de morbis, de iudicijs, de uiribus, de metallicis machinis, de fame, de obtenebrationibus, de leui et graui, de afflatione, de tẽpore, de cibo & incremẽto, de animalibus, de quibus dubitatur, de fabuloſis animalibus, de cauſis, ambiguorum ſolutio, locorum principia, de accidenti, de diffinitione, quid ſit magis & minus, de iniuſto, de priore & poſte-

riore. Inuentorum elenchi duo, de commentarijs ambigitur. Epiſtolæ *quarum eſt initium,* Strabo Arſinoë *ſalutem, quadringentæ quinquaginta.* Hunc *aiunt adeo fuiſſe tenuem, ut ſine cenſu moreretur.* In *quem hoc ſcripſimus epigramma,*

Λεπτὸς ἀνὴρ δὴ προσεχρήσατο χρησμοῖς
Στράτωνα τοῦτον φημὶ τὸν λαμψακηνόν
Λάμψακος ὅν ποτ' ἔφυσεν, ἀεὶ δὴ νόσοισι παλαίων
Θνήσκει λαθὼν. οὐδ' ᾔσθετο θανάτου. *hoc eſt,*
Corpus erat tenuis ſi non oracula fuiſſent,
Stratona dico, ſi neſcis, Lampſacenum.
Qui morbis ſemper fuerat luctatus acerbis
Tandem ſine ullo ſenſu mortis occidit.

Fuerunt autem Stratones *octo.* Primus Iſocratis *auditor.* Secundus *hic ipſe.* Tertius *medicus,* Eraſiſtrati *diſcipulus, ſiue, ut quidam aiunt, alumnus.* Quartus *hiſtoricus,* Philippi *&* Porſei *qui aduerſus* Romanos *pugnauerunt, geſtorum ſcriptor.* Sextus *poëta epigrammatum.* Septimus *antiquus medicus, ut ait* Ariſtocles. Octauus *peripateticus, qui uixit* Alexandriæ. *Porrò* Phyſici *iſtius feruntur teſtamenta in hunc modum.* Iſta *ſi quid ſiniſtre accidat diſpono.* Ea *quidem quæ domi ſunt* Lãpyrioni, *&* Arceſilao *relinquo omnia.* Porrò *ex pecunia quam* Athenis *habeo, primum quidem curatores iuſta, & quæ poſt funus fieri ſolenne eſt, diligenter curabũt, nihil neq; ſuperfluè, neq; illiberaliter agentes.* Erunt *autẽ teſtamenti curatores,* Olympicus, Ariſtides, Mneſigenes, Hippocrates, Epicrates, Gorgylus, Diocles, Lycon, Athanes. * Scholam *quidem* Lyconi *relinquo.* Namq; *alij ſunt uel ſeniores uel occupati.* Rectè *autem facient reliqui, ſi hoc ipſum ſuo iudicio firmauerint.* Libros *illi omnes, præterquam quos ipſi ſcripſimus,* *διατριβήν.

O pſimus,

pſimus, relinquo, uaſa etiam omnia conuiuij ſtramentaq́;, & pocula. Dent autem Epicrati curatores drachmas quingentas, & unum ex pueris quemcunq; Arceſilaus iudicabit. Primùm quidem Lampyrion & Arceſilaus pacta tollant quæ pro Hyræo Daippus ſtatuit, nihilq́; debeat, neq; Lampyrioni neq; Lampyrionis hæredibus, ſed liber ſit ab omni *chirographo. Dent illi curatores drachmas quingentas, & ex pueris unum quencunq; probarit Arceſilaus, ut is qui nobiſcum multum laborauit, magnoq́; nobis uſui fuit, habeat unde uiuere honeſtè poßit. Diophantum præterea dimitto liberum, & Dioclem, & Album. Simmiam autem Arceſilao reddo. Sed & Dromonē liberum relinquo. Vbi uerò Arceſilaus aduenerit, computet Hyræus cum Olympico & Epicrate cæteriſq; curatoribus funeris, aliorumq́; ſolennium ſumptus. Quod autem pecuniæ reliquum erit, accipiat Arceſilaus ab Olympico, nihil ei moleſtiæ exhibens per tempora & annos. Tollat autem & pacta Arceſilaus quæ compoſuit Strato cum Olympico, & Amenia, condita penes Philocratem Tiſameni filium. Monumentū uerò faciant, ut uidebitur Arceſilao & Olympico & Lyconi. Atq; hic quidem, ut fertur, teſtamēti illius ſumma fuit, ſicut ipſum collegit Ariſto eius neceſſarius. Cæterùm Strato ipſe, ſicut & ſupra declaratum eſt, uir inſignis, & ſumma admiratione dignus fuit, in omni orationis genere uerſatus, ſed phyſicæ maximè ſtudijs excellens, quod genus & antiquius eſt, & multorum præclara ingenia exercuit. Succeßit in eius locum Lycon.

*συμβολαίν.

LYCON TROADENSIS.

Lycon Aſtyanactis filius Troadenſis, uir eloquens, educandis, inſtituendiſq́; pueris maximè idoneus fuit. Aiebat enim adiungi neceſſariò pueris pudorem, & laudis

ſtud

ſtudium, uelut equæ* calcar atq; frænum. Porrò ipſius locutio & interpretationis copia hinc apparet. Ait enim in uirginem pauperem hoc modo, Graue onus eſt patri puella, præ dotis inopia, excurrens in flore ætatis. Vnde & Antigonum de illo hoc dixiſſe ferũt, poßibile non eſſe ſuaueolentiam mali atq; gratiam aliorſum transferri, ſed in ipſo homine ueluti in arbore ſingula quæ dicerentur oportere inſpici. Cæterùm quia in dicendo erat ſuauißimus, idcirco quidam etiam ipſius nomini g, literam adijciebant, ut eſſet Glycon, quod dulcedinem ſonat. Porrò in deſcribendo ſui dißimilis erat. In hos uerò qui quoniam dum tempus eſſet non didicerant, pœnitentia ducereñtur, idq; reuocare cupiebant, in hunc modum iocabatur. Dicebat enim eos qui ignauiæ ſuæ ſeram pœnitentiam uoto ſarcire quærerent, impoßibili ſeipſos arguere. Qui autem uellent, planè eos aiebat excidiſſe ratione, ueluti diſtorta regula naturã recti explorantes, ſeu faciem perturbata aqua uel ſpeculo peruerſo. Quin & ad forenſem quidem coronam com plures proficiſci, uerùm ad olympiacam, aut paucos aut neminem. Sæpe Athenienſibus conſulens magno illis emolumẽto fuit. Erat uerò mundißimus cultu, adeò ut ueſtium incredibili mollicie ac nitore uteretur, ut Hermippus refert, ſed exercitatißimus ac ualido ſanoq; corpore effectus eſt, omnemq; athletarum habitum præferebat, cùm, autore Antigonò Caryſtio, antea* fractiori, & graciliori eſſet corpore. Quocirca & in patria luctatus fertur, more patrio, atq; pilæ ludo exercuiſſe. Erat autem Attalo & Eumeni in primis charus atq; inter paucos amicißimus, qui & illum ſæpenumero regia magnificentia donabãt. Tentauit & Antiochus illum habere apud ſe, ſed ſpe ſua fruſtratus eſt. Adcò autem inimicus erat Hieronymo peripatetico

*μύωπα.

*ὠτοθλαδίας καὶ ἱμαντίς.

*ἱτνέουν tico, ut ſolus * aniuerſario die ad illum non proficiſceretur, de quo in Arceſilai uita diximus. Porrò ſcholæ principatum tenuit annos duos ſupra quadraginta, cùm illum ſibi ſucceſſorem in teſtamento Strato reliquiſſet, olymp. CXXVII. Quin & Panthœdi quoq; dialectici auditor fuit. Obijt autem annos natus ſeptuaginta quatuor, afflictus podagræ morbo. In quem noſtrum eſt epigramma,*

Οὐ μὰ τὸν, οὐδὲ λύκωνα παρήσομεν. ὅττι ποδαλγὴς
  Κάτθανε θαυμάζω τοῦτο μάλιστα δ' ἐγὼ
Τὴν οὕτως ἀΐδαο μακρὴν ὁδὸν, ἣν πρὶν ὁ ποσσὶν
  Ἀλλοτρίοις βαδίσας ἔδραμε νυκτὶ μιῇ. *hoc eſt,*

Prætereunda mihi non ſunt & fata Lyconis,
  Fecerat infirmum quem ualetudo pedis.
Nanq; pede alterius ſemper cùm nixus adiret,
  Tam longam miror nocte uolaſſe uiam.

Fuerunt & alij Lycones, Primus Pythagoricus, Secundus hic ipſe, Tertius uerſificator, Quartus epigrammatum poëta. Huius quoq; philoſophi teſtamentum huiuſce reperimus. Iſta equidem ſtatuo de rebus meis, ſi quidem hunc morbum ferre nequiuero. Ea quidem quæ domi ſunt, omnia Aſtyanacti & Lyconi fratribus do, atq; ex his reddendum cenſeo, quæ Athenis poſſedi à quouis ſumpta, ſiue exacta, quæq; in funus cæteriſq; ſolennibus impenſa fuerint. Quæ uerò in urbe & Aegina habeo, Lyconi præcipuè do, quòd is nomen ferat noſtrum, mecumq; diutiſſimè, atq; cum ſummo amore ſit commoratus, ſicut dignum erat, quippe qui filij tenebat locum. Porrò Peripatum amicis ac neceſſarijs relinquo, Bulloni, Callino, Ariſtoni, Amphioni, Lyconi, Pythoni, Ariſtomacho, Heraclio, Lycomedi, Lyconi fratrueli. Præficiant autem ipſi quemcumq; permanſurum in ſchola, maximeq; utilem futurum, exiſtimauerint. Eis uerò

ro conſentiant & reliqui familiares, & mei & loci gratia. Cæterùm funus & crematio curæ erit Buloni & Callino & amicis cæteris, uti ne illiberalis, neu ſuperflua ſit. Eas uerò quæ mihi erant in Aegina partes, poſt diſceſſum meum diuidat Lycon adoleſcentibus, in uſum olei, ut ex eo mei & eius qui me honorauerit utilitate paretur iuſta memoria, ſtatuamq; noſtram locet eo loco ubi conuenienter ſtare eam perſpexerit. Cooperetur autem unà & Diophantus & Heraclides Demetrij filius. Ex his autem quæ in urbe ſunt, reddat Lycon omnibus quæ prædixi præſens poſt ipſius diſceſſum, ſequanturq; Bulon & Callinus, & quæcunq; in funere ac ſolennibus cæteris impenſa fuerint. Tollat autem ea ex his rebus domeſticis, quæ ambobus communiter à me relicta ſunt. Honoret item & medicos Paſithemin & Midam dignos profectò magno & honore & pretio, ob ſummam in me diligentiam, & artem. Lego & Callino filio* paternas duas, uxoriq; illius gēmas duas, tapetasq; alterum uilloſum, alterum purum, & ſagum & duo puluinaria ex omnibus quæ reliqua ſunt optima, ut quantum ad honoris rationem attinet, ne iſtorum obliti uideamur. De his autem qui mihi ſeruierunt, ſic ſtatuo. Demetrio quidem iam diu libero redemptionis pretium remitto, & quinq; minas do, & pallium & tunicam, ut qui mecum diu & multum laborauit, honeſtè uitam exigat. Critoni autem Chalcedonenſi ſimiliter redemptionis pretia relaxo. & minas quatuor itidem dari iubeo. Micrum liberum dimitto, ac eum Lyco nutriat, & annos ſex ab hoc tempore deinceps erudiat. Charetem itidem dimitto liberum, nutriatq; illum Lyco, duasq; illi minas do, & libros meos relictos. Eos uerò qui necdum editi ſunt, Callino, ut illos edat diligenter. Sed & Syro libero minas

*ῥοιάκων, et gē mas, ἐγκυκλέων.

quatuor lego, & Menodoram do, & ſi quid mihi debet, κάμφιταπον· *relaxo. Hylaræ item quinq; minas & * tapetem uilloſum, & duos puluinos, & periſtroma, & lectum quencunq; uo luerit. Liberam item dimitto Micri matrem, & Noëmonē, & Dionē, & Theonem, & Euphranorem, & Hermiam, & Agathonem, ubi biennij tempus impleuerit, dimittit liberum iubeo, & lecticarios. Ophelionem quoq; & Poſsidonium cùm annos quatuor peregerit, itidem liberari uolo. Demetrio præterea & Critoni, & Syro ſingulis lectū & ſtragulam ueſtem ex reſiduis relinquo, ut Lyconi conuenire uidebitur. Iſta illis donabuntur, qui profectò oſtenderunt quàm ſolicitè ſibi commiſſa peregerint. De ſepultura uerò uidebit Lycon, ſiue me hic, ſiue domi ſepelire maluerit. Certo enim mihi perſuaſum eſt, illum quod conueniat, honeſtumq; ſit, nil ſegnius cernere quàm nos. Cùm uerò pro dignitate præſtiterit hæc omnia, rata ſit illi eorum quæ hic ſunt omniū largitio. Teſtes Callinus, Hermioneus, Ariſton Chius, Euphronius Pæanienſis. Adeò autem ſapienter ille geſsit omnia quæ pertinent ad eruditionem & ſtudia humanitatis, ut ad teſtamenta quoq; ſua nihilominus diligentiam prudentiamq; pertenderit, ita ut in ea quoq; parte ſit ſtudioſè imitandus.*

DEMETRIVS PHALEREVS.

DEmetrius Phanoſtrati filius Phalereus, auditor quidem fuit Theophraſti, cæterùm cùm apud Athenienſes concionaretur, urbi præfuit annos decem, æreisq; ſtatuis honoratus eſt trecentis ſexaginta, quarum plures equeſtres erant, & in curribus ac bigis ſtabant, ſummoq; ſtudio intra trecentos dies conſummatæ erant. Cœpiſſe autem rempub. adminiſtrare eo tempore quo Harpalus Alexandrum fugiens Athenas uenit, Demetrius Magneſius

in æquiuocis teſtatur. Diu autem atq; præclarè rem admini ſtrauit. Namq; & reditibus, & ædificijs ciuitatem auxit, & quidem cùm adhuc ſatis illuſtris non eſſet. Erat enim, ut Phauorinus in primo commentariorum ait, ex Cononis familia, uerùm urbana ac nobili Lamia amica, ut idem ait in primo, utebatur. Sed & à Cleone ſeſe perpeſſum eſſe in ſecundo tradit. Porrò Didymus in ſympoſiacis ipſum, & χαριτοβλέφαρον, & λαμπετώ à meretrice quadam appellatũ ait. Fertur cũ Alexandriæ amiſiſſet oculos, à Serapide illos rurſus accepiſſe. Quocirca & pæanas qui nunc etiam canuntur, feciſſe. Verùm cùm apud Athenienſes clariſsimus eſſet, & ipſe tamen ab ea quæ cuncta conſumit inuidia tentatus eſt. Quippe inſidias paſſus à quibuſdam mortis ſententiam abſens excepit. Non tamen eius corpore potiti ſunt, uerùm ipſius deijcientes imagines, æruginæ ex induſtria fœdatas, alias quidem uendiderunt, aliàs ſummerſerunt, aliasq; in* fruſta conciderunt. Quippe & hoc fertur. Vna autem ſola in arce ſeruata eſt. Feciſſe autem hoc Athenienſes Demetrio iubente rege, Phauorinus autor eſt in Omnimoda hiſtoria. Sed & imperij ipſius adminiſtrationem, ut Phauorinus idem ait, impietatis accuſarunt. Enimuero Hermippus eum tradit poſt Caſſandri necẽ Antigoni metu ſe ad Ptolemæum Soterẽ contuliſſe, multumq; illic temporis moratũ inter cætera conſuluiſſe regi, ut filijs quos ex Eurydice ſuſceperat, impartiretur regnum. Illo non obtemperante, ſed ei quẽ ex Boronice genuerat diadema tradente, ab hoc ipſo poſt patris mortẽ fuiſſe aſſeruatũ in prouincia, quoad aliquid de illo ſtatuiſſet. Hic ille mœſtior uixit, ac ueluti dormitans ab aſpide manum morſus ex uita migrauit, ſepultusq; eſt in Burſirite regione prope Dioſpolin. Ei quoq; nos fecimus epigrãma in hunc modũ:

*ἀμίδας, matulas.

Παρ' ἡμῶν ἀνεῖλεν ἀσπὶς. τὸν σοφὸν Δημήτριον
Ἰὸν ἔχουσα πολὺν ἄσμηκτον
Οὐ στίλβουσα φῶς ἀπ' ὀμμάτων, ἀλλ' ἀίδην μέλανα. i.
Occidit aſpis ſapientem noſtrum Demetrium
Virus habens tetri plurimum.
Non flammam ex oculis coruſcans, ſed atros inferos.

Porrò Heraclides in epitome ſucceſsionum Sotionis, Ptolemæum ait Philadelpho concedere uoluiſſe regnum, illumq; prohibuiſſe dicendo, ſi alteri dederis, ipſe non habebis. Cùm uerò accuſaretur Athenis Menander comicus, nam & hoc audio, parum abfuit quin capitis exciperet ſententiam, ob aliud nihil niſi quòd amicus huius eſſet. Purgauit autem eum Teleſphorus Demetrij gener. Verùm & librorum multitudine, ac uerſuum numero omnes fermè ſui temporis paripateticos ſuperauit, doctiſsimus atq; peritiſsimus omnium. Sunt autem ipſius monumenta, partim hiſtorica, partim politica, poëtica alia, alia rhethorica, concionum ac legationum, ſed & orationum Aeſopiarum collectiones, & complura alia. Sunt autem de legibus Athenienſium libri quinq;, de ciuibus Athenienſibus duo, de ratione ducendi populum duo, de rep. duo, de legibus unum, de rhetorica duo, de re militari duo, de Iliade duo, de Odyſſea quatuor, Ptolemæus unum, Amatorius unũ, Phædondas unum, Mædon unum, Cleon unum, Socrates unum, Ariſtomachus unum, Artaxerxes unum, Homericus unum, Ariſtides unum, Ariſtomachus, Exhortatorius unum, Pro repu. unum, de decennio unum, de Ionibus unũ, de legatione unũ, de fide unum. de gratia unum, de fortuna unũ, de magnificentia unum, de legibus unum, de nuptijs unũ, de trabe unum, de pace unũ, de ſtudijs unũ, de* tempore unum. Dionyſius unũ, Chalcidicus unũ, Athenienſium

*καιροῦ.

*ſium incurſio unum, de Antiphane unum, prooemium hiſtoricum unum. Epiſtolæ unũ, Concio iurata unum, de ſenectute unum, Iura unum, Aeſopiarum unum, de*uſu unum. Porrò ſtylus ipſe Philoſophicus, oratorio robore uiribuſq; permixtus. Hic ubi comperit Athenienſes imagines ſuas euertiſſe: At, inquit, uirtutem illi non euerterunt, cuius gratia illas erexerant. Aiebat non eſſe paruum ut negligendum membrum ſupercilia, poſſe enim uitam omnem obſcurare. Non modò diuitias cæcas aſſerebat, uerùm & illarum autorem fortunam. Quantum in bello poſſet ferrum tantum in Repub. eloquentiam ualere. Cùm uidiſſet aliquando iuuenem luxurioſum, ecce, inquit,* quadrata ſtatua, habens ſyrma, uentrem, pudenda, barbam. Hominum faſtu turgidorum aiebat circumcidi oportere altitudinem, ſenſumq; relinquere. Iuuenes aſſerebat oportere domi quidem parentes, in itineribus autem obuios, in ſolitudine uerò ſeipſos reuereri. Amicos dicebat ſecundis in rebus adeſſe aduocatos, in calamitatibus autem ſua ſponte atq; inuocatos. Fuerunt autem Demetrij memorabiles uiginti. Primus Chalcedonius orator Thraſymacho antiquior. Secundus hic ipſe. Tertius Byzantius peripateticus. Quartus qui cognominatus eſt γραφικὸς, apertus atq; ad diſſerendũ facilis, idemq; ipſe pictor. Quintus Aſpendius, Apollonij Solenſis diſcipulus. Sextus Calatianus qui de Aſia et Europa ſcripſit libros uiginti. Septimus Byzantius qui tredecim libris Gallorum ex Europa in Aſiam tranſitũ, et octo alijs Antiochi et Ptolemæi geſta, Libyæq; ſub ipſis adminiſtrationem conſcripſit. Octauus ſophiſta qui moratus Alexandriæ artes oratorias ſcripſit. Nonus Adramytinus grammaticus, Ixion appellatus, quòd Iunonem in aliquo iniurijs affeciſſe uideretur. Decimus Cyrenæus grammaticus cognomento Stannus uir ſanè memora-*

*χρείας.

*τετράγωνος ἑρμῆς.

bilis. Vndecimus Sceptius uir diues ac nobilis, & in primis ſtudioſus. Hic etiam Metrodorum ciuem promouit. Duodecimus grammaticus Erythræus, ciuis adſcriptus in Mno. Decimus tertius Bithynius Diphyli Stoici filius, diſcipulusq́; Panætij Rhodij. Decimus quartus orator Smyrnæus. Atq; iſti quidem proſa oratione ſcripſerũt, poëtæ autem hi. Primus qui comœdiam ſcripſit. Secundus Epicus poëta, cuius illa ſola habentur, quæ aduerſus inuidos ſcripſit:

Ζωὸν ἀτιμήσαντες, ἀποφθίμενον ποθέουσι.
Καὶ ποθ' ὑπὲρ τύμβοιο, καὶ ἀπνόου εἰδώλοιο
Ἄστεα νεῖκος ἐπῆλθεν ἔριν δ' ἐστήσατο λαός. *hoc eſt,*

Oderunt uiuum quem mox poſt funera quærent.
Et ſuper exanimi nonnunquam umbra, atq; ſepulcro
Contendere urbes amplæ, populiq́; potentes.

Tertius ex Tarſo Satyricus. Quartus Iambicus, uir amarulentus. Quintus ſculptor, cuius Polemo meminit. Sextus Erythræus, uarius ſcriptor, qui hiſtoricos et oratorios conſcripſit libros.

HERACLIDES PONTICVS.

HEraclides Eutyphronis filius, Heracleotes è Ponto, uir diues Athenas conceſsit. Vbi primũ quidẽ Speuſippo ſe in diſciplinam dedit, Pythagoreorumq́; auditor fuit, Platonemq́; imitari nitebatur. Poſtremò, ut Sotion in ſucceſſionibus ait: Ariſtotelem audiuit. Hic mollicula ueſte utebatur, tumentiq́; fuit corpore, adeò ut illũ Attici non iam Ponticum, ſed pompicum uocarent. Porrò inceſſu mitis erat, & uerendus. Feruntur ingenij illius monumenta præclara atq; optima. Dialogi, quorum quæ ad mores inſtituendos faciũt, ſunt hæc, de iuſtitia tres, unum de temperantia, de pietate, de fortitudine, cõmuniterq́; de uirtute unum, de felicitate unũ, de principio unum, de legibus unum, deq́; his affinibus, de

nomin

nominibus unum, pacta unum, Inuitus amatorius, et Clinias unum. Naturales uerò, de mente, de anima, ſeorſumq; de anima, & de natura, & * imaginibus, ſeu ſimulachris. Aduerſus Democritum, de cœlis unum, de his quæ ſunt apud inferos, de uitis duo, de cauſis morborum unum, de bono unum, aduerſus Zenonem unum, aduerſus Metronem unum. Grammatici uerò, de Homeri & Heſiodi ætate duo, de Archilocho et Homero duo. Muſici uerò de his qui apud Euripidem & Sophoclem reperiuntur, duo, de muſica duo. Solutionũ Homericarum duo. Theorematicus unum, de tribus tragicis unum, figuræ unum, de poëtica, et poëticis unum, de coniectura unum, de præſcientia unum, Heracliti ennarrationes quatuor, in Democritum enarrationes unum, Solutionum quæ in contentionem ueniunt duo, proloquium unum, de ſpeciebus unum, Solutiones unum, monita ad Dionyſium unum. Rhetorici duo, de oratoris officio, ſiue Protagoras. Hiſtorici, de Pythagoreis, & de inuentis. Ex his alia quidẽ comicè finxit, ſicuti de uoluptate, et pudicitia. Alia tragicè, ſicut de his quæ ſunt apud inferos, & de pietate, & de poteſtate. Obſeruat autem ſæpenumero & mediocritatem in dicendo quandam ueluti philoſophis, & ducibus ciuibusq; uiris adinuicem loquentibus. Extant illius ſcripta et de geometria, & de dialectica. Eſt autem in omni genere orationis uarius, et dictione diſtinctus, maximamq; habet capiendi animos, atq; oblectandi uim. Sunt qui aſſerant illum & patriam à tyranno liberaſſe, eo necato, ut ait Demetrius Magneſius in ὁμωνύμοις, qui de illo tale aliquid tradit. Nutriſſe eum à pucro draconẽ, et cùm iam moriturus eſſet, iußiſſe cuidam ex neceſſarijs, ut eius corpus occuleret, draconemq; ſupponeret lectulo, ut putaretur ad deos migraſſe, factumq; eſt, ut ille mandauerat. Interea cùm Heraclidem efferrent ciues,

* ἀ ἐιδώλων.

ciues,atq; laudibus proſequerentur, audito clàm ore draco ex ueſtibus prodijt,perturbauitq; plurimos. Tandem uerò aperta ſunt omnia,uiſusq; eſt Heraclides,non qualis putari uoluit,ſed qualis erat.Eſt & in hunc noſtrum epigramma:

Ἤθελες ἀνθρώποισι λιπεῖν φάτιν ἡρακλείδη
  ὥς ῥα θανὼν ἐγένου ζωὸς ἅπασι δράκων.
Ἀλλὰ διεψεύσθης σεσοφισμένε. δὴ γὰρ ὁ μὲν θὴρ
  Ἦε δράκων, σὺ δὲ θήρ, οὐ σοφὸς ὢν ἑάλως. *hoc eſt,*

Mirum Heraclides quid tantum optaueris amens
  Poſt mortem nobis ut uiderere draco.
Falſus at es,mihi crede,fuit nam bellua uerè
  Ille draco,ſed eras bellua non ſapiens.

*Hæc Hippobotus quoq; ait.Cæterùm Hermippus Heracleotas tradit,cùm fames uaſtaret prouinciam,incommodi abſolutionem ex Pythia quæſiſſe. Porrò Heraclidem Theoros, & quam memorauimus Pythiã quoq; corrupiſſe pecunijs, ut dicerent tunc demum eos lauandos incommodis,ſi & uiuum Heraclidem Eutyphronis filium, aurea corona honorarent,et uita functum,ut heroëm uenerarentur.At ubi oraculum delatum eſt,nihil eos qui hanc ſcenam finxerant,inde eſſe lucratos.Cõtinuò enim coronatum in theatro Heraclidem ſtupidum atq; tactum ſydere eſſe,Theoros uerò*deuolutos interiſſe, Pythiamq; ipſa hora cùm aſcendiſſet, in adytum draconis morſu continuò efflaſſe animam, atq; iſta quidem de ipſius morte.Tradit autem Ariſtoxenus muſicus illum tragœdias etiam ſcripſiſſe, Theſpidisq; illas prænotaſſe titulo.Climacleon quoq; ait illa ſua furatum de Homero & Heſiodo ſcripſiſſe.Autodorus quoq; Epicureus illum arguit,contradicens ijs,quæ ille de iuſtitia ſcripſit.Inſuper & dionyſius Metathemenus, ſeu ut alij uolunt Spintharus Parthenopæum ſcribens,Sophocli inſcripſit.Ille ita credẽs,*

*καταπεσόντες

in

*in quibuſdam commentarijs ſuis eius teſtimonijs ueluti Sophoclis utitur. Id ſentiens Dionyſius, illo negante & diffitente miſit ex*exemplari uidendos uerſus, et ita per omnia habebat. Amabat autem iſte Dionyſium, uerùm ille neq; ita fidẽ accõmodans, fortè aiebat et fieri poſſe, ut ita ſe haberet, rurſus ad illum ſcripſit Dionyſius, Hæc profectò cõperies:* *παραστιχίδα.

Γέρων πίθηκος ὀυχ ἁλίσκεται πάγῃ,
Ἁλίσκεται μὲν, μετ᾽ ἀχρόνου δ᾽ ἁλίσκεται. *hoc eſt,*
Laqueo *uetuſtam non prehendes ſimiam.*
Prendes *quidem illam, quamuis ægrè id deniq;.*

Et hæc, Heraclides literas ignorat, nec erubeſcit. Fuerunt autem XIIII. *Heraclides. Primus hic ipſe. Secundus conterraneus huius qui pyrrhichas, nugasq; compoſuit. Tertius Cumanus qui Perſica quinq; libris abſoluit. Quartus Cumanus orator qui artes rhetoricas ſcripſit. Quintus Callicianus ſiue Alexandrinus, qui ſex libris ſucceſsionem explicuit, orationemq; Lembeuticã, unde & Lembus uocabatur. Sextus Alexandrinus Perſicarum proprietatum ſcriptor. Septimus dialecticus Bargyleites qui contra Epicurũ ſcribit. Octauus medicus Hiceſius. Nonus medicus Tarẽtinus empericus, Decimus poëticus qui *præcepta cõſcripſit. Vndecimus ſculptor Phocenſis. Duodecimus argutus epigrammatũ poëta. Decimustertius Magneſius, qui ſcripſit Mithridatica. Decimusquartus qui conſcripſit de aſtrologia.* *παραινέσεις.

DIOG

DIOGENIS LAERTII DE PHILOSOPHORUM uita, Liber ſextus.

ANTISTHENES ATHENIENSIS.

ANTISTHENES *Antiſthenis filius, Athenienſis fuit. Dicebatur autem non eſſe indigena. Quod cùm ſibi probro daretur, dixiſſe fertur, et Deûm mater Phrygia eſt. uidebatur enim illius mater ex Thracia. Vnde cum in Tanagrenſi pugna fortiter ſe geßiſſet, autor fuit Socrati, ut dicerent: Ex duobus Athenienſibus ita fortem nunquam natum eſſe. Ipſe quoq; Athenienſibus quòd indigenæ eſſent gloriantibus exprobrans dicebat, illos* brucis & cocleis nihilo nobiliores. Hic initio quidem Gorgiã audiuit oratorem. Vnde & in dialogis oratorium dicendi genus exprimit, maximeq́; in ueritate, & exhortatione. Hermippus autem ait illum in celebritate Iſthmia uituperare, ac laudibus efferre ſolitum Athenienſes, Thebanos, & Lacedæmonios, deinde id uitaſſe intuentem plurimos ex urbe confluere. poſtremò Socrati ſeſe addixit, tantumq́; cum illo profecit, ut moneret diſcipulos, ut ſui ſub Socrate eſſent condiſcipuli. Commoransq́; in Pireo quotidie, quadraginta ſtadijs emenſis audiebat Socratem, à quo & tolerantiam addiſcens trãquillitatis illius imitator effectus, cynicã primus ſectã inſtituit, princepsq́; in ea fuit. Quodq́; labor bonũ eſſet, magni Herculis, ac Cyri exẽplo perſuadebat, id à Græcis, hoc à Barbaris mutuatus, primusq́; definiuit ſermonem, dicens: Sermo eſt qui quicquid ſit aut fuerit, exprimit. Dicebat autem identidem, Inſania potius, quàm uoluptate afficiar.*

*ἀττελάβων.

ciar. & illud: Cum eiuſmodi mulieribus conſuetudinem habendam, quæ beneficio beneficium retalient. Pontico adoleſcenti cùm ſe illi in diſciplinam dare uellet, rogaretq́ꝫ, quanam re ſibi opus eſſet: Libro, inquit, nouo, & ſtylo nouo, nouaq́ꝫ tabella, animum ſignificans. Interroganti cuiuſmodi uxorem duceret: Si, inquit, formoſam duxeris, *communem habiturus es; ſi deformem, pœnam. Cùm audiſſet Platonem aliquando ſibi maledicere: Regium, inquit, eſt malè audire, cùm bene feceris. Cumq́ꝫ aliquando Orphicis myſterijs initiaretur, diceretq́ꝫ ſacerdos, eiuſmodi initiatos bonis plurimis apud inferos perfrui. Cur igitur, ait, ipſe non moreris? Probro ei dabatur aliquando, quòd non eſſet ex duobus liberis genitus: Neq́ꝫ, inquit, ex duobus luctatoribus, et tamen luctator ſum. Interrogatus cur paucos haberet diſcipulos; quòd, inquit, argentea illos uirga eijcio. Rogatus item cur in diſcipulos acriter inueheretur, & medici, inquit, in languidos. Cùm uidiſſet aliquando fugientem mœchum, O inquit, infelix quantum periculi uno obolo uitare potuiſti. Præſtare dicebat, ut Hecaton ait, neceſſitate urgente *in coruos, quàm aſſentatores incidere: illos quippe mortuos, iſtos uiuentes deuorare. Rogatus quid nam apud homines eſſet beatiſſimum: Felicem, inquit, mori. Familiari quodam apud ſe deplorante, quòd perdidiſſet commentaria, oportebat, inquit, iſta animo potius, quàm chartis inſcribere. Sicuti rubigo ferrum, ita inuidiam inuidos conſumere aiebat. Eos qui cuperent immortales eſſe, oportere dicebat piè uiuere ac iuſtè. Ciuitates tunc interire aiebat, cùm bonos diſcernere nequeunt à malis. Cùm aliquando à malis laudaretur: Miſerè, inquit, metuo, ne fortè mali quippiam fecerim. Fratrum qui eſſent concordes conuictum omni muro dixit eſſe fortiorem. Ea dicebat

*Græcè iucundior. προσονομία in κοινὴν et ποινὴν.

*κόρακας ἢ κόλακας.

bat paranda uiatica, quæ cum naufragio ſimul enatarent. Probro illi dabatur aliquandò quòd congrederetur malis: At medici, inquit, inter ægrotos uerſantur, neq; tamen
*αἴρας. *ſebricitant. Abſurdum eſſe dicebat triticum purgare* lolio, bellumq; inutili milite, Rem uerò publicam inuidis non exhaurire. Rogatus quidnam ex Philoſophia lucratus eſſet, mecum, ait, colloqui poſſe. Cuidam ſibi in conuiuio di-*
*αὔλησον. *centi, cane, tu mihi, inquit,* tibias infla. Diogeni tunicam petenti, pallium explicari iuſſit. Interrogatus quænam eſſet diſciplina magis neceſſaria, mala, inquit, dediſcere. Eos hortabatur qui maledictis inceſſerentur tolerare, magis quàm ſi lapidibus ſe quiſpiam ageret. Platonem inſimulabat, ut faſtu turgidum. Cùm ergo fieret pompa, inſpiciens hinnientem frementemq; equum, ad Platonem conuerſus: Tu, inquit, iudicio meo præclarus fuiſſes equus, Venerat ali-*
*λεκάνην. *quando ad eum mala ualetudine affectum, & cùm* uas cerneret ubi Plato uomuerat: Bilem, inquit, uideo, faſtum, uerò non uideo. Athenienſibus conſulebat, aſinos ut equos deligerent. Quod cùm illi ab aratione alienum dicerent, at, inquit, apud uos duces erunt qui nihil didicerunt, ſolumq; deſignati ſunt. Dicenti ſibi cuidam, multi te laudant, quid enim, ait, mali feci? Cùm pallij diſciſſam partem conuerſam in conſpectum dediſſet, intuitus Socrates, uideo, inquit, per pallium tuam uanitatem. Interrogatus à quodam, ut ait Phanias in libro de Socraticis, quid nam faciendo bonus, & honeſtus euaderet: Si mala, inquit, quæ habes, ab ijs qui nouerunt didiceris eſſe fugienda. Cuidam delicias*
*ἐχθρῶν παῖδες. *laudanti,* inimici, ait, delicatè uiuant. Adoleſcenti qui ſe fictori ſuo conformabat, dic ait, ſi uocem æs acciperet, quanam in re gloriaretur, illo dicente, in pulchritudine: Non igitur, inquit, erubeſcis qui cum inanimi gloriaris?*

Pont

Pontico adoleſcente pollicente illum ſibi fore curæ, ſi nauis applicaret qua ſalſamenta uehebantur, ſumpto illo & uaſe nouo, abijt ad eã quæ farinam uenumdabat, & oneratus abibat. Illa uerò pretium petente, hic, inquit, adoleſcens dabit, ſi ſalſamẽtorum ipſius nauis applicuerit. Ipſe Anyto exilij & Melito mortis autor fuiſſe uidetur. Nã q; Ponticis iuuenibus ob Socratis gloriam ſolicitatis cũ incidiſſet, eos ad Anytum abduxit, dicens illum moribus ſapientiorem eſſe quàm Socratem, qua ex re indignatos circunſtantes effugaſſe illum. Sicubi uerò ornatam offendiſſet mulierem, ad domum illius proficiſcebatur, iubebatq́; uirum eius equũ proferre & arma, ut ſi quidẽ hæc illi eſſent, delitijs uacare ſineret, his enim iniurias propelleret: ſin aliàs, cultũ amoueret. Quæ autẽ illi placuere, iſta ſunt: Docibilẽ eſſe uirtutem. Eoſdem eſſe nobiles ac ſtudioſos. Sufficere uirtutem ad beatam uitam nullo indigentem, niſi Socratis uiribus. Virtutem quoq; operum eſſe, neq; uerbis multis, neq; diſciplinis indigentem, ſapientemq́; ſibi ipſi ſufficere. Ipſius enim eſſe quæ aliorũ ſunt omnia. *Gloriæ priuationem bonũ eſſe labori ſimile. Sapientẽ non ſecundum conſtitutas leges uicturũ, ſed iuxta uirtutis normam, ducturumq́; uxorẽ procreandorum liberorum cauſa, formoſiſſimis quibuſq; congreſſurum mulieribus, atq; amaturum. Solum quippe ſcire ſapientem quænam ſit amanda. Inſcribit illi Diocles & iſta, Sapienti peregrinum aut nouum nihil, neq; indignus eſt qui ametur uir bonus. Studioſi amici propugnatores faciunt, qui animoſi & iuſti ſunt. Virtutem arma eſſe quæ tolli non poſſint. Præſtat cũ paucis bonis aduerſus malos omnes, quàm cum multis malis aduerſus paucos pugnare. Solicitè obſeruandos inimicos, primi enim peccata ſentiunt. Iuſtum uirum pluris

* ἀδοξίαν.

faciendum quàm propinquum. Viri ac mulieris uirtus eadem. Bona pulchra, mala eſſe turpia. Iniqua omnia aliena puta atq; peregrina. Murum tutiſſimum prudentiam eſſe, neq; enim decidere, neq; prodi. Mœnia ſtruēda in noſtris animis quæ capi nō poſſunt. Diſſerebat autem in gymnaſio quod κυνόσαργες *appellatur, nō longe à portis ciuitatis. Vnde quidā cynicam ſectam appellatam uoluit, ipſeq́; cognominabatur* ἁπλοκύων, *ac primus palliū, ut ait Diocles, duplicauit, ipſoq́; ſolo utebatur, baculumq́; ſumpſit ac peram. Primus autē, ut Neāthes tradit, ſimplicis quoq; pallij uſum habuit. Porrò Soſicrates in ſucceſſionum tertio, Diodorū Aſpēdium & barbam demiſiſſe, & baculo, & pera uſum eſſe ait. Hunc ſolum ex omnibus Socraticis Theopompus laudat, dicēs fuiſſe acutiſſimum, & ex ſuauitate colloquij quemlibet capere ac ducere quò uellet. Liquet id autē ex libris ſuis, atq; ex illo Xenophōtis ſympoſio: uideturq́; & grauioris ſectæ Stoicæ princeps fuiſſe. Quocirca & Athenæus poëta epigrāmatū ſic de illis ait,*

Ὦ Στωϊκῶν μυθῶν εἰδήμονες, ὦ πανάριστα
  Δόγματα ταῖς ἱεραῖς ἐνθέμενοι σελίσι
Τὰν ἀρετὰν ψυχᾶς ἀγαθὸν μόνον, ἅδε γὰρ ἀνδρῶν
  Μούνα καὶ βιοτὰν ῥύσατο καὶ πόλιας.
Σαρκὸς δ' ἡδυπάθημα φίλον, τέλος ἀνδράσιν ἄλλοις
  Ἡ μία τῶν μνήμης ἤνυσε θυγατέρων. *hoc eſt,*

Stoicidæ ſpectata cohors, qui inſignia ſacris
  Mandatis melius dogmata ueſtra libris.
Vnam animi ſummum uirtutem culmen habere
  Vrbes quod ſeruet ſola quod ipſa homines.
Carnis at illecebras alijs, ſibi finis ut eſſet
  Vnica perfecit filia Mnemoſynes.

Hic & Diogeni tranquillitatis, & Crati continentiæ, &

Zenoni

Zenoni tolerantiæ dux & autor fuit. Ipſe qui ciuitati fundamenta ſubiecit. Enimuero Xenophon *ſuauiſſimũ in colloquio fuiſſe ait, atq; in rebus alijs continentiſſimum.* Feruntur *& ipſius ſcripta tomi* x. Primus *in quo de dictione ſiue de figuris.* Aiax *ſiue aiacis oratio.* Vlyſſes *ſiue de* Vlyſſe. Oreſtis *defenſio, de cauſidicis.* Iſographe *ſiue* Deſias *ſiue* Iſocrates, *aduerſus* Iſocratis ἀμάρτυρον. In *ſecundo tomo de animaliũ natura, de procreatione filiorũ, ſiue de nuptijs amatorius, de* Sophiſtis φυσιογνωμικός. Exhortatorius *primus, ſecũdus, tertius, de* Teognide *quinto.* Tomus *tertius, in quo de bono, de iuſtitia, de fortitudine, de lege ſiue de* Republica, *de lege ſiue honeſto & iuſto, de libertate & ſeruitute, de fide & curatore, de interrogatione, de uictoria.* Oeconomicus. In *quarto tomo* Cyrus. Hercules *maior ſiue de fortitudine.* In *quinto tomo* Cyrus *ſiue de regno.* Aſpaſia. In *ſexto tomo in quo ueritas, de diſſerendo* ἀντιλογικός. Sathon *de contradictione tres. de locutione.* In *ſeptimo tomo, de diſciplina ſiue de nominibus quinq;, de moriẽdo, de uita & morte, de his quæ ſunt apud inferos, de uſu nominum ſiue contentioſus, de interrogatione & reſponſione, de opinione & ſcientia quatuor, de natura duo.* Interrogatio *de natura duo,* Opiniones *ſiue contentioſus, de addiſcendo problemata.* In *octauo tomo de muſica, de expoſitoribus, de* Homero, *de * iniuſtitia, & impietate, de* Calchante, *de exploratore, de uoluptate.* In *nono tomo de* Odyſſea, *de uirga* Mineruæ, *ſiue de* Telemacho, Helena, *&* Penelope, *de* Protheo, Cyclops, *ſiue de* Vlyſſe, *de uini uſu, ſiue de ebrietate, ſiue de* Cyclope, *de* Circe, *de* Amphiarao, *de* Vlyſſe, *&* Penelope, *de cane.* In x. *tomo* Hercules, *ſiue* Midas, Hercules, *ſiue de prudentia, ſiue de fortitudine.* Dominus, *ſiue amans.*

* ἀδικίας

Dominus,ſiue exploratores.Menexenus,ſiue de imperio. Alcibiades,Archelaus,ſiue de regno.Atq; ita quidē ſcripſit.Timon autē ob multitudinem eorum quæ ſcripſit increpans illum, ingenioſum nugatorem eum dixit. Obijt morbo,quo tēpore Diogenes ingreſſus ad illū dixit, Num amico opus eſt? aliquādo item intrauerat ſicam habēs, ad quē ille cùm diceret,quis me doloribus abſoluet? ille oſtenſa ſica,hæc ait:& ille,doloribus dixi,non uita. Videbatur enim ferme mollius præferri morbum præ amore uitæ.Eſt autem noſtrum epigramma in Antiſthenem ita ſe habens:*

* παντοφυῆ φλέδονα.

Τὸν βίον οἶσθα κύων Ἀντίσθενες, ὧδε πεφυκὼς
 ὥστε δακεῖν κραδίην, ῥήμασιν οὐ στόμασιν.
Ἀλλ' ἔθανες φθισικός, τάχ' ἐρεῖ τις ἴσως. τί τοῦτο;
 Πάντως εἰς ἀΐδην δεῖ τιν' ὁδηγὸν ἔχειν; *hoc eſt,*

In uita canis acer erat Antiſthenes,ut tu
Morderes uerbis,haud tamen ore homines.
Mortuus es phthiſicus.uerùm quis fortè rogabit,
Non'ne ducem ad manes prorſus habere opus eſt?

Fuerunt autē & alij Antiſthenes tres. Vnus è ſchola Heracliti.Alius Epheſius.Tertius Rhodius quidā hiſtoricus. Quoniam uerò eos qui ab Ariſtippo fluxere,ac Phædone tranſegimus,age nunc illos qui ab Antiſthene uenerunt Cynicos,ac Stoicos hoc ordine adijciamus.

DIOGENES.

Diogenes Iceſij menſarij filius,Synopeus fuit. Fugiſſe illum,cùm pater eius publicè menſam haberet,ac pecuniā adulteraret,Diocles autor eſt. Porrò Eubulides in libro de Diogene,Diogenem ipſum hoc feciſſe ait,& cum patre unà pulſum fuiſſe.Ipſe quoque in Podalo de ſeipſo ait,falſo ſignare monetā. Quidam uerò eum cùm curator effectus eſſet, perſuaſum ab opificibus aiunt ueniſſe Delphos,

*phos, atq; Delum, in patriã Apollinis percontatumq́; eſſe an id ageret quod ei ſuaderetur, quod cùm ſibi permiſſum eſſet, euentũ rei nõ intelligens, de ciuili moneta æs adulteraſſe, deprehẽſumq́;, ut quidã uolunt, exilio damnatũ eſſe, ut autẽ alij putant, metu perterritũ ſponte patriã liquiſſe. Sunt qui dicant illum à patre acceptam pecuniã * adulteraſſe, neq; illum quidem in carcere diem obiſſe, hunc autẽ effugiſſe, profectumq́; Delphos ſciſcitatum eſſe, utrum pecuniam falsò ſignaret, & quid faciens clariſſimus futurus eſſet, atq; ita hoc oraculum cepiſſe. Cùm uerò Athenas cõceſſiſſet, conuenit Antiſthenem. Eum ille cùm * repelleret, quippe ex conſtituto ſuo neminem recipiebat, uicit perſeuerantia ſua, illo ſiquidem aliquãdo intentante baculum, ſubiecto capite, cæde, inquit, non enim ita durum baculum reperies, qui me abs te, quandiu aliquid dixeris, arcere poſſit. Hic iam auditor illius factus eſt, ac ueluti profugus ex patria ſe ad uictum ſimplicem contulit. Conſpecto, ut Theophraſtus ait, in Megarico mure diſcurrẽte, qui neq; cubiculum inquireret, neq; tenebras reuereretur, neq; aliquid eorũ, quæ ad ueſcendum idonea uiderẽtur, appetere, & ipſe caſus ſuos conſolatus eſt. Pallium, ut quidam uolunt, primus duplicatũ in uſu habuit, ob neceſſariũ uſum, utq; illo ſe dormiens obuolueret, peramq́; tulit, in qua & cibos ferebat, omniq́; ad omnia utebatur loco, & prandẽs & dormiens & loquens. Quocirca & Athenienſes aiebat Iouis porticum oſtendens, ſibi condidiſſe * palatium ubi ueſceretur. At baculo quidem primũ innitebatur cùm infirmus eſſet, deinceps autẽ eum ſemper ferebat, non quidem in urbe, ſed iter agens, unà cum pera, ut refert Athenodorus Athenienſiũ princeps, & Polyeuctus rhetor, & Lyſinias Aeſchrionis filius. Cùm autem ad quendam ſcri-*

* παραχαράξαι quod uariè uertit interpres.

aliàs, τῇ προσεδρείᾳ ἐξιβιάσ/α

* πομπεῖον.

ὀλυμπιόδωρος, Olympiodorus & princeps. προστάτης, ἄρχων.

*pſiſſet ut ſibi pararet cellulam, & ille tardius id exequeretur, dolium, quod in Metroo erat, pro domo habuit, ſicut & ipſe in epiſtolis teſtatur. Atq; æſtate quidē ſeſe in feruida harena uolutabat, hyeme uerò ſtatuas niue perfuſas complectebatur, omni ex parte ſeipſum ad laborum tolerantiam exercēs. Acer item erat in deſpiciēdis alijs. Vnde & Euclidis ſcholam, alludens ad nomē χολὴν, id eſt, bilem appellabat, & Platonis * auditoriū, conſumptionē. Dionyſiaca certamina, magna miracula ſtultorū dicebat. Oratores, turbæ miniſtros. Dicebat autē cùm intueretur, in uita gubernatores, medicos, atq; philoſophos, animaliū omniū ſapientiſſimum hominem eſſe. Cùm autē contrà inſpiceret ſomniorū interpretes, cōiectores, uates, uel huiuſmodi cæteros, uel qui gloriæ aut diuitijs addicti eſſent, tunc demū nihil ſe ſtultius exiſtimare homine. Aiebat arbitrari ſe, in uita ſæpius parandum * uerbū quàm laqueū. Intuitus aliquando Platonem in conuiuio magnifico guſtantem oleas, quid, inquit, ſapiens uir in Siciliam huiuſmodi menſarum gratia profectus, appoſitis modo nō frueris? Et ille, at Hercle, inquit, Diogenes, & illic oleis & reliquis eiuſmodi ut plurimum ueſcebar. Et ille, quid, inquit, Syracuſas nauigare oportebat, an tunc Attica oleas non ferebat? Phauorinus in omnimoda hiſtoria Ariſtippum hoc dixiſſe tradit. Et præterea aliquādo caricas comedens obuiauit illi, dixitq;, licet tibi deguſtare, qui cùm acceptas ediſſet, deguſtare dixi, non deuorare. Calcans ipſius aliquando ſtratū, præſentibus Dionyſij amicis quos ille inuitarat, dixit, Calco Platonis inane ſtudium: ad quem Plato, quāto, inquit, ò Diogenes faſtu tumes dum ſuperbiam te calcare putas. Alij Diogenē hoc dixiſſe ferunt, calco Platonis faſtum, illumq; reſpondiſſe, at faſtu alio Diogenes. Porrò Sotion*

* διατριβὴν, κατατριβήν.

* λόγον. ἢ βρόχον.

*in quarto refert hoc illi dixiſſe Platonẽ cynicum. Vinum aliquando poſtularat ab eo Diogenes atq; caricas, at ille lagenã integram miſit: ad quem Diogenes inquit, ſi quidem rogatus fueris, duo & duo quot ſunt, reſpondes uiginti, ita neq; ſecundum ea quæ poſceris das, neq; ad quæ rogaris reſpondes: notabat autẽ illum ut*uerboſum. Interrogatus ubinam Græciæ uiros uidiſſet bonos: uiros quidem, ait, nuſquã, ſed Lacedæmone pueros uidi. Cùm ſerio quãdoq; loqueretur, nemoq; ſibi intenderet, *ſeſe ad ſonũ muſicum cõtulit. Congregatis autẽ ad ſe plurimis exprobrauit quòd ad inepta ſtudioſè concurrerent, ad ea uerò quæ grauia eſſent & utilia negligẽter*cõuenirent. Dicebatq; de fodiendo & calcitrãdo certare homines, ut autẽ boni & probi fierẽt, curare neminẽ. Grãmaticos admirabatur, quòd cũ Vlyſsis mala requirerent, ſua ignorarent. Muſicos itidẽ in ius uocabat, quòd cũ lyræ chordas congruè aptarẽt, animi mores incõcinnos haberẽt. Sed & mathematicos carpebat, quòd ſolẽ & lunã & ſydera intuentes, quæ ante pedes eſſent negligerent. Oratores itẽ, quòd ſtuderẽt iuſta dicere, non autem & facere. Auaros quoq;, quòd pecuniã uituperarẽt, ac ſummè diligerẽt. Reprehendebat eos, qui iuſtos quidẽ, quòd pecunias contemnerent, laudabãt, pecunioſos uerò imitari ſatagebãt. Stomachabatur eis qui pro bona ualetudine ſacra facerẽt, inter ſacrificia cõtra ſanitatẽ cœnarẽt. Seruos mirabatur, qui cũ edaces dominos cernerẽt, nihil diriperẽt ciborum. Laudabat eos, q uxores ducturi fuiſſent et nõ ducerẽt, et qui nauigaturi nõ nauigarẽt, quiq; acceſſuri ad rẽp. minimè accederent, & qui pueros habituri in delitijs ſe continerent, & qui ſe cõponerẽt ad cõuiuendũ regibus, neq; tamẽ accederẽt. Dicebat manus ad amicos nõ cõplicatis digitis extẽ-*

* ἀπεραντολόγον.

* ἐπέβαλε τερετίζειν.

* τῦ παραφύτ-γειν.

quis igitur medium digitum prætendens pergat, inſanire uidebitur, ſin aũt indicẽ, nõ ita. Quæ ſunt pretioſiſſima, ea minimo uenire, & contrà. Nam ſtatuam tribus milibus emi, farinæ uerò chœnicẽ duobus æreis. Ei qui ſe emerat Xeniadæ dixit, uide, ut quod præcipitur facias, dicente illo,*

* λιχανόν.

Ἄνω ποταμῶν ἱερῶν χωρεῖ παγαί. *hoc eſt,*

Surſum ſacrorum fluminum fluunt fontes.

At ſi medicum, ait, æger emiſſes, non illi obtemperaſſes, ſed diceres ἄνω ποταμῶν; *uolebat quiſpiã apud eum philoſophari, cui ille* pernam dedit, ac ſequi ſe iuſſit. Vt autẽ ille præ uerecũdia abiecto quod ferebat abſceſſit, poſt aliquantulum occurrens illi ridens ait, Tuam & meam amicitiam perna diſſoluit. Enimuerò Diocles eam rem ita deſcribit. Dixerat illi quidam, impera nobis Diogenes. At ille abducto caſei fruſtum ferendum dedit. Illo renuente, meam, inquit, ac tuam amicitiam modicum caſei diſſoluit. Intuitus aliquando puerum concaua bibentem manu, cotylã pera productam abiecit dicẽs, puer me uilitate ſuperauit. Proiecit & catinum eodem ſtudio, cũ uidiſſet puerum uaſculo fracto,* concauo pane lenticulam ſuſcipientem. Ratiocinabatur autem in hunc modum: Omnia deorum ſunt. Dijs autem amici ſapientes ſunt. Sunt autẽ amicorum cuncta communia, omnia igitur ſapientum ſunt. Inſpexerat mulierem inhoneſtius dijs procidentem, eius ſuperſtitionem auferre uolens, ut Zoilus Pergæus ait, accurrit dicens, Non uereris mulier ne fortè ſtante poſt tergum deo, cuncta enim plena ipſo ſunt, inhoneſte te habeas? Aſclepio percuſſorem ſacrauit, qui procumbentes in faciem accurrens contereret. Solebat enim dicere imprecationes tragicas ſibi occurriſſe, eſſe enim ſine domo, ſine*

* σαπέρδην.

* κοίλῳ τῷ ψωμίῳ.

ſine ciuitate, priuatum patria, pauperem, palantem, uitam in dies habentem. Aiebat ſe obijcere fortunæ quidem confidentiam, naturam legi, perturbationi rationem. Ad ſolem ſedenti in Cranco ſibi aſsiſtens Alexander *ait, pete à me quod uis: at ille inquit, noli * mihi umbram facere.* Le- * ἀποσκότισόν μου. *gerat quidem diutiſsimè, cumq; ad finem libri nihil ultrà ſcriptum eſſe oſtenderet, bono, inquit, eſte animo uiri, terram intucor.* Ratiocinanti *cuidam & concludenti illum habere cornua, manu frontem palpans, equidem, inquit, illa non uideo.* Itidem *& dicente ſibi quodam non eſſe motum, exurgens ambulabat. Ad eum qui de cœleſtibus diſſerebat, quando, inquit, de cœlo ueniſti? Spadone quodam ſcelerato domui ſuæ inſcribente, nihil ingrediatur mali: dominus, ait, domus quonam ingredietur?* Vnguento *inungens pedes dixit, à capite quidem in aërem aſcendere unguentum, ſed à pedibus in olfactum.* Rogantibus Athenienſibus, *ut initiaretur, atq; dicentibus, quòd apud inferos hi qui initiati ſunt præſident,* Perridiculum *eſt, inquit, ſi quidem* Ageſilaus *&* Epaminundas *in cœno degent, uiles autem quiq; initiati in beatorum inſulis erunt.* Muribus *ad ipſius menſam ſubrepentibus, ecce, inquit, &* Diogenes *paraſitos nutrit.* Platone *canem ipſum appellante, ſanè, inquit, nam equidem ad uenditores remeaui.* E' *balneis exiens percontanti an multi homines lauarent, negauit. At roganti num turba multa, confeſſus eſt.* Platone *item diffiniente,* Homo *eſt animal bipes ſine pennis, cùm placeret iſta eius diffinitio, nudatum pennis ac pluma gallum gallinaceum, in eius inuexit ſcholam dicẽs,* Hic Platonis *homo eſt, unde adiectum eſt diffinitioni, * latis unguibus.* *πλατυώνυχον. Interroganti *quanam hora prandere oportet, ſi diues, inquit, eſt, quando uult, ſi pauper, cùm poteſt.*

Apud

ciues,atq; laudibus proſcquerentur, audito clàm ore draco ex ueſtibus prodijt,perturbauitq; plurimos. Tandem uerò aperta ſunt omnia,uiſusq; eſt Heraclides,non qualis putari uoluit,ſed qualis erat. Eſt & in hunc noſtrum epigramma:

Ἤθελες ἀνθρώποισι λιπεῖν φάτιν ἡρακλείδη
ὥς ῥα θανὼν ἐγένου ζωὸς ἅπασι δράκων.
Ἀλλὰ διεψεύσθης σεσοφισμένε. δὴ γὰρ ὁ μὲν θὴρ
Ἦε δράκων, σὺ δὲ θὴρ, οὐ σοφὸς ὢν ἑάλως. hoc eſt,

Mirum Heraclides quid tantum optaueris amens
Poſt mortem nobis ut uidcrere draco.
Falſus at es,mihi crede,fuit nam bellua uerè
Ille draco,ſed eras bellua non ſapiens.

Hæc Hippobotus quoq; ait. Cæterùm Hermippus Heracleotas tradit,cùm fames uaſtaret prouinciam,incommodi abſolutionem ex Pythia quæſiſſe. Porrò Heraclidem Theoros, & quam memorauimus Pythiã quoq; corrupiſſe pecunijs, ut dicerent tunc demum eos lauandos incommodis,ſi & uiuum Heraclidem Eutyphronis filium, aurea corona honorarent,et uita functum,ut heroëm uenerarentur. At ubi oraculum delatum eſt,nihil eos qui hanc ſcenam finxerant,inde eſſe lucratos. Cõtinuò enim coronatum in theatro Heraclidem ſtupidum atq; tactum ſydere eſſe, Theoros uerò* deuolutos interiſſe, Pythiamq; ipſa hora cùm aſcendiſſet, in adytum draconis morſu continuò efflaſſe animam, atq; iſta quidem de ipſius morte. Tradit autem Ariſtoxenus muſicus illum tragœdias etiam ſcripſiſſe, Theſpidiſq; illas prænotaſſe titulo. Climacleon quoq; ait illa ſua furatum de Homero & Heſiodo ſcripſiſſe. Autodorus quoq; Epicureus illum arguit,contradicens ijs,quæ ille de iuſtitia ſcripſit. Inſuper & dionyſius Metathemenus, ſeu ut alij uolunt Spintharus Parthenopæum ſcribens,Sophocli inſcripſit. Ille ita credẽs, in

*καταλευσθέντες

*in quibuſdam commentarijs ſuis eius teſtimonijs ueluti Sophoclis utitur. Id ſentiens Dionyſius, illo negante & diffitente miſit ex*exemplari uidendos uerſus, et ita per omnia habebat. Amabat autem iſte Dionyſium, uerùm ille neq; ita fidẽ accõmodans, fortè aiebat et fieri poſſe, ut ita ſe haberet, rurſus ad illum ſcripſit Dionyſius, Hæc profectò cõperies:* *παραστιχίδα.

Γέρων πίθηκος οὐχ ἁλίσκεται πάγῃ,

Ἁλίσκεται μὲν, μετ' ἀχρόνον δ' ἁλίσκεται. *hoc eſt,*

Laqueo uetuſtam non prehendes ſimiam.

Prendes quidem illam, quamuis ægrè id deniq;.

Et hæc, Heraclides literas ignorat, nec erubeſcit. Fuerunt autem XIIII. *Heraclides. Primus hic ipſe. Secundus conterraneus huius qui pyrrhichas, nugaſq; compoſuit. Tertius Cumanus qui Perſica quinq; libris abſoluit. Quartus Cumanus orator qui artes rhetoricas ſcripſit, Quintus Callicianus ſiue Alexandrinus, qui ſex libris ſucceſsionem explicuit, orationemq; Lembeuticã, unde & Lembus uocabatur. Sextus Alexandrinus Perſicarum proprietatum ſcriptor. Septimus dialecticus Bargyleites qui contra Epicurũ ſcribit. Octauus medicus Hiceſius. Nonus medicus Tarẽtinus empericus, Decimus poëticus qui *præcepta cõſcripſit. Vndecimus ſculptor Phocenſis. Duodecimus argutus epigrammatũ poëta. Decimustertius Magneſius, qui ſcripſit Mithridatica. Decimusquartus qui conſcripſit de aſtrologia.* *παραινέσεις.

DIOG

DIOGENIS LAERTII DE PHILOSOPHORUM uita, Liber ſextus.

ANTISTHENES ATHENIENSIS.

ANTISTHENES Antiſthenis filius, Athenienſis fuit. Dicebatur autem non eſſe indigena. Quod cùm ſibi probro daretur, dixiſſe fertur, et Deûm mater Phrygia eſt. uidebatur enim illius mater ex Thracia. Vnde cum in Tanagrenſi pugna fortiter ſe geßiſſet, autor fuit Socrati, ut dicerent: Ex duobus Athenienſibus ita fortem nunquam natum eſſe. Ipſe quoq; Athenienſibus quòd indigenæ eſſent gloriantibus exprobrans dicebat, illos* brucis & cocleis nihilo nobiliores. Hic initio quidem Gorgiã audiuit oratorem. Vnde & in dialogis oratorium dicendi genus exprimit, maximeq; in ueritate, & exhortatione. Hermippus autem ait illum in celebritate Iſthmia uituperare, ac laudibus efferre ſolitum Athenienſes, Thebanos, & Lacedæmonios, deinde id uitaſſe intuentem plurimos ex urbe confluere. poſtremò Socrati ſeſe addixit, tantumq; cum illo profecit, ut moneret diſcipulos, ut ſui ſub Socrate eſſent condiſcipuli. Commoransq; in Pireo quotidie, quadraginta ſtadijs emenſis audiebat Socratem, à quo & tolerantiam addiſcens trãquillitatis illius imitator effectus, cynicã primus ſectã inſtituit, princepsq; in ea fuit. Quodq; labor bonũ eſſet, magni Herculis, ac Cyri exẽplo perſuadebat, id à Græcis, hoc à Barbaris mutuatus, primusq; definiuit ſermonem, dicens: Sermo eſt qui quicquid ſit aut fuerit, exprimit. Dicebat autem identidem, Inſania potius, quàm uoluptate afficiar.

*ἀττελέβων.

*ciar. & illud: Cum eiuſmodi mulieribus conſuetudinem habendam, quæ beneficio beneficium retalient. Pontico adoleſcenti cùm ſe illi in diſciplinam dare uellet, rogaretq́;, quanam re ſibi opus eſſet: Libro, inquit, nouo, & ſtylo nouo, no uaq́; tabella, animum ſignificans. Interroganti cuiuſmodi uxorem duceret: Si, inquit, formoſam duxeris, *communem habiturus es; ſi deformem, pœnam. Cùm audiſſet Platonem aliquando ſibi maledicere: Regium, inquit, eſt malè audire, cùm bene feceris. Cumq́; aliquando Orphicis myſterijs initiaretur, diceretq́; ſacerdos, eiuſmodi initiatos bonis plurimis apud inferos perfrui. Cur igitur, ait, ipſe non moreris? Probro ei dabatur aliquando, quòd non eſſet ex duobus liberis genitus: Neq́;, inquit, ex duobus luctatoribus, et tamen luctator ſum. Interrogatus cur paucos haberet diſcipulos; quòd, inquit, argentea illos uirga eijcio. Rogatus item cur in diſcipulos acriter inueheretur, & medici, inquit, in languidos. Cùm uidiſſet aliquando fugientem mœchum, O, inquit, infelix quantum periculi uno obolo uitare potuiſti. Præſtare dicebat, ut Hecaton ait, neceſſitate urgente* in coruos, quàm aſſentatores incidere: illos quippe mortuos, iſtos uiuentes deuorare. Rogatus quid nam apud homines eſſet beatiſſimum: Felicem, inquit, mori. Familiari quodam apud ſe deplorante, quòd perdidiſſet commentaria, oportebat, inquit, iſta animo potius, quàm chartis inſcribere. Sicuti rubigo ferrum, ita inuidiam inuidos conſumere aiebat. Eos qui cuperent immortales eſſe, oportere dicebat piè uiuere ac iuſtè. Ciuitates tunc interire aiebat, cùm bonos diſcernere nequeunt à malis. Cùm aliquando à malis laudaretur: Miſerè, inquit, metuo, ne fortè mali quippiam fecerim. Fratrum qui eſſent concordes conuictum omni muro dixit eſſe fortiorem. Ea dicebat*

*Græcè iucundior. προσονομία in κοινὴν et ποινήν.

*κόρακας ἢ κόλακας.

bat paranda uiatica, quæ cum naufragio ſimul enatarent. Probro illi dabatur aliquandò quòd congrederetur malis: At medici, inquit, inter ægrotos uerſantur, neq; tamen
*αἴρας. *febricitant. Abſurdum eſſe dicebat triticum purgare* lolio, bellumq́; inutili milite, Rem uerò publicam inuidis non exhaurire. Rogatus quidnam ex Philoſophia lucratus eſſet, mecum, ait, colloqui poſſe. Cuidam ſibi in conuiuio di-*
*αὔλησον. *centi, cane, tu mihi, inquit,* tibias infla. Diogeni tunicam petenti, pallium explicari iußit. Interrogatus quænam eſſet diſciplina magis neceſſaria, mala, inquit, dediſcere. Eos hortabatur qui maledictis inceſſereutur tolerare, magis quàm ſi lapidibus ſe quiſpiam ageret. Platonem inſimulabat, ut faſtu turgidum. Cùm ergo fieret pompa, inſpiciens hinnientem frementemq́; equum, ad Platonem conuerſus: Tu, inquit, iudicio meo præclarus fuiſſes equus, Venerat ali*
*λεκάνην. *quando ad eum mala ualetudine affectum, & cùm* uas cerneret ubi Plato uomuerat: Bilem, inquit, uideo, faſtum, uerò non uideo. Athenienſibus conſulebat, aſinos ut equos deligerent. Quod cùm illi ab aratione alienum dicerent, at, inquit, apud uos duces erunt qui nihil didicerunt, ſolumq́; deſignati ſunt. Dicenti ſibi cuidam, multi te laudant, quid enim, ait, mali feci? Cùm pallij diſciſſam partem conuerſam in conſpectum dediſſet, intuitus Socrates, uideo, inquit, per pallium tuam uanitatem. Interrogatus à quodam, ut ait Phanias in libro de Socraticis, quid nam faciendo bonus, & honeſtus euaderet: Si mala, inquit, quæ habes, ab*
*ἐχθρῶν παῖδες. *ijs qui nouerunt didiceris eſſe fugienda. Cuidam delicias laudanti,* inimici, ait, delicatè uiuant. Adoleſcenti qui ſe fictori ſuo conformabat, dic ait, ſi uocem æs acciperet, quanam in re gloriaretur, illo dicente, in pulchritudine: Non igitur, inquit, erubeſcis qui cum inanimi gloriaris?*

Pont

Pontico adoleſcente pollicente illum ſibi fore curæ, ſi nauis applicaret qua ſalſamenta uehebantur, ſumpto illo & uaſe nouo, abijt ad eã quæ farinam uenumdabat, & oneratus abibat. Illa uerò pretium petente, hic, inquit, adoleſcens dabit, ſi ſalſamẽtorum ipſius nauis applicuerit. Ipſe Anyto exilij & Melito mortis autor fuiſſe uidetur. Nãq; Ponticis iuuenibus ob Socratis gloriam ſolicitatis cũ incidiſſet, eos ad Anytum abduxit, dicens illum moribus ſapientiorem eſſe quàm Socratem, qua ex re indignatos circunſtantes effugaſſe illum. Sicubi uerò ornatam offendiſſet mulierem, ad domum illius proficiſcebatur, iubebatq́; uirum eius equũ proferre & arma, ut ſi quidẽ hæc illi eſſent, delitijs uacare ſineret, his enim iniurias propelleret: ſin aliàs, cultũ amoueret. Quæ autẽ illi placuere, iſta ſunt: Docibilẽ eſſe uirtutem. Eoſdem eſſe nobiles ac ſtudioſos. Sufficere uirtutem ad beatam uitam nullo indigentem, niſi Socratis uiribus. Virtutem quoq; operum eſſe, neq; uerbis multis, neq; diſciplinis indigentem, ſapientemq́; ſibi ipſi ſufficere. Ipſius enim eſſe quæ aliorũ ſunt omnia. Gloriæ* * ἀδοξίαν. *priuationem bonũ eſſe labori ſimile. Sapientẽ non ſecundum conſtitutas leges uicturũ, ſed iuxta uirtutis normam, ducturumq́; uxorẽ procreandorum liberorum cauſa, formoſiſſimis quibuſq; congreſſurum mulieribus, atq; amaturum. Solum quippe ſcire ſapientem quænam ſit amanda. Inſcribit illi Diocles & iſta, Sapienti peregrinum aut nouum nihil, neq; indignus eſt qui ametur uir bonus. Studioſi amici propugnatores faciunt, qui animoſi & iuſti ſunt. Virtutem arma eſſe quæ tolli non poſſint. Præſtat cũ paucis bonis aduerſus malos omnes, quàm cum multis malis aduerſus paucos pugnare. Solicitè obſeruandos inimicos, primi enim peccata ſentiunt. Iuſtum uirum pluris*

faciendum quàm propinquum. Viri ac mulieris uirtus eadem. Bona pulchra, mala eſſe turpia. Iniqua omnia aliena puta atq; peregrina. Murum tutiſsimum prudentiam eſſe, neq; enim decidere, neq; prodi. Mœnia ſtruẽda in noſtris animis quæ capi nõ poſsunt. Diſſerebat autem in gymnaſio quod κυνόσαργες appellatur, nõ longe à portis ciuitatis. Vnde quidã cynicam ſectam appellatam uoluit, ipſeq́; cognominabatur ἁπλοκύων, ac primus palliũ, ut ait Diocles, duplicauit, ipſoq́; ſolo utebatur, baculumq́; ſumpſit ac peram. Primus autẽ, ut Neãthes tradit, ſimplicis quoq; pallij uſum habuit. Porrò Soſicrates in ſucceſsionum tertio, Diodorũ Aſpẽdium & barbam demiſiſſe, & baculo, & pera uſum eſſe ait. Hunc ſolum ex omnibus Socraticis Theopompus laudat, dicẽs fuiſſe acutiſsimum, & ex ſuauitate colloquij quemlibet capere ac ducere quò uellet. Liquet id autẽ ex libris ſuis, atq; ex illo Xenophõtis ſympoſio: uideturq́; & grauioris ſectæ Stoicæ princeps fuiſſe. Quocirca & Athenæus poëta epigrãmatũ ſic de illis ait,

Ὦ Στωϊκῶν μύθων εἰδήμονες, ὦ πανάριστα
Δόγματα ταῖς ἱεραῖς ἐνθέμενοι σελίσι
Τὰν ἀρετὰν ψυχᾶς ἀγαθὸν μόνον, ἅδε γὰρ ἀνδρῶν
Μούνα καὶ βιοτὰν ῥύσατο καὶ πόλιας.
Σαρκὸς δ' ἡδυπάθημα φίλον, τέλος ἀνδράσιν ἄλλοις
Ἡ μία τῶν μνήμης ἤνυσε θυγατέρων. *hoc eſt,*

Stoicidæ ſpectata cohors, qui inſignia ſacris
Mandatis melius dogmata ueſtra libris.
Vnam animi ſummum uirtutem culmen habere
Vrbes quod ſeruet ſola quod ipſa homines.
Carnis at illecebras alijs, ſibi finis ut eſſet
Vnica perfecit filia Mnemoſynes.

Hic & Diogeni tranquillitatis, & Crati continentiæ, &

Zenoni

Zenoni tolerantiæ dux & autor fuit. Ipſe qui ciuitati fundamenta ſubiecit. Enimuero Xenophon ſuauiſſimũ in colloquio fuiſſe ait, atq; in rebus alijs continentiſſimum. Feruntur & ipſius ſcripta tomi x. Primus in quo de dictione ſiue de figuris. Aiax ſiue aiacis oratio. Vlyſſes ſiue de Vlyſſe. Oreſtis defenſio, de cauſidicis. Iſographe ſiue Deſias ſiue Iſocrates, aduerſus Iſocratis ἀμάρτυρον. In ſecundo tomo de animaliũ natura, de procreatione filiorũ, ſiue de nuptijs amatorius, de Sophiſtis φυσιογνωμικός. Exhortatorius primus, ſecũdus, tertius, de Teognide quinto. Tomus tertius, in quo de bono, de iuſtitia, de fortitudine, de lege ſiue de Republica, de lege ſiue honeſto & iuſto, de libertate & ſeruitute, de fide & curatore, de interrogatione, de uictoria. Oeconomicus. In quarto tomo Cyrus, Hercules maior ſiue de fortitudine. In quinto tomo Cyrus ſiue de regno. Aſpaſia. In ſexto tomo in quo ueritas, de diſſerendo ἀντιλογικός. Sathon de contradictione tres. de locutione. In ſeptimo tomo, de diſciplina ſiue de nominibus quinq;, de moriẽdo, de uita & morte, de his quæ ſunt apud inferos, de uſu nominum ſiue contentioſus, de interrogatione & reſponſione, de opinione & ſcientia quatuor, de natura duo. Interrogatio de natura duo, Opiniones ſiue contentioſus, de addiſcendo problemata. In octauo tomo de muſica, de expoſitoribus, de Homero, de * iniuſtitia, & impietate, de Calchante, de exploratore, de uoluptate. In nono tomo de Odyſſea, de uirga Mineruæ, ſiue de Telemacho, Helena, & Penelope, de Protheo, Cyclops, ſiue de Vlyſſe, de uini uſu, ſiue de ebrietate, ſiue de Cyclope, de Circe, de Amphiarao, de Vlyſſe, & Penelope, de cane. In x. tomo Hercules, ſiue Midas, Hercules, ſiue de prudentia, ſiue de fortitudine. Dominus, ſiue amans.

* ἀδικίας

Dominus, ſiue exploratores. Menexenus, ſiue de imperio. Alcibiades, Archelaus, ſiue de regno. Atq; ita quidē ſcripſit. Timon autē ob multitudinem eorum quæ ſcripſit increpans illum, * ingenioſum nugatorem eum dixit. Obijt morbo, quo tēpore Diogenes ingreſſus ad illū dixit, Num amico opus eſt? aliquādo item intrauerat ſicam habēs, ad quē ille cùm diceret, quis me doloribus abſoluet? ille oſtenſa ſica, hæc ait: & ille, doloribus dixi, non uita. Videbatur enim ferme mollius præferri morbum præ amore uitæ. Eſt autem noſtrum epigramma in Antiſthenem ita ſe habens:

* παντοφυῆ φλέδονα.

Τὸν βίον οἶσθα κύων Ἀντίσθενες, ὧδε πεφυκὼς
ὥστε δακεῖν κραδίην, ῥήμασιν οὐ στόμασιν.
Ἀλλ' ἔθανες φθισικός, τάχ' ἐρεῖ τις ἴσως. τί τοῦτο;
Πάντως εἰς ἀΐδην δεῖ τιν' ὁδηγὸν ἔχειν; hoc eſt,

In uita canis acer erat Antiſthenes, ut tu
Morderes uerbis, haud tamen ore homines.
Mortuus es phthiſicus. uerùm quis fortè rogabit,
Non'ne ducem ad manes prorſus habere opus eſt?

Fuerunt autē & alij Antiſthenes tres. Vnus è ſchola Heracliti. Alius Epheſius. Tertius Rhodius quidā hiſtoricus. Quoniam uerò eos qui ab Ariſtippo fluxere, ac Phædone tranſegimus, age nunc illos qui ab Antiſthene uenerunt Cynicos, ac Stoicos hoc ordine adijciamus.

DIOGENES.

Diogenes Iceſij menſarij filius, Synopeus fuit. Fugiſſe illum, cùm pater eius publicè menſam haberet, ac pecuniā adulteraret, Diocles autor eſt. Porrò Eubulides in libro de Diogene, Diogenem ipſum hoc feciſſe ait, & cum patre unà pulſum fuiſſe. Ipſe quoque in Podalo de ſeipſo ait, falſo ſignare monetā. Quidam uerò eum cùm curator effectus eſſet, perſuaſum ab opificibus aiunt ueniſſe Delphos,

*phos, atq; Delum, in patriā Apollinis percontatumq́; eſſe an id ageret quod ei ſuaderetur, quod cùm ſibi permiſſum eſſet, euentū rei nō intelligens, de ciuili moneta æs adulteraſſe, deprehēſumq́;, ut quidā uolunt, exilio damnatū eſſe, ut autē alij putant, metu perterritū ſponte patriā liquiſſe. Sunt qui dicant illum à patre acceptam pecuniā * adulteraſſe, neq; illum quidem in carcere diem obiſſe, hunc autē effugiſſe, profectumq́; Delphos ſciſcitatum eſſe, utrum pecuniam falsò ſignaret, & quid faciens clariſsimus futurus eſſet, atq; ita hoc oraculum cepiſſe. Cùm uerò Athenas cōceſsiſſet, conuenit Antiſthenem. Eum ille cùm * repelleret, quippe ex conſtituto ſuo neminem reciperebat, uicit perſeuerantia ſua, illo ſiquidem aliquādo intentante baculum, ſubiecto capite, cæde, inquit, non enim ita durum baculum reperies, qui me abs te, quandiu aliquid dixeris, arcere poſsit. Hic iam auditor illius factus eſt, ac ueluti profugus ex patria ſe ad uictum ſimplicem contulit. Conſpecto, ut Theophraſtus ait, in Megarico mure diſcurrēte, qui neq; cubiculum inquireret, neq; tenebras reuereretur, neq; aliquid eorū, quæ ad ueſcendum idonea uiderētur, appetere, & ipſe caſus ſuos conſolatus eſt. Pallium, ut quidam uolunt, primus duplicatū in uſu habuit, ob neceſſariū uſum, utq; illo ſe dormiens obuolueret, peramq́; tulit, in qua & cibos ferebat, omniq́; ad omnia utebatur loco, & prandēs & dormiens & loquens. Quocirca & Athenienſes aiebat Iouis porticum oſtendens, ſibi condidiſſe * palatium ubi ueſceretur. At baculo quidem primū innitebatur cùm infirmus eſſet, deinceps autē eum ſemper ferebat, non quidem in urbe, ſed iter agens, unà cum pera, ut refert Athenodorus Athenienſiū princeps, & Polyeuctus rhetor, & Lyſinias Aeſchrionis filius. Cùm autem ad quendam ſcri-*

* παραχαράξαι quod uariè uertit interpres.

aliàs, τῇ προσ- δρείᾳ ἐξεβιάσατο

* πομπεῖον.

ὀλυμπιόδωρος, Olympiodorus & princeps. προστάτης, ἄρχων.

*pſiſſet ut ſibi pararet cellulam, & ille tardius id exequeretur, dolium, quod in Metroo erat, pro domo habuit, ſicut & ipſe in epiſtolis teſtatur. Atq; æſtate quidẽ ſeſe in feruida harena uolutabat, hyeme uerò ſtatuas niue perfuſas complectebatur, omni ex parte ſeipſum ad laborum tolerantiam exercẽs. Acer item erat in deſpiciẽdis alijs. Vnde & Euclidis ſcholam, alludens ad nomẽ χολὴν, id eſt, bilem appellabat, & Platonis * auditoriũ, conſumptionẽ. Dionyſiaca certamina, magna miracula ſtultorũ dicebat. Oratores, turbæ miniſtros. Dicebat autẽ cùm intueretur, in uita, gubernatores, medicos, atq; philoſophos, animaliũ omniũ ſapientiſsimum hominem eſſe. Cùm autẽ contrà inſpiceret ſomniorũ interpretes, cõiectores, uates, uel huiuſmodi cæteros, uel qui gloriæ aut diuitijs addicti eſſent, tunc demũ nihil ſe ſtultius exiſtimare homine. Aiebat arbitrari ſe, in uita ſæpius parandum * uerbũ quàm laqueũ. Intuitus aliquando Platonem in conuiuio magnifico guſtantem oleas, quid, inquit, ſapiens uir in Siciliam huiuſmodi menſarum gratia profectus, appoſitis modo nõ frueris? Et ille, at Hercle, inquit, Diogenes, & illic oleis & reliquis eiuſmodi ut plurimum ueſcebar. Et ille, quid, inquit, Syracuſas nauigare oportebat, an tunc Attica oleas non ferebat? Phauorinus in omnimoda hiſtoria Ariſtippum hoc dixiſſe tradit. Et præterea aliquãdo caricas comedens obuiauit illi, dixitq; licet tibi deguſtare, qui cùm acceptas ediſſet, deguſtare dixi, non deuorare. Calcans ipſius aliquando ſtratũ, præſentibus Dionyſij amicis quos ille inuitarat, dixit, Calco Platonis inane ſtudium: ad quem Plato, quãto, inquit, ò Diogenes faſtu tumes dum ſuperbiam te calcare putas. Alij Diogenẽ hoc dixiſſe ferunt, calco Platonis faſtum, illumq; reſpondiſſe, at faſtu alio Diogenes. Porrò Sotion in*

*διατριβὴν, κατατριβήν.

*λόγον. ἢ βρόχον.

in quarto refert hoc illi dixiſſe Platonē *cynicum. Vinum aliquando poſtularat ab eo* Diogenes *atq; caricas, at ille lagenā integram miſit: ad quem* Diogenes *inquit, ſi quidem rogatus fueris, duo & duo quot ſunt, reſpondes uiginti, ita neq; ſecundum ea quæ poſceris das, neq; ad quæ rogaris reſpondes: notabat autē illum ut*uerboſum.* Inter- * ἀπ:ραντολό-
rogatus ubinam Græciæ *uiros uidiſſet* bonos: *uiros qui-* γον.
dem, ait, nuſquā, ſed Lacedæmone *pueros uidi. Cùm ſerio quādoq; loqueretur, nemoq; ſibi intenderet, *ſeſe ad ſonū* * ἐπ:έβαλε τε-
muſicum cōtulit. Congregatis *autē ad ſe plurimis exprobrauit quòd ad inepta ſtudioſè concurrerent, ad ea uerò quæ grauia eſſent & utilia negligēter*cōuenirent.* Dice- * τοῦ παραφύτ-
batq; de fodiendo & calcitrādo certare homines, ut autē γειν.
boni & probi fierēt, curare neminē. Grāmaticos admirabatur, quòd cū Vlyßis *mala requirerent, ſua ignorarent. Muſicos itidē in ius uocabat, quòd cū lyræ chordas congruè aptarēt, animi mores incōcinnos haberēt. Sed & mathematicos carpebat, quòd ſolē & lunā & ſydera intuentes, quæ ante pedes eſſent negligerent. Oratores itē, quòd ſtuderēt iuſta dicere, non autem & facere. Auaros quoq;, quòd pecuniā uituperarēt, ac ſummè diligerēt. Reprehendebat eos, qui iuſtos quidē, quòd pecunias contemnerent, laudabāt, pecunioſos uerò imitari ſatagebāt. Stomachabatur eis qui pro bona ualetudine ſacra facerēt, inter ſacrificia cōtra ſanitatē cœnarēt. Seruos mirabatur, qui cū edaces dominos cernerēt, nihil diriperēt ciborum. Laudabat eos, q uxores ducturi fuiſſent et nō ducerēt, et qui nauigaturi nō nauigarēt, quiq; acceſſuri ad rēp. minimè accederent, & qui pueros habituri in delitijs ſe continerent, & qui ſe cōponerēt ad cōuiuendū regibus, neq; tamē accederēt. Dicebat manus ad amicos nō cōplicatis digitis exte-*

* *Alias, Menippus.* di oportere. Refert* Hermippus in auctione Diogenis, quod captus ac uenditus, cùm rogaretur quid ſciret agere, reſponderit. ſcire ſe uiris imperare, atq; ad præconē, prædica, inquit, quiſnam dominū ſibi emere uult. Sedere prohibitus, nihil, inquit, refert, nam & piſces quomodolibet iaceant emi. Mirari dicebat, cùm* ollā quidem ac operculum

* *λοπάδα.* non ſine tactu ac tinnitu emamus, ſolo in homine emendo aſpectu contenti ſumus. Dicebat Xeniadæ emptori ſuo, ipſum ſibi, quāuis eſſet ſeruus, obtēperare oportere, nam & medicus & gubernator, ſi ſeruus, utiq; ſibi paretur. Eubulus uerò in libro qui inſcribitur Diogenis auctio, ita filios Xeniadæ inſtituiſſe ait, poſt diſciplinas reliquas equitare, arcus intēdere, fundas rotare, atq; iaculari. Deinde in palæſtra non permittebat pædotribæ eos in morem athletarum exercere, ſed id roboris tantum, & bonæ ualetudinis gratia. Tenebāt uerò pueri, poëtarū, ac ſcriptorum aliorū ipſiusq; Diogenis plura memoriter, omnemq; illis doctrinæ rationē ut facilè memoria teneretur, breuiter collectam inſinuabat. Domi quoq; miniſtrare docebat cibo leui, ac uili contentos & aqua. Tonderi ad* cutem iubebat, incōpoſitosq; deducebat, ac ſine tunicis, & calceis tacitos, ac ſe tantum in uia induentes, Educabatq; eos & ad uenationes. Contrà illi Diogenis curam habebant, parentibusq; commendabant. Senuiſſe ipſum apud Xeniadem, idem ipſe autor eſt, ac uita functū à filijs eius fuiſſe ſepultum. Vbi percontante Xeniade quomodo ſe ſepeliri mallet, in faciem inquit. Illo cauſam interrogante, quoniam, inquit, poſt paulū inferiora cōuertenda ſunt. Dixit autem hoc quia Macedones iam obtinerēt, atq; ex humilibus ſublimes fierent. Cùm ſe quiſpiam in domum magnifico inſtructam apparatu induxiſſet, & ſpuere uetaret,

* *ἐν χρῷ, & incompoſitos. ἀκαλλωπίστος.*

po

poſteaquã excreauit in illius faciẽ ſputa cõiecit, deteriorẽ locũ ubi ſpueret ſe non inueniſſe dicens. Alij Ariſtippo id applicant. Cùm clamaſſet aliquando, heus homines, conueniſſentq́; plurimi, baculo illos agebat dicens, homines non purgamenta uocaui. Ait hoc Hecato in primo de uſu. Alexandrũ dixiſſe ferunt, quòd niſi Alexãder eſſet, Diogenẽ ſe eſſe uoluiſſet. *Debiles dicebat nõ ſurdos aut cæcos, ſed qui peram non haberent. Ingreſsus aliquando ſemitonſo capite cõuiuium iuuenum, quemadmodum ſcribit Metrocles in uſibus, plagas retulit. Poſtea nomina illorũ qui ſe ceciderant inſcribens circuibat in Leucone, ea præ ſe ferens. Ita illis uicẽ cõtumeliæ reddidit, dum reprehendendos & obiurgãdos omnibus expoſuit. Dicebat ſe canem eſſe laudatorũ, uerùm laudantium neminem ſecum ad uenandum exire audere. Dicente quodã *uiros ſe in Pythia uincere uiros, equidẽ, inquit, mancipia. Cùm diceretur ſibi, ſenex es, iam quieſce à labore, quid enim, ait, ſi in ſtadio currerem, ad finem oporteret curſum remittere, & nõ magis intendere? Vocatus ad cœnã, affuturũ ſe negauit, neq; enim ſibi priore die gratiam habitam. Nudis pedibus calcabat niuem, & alia quæ prædicta ſunt, crudas itẽ carnes edere conatus eſt, ſed in eo non perſtitit. Offendit aliquãdo Domeſthenẽ oratorẽ in diuerſorio prandentem. Illo autẽ cedente, tãto, inquit, magis in diuerſorio futurus es. Peregrinis aliquando Demoſthenẽ uidere cupiẽtibus, medium intendẽs digitũ, hic, ait, uobis eſt ille Athenienſium orator. Panem eijciente quodam & reſumere erubeſcente, caſtigare illum uolens, urcei collum per figuli trahebat officinam. Imitari ſe dicebat chori magiſtros. Illos enim tonum excedere, ut reliqui congruum tonum arriperent. Plurimos aiebat inſanire præter digitum. Si*

* ἀναπήρους.

* πύθια νικῶ ἄνδρας.

p 5 quis

quis igitur medium digitum prætendens pergat, inſanire
* λιχανόν. uidebitur, ſin aūt* indicē, nō ita. Quæ ſunt pretioſiſſima, ea minimo uenire, & contrà. Nam ſtatuam tribus milibus emi, farinæ uerò chœnicē duobus æreis. Ei qui ſe emerat Xeniadæ dixit, uide, ut quod præcipitur facias, dicente illo,

Ἄνω ποταμῶν ἱερῶν χωρεῦτι παγαί. hoc eſt,
Surſum ſacrorum fluminum fluunt fontes.

At ſi medicum, ait, æger emiſſes, non illi obtemperaſſes, ſed diceres ἄνω ποταμῶν; uolebat quiſpiā apud eum phi-
* σαπέρδην. loſophari, cui ille* pernam dedit, ac ſequi ſe iuſſit. Vt autē ille præ uerecūdia abiecto quod ferebat abſceſſit, poſt aliquantulum occurrens illi ridens ait, Tuam & meam amicitiam perna diſſoluit. Enimuerò Diocles eam rem ita deſcribit. Dixerat illi quidam, impera nobis Diogenes. At ille abducto caſei fruſtum ferendum dedit. Illo renuente, meam, inquit, ac tuam amicitiam modicum caſei diſſoluit. Intuitus aliquando puerum concaua bibentem manu, cotylā pera productam abiecit dicēs, puer me uilitate ſuperauit. Proiecit & catinum eodem ſtudio, cū uidiſſet pue-
* κοίλῳ τῷ ψωμίῳ. rum uaſculo fracto,* concauo pane lenticulam ſuſcipientem. Ratiocinabatur autem in hunc modum: Omnia deorum ſunt. Dijs autem amici ſapientes ſunt. Sunt autē amicorum cuncta communia, omnia igitur ſapientum ſunt. Inſpexerat mulierem inhoneſtius dijs procidentem, eius ſuperſtitionem auferre uolens, ut Zoilus Pergæus ait, accurrit dicens, Non uereris mulier ne forte ſtante poſt tergum deo, cuncta enim plena ipſo ſunt, inhoneſte te habeas? Aſclepio percuſſorem ſacrauit, qui procumbentes in faciem accurrens contereret. Solebat enim dicere imprecationes tragicas ſibi occurriſſe, eſſe enim ſine domo,

ſine

ſine ciuitate, priuatum patria, pauperem, palantem, uitam in dies habentem. Aiebat ſe obijcere fortunæ quidem confidentiam, naturam legi, perturbationi rationem. Ad ſolem ſedenti in Craneo ſibi aßiſtens Alexander ait, pete à me quod uis: at ille inquit, noli * *mihi umbram facere.* Le- *ἀποσκότησόν μου.* *gerat quidem diutiſsimè, cumq́; ad finem libri nihil ultrà ſcriptum eſſe oſtenderet, bono, inquit, eſte animo uiri, terram intueor*. Ratiocinanti cuidam & concludenti illum *habere cornua, manu frontem palpans, equidem, inquit, illa non uideo*. Itidem & dicente ſibi quodam non eſſe *motum, exurgens ambulabat*. Ad eum qui de cœleſtibus *diſſerebat, quando, inquit, de cœlo ueniſti? Spadone quodam ſcelerato domui ſuæ inſcribente, nihil ingrediatur mali: dominus, ait, domus quonam ingredietur?* Vnguento *inungens pedes dixit, à capite quidem in aërem aſcendere unguentum, ſed à pedibus in olfactum*. Rogantibus Athenienſibus, *ut initiaretur, atq; dicentibus, quòd apud inferos hi qui initiati ſunt præſident*, Perridiculum *eſt, inquit, ſi quidem* Ageſilaus & Epaminundas *in cœno degent, uiles autem quiq; initiati in beatorum inſulis erunt*. Muribus *ad ipſius menſam ſubrepentibus, ecce, inquit*, & Diogenes *paraſitos nutrit*. Platone *canem ipſum appellante, ſanè, inquit, nam equidem ad uenditores remeaui*. E' *balneis exiens percontanti an multi homines lauarent, negauit. At roganti num turba multa, confeſſus eſt.* Platone item *diffiniente*, Homo *eſt animal bipes ſine pennis, cùm placeret iſta eius diffinitio, nudatum pennis ac pluma gallum gallinaceum, in eius inuexit ſcholam dicẽs*, Hic Platonis *homo eſt, unde adiectum eſt diffinitioni*, * *latis unguibus*. *πλατυώνυχον.* Interroganti *quanam hora prandere oportet, ſi diues, inquit, eſt, quando uult, ſi pauper, cùm poteſt.*

Apud

Apud Megarenſes intuitus oues pellibus tectas, illorũ autem filios nudos, ait, præſtat Megarenſis arietẽ eſſe quàm filium. Ad eum qui ſe trabe cõcuſſerat, ac poſteà dicebat, caue: num, inquit, iterum me ferire uis? Aiebat oratores quidem plebis miniſtros, coronas autem gloriæ * bullas. Lucernam interdiu accendens, hominẽ aiebat quæro. Stabat aliquãdo manantibus perfuſus undis, his uerò qui circunſtabant illum miſerantibus, Plato, nam & is aderat, ſi uultis, inquit, illum miſerari, abite, gloriæ illius cupiditatẽ ſignificans. Colaphũ à quopiam accipiens, Hercle, ait, neſciebam me galea armato capite ambulare. Midia quoque ipſum colaphis cædente ac dicente, tria milia tibi in menſa poſita ſunt, poſtridie ſumpto pugilum ceſtu, cæſoq; ſeſe illi dixit, tria milia tibi in menſa ſunt poſita. Lyſia pharmacopola ſciſcitante, an deos eſſe crederet, Quomodo, inquit, non credo qui te dijs inimicum puto? Alij Theodorũ hoc dixiſſe ferũt. Quendam intuitus ſe undis ſpargentem, ait: O infelix an ignoras quoniam ut in grammatica erratis aſperſus non abſolueris, ita nec uitæ criminibus euades liber? Culpabat maximè ſi qui fortunam cauſarentur, dicens homines quæ ſibi bona uiderentur, non quæ re uera bona eſſent poſtulare. Eis uerò qui terrerentur ad ſomnia dicebat, ea quidem quæ uigilantes agitis, non moramini, quæ uerò dormientes imaginamini, ea curioſè diſquiritis. In Olympia pronunciante præcone, Dioxippus uiros uicit, Hic, ait, mancipia, ſed ego uiros. Amabatur autem & ab Athenienſibus. Nam adoleſcenti, cùm dolium illius contriuiſſet, plagas intulerunt, illiq; aliud dederunt. Refert Dionyſius Stoicus, illum poſt Cheroniã deprehenſum abductum eſſe ad Philippum, à quo, quid eſſet, interrogatus, explorator, inquit, inſatiabilis auiditatis tuæ. Ex quo admira

* ἐξανθήματα.

mirationi habitus, liber dimiſſus eſt. Miſerat aliquando Alexander epiſtolam Athenas ad Antipatrū per Athliam quendā cùm adeſſet Diogenes, Athlias, inquit, per Athliū ad Athlium. Perdica comminante niſi ad ſe ueniret, illum ſe occiſurum, nihil, inquit, magni facies. Nam & canthatus & phalangium id facerent. Illud autem non dubitabat contrà minari ac dicere, quòd ſi & abſq; ſe uiueret, fœliciter uicturus eſſet. Clamabat autem ſæpius hominum uitam facilè à dijs dari, uerùm occultari illam quærētibus * mulſum, unguēta, & his ſimilia. Vnde & ei qui à famulo calciabatur, nondum, ait, beatus es, niſi te etiam abſtergat: hoc autem erit, ſi mancus fueris. Cùm uidiſſet aliquando magiſtratus qui ἱερομνήμονες dicebantur, quædam ex ærario phialam furatum adducentes, magni, inquit, fures paruum ducunt. Intuens aliquando adoleſcentem lapides in crucem iacientem, euge, inquit, ſcopo potieris. Circunſtantibus ſe adoleſcentibus, atq; dicentibus, cauebimus, ne mordeas nos, bono, inquit, eſtote animo filioli, canis betis non ueſcitur. Glorianti cuidam quòd leonis pelle tegeretur, deſine, inquit, uirtutis ſtramenta pudefacere. Beatus dicebatur Calliſthenes, quòd magnificis ab Alexandro apparatibus exciperetur: at ille, infœlix, inquit, eſt, quòd prandeat ac cœnat cùm Alexādro uidetur. Cùm pecunijs egeret, eas ſe ab amicis repetere non petere dicebat. Quandoque in foro manibus operans, utinam aiebat, liceret ſic perfricato uentre non eſurire. Adoleſcentem intuitus cum ſatrapis ad cœnam abeuntem, abductum ad ſuos reuocauit, obſeruariq; iuſſit. Compoſito adoleſcēti quippiam roganti non prius ſe affirmauit reſponſurum, quàm apertè exploraret, uir'ne eſſet an mulier. * Plaudenti laſciuius in balneo adoleſcenti, quanto, inquit, melius, tanto deterius

* μελίπηκτα.

* κοτταβίζον.

rius. Inter cœnandum oſſa illi quidam ut cani iactabant, at ille propius accedens permingebat ut canis. Oratores atque omnes in dicendo gloriam quærentes, ter homines, pro eo quod eſt ter infelices appellabat. Diuitem indoctũ

*χρυσόμαλλον. *ouem * aureo uellere dicebat. Cùm uidiſſet prodigi cuiuſdam domui inſcriptum, uenalis, ſciebam, inquit, quòd præ nimia crapula facilè dominum euomeres. Cauſanti adoleſcenti perturbantium ſe multitudinem, deſiſte, inquit, & tu perturbationis indicia proferre. Ingreſſus ſordidum balneum, qui hic ſe lauant, ait, ubi lauantur? Cùm rudem pinguemq́; citharœdum omnes cauſarentur, ſolus ipſe laudabat. Rogatus quãobrem, ait, quòd talis cùm ſit, cithara ſe, nõ latrocinijs exerceret. Citharœdum qui ſemper ab auditoribus deſerebatur, ita ſalutabat. Salue galle. Illo autem dicente, cur ita, quia, inquit, canens omnes ex-*

*ἀργυρόλιπων. *citas. Cùm adoleſcentem plurimi inſpicerent, ille * ſinum lupinis complens ſe incuruabat. Multitudine in eum conuerſa, mirari ſe dixit quomodo illo dimiſſo ſe intuerentur. Dicente quodam uehementer ſupercilioſo, uno ictu caput ſibi perfringam, at ego, inquit, à ſiniſtris adſtans te tremere faciam. Hegeſia ſe deprecante, ut ſibi librorum aliquid exponeret, ſtultus, inquit, es Hegeſia, qui caricas quidem nõ ſcriptas eligis, ſed ueras: uera autem exercitatione neglecta te ad ſcriptam confers. Ei qui ſibi exilium exprobrabat, at huius, inquit, miſer cauſa, philoſophatus ſum. Alio rurſus dicente, Sinopei te exilij condemnant, & ego illos, inquit, manſione. Intuitus aliquando Olympionicem oues paſcentem, quàm citò, inquit, ò præclare, ab Olym-*

*ἐπὶ τὰ νέμεα. *pijs ad * Nemea te contuliſti. Rogatus cuius rei gratia athletæ nihil ſentiunt, quia, inquit, ſuillis ac bubulis carnibus extructi ſunt. Petebat aliquando ſtatuam, rogatus cur*

hoc

hoc faceret, ut me, inquit, nõ potiri aſſuefaciã. Cùm poſtularet quẽpiam, quippe & hoc primum propter inopiam, dicebat, ſi quidẽ & alij dediſti, mihi da, ſi uerò nemini, à me incipe. Interrogatus aliquando à tyranno cuiuſmodi *ære præſtaret ſtatuã ſculpere, quo, inquit,* Harmodius & Ariſtogiton *fuſi ſunt.* Rogatus quomodo Dionyſius *amicis uteretur, ut* uaſculis, ait, dum plena ſunt ſuſpendit & abijcit uacua.* Inſcripſerat *quidã domui ſuæ, uxore nuper ducta,* Iouis filius Callinicus Hercules *hic habitat, nihil ingrediatur mali, inſcripſit ipſe, poſt bellũ auxiliũ.* Cupiditatẽ *arcem omnium malorum dixit.* Prodigum *quendam intuitus oleas in diuerſorio edentem, ſi ſic prandiſſes, ait, non ita cœnares.* Bonos *uiros imagines deorum eſſe.* Amorem *uacantium ocupationem.* Rogatus *quid nam eſſet in uita gũſerũ, ſenex ait, egenus.* Quæ *nã perniciſſimè morderet bellua, ex feris, inquit, obtrectator, ex cicuribus autem adulator.* Intuitus *aliquando* Centauros *duos peſſimè pictos, ait, uter horum* deterior eſt? Sermonem ad gratiã inſtructum melleũ eſſe laqueum dixit.* Ventrem *uitæ* Charybdim *appellabat.* Audiẽs Didymonẽ *mœchum fuiſſe cõprehẽſum, dignus eſt, inquit, ex ipſo nomine ſuſpendi.* Rogatus *cur pallens eſſet aurum, quia, inquit, multos habet inſidiatores.* Mulierẽ *in lectica intuens non ſecundũ ferã ait eſſe caueam.* Fugitiuum *ſeruum ad puteum ſedentem cum uidiſſet, caue, inquit, adoleſcens, ne excidas.* Cernens *ueſtimentorum furem in balneis, num, inquit,* ad unguentulum, an uerò ad aliud ueſtimẽtum? Cũ uidiſſet aliquando mulieres ex oliuæ arbore pendere ſuffocatas, utinam, inquit, arbores cæteræ fructum huiuſmodi tuliſſent.* Intuitus* *ſepulcrorum uiolatorem, ait,*

Τίπτε σὺ ὧδε φέριστε,

*θυλάκοις.

*χείρων ἐστί.

*ἐπ' ἀλειμμάτιον, ἢ ἐπ' ἄλλο ἱμάτιον.

*λωποδύτην.

Η τινὰ

Ἤ τινὰ συλήσωρ νεκύωρ κα̉τατεθνειώτωρ; hoc eſt,

-Sed hic quid uir bone quæris?

An aliquam è uita functis ſpoliare laboras?

Rogatus num ſeruulum aut ancillam haberet, negauit, dicenti ſi ergo mortem obieris, quis nam te ad ſepulcrum efferet? qui domo, inquit, indiget. Cùm animaduerteret for moſum adoleſcentem incuſtodite ob dormientem, manu pungens, ſurge, inquit,

Μήτις σοι εὕδοντι μεταφρένῳ ἐν δόρυ πήξῃ. hoc eſt,

Ne quis te à tergo ſtertentem cuſpide figat.

Ad eum qui precioſa parabat obſonia,

Ὠκύμορος δή μοι τέκος ἔσσεαι.

Nate mihi haud longæuus eris.

Platone de ideis diſſerente & nominãte menſalitatem & cyathitatẽ, Equidẽ, inquit, ô Plato menſam & cyathũ ui-
τραπεζότητα deo, menſalitatem uerò, & cyathitatẽ non uideo. Et ille,
κυαθότητα. rectè, inquit, quibus enim cyathus menſaq; cõſpicitur ocu los habes, quo autẽ menſalitas & cyathitas intelligitur, animum nõ habes. Interrogãti cuidam qualis ſibi uideretur Socrates, furẽs reſpondit. Rogatus à quodã quo tẽpore ducẽda ſit uxor, iuuenibus, inquit, nondũ, ſenibus uerò nũquam. Interrogatus quid nam uellet, ut colaphum acciperet, galeã, inquit. Adoleſcentẽ intuens ſe cõponentem,
ἀτυχεῖς ἀδικεῖς. ſi quidẽ, inquit, ad uiros, fruſtra, ſin autem ad mulieres, nequiter. Videns adoleſcentulum rubore perfuſum, confide, ait, fili, huiuſmodi eſt uirtutis colos. Cũ duos aliquãdo audiſſet legiſperitos, ambos damnauit, dicens alterũ quidem furatum eſſe, alterum uerò non periſſe. Rogatus cuiuſmodi uinum libentius biberet, alienũ inquit. Dicente ſibi quodam, plures te irrident, at ego, inquit, non irrideor. Dicenti malum eſſe uiuere, nõ, inquit, uiuere malũ eſt, ſed malè

malè uiuere. Conſulentibus ut fugitiuum quæreret ſeruum, ridiculum, inquit, eſt, ſi Manes abſq; Diogene uiuat, Diogenes abſq; Mane non poßit. Prandebat oleas, inuectam uerò inter prandendum placentam proiecit dicens:

Ὦ ξεῖνε τυράννοις ἐκποδὼν κοθίςασο. &,

–Ἄλλοτε μάςιξεν δ᾽ ἐλάαν, hoc eſt,

Longè à tyrannis temet hoſpes auferas. &,

–Nunc celeres agitabat equos.

Rogatus qualis eſſet canis, eſuriens, inquit, Melitæus, ſatiatus uerò Moloßicus. Quoſdam permulti laudant, neq; tamen ob laborem audent cum eis unà ad uenationem egredi, ita ne mihi quidem ob dolorum metum congredi atque unà uiuere poteſtis. Rogatus an ſapientes placentis ueſcerentur, omnibus, inquit, ſicut & homines cæteri. Interrogatus cur mendicis largirentur homines, non autem philoſophis, quia claudi, inquit, ac cæci fieri potius quàm philoſophos euadere ſperant. Poſcebat quiddam ab auaro, atq; illo tergiuerſante, *ad cibum, inquit, homo te poſtulo, non ad ſepulcrum. Exprobranti quòd aliquando falsò pecuniam ſignaſſet, tempus, inquit, fuit cùm talis eram, qualis tu modò, qualis autem ego modò ſum, nuquam tu eris. Alteri ſibi idem exprobranti, atqui, inquit, emingebam tum celerius, modo nõ ita. Myndum profectus cùm uideret magnificas portas, & urbem modicam, uiri, inquit, Myndij portas claudite, ne urbs ueſtra egrediatur. Cùm uidiſſet aliquando hominem in purpuræ furto deprehenſum,

Ἔλλαβε inqt te πορφύρεος θάνατος ϗ μοῖρα κραταιή. i.

Purpureum cepit fatum, uiolentaq; parca.

Cratero precante ut ad ſe ille proficiſceretur, at malo, inquit. ſal Athenis lingere, quàm apud Craterum frui magnificè inſtructa menſa. Anaximenem conueniens pingui

*εἰς τροφὴν οὐκ εἰς ταφήν.

aqualiculo rhetorem, impartire, inquit, & nobis pauperibus uentrem, quippe & ipſe ab onere leuaberis, & nobis ταρίχιον. *emolumento eris. Differente illo aliquando* pernam prætendens auditores in ſe conuertit. Indignante illo, diſputationem, inquit, Anaximenis oboli pretium diſſoluit. Cùm illi probro daretur, quòd in foro manducaret, in foro enim, ait, eſurio. Quidam & illud huius eſſe aiunt, quòd intuitus illum Plato lauantem olera, accedens tacitè illi dixerit, Si Dionyſio obſecutus eſſes, olera profectò non lauiſſes: illumq́; ad aurem item reſpondiſſe, Et ſi lauares olera, Dionyſio non eſſes obſequutus. Dicenti cuidam, multi te irrident, & illos, inquit, fortè aſini. Sed non illi aſinos curant, neq; ego illos, reſpondit. Conſpecto adoleſcentulo philoſophante, eia, inquit, amatores corporis ad animæ pulchritudinem traducis. Admirante quodam ea quæ in Samothracia ſunt donaria, longè, ait, plura eſſent, ſi & qui ſeruati non ſunt, ea dedicaſſent. Alij Diagoræ Medo hoc aſſignant. Formoſo adoleſcenti ad conuiuium eunti, deterior, inquit, remeabis. Illo redeunte & poſtridie ſibi dicente, & abij, & deterior effectus non ſum, deterior inquit. Poſtulabat ab Eurytio difficile quiddam, illo dicēte, ſi mihi perſuaſeris, equidem, inquit, ſi perſuadere poſſim, ſuaſiſſem uti te ſuffocares. Reuertebatur ex Lacedæmone Athenas, interrogabatur quò & unde ueniret, A' uiris, inquit, ad mulieres. Rediens ab Olympijs cùm rogaretur, an multa ibi turba fuerit, turba, inquit, multa, ſed homines pauci. Luxurioſos dicebat ſimiles ficubus quæ per præcipitia naſcuntur, quarū fructus homo non guſtat, corui autem & uultures comedunt. Phryne ſcortum Venerē aureā Delphis obtulit, quam ille ita inſcripſit: Ex Græcorum intemperantia. Alexandro quoq; illi aſſiſtente & dicente, Ego ſum Alexand*

xander magnus ille rex, at ego, inquit, Diogenes canis. Rogatus quidnam faciẽs canis uocaretur, quòd eis, inquit, blandior qui dant, in eos uerò qui non dant oblatro, malos autem mordeo. Ex ficu quadam poma legebat,* custode *ὀπωρίζει. dicente, huic ante paucos dies homo ſuſpenſus eſt, ego, inquit, illam purgabo. Olympionicen intuens in ſcortum frequenter intendentem, Ecce, inquit, ut aries Martius à puella uulgari per collum captus abducitur. Formoſa ſcorta letali mulſo non diſsimilia dicebat. Prandenti in platea qui circunſtabant identidẽ acclamabant, canis. At ille uos, ait, canes eſtis, qui prandentem circunſtatis. Cùm duo molles ſe ab eo ſubducerent, nolite, inquit, uereri, canis betas non comedit. De puero ſtuprato cuias eſſet rogatus, Tegeates inquit. Cùm uidiſſet ignauũ luctatorẽ medicinã profitentem, quid hoc, inquit, num & eos qui te aliquando uicerunt, nũc ipſe deijcies? Cùm ſcorti filium in turbas iactantem lapides cerneret, caue, ait, ne patrem ferias. Puero oſtentanti ſibi gladium quem ab amatore acceperat, gladius, inquit, pulcher eſt, ſed capulus fœdus. Laudantibus quibuſdam eum qui illi erogauerat, me autem, inquit, non laudatis qui accipere merui? Cùm à quodã pallium exigeretur, ſi quid ait, donaſti habeo, ſin autem eguiſti, utor. Suppoſititio quodam dicente, aurum habet in pallio, ita ſanè, inquit, idcirco illo ſuppoſito obdormio. Rogatus quid ex philoſophia lucratus fuiſſet: etſi nihil aliud, inquit, uel hoc ipſum quòd ad omnem fortunam paratus ſum. Interrogatus unde eſſet, *mundanus ait. *κοσμοπολίτης. Sacrificantibus quibuſdam ut filium à dijs impetrarent, ut, inquit, bonum impetretis non immolatis. Cum ſtipem aliquando poſceret* ægrotanti, ait: *πρὸς τὸν γεράναρχον.

Τοὺς μὲν ἄλλους ἐνάριζ' ἀπὸ δ' Ἕκτορος ἴσχεο χεῖρας. i.

Tu reliquos ſpolia ſed ab Hectore contine dextras.

Scorta dicebat regum eſſe reginas, petere enim quodcunq; eis uideretur. Athenienſibus Alexandrum Liberum patrē decernentibus, & me, inquit, Seraphin facite. Exprobranti quòd loca immunda introiret, & ſol, inquit, in ſeceſſus abit, neq; inquinatur. In fano cœnans inter panes ſordidos appoſitos, ſublatos abiecit dicens, in ſacrū nihil oportere ſordidum ingredi. Dicente quodā, cur nihil ſciens philoſopharetur, & ſi, inquit, philoſophiam ſimulo, hoc ipſum philoſophari eſt. Laudabatur puer ad illum adductus, quòd ingenio excelleret, eſſetq; optimis moribus, quid ergo, inquit, me indiget? Qui recta dicerent nec facerent, eos cytharæ ſimiles aiebat, hanc enim nihil audire, neq; ſentire. Theatrum ingrediebatur ex aduerſo exeuntium. Rogatus cur ita faceret, hoc, ait, in omni uita facere ſtudeo. Videns aliquando adoleſcentulum effœminari, non pudet, ait, deterius quàm naturam ipſam, de teipſo ſtatuere? Illa enim te uirum fecit, tu te cogis mulierem fieri. Intuens quendam parum cordatum aptare pſalterium, non erubeſcis, inquit, qui ſonos ligno aptes, animū ad uitam non componas? Dicenti cuidam, idoneus ad philoſophiā non ſum, quid ergo, inquit, uiuis, ſi ut bene uiuas nulla tibi cura eſt? Contemnente quodam patrem, non pudet, ait, eum contemnere, qui tibi ut magnum ſapias eſt autor? Videns decorum adoleſcentem indecore loquentem, non erubeſcis, ait, ex eburnea uagina plumbeum educens gladium? Cùm illi probro daretur, quòd in caupona biberet, & in tonſtrina tondeor, inquit. Vitio uertebatur illi quòd ab Antipatro accepiſſet palliolum, tum ille inquit:

Iliad. γ. Οὔτοι ἀπόϐλητα ἐςὶ θεῶν ἐρικυδέα δῶρα. *hoc eſt,*
Reijcienda deūm non ſunt inſignia dona.

Cùm illi quidam trabem impegiſſet, ac diceret, caue, uirga illum

illum cædens ait,caue. Supplicante quodā meretrici, quid, ait, uis miſer, ab illa cùm præſtet fruſtraris. Vnguentis delibuto uide, ait, ne fragrantia capitis fœtorem uitæ præſtet. Seruos quidem dominis,malos autem cupiditatibus ſeruire dicebat.* Rogatus cur mancipia ἀνδράποδα *ſint appellata, quia pedes, inquit, habent uirorum, animum autem quem tu tunc habes qui hoc interrogas.* À *prodigo petebat minam,à quo cùm rogaretur cur ab alijs obolum, ab ſe peteret minam,quia,inquit, ab alijs omnibus denuo me accepturū ſpero,abs te uerò an rurſus accepturus ſim,* θεῶν ἐν γούνασι κεῖται, *hoc eſt, In genibus diuûm poſitum eſt.* Cùm *probro daretur, quòd* Platone *non petente ipſe peteret,& ille,inquit,petit.*

*εὐωδία δυσωδίαν.

Ἄγχι σχὼν κεφαλὴν ἵνα μὴ πευθοίαθ' οἱ ἄλλοι. *hoc eſt,*

Sed caput admouens,reliqui ne forte reſciſcant.

Sagittarium intuitus imperitum iuxta ſcopum conſedit dicens, ne fortè me feriat. Eos *qui ad uoluptatem aſpicerent falli ac fruſtrari dixit.* Interrogatus *an mala eſſet mors, quonam,inquit, modo mala, quam præſentē non ſentimus?* Alexandro *ſtante atq; interrogante num me times? Quid enim,inquit,es,bonum,an malum? dicente bonū, quis ergo, ait,bonū timet? Diſciplinam iuuenibus quidem ſobrietatē, ſenioribus ſolatium, pauperibus diuitias, diuitibus ornatum eſſe dixit.* Didymoni *mœcho curanti aliquando puellæ oculum, uide,inquit,ne uirginis oculum curans, puellam corrumpas.* Dicente *quodam amicos illi inſidiari, & quid, ait,agere oportet,ſi amicis & inimicis æque utendum erit?* Rogatus *quid eſſet inter homines optimum, libertas, inquit.* Ingreſſus *aliquando ſcholam cùm uideret muſas multas, paucosq; diſcipulos, cum dijs, inquit, præceptor multos habes diſcipulos. Solebat autem omnia palàm facere,*

*& quæ ad Cererem & quæ ad Venerē pertinent, atq; huiuſmodi concluſiunculis utebatur: Si prandere nihil mali eſt, neq; in foro prandere malum eſt. Non eſt autem malum prandere, nec in foro quidē prandere malum eſt. Cumq; ante ora omnium obnixe operaretur, utinam liceret, aiebat, perfricato uentre à fame conquieſcere. Referuntur in eum & alia, quæ cùm ſint multa, prolixum eſſet & omnia proſequi. Dicebat autem duplicem eſſe exercitationem, alterā eſſe animi, alterā corporis. hanc ſecundum quam in exercitio perpetuæ quæ fiunt imaginationes præſtant ad uirtutis opera quædam adminicula. Porrò alterā ſine altera eſſe imperfectam, nihilominus bona habitudine & robore inter ea quæ competunt adnumerato, quippe quæ ueluti circa corpus, ita & circa animam ſint. Adijciebatq; argumenta, quòd ad uirtutē facilè exercitio proficiatur. Cernere enim ſe in artibus mechanicis & alijs opifices ex conſuetudine operis non minimā*operandi celeritatem fuiſſe conſecutos.*

*ὀξυχειρίαν. *Athletas item & tibicines inter ſeſe eminere tanto interuallo, quanto maiore ſtudio & labore uerſati fuerunt. Atq; ſi quidē ita iſti exercitationē ad animum tranſtuliſſent, nequaquam inutiliter aut imperfectè laborarent. Nihil decebat in uita omnino abſq; exercitatione perfici, eam uerò omnia exuperare poſſe. Cùm igitur repudiatis inutilibus laboribus naturales inſequi, ac uiuere beatè debeamus, per ſummam dementiā infelices ſumus. Namq; ipſius quoq; contemptus uoluptatis ſi nos aſſueſcerimus iucundiſſimus fit. Et ſicut hi qui conſueuerunt uoluptuosè uiuere, moleſtè inde ſe auelli patiuntur, ita qui aliter exercitati ſunt, faciliımè ipſas contēnunt uoluptates. Talia docebat atq; etiamnum re ipſa præſtabat, monetas reuera adulterans, quòd nihil minus naturalibus, quàm legitimis deferret, eandem*

uitæ

uitæ formam, quam Hercules, ſe uiuere affirmans nihil libertati præferens, omniaq́; ſapientum eſſe dicens, eiuſmodi rationibus, quas ſupra allegauimus uſus, Omnia, *inquiens, deorum ſunt. Amici autem ſunt ſapientibus dij. Sunt autem amicorum omnia communia, omnia igitur ſapientum ſunt. Ac de lege, quòd ſine ipſa geri reſp. non poßit. Nam ſine ciuitate nihil conferre quod urbanum eſt, urbs uerò ciuitas eſt, lex uerò abſq; ciuitate ad nihilum utilis, eſt igitur urbana lex. Nobilitatem uerò & gloriam, & huiuſmodi cætera ridebat, dicens maliciæ eſſe uelamenta. Solam rectam eſſe rempub. quæ eſſet habenda in honore. Dicebat & mulieres communes eſſe oportere, nuptias nihil eſſe arbitratus, ſed ut quiſq; cuiq; perſuaſiſſet, ita illi coiret, communesq́; idcirco filios fieri. Nihil eſſe iniquũ duxit ex templò quippiam accipere, aut quoduis guſtare animal, ne iniuſtum quidem eſſe humanis ueſci carnibus, idq́; ex aliorum gentiũ conſuetudine liquere, atq; hac recta ratione omnia in omnibus & per omnia eſſe dicens. Nanq; & in pane carnes eſſe, & in olere panem, cùm panis & corpora reliqua, in omnibus per occultos quoſdam meatus ac tumores ingerantur, atq; unà euaporent, ſicut & in Thyeſte manifeſtum eſt, ſiquidẽ ipſius ſunt tragœdiæ, & non Philiſci Aeginitæ ipſius familiaris, ſiue Paſiphontis Luciani, quem ſcribit Phauorinus in omnimoda hiſtoria poſt obitum eius ſcripſiſſe. Muſicæ uerò, & geometriæ, & aſtrologiæ, cæterorumq́; ſimiliũ fuiſſe negligentẽ, ueluti inutiliũ & quæ minimè eſſent neceſſaria. Fuit autẽ prõptißimus ad obuiam dum ijs, quæ dicerentur, ut ex ſuperioribus liquet. Quin & ſui auctionẽ fortißimè pertulit. Nã cùm in Aeginã nauigaret, atq; à piratis fuiſſet cõprehenſus quorũ princeps erat Scirpalus, in Cretã deductus, uenditus eſſet, præcone interrog*

rogãte, quid ſciret facere, reſpõdit, ſcire ſe hominibus domi nari. Vnde quũ indicaſſet digito Corinthiũ quendã, habitu ingenuo prætereuntem Xeniadem quem prædiximus, huic, inquit, me uende, hic enim domino indiget. Emit igitur illum Xeniades, Corinthumq; ſecum adducens filijs præceptorem dedit, & toti domui præfecit. Is uerò ita ſe geſſit in omnibus, ut ſurſum ac deorſum curſitans ille diceret, bonus genius domum meã ingreſſus eſt. Refert Cleomenes in libro qui pædagogus inſcribitur, neceſſarios ſuos illum redimere uoluiſſe, illum uerò eos fatuos dixiſſe. Neq; enim leones ſeruos eſſe nutrientium, ſed econuerſo illos ſeruire leonibus. Nam ſerui timere eſt, feras uerò hominibus terrori eſſe. Erat autem uiro mirabilis perſuadendi uis, adeo ut quemlibet oratione facilè caperet. Fertur deniq; Oneſicratus quidam Aeginenſis Athenas miſiſſe, alterum ex duobus liberis ſuis, Androſthenem nomine, eumq; cum audiſſet Diogenem, illic perſtitiſſe, miſiſſe itidem quem prædiximus Philiſcum, qui erat maior natu, ipſumq; itidem detentum fuiſſe. Poſtremò uerò ipſum aduenisſe, atq; unà cũm filijs philoſophatum eſſe, tanta Diogenis ſermonibus ſuauitas inerat. Audiuit ipſum & Phocion, qui cognominatus eſt Bonus, & Stilpo Megarenſis, & complures alij ciuiles uiri. Fertur nonaginta ferme annorum obiſſe diem. Porrò de ipſius morte uaria habetur opinio. Sunt enim qui dicant illum cùm bouis pedem crudum comediſſet, bilem ſibi conſciuiſſe, atq; ita periſſe, ex quibus eſt Cercidas Megalopolita ſiue Cretenſis in Meliambis ſic:

Οὐ μὰν ὁ πάρος γ' ἐὰ Σινωπεὺς τῆνος
Ὁ βακτοφόρος διπλοείματος, αἰθεριβόσκος
Ἀλλ' ἀνέβα, χειλὸς ποτ' ὀδόντας ἐρείσας
Καὶ τὸ πνεῦμα συνδακὼν, ἦν γὰρ ἀλαθέως

Διογένης ζανὸς γόνος οὐράνιός τε κύων. hoc eſt,
Non enim patitur priſcus ille Sinopeus
Baculifer ille, & duplicatus, ſub diuo paſtus.
Tandem qui ſublatus eſt, cùm labris dentes offirmaſſet,
Et ſpiritum continuiſſet, erat enim uerè
Diogenes Iouis filius, & cœleſtis canis.

Alij dicunt cùm polypum canibus partiri uoluiſſet, morſum in cruris* neruo, ac ex eo defunctum eſſe. Ipſius tamē neceſſarij, ut in ſucceßionibus ait Antiſthenes, id potius approbant, quòd ſpiritum continendo animam exhalauerit. Degebat enim in Cranio, id erat gymnaſium ante Corinthum. Cùm uerò ex more familiares adijſſent, pallioq́; obuolutum deprehenderent, non illum dormire arbitrati, erat quippe minimè ſomnolentus, reuelato pallio animam efflaſſe inuenerunt, ſuſpicatiq́; ſunt illum hoc feciſſe deſiderio migrandi ex uita. Hinc inter eos qui eum ſepelirent oborta ſeditio, ut ferè ad manus uentum ſit. Aduenientibus autem patribus illorum atq; primatibus ita ſedata diſcordia, ſepultū eſſe iuxta portam quæ in Iſthmum fert. Erigentes autem ſuper illius tumulum columnam, canem deſuper ex lapide Pario ſculpſerunt. Poſtea & ipſius ciues æreis illum ſtatuis honorarunt, ita inſcribentes:

*τένοντα

Γηράσκει καὶ χαλκὸς ὑπὸ χρόνου. ἀλλὰ σὸν οὔτι
Κῦδος ὁ πᾶς αἰὼν Διόγενες καθελεῖ.
Μοῦνος ἐπεὶ βιοτᾶς αὐτάρκεια δόξαν ἔδειξας
Θνητοῖς, καὶ ζωῆς οἶμον ἐλαφροτάτον. hoc eſt,
Aëra quidem abſumit tempus, ſed tempore nunquam
Interitura tua eſt gloria Diogenes.
Quandoquidem ad uitam miſeris mortalibus æquam
Monſtrata eſt facilis te duce, & ampla uia.

Eſt item de eo tale epigramma carmine proceleumatico:

Διόγενες ἄγε,λέγε,τίς ἔλαβε σε μόρος
Ἔς ἄϊδος,ἔλαβέ με κυνὸς ἄγριον ὀδὰξ. *hoc eſt,*
Diogenes *age loquere,quis exitus ad inferos*
Te abſtulit,abſtulit'ne canis morſus ferox?

*Aiunt quidam illum dum moreretur mandaſſe inſepultum proijci cadauer,ut omnes beſtiæ participes ipſius eſſent,ſiue in foueam ſuperiecto modico puluere inijcerent.A*lij *autem in* Eliſſum *ſe immitti uoluiſſe tradunt,ut eſſet fratribus utilis.* Demetrius *autem in æquiuocis ait eadem die* Alexan*drum* Babyloniæ, Diogenemq; Corinthi *uita functos eſſe. Erat autē ſenex* Olympiade c x i i i.*Feruntur eius iſta uolumina* : Dialogi *capitū,*Ichthyas,*graculus,pardus,plebs* Athenienſium,*Reſpublica,ars moralis, de diuitijs,*Amatorius,Theodorus,Hypſias,Ariſtarchus,*de morte,Epiſtolæ, Tragœdiæ ſeptem,* Helena, Thyeſtes, Hercules,Achilles, Medea,Chryſippus,Oedipus.*Porrò* Socrates *in primo ſucceſſionum , &* Satyrus *in quarto de uitis, nihil eorum eſſe* Diogenis *affirmant.Tragœdiolas autem ait* Satyrus Philiſci Aeginenſis *eſſe,*Diogenis *diſcipuli.*Sotion *autem in ſeptimo hæc ſola* Diogenis *eſſe ait, de uirtute,de bono,amatorium,mendicum,* τολμαῖον, *pardum,* Caſſandrum,Cephalionem,Philiſcum Ariſtarchum, Siſyphum, Ganymedem,*de uſu epiſtolas.Fuerunt autem quinq;* Diogenes. *Primus* Apolloniates *phyſicus. Eius autem ſcriptorum iſtud initium fuit,* Quicquid *eſt quod dicere aggredior, operæpretium eſſe uidetur initium irrefragabile ponere. Secundus* Sicyonius *qui* Peloponeſiaca *ſcripſit. Tertius hic ipſe.* Quartus Stoicus *ex* Seleucia *, appellatus eſt autem* Babylonius *ob uicinitatem.*Quintus Tarſenſis,*qui de quæſtionibus poëticis ſcripſit, quas etiam ſoluere nititur. Hunc uerò philoſophum* Athenodorus *in quinto deambulationum ait,*

quòd

quòd ungi ſolitus eſſet, lucidum ſemper apparuiſſe.

MONIMVS SYRACVSANVS.

MOnimus Syracuſanus Diogenis quidem diſcipulus, *famulus uerò menſarij cuiuſdam Corinthij fuit, ut* Socrates tradit. Ad eum Xeniades qui Diogenem emerat, frequens commeabat, *uirtutem hominis, atq; in dicendo uim admiratus,* Monimum *in ſui pellexit amorem.* Ille *enim continuè ſimulata ueſania abijcere monetam, omnemq́; menſæ pecuniam cepit, donec à domino repudiatus continuò ſe ad* Diogenem *contulit.* Adhæſit *autem* & *Crati Cynico ſæpius, cæterosq́; id genus ſtudioſè conſectatus.* Qua *ex re factum eſt, ut eum dominus adhuc magis inſanire putarit.* Fuit *autem uir eloquens ac doctus, adeò ut* Menander *comicus ipſius mentionem fecerit in quadam comœdia, quæ* Hippocomus *inſcribitur, ſic de eo dicens:* *Κράτητι, ſiue Crateti.

Μόνιμος τις ἦν ἄνθρωπος, ὦ φιλόσοφος,
Ἀδοξότερος, μικρῷ δὲ ὁ τὴν πήραν ἔχων.
Πήρας μὲν οὖν τρεῖς. ἀλλὰ καὶ εἰκόνος ῥήματι
Ἐφθέγξατ᾽ οὐδὲν ἐμφερὲς, μὰ τὸν δία
Τῷ γνῶθι σαυτὸν, οὐ ἢ τοῖς βοωμένοις
Τούτοις, ὑπὲρ δὲ ταῦτα ὁ προσαιτῶν καὶ ῥυπῶν
Τὸ γὰρ ὑποληφθὲν τῦφον εἶναι πᾶν ἔφη. *hoc eſt,*

Monimus fuit quidam ſciens uir, ò Philo.
Contemptior quidem, ferens ſed manticam.
Tres ergo peras. uerùm ſimilitudinis
Verbo eſt loquutus, tale per Iouem nihil
Quale illud eſt, Teipſum noſce, aut confinia
His uerba, ſcurra præter hæc & ſordidus.
Nam cuncta faſtum dixit eſſe cætera.

Adeò uerò grauis ac conſtans fuit, ut contenta gloria ſolam ueritatem appeteret. Scripſit autem lūdicra ſententijs

ſerijs

*ἱερμῶν· ſerijs permixta, de *appetitionibus duo, & exhortatorium.

ONESICRITVS.

ONeſicritum quidam Aeginenſem tradunt. Porrò Demetrius Magneſius Aſtypalenſem fuiſſe ait, et hic ex Diogenis ludo probatiſſimus. Videtur autem quiddam habere ſimile cum Xenophonte. Ille enim cum Cyro, hic cum Alexandro militauit. Ille Cyri παιδείαν, hic Alexandri ſcripſit initia. Ille Cyri, hic Alexandri proſequitur laudes. Eſt autem & ſtylus utriuſq; ſimillimus, niſi quòd apographus, & quod tranſcriptum eſt diſſentit ab archetypo et exemplari. Fuit & Menander Diogenis diſcipulus cognomento Drymus Homeri admirator, & Hegeſæus Sinopeus κλοιὸς cognominatus, & Philiſcus Aeginenſis, ut prædiximus.

CRATES THEBANVS.

CRates Thebanus Aſcondi filius, ipſe quoq; inter ſapientiſſimos Diogenis diſcipulos fuit. Cæterùm Hippobotus non Diogenis ipſum fuiſſe diſcipulum ait, ſed Bryſonis Achiui. Huius iſta feruntur ludicra:

Πήρη τὶς πόλις ἐςὶ μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι τύφῳ
Καλὴ καὶ πίειρα, περύῤῥυτος, ἐδὲν ἔχουσα.
Εἰς ἣν ἐκέτι εἰσπλεῖ ἀνὴρ μωρὸς, παράσιτος
Οὔτε λίχνος πόρνης ἐπαγγελλόμενος πυγῇσι,
Ἀλλὰ θύμον καὶ σκόρδα φέρει, καὶ σῦκα καὶ ἄρτους.
Ἐξ ὧν ἐ πολεμοῦσι πρὸς ἀλλήλοις περὶ τούτων
Οὐχ ὅπλα κέκτηνται περὶ κέρματος, ἐ περὶ δόξης. i.
Eſt quædam medio conſtructa urbs mantica faſtu,
Pulchra quidem & pinguis, circumflua, rebus egena,
Quam nullus paraſitus adit, ſtolidus'ue penetrat,
Deditus aut quiſquam damnoſis ganeo ſcortis.
Allia ſed, panes, ficus, profertq; lupinos,

Nec pro gloriola capiunt aut ſordibus arma.

Eſt & Ephemeris illa uulgatiſsima ita ſe habens: Ponito *coquo minas decem, medico drachmam, aſſentatori talenta quinq;, conſiliario fumum, meretrici talentum, philoſopho triobolum.* Vocabatur *autem &* θυρεπανοίκτης, *quòd in omnem egrederetur domum & corriperet. Sunt autem & eius hi uerſus:*

Ταῦτ' ἔχω ὅσ' ἔμαθον καὶ ἐφρόντισα, Καὶ μετὰ μουσῶν
Σεμν' ἐδάην, τὰ δὲ πολλὰ καὶ ὄλβια τῦφος ἔμαρψε.

Hoc eſt,

Tantum habeo quantum didici, quantumq́; labore
Percepi, & ſtudio, rapuit ſed cætera faſtus.

Et quod illi ex philoſophiæ ſtudio acceſsiſſet,

Θέρμων τε χοίνιξ, καὶ τὸ μηδενὸς μέλειν. *hoc eſt,*
Chœnix lupini, & cura nullius rei.

Fertur eius & illud : Amorem *ſedat fames, ſin minus tempus, eis uerò ſi uti non uales, laqueus.* Floruit *circa centeſimam & decimam tertiam* Olympiadem. Hunc *ait* Antiſthenes *in* Succeſsionibus, *cùm in tragœdia quadam cerneret* Telephum *ſportulam tenentem* alias q́; opulentum ad cynicam philoſophiam prorupiſſe, illumq́; patrimonio uendito, erat quippe uir nobilis, cùm congregaſſet plus quàm ducenta talenta, ciuibus ea diuidiſſe, adeoq́; conſtanter philoſophatum eſſe ut & Philemon comicus ipſius mentionem fecerit, ait nempe:* *τ' ἀλλὰ λαπρόν.

Καὶ τοῦ θέρους μὲν εἶχεν ἱμάτιον δασὺ
Ἵν' ἐγκρατὴς ᾖ, τοῦ δὲ χειμῶνος ῥάκος. *hoc eſt,*
Aeſtate craſſum ueſtiebat pallium,
Sed hyeme pannum, ut temperans euaderet.

Refert autem Diocles *perſuaſiſſe illi* Diogenem *ut peculium dimitteret, ac ſi quid pecuniæ haberet, iactaret in mare,*

re. Atq; Cratis quidem domus illi ab Alexandro, Hipparchiæ uerò à Philippo. Quoſdam ex propinquis ad ſe uenientes, atq; auertere ab inſtituto molientes ſæpenumero baculo perſequebatur, conſtansq; perdurabat. Porrò Demetrius Magneſius ait depoſuiſſe illum pecuniam apud trapezitam ea conditione, ut ſi quidem filij idiotæ eſſent, eam illis redderet: ſin autem philoſophi, plebi diſtribueret, nihilo quippe egere philoſophos. Eratoſthenes autem, cùm ex Hipparchia, de qua dicemus, natus ſibi eſſet filius Paſicles nomine, eum iam adultum ad ancillæ adduxiſſe domum ac dixiſſe, hoc ei paternum eſſe matrimonium. Cæterùm mœchorum apud Tragicos exilia & cædes eſſe præmium, eos uerò qui ſcortis congrederentur apud Comicos ex luxu & ebrietate in inſaniam uerti. Huius frater Paſicles fuit Euclidis diſcipulus. Eius facetum quiddam Phauorinus in ſecundo commentariorum refert. Ait enim cùm pro quodam intercederet apud gymnaſij principem, eius coxas tetigit. Illo indignante, quid enim, ait ille, non'ne & iſta tua ſunt ſicut & genua? Dicebatq; poßibile non eſſe inueniri qui lapſus non ſit, ſed ueluti in malo punico granum etiam aliquod putridum eſſe. Cùm Nicodromum citharœdum iritaſſet, cæſus in faciem eſt. Cartulam itaq; imponens fronti inſcripſit, Nicodromus faciebat. Scorta ex induſtria inſectabatur maledictis, unà & ſeipſum exercens ad perferenda conuitia. Demetrio Phalereo qui panes ac uinum miſerat, conuiciabatur dicens, utinam & fontes panes ferrent. Conſtat igitur aquam bibiſſe. Ab Athenienſibus ciuilis iuris peritis arguebatur quòd ſindone amiciretur, quibus ille, Theophraſtum, inquit, oſtendam uobis opertum ſindone. non credentibus, induxit illos in tonſtrinam ubi ille tondebatur, oſtenditq; lino coopertum. Cùm Thebis à principe gymnaſij

ſij flagris cæſus eſſet, ſiue ut alijs placet, Corinthi ab Euthy crate, ac pede traheretur, ridebat, dicens:

Ἕλκε ποδὸς τεταγὼν διὰ βηλοῦ θεσπεσίοιο. *hoc eſt,*

Protractum pedibus detruſit limine ſacro.

Diocletes autem pertractum cum à Menedemo Eretrienſi teſtatur. Nam cum eſſet decorus & Aſclepiadi Phliaſio uſui eſſe uideretur, tetigit Crates illius coxas dicens, intus Aſclepiades; qua ex re indignatum Menedemum traxiſſe illum, idq; eum dixiſſe. Zeno uerò Citticus in libris de uſu, pellem ouis quoq; inſuiſſe pallio refert, ut eſſet deformior. Erat autem & facie turpis, et cum ſe exerceret, ridebatur. Solebat autem ſublatis manibus dicere, confide Crates pro oculis & corpore reliquo. Hos enim uidebis irriſores iam iam & morbo contrahi, & beatum dicere, ſe autẽ ignauiæ arguere. Dicebat autem tandiu philoſophandum eſſe, donec uideantur duces exercitus eſſe aſinarij. Deſertos dicebat eos qui cum aſſentatoribus eſſent, nõ ſecus ac uituli cùm inter lupos ſunt: neq; enim cum illis qui bene uelint, neq; cum his, ſed inſidiatores. Cùm autem ſentiret ſe morti proximum, inſpiciebat ſeipſum dicens:* *ὀνηλάται

–Στείχεις δὴ φίλε κύρτων,

Βαίνεις ἀΐδαο δόμους κυφὸς ὥρην διὰ γῆρας. *hoc eſt,*

–Vadis nunc optime curue,

Vadis ad Orci ædes, longa gibboſe ſenecta.

Erat quippe ex ſenectute curuatus. Alexandro rogante num uellet reſtitui ac refici patriam ſuam, quid, ait, opus eſt? rurſus enim fortaſsis Alexander eam alius diruet. Habere ſe patriam contemptum gloriæ & paupertatem, quæ in poteſtatem fortunæ nunquam ſint ceſſura. Diogeniſq; ciuem eſſe inuidiæ inſidias non metuentis. Meminit ipſius et Menander in Geminis dicens:* *ἀνεπιβουλεύτου

Συμπ

Συμπεριπατήσεις γὰρ τρίβων᾽ ἔχουσ᾽ ἐμοί,
Ὥσπερ Κράτητι τῷ κυνικῷ ποτ᾽ ἡ γυνή. hoc eſt,
Mecum ambulabis tecta pallio, uelut
Cratete nuper uxor atro cum cane.

Et filiam tradebat illis, ut ipſe ait, probationi triginta inductis diebus diſcipuli eius.

METROCLES.

Metrocles Hipparchiæ frater, cùm prius audiret Theophraſtum Peripateticũ, adeò corruptus erat, ut cùm ſæpe inter diſſerendum crepitum uentris emitteret, præ dolore animi domi incluſus moraretur. Hoc agnito Crates ingreſſus eſt ad eum conſolaturus, ac lupinis induſtria uoratis, perſuaſit quidem illi primùm uerbis, nihil mali feciſſe, fore quippe prodigioſum, ſi non & ſecundum naturam flatum emitteret. Tum uerò & ipſe in huiuſmodi crepitum erumpens illum ſimilitudine rei ſeruauit, ac uerbis in ſpem erexit. Hinc ipſius auditor fuit, euaſitq; uir in philoſophia eminens. Hic libros ſuos, ut ait Hecaton in primo uſuum, combuſsit dicens:

Τάδ᾽ ἐστ᾽ ὀνείρων νερτέρων φαντάσματα. hoc eſt,
Hæc ſomnorum ſunt imaginacula:
Ac ſi diceret, nugas & deliramenta.

Sunt qui Theophraſti commentaria, quæ ex illius ore perceperat, combuſsiſse ferant, ac dixiſſe:

Ἥφαιστε πρόμολ᾽ ὧδε, Θέτις νύ τι σεῖο χατίζει. hoc eſt,
Mulciber huc propera, tua eget Thetis arte decora.

Res docebat partim emi pecunia, ut domum, partim tempore & diligentia, ut diſciplinas liberales. Diuitias nocere niſi quis dignè utatur. Obijt ſenex à ſeipſo ſuffocatus. Porrò diſcipuli eius fuere Theombrotus, atq; Cleomenes. Theombroti auditor fuit Demetrius Alexandrinus,

Cleom

Cleomenis autem Timarchus Alexandrinus & Echecles Epheſius, qui & ipſe Theombroton audiuit, à quo Menedemus, de quo poſtea dicemus. Fuit autem inter illos inſignis & Menippus Sinopeus. Capta eſt & illorum uerbis Metroclis ſoror Hipparchia.

HIPPARCHIA.

Hipparchia Metroclis ſoror. Erant autem Maronitæ ambo. Amabat uerò Cratis uitam atq; uerba, neque ulla omnino procorum excellentia potuit auelli, non opibus, non nobilitate, non pulchritudine, ſed hæc omnia ſibi Crates erat, parentibusq; minabatur ſeipſam, niſi huic traderetur, necaturam. Cùm igitur Crates à parentibus puellæ rogaretur, uti ab hoc illam propoſito auerteret, poſtquam egit omnia nec perſuaſit, exurgens omni ſua ſupellectile ante illius oculos expoſita, hic ait ſponſus, hæc eius poſſeßio eſt, ad hæc delibera. Neq; enim eſſe noſtri cõſors poteris, niſi eadẽ ſtudia attigeris. Elegit continuò puella, ſumptoq; illius habitu unà cum uirò circuibat, & congrediebatur in aperto, atq; ad cœnas proficiſcebatur. Quo tẽpore & ad Lyſimachũ ad conuiuiũ uenit, ubi & Theodorũ impiũ coarguit ſophiſma huiuſmodi obijciens, quod faciẽs Theodorus iniuſtè agere nõ diceretur, id Hipparchia ſi faciat, facere iniuſtè nõ dicetur. Theodorus aũt ſeipſum feriens iniuſtè non agit, ne Hipparchia quidem Theodorũ cædẽs iniuſtè agit. Tum ille ad id quidẽ minimè reſpõdit, ſed illius palliũ traxit. Sed neq; territa, neq; turbata eſt Hipparchia, ut mulier, uerũ dicẽte ſibi illo:

* Τήνη τὰς παρ᾽ ἱςοῖς ἐκλιπῶσα κερκίδας. hoc eſt, * aliàs τίνι.

Radios reliquit hæc apud telas ſuos.

Sum equidem, inquit, Theodore, ſed num tibi malè de me ipſa ſtatuiſſe uideor, ſi tempus, quod in telis conſumptura

eram, diſciplinæ potius impēdi? Hæc & alia innumera de philoſophante fœmina dicuntur. Fertur & Cratis epiſtolarum liber, in quibus præclarè philoſophatur. Stylus ipſe ſæpe Platoni ſimilis uidetur. Scripſit et tragœdias altiſsimo philoſophiæ ſtylo, quale illud eſt,

Οὐχ εἷς πάτρας μοι πῦργος, οὐ μία στέγη,
Πάσης δὲ χέρσου καὶ πόλισμα καὶ δόμος
Ἕτοιμος ἡμῖν ἐνδιαιτᾶσθαι πάρα. hoc eſt,
Non turris una, nec caſa una patriæ
Mihi eſt, ſed uniuerſæ arces terræ, & domus
Parata nobis manſio & cœnacula.

Obijt uetulus, atq; in Bœotia ſepultus eſt.

MENIPPVS PHOENIX.

Menippus & ipſe Cynicus, patria quidem Phœnix, conditione ſeruus fuit, ut ait Achaicus in ethicis. Diocles autē dominum ipſius Ponticū fuiſſe, Batonēq; uocatum tradit. Cùm uerò præ cupiditate pecuniæ importunius peteret, Thebanus fieri ualuit. Edidit quidē dignum memoria nihil, at ipſius libri multo riſu referti ſunt, non ſecus atq; Meleagri, qui tempore eius fuit. Refert Hermippus diuturnum fœneratorem fuiſſe, uocatumq; ex re ἡμεροδανειστὴν tādē. Nāq; nautica uſura fœnerari ſolere, et pignori accipere, ut pecunias cōplures cogeret. Tādē inſidias ppeſſū omnibus priuatū eſſe, ac præ mœrore laqueo ſibi uitā extorſiſſe. Nos autem luſimus in eū hoc carmine.

Φοίνικα τὸ γένος, ἀλλὰ Κρητικὸν κύνα ἡμεροδανειστὴν,
Τοῦτο γὰρ ἐπεκλήζετο, οἶσθα Μένιππος ἴσως, Θήβησιν
Οὕτως ὡς διωρύχθη ποτὲ καὶ πάντα ἔβαλλεν.
Εἰ δ' ἐνόει φύσιν κυνὸς αὐτὸν ἀπεκρέμασεν. hoc eſt,
Phœnicem genere, ſed Creticum canem diuturnum
fœneratorem,
Sic enim uocabatur, noſti Menippū fortſitā, ut Thebis

Ille perfodiebat olim,& omnia profligabat.
Si autem canis naturam nouiſſet,ſe ſuſpendiſſet.

Quidā eius libros nō ipſius eſſe, ſed Dionyſij & Zopyri Colophoniorū tradunt,qui iocādi cauſa cōſcribentes uelut cenſori idoneo dederūt.Fuerunt autem Menippi ſex: Primus qui de Lydis ſcripſit, Xāthūq; breuiauit.Secūdus hic ipſe.Tertius Stratonicus ſophiſta,ex Caria oriundus. Quartus ſculptor. Quintus & ſextus pictores, utroſque memorat Appollod.Cynici autē uolumina XII.ſunt.Neniæ,teſtamēta,epiſtolæ cōpoſitæ ex deorū perſona,ad phyſicos & mathematicos, grāmaticosq́;,& Epicuri fœtus, & eas quæ ab ipſis religiosè colūtur *imagines,& alia. *εἰκάδας.

MENEDEMVS.

MEnedemus Coloti Lampſaceni diſcipulus fuit.Hic, ut ait Hippobotus,in tantum * prodigioſæ ſuperſtitionis uenerat,ut ſumpto habitu furiæ circumiret, dicens ſpeculatorem ſe ex inferno ueniſſe ijs qui peccarent,ut deſcendens hæc ibi dæmonibus renūciaret quæ uidiſſet.Veſtis autem talis erat pulla tunica talaris, aſtricta puniceo balteo, pileus arcadicus capiti impoſitus habens intexta elementa XII.* cothurni tragici, barba prolixa, uirga in manu fraxinea.Atq; iſtæ quidem uitæ ſunt ſinguli cuiuſque Cynicorū.Subijcienda nunc & quæ in genere illis uiſa ſunt.Siquidem & ſectam hanc philoſophiæ eſſe iudicamus,non ut quidam uolunt, conſtantiam uitæ.Placet ergo illis rationalem naturalemq́; philoſophiam tolli oportere,ab Ariſtone Chio non diſcedentibus moraliq́; ſoli intendi, quodq́; plerique Socrati,hoc Diocles Diogeni inſcribit,hunc aſſerens dixiſſe inquirendum, *τερατείας. *ἐμβάται.

Ὅττι τοι ἐν μεγάροισι κακόν τ' ἀγαθόν τε τέτυκται. .i.
Quid domibus noſtris praui rectiq́; geratur.

r 2 Repud

Repudiant & diſciplinas liberales. Denique neq; diſcendas literas dixit Antiſthenes, ne frugi effecti peruerterētur alienis. Tollunt & geometriam & muſicam, & cætera id genus. Nempe enim & Diogenes cuidam oſtendenti ſibi ὡροσκοπίον, utile ſanè inuentum, ait, ne priuemur cœna. Ad eum uerò qui muſicam oſtentabat ait,

Γνώμαις γὰρ ἀνδρῶν εὖ μὲν οἰκοῦνται πόλεις
Εὖ δ' οἶκος, οὐ ψαλμοῖς καὶ τερετίσμασιν. hoc eſt,
Magnæ reguntur urbes nam prudentia:
At una cantu non queat regi domus.

Placet eis & finem eſſe ſecundum uirtutem uiuere, ut Antiſthenes ait in Hercule, quemadmodum & Stoici. Nam ſocietas quædā eſt inter has duas ſectas, unde & * Cyniſmum dixere breuem ad uirtutem uiam, atque ita uixit & Zeno Citticus. Placet itē eis ſimplex & parabilis uictus, quippe qui * ſobrijs cibarijs utuntur, & ſolis pallijs. Diuitias, gloriam nobilitatemq; contemnunt. Pleriq; etiā herbis & aqua tantum frigida utuntur, operimentiſq; fortè oblatis & dolijs, ſicuti Diogenes, qui dicebat Deorū eſſe proprium nihil indigere, eorū uerò qui dijs eſſent ſimiles minimis egere. Virtutem dicunt eſſe docibilem, ut in Hercule ait Antiſthenes, eſſeq; minimè reijciendum, ſed ſtudioſè colendum, ac ſine peccato ſapiētem, & * ſimili amicum fortunæ quoque nihil permittendum. Quæ uerò inter uirtutem & uitia ſunt, indifferētia, ut Ariſto Chius, appellant. Et iſti quidē Cynici fuere. Veniendum nunc ad Stoicos, quorum princeps fuit Zeno Cratis diſcipulus.

* κυνισμός.

* αὐτάρκεια.

* φίλον τῷ ὁμοίῳ.

DIOG

DIOGENIS LAERTII DE PHILOSOPHORUM VITA, LIBER SEPTIMUS.

ZENO CITTICVS.

ZENO Mnaſij ſiue Demei filius Citticus ex Cypro, Græca ciuitate Phœnicibus accolis. Collo fuit in alteram partem inclinatiore, ut refert Timotheus Athenienſis in lib. de uitis. Apollonius autem Tyrius, gracili corpore, ſtatu procero, & atra cute fuiſſe illum autor eſt. Vnde illum quidem, ut Chryſippus in v. prouerbiorũ ait, Aegyptiũ * palmitem dixit. Crura habuit turgida & imbecilla infirmaq;. Icicirco & Perſeus in cõmentarijs cõuiualibus, ipſum refert cõplures cœnas declinaſſe. Veſcebatur perlibẽter ficubus * recẽtibus atq; ad ſolẽ paßis. Auditorq;, ut dictũ eſt, Cratis fuit. Deinde Stilponem etiã audiſſe & Xenocratẽ decennio perpetuò non deſunt qui affirment, ſicut Timocrates in Dione. Polemonis itidem frequentaſſe auditoriũ. Porrò Hecaton & Apollonius Tyrius in primo de Zenone lib. ſcribit, cùm oraculum cõſuluiſſet, quo pacto uiuere optimè poſſet, reſpondiſſe deum, ſi mortuis concolor eſſet. Quod ille cùm intellexiſſet, ſe ad legendos antiquorũ libros magno contuliſſe ſtudio. Deniq; Cratis hoc modo familiaritate uſus eſt. Purpuram ex Phœnicia mercatus aduectãs ad Pireũ naufragium fecit. Ea iactura ſubtriſtior factus Athenas aſcendit annos triginta natus, ſeditq; iuxta librariũ. Legente autẽ illo ſecundũ Xenophontis cõmentariorum, delectatus ille, & iam lætior ſciſcitatur, ubi nam eiuſmodi uiri morarentur. Opportunè tunc prætereunte Crate, digito illum bi-

*κλημαλίδα.

*χλωροῖς.

*bliopola oſtendens, hunc, inquit, ſequere. Ex eo iam Cratis auditor factus eſt, aptiſſimus alioqui ad Philoſophiã, uerũ uerecũdior, quàm ut ſe ad impudentiã cynicã cõferre poſſet. Id ubi animaduertit Crates, curare etiã in hoc illũ ſtudens, ollam lenticula refertã dedit ut per Ceramicũ ferret. Cùm autẽ uideret pudeſcere illũ ac ſe præ uerecundia tegere, baculo ictam perfregit illam. Illo fugiẽte & lenticula per crura defluente, quid, inquit, fugis puniceolum? nihil mali paſſus es. Aliquãdiu igitur audiuit Cratem. Quo tẽpore cùm ſcripſiſſet de Rep. quidã iocãtes aiebant, in cauda canis illũ ſcripſiſſe. Præterea ſcripſit & iſta, de uita ſecundũ naturã: de appetitu, ſiue de hominis natura: de perturbationibus, uel de uitijs, de officio, de lege, de * Græca peritia, de aſpectu, de toto, de ſignis, Pythagorica, uniuerſalia, de dictionibus, Problematum Homericorũ quinq;, de poëtica auditione. Eſt ipſius item & ars & ſolutiones & argumenta II. cõmentaria Cratis moralia, atq; iſti quidem libri eius ſunt. Poſtremò diſceßit, & quos prædiximus audiuit ad XX. annos, ubi & illũ dixiſſe ferũt, Tunc ſecũdis uentis nauigaui, quando naufragiũ feci. Alij ſub Crate hoc dixiſſe aiunt, Quàm bene fortuna facit, quæ nos ad philoſophiã impellit. Alij dũ Athenis diuerſaretur, audito naufragio dixiſſe illum ferũt, Rectè ſanè egit fortuna, quæ nos ad philoſophiã impulit. Quidam depoſito Athenis onere, ſic demũ ad philoſophiã fuiſſe conuerſum. Vertens igitur ſe ad porticũ uariã, quæ & πεισιανάκτειος appellabatur, & ex uaria & multæ ſciẽtiæ pictura Polygnoti ποικίλη, orationẽ formabat, uolẽs et locũ illũ ſtabilẽ facere, nullisq; ſeditionibus ultrà uiolabilẽ. Nanq; ad M. CCCCXXX. ciues ibi fuerant necati. Eò igitur ad illũ audiendũ diſcipuli iam cõfluebãt, atq; ideo Stoici uocati ſunt etiã qui ab ipſo anteà*

* παιδείας.

antea Zenonij appellabãtur, ut Epicurus in epiſtolis ait. Siquidẽ & ante illũ Stoici qui in illa morabantur, poëtæ dicti erãt, ut ait Eratoſthenes in VIII. de antiqua comœdia, à quibus multũ incremẽti ea appellatio accepit. Enimuerò ſummo in honore apud Athenienſes habebatur Zeno, adeo ut urbis ac mœniũ apud illũ claues deponerent, coronaq; aurea, & ærea imagine honorarent. Hoc autem & ciues ipſius feciſſe ferũt, magno ſibi ornamẽto fore uiri imaginẽ exiſtimãtes. Amplectebãtur illũ & Sidonij Cittici. Suſcipiebat illũ & Antigonus, & ſi quando Athenas cõtẽdiſſet, auditor eius ẽrat, multumq; orabat ut ſe ad eũ cõferret. Id ille non paruit quidẽ ipſe, cæterum Perſæum unum ex familiaribus miſit Demetrij filium genere Citticum, qui olympiade CXXX. florebat, Zenone iam ſene. Eſt autem hic exemplum epiſtolæ Antigoni, ut refert Apollonius Tyrius in his quæ de Zenone ſcripſit.

REX ANTIGONVS ZENONI PHIL. S.

EGO fortuna me quidem & gloria uitam tuam anteire exiſtimo, cæterum diſciplinis ſtudijsq; liberalibus et perfecta felicitate quam tu poßides, longè abs te præcelli ſentio. Quocirca te orare ſtatui, uti ad me proficiſcaris, id mihi perſuadens te preces meas minimè irritas fieri paſſurum. Tu igitur modis omnibus enitere, ut tuo cõtubernio fruamur, certò ſciens, nõ mei tãtum, ſed omniũ ſimul Macedonũ eruditorẽ fore. Nã qui Macedoniæ regem erudit, atq; in uirtutem imbuit, eum & ſubditos quoſq; inſtruere ad fortitudinẽ & probitatem, certũ eſt. Nã cuiuſmodi fuerit dux, tales ut plurimũ ſubditos fieri neceße eſt. Vale.

Ad hæc Zeno ita reſpondit:

ZENO ANTIGONO REGI S.

AMPLECTOR *tuum tam uehemens diſcẽdi ſtudium, quòd ueram, utilem atq; neceſſariã, non popularem & quæ ad peruertẽdos mores tendit, eruditionẽ apprehẽdere inſtituis. Qui enim philoſophiæ amore ac ſtudio tenetur, declinatq́; celebrem illã & uulgarem uoluptatem, quæ quorundam adoleſcentulorum animos effœminat, eũ non natura modò nobilitatem tueri, uerùm quidem uirtutis quoq; inſtituto manifeſtum eſt. Porrò liberali ac nobili ingenio ſi adijciatur modica exercitatio, neq; deſit præceptoris copia, maturè ad perfectam uirtutis euadit frugem. Equidẽ niſi ſenectus mihi obſiſteret, ſum enim octogenarius corpusq́; præterea inualidum, ipſe ad te uenirẽ, ut iubes. Quia uerò id non datur, quoſdam ex contubernalibus meis ad te mitto, qui animi bonis me minimè inferiores ſunt, & corporis etiam commodis exuperant. His ſi tu ſtudioſè congrediare, nihil quod ad perfectam pertinet beatitudinem deſiderabis.* Vale.

Miſit autem Perſæum quem prædiximus, Thebanumq́; Philonidam. Vtriuſq; horum Epicurus mentionem facit in epiſtola ad Ariſtobulum fratrem, cõgreſſosq́; Antigono memorat. Placuit Athenienſium quoq; de illo decretum, quoniam eſt memorabile ſubnectere. Eſt autem eiuſmodi decretum: Arrenida principe Acamantidis tribus, πρυ]ανείας *quinto magiſtratu Auguſti decima, magiſtratus decimatertia præſidentium concio rata decreuit,* πρόεδροι. *Hippio, Cratiſtoteles Xympeteon & cæteri primarij, Thraſo Thraſonis filius Anaœenſis dixit, Quoniã Zeno Mnaſæi filius, Citticus, complures annos in ciuitate philoſophè uerſatus eſt, atque in omnibus uir bonus eſſe perſtitit, ac iuuenes qui ad illũ diſciplinæ cauſſa cõuenerũt ad uirtutẽ & fru-*

ga

galitatem exhortando, ad ea quæ ſunt optima intendit, uitam ſuam uerbis ac doctrinæ ſuæ conſentaneam exemplar omnibus præponens, bona fortuna uiſum eſt plebi laudare Zenonem Mnaſæi filium Citticum, & aurea corona ritè ac legitimè ornare propter ſingularem eius uirtutem & temperantiam. Prætereáque conſtruxere illi ſepulturam in Ceramico publicè. Coronæ autem faciendæ exædificandíque tumuli plebem iam quinque uiros ex Athenienſibus eligere qui curam habeant. Decretumq́; hoc ſcribam plebis inſcribere columnis duabus, licereq; ſibi alteram in Academia, alteram in Lycio ponere. Sumptus uerò columnarum diſtribuere eum qui negotijs præeſt, ut omnes intelligant Athenienſium plebem bonos uiros & uiuos & defunctos honorare. Ad huiuſmodi autem ſtructuram electi ſunt Thraſo Anacæus, Philocles Piræus, Phædrus Anaphlyſtius, Melon Acarneus, & Mycythus Sympalleteus. Hoc exemplar decreti fuit. Refert autem Antigonus Cariſtius ipſum ſe non negare Citticum. nam cùm unus eorum è numero fuerit, atque in columna deſcriptus ſit, qui ad lauacri ſtructuram contulere Zenonis philoſophi, ut etiam Citticus adijceretur orauit. Cùm uerò feciſſet aliquando *uaſculo cauum operculum, circunferebat pecuniam, ut Crates præceptor promptum haberet ac paratum neceſſarium uictum. Aiunt illum plus quàm mille talenta habuiſſe cùm uenit in Græciam, eáq; nautis fœnerari ſolitum. Edebat modicè panem & mel, & ſuauis uini paululum bibebat. Pueris ſemel ferè aut bis uſus eſt, & ancillula quadam, ne ſexum odiße uideretur. Eandem quoque domum ipſe & Perſæus unà habuit. Is cùm aliquando tibicinam mulierem ad eum induxiſſet, ab ſe raptam ad Perſæum abduxit, eratq; ad illum aditus

* λυκύθῳ.

r 5 facilis

*facilis, neque ipſe difficilè quò quiſq; uellet circundabatur, adeò ut ſæpe apud eum Antigonus cœnaret rex, atq; ad Ariſtoclem citharœdũ ad cõuiuiũ cum illo unà itabat. Senſim tamen id euitaſſe traditur, ac declinaſſe, ne nimis eſſet popularis, adeò ut in ſummo gradu conſideret deuitans uel alterã perturbationis partẽ. Neq; uerò cũ pluribus quàm duobus uel tribus ambulabat. Quibuſdã uerò, ut Cleãtes ait in libro de ære, iubebat æs dare, circũſtantes uti ne ſibi moleſti eſſent. Cũ circunſtarẽt eũ multi confertiq;, oſtẽdens in porticu in ſummo ligneã aræ circunferẽtiã, Hæc, ait, aliquando in medio erat expoſita, quia uerò impedimento erat, ſeorſum poſita eſt. Vos igitur uoſmet ex medio tollẽtes minus moleſtiarũ nobis exhibebitis. Demochare autẽ Lachetis filio ſalutante illũ, atq; dicente, ſi quid opus haberet dicturũ ſe ac ſcripturũ Antigono præbituro omnia, indignatus poſtea illi congreſſus non eſt. Fertur autem poſt Zenonis mortem Antigonum dixiſſe, quale ſpectaculum perdidi. Vnde & Athenienſibus per Thraſonem legatum, ut in Ceramico illi ſepulturam facerent, petijt. Interrogatus autẽ cur illum adeò admiraretur, quia, inquit, cùm illi à me multa & magna ſæpe data ſint, nunquam * emollitus eſt, neque humilis apparuit. Erat autẽ & ad inquirendũ ſolers, ſubtiliſq; in omnibus ac diligens. Vnde & Timon in Sillis de eo ita ſcribit:*

Καὶ Φοίνισσαν ἴδον λιχνόγραυν σκιερῷ ἐνὶ τύφῳ
Πάντων ἱμείρουσαν, ὁ δ' ἔρρει γύργαθος αὐτῆς
Μικρὸς ἰὼν, νοῦν δ' εἶχεν ἐλάσσονα σκινδαψοῖο. *hoc eſt,*

Vidi & in umbroſo faſtu Lichnogram Phœniſſam
Omnia quæ cuperet, ſed hiabat gyrgathus eius
Diſtillans, & cui ſcindapſo erat inferior mens.

Diligenter autem & accuratè cum Philone dialectico ſe

exerc

* ἐχαυνώθη.

exercebat, atque una uacabat. Vnde non minori admirationi apud iuniorem Zenonem eſt habitus, quàm Diodorus præceptor eius. Erant autem cum ipſo * nudi ſordidiq; homines, ut ait Timon: *γυμνορύπαροι.

Ὄφρα πονεςάων σύναγεν νέφος, οἱ περὶ πάντων
Πτωχότα τοὶ τ' ἦσαν, καὶ κουφότατοι ἀςῶν. hoc eſt,
Vnam in congeriem donec cumularet egenos,
Qui leuitate, ſimul ſuperarent ſordibus omnes.

Enimuero geſtus ipſius ſubtriſtis grauisq; & acer fuit, Vnde & rugabat frontem, & ora contrahebat. Vili præterea ualde apparatu erat, & qui barbaricam tenuitatem redoleret, idq; ſub prætextu frugalitatis faciebat. Si quem obiurgaſſet, circunciſè id ac breuiter, neq; nimiũ, ſed uelut ex longinquo faciebat, ut exẽpli gratia de eo qui ſe nimio ſtudio cõponeret aliquando ait. Cùm enim ille uehiculum quoddã lente ſegniterq; tranſcenderet, meritò, inquit, ſuſpectum habet lutum, neq; enim ſe in illo ueluti in ſpeculo intueri poteſt. Cùm uerò Cynicus quiſpiam oleum ſe in uaſculo non habere diceret, atq; ab eo poſtularet, ſe minimè daturum aſſeuerauit, abeũtem uerò animaduertere iuſſit, uter eſſet impudentior. Cùm eſſet autẽ in amaſiũ Chremonidem affectus, ipſo & Cleãthes aſsiſtẽtibus ſurrexit, cũq; admiraretur Cleãthes, ait, & medicos audio dicẽtes, præclarũ eſſe ad tumores quoſq; remediũ quietem. Duobus in cõuiuio iuxta ſe recumbentibus, cùm is qui ſibi adiacebat, inferiorẽ ſociũ * pulſaret pede, ipſe hunc pulſauit genu, cõuerſo illi, quid ergo, ait, illũ abs te pati arbitraris qui ſub te eſt? Ad eum qui pueros amabat, neq; magiſtros habere ſenſum ait, ſi ſemper inter pueros uerſentur, neq; illos. Dicebat autem * eruditorum ſermones & imperfectos Alexandriæ pecuniæ ſimiles eſſe. Nam gratos quidem oculis, *ἀσελγικῶς. *σκιμαλίζοντος.

ac pictos moneta inſtar, nihilo tamen eſſe meliores. Eos
uerò qui ſecus eſſent, tetradrachmis Atticis *aßimilabat,*
temere quidem ac rusticè inciſis, ſed qui pictam orationem
ſuperare poßint. Ariſtone *autem diſcipulo non ſatis inge-*
nioſè multa, quædam etiam temere procaciterq́; differen-
te, poßibile nō eſſe, inquit, ita dicere, niſi ebrius te genuiſ-
ſet pater. Vnde *ipſum etiam loquacem appellabat.* Breuis
*ὀψοφάγῳ. *ipſe in loquēdo & circunciſus.* * Edaci *cuidam nihil oſo-*
niorum ſocijs inter conuiuandum relinquenti, appoſitum
ingentem piſcem ſuſtulit, ſolusq́; comedere uelle uideba-
tur. Cùm *ille in eum intueretur, quid ergo, ait, ſocios quo-*
tidie tolerare arbitraris, ſi tu meam edacitatem ferre non
uales? Adoleſcentem *inſtantius quàm per ætatem conueni-*
ret, quiddam inquirentem, admoto ſpeculo iußit inſpicere:
rogauit deinde num ſibi uideretur ei faciei cōgruere tales
quæſtiones. Dicente *quodam* Antiſthenis *ſibi cōplura mi-*
nimè placere, adducto in medium Sophoclis *teſtimonio,*
rogauit, num illi bene quædam etiam habere uiderentur,
illo ſe neſcire dicente, non puderet, inquit, ſi quid ab Anti-
ſthene malè dictum ſit, hoc indagare & memoriter tenere,
ſi quid uerò boni, negligere neq; meminiſſe? Cuidam *bre-*
*λόγια. *uia eſſe philoſophorum * dicta aſſerenti, uera, inquit, lo-*
queris, oportet nempe, ſi fieri poßit, breues eſſe illorū &
ſyllabas. Dicente *quodam de* Polemone, *quòd alia propo-*
neret & alia loqueretur, ſubſtomachans, quanti enim,
inquit, faciebat quæ dabantur? Operæpretiū *eſſe dicebat,*
eum qui diſputaret, in morem hiſtrionū uoce uiribusq́; ma-
gnum eſſe, os tamen aperire non debere immodicè, quod ij
faciunt qui plurima loquuntur quidem, ſed ea bene dicere
non poſſunt. His *qui bene dicerēt, locū minimè relinquen-*
dum, ueluti præclaris artificibus in ſpectando. Cōtrà *uerò*
audit

auditorem ſic eis quæ dicuntur intentum eſſe oportere, ut non uacet illi ad notas faciendas. Adoleſcenti loquaciori, *aures, inquit, tuæ, in linguam cõfluxere.* Formoſo cuidam *dicenti, non uideri ſibi amaturum ſapientem, nihil, ait, uobis formoſis eſſet infelicius.* Dicebat & *philoſophorũ plurimos, multis in rebus eſſe inſipiẽtes, in paruis *fortuitisq́; imperitos.* Adijciebatq́; Caphesij illud, qui cùm animaduerteret quendam ex diſcipulis inflatum atq; turgidum, percutiens dixit, nõ ſi magnus fueris, bonus eris, ſed ſi bonus, magnus. Adoleſcente quodam audacius loquente, dicere, inquit, non poſſum adoleſcens quæ occurrunt mihi. Rhodio cuidam formoſo atq; diuiti, cæterùm ad aliud nihil utili, cùm nollet recipere eum ad philoſophiam, primò quidẽ ſuper gradus conciſos ſedere illum iuſsit, ut abollam fœdaret, deinde uerò in pauperum locum introduxit, ut inter pannos eorum uerſaretur, poſtremò receſsit adoleſcens. Nihil faſtu eſſe indecentius dicebat, id quod tum in cæteris, tum in iuuenibus maximè. Monebat non circa uoces & uocabula memoriam, ſed circa intelligentiam mentem exercere oportere, ut ne ueluti * lixaturam quandam aſſumamus. Cõuenire maximè iuuenibus dicebat in omnibus uti ſumma honeſtate, habitu, inceſſu, amictu. habebatq́; ſemper in ore Euripidis de Capaneo uerſus,

*τυχηρὰ.

* Græce ἕψηξιν ἢ σκευασίαν.

Βίος μὲν ἦν αὐτῷ, ἥκιστα δ' ὄλβῳ γαῦρος ἦν,
Φρόνημα δ' οὔτι μεῖζον εἶχεν ἢ πένης ἀνήρ. hoc eſt,
Erat quidẽ illi unde uiueret, ſed fortuna nõ efferebatur,
Neq; maiori faſtu erat quàm quiuis pauper.

Dicebat ad perceptionem diſciplinarum nihil eſſe alienius poëtica, nulliusq; nos rei maiorem inopiam perpeti, quàm temporis. Interrogatus quis eſſet amicus, alter, inquit, ego. Seruum in furto, ut aiunt, deprehenſum uerberabat

*rabat, cumq́; ille diceret, fatale mihi erat furari, & cædi, inquit. Pulchritudinem dixit uocis florem eſſe, alij uerò pulchritudinis uocem. Cùm familiarium cuiuſdam iuuenẽ liuentem aſpexiſſet, uideo, inquit ad illum, tui furoris ueſtigia. Cuidam unguẽtis delibuto, quis, ait, mulierem olet? Dionyſio cuidam quærenti cur ſe ſolum non corrigeret, quia, inquit, tibi minus credo. Inepta, & nihil ad rem loquenti adoleſcentulo, idcirco, inquit, aures habemus duas, & os unum, uti plura audiamus, loquamur pauca. In cõuiuio tacitus ſedebat: percontanti cauſam, nuncia, inquit, regi adeſſe quendam, qui tacere ſciat. Qui autem interrogabant legati à Ptolemæo aduenerant, & diſcere cupiebant quid de illo regi nunciarent. Interrogatus quonam eſſet animo aduerſus maledicta, dixit, uelut ſi legatus abſque reſponſo remittatur. Refert Apollonius Tyrius, quòd cùm Crates eum per pallium à Stilpone retraheret, dixerit, ô Crates commodiſsimè auribus philoſophum teneas. Cùm igitur perſuaſeris, tum illum trahe. Nam ſi per uim egeris, corpus quidem apud te, ſed animus apud Stilponem erit. Verſatum illum & cum Diodoro, Hippobotus autor eſt, apud quem & dialecticæ ſtuduit. Iam uerò proficiens atque prouectus Polemonis frequentabat auditorium * calcandi faſtus cauſa. Denique illum dixiſſe ferunt,*

* ἀτυφίας τινα. *Non latet nos Zeno te per horti ianuas irrepere furariq́; dogmata, eaq́; Phœnicum more induere. Fertur cùm dialecticus ſibi ſeptem ſpecies dialectices θερίζοντι ſermone demonſtraſſet, interrogaſſe quidnã ſibi mercedis dari uellet, poſcentiq́; centum, ducentum dediſſe, tanto diſcendi amore tenebatur. Aiunt illum primũ καθῆκον, id eſt, officium uocaſſe, librumq́; de illo ſcripſiße. Heſiodi item uerſus mutare ſolitum in hanc ſententiam:*

Κεῖνος

Κεῖνος μὲν πανάριστος ὃς εὖ εἰπόντι πίθηται.
Ἐσθλὸς δ' αὖ κἀκεῖνος ὃς αὐτὸς πάντα νοήσῃ. i.
Optimus ille quidem qui paret recta docenti,
Nec malus ille, poteſt qui per ſe noſcere cuncta.

Præſtantiorē enim eum eſſe, qui bene quod dicitur audire poßit, atque eo uti, quàm qui per ſeipſum omnia aſſequitur, huic enim ſolum adeſſe intelligentiã, qui uerò obtemperet, ineſſe præterea et effectum. Rogatus cur ſeuerus cũ eſſet, in cõuiuio tamen hilareſceret, & lupini ait, cùm ſint amari, perfuſi tamē aqua dulceſcunt. Porrò Hecaton ſcribit in ſecundo chriarum, eiuſmodi conſortia non illibēter admittere ſolitum, ac dicere melius eſſe pedibus quàm lingua labi, bene paulatim aliquid fieri nõ parum eſſe. Hoc alij Socratis dicunt. Erat autem patientißimus, & ſimplicißimi uictus, crudisq́; tantũ cibis utebatur, & tenui pallio, ita ut de illo diceretur:

Τὸν δ' οὐκ ἂρ χειμὼν κρυόεις, οὐκ ὄμβρος ἀπείρων
Οὐ φλὸξ ἠελίοιο δαμάζεται, οὐ νόσος αἰνή,
Οὐχ ὡς τις δήμου ἐναρίθμιος, ἀλλ' ὅγ' ἀτειρὴς
Ἀμφὶ διδασκαλίῃ τέταται νύκτας τε καὶ ἦμαρ. *hoc eſt,*
Hunc non acris hyems domuit, non frigidus imber,
Non ſolis radij, non uis teterrima morbi,
Non quicquid uulgò pretioſum, inuictus at unus
Inſtabat grauibus ſtudijs, noctesq́; diesq́;.

Comici tamen imprudentes hunc dũ uituperant, laudant. Namq; Philemon in comœdia philoſophi ait:

Εἰς ἄρτον ὄψον ἰσχὰς, ἐπιπιεῖν ὕδωρ.
Φιλοσοφίαν καινὴν γὰρ οὗτος φιλοσοφεῖ
Πεινῆν διδάσκει καὶ μαθητὰς λαμβάνει. *hoc eſt,*
Cùm pane caricas uorat, & aquam bibit,
Exercet ignotum philoſophiæ genus,

Docet

Docet eſurire, dehinc auditores capit.

Alij Poſidippū putant. Iam uerò ferme & in prouerbium abijt illud, ut diceretur de eo, Continentior Zenone. Sed & Poſidippus ait in translatis, Itaque diebus decem Zenone continentius. Re enim uera omnes præcedebat formæ excellentia, & honeſtate, magnaq́; per Iouem felicitate. Quippe nonageſimo octauo ætatis anno uita exceßit incolumis, atque integer, ac ſine morbo. Perſæus autem in ſcholis moralibus ſeptuaginta duorum annorum migraſſe tradit ex uita. Athenas quippe conceßiſſe ætatis anno X X I I. *Quinquaginta uerò & octo annos ſcholæ præfuiſſe Apollonius autor eſt. Sic autē obijt. Cùm abiret è ſchola, offendit, digitumq́; perfregit. Manu uerò terram feriens, dixit illud ex Niobe,*

Ἔρχομαι· τί μ' ἀΰεις; *hoc eſt,*

En adſum, quid me oro, uocas?

Continuoq́; ſe ſtrangulans interijt. Athenienſes autem illum in Ceramico ſepelierunt, decretisq́; quæ ſuprà prædiximus, honorauerunt, uirtutis illi teſtimonium addentes. In quem Antipater Sidonius ſic ſcripſit:

Τῆνος ὅδε Ζήνων κιτίῳ φίλος, ὅς ποτ' ὄλυμπον
Ἔδραμεν, οὐκ Ὄσσῃ Πήλιον ἀνθέμενος.
Οὐ δὲ τάγ' Ἡρακλῆος ἀέθλια, τὴν δ' ἐπ' ἄστρα,
Ἀτραπὸν μοῦνος εὗρε σαοφροσύνας. *hoc eſt,*

Hic Zeno ille deus patriæ, qui nuper olympum
Scandit, nec Oſſæ Pelion impoſuit.
Geſta etenim magni non Herculis iſta, ſed altam
Virtute inuenit ſolus ad aſtra uiam.

*Zenodotus Stoicus * Zenonis diſcipulus aliud ſcripſit in hanc ſententiam:*

* Διογένους, *Diogenis.*

Ἔκτισας αὐτάρκη ἀναφεὶς, κενεαυχέα πλοῦτον

Ζήνων

Ζήνων σὺν πολιῷ σεμνὸς ἐπισκυνίῳ.
Ἄρσενα γὰρ λόγον εὗρες, ἀνεθλήσω δὲ προνοίᾳ
Αἵρεσιν ἀτρέςου ματέρ' ἐλευθερίας.
Εἰ δὲ πάτρα Φοίνισσα, τίς ὁ φθόνος; ἦν καὶ ὁ Κάδμος
Κεῖνος, ἀφ' οὗ γραπτὰν Ἑλλὰς ἔχει σελίδα. hoc eſt,
Vixiſti frugi, ſpreto prædiuite luxu
Spectandus, cano Zeno ſupercilio.
Pugnaſti ingenio, inueniſti maſcula uerba,
Et tibi libertas dulcis amica fuit.
Si patria es Phœnix, quid tum? nam Cadmus & ipſe
Phœnix, cui debet Græcia docta libros.

In genere autem de omnibus Stoicis Athenæus epigrammatum ſcriptor hoc edidit:

Ὦ Στωϊκῶν μύθων εἰδήμονες, ὦ πανάριςα
Δόγματα ταῖς ἱεραῖς ἐνθέμενοι σελίσι.
Τὰν ἀρετὰν ψυχᾶς ἀγαθὸν μόνον, ἅδε γὰρ ἀνδρῶν
Μούνα, καὶ βιοτὰν ῥύσατο καὶ πόλιας.
Σαρκὸς δ' ἡδυπάθημα φίλον τέλος ἀνδράσιν ἄλλοις
Ἡ μία τῶν μνήμης ἤνυσε θυγατέρων, hoc eſt,
O Stoicæ gnari ſectæ, quàm inſignia ueſtra
Dogmata, quæ ſacris ſcribitis in tabulis.
Eſſe bonum unam animi uirtutem, ſola tuetur
Quòd ualidas urbes, quodq́; ea ſola homines.
Aſt alijs uitæ ſcopus eſſet ſpurca uoluptas,
Vna egit pulchræ filia Mnemoſynes.

Diximus iam quemadmodum Zeno è uita diſceſſerit, atq; in pammetro noſtra ſic de eo ſcripſimus,

Τὸν κιτιέα Ζήνωνα θανεῖν λόγος, ὡς ὑπὸ γήρως
Πολλὰ καμὼν ἐλύθη, οἱ δὲ μένων ἄσιτος
Οἱ δ' ὅτι προσκόψας ποτὲ φῆ, χερὶ γαῖαν ἀλοίσας
Ἔρχομαι αὐτόματος δή, τί με, τί με καλεῖς. hoc eſt.

Cittenſem uariè extinctum Zenona loquuntur,
Hi confectum annis, hi perijſſe fame.
Aſt alij dixiſſe ferunt lapſu malè læſum,
Ecce tibi ultro adſum, quid me ita quæſo uocas?

Nam nonnulli ita mortuum aſſerunt, atq; de eius morte hæc dicta ſint. Refert Demetrius Magneſius in æquiuocis Mnaſeum huius patrem ſæpe utpote mercatorē Athenas aduentantem complures Socraticos libros Zenoni adhuc puero aduexiſſe. Iamq; tunc in patria philoſophiæ deſiderio flagrantem, Athenas profectum: Crati congreſſum eſſe. Videtur autem, inquit, & ipſe circa negationes errantium finē ſtatuiſſe. Sed & per capparim, ait ille, iurabat ſicut & Socrates per canem. Quidam tamen, ex quibus eſt Caßius Sceptius, in plurimis Zenonem accuſant. Primò quidem quòd diſciplinas liberales inutiles denuntiet, in principio ſuæ reip. Secundò quòd inimicos & hoſtes & ſeruos & alienos ſibijnuicem dicat omnes qui probitati ſtudeant, & parentes filiorum, & fratres fratrum, & propinquos propinquorum. Rurſuſq; in rep. commendat ciues, & amicos, & propinquos, ac liberos ſolos eſſe qui ſint ſtudioſi. Stoicis itaq; parentes ac liberi inimici ſunt, non enim ſunt ſapientes. Vxoreſq; communes itidem in rep. ſtatuat, ac ſecundum ducentos, neq; ſacra, neq; iudicia, neq; gymnaſia in urbibus conſtrui permittat, atq; ita de moneta ſcribat. Nummum uerò neq; commutandi gratia, neq; peregrinationis cauſa parari arbitrandum eſt, eandemq; ueſtem uiros ac mulieres indui præcipiat, nullamq; corporis nudare partem. Porrò hanc eius eſſe remp. & Chryſippus in libro de rep. ſcribit. De amatorijs item diſſeruit in principio libri, qui inſcribitur, ars amatoria. Similia identidem ſcribit in diatribis. Huiuſmodi quædam ſunt apud Caßium, itemq; apud

σπουδαίοις.

apud Heſidorum rhetorem Pergamenum qui etiam expun cta ac eraſa ait ex libris quæ malè ſentirent, ac dicerent Stoici ab Athenodoro Stoico, cui commiſſa erat ſeruanda bibliotheca Pergamena, deinde reinſerta eſſe deprehenſo ac periclitante Athenodoro. Hactenus de his quæ illi fuerunt obiecta. Fuere autem octo Zenones. Primus Eleates, de quo dicemus. Secundus hic ipſe. Tertius Rhodius, qui locorũ ſcripſit hiſtoriã. Quartus hiſtoricus, qui Pyrrhi in Italia ac Sicilia geſta cõſcripſit, epitomenq́; Romanorum, & Carthaginienſiũ rerum. Quintus Chryſippi diſcipulus qui libros quidem ſcripſit perpaucos, ſed cõplures diſcipulos reliquit. Sextus medicus Herophilius, intelligentiæ acumine potius, quàm ſcriptura clarus. Septimus grammaticus, cuius inter cætera etiam epigrãmata feruntur. Octauus Sidonius genere, philoſophus Epicureus, ſenſu & elocutione clarus atq; apertus. Zenonis uerò diſcipuli fuere complures, hi tamen nobiliores, Perſæus Demetrij filius Citticus. Hunc alij quidem neceſſarium, alij uerò famulum illius tradunt, unumq́; ex his qui ad ſcribendos libros miſsi ſibi ab Antigono fuerant, cuius & filij Alcyonei nutritor fuerit. Eius igitur experimentum cùm aliquando capere Antigonus uellet, falsò ſibi nunciari fecit prædia ſua ab hoſtibus fuiſſe direpta, & cùm triſtior effectus eſſet, uides, inquit, diuitias non eſſe indifferentes. Feruntur eius iſta uolumina: de regno, Laconica reſp. de nuptijs, de impietate, Thyeſtes, de amoribus, Exhortatorij, διατριβῶν, χρειῶν, IIII. cõmentaria, in Platonis leges VII. Ariſto, Miltiades Chius qui ἀδιαφορίαν, hoc eſt, indifferentiã inuexit, Herillus Chalcedonius, qui finem dixit eſſe ſcientiam. Dionyſius qui in uoluptatem tranſtulit. Nam ob uehementem lippitudinem grauabatur iam dolorem dicere indifferentem. Fuit

*autem Heracleotes. Sphærus Boſphoranus, Cleanthes Phanij filius Aſius, qui illi in ſchola ſucceſsit. Hunc ille ceris durioribus tabulis comparare ſolebat, quæ uix quidem & cum difficultate ſcribuntur, ſed quæ inſcripta fuerint, ſeruant diutius. Porrò Sphærus poſt Zenonis mortem Cleanthis idem auditor fuit, dicemusq; de illo cùm ad Cleanthem uenerimus. Erant autem & iſti diſcipuli Zenonis ut Hippobotus ait, Athenodorus Solenſis, Philonides Thebanus, Calippus Corinthius, Poſsidonius Alexandrinus, Zeno Sidonius. In genere uerò de dogmatis Stoicis omnibus in Zenonis uita mihi dicendũ putaui, quòd is eius ſectæ autor fuerit. Sunt quidem eius & conſcripti libri, in quibus ita locutus eſt ut Stoicorum nemo. Porrò dogmata ſiue decreta ſunt iſta in ſumma. Dicemus autem ſummatim ut in alijs conſueuimus facere. Tripartitam eſſe dicunt philoſophiæ rationem, aliam quippe phyſicen, ethicen aliam, tertiam logicen dici. Sic autem primus diuiſit Zeno Citticus in libro de oratione, Chryſippusq; in primo de oratione, atq; in primo Phyſicorum. Apollodorus item Ephillus in primo Introductionum ad dogmata. Eudromusq; in morali*inſtitutione, Diogenesq; Babylonius & Poſsidonius. Has uerò partes Apollodorus quidem locos uocat, Chryſippus uerò atq; Eudromus ſpecies, alij genera. Enimuero philoſophiam animali ſimilem dicunt, oſsibus ac neruis logicen, carnibus ethicen, animæ phyſicen conferentes. Siue rurſus ouo, eſſe quippe ſuperficiem logicen, ſequentia ethicen, intima & penitus abſtruſa phyſicen. Sunt qui agro frugifero, quippe circumiectam ſepem logicen, fructum ethicen, humum ac arbores phyſicen. Nonnulli ciuitati muris optimè ſeptæ ac pulchræ ex dignitate adminiſtratæ. Neutram uerò partem præferri alteri, ſicut quidã eorũ mixtas*

*τεχνικῶν

arb

*arbitrantur, eaſq; confuſè ac permixtè tradunt. Alij uerò logicen primam, ſecundam phyſicen, tertiam ethicen ſtatuunt. Ex quibus eſt Zeno in libro de ratione, & Chryſippus, & Archedemus, & *Eudromus. Ptolemæenſis uerò Diogenes ab ethicis incohat. Apollodorus autem ethicen ſecundo in loco conſtituit. Porrò Panætius & Poſsidonius à phyſicis initia ſumunt, ut Phanias inquit, Poſsidonij neceſſarius, in primo Poſsidonij qui de ſcholis inſcribitur. Cæterum Cleanthes ſex philoſophiæ partes ait, dialecticam, oratoriam, moralem, ciuilem, naturalem, theologicam. Alij has partes non rationis, uerùm philoſophiæ ipſius tradunt, ut Zeno Tarſenſis. At partem in binas diſciplinas diuidi pleriq; autumant, rhetoricam atq; dialecticam. Quidam uerò & indefinitam ſpeciem quæ de regulis eſt atq; iudicijs. Alij definitam ipſam diuidunt. nam de regulis atq; iudicijs partem aſſumunt ad inueniendam ueritatem: in ipſa enim fantaſiarum differentias dirigunt. Eandem itidem definitiuam ad agnitionem ueritatis, quippe per notiores res accipiunt. Porrò rhetoricen artē bene dicendi circa orationem, ad perſuadendū idoneam. Dialecticam uerò rectè diſſerendi ſcientiam, circa orationem, quæ interrogatione & reſponſione conſiſtit, uerſari dicunt. Quocirca ipſam ita diffiniunt, Scientiam ueri falſiq; & neutrius. Ac rhetoricen quidem ipſam tripartitam eſſe dicunt. Nam aliam deliberatiuam, aliam iudicialem, tertiam demonſtratiuam. Diuidi autem in inuentionem & elocutionem, & diſpoſitionem, & actionem. Orationem autem rhetoricam, in exordium, & narrationem, & confutationem & epilogum. Cæterum dialecticam diuidi in *figuram eorum quæ ſignificantur & uocis locum. Et locum quidem eorum quæ ſignificantur, diuidi in figurā eorum quæ fin-*

*Εὔδωμος, Eudemus.

*τύπων.

guntur, atq; eis ſubſiſtunt, & ijs enunciationibus atq; exſe perfectis & prædicamentis & ſimilibus, rectis atq; ſupinis generibus atq; ſpeciebus. Eadem ratione & ex orationibus, ex modis atq; ſyllogiſmis, ex eis item quæ præter uocem & res ſunt ſophiſmatis, ut ſunt ſermones falſi atq; ueri, & negantes, σωρῆται, & his ſimiles, deficiētes & am-
*κερατίδες. bigui & cōcludentes & obſcuri, *cornuti, & οὔτιδες, hoc eſt, nihil importantes & metētes. Eſſe autem dialecticæ locum proprium quē prædiximus de uoce ipſa, in quo oſtenditur literata uox, & quædam orationis partes, ac de ſolœciſmo & barbariſmo & poëmatibus & amphibolijs, & de canora uoce, & de Muſica, & de terminis ſecuncum quoſdam, diuiſionibus item & dictionibus. Aiunt autē utiliſſimā eſſe ſyllogiſmorū intelligentiā ac ſubtilitatem, quippe demonſtratiuū oſtendere, idq; multum ad emendationē dogmatū conferre, ordinē & memoriā * doctum aſſumptū
*ἐπιστατικόν, indicare. Eſſe autem hanc orationē & ad cogendum & ad concludendum idoneā. Porrò ſyllogiſmum orationē ratiocinantē ex his conſtare. Demonſtrationē orationē eſſe per ea quæ magis cōprehenduntur, id quod minus comprehenditur: de omnibus colligentem. Fantaſiam uerò impreſſam in animo. Nominis figurā propriè translatam figuris quæ in cera per anulū fiunt. Verùm fantaſiā aliam eſſe comprehendere, aliam uerò comprehendere non poſſe. Comprehendere quidem eam quam rerum eſſe indiciū dicunt, quæ fiat ab exiſtente ſecundum ipſum exiſtens inſignitam, atq; impreſſam altius. Non comprehendi uerò eam quæ aut non ab exiſtente, aut ab exiſtente quidem, non autē ſecundum ipſum exiſtens proficiſcatur. Ipſam uerò dialecticam eſſe neceſſariam, uirtutēq; in ſpecie uirtutes continentem, ἀπροπτωσίαν, ſcientiam qua docemur quando conſentire

tire oporteat, & quando non. Porrò ἀνεικαιότητα, ualidam orationem ad id quod decet, ne impertinenti argumento cedamus. Itidem ἀνελεγξίαν, quã dicũt uim eſſe orationis, ne ab ipſa in contrariũ abducamur. Quam autem appellat ἀματαιότητα, habitum eſſe aduerſus futile argumentũ, intellectum ad rectam rationem referentem. Ipſamq; ſcientiam dicunt, aut certam comprehenſionem ſiue habitum in intellectu, ſuſceptione nihil à ratione deuiantem. Cæterum abſq; dialecticæ ſpeculatione ſapientem in oratione ſine lapſu non futurum. Quippe ex illa dignoſci uerũ atq; falſum, probabile item & quod ambiguè dicatur intelligi. Ea remota iam non licere rite interrogare atq; reſpondere, ſed pertingere eam, quæ in negationibus eſt temeritatem, ad ea etiam quæ fiunt, adeò ut in abſurditatem ac uanitatem uertantur qui fantaſias minimè exercitas habent, neq; aliter acutum & ingenioſum, cautumq; omnino in dicendo & fore & uiſum iri ſapientem. Eiuſdem enim eſſe rectè & loqui, rectéq; cogitare, eiuſdemq; ad ea quæ proponantur diſſerere, & ad ea quæ interrogantur reſpondere, quæ ſint omnia uiri dialecticæ periti. Hæc igitur in eis quæ ratione colliguntur ſummatim illis uiſa ſunt: atq; ut etiam particularia non omittamus, & iſta quæ ſecundũ illos ad inſtitutionis artē tendunt adijciamus, quæ ipſa ad uerbum Diocles Magneſius in excurſione philoſophorum ponit, dicens ita: Placet Stoicis orationem de intellectu ac ſenſu præponere in ordine uelut iudicium quoddã, quo rerum ueritas noſcitur. Secundũ genus fantaſia eſt, & ſecundum quod oratio de conſenſione & cõprehenſione & intelligentia precedēs. Cætera non abſq; fantaſia conſtant, ea quippe præcedit. Deinde mens cuius officium ſit enuntiare quod à fantaſia patitur, exprimit uerbo. Differt autem fan-

taſia à fantaſmate. Fantaſma enim uiſum animi eſt: cuiuſmodi in ſomnijs fit. Fantaſia uerò eſt formæ in animo impreſſio, hoc eſt, mutatio, ſicut Chryſippus in XII. commentat. Neq; enim ſuſcipiendum eſt formationem huiuſmodi eſſe ueluti ſigilli formam. Nam poßibile non eſt figuras plures eodem in loco ſimul fieri. Intelligitur autem fantaſia ea eſſe quæ ab exiſtente ſecundum exiſtens impreſſa, formata atq; inſignita eſt: qualis profectò non fieret à non exiſtente. Enimuero fantaſiarum iuxta illos aliæ ſenſibiles ſunt, aliæ non. Senſibiles quidem quæ per ſenſus ſiue ſenſum accipiuntur. Non ſenſibiles autem illæ ſunt quæ percipiuntur animo, uelut i incorporalium rerum & eorum quæ ratione tantum accipiuntur. Porrò ſenſibiles ab his quæ exiſtunt cum ceßione & conſenſione fiunt. Sunt autem fantaſiarum etiam euidentiæ quæ ab exiſtentibus rebus quomodolibet fiunt. Præterea fantaſiarum aliæ ſunt rationales, aliæ irrationales. Rationales quidem rationalium animalium, irrationales irrationalium ſunt. Rationales igitur intelligentiæ ſunt, irrationales nomen hactenus non habent. Et aliæ quidẽ artificiales ſunt, aliæ autem in artem non cadunt. Aliter quidem ab artifice ſpectatur imago, aliter ab artis imperito. At uerò ſenſus ſecundum Stoicos dicitur ſpiritus à principali ad ſenſum pertingens, & quæ per illos fit comprehenſio, ſenſuumq; ipſorum opificum, ſecundum quod pleriq; fiunt debiles. Actioq; ipſa ſenſus appellatur. Cæterùm comprehenſio ſecundum illos fit ſenſu quidem, ut albi & nigri, lenis & aſperi: ratione uerò eorum quæ ex demonſtratione colliguntur, puta deos eſſe, eosq; humanis rebus prouidere. Nam quæ intelliguntur partim per incidentiam, partim per ſimilitudinem, alia per rationem, alia per compoſitionem, quædam per contrarietatem

tatem intellecta & animaduerſa ſunt. Per incidentiam qui dem ſenſibilia intellecta ſunt, per ſimilitudinem uerò quæ ab adiacente aliqua re, ut Socrates ex imagine. Per rationem autem ex incremento quidem ut Tytius ac Cyclops: ex detrimento autem ut Pygmæus. Sed ad centrum terræ ex proportione intellectum eſt à minoribus orbibus. Per translationem uerò, ut in pectore oculi. Per compoſitionem autem, ut Hippocentaurus intelligitur, & per contrarium mors. Nonnulla item per tranſitionem intelliguntur, ut quæ dicta ſunt, & locus. Naturaliter autem iuſtum quippiam & bonum noſcitur, & per priuationem ut mancus. Hæc ſunt quæ illi de fantaſia & ſenſu & intelligentia tradunt decreta. Aſtruunt ueritatis eſſe iudicium comprehenſibilem fantaſiam, eam uidelicet quæ ab exiſtente proficiſcitur, ut Chryſippus in XII. phyſicorum tradit, & Antipater, & Apollodorus. Nam Boëthus quidem complura iudicia reliquit, mentem, ſenſum, appetitionem et ſcientiam. Sed enim Chryſippus ab illo diſſentiens in primo de oratione, iudicium dicit eſſe ſenſum & anticipationem. Eſt autem anticipatio naturalis intelligentia earum rerum quæ uniuerſaliter ſunt. Alij uerò quidam ex antiquioribus Stoicis rectam rationem iudicium tradunt, ut Poſidonius ait in libro de iudicio. Verùm enimuero dialecticæ ſpeculationis ratio, omnium iudicio, uidetur inſpicienda à uocis loco. Eſt autem uox aër ictus: ſeu ut ait Diogenes Babylonius in arte quam de uoce ſcripſit, ſenſus eſt, qui propriè auditu percipitur. Animalis quidem uox, eſt aër ex impetu percuſſus. Hominis uerò uox eſt articulata uox, & quæ ex mente proficiſcitur, ut ait Diogenes, quæ à XIIII. ætatis anno conſummatur. Sed & corpus eſt uox ſecundum Stoicos, ut ait Archedemus quidam in libro de uoce, & Diogenes & Anti-

*pater & Chryſippus in ſecundo Naturalium. Omne enim quod facit aliquid corpus eſt, facit autem uox quæ à loquentibus ad auditores pertendit. Dictio autem ſecundum Stoicos, ut Diogenes ait, uox literata eſt, ut dies eſt. Oratio autem uox ſignificatiua, quæ ex mente proficiſcitur. *Loquutio eſt dictio expreſſa iuxta gentium uarietatem, quemadmodum Attico more dicitur θάλαττα, Ionico uerò ἡμέρη. Dictionis uerò elementa uiginti quatuor literæ ſunt. Dicitur autem litera tripliciter, elementum, figura, & nomen, ut α. Porrò ſeptem ſunt uocalia elementa, α, ε, η, ι, ο, ω, υ. Mutæ ſex, β, γ, δ, κ, π, τ. Differt autem uox à dictione: nam uox quidem et ſonus eſt, fit enim dictio nihil ſignificans, ut Blytyri, non ſic autem oratio. Differunt item dicere ac pronuntiare. Nam proferuntur uoces, dicuntur autem res quæ dici poſſunt. Orationis uerò quinq; ſunt partes, ut ait Diogenes in libro de uoce, ac Chryſippus, nomen, appellatio, uerbum, coniunctio, articulus. Antipater medium adiecit in libris de dictione et de his quæ dicuntur. Eſt autem appellatio ſecundum Diogenem, pars orationis ſignificans cōmunem qualitatem, ut homo, equus. Nomen uerò, eſt pars orationis ſignificans propriam qualitatem, ut Diogenes, Socrates. Verbum eſt pars orationis ſignificans incompoſitum prædicatum, ut Diogenes, uel ſicut quidam uolunt, elementum orationis ſine caſu ſignificans aliquid conſtructum, de aliquo, uel aliquibus, ut lego, ſcribo. Coniunctio autem pars orationis eſt ſine caſu, connectens orationis partes. Porrò articulus elementū eſt orationis caſuale, diſtinguens nominum genera et numeros, ut ὁ, τοῦ, τῷ. οἱ, αἱ, ἅ. Virtutes orationis quinq; ſunt, Græciſmus, euidentia, breuitas, decorum, compoſitio. Eſt igitur Græciſmus recta ſecundum artem loquutio, non uulgarem conſuetudinem. Euidentia eſt dictio*

*διάλεκτος.

ctio mentis interpres, quæ id quod intelligimus apertè loquimur. Breuitas *eſt dictio ipſa tantum quæ ſunt neceſſaria continens, ad ſignificationem rei.* Decorum *dictio eſt cuiq; rei propriè accommodata.* Compoſitio *dictio eſt qua ruſticitas dicendo deuitatur.* Porrò *ex uitijs* Barbariſmus *dictio eſt præter conſuetudinem ſtilicium Græcorum.* Solœciſmus *autem eſt oratio incongruè conſtructa.* Poëma *item eſt, ut ait* Poßidonius *in ea introductione quam de dictione ſcripſit, dictio numeroſa certa menſura conſtans, atq; proſæ orationis ſpeciem excedens: ut maxima tellus & Iouis æther.* Poëſis *autem ſignificatiuum eſt poëma diuinarũ humanarumq; rerum imitationem complectens.* Definitio *eſt, ut ait* Antipater *in primo de definitionibus, oratio per reſolutionem perfectè enuntiata, ſiue ut* Chryſippus *ait in libro de definitionibus, aßignatio.* Deſcriptio *autem eſt oratio figuratè ad res inducens, ſiue definitio, definitionis uim ſimplicius exprimens.* Genus *eſt plurium cogitationum quæ auferri non poſſunt cõceptio, ut cùm dico animal. Hoc enim cuncta per ſpecies comprehendit animalia.* Cogitatio *eſt imaginatio mentis, neq; aliquid exiſtens, neq; aliquid faciens, ſed ueluti aliquid exiſtens, & aliquid faciens, ut cùm cogitatur equus etiam non præſens.* Species *eſt quæ ſub genere continetur, ſicuti ſub animalis nomine continetur homo. Eſt autem maximè generalis, quæ cùm ſit genus, genus non habet. Eſt propria maximè, quæ cùm ſit ſpecies non habet ſpeciem, ſicuti* Socrates. *Eſt autem generis diuiſio ſciſſio in*continentes ſpecies, ut animalium ſunt alia rationalia, alia irrationalia.* *προσεχῆ. Contraria *diuiſio eſt generis in ſpeciem ſciſſio per contrarium, uelut per negationem, ut exiſtentium quædam ſunt bona, quædam uerò non bona.* Subdiuiſio *eſt diuiſio ſub diuiſione, ut illud, exiſtentium alia*

ſunt

ſunt bona, alia non bona. Eorum *autem quæ bona non ſunt, alia mala ſunt, alia indifferentia.* Partitio *autem eſt generis in locos* ordinatio,*ut* Crinis *ait,quemadmodum bonorum alia quidem circa animum, alia circa corpus ſunt.* Amphibolia *dictio eſt duas aut plures res ſignificans, per orationem ac propriè, & ſecundum eandem conſuetudinem,ut plura ſimul in eadem dictione poßint colligi, ueluti cùm dicimus* αὐλητρίς *cecidit:ſignificatur enim eadem uoce aliquid tale,aula ter cecidit: & rurſum tale,tibicina cecidit.* Dialectica *eſt,ut ait* Poßidonius,*uerorum,falſorum, ac neutrorum ſcientia.* Verſatur *autem ipſa, ut* Chryſippus *ait circa ſignificantia & ſignificata. Hæc igitur atq; huiuſmodi de ſpeculatione uocis diſſerunt. Porrò in loco qui de rebus ſignificatis eſt, conſtruitur oratio de his quæ dici poſſunt, & perfectis enuntiatis ac ſyllogiſmis,item de deficientibus, & prædicamentis,rectisq; ac ſupinis.* Aiunt *autem illud dici poſſe quod ſecundum rationalem ſubſiſtat imaginationem.*Eorum *uerò alia dicunt eſſe perfecta* Stoici,*alia imperfecta. Ac deficientia quidem ſunt,quæ imperfectam habent enuntiationem,ut cùm dicimus,ſcribit:quæritur enim, quis:* Perfecta *uerò ſunt, quæ plenam habent enuntiationem, ueluti cùm dicimus,* Socrates *ſcribit.* Itaq; *deficientibus quidem prædicamenta, perfectis uerò enuntiata, ſyllogiſmi,interrogationes, reſponſiones applicantur.* Eſt *autem prædicatum quod de aliquo enuntiatur,aut res de aliquo, aliquibuſ'ue compoſita, ut* Apollodorus *ait, ſiue dicendum deficiens conſtructum recto caſu ad enuntiati generationem.*Prædicatorum *autem,alia quidem ſunt accidentia, ut nauigare per ſcopulos, atq; alia quidem prædicata recta ſunt, alia ſupina, alia neutra.* Recta *quidem ſunt, quæ conſtruuntur cum aliquo ex caſibus obli-*

quis,

quis, ad prædicati generationem, ut eſt, audit, uidet, loquitur. Supina uerò ſunt, quæ cum particula paßiua conſtruuntur, ut eſt, audior, uideor. Neutra ſunt, quæ neutro ſe habent modo, ut eſt ſapere, ambulare. Reciproca in agendo & patiendo uerò ſunt, quæ in ſupinis ſupina non ſunt. Sunt autem actiones cuiuſmodi eſt illud, tondetur, ſe enim qui tondetur cõplectitur. Obliqui uerò caſus ſunt genitiuus, datiuus, accuſatiuus, ablatiuus. Enuntiatum uerò eſt id quod aut uerum aut falſum eſt, aut perfecta res negans quantum in ſeipſa, ut Chryſippus in dialecticis definitionibus ſcribit. Enuntiatum eſt, aut negans, aut affirmans quantum in ſeipſo, puta dies eſt, Dion ambulat. Appellatum eſt autem Græcè ἀξίωμα quod affirmet uel neget. Nam qui dicit, dies eſt, uidetur affirmare diem eſſe. Si enim dies ſit, uerum eſt quod proponitur enuntiatum, ſi uerò non, falſum. Differt autem enuntiatum, & interrogatio, & percontatio, & imperatiuum, & adiuratiuum, & ſubſtantiuum, & appellatiuum, & enuntiato ſimile. Enuntiatum quippe eſt, quod dicentes pronuntiamus quippiam aut uerum aut falſum eſſe. Interrogatio, res eſt perfecta quidem ſicut enuntiatum. ſed quæ reſponſionẽ requirat, ut eſt, num dies eſt? Hoc neq; uerum neq; falſum eſt. Itaq; dum dicimus, dies eſt, enuntiatum eſt, dum uerò dicimus, Num dies eſt? interrogatio. Percontatio uerò res eſt ad quam ſignanter reſpondere non poſſumus, ſicut in interrogatione etiam, ſed dicere, in hoc loco habitat. Imperatiuum autem res eſt, quam dicentes imperamus, ut eſt illud:

Σὺ μὲν βάδιζε τὰς ἐπ' Ἰνάχου ῥοάς. *hoc eſt,*

Tu uerticoſi uade ad Inachi uadum.

Adiuratiuum eſt res quam ſi deceat quiſpiam, compellet oportet & obteſtetur, ut illud eſt:

Ἀτρείδ

Ἀτρείδη μέγιστε ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον. *hoc eſt,*

Maximè Rex hominū multorū Atrida Agammemnon.

Eſt autem ſimile pronuntiato, id quod enuntiati prolationem habens ex quadam parte, abundat, ſeu uitium extra genus enūntiatorum cadit, ut illud:

Οὐχὶ καλός γ' ὁ παρθενών;

Ὃς Πριαμίδῃσιν ἐμφερὴς ὁ βουκόλος. *hoc eſt,*

Formoſus an non eſt hic uirginum locus?

Quàm ſimilis eſt hic Priami natis bubſequa.

Eſt & ambigua res quædam ab enuntiato differens, quam ſi dicat, quiſpiam ambigat. Non'ne ſimile aliquid eſt dolor atq; uitæ? Neq; enim ueræ neq; falſæ ſunt interrogationes et percontationes, & his ſimilia, cùm pronuntiata aut uera ſint, aut falſa. Enuntiatorum alia ſimplicia ſunt, alia non ſimplicia, ut ait Chryſippus & Archedemus & Athenodorus & Antipater & Crinis. Simplicia quidem ſunt quæ conſtant ex enuntiato non ambiguo, uel ex enuntiatis, ueluti dies eſt. Non ſimplicia autem ſunt, quæ conſtant ex enuntiato ambiguo, uel ex enuntiatis. Ex enuntiato quidem ambiguo, ueluti ſi dies eſt. Ex enuntiatis uerò, ſi dies eſt, lux eſt. In ſimplicibus uerò pronuntiatis eſt enuntiatiuum & negatiuum & priuatiuum & prædicatiuum & indefinitum. In his autem quæ ſimplicia non ſunt, eſt connexum & ſolutum & implicitum & diſiunctum & cauſale, & quod explicat id quod maius eſt, atq; id quod minus eſt, pronuntiati quidem, ut non dies eſt. Eſt autem huius ſpecies quæ ſuperenuntiatiua dicitur, ea uerò eſt enuntiatiui enuntiatiuum, ut non dies eſt, ponit autem dies eſt. Negatiuum uerò eſt quod conſtat ex negatiua particula & prædicato, ut nullus ambulat. Priuatiuum uerò genus eſt, ex priuante particula & enuntiato conſiſtit ſecundum uim, ut

inhumanus eſt iſte. Prædicatiuum autem eſt quod conſtat ex recto caſu & prædicato,ut Dion *ambulat.*Indefinitum *eſt quod ex indefinita particula, ſiue ex indefinitis particulis conſtat, ut aliquis ambulat, ille mouetur.* Porrò *non ſimplicium enuntiatorum coniunctum quidem eſt,ut* Chryſippus *in* Dialecticis,*&* Diogenes *in arte* Dialecticæ *tradunt, quod conſtat per ſi, coniunctionem coniunctiuam.* Vult *autem hæc coniunctio ut ſubſequens ſtatim ſequatur, quod præibat,ut ſi dies eſt,lux eſt.* Adiunctum *uerò eſt,ut* Crinis *ait, in arte* Dialectica*, enuntiatum quod à coniunctione, quoniam, dependet incipiens à pronuntiato & in enuntiatum deſinens,ut quoniam dies eſt,lux eſt.* Spondet *autem coniunctio iſta, ſecundum item ſequi poſt primum, primumq́; ſubſiſtere.* Complexum *uerò enuntiatum eſt quod copulatiuis quibuſdam coniunctionibus conſtat,ut & dies eſt & lux eſt.* Diſiunctum *autem eſt quod aut coniunctio diſiuncta diſiungit,ut, aut dies eſt, aut nox eſt.* Denuntiat *autem iſta coniunctio alterum enuntiatum falſum eſſe.* Cauſale *autem eſt enuntiatum quod per quia connectitur,puta,quia dies eſt,lux eſt,perinde ac cauſa ſit ſecundi,primum.*Declarans *autem quod potius dicitur enuntiatum, eſt quod conſtruitur per eam coniunctionem potius, quod declarat, & media enuntiatorum ponitur, ut potius dies eſt quàm nox eſt.* Declarans *uerò minus,pronuntiatũ eſt ſuperiori contrarium, ut minus nox eſt quàm dies eſt.* Præterea *enuntiata illa ſecundum ueritatem & mendacium ſibi inuicem oppoſita ſunt, quorum alterum negatur ab altero,ut dies eſt,& dies non eſt.* Coniunctum *ergo uerum eſt, cuius oppoſitum principali intentioni dicentis repugnat, ut ſi dies eſt,lux eſt.* Hoc *uerum eſt,nam non lux, quod dicitur oppoſitum deſignanti, repugnat ei quod dicitur,*

citur, dies eſt. Coniunctum aut falſum eſt cuius oppoſitum antecedenti non reluctatur, ut ſi dies eſt, Dion ambulat. Nam illud, Dion non ambulat, non repugnat ei quod dicitur, dies eſt. Adiunctum autem uerum eſt, quod à uero inchoans in conſequens deſinit, ut quoniam dies eſt, Sol eſt ſupra terram. Falſum autem aut à falſo incipit, aut non in conſequens deſinit, ut quoniam nox eſt, Dion ambulat, ſi dicatur id de die. Cauſale autem uerum eſt, quod à uero incipiens in conſequens deſinit, non tamen habet deſinenti initium conſequens, ut quia dies eſt, lux eſt. Ei enim quod dicitur dies eſt, ſequitur neceſſariè lux eſt. ſed quod dicimus lux eſt, non ſequitur dies eſt. Cauſale uerò falſum eſt, quod aut à falſo incipit, aut non in conſeqnens deſinit, aut habet initium deſinenti non reſpondens, ut quia nox eſt, Dion ambulat. Probabile pronuntiatum eſt quod ad conſenſionem inducit, ut ſi quid aliqua peperit, eius illa mater eſt. Eſt autem id falſum, neq; enim auis oui eſt mater. Præterea ſunt alia poßibilia, alia impoßiblia. alia item neceſſaria, alia non neceſſaria. Poßibile quidem eſt, quod probat uerum eſſe externis non aduerſantibus, ne uerum ſit, ut, uiuit Diocles. Impoßibile eſt, quod uerum eſſe probari non poteſt, ut terra uolat. Neceſſarium eſt, quod cùm uerùm ſit, falſum eſſe non poteſt, aut poteſt quidem, ſed quæ extrinſecus ſunt falſum eſſe conuincunt, ut uirtus utilis eſt. Non neceſſarium autem eſt, quod & uerum eſt, & falſum tamen eſſe poteſt, ſi exteriora non repugnent, ut ambulat Dion. Veriſimile pronuntiatum eſt quod plures, ut uerum ſit, occaſiones habet, ut uiuemus cras. Sunt item aliæ pronuntiatorum differentiæ, ipſorumq; ex inuicem in falſa & conuerſa incidentiæ, de quibus latius dicemus. Oratio eſt, ut Crinis ait, quæ conſtat ex lemmate uel lemmatis,

matis, & aſſumptione, & concluſione. Eſt autem huiuſmodi, ſi dies eſt, lux eſt. aſſumptio uerò, dies autẽ eſt. concluſio, lux ergo eſt. Modus autem eſt uelut orationis figura, cuiuſmodi eſt illud: ſi primus eſt, ſecundus. atqui primus eſt, eſt ergo ſecundus. Longotropos autẽ eſt, quod ex utriſque cõponitur, ut, ſi uiuit Plato, ſpirat Plato. Atqui prius ita ſe habet, igitur & poſterius. Inuectum eſt autem id genus in prolixioribus uerborum ſtructuris, ut non neceſſe eſſet aſſumptionem longam, concluſionemq; dicere, ſed tantummodo inferre. primum autem eſt, ergo & ſecundũ. Orationum uerò aliæ quidem concluſionem admittunt, aliæ non. Non recipiunt quibus oppoſitum concluſionis reluctatur lemmatũ connexioni, cuiuſmodi eſt hoc, ſi dies eſt, lux eſt. dies autem eſt, ambulat ergo Dion. Quæ uerò concluſionem admittunt, partim quidem æquiuocæ id genus dicuntur cõcluſione, partim ſyllogiſticæ. Syllogiſticæ quidẽ ſunt quæ uel abſq; demonſtratione ſunt, ſiue ad eas quæ ſunt eiuſmodi adducunt, ſecundum aliquam uel aliqua poſitiones. Sunt autẽ huiuſmodi, Si ambulat Dion, mouetur ergo Dion. Concluſiuæ autem ſunt ſpecialiter quæ colligũt nõ ſyllogiſticè, ut falſum eſt, dies eſt & nox eſt, dies autem eſt, non ergo nox eſt. Præter ſyllogiſmos autem ſunt quæ probabiliter quidem ſyllogiſticis adiacent, non autem concludunt, ut ſi equus eſt Dion, animal eſt Dion, non ergo animal eſt Dion. Orationum item aliæ ueræ ſunt, aliæ falſæ. Veræ quidem ſunt, quæ ex ueris colligunt, ut ſi uirtus prodeſt, uitiũ nocet. Falſæ autem ſunt quæ falſum aliquid in aſſumptionibus habent, uel quæ nõ concludunt, ut ſi dies eſt, lux eſt. dies autem eſt, uiuit ergo Dion. Sunt quoq; poßibiles orationes & impoßibiles, neceſſariæ & nõ neceſſariæ. Sũt etiã quæ quòd demonſtra-

tione non egeant, ἀποδεικτοι dicuntur. Aliæ quidē apud alios. Cæterùm apud Chryſippū quinq; ex quibus omnis ratio texitur, accipiunturq́; in concludentibus & ſyllogiſmis & tropicis. Prima eſt huiuſmodi, in qua omnis oratio texitur, ex coniuncto & antecedente, à quo inchoat coniunctum quippiam & deſinens, ut ſi primus, ſecundus; atqui primus, ergo ſecundus. Secunda eſt, quæ per coniunctum & oppoſitum conſequentis, oppoſitam habet antecedentis* concluſionem, ut ſi dies eſt, lux eſt, atqui nox eſt, non ergo dies eſt. Fit enim aſſumptio ex oppoſito conſequenti, concluſioq́; ex oppoſito antecedenti. Tertia demonſtratiua eſt, quæ per negantem complexionem et unū aliquid eorum quæ in complexione ſunt, infert oppoſitum reliqui, ut illud, non eſt mortuus Plato, & uiuit Plato, atqui mortuus eſt Plato, non ergo uiuit Plato. Quarta eſt quæ per diſiunctum, & unum eorum quæ ſunt in diſiuncto oppoſitam habet concluſionem reliqui, ut illud, aut eſt primum aut ſecundum, atqui primum eſt, non eſt ergo ſecundum. Quinta eſt in qua omnis oratio conſtruitur ex diſiuncto & uno oppoſito eorum quæ in diſtincto ſunt, infertq́; reliquum: ut, aut dies eſt, aut nox eſt, non eſt autem nox, dies ergo eſt. Nam in uerò uerum ſequitur ſecundum Stoicos, ut dies eſt, lux eſt: in falsò falſum, ut nox eſt, falsò tenebræ ſunt: & in falsò uerùm, ut uolare terram, eſſe terram. Vero tamen falſum non infertur. Nam dum dicimus eſſe terram, non ſequitur ut uolet terra. Sunt item ambiguæ quædam orationes, obſcuræ ac latentes, & σωρῖται, & ceratides, & utides. Eſt autem obſcura & inuoluta oratio huiuſmodi, Nō pauca duo ſunt, non etiam tria, ne iſta quidem, non autē & quatuor, atq; ita uſq; decē. duo autem pauca ſunt, & decem igitur. οὔτις autem

* συμπέρασμα.

*autē eſt oratio cōiunctiua, ex infinito & finito conſtans, aſſumptionē uerò & concluſionē habens, ut, ſi quis eſt hic, non eſt ille Rhodi. Ac huiuſmodi ſunt in logicis Stoici, ut maximè aſſerant dialecticum ſolum eſſe ſapientem. Omnis enim res per eam quæ in uerbis eſt ſpeculationem cerni, quæq; ad naturam pertinent, & quæ rurſum ad mores logicæ egere adminiculo. Quid dicere oporteret de rectitudine nominum, quo pacto ſtatuerunt leges in operibus, nō facilè dixerim. Porrò cùm duæ ſint cōſuetudines quæ uirtuti ſubincidūt, altera quidem quid quodq; ſit in rerū natura inſpicit, alia uerò quid uocetur. Atq; in hunc modum de rationali philoſophiæ parte diſſerunt. Enimuero moralem philoſophiæ partem in ſubiectos diuidunt locos, uidelicet de appetitione, de bonis & malis, de affectibus, de utrtute, de fine, deq; prima * æſtimatione, & de actibus ac de officijs, de adhortationibus & dehortationibus. In hunc autem modum ſubdiſtinguunt, Chryſippus, Archedemus, Zeno Tarſenſis, Apollodorus, Diogenes, Antipater & Poſsidonius. Nam Citticus, Zeno & Cleanthes, ut antiquiores ſimplicius tractarunt. At hi rationalem, naturalemq; philoſophiæ partem diuiſerunt. Primam autem hanc animantis appetitionem fuiſſe dicunt, ſeipſum tuendi atq; ſeruandi natura ſibi ipſum ab initio ita cōciliante, ut Chryſippus ait in primo de finibus, primum proprium cuiq; animanti dicens ipſius fuiſſe cōmendationem, huiuſq; * notionem. Neque enim fas erat animal ipſum uel ab ſe alienum fieri, uel omnino id fieri, uel non ſibi maximè propinquum fieri. Reſtat igitur ut dicamus hanc ipſum ſibi maxima concordia & charitate deuixiſſe. Ita enim & noxia propellit, & quæ ſibi ſunt utilia ſuſcipit. Quod autem dicunt quidam primam appetitionem ani-*

* ἀξίας.

* συνείδησιν.

*guntur,atq; eis ſubſiſtunt, & ijs enunciationibus atq; ex-
ſe perfectis & prædicamentis & ſimilibus, rectis atq; ſu-
pinis generibus atq; ſpeciebus. Eadem ratione & ex ora-
tionibus,ex modis atq; ſyllogiſmis, ex eis item quæ præter
uocem & res ſunt ſophiſmatis, ut ſunt ſermones falſi atq;
ueri,& negantes,σωρείτας,& his ſimiles,deficiẽtes & am*
*κερατίδες. *bigui & cõcludentes & obſcuri,*cornuti,& οὔτιδες,hoc
eſt,nihil importantes & metẽtes.Eſſe autem dialecticæ lo-
cum proprium quẽ prædiximus de uoce ipſa,in quo oſten-
ditur literata uox,& quædam orationis partes,ac de ſoloe
ciſmo & barbariſmo & poëmatibus & amphibolijs, &
de canora uoce, & de Muſica, & de terminis ſecundum
quoſdam,diuiſionibus item & dictionibus. Aiunt autẽ uti-
liſſimã eſſe ſyllogiſmorũ intelligentiã ac ſubtilitatem,quip
pe demonſtratiuũ oſtendere,idq; multum ad emendationẽ
dogmatũ conferre,ordinẽ & memoriã * doctum aſſumptũ*
*ἐπιστατικὴν, *indicare.Eſſe autem hanc orationẽ & ad cogendum & ad
concludendum idoneã.Porrò ſyllogiſmum orationẽ ratio-
cinantẽ ex his conſtare.Demonſtrationẽ orationẽ eſſe per
ea quæ magis cõprehenduntur,id quod minus comprehen-
ditur: de omnibus colligentem. Fantaſiam uerò impreſſam
in animo. Nominis figurã propriè translatam figuris quæ
in cera per anulũ fiunt.Verùm fantaſiã aliam eſſe compre-
hendere,aliam uerò comprehendere non poſſe. Compre-
hendere quidem eam quam rerum eſſe indiciũ dicunt, quæ
fiat ab exiſtente ſecundum ipſum exiſtens inſignitam,
atq; impreſſam altius. Non comprehendi uerò eam quæ
aut non ab exiſtente,aut ab exiſtente quidem,non autẽ ſe-
cundum ipſum exiſtens proficiſcatur.Ipſam uerò dialecti-
cam eſſe neceſſariam,uirtutẽq; in ſpecie uirtutes continen-
tem,ἀπροπτωσίαν,ſcientiam qua docemur quando conſen*

tire

tire oporteat, & quando non. Porrò ἀνεικαιότητα, ualidam orationem ad id quod decet, ne impertinenti argumento cedamus. Itidem ἀνελεγξίαν, quā dicūt uim eſſe orationis, ne ab ipſa in contrariū abducamur. Quam autem appellat ἀματαιότητα, habitum eſſe aduerſus futile argumentū, intellectum ad rectam rationem referentem. Ipſamq; ſcientiam dicunt, aut certam comprehenſionem ſiue habitum in intellectu, ſuſceptione nihil à ratione deuiantem. Cæterum abſq; dialecticæ ſpeculatione ſapientem in oratione ſine lapſu non futurum. Quippe ex illa dignoſci uerū atq; falſum, probabile item & quod ambiguè dicatur intelligi. Ea remota iam non licere rite interrogare atq; reſpondere, ſed pertingere eam, quæ in negationibus eſt temeritatem, ad ea etiam quæ fiunt, adeò ut in abſurditatem ac uanitatem uertantur qui fantaſias minimè exercitas habent, neq; aliter acutum & ingenioſum, cautumq; omnino in dicendo & fore & uiſum iri ſapientem. Eiuſdem enim eſſe rectè & loqui, rectéq; cogitare, eiuſdemq; ad ea quæ proponantur diſſerere, & ad ea quæ interrogantur reſpondere, quæ ſint omnia uiri dialecticæ periti. Hæc igitur in eis quæ ratione colliguntur ſummatim illis uiſa ſunt: atq; ut etiam particularia non omittamus, & iſta quæ ſecundū illos ad inſtitutionis artē tendunt adijciamus, quæ ipſa ad uerbum Diocles Magneſius in excurſione philoſophorum ponit, dicens ita: Placet Stoicis orationem de intellectu ac ſenſu præponere in ordine uelut iudicium quoddā, quo rerum ueritas noſcitur. Secundū genus fantaſia eſt, & ſecundum quod oratio de conſenſione & cōprehenſione & intelligentia præcedēs. Cætera non abſq; fantaſia conſtant, ea quippe præcedit. Deinde mens cuius officium ſit enuntiare quod à fantaſia patitur, exprimit uerbo. Differt autem fan-

taſia à fantaſmate. Fantaſma enim uiſum animi eſt: cuiuſmodi in ſomnijs fit. Fantaſia uerò eſt formæ in animo impreſſio, hoc eſt, mutatio, ſicut Chryſippus in XII. commentat. Neq; enim ſuſcipiendum eſt formationem huiuſmodi eſſe ueluti ſigilli formam. Nam poßibile non eſt figuras plures eodem in loco ſimul fieri. Intelligitur autem fantaſia ea eſſe quæ ab exiſtente ſecundum exiſtens impreſſa, formata atq; inſignita eſt: qualis profectò non fieret à non exiſtente. Enimuero fantaſiarum iuxta illos aliæ ſenſibiles ſunt, aliæ non. Senſibiles quidem quæ per ſenſus ſiue ſenſum accipiuntur. Non ſenſibiles autem illæ ſunt quæ percipiuntur animo, ueluti incorporalium rerum & eorum quæ ratione tantum accipiuntur. Porrò ſenſibiles ab his quæ exiſtunt cum ceßione & conſenſione fiunt. Sunt autem fantaſiarum etiam euidentiæ quæ ab exiſtentibus rebus quomodolibet fiunt. Præterea fantaſiarum aliæ ſunt rationales, aliæ irrationales. Rationales quidem rationalium animalium, irrationales irrationalium ſunt. Rationales igitur intelligentiæ ſunt, irrationales nomen hactenus non habent. Et aliæ quidē artificiales ſunt, aliæ autem in artem non cadunt. Aliter quidem ab artifice ſpectatur imago, aliter ab artis imperito. At uerò ſenſus ſecundum Stoicos dicitur ſpiritus à principali ad ſenſum pertingens, & quæ per illos fit comprehenſio, ſenſumq; ipſorum opificum, ſecundum quod pleriq; fiunt dabiles. Actioq; ipſa ſenſus appellatur. Cæterùm comprehenſio ſecundum illos fit ſenſu quidem, ut albi & nigri, lenis & aſperi: ratione uerò eorum quæ ex demonſtratione colliguntur, puta deos eſſe, eosq; humanis rebus prouidere. Nam quæ intelliguntur partim per incidentiam, partim per ſimilitudinem, alia per rationem, alia per compoſitionem, quædam per contrarietatem

tatem intellecta & animaduerſa ſunt. Per incidentiam quidem ſenſibilia intellecta ſunt, per ſimilitudinem uerò quæ ab adiacente aliqua re, ut Socrates ex imagine. Per rationem autem ex incremento quidem ut Tytius ac Cyclops: ex detrimento autem ut Pygmæus. Sed ad centrum terræ ex proportione intellectum eſt à minoribus orbibus. Per translationem uerò, ut in pectore oculi. Per compoſitionem autem, ut Hippocentaurus intelligitur, & per contrarium mors. Nonnulla item per tranſitionem intelliguntur, ut quæ dicta ſunt, & locus. Naturaliter autem iuſtum quippiam & bonum noſcitur, & per priuationem ut mancus. Hæc ſunt quæ illi de fantaſia & ſenſu & intelligentia tradunt decreta. Aſtruunt ueritatis eſſe iudicium comprehenſibilem fantaſiam, eam uidelicet quæ ab exiſtente proficiſcitur, ut Chryſippus in XII. phyſicorum tradit, & Antipater, & Apollodorus. Nam Boëthus quidem complura iudicia reliquit, mentem, ſenſum, appetitionem et ſcientiam. Sed enim Chryſippus ab illo diſſentiens in primo de oratione, iudicium dicit eſſe ſenſum & anticipationem. Eſt autem anticipatio naturalis intelligentia earum rerum quæ uniuerſaliter ſunt. Alij uerò quidam ex antiquioribus Stoicis rectam rationem iudicium tradunt, ut Poſidonius ait in libro de iudicio. Verùm enimuero dialecticæ ſpeculationis ratio, omnium iudicio, uidetur inſpicienda à uocis loco. Eſt autem uox aër ictus: ſeu ut ait Diogenes Babylonius in arte quam de uoce ſcripſit, ſenſus eſt, qui propriè auditu percipitur. Animalis quidem uox, eſt aër ex impetu percuſſus. Hominis uerò uox eſt articulata uox, & quæ ex mente proficiſcitur, ut ait Diogenes, quæ à XIIII. ætatis anno conſummatur. Sed & corpus eſt uox ſecundum Stoicos, ut ait Archedemus quidam in libro de uoce, & Diogenes & Anti-

*pater & Chryſippus in ſecundo Naturalium. Omne enim quod facit aliquid corpus eſt, facit autem uox quæ à loquentibus ad auditores pertendit. Dictio autem ſecundum Stoicos, ut Diogenes ait, uox literata eſt, ut dies eſt. Oratio autem uox ſignificatiua, quæ ex mente proficiſcitur. *Loquutio eſt dictio expreſſa iuxta gentium uarietatem, quemadmodum Attico more dicitur θάλαττα, Ionico uerò ἡμέρη. Dictionis uerò elementa uiginti quatuor literæ ſunt. Dicitur autem litera tripliciter, elementum, figura, & nomen, ut α. Porrò ſeptem ſunt uocalia elementa, α, ε, η, ι, ο, ω, υ. Mutæ ſex, β, γ, δ, κ, π, τ. Differt autem uox à dictione: nam uox quidem et ſonus eſt, fit enim dictio nihil ſignificans, ut Blytyri, non ſic autem oratio. Differunt item dicere ac pronuntiare. Nam proferuntur uoces, dicuntur autem res quæ dici poſſunt. Orationis uerò quinq; ſunt partes, ut ait Diogenes in libro de uoce, ac Chryſippus, nomen, appellatio, uerbum, coniunctio, articulus. Antipater medium adiecit in libris de dictione et de his quæ dicuntur. Eſt autem appellatio ſecundum Diogenem, pars orationis ſignificans cõmunem qualitatem, ut homo, equus. Nomen uerò, eſt pars orationis ſignificans propriam qualitatem, ut Diogenes, Socrates. Verbum eſt pars orationis ſignificans incompoſitum prædicatum, ut Diogenes, uel ſicut quidam uolunt, elementum orationis ſine caſu ſignificans aliquid conſtructum, de aliquo, uel aliquibus, ut lego, ſcribo. Coniunctio autem pars orationis eſt ſine caſu, connectens orationis partes. Porrò articulus elementũ eſt orationis caſuale, diſtinguens nominum genera et numeros, ut ὅ, τȣ, τῷ. οἱ, αἱ, ἅ. Virtutes orationis quinq; ſunt, Græciſmus, euidentia, breuitas, decorum, compoſitio. Eſt igitur Græciſmus recta ſecundum artem loquutio, non uulgarem conſuetudinem. Euidentia eſt dictio*

*διάλεκτος.

ctio mentis interpres, qua id quod intelligimus apertè loquimur. Breuitas eſt dictio ipſa tantum quæ ſunt neceſſaria continens, ad ſignificationem rei. Decorum dictio eſt cuiq; rei propriè accommodata. Compoſitio dictio eſt qua ruſticitas dicendo deuitatur. Porrò ex uitijs Barbariſmus dictio eſt præter conſuetudinem ſtlicium Græcorum. Solœciſmus autem eſt oratio incongruè conſtructa. Poëma item eſt, ut ait Poſsidonius in ea introductione quam de dictione ſcripſit, dictio numeroſa certa menſura conſtans, atq; proſæ orationis ſpeciem excedens: ut maxima tellus & Iouis æther. Poëſis autem ſignificatiuum eſt poëma diuinarũ humanarumq; rerum imitationem complectens. Definitio eſt, ut ait Antipater in primo de definitionibus, oratio per reſolutionem perfectè enuntiata, ſiue ut Chryſippus ait in libro de definitionibus, aſsignatio. Deſcriptio autem eſt oratio figuratè ad res inducens, ſiue definitio, definitionis uim ſimplicius exprimens. Genus eſt plurium cogitationum quæ auferri non poſſunt cõceptio, ut cùm dico animal. Hoc enim cuncta per ſpecies comprehendit animalia. Cogitatio eſt imaginatio mentis, neq; aliquid exiſtens, neq; aliquid faciens, ſed ueluti aliquid exiſtens, & aliquid faciens, ut cùm cogitatur equus etiam non præſens. Species eſt quæ ſub genere continetur, ſicuti ſub animalis nomine continetur homo. Eſt autem maximè generalis, quæ cùm ſit genus, genus non habet. Eſt propria maximè, quæ cùm ſit ſpecies non habet ſpeciem, ſicuti Socrates. Eſt autem generis diuiſio ſciſſio in continentes ſpecies, ut animalium ſunt alia rationalia, alia irrationalia. Contraria diuiſio eſt generis in ſpeciem ſciſsio per contrarium, uelut per negationem, ut exiſtentium quædam ſunt bona, quædam uerò non bona. Subdiuiſio eſt duiuiſio ſub diuiſione, ut illud, exiſtentium alia* *προσεχῆ.

ſunt

ſunt bona, alia non bona. Eorum autem quæ bona non ſunt, alia mala ſunt, alia indifferentia. Partitio autem eſt generis in locos ordinatio, ut Crinis ait, quemadmodum bonorum alia quidem circa animum, alia circa corpus ſunt. Amphibolia dictio eſt duas aut plures res ſignificans, per orationem ac propriè, & ſecundum eandem conſuetudinem, ut plura ſimul in eadem dictione poßint colligi, ueluti cùm dicimus αὐλητρίς cecidit: ſignificatur enim eadem uoce aliquid tale, aula ter cecidit: & rurſum tale, tibicina cecidit. Dialectica eſt, ut ait Poßidonius, uerorum, falſorum, ac neutrorum ſcientia. Verſatur autem ipſa, ut Chryſippus ait circa ſignificantia & ſignificata. Hæc igitur atq; huiuſmodi de ſpeculatione uocis diſſerunt. Porrò in loco qui de rebus ſignificatis eſt, conſtruitur oratio de his quæ dici poſſunt, & perfectis enuntiatis ac ſyllogiſmis, item de deficientibus, & prædicamentis, rectisq; ac ſupinis. Aiunt autem illud dici poſſe quod ſecundum rationalem ſubſiſtat imaginationem. Eorum uerò alia dicunt eſſe perfecta Stoici, alia imperfecta. Ac deficientia quidem ſunt, quæ imperfectam habent enuntiationem, ut cùm dicimus, ſcribit: quæritur enim, quis: Perfecta uerò ſunt, quæ plenam habent enuntiationem, ueluti cùm dicimus, Socrates ſcribit. Itaq; deficientibus quidem prædicamenta, perfectis uerò enuntiata, ſyllogiſmi, interrogationes, reſponſiones applicantur. Eſt autem prædicatum quod de aliquo enuntiatur, aut res de aliquo, aliquibus'ue compoſita, ut Apollodorus ait, ſiue dicendum deficiens conſtructum recto caſu ad enuntiati generationem. Prædicatorum autem, alia quidem ſunt accidentia, ut nauigare per ſcopulos, atq; alia quidem prædicata recta ſunt, alia ſupina, alia neutra. Recta quidem ſunt, quæ conſtruuntur cum aliquo ex caſibus obliquis,

quis,ad prædicati generationem, ut eſt,audit, uidet,loquitur.Supina uerò ſunt,quæ cum particula paßiua conſtruuntur,ut eſt,audior,uideor.Neutra ſunt,quæ neutro ſe habent modo,ut eſt ſapere,ambulare.Reciproca in agendo & patiendo uerò ſunt, quæ in ſupinis ſupina non ſunt. Sunt autem actiones cuiuſmodi eſt illud, tondetur, ſe enim qui tondetur cõplectitur. Obliqui uerò caſus ſunt genitiuus,datiuus, accuſatiuus, ablatiuus. Enuntiatum uerò eſt id quod aut uerum aut falſum eſt,aut perfecta res negans quantum in ſeipſa,ut Chryſippus in dialecticis definitionibus ſcribit. Enuntiatum eſt,aut negans, aut affirmans quantum in ſeipſo, puta dies eſt, Dion ambulat. Appellatum eſt autem Græcè ἀξίωμα quod affirmet uel neget.Nam qui dicit,dies eſt, uidetur affirmare diem eſſe. Si enim dies ſit,uerum eſt quod proponitur enuntiatum, ſi uerò non, falſum. Differt autem enuntiatum, & interrogatio,& percontatio,& imperatiuum, & adiuratiuum, & ſubſtantiuum,& appellatiuum,& enuntiato ſimile.Enuntiatum quippe eſt,quod dicentes pronuntiamus quippiam aut uerum aut falſum eſſe. Interrogatio,res eſt perfecta quidem ſicut enuntiatum.ſed quæ reſponſionẽ requirat,ut eſt,num dies eſt?Hoc neq; uerum neq; falſum eſt.Itaq; dum dicimus,dies eſt,enuntiatum eſt,dum uerò dicimus,Num dies eſt?interrogatio. Percontatio uerò res eſt ad quam ſignanter reſpondere non poſſumus,ſicut in interrogatione etiam,ſed dicere,in hoc loco habitat.Imperatiuum autem res eſt,quam dicentes imperamus,ut eſt illud:

Σὺ μὲν βάδιζε τὰς ἐπ' Ἰνάχου ῥοάς. *hoc eſt,*

Tu uerticoſi uade ad Inachi uadum.

Adiuratiuum eſt res quam ſi deceat quiſpiam, compellet oportet & obteſtetur,ut illud eſt:

Ατρέιδ

Ἀτρεΐδη μέγιστε ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον. hoc eſt,
Maximè Rex hominũ multorũ Atrida Agammemnon.

Eſt autem ſimile pronuntiato, id quod enuntiati prolationem habens ex quadam parte, abundat, ſeu uitium extra genus enũntiatorum cadit, ut illud:

Οὐχὶ καλός γ' ὁ παρθενών;
Ὅς Πριαμίδῃσιν ἐμφερὴς ὁ βουκόλος. hoc eſt,
Formoſus an non eſt hîc uirginum locus?
Quàm ſimilis eſt hic Priami natis bubſequa.

Eſt & ambigua res quædam ab enuntiato differens, quam ſi dicat, quiſpiam ambigat. Non'ne ſimile aliquid eſt dolor atq; uita? Neq; enim ueræ neq; falſæ ſunt interrogationes et percontationes, & his ſimilia, cùm pronuntiata aut uera ſint, aut falſa. Enuntiatorum alia ſimplicia ſunt, alia non ſimplicia, ut ait Chryſippus & Archedemus & Athenodorus & Antipater & Crinis. Simplicia quidem ſunt quæ conſtant ex enuntiato non ambiguo, uel ex enuntiatis, ueluti dies eſt. Non ſimplicia autem ſunt, quæ conſtant ex enuntiato ambiguo, uel ex enuntiatis. Ex enuntiato quidem ambiguo, ueluti ſi dies eſt. Ex enuntiatis uerò, ſi dies eſt, lux eſt. In ſimplicibus uerò pronuntiatis eſt enuntiatiuum & negatiuum & priuatiuum & prædicatiuum & indefinitum. In his autem quæ ſimplicia non ſunt, eſt connexum & ſolutum & implicitum & diſiunctum & cauſale, & quod explicat id quod maius eſt, atq; id quod minus eſt, pronuntiati quidem, ut non dies eſt. Eſt autem huius ſpecies quæ ſuperenuntiatiua dicitur, ea uerò eſt enuntiatiui enuntiatiuum, ut non dies eſt, ponit autem dies eſt. Negatiuum uerò eſt quod conſtat ex negatiua particula & prædicato, ut nullus ambulat. Priuatiuum uerò genus eſt, ex priuante particula & enuntiato conſiſtit ſecundum uim, ut

inh

inhumanus eſt iſte. Prædicatiuum *autem eſt quod conſtat ex recto caſu & prædicato,ut* Dion *ambulat.*Indefinitum *eſt quod ex indefinita particula, ſiue ex indefinitis particulis conſtat, ut aliquis ambulat, ille mouetur.* Porrò *non ſimplicium enuntiatorum coniunctum quidem eſt,ut* Chryſippus *in* Dialecticis,& Diogenes *in arte* Dialecticæ *tradunt, quod conſtat per ſi, coniunctionem coniunctiuam.* Vult *autem hæc coniunctio ut ſubſequens ſtatim ſequatur, quod præibat,ut ſi dies eſt,lux eſt.* Adiunctum *uerò eſt,ut* Crinis *ait, in arte* Dialectica, *enuntiatum quod à coniunctione, quoniam, dependet incipiens à pronuntiato & in enuntiatum deſinens,ut quoniam dies eſt,lux eſt.* Spondet *autem coniunctio iſta, ſecundùm item ſequi poſt primum, primumq́; ſubſiſtere.* Complexum *uerò enuntiatum eſt quod copulatiuis quibuſdam coniunctionibus conſtat,ut & dies eſt & lux eſt.* Diſiunctum *autem eſt quod aut coniunctio diſiuncta diſiungit,ut, aut dies eſt, aut nox eſt.*Denuntiat *autem iſta coniunctio alterum enuntiatum falſum eſſe.* Cauſale *autem eſt enuntiatum quod per quia connectitur,puta,quia dies eſt,lux eſt,perinde ac cauſa ſit ſecundi,primum.*Declarans *autem quod potius dicitur enuntiatum, eſt quod conſtruitur per eam coniunctionem potius, quod declarat, & media enuntiatorum ponitur, ut potius dies eſt quàm nox eſt.* Declarans *uerò minus,pronuntiatũ eſt ſuperiori contrarium, ut minus nox eſt quàm dies eſt.* Præterea *enuntiata illa ſecundum ueritatem & mendacium ſibi inuicem oppoſita ſunt, quorum alterum negatur ab altero,ut dies eſt,& dies non eſt.* Coniunctum *ergo uerum eſt, cuius oppoſitum principali intentioni dicentis repugnat, ut ſi dies eſt,lux eſt.* Hoc *uerum eſt,nam non lux, quod dicitur oppoſitum deſignanti, repugnat ei quod di-*

citur, dies eſt. Coniunctum aut falſum eſt cuius oppoſitum antecedenti non reluctatur, ut ſi dies eſt, Dion *ambulat. Nam illud,* Dion *non ambulat, non repugnat ei quod dicitur, dies eſt. Adiunctum autem uerum eſt, quod à uero inchoans in conſequens deſinit, ut quoniam dies eſt, Sol eſt ſupra terram. Falſum autem aut à falſo incipit, aut non in conſequens deſinit, ut quoniam nox eſt,* Dion *ambulat, ſi dicatur id de die. Cauſale autem uerum eſt, quod à uero incipiens in conſequens deſinit, non tamen habet deſinenti initium conſequens, ut quia dies eſt, lux eſt. Ei enim quod dicitur dies eſt, ſequitur neceſſariè lux eſt. ſed quod dicimus lux eſt, non ſequitur dies eſt. Cauſale uerò falſum eſt, quod aut à falſo incipit, aut non in conſeqnens deſinit, aut habet initium deſinenti non reſpondens, ut quia nox eſt,* Di*on ambulat. Probabile pronuntiatum eſt quod ad conſenſionem inducit, ut ſi quid aliqua peperit, eius illa mater eſt. Eſt autem id falſum, neq; enim auis oui eſt mater. Præterea ſunt alia poßibilia, alia impoßiblia. alia item neceſſaria, alia non neceſſaria. Poßibile quidem eſt, quod probat uerum eſſe externis non aduerſantibus, ne uerum ſit, ut, uiuit* Diocles. *Impoßibile eſt, quod uerum eſſe probari non poteſt, ut terra uolat. Neceſſarium eſt, quod cùm uerùm ſit, falſum eſſe non poteſt, aut poteſt quidem, ſed quæ extrinſecus ſunt falſum eſſe conuincunt, ut uirtus utilis eſt. Non neceſſarium autem eſt, quod & uerum eſt, & falſum tamen eſſe poteſt, ſi exteriora non repugnent, ut ambulat* Dion. *Veriſimile pronuntiatum eſt quod plures, ut uerum ſit, occaſiones habet, ut uiuemus cras. Sunt item aliæ pronuntiatorum differentiæ, ipſorumq; ex inuicem in falſa & conuerſa incidentiæ, de quibus latius dicemus. Oratio eſt, ut Crinis ait, quæ conſtat ex lemmate uel lemmatis,*

matis, & aſſumptione, & concluſione. Eſt autem huiuſmodi, ſi dies eſt, lux eſt. aſſumptio uerò, dies autẽ eſt. concluſio, lux ergo eſt. Modus autem eſt uelut orationis figura, cuiuſmodi eſt illud: ſi primus eſt, ſecundus. atqui primus eſt, eſt ergo ſecundus. Longotropos autẽ eſt, quod ex utriſque cõponitur, ut, ſi uiuit Plato, ſpirat Plato. Atqui prius ita ſe habet, igitur & poſterius. Inuectum eſt autem id genus in prolixioribus uerborum ſtructuris, ut non neceſſe eſſet aſſumptionem longam, concluſionemq́; dicere, ſed tantummodo inferre. primum autem eſt, ergo & ſecundũ. Orationum uerò aliæ quidem concluſionem admittunt, aliæ non. Non recipiunt quibus oppoſitum concluſionis reluctatur lemmatũ connexioni, cuiuſmodi eſt hoc, ſi dies eſt, lux eſt. dies autem eſt, ambulat ergo Dion. Quæ uerò concluſionem admittunt, partim quidem æquiuocæ id genus dicuntur cõcluſione, partim ſyllogiſticæ. Syllogiſticæ quidẽ ſunt quæ uel abſq; demonſtratione ſunt, ſiue ad eas quæ ſunt eiuſmodi adducunt, ſecundum aliquam uel aliqua poſitiones. Sunt autẽ huiuſmodi, Si ambulat Dion, mouetur ergo Dion. Concluſiuæ autem ſunt ſpecialiter quæ colligũt nõ ſyllogiſticè, ut falſum eſt, dies eſt & nox eſt, dies autem eſt, non ergo nox eſt. Præter ſyllogiſmos autem ſunt quæ probabiliter quidem ſyllogiſticis adiacent, non autem concludunt, ut ſi equus eſt Dion, animal eſt Dion, non ergo animal eſt Dion. Orationum item aliæ ueræ ſunt, aliæ falſæ. Veræ quidem ſunt, quæ ex ueris colligunt, ut ſi uirtus prodeſt, uitiũ nocet. Falſæ autem ſunt quæ falſum aliquid in aſſumptionibus habent, uel quæ nõ concludunt, ut ſi dies eſt, lux eſt. dies autem eſt, uiuit ergò Dion. Sunt quoq; poßibiles orationes & impoßibiles, neceſſariæ & nõ neceſſariæ. Sũt etiã quæ quòd demonſtra-

tione non egeant, ἀπόδεικτοι dicuntur. Aliæ quidẽ apud alios. Cæterùm apud Chryſippũ quinq; ex quibus omnis ratio texitur, accipiunturq́; in concludentibus & ſyllogiſmis & tropicis. Prima eſt huiuſmodi, in qua omnis oratio texitur, ex coniuncto & antecedente, à quo inchoat coniunctum quippiam & deſinens, ut ſi primus, ſecundus; atqui primus, ergo ſecundus. Secunda eſt, quæ per coniunctum & oppoſitum conſequentis, oppoſitam habet antecedentis concluſionem, ut ſi dies eſt, lux eſt, atqui nox eſt, non ergo dies eſt. Fit enim aſſumptio ex oppoſito conſequenti, concluſioq́; ex oppoſito antecedenti. Tertia demonſtratiua eſt, quæ per negantem complexionem et unũ aliquid eorum quæ in complexione ſunt, infert oppoſitum reliqui, ut illud, non eſt mortuus Plato, & uiuit Plato, atqui mortuus eſt Plato, non ergo uiuit Plato. Quarta eſt quæ per diſiunctum, & unum eorum quæ ſunt in diſiuncto oppoſitam habet concluſionem reliqui, ut illud, aut eſt primum aut ſecundum, atqui primum eſt, non eſt ergo ſecundum. Quinta eſt in qua omnis oratio conſtruitur ex diſiuncto & uno oppoſito eorum quæ in diſtincto ſunt, infertq́; reliquum: ut, aut dies eſt, aut nox eſt, non eſt autem nox, dies ergo eſt. Nam in uerò uerum ſequitur ſecundum Stoicos, ut dies eſt, lux eſt: in falsò falſum, ut nox eſt, falsò tenebræ ſunt: & in falsò uerùm, ut uolare terram, eſſe terram. Vero tamen falſum non infertur. Nam dum dicimus eſſe terram, non ſequitur ut uolet terra. Sunt item ambiguæ quædam orationes, obſcuræ ac latentes, & σωρεῖται, & ceratides, & utides. Eſt autem obſcura & inuoluta oratio huiuſmodi, Nõ pauca duo ſunt, non etiam tria, ne iſta quidem, non autẽ & quatuor, atq; ita uſq; decẽ. duo autem pauca ſunt, & decem igitur. οὔτις*

* συμπέρασμα.

autē eſt oratio cōiunctiua, ex infinito & finito conſtans, aſſumptionē uerò & concluſionē habens, ut, ſi quis eſt hic, non eſt ille Rhodi. Ac huiuſmodi ſunt in logicis Stoici, ut maximè aſſerant dialecticum ſolum eſſe ſapientem. Omnis enim res per eam quæ in uerbis eſt ſpeculationem cerni, quæq; ad naturam pertinent, & quæ rurſum ad mores logicæ egere adminiculo. Quid dicere oporteret de rectitudine nominum, quo pacto ſtatuerunt leges in operibus, nō facilè dixerim. Porrò cùm duæ ſint cōſuetudines quæ uirtuti ſubincidūt, altera quidem quid quodq; ſit in rerū natura inſpicit, alia uerò quid uocetur. Atq; in hunc modum de rationali philoſophiæ parte diſſerunt. Enimuero moralem philoſophiæ partem in ſubiectos diuidunt locos, uidelicet de appetitione, de bonis & malis, de affectibus, de utrtute, de fine, deq; prima * æſtimatione, & de actibus ac de officijs, de adhortationibus & dehortationibus. In hunc autem modum ſubdiſtinguunt, Chryſippus, Archedemus, Zeno Tarſenſis, Apollodorus, Diogenes, Antipater & Poſidonius. Nam Citticus, Zeno & Cleanthes, ut antiquiores ſimplicius tractarunt. At hi rationalem, naturalemq; philoſophiæ partem diuiſerunt. Primam autem hanc animantis appetitionem fuiſſe dicunt, ſeipſum tuendi atq; ſeruandi natura ſibi ipſum ab initio ita cōciliante, ut Chryſippus ait in primo de finibus, primum proprium cuiq; animanti dicens ipſius fuiſſe cōmendationem, huiuſq; * notionem. Neque enim fas erat animal ipſum uel ab ſe alienum fieri, uel omnino id fieri, uel non ſibi maximè propinquum fieri. Reſtat igitur ut dicamus hanc ipſum ſibi maxima concordia & charitate deuinxiſſe. Ita enim & noxia propellit, & quæ ſibi ſunt utilia ſuſcipit. Quod autem dicunt quidam primam appetitionem ani-

* ἀξίας.

* συνείδησιν.

mantibus ad uoluptatem fieri, falſum eſſe euincunt. Acceſſionem enim arbitrantur ſi quid ſit uoluptatem eſſe, cùm ipſam per ſe natura inquiſierit, & quæ cõmendationi ſuæ ſunt accommodata percepit, quemadmodum exhilareſcunt animalia, uireſcuntq; arbores. Nihil quicquã, aiunt, diſcreuit natura in arboribus & animalibus, quãdo de illis abſq; motu uoluntatis ac ſenſu diſponit, & in nobis quædam ea ratione fiũt. Cùm uerò ex ſuperfluo appetitio animãtibus accreuit, qua utentes peragãt quæ ſua ſunt, in eis quidem naturali quadam ratione appetitionem illam diſponi. Cæterùm cùm rationalibus perfectiore præcepto data ſit ratio, ut ex illius præſcripto & conuenienter naturæ uiuãt, ex natura ſibi inſitũ eſſe, ea quippe artifex accedit moderatrixq; appetitionis. Quocirca primus Zeno in lib. de natura hominis, finem ait conſentaneè ſecundum naturã uiuere, id autem eſt ſecundum uirtutem uiuere, ad eam quippe natura nos duci. Similiter & Cleanthes in lib. de uoluptate, & Poßidonius, & Hecato in lib. de finibus. Rurſus ſecundum uirtutem uiuere, idem eſt quod ſecundũ experientiam eorum quæ ſecundum naturam accidunt uiuere, ut Chryſippus in primo de finibus ait, partes enim naturæ uniuerſi ſunt naturæ noſtræ. Idcirco finis efficitur * conſentaneè ſecundum naturam uiuere, ſecundum ſuam atq; uniuerſorũ naturam, nihil eorum faciendo quæ à cõmuni lege prohibentur, quæ eſt recta ratio in omnes permeuniens, eademq; in Ioue hoc principe gubernationis omnium quæ ſunt. Eſſe autem hoc ipſum felicis hominis uirtutem & copiã uitæ cum omnia geruntur ex cõcentu qui apud unũquemq; eſt pro uoluntate gubernationis omniũ. Diogenes igitur finẽ diffinit eſſe rationi ritè obtẽperare in eis eligendis quæ ſecundum naturam ſunt. Archedemus autem*

*προστασίαν.

*ἀκολούθως.

autem nihil officioru͂ omittendo uiuere. Naturam *autem Chryſippus quidem eam cui conſentaneè oporteat uiuere, & cõmunem intelligit, & propriè humanã*. At uerò Cleanthes cõmunem tantummodo naturam, ſuſcipit, quam ſequi oporteat, non etiã particularem. Virtutemq́; affectionem eſſe cõſentientem, & ipſam propter ſeipſam eſſe uirtutem, nõ ob metum aliquem aut ſpem, aut aliquid eorum quæ ſunt externa, ſed in ſeſe cuiuſq; cõſtitutam eſſe beatã uitã. Nam cùm ſit animæ inſita ad conſenſionẽ totius uitæ: peruerti autẽ rationale animal plerunq; exterioribus negocijs inductum, plerunq; rationaliter perſuaſum, aliquãdo autem ob familiarium * inſtructionem. Natura enim occaſiones dat minimè peruerſas. Eſt autem uirtus alia quidem cõmuniter omnibus perfectio quædam, ueluti ſtatuæ, alia inuiſibilis, ueluti ſanitas, & alia ſpeculatiua, ut eſt prudentia. Ait enim Hecato in primo de uirtutibus, ſcientiam quidem & ſpeculatiuas quæ ex ſpeculationibus conſtant uirtutes tueri, ut prudentiam atq; iuſtitiam. Speculatione autem uacantes eas quæ ita fermè per extenſionem inſpiciãtur, ut illæ quæ ex ſpeculationibus cõſtant, ueluti ſanitatem & robur. Quippe & inſipientiã quæ & in ſpeculationis parte eſt, ſequi contingit, ac proferri ſanitatem, non ſecus ac * fornicis ſtructuræ robur accedere. Appellantur autem ἀθεώρητοι, quia cõſenſiones non habent, ſed accedunt, & circa ignauos ſunt, ut ſanitates & uires. Argumentu͂ uerò quòd ſubſtantialis uirtutis ſit, ait Poſsidonius in primo moralis orationis, quòd in profectu fuerint Socrates, Diogenes, & Antiſthenes. Eſſe autẽ & uitium ſubſiſtens, quia uirtuti opponatur. Docibilẽ uerò eſſe uirtutem & Chryſippus in primo de fine dixit, & Cleãthes & Poſsidonius in exhortationibus, & Hecato. Quòd autẽ

*κατήχησιν.

* φαλίδος.

docibilis ſit ex eo conſtat, quòd boni ex malis fiant. Panætius *quidem duas poſuit uirtutes, cõtemplatiuam & actiuam.* Alij *tres, rationalem, naturalem, & moralem.* Quatuor Poſsidonius, *plures* Cleanthes, Chryſippus, & Antipater. Apollophanes *uerò unam dicit uirtutẽ, prudentiã.* Porrò *uirtutum alias quidem primas, alias uerò eis ſubiectas. primas quidem, ac ueluti principes has eſſe, prudentiam, fortitudinem, iuſtitiam, temperantiam. harum autem*
*ἀγχίνοιαν. *in ſpecie, magnanimitatem, conſcientiam, tolerantiam,* *ingenium, conſilium.* Ac *prudentiam quidem ſcientiam, eſſe bonorum ac malorũ, ac mediorum.* Iuſtitiam *uerò ſcientiã eorum quæ eligenda ſunt, quæq́; fugienda, quæq́; ſunt media.* Cæterùm *magnanimitatem, ſcientiam quæ habitum faciat excelſiorem omnibus quæ cõtingere poßint ex æquo bonorum ac malorum.* Continentiam *uerò affectionem inſuperabilem rectæ rationis, ſiue habitum uoluptatibus inuictum.* Porrò *tollerantiam, ſcientiam, ſiue habitum earum rerum quibus inſiſtendum ſit, uel non, atque mediarum.* Ingenium *autem habitum celerem officij inuentorem.* Cõſilium *uerò, ſcientiam inſpiciendi quænam, & quo pacto gerentes utiliter quippiam operemur.* Conſentaneum *eſt autem uitiorum quoque alia prima, alia his eſſe ſubiecta, puta imprudentiam, formidinem, iniuſtitiam, intemperantiam, incontinentiã, & hebetudinem, & malum conſilium his eſſe ſubiecta.* Eſſe *autẽ earũ rerum ignorãtiam initiũ, quarum ſciẽtia uirtus ſit.* Bonum *uerò cõmuniter quidem id eſſe quod ſit utile, propriè uerò ſiue idem, ſiue ab utilitate non alienũ.* Quocirca *ipſam quoq; uirtutẽ & particeps ipſius bonũ, ita tripliciter dici, cuiuſmodi ſit, bonum ex quo contingit, ueluti in uirtutis actum.* A *quo autem ueluti ſtudioſum uirtutis participẽ.* Aliter *ita propriè definiunt*

finiunt bonum, quod ſit perfectũ ſecundum naturam rationalis uel quaſi rationalis. Huiuſmodi *uerò eſſe uirtutẽ, ut participes ſui actus ac probos reddat.* Acceßiones *uerò ipſius gaudium eſſe & lætitiam, & his ſimilia.* Eodem *modo & in malis, aliud quidem eſſe imprudentiam, formidinem, iniuſtitiam, & his ſimilia. quæ autem participent uitioſos eſſe actus & malos homines.* Horum *eße acceßiones mœrorem & angorem, & cætera in hunc modum.* Præterea *bona alia eſſe circa animum, alia extrinſecus, alia neq; circa animum neq; extra.* Ea *quidem quæ ſint circa animũ, uirtutes eſſe, uirtutisq; actiones.* Quæ *uerò extrinſecus ſunt, nobilem habere patriã, & amicum charum atque probum, harumq; rerum comitem felicitatem.* Quæ *uero neq; extrinſecus neq; in animo ſunt, quemq; ipſum ſibiipſi eſſe bonum ac felicem.* Rurſus *autem mala partim eſſe circa animũ, ipſa uidelicet uitia actusq; uitioſos, partim extrinſecus, ut ſtultam habere patriam & ſtolidum amicum, & quæ iſta conſequũtur.* Infelicitatẽ *partim neq; extrinſecus eſſe, neq; circa animum, ut ipſum ſibiipſi eße malum, atq; infelicem.* Item *bona alia uerſari circa fines, alia in effectu conſiſtere, alia utrunq;.* Simul *eſſe amicum quidem, & quæ ab ipſo nobis proueniunt commoda, effectu eſſe bona.* Porrò *confidentiam, & magnitudinem animi, & libertatem, & oblectationem, & lætitiam, & tranquillitatem, omnemq; uirtutis actum, finis in parte eſſe, eadem uerò utrunq; ſimul eſſe.* Nam *ex eo quidem quòd perficiũt felicitatem, effectiua ſunt bona: ex eo uerò quòd illam ueluti partes ipſius implẽt, ad finẽ pertinẽt.* Pari *ratione malorũ quoq; alia eſſe finalia, alia effectiua, alia in utrunq; modum ſe habentia.* Ininicum *nempe & quæ ab ipſo oriũtur incommoda effectiua eſſe.*

Stupiditatem autem & humilitatem, & ſeruitutē, & moleſtiam, & mœrorem ac triſtitiam, omnem actum malitiæ ad finem pertinere. Ea uerò ſe utroq; modo habent. Nam & ex eo quòd inferunt infelicitatem, affectiua ſunt: & ex eo quòd eam, utpote ipſius partes, implent, ad finem pertinent. Præterea bonorum animi, alia habitus ſunt, alia

* διαθέσεις. *affectiones, alia neutrū eorū.* * *Affectiones quidē uirtutes*

* ἐνέργειαι. *ſunt, habitus autem ſtudia. Porrò* * *actiones neq; habitus neq; affectiōes ſunt. Cōmuniter autē bonorū quædā ſunt mixta, ut fœcunditas prolis, & quieta ſenectus. Simplex uerò bonū eſt ſcientia, ac ſemper quidem præſentia bona uirtutes, non ſemper autē, ut gaudiū, deambulatio. Bonum autē omne conducens, & oportunū, & cōmodū, & utile, & honeſtum, & pulchrū, & optabile, & iuſtum eſſe. Cōducēs quidē quod ea cōferat, quibus emolumentum capimus. Oportunū quod ea quæ oportet cōtineat. Commodū, quod ad id accommodatū ſit, ut excedat emolumento extrinſecus cōtra cōtracta cōmercia. Vtile, quod uſum præſtet utilitatis. Honeſtū uerò quod laudabilem cōuenientiā operetur. Pulchrum, quod moderatè ſui uſum præbeat:* ὠφέλιμον, *quod tale ſit ut iuuare poſſit. Optabile, quod eiuſmodi eſt ut optione præpoſita meritò id eligamus. Iuſtum uerò, quod iuri ac legi cōcordet, efficiatq; ſocietates. Honeſtū autē quod ſit, perfectū dicūt bonū quod omnes à natura habeat quæſitos numeros, ſitq; perfectè moderatū. Eius quatuor ſpecies tradūt, iuſtitiā, fortitudinē, tēperantiā & ſcientiā. Porrò his honeſtas actiones conſummari. Eadē itidē ratione turpe quod eſt, in ſpecies quatuor ſcindunt, in iniuſtitiā, formidinē, intemperantiā, & inſipientiam. Dici autem honeſtum unicè quidem, quod eo qui hoc præditi ſunt, meritò omni laude dignos facit. Aliter*

autem

autem bene & aptè ad opus ſuum natum eſſe. Aliter uerò quod exornet, cùm dicimus ſolum ſapientem bonum, honeſtumq́; eſſe. Dicunt autem *quod honeſtum ſit, id ſolum eſſe bonum, ut* Hecato *in primo de bonis ait, ut* Chryſippus *in libro de honeſto.* Id *autem eſſe uirtutem & quod ſit uirtutis particeps, cui æquale illud eſt, bonum omne quod ſit, id etiam honeſtũ eſſe.* Honeſtũ *autẽ ac bonum tantundẽ ualere.* Id *autẽ huic ſimile eſt.* Nam *quia bonum eſt, honeſtum eſt: Eſt autem honeſtum, bonum ergo eſt.* Putant *& omnia bona eſſe paria, bonumq́; omne ſummopere eſſe appetendum, idq́; nec augmentum ſuſcipere, nec detrimentũ.* Eorum *autem quæ ſunt, aiunt alia bona, mala alia, alia neutra.* Bona *quidem uirtutes eſſe, prudentiam, iuſtitiam, fortitudinem, temperantiam, & cætera id genus.* Mala *uerò his oppoſita uitia, imprudentiam, iniuſtitiam, & cætera.* Neutra *uerò, quæ neq; proſunt neq; obſunt, ut eſt uita, ſanitas, pulchritudo, uoluptas, uires, opes, gloria, nobilitas, & quæ eis oppoſita ſunt, mors, ægritudo, dolor, turpitudo, infirmitas, inopia, obſcuritas atque ignobilitas, & his ſimilia, ut ait* Hecato *in ſeptimo de fine, &* Apollodorus *in* Etice, *&* Chryſippus. Non *enim eſſe iſta bona, ſed indifferentia per ſpeciem producta.* Sicut *enim caloris proprium eſt calefacere, non refrigerare, ita & boni propriũ prodeſſe eſt, & non nocere.* Non *autẽ magis proſunt, quàm noceāt opes atq; ſanitas.* Quo *autẽ bene & malè uti poſſumus, id bonũ non eſt: diuitijs autem & ſanitate bene & malè uti poſſumus, nõ eſt igitur bonũ opulentia & ſanitas.* Poſidonius *tamen iſta quoq; bona eſſe dixit.* Sed *neq; uoluptatẽ bonũ eſſe dicunt, &* Hecato *in nono de bonis, &* Chryſippus *in libris de uoluptate.* Eſſe *enim & fœdas uoluptates: uerùm nihil quod fœdum*

ſit eſſe bonum. Prodeſſe autem eſt mouere, aut habere ſecundum uirtutem. Contrà uerò nocere eſt mouere, aut habere ſecundum uitium. Duobus autem modis dici indifferentia. Vno quidem, ea quæ neq; ad felicitatem, neq; ad infelicitatem conferunt, ut ſunt diuitiæ, ſanitas, uires, gloria, & cætera id genus. Nam & ſine his contingit felicem eſſe, cùm earum uſus uel rectus felicitatis, uel prauus infelicitatis autor ſit. Aliter autem dicuntur indifferẽtia, quæ

* ἀρτίας.

neq; appetitum, neq; occaſionem mouent, ut eſt, uel * pares in capite habere capillos, uel impares, uel extendere, uel cõtrahere digitum. Priora enim quæ diximus indifferentia non ita ſe habent. Illa quippe & appetitũ et occaſionẽ mouent. Iccirco alia quidẽ ex eis eliguntur, cũ cætera æqua ratione uel eligenda ſint, uel fugienda. Porrò

* προηγμένα.

indifferẽtium alia quidẽ * producta ſunt, quæ uocant, alia abducta. Producta quidem, quæ habeant exiſtimationem abducta uerò quæ exiſtimatione careant. Exiſtimationem uerò quidem conferre aliquid ad conſentaneã uitam, quæ circa omne bonũ eſt. Aliam uerò mediam quandã uim, aut uſum conferre ad eam uitam quæ ſit ſecundum naturam, cuiuſmodi dicere poſſimus opes atq; ſanitatẽ, ſi quid afferant cõmodi ad naturalem uitam. Metuere enim nunquam ſapientẽ, ſed cauere. Cupiditati uoluntatem contrariam dicunt, quæ ſit appetitio rationabilis. Quemadmodum igitur ſub prioribus perturbationibus quædam cadunt, ita & ſub primis affectionibus. Namq; uoluntati adiungi beneuolẽtiam, placiditatem, lenitatem, dilectionem. Cautioni autẽ uerecundiam, caſtitatem, et cætera id genus. Gaudio iocunditatem, lætitiam, æquanimitatem. Aiunt autem & ſemper quietum eſſe, ac perturbationibus uacuum. Eſſe item & aliũ ſine affectu malum, quod tantundem ualet, ac

ſi

ſi dicatur durus & ad uirtutis actiones immobilis. Faſtu itidem uacare ſapientem, quippe tanti honorem & gloriã exiſtimare, quanti dedecus & ignominiam: eſſe & malum quemlibet ſine faſtu. Quippe qui æquè mouetur ad decus & ignominiam. Seueros item aiunt eſſe ſapientes omnes, quòd neq; ipſi loquantur ad uoluptatem, neq; ab alijs ad uoluptatem dicta admittant. Eſſe autẽ & alios ſeueros qui ad rationẽ acris uini ſeueri dicantur, quo ad medicamenta potius quàm ad * propinationem utuntur. Synceros item eſſe ſapientes, obſeruareq; & cauere ſolitè, ne quid de ſe melius quàm ſit commẽdare putemur, fuco ſeu arte aliqua mala occultante, & bona quæ inſunt apparere faciente, ac circuncidere uocis omnem fictionem. Eſſe itidem ſpeciem à negotijs remotos. Cauere enim ne quid præter officium faciant, ac eos uinum quidem bibere, non autem inebriari. Nunquam item ſanitate mentis excidere. Incidere tamen aliquando in imaginationes abſurdas, propter atræ bilis redundantiam, ſiue ob delirationẽ, nõ quidem deuiatione rationis, uerùm ex imbecillitate naturæ. Neque dolore capiendum ſapientem, quòd ea ægritudo ſit animi, ratione aduerſante, contractio, quemadmodum Apollodorus ait, in moralibus. Diuinos quoq; eſſe, quòd in ſeipſis quaſi habeant deum. Malum uerò, impium & ſine deo eſſe, quòd duplici ratione accipitur, ſiue quòd deo cõtrarius dicatur, ſiue quòd aſpernetur deum. Id tamen malis omnibus non conuenire. Pios autẽ & religioſos eſſe ſapientes, peritos enim eſſe diuini iuris omnes. Porrò pietatem ſcientiã eſſe diuini cultus: dijs item eos ſacrificia facturos, caſtosq; futuros. Quippe ea quæ in deos admittutur peccata deteſtari, dijsq; charos ac gratos fore, quòd ſancti iuſtiq; in rebus diuinis ſint. Solos uerò ſacerdotes eſſe ſapientes, conſulere

* προπόσει.

*lere quippe ac decernere * uerò cum errore fiunt, ut mutilare ſeipſum, ſubſtantiamq́; proijcere: eadem ratione & de his quæ præter officium ſunt. Præterea officiorum alia quidem ſemper efficienda ſunt, alia uerò non ſemper. Et ſemper ſanè, ut eſt interrogare atq; reſpondere, & ambulare, & eius generis omnia. Eadē & in his quæ ſunt præter officium ratio eſt. Eſt etiam in medijs officiū aliquod, ut eſt pueros obtemperare pædagogis. Aiunt autē animā octo in partes eſſe diuiſam. Eſſe autem has illius partis quinq; ſenſus, & uocis & cogitationis inſtrumentum, quæ eſt ipſa mens, & generandi uim. Enimuero ex falſis accedere mentis peruerſionem, ex eaq́; complures pullulare perturbationes, atq; inconſtantiæ cauſas. Eſt autē ſecundū Zenonem ipſa perturbatio irrationabilis ac præter naturā animi motus, aut immodicus animi impetus. Porrò perturbationum ſupremarū, ut ait Hecato in ſecundo de perturbationibus, ac Zeno in eo quem ſcripſit itidem de perturbationibus libro, quatuor eſſe genera, dolorem, metū, concupiſcentiam, uoluptatem. Putant autem perturbationes iudicia eſſe, ut Chryſippus in libro de perturbationibus ait. Quippe auaritiam opinionē eſſe de pecunia, quòd honeſta ſit: ebrietatemq́; itidem, & intemperantiā, & cætera ſimilia. At dolorem quidem irrationabilem animi cōtractionem eſſe. Eius autem ſpecies miſericordiam, inuidiam, æmulationem, zelotipiam, angorem, conturbationē, triſtitiam, mœrorem, confuſionem. Miſericordiā dolorem eſſe ex alterius prolata iniuria. Inuidiam uerò dolorē eſſe in alienis bonis. Aemulationem dolorem ex eo, quòd alius eo potiatur quod quiſq; cupierit. Zelotypiam ægritudinem eſſe ex eo uenientē, quòd adſit alteri quod ipſe quiſq; habeat. Angorem uerò ægritudinem eſſe premētem, Con-*

turb

turbationem ægritudinem eſſe urgentem, difficultatemq́; præſtantem. Triſtitiam ægritudinem altius inſitam animo, atq; creſcentem. Mœrorem ægritudinem laborioſam. Cõfuſionem ægritudinem eſſe irrationabilem, mordentem, & præſentia conſpici prohibentem. Timorem autem eſſe metum impendentis mali. Porrò ad timorem & iſta referunt, metum, pigritiam, pudorem, terrorem, tumultum, anxietatem. Eſſe autem metum timorem trepidationem faciẽtem. Pudorem metum eſſe ignominiæ. Pigritiam metum futuri laboris. Terrorem metum ex inſuetæ rei imagine proficiſcentem. Tumultum metum eſſe cum adhæſione uocis. Cõcupiſcẽtiam uerò irrationalem eſſe appetitum, cui & iſta tribuantur, indigentia, odium, contentio, ira, amor, iracundia, excandeſcentia. Eſt autem indigentia cupiditas quædam cùm eo nõ potimur quod cupimus, ac ueluti à re ipſa ſeparata, fruſtra uerò ad illum nititur. Odium uerò eſt cupiditas qua malè cuiquam optamus, cum profectu aliquo & incremento. Contentio cupiditas quædam eſt circa opinionem tuendam. Ira libido puniendi eius eſt, qui læſiſſe uideatur iniuria. Amor autẽ eſt cõcupiſcentia quædam in præſtanti ingenio uiros non cadens. Eſt enim inſidiatrix induſtriæ & ſtudij per apertam ac ſe ingerentem pulchritudinem. Iracundia eſt ira inueterata & plena odij, ulciſcendi tempus obſeruans, quod hiſce uerbis oſtenditur:

Εἴπερ γὰρ τε χόλον γε καὶ αὐτῆμαρ καταπέψῃ
Ἀλλάγε καὶ μετόπισθεν ἔχει κότον ὄφρα τελέσσῃ. *hoc ē,*
Nam ſi quidem ad tempus bilem ſibi concoquat atram,
Non tamen ira animo excedet niſi pœna ſequatur.

Porrò excandeſcentia eſt ira naſcens, & mox ſubſiſtens. Ceterũ uoluptas eſt irrationabilis eius rei appetitus quæ uideatur expetenda. Eius partes ſunt, delectatio, gaudium

in ma

in malis, oblectatio, effuſio. Eſt autem delectatio uoluptas ſuauitate auditus animam deliniens. Inſultatio autem uoluptas in malis alienis. Oblectatio quædam eſt inductio animiq; inclinatio, ad uoluptatem emolliens. Effuſio uerò uirtutis diſſolutio eſt, atq; remiſſio. Sicut autem in corpore ſunt ægrotationes quædam, ueluti podagræ, & articulorum dolores, ita & in animo gloriæ, & uoluptatis appetitio immodica, & cætera eiuſdem generis. Eſt ægrotatio morbus cum imbecillitate. Morbus autem opinatio uehemens eius rei quæ uideatur expetenda. Et ſicut in corpore caſu gignuntur ægritudines, quemadmodum κατάῤῥοι, & διάῤῥοια, ita & in animo ſunt quædam procliuitates, ut inuidentiæ, contentiones ac ſimilia. Eſſe autem & bonas affectiones aiunt tres, gaudium, cautionem, uoluntatē. Eſſe uero gaudium placidum, & conſtans contrarium dolori, rationabilemq; uoluptatem. Cautionem uerò, malorū declinationem cum ratione timori contrarium, quæ eſt declinatio ſine ratione. Nam metuere exiſtimationem probati uiciſſitudinem, quãcunq; ſtatuerit peritus rerum, ut uerbi gratia, commutare cum hordeo triticum. Eſſe igitur producta, quæ & exiſtimationē habent, ut in eis quidem quæ ad animā pertinent, ingenium, artem, profectum, & his ſimilia. In corporalibus autem, uitam, ſanitatem, robur, bonam habitudinem, integritatem, pulchritudinem. In eis uerò quæ ſunt exterius, diuitias, gloriam, nobilitatem, & in his ſimilia. Contrà autē ſuperioribus, in his quidem quæ ad animum pertinēt, obtuſionem, hebetudinem, inertiam, & his ſimilia. Porrò in rebus corporis, mortem, morbum, imbecillitatem, malam habitudinem, debilitatem, turpitudinem, & his ſimilia. In exterioribus autem, paupertatem, obſcuritatem, ignobilitatem, & cætera in hunc modum.

Neq;

*Neq; uerò producta ſunt, neq; non producta, quæ neutro
ſe habent modo. Præterea productorum alia quidem per
ſeipſa producta ſunt, alia uerò propter alia, alia & pro-
pter ſeipſa, & propter alia. Per ſeipſa quidem, ut inge-
nium, profectus, & ſimilia. Per alia uerò, ut diuitiæ, nobi-
litas, & cætera id genus. Ob ſeipſa uerò & alia, ut ua-
lentia, uiuacitas, ſenſuum incolumitas. Per ſeipſa quidem,
quia per naturā ſunt: per alia uerò, quia non modico uſui
ſunt. Eodem ſe modo habet abductum contraria ratione.
Officium autē id eſſe dicunt, quod cur factum ſit probabi-
lis ratio reddi poteſt: pertingere autem id ad arbores etiā
& animantes. Notari nāq; & in his officia. Cæterùm &
à Zenone primo τὸ καθῆκον ita appellatum eſt officiū, ex
eo quòd per quoſdam ueniat, appellatione ſumpta. Eſſe
autē id actionē quandā naturalibus rebus propriā. Nam
ex his quæ ſecundū appetitum geruntur, alia quidem eſſe
officia, alia præter officium. Ea uerò officia intelligenda,
quæ ratio faciēda ſuaſerit, ut parētes honorare, fratresq́;
ac patriam tueri, amicos parare, illisq́; adeſſe. Præter offi-
cium ſunt quæ ratio fugiēda ſuggeſſerit, ut eſt parētes ne-
gligere, fratrum omittere curā, amicis non conſentire, pa-
triamq́; aſpernari, & cætera in hunc modum. Quæ autem
ratio fieri, neq; uetat, neq; poſtulat, ea neq; officium eſſe,
neq; præter officium, ut eſt feſtucā tollere, tenere ſtylum,
urceum & cætera id genus. Atque alia quidem officia *σλιγγίδα.
*eſſe abſq; errore, alia cum errore. Sine errore quidem, ut
ualetudinem ſuam, ſenſusq́; tueri & ſimilia. Quæ de ſa-
crificijs, templorum inſtructionibus* inductionibusq́; cæ-
teris quæ ſunt dijs gratiſſima. Colendos item parentes ac
fratres ſecundum deos monent. Aiunt autem affectum &
indulgentiā in filios ipſis eſſe naturalē, malisq́; ineſſe ne-*

gant,

gant. Peccata item paria exiſtimant, ut Chryſippus ait in IIII. naturalium quæſtionum, Perſæusq́;, & Zeno. Nam ſi uerum uero maius non eſt, nec falſum falſo maius erit, ita nec fraus fraude, nec peccato peccatum. Nam & qui centũ ſtadijs abeſt à Canopo, & qui uno, æque in Canopo non ſunt, ita & qui minus peccat, & qui amplius, æque in* recto opere non ſunt. Heraclides tamẽ Tarſenſis Antipatri Tarſenſis neceſſarius, atq; Athenodorus imparia peccata dicũt. Acceſſurũ item ſapientem ad remp. niſi quid impediat, ut Chryſippus in I. de uitis ait: namq; & uitia propulſaturum, & ad uirtutem excitaturum ciues ſuos. Vxorem item ducturum, procreandorum liberorum cauſa, ut Zeno ait in repu. Sapientem præterea non opinaturum, hoc eſt, mendacio non acceſſurum, neq; aſſenſurum cuiquam, cynicam ſectam amplexurum: eſſe enim illam ualidam ac celerem ad uirtutem uiam, ut Apollodorus in moralibus fatetur. Guſtaturũ inſuper humanas carnes, ſi ita caſu obuenerit. Solumq́; ſapientem eſſe liberum, malos autem ſeruos. Eſſe enim liberalitatem per ſe aliquid agendi, qua ſtulti & mali omnino careãt. Eſſe autem & ſeruitutem aliam quæ in ſubiectione conſiſtat, & tertiam quæ in conditione ac ſubiectione ſit, cui opponitur dominatio & ipſa mala. Non modò autem liberos eſſe ſapientes, uerùm & reges. Cùm ſit regnum imperium nemini obnoxiũ, quod de ſapientibus ſolis aſſeritur, ut Chryſippus ait in lib. quòd Zeno propriè ſit uſus nominibus. Statuere enim ait oportere principem de bonis ac malis: hæc autem malorum ſcire neminem. Similiter ad magiſtratus, & iudicia, & oratoriam ſolos illos idoneos, neminemq́; malorũ. Eſſe itidem & inculpatos, quòd in peccata incidere non poſſint: eſſe innocuos, nam neq; alijs nocere, neq;

* ἐν τῷ κατορθοῦν.

*neq; ſibi: miſericordes autem non eſſe, neq; ueniam alicui habere. Neq; enim prætermiſſuros conſtitutos à lege cruciatus. Nã cædere miſericordiaq́; & mãſuetudo ipſa nulli ineſt animæ, aduerſus cruciatus ſimulatione benignitatis, neq; illos arbitrari duriores. Sapientem nihil eorum admirari, quæ uideantur inopinata, & inſperata, ut Charonia, fluxusq́; maris ac refluxus, & fontes calentium aquarum, atq; ignium euaporationes. Enimuero neq; ſolitarius, inquiunt, ſapiens uiuet. Eſt enim familiaris natura atque actione gaudet, exercitationemq́; ſuſcipiet firmandi ac roborandi corporis cauſa. Orabitq́; inquiunt ſapiens, ac uota faciet, bona à dijs poſtulans, ut Poſsidonius in primo de officijs, & Hecato in tertio de paradoxis aiunt. Dicunt item amicitiam ſolos inter bonos quos ſibi inuicem ſtudiorum ſimilitudo conciliet, poſſe conſiſtere. Porro amicitiam ipſam ſocietatem quandam eſſe dicant omnium, quæ ſunt ad uitam neceſſaria, cùm amicis ut nobiſipſis utamur: atq; ob id amicum eligendum pronuntiant, amicorumq́; multitudinẽ inter expetenda ponunt: inter malos non poſſe conſtare amicitiam. Cum nemine ſtultorum eſſe litigandum, omnesq́; ſtultos inſanire. Neq; enim prudentes, eſſe uerùm per inſaniæ æqualem ſtultitiam omnia gerere. Sapientem omnibus benefacere, ſicuti & Iſmeniam dicimus tibijs omnibus bene ceciniſſe. Sapientum quoq; eſſe omnia. Quippe perfectam illis poteſtatem à lege præſtitam. Cæterùm malorum ac ſtultorum quidem eſſe quemadmodum & iniquorum, aliter quidem ciuitatis, aliter utentium dicimus. Virtutes ſibi inuicem ita eſſe connexas, ut qui unam habuerit, omnes habeat: eſſe enim illarum communes ſpeculationes, ut Chryſippus in primo de uirtutibus, & Apollodorus in phyſice ſecundum * antiquum morem, & He-* τὴν ἀρχαίαν.*

cato in III. de uirtibus aiunt. Qui enim probus ſit, ea diſpicere, & agere quæ ſint agenda, quæ uerò facienda ſint, ea & eligenda eſſe & ſuſtinenda & diſtribuenda & perſeueranter tenēda. Sequuntur autē prudentiā conſiliorum maturitas, & intelligentia, temperantiā uerò ordinis dexteritas, & ornatus. Iuſtitiam autem æquitas & gratitudo, fortitudinemq́; cōſtantia atq; ualentia. Placet autem eis nullum inter uirtutem & uitium eſſe mediū. Peripateticis contrà inter uirtutem & uitium profectum facientibus. Quemadmodū enim lignum aut diſtortum aut rectū oportere eſſe aiunt, ita iuſtum uel iniūſtum: neq; uerò iuſtius neque iniuſtius, atq; in cæteris ſimiliter. At uirtutem Chryſippus quidem amitti poſſe, Cleanthes uerò non poſſe ait. Ille poſſe amitti per ebrietatem & atram bilem, ille non poſſe ob firmas ac ſtabiles comprehenſiones, ipſam uerò eſſe eligendam. Erubeſcimus deniq; in his quæ malè agimus, adeò ut quod ſit honeſtum, id ſolum ſcimus eſſe bonum, ipſamq́; ſibi ſufficere ad bene beateq; uiuendum, ut ait Zeno & Chryſippus in libro de uirtutibus, & Hecato in ſecundo de bonis. Si enim, inquit, magnitudo animi ſola ſufficit, qua omnes faſtigio mentis tranſcendamus, ipſaq; pars uirtutis eſt, profectò & uirtus ſola ſufficit ad beatam uitam, ea quoq; cōtemnens quæ moleſta uidentur. Panætius tamen & Poſsidonius uirtutem minimè ſufficere dicunt, uerùm opus eſt bona ualetudine, & affluentia rerū & robore. Placet itē eis uirtute ſemper uti, ſicuti Cleanthes ait. Amitti enim non poteſt, ſemperq́; perfecto animo utetur ſapiens. Natura quoq; ius non poſitione conſtare, ſicuti & legē & rectā rationē, ut Chryſippus in libro de honeſto ait. Videtur autē eis ne diſſonantiā quidē à philoſophia diſcedere. Hac enim ratione prius defecturā omnē

uitam

uitam quàm deſuturam philoſophiam, ut Poſsidonius *in exhortationibus ait.* Liberales *quoq; diſciplinas eſſe magno uſui ſapienti,* Chryſippus *autor eſt.* Placet *item illis nullum nobis ad animantes cæteras ius eſſe, ob naturæ diſſimilitudinem,ut* Chryſippus *in primo de iuſtitia, & Poſsidonius in primo de officijs tradunt.* Amaturum *quoq; ſapientem eos iuuenes qui præ ſe ferant indolem generoſam, ingeniumq; ad uirtutem propenſum, ut* Zeno *in libro de repub. &* Chryſippus *in libro de uitis primo, &* Apollodorus *in libro de moralibus aiunt.* Amorem *uerò adminiculum beneficentiæ propter apparentem uenuſtatem, neq; congreſſus eſt uerum amicitiæ.* Nam Thraſonidem *& quidem cùm haberet in poteſtate amatam,abſtinuiſſe ab ea,ne in odium ueniret.* Eſſe *igitur amorẽ amicitiæ nodum, ut* Chryſippus *in libro de amore ait, neq; eſſe eum in uitio.* Pulchritudinem *item uirtutis eſſe florem, & cùm triplex uitæ genus ſit ſpeculantiuum, actiuum, &* rationale, *tertium illud eligendum dicunt.* Quippe *de induſtria factũ à natura* rationale *animal ad ſpeculationem, & actionem.* Rationabiliterq; *aiunt ſapientem ſeipſum eductur ũ ex uita, & patriæ & amicorum cauſa, ſiue inter nimium acerbos doloris aculeos, ſiue membrorum mutilationes, aut incurabiles morbos illi occumbendum ſit.* Placet *item illis uxores quoq; communes eſſe oportere apud ſapientes, ut quilibet illi congrediatur quæ ſibi prior occurrit, ut ait* Zeno *in rep. &* Chryſippus *in li. itẽ de rep.* Diogene *itidẽ* Cynico *ac* Platone *huius rei autoribus.* Omnes *enim patrum inſtar æqua charitate diligemus, tolleturq; adulterij ſuſpicio & zelotypia.* Eam *uerò remp. eſſe optimã quæ ſit mixta ex regno, & populari dominatu, optimorũq; potentia, atque in moralibus quidem decretis huiuſmodi ſunt,*

*pluráq; huiuſmodi tradunt, non improbabili ratione ſubnixi. Verùm iſta ſummatim, ac ueluti per capita & elementa tetigiſſe ſufficiat. Cæterùm phyſicam rationem diuidunt in locum, de corporibus, & principijs, & elementis, & dijs, & finibus, & loco, & inani. Et iſta quidem per ſpecies diuidunt, generaliter autem in locos tres, de mundo, de elementis, tertium de cauſis. De mundo locum in duas diſtinguunt partes. Vna enim conſideratione in ipſius aſciſci ſocietatem, & mathematicos, per quam defixis uagiſq; ſyderibus diſputant, quemadmodum ſi ſol tantus ſit, quantus uidetur, & lunæ itidem quanta ſit magnitudo, & de ortu, occaſuq; ſyderum, atq; cæteris huiuſmodi quæſtionibus. Alteram eius conſiderationem eſſe, quæ ſolis congruat Phyſicis, qua quæ ſit illius ſubſtantia quæritur, ac de ſole utrum genitus, an ingenitus ſit, & utrum animatus ſit, an inanimis, corruptibilis'ne an incorruptus, & prouidentia agatur nec'ne, atque in hunc modum de reliquis. Cauſalem quoque rationem & ipſam eſſe bipartitam. Eius alteram ſpeculationem medicis eſſe communem quæſtionem, qua inquirunt de principali animæ, & de his quæ fiunt in animo, & de ſeminibus, atq; eius generis cæteris. Reliquum uerò mathematicos quoq; ſibi uſurpare, quo modo uidelicet uidemus, & quæ ſit cauſa perſpicacis imaginationis, qua ratione conſtent nubes, tonitruáq;, & irides, & *areæ & cometæ, & his ſimilia. Videtur autem illis duo eſſe rerum omnium principia, faciens uidelicet ac patiens. Quod igitur patitur ſine qualitate eſſe ſuſtantiam materiam. Quod autem faciat, uerbum deum eſſe quod in ipſa ſit. Hunc enim quippe ſempiternum per ipſam omnem ſingula creare. Ponit autem hoc decretum Zeno Citticus in libro de eſſentia. Cleanthes quoq; in libro de*

*ἅλως.

atomis

atomis, & Chryſippus in primo phyſicorum in fine. Ar-*chedemus quoq; in libro de elementis, &* Poſidonius *in ſecundo naturalis rationis.* Differre *autem aiunt principia, & elementa.* Nam *illa quidem ingenita eſſe, & corrumpi non poſſe elementa uerò per igneam euaporationem corrumpi. ſed & corporea eſſe principia, & ipſa informia, hæc uerò formata. Corpus autem appellat* Apollodorus *in phyſica, quod ſecetur in tria, in longitudinem, latudinem, & altitudinem.* Id *autem ſolidum corpus appellatur.* Porrò *ſuperficies eſt corporis finis, ſeu corpus longitudinem ſolam habens, ac latitudinem, ſed carens altitudine.* Hanc *autem* Poſidonius *in quinto de ſublimibus & ſecundum intelligentiam, & ſecundum ſubſtantiam reliquit.* Linea *ſuperficiei finis eſt ſiue longitudo abſq; latitudine, ſiue corpus ſolam habens longitudinem.* Punctus *autem eſt lineæ finis, notaq; minima.* Vnum *quoq; deum eſſe, ipſumq; & mentem, & fatum, &* Iouem, *multisq; alijs appellari nominibus.* Principiò *igitur illum cùm eſſet apud ſe, ſubſtantiam omnem per aërem in aquam conuertiſſe.* Et *quemadmodum in fœtu ſemen continetur, ita & hanc ſerendi rationem in humore talem reſediſſe materia ad operandum aptiſſimè parata, ex qua cætera poſt hæc gignerentur.* Tum *genuiſſe primum elementa quatuor, ignem, aquam, aërem, terram.* Diſſerit *iſta* Zeno *in libro de uniuerſo,* Chryſippusq; *in primo phyſicorum, &* Archedemus *in quodam de elementis.* Eſt *autem elemeutum ex quo primò prodeũt quæ fiunt, & in quod extremũ ſoluuntur.* Eſſe *autẽ quatuor elementa ſimul, infectã, incompoſitamq; ſubſtantiam materiam.* Eſſe *autem ignem calidum, aquam liquidam, aërem frigidũ, terramq; aridam.* Quinetiã *adhuc in aëre ineſſe eandem partem. Summo enim in loco ignem*

eſſe quem æthera appellent. In quo primũ immobiliũ aſtrorum orbẽ eſſe natum, deinde errantium, poſt hunc aẽrã, tũ aquam, extremum autem omniũ terram, quæ media omniũ ſit. Mundum uerò tripliciter dicunt ipſumq; deum, quem ex omni ſubſtantia dicunt propriam qualitatem, qui & incorruptibilis, & ingenitus ſit opifex tanti operis ac ornamenti, ut quotannis orbes ſuos peragat ſol, in ſeipſum omnium ſuſtantiam conſumens, ac eam rurſus ex ſeipſo gignens, ipſumq; ornatum aſtrorum mundum eſſe dicunt. Tertium qui ſit ex utriſque compoſitus. Eſt autem mundus propriè qualitas uniuerſæ ſubſtantiæ, ſiue ut ait Poſſidonius in meteoricis præceptis, qui conſtat ex cœlo & terra, atque ex illorum naturis ſiue qui conſtat ex dijs & hominibus, eiſq; rebus quæ horum gratia conditæ ſunt.

*θεῖον. *Cœlum autem eſt extrema circunferentia in qua *diuinum omne fixum ac locatum eſt. Mundum quoq; regi ac adminiſtrari ſecundũ mentem ac prouidentiam, ut Chryſippus ait in V. de prouidentia & Poßidonius in XIII. de dijs, mente per omnes illius partes pertingẽte, ſicut et in noſtra anima contigit, ſed per has magis, per alias minus. Per quaſdam enim ueluti habitus receßit, ut per oſſa, ac neruos: per alias ueluti mens, ut per principale. Sic igitur & mundum totũ, qui animal eſt, & animatus, ac rationalis, habere principale ſuum æthera, ut ait Antipater Tyrius in octauo de mundo. Chryſippus autem in primo de prouidentia, & Poßidonius in libro de dijs, cœlum aiunt principale eſſe mundi, Cleanthes uerò ſolem. Chryſippus autem rurſus à ſe diſſidens in eodem, puriſsimum dixit ac liquidiſsimum æthera, quem etiam primum aſſerunt eſſe deum ſenſibiliter, ueluti infuſum eſſe per ea quæ ſunt in aẽre, per cunctas animantes & arbores, per terram autem ipſam ſecundum*

habi

habitum. Vnum eſſe mundum & hunc finitum, globoſaq; figura. Nanque ad motum eſſe huiuſmodi orbem aptiſſimum, ut ait Poſsidonius in quinto de ratione phyſica, & Antipater in libris de mundo. Extra ipſum autem circunfuſum eſſe uacuum immẽſum, quod ſit incorporeum. Incorporeum autem id eſſe, quod à corporibus contineri queat, non autem contineatur. Porrò nihil in mundo eſſe uacuũ, ſed inter ſe mirabili eſſe unitate deuinctum. Id enim cogere cœleſtium ad terrena concordiam & congruentiam. De uacuo autem diſſerit Chryſippus in lib. de inani, & in primo naturalium artium, & Apollophanes in phyſica, Apollodorus item & Poſsidonius in ſecundo rationis naturalis. Eſſe autem incorporea hæc ſimilia. Tempus præterea eſſe incorporeum, quod interuallum ſit mundani motus. Huic præteritum quidem eſſe infinitum ac futurum, præſens autem finitum. Placet autem eis corruptibilẽ eſſe mundum, quippe genitum eorum ratione quæ per ſenſus intelliguntur. Cuius & partes ſunt corruptibiles, & totum, partes autem mundi corruptibiles ſunt: In ſe enim inuicẽ mutantur. Eſt igitur corruptibilis mundus. Ac quicquid mutari in deterius poteſt, corruptibile eſt: mũdus autẽ huic mutationi & corruptioni obnoxius eſt, Namq; et ſiccatur & in humorem ſoluitur. Mundum uerò fieri, cum ex igne ſubſtantia per aërem uerſa in humorem fuerit, deinde craſsior ipſius pars effecta fuerit terra, porrò ſubtilior in aërem ceſſerit, eademq; magis ac magis extenuata in ignem euaſerit. Tũ ex his permixtis exortas eſſe animãtes, & arbores, & alia eiuſmodi. De generatione igitur & corruptione mundi, & Zenon in lib. qui de toto inſcribitur diſputat, & Chryſippus in primo phyſicorũ, & Poſsidonius in 1. de mũdo, Cleanthes itẽ, & Antipater in x. de mundo.

Porrò Panætius corruptibilem aſſerit mundum. Quòd autem ſit animal mundus, & rationale, & animatum, & intelligibile, & Chryſippus in primo de prouidentia diſſerit, & Apollodorus in Phyſica, & Poßidonius. Sit autem animal quod ſit ſubſtantia animata ſenſibilis. Animal enim eo quod non ſit animal præſtantius eſt. Nihil autem mundo præſtantius eſt. Eſt ergo animal mundus. Porrò animatum eſſe inde manifeſtum eſt, quòd anima noſtra inde ueluti auulſa ſit. Boëtus autem ait non eſſe animal mundum: Vnum autem eſſe, & Zeno in libro de toto, & Chryſippus, & Apollodorus in naturalibus, & Poßidonius in primo naturalis rationis tradunt. Vniuerſum autem dicitur, ait Apollodorus, mundus, & ſecundum alterum modum id quod ex mundo, & exteriore uacuo conſtat. Mundus igitur finitus eſt, ſed inane illud infinitum. Cæterùm ſydera illa quæ fixa ſunt cum cœlo toto unà circunferri, errantia uerò ſuis motibus agi. Porrò ſolē obliquum iter per agere per ſignifērum orbē. Lunam ſimiliter nunc plenam eſſe, nunc cornibus fulgere. Eſſe autem ſolem purißimum ignem, ut ait Poßidonius in decimo ſeptimo de cœleſtibus, ac terræ molē ſua magnitudine uincere, ut idem ait in decimo ſexto naturalis rationis. Eſſe autē orbicularē ad mundi rationē, idē ipſe autor eſt. Ignē idcirco eſſe, quòd omnia ignis peragat munera, maiorem autem terræ globo, quòd tota ab illo illuſtretur, neq; ipſa modò, ſed etiam cœlum. Id quòd & terra coni inſtar umbrā faciat, maiorē eſſe ſignificat. Omnibus autem ex partibus cerni propter magnitudinem. Lunam uerò plus habere de terra, quippe quæ illi propior eſt. Nutriri autē & hæc ignea, & aſtra cætera. Solē quidem ex mari magno, quòd ſit intellectualis uapor. Lunam uerò ex potabilibus undis, quòd ſit permixta aëri,

ac uicina terræ, ut Poſsidonius in ſexto de ratione naturæ ait, ex terra cætera. Putant & ſydera globoſa eſſe, & immobilem terram. Lunam proprio quidem carere lumine, ſed id à ſole mutuare. Deficere autem ſolem cùm ante illum ex ea parte qua terras reſpicit, ſe oppoſuerit luna, ut in libro de uniuerſo ſcribit Zeno. Apparet enim quando ex concurſione mutua illum occulit, rurſumq; reſtituit. Notatur id maximè per uas æreum patens in quo ſit aqua. Lunam uerò cùm in terræ inciderit umbram, quocirca tunc ſolùm hoc defectu laborare, cùm plena fuerit, & quidem cùm per diametrum ſoli menſibus ſingulis obiecta ſit. Nam cùm obliquo motu contra ſolem moueatur, latitudine differt, cùm uel ad auſtralem, uel ad ſeptentrionalem uergit plagam. Cùm tamen illius latitudo ad ſolis, & eam quæ media interiacet, latitudinem uenerit, deinde fuerit emenſa ſolem, tunc deficit. Mouetur autem eius latitudo per ea quæ media ſunt in chelis & ſcorpio & ariete & tauro, ut ait Poſſidonius. Deum uerò eſſe animal immortale, rationale, perfectum ac beatum, à malo omni remotiſsimum, prouidentia ſua mundum, & quæ ſunt in mundo adminiſtrans omnia. Non tamen ineſſe illi humanæ formæ liniamenta. Cæterùm eſſe opificem immenſi huius operis, ſicut & patrem omniũ. Communiter autem et ipſius partem, quæ per omnia penetret, eamq; multis appellari nominibus iuxta proprietates ſuas. Nanq; Græcis Δία appellari, quòd per ipſum ſint omnia. Eundem ζῆνα uocari, quòd uitæ omnium ſit autor. ἀθηνᾶν autem, quòd in æthere diſtentum ſit imperium eius. ἥραν uerò, quòd in aëre. ἥφαιστον, quòd in artificiali igne. ποσειδῶνα, quòd in humore. δήμητραν, quòd in terra. Itidem & appellationes alias probabili quadam ratione indiderunt. De diuina ſubſtantia, Zeno ait mundum totum

atq; cœlum. Chryſippus quoq; in primo de Dijs, & Poßidonius in primo de Dijs, & Antipater in ſeptimo de mundo, aërem ipſius ſubſtantiã tradunt. Boëtius autem in libro de natura, Dei ſubſtantiam fixorum ſyderum globum dixit. Naturam uerò aliquando quidem exponunt, quæ contineat mundum, aliquando uerò quæ germinare humum facit, naſciq; ſuper terram omnia. Eſt autem natura habitus ex ſeipſo motum accipiens, iuxta ſeminalem rationem, efficiensq; & continens quæ ex ipſa conſtant, ſtatutis diffinitisq; temporibus, eaq; faciens à quibus diſcreta per naturam eſt. Hanc autem & uoluptati præferre commodum, quòd ex hominis conſtat opificio. Fato autem fieri omnia Chryſippus in libris de fato, & Poßidonius in ſecundo de fato, & Zeno, Boëtius quoq; in primo de fato tradunt. Eſt autem fatum connexa rerum ſeries, ſiue ratio per quam mundus adminiſtratur. Diuinationem autem omnem aiunt ſubſiſtere, aut etiam eſſe prouidentiam. Ipſamq; per aſcenſus quoſdam artem diffiniunt, ut ait Zeno, & Chryſippus in ſecundo de diuinatione, Athenodorusq;, & Poßidonius in duodecimo de ratione naturæ, & in quinto de diuinatione. Panætius autem hanc non ſubſiſtere dixit. Enimuero rerum omnium ſubſtantiam, primam materiam dicunt, ut & Chryſippus in primo rerum naturalium, & Zeno. Eſt autem materia ex qua quiduis conſtat. Appellaturq; duppliciter, materia ſcilicet atq; ſubſtantia, ſiue illa omnium, ſiue rerum ſingularum, ac ueluti particularium cauſa. At omnium quidem materia neq; maior neq; minor efficitur. Eſt autem alia eorum quæ in parte ſunt. Corpus autem eſſe ſubſtantiam definiunt, idq; finitum, ut Antipater ait ſecundo de ſubſtantia, & Apollodorus in Phyſica, paßibilisq; eſt, ut idem ait. Nam ſi eſſet immutabilis, nulla ratione

ne

ne quæ fiunt ex ea fieri poſſent. Hinc & illius ſectio in infinitum tenditur, quam infinitam Chryſippus ait. Nihil enim infinitum eſt in quod ſectio cadit. Verùm finita eſt. Concretiones item fieri per totum, ut Chryſippus in tertio naturalium ait, & non per circumſcriptionem, & appoſitionem. Nam puſillum uini pelago iniectum, aliquandiu obluctabitur, poſtea defluet, atq; unà corrumpetur. Quoſdam item eſſe dæmones dicunt, quibus inſit hominum miſeratio, inſpectores humanarum rerum. Heroas quoq; ſolutas corporibus ſapientum animas. Porrò ex his quæ manant ab aëre, hyemem quidem eſſe aiunt, aërem ſuper terram, congelatum ob ſolis longiorem diſceſſum. Ver autem temperiem aëris, quando ſuo ad nos curſu ſol agitur. Aeſtatem uerò eminentem terræ aërem confotum & calefactum ſolis ad ſeptentrionem curſu. Autumnum quoq; fieri recurſu ſolis à nobis, ad ea loca à quibus fluunt. Cæterùm eiuſcemodi tempeſtatum autorem eſſe ſolem nubes euaporantem. Irim uerò reflexos eſſe ab humidis nubibus radios, ſiue, ut ait Poßidonius in Meteorologica, declaratio ſciſſuræ ſolis, ſeu lunæ in nube roſida concaua atq; continua, ad imaginationem ueluti in ſpeculo imaginata magni orbis circunferentiam. Cometas autem & pogonias & faculas ignes eſſe ſubſiſtentes, quando craßior aër ad æthera loca peruehitur. Iubar autem repentini ignis incendium, quòd citò per aërem fertur, ac longitudinis imaginem deliniat. Pluuiã uerò cõuerſionem ex nubibus in aquam, cùm ſiue ex terra, ſiue ex mari ui ſolis ſurſum elatus humor effectu caruerit. Id uerò cõgelatam pruinam dici. Grandinem uerò concretam nubem à uento comminutam. Niuem autem humorem ex concreta nube, ut ait Poßidonius in octauo de ratione naturæ. Coruſcationem accẽſionem nubium,

quæ

quæ à uento illi dantur, atq; rũpantur, ut Zeno in libro de uniuerſo. Tonitruum uerò fragorem eſſe qui ex nubium colliſione gignitur. Fulmen autem incenſionem ualidam, uehemnti cum impetu terris irruentem, cùm inter ſe ui uentorum colliduntur nubes, atq; perrumpuntur. Alij conuerſionem ignei ac flammantis aëris uiolenter delapſam. Typhonem uerò fulmen uiolentum, magna ui ſpiritus demiſſum, ſiue fumantem ſpiritum rupta nube dilapſum. Præſterem nubem igni circumfuſam cum flatu in terræ concaua, ſeu concluſo, & coartato ſpiritu in terra, ut ait in ſeptimo Poſsidonius. Eſſe autem illius plura genera, terræ motus, hiatus, illuuies, ebullitiones. Placet autem eis & ordinem ita ſe habere. Terra mediam centri rationẽ obtinere, poſt quam globoſam aquam, & ipſam idem habere centrum cum terra. Ita ut in aqua terra ſit, poſt aquam aërem ſphæræ inſtar. Eſſe autem in cœlo circulos quinq;. Ex his primum ſeptentrionalem qui ſemper appareat. Secundum tropicum æſtiuum. Tertium æquinoctialem. Quartum hyemalem tropicum. Quintum antarcticum qui non appareat. Dicuntur autem παράλληλοι, quia non ſe inuicem conueniunt. Deſcribitur tamen circa eundem polum. Porrò Zodiacus circulus obliquus eſt, equidiſtans. Quinq; autem ſunt zonæ ſuper terram. Prima ſeptentrionalis ſuper arcticum circulum rigore frigoris inhabitabilis. Secunda temperata. Tertia nimia ui æſtus inhabitabilis, quæ torrida dicitur. Quarta temperata. Quinta auſtralis itidem frigore inhabitabilis. Opinantur item naturam ignem eſſe artificialem ſuo itinere ad generationem tendere. Id autem eſſe ſpiritum ignis ſpeciem artiſq; præ ſe ferentem. Animam uerò ſenſibilem, eamq; eſſe nobis inſitum & ingenitum ſpiritum, ideo & corpus eſſe, ac durare poſt mortem,

tem, eſſe tamen obnoxium corruptioni. Cæterùm uniuerſi animam eſſe incorruptibilem, cuius partes ſunt animantium animæ. Zeno autem Citticus, & Antipater in libris de anima, & Poßidonius animam ſpiritum calidum dicunt.Hoc enim ſpirare nos atq; ab ipſo moueri. Cleanthes quidem onmes perdurare, donec calore deſtituantur. Chryſippus uerò ſolas ſapientium. Partes autem animæ octo eſſe dicunt, quinq; ſenſus, & quæ nobis inſunt ſeminales rationes uocem præterea, & ſermonem. Videre autem cùm id quod inter uiſum ſubiectumq; lumen eſt, in coni intenditur ſpeciem, ut Chryſippus in ſecundo Naturalium ait. Apollodorus aëris illam partem, quæ coni ſpeciem habet prope uiſum: Baſin uerò prope id quod cernitur fieri: quemadmodum per uirgam uerberato aëre, quod uidetur ibi manifeſtum eſſe. Porrò audire cùm is medius inter loquentem, & audientem eſt, aër uerberatur orbiculariter, deinde agitatus auribus influit, quemadmodum & ciſternæ aqua, per orbes iniecto agitatur lapide. Somnum uerò fieri, cùm is ſenſus circa principale ſoluitur. Cauſas uerò perturbationum reddunt eas, quæ circa ſpiritum fiunt conuerſiones. Semen autẽ eſſe dicũt, quod eiuſmodi gignere poteſt, à quibus quoq; ipſum diſcretum ſit. Porrò hominis ſemen quod emittit homo, unà cum humido animæ commiſceri partibus, pro commixtione rationis parentum. Id autem Chryſippus in ſecundo Naturalium ait ſpiritum eſſe ſecundum ſubſtantiam, idq; ex iactis in humum ſeminibus conſtare, quæ cùm antiqua fuerint, non iam naſcuntur, quòd ſcilicet expirauerit illorum uirtus. Atq; ex omnibus corporis partibus defluere id ait Sphærus. Omnes ergo gignere corporis partes. Porrò fœminæ ſemen infœcundum

eſſe

eſſe aiunt, imbecillumq́; & modicum, & aqueum ut Sphærus ait. Principale uerò potiſsimam ac propriè eſſe animæ partem, in qua imaginationes appetitusq́; gignantur, atq; unde ſermo reddatur. Id autem in corde eſſe. Sed enim iſta ſecundum illos de rebus naturalibus, quantum ſufficere ad præſentis operis compendium arbitrati ſumus hactenus ſunt dicta. Quænam uerò ſint in quibus illorum ſententiæ differant, breuiter adnotandum. Ariſto Chius Phalantusq́; cognomento Siren, finem eſſe dixit ad aliquid inter uirtutes ac uitia indifferenter uiuere, nullam quamlibet modicam uarietatem relinquendo, ſed ſe æqualiter in omnibus habendo. Eſſe autem ſapientem præclaro hiſtrioni ſimilem, qui ſiue Therſitæ, ſiue Agamemnonis perſonam ſumat, utrunq; decentiſsimo geſtu imitatur. Naturalem item ac rationalem locum ſuſtulit, dicens alterum quidem eſſe ſupra nos, alium uerò nihil ad nos. Solam autem quæ mores inſtituat partem ad nos pertinere. Similes autem eſſe orationes dialecticas dicebat aranearum telis, quæ & ſi quid artificioſum indicare uideantur, inutiles ſunt. Virtutes quoq; neq; multas inuexit, ut Zeno, neq; unam quæ multis appellatur nominibus, ut Megarici, ſed & id quoq; quod ad aliquid habere dicitur. In hunc autem modum philoſophans, atq; in Cynoſarge diſſerens obtinuit, ut ſectæ propriæ inuentor diceretur. Milciades deniq; & Diphilus Ariſtonij appellabantur. Erat autē illi magna perſuadendi uis, plebiq́; ſe maximè accommodabat. Vnde & de illo Timon ait:

Καὶ τις Ἀρίςωνος γέννης ἀπὸ ἀμίλυ ἕλκων. *hoc eſt,*

Quidam & Ariſtonis natus de ſtirpe diſerti.

Congreſſus autem Polemoni, ut Diocles ait Magneſius, cùm Zeno longum incurriſſet morbum, ſententia deceſsit.

*Maximè autem Stoico dogmati ille intendit animum, quo dicunt ſapientem eſſe*opinabilem. Cui Perſæus reluctatoſ geminos fratres induxit, ut alter ex his illi depoſitum daret, alter deinde reciperet, atq; ita hærentem coarguit. Exercebat autem aduerſus Arceſilaum inimicitias. Vnde cùm uidiſſet taurum monſtruoſum matricem habentem: Me miſerum, inquit, datum eſt Arceſilao epicherema aduerſus euidentiam. Academico cuidam quicquam ſe comprehendere neganti: Ergo'ne, inquit, hunc diuitem iuxta te ſedentem uides? negante illo:* *δοξαστόν.

Τίς σ' ἐτύφλωσεν, ἔφη, τίς ἀνείλετο λαμπάδος αὐγὰς;

Hoc eſt,

Quid cæcutis, ait, oculis quis lumen ademit?

Feruntur eius iſta uolumina. Exhortationum libri duo, de Zenonis dogmatibus dialogi, de ſcholis ſex, de ſapientia exercitationum ſeptem, Amatoriæ exercitationes, cõmentaria de inani gloria, cõmentaria x v. cõmentarij tres, de uſu undecim, aduerſus oratores, aduerſus Alexinum reſcripta, aduerſus dialecticos tres, ad Cleanthẽ epiſtolarũ libri quatuor. Panætius autẽ & Soſicrates ſolas epiſtolas ipſius eſſe dicũt, cætera Peripatetici Ariſtonis. Hunc fama eſt, cùm caluus eſſet, æſtũ ſolis excepiſſe capite, atq; ita uita functũ eſſe. Luſimus autẽ et in ipſum hoc modo. Choliambico carmine:

Τί δὴ γέρων ὢν καὶ φίλαυτος Ἀρίστων
Τὸ βρέγμα δῶκας ἡλίῳ κατοπτῆσαι;
Τὸ γὰρ τὸ θερμὸν πλεῖον ἢ δέον ζητῶν
Τὸν ψυχρὸν ὄντως εὗρες οὐ θέλων ᾅδην. *hoc eſt,*

Quid iam ſenex, & exoſus ſenem Ariſto
Soli coquendum ſynciput dabas caluum?
Atqui calorem cùm ultrà quàm eſt ſatis quæris,
In frigidum incidiſti uel nolens Orcum.

Fuit

Fuit autem & alius Ariſto Ilietes Peripateticus, alius item muſicus Athenienſis. Quartus tragicus Poëta. Quintus Alæenſis qui artes Oratorias ſcripſit. Sextus Alexandrinus Peripateticus. Herillus Carthaginienſis finem ſientiam dixit, quod eſt ſemper uiuere, cuncta referendo ad uiuendum cum ſcientia, ne igorantia deijciamur. Eſſe autē ſcientiam habitum ex fantaſiarum acceptione, non uerbis explicabilem. Aliquando dicebat nullum eſſe finem, ſed ſecundū caſus uarios & res immutari, ut ſi idem æs & Alexandri fiat ſtatua, et Socratis. Differre autem finem & eam quam dicit fini ſubiectam. Hanc enim et eos qui ſapiētes non ſunt conſpicari, illum neminē niſi ſolum ſapientem. Quæ autem inter uirtutem, & uitium ſint indifferentia eſſe. Sunt eius libri breues quidem, ſed ſucci ac ſenſus pleni, continentq́; contradictiones aduerſus Zenonem. Fertur eum puerum complures adamaſſe, quos Zeno cùm uellet auertere, tondere coēgit Herillum, illosq́; ab eo auertit. Sunt autem eius libri de exercitatione, de perturbationibus, de opinatione, legumlator, obſtetritius, Antipheron, præceptor, parans, dirigens, Mercurius, Medea, dialogi quæſtionum moralium. Dionyſius uerò qui Metathemenus appellatus eſt, finem dixit uoluptatem. Nam cùm in oculorum dolorem incidiſſet, eo cruciatus acriter, dolorem dicere noluit indifferentem. Erat autem Theophanto patre natus, & ciuitate Heraclia, atq; ut ait Diocles, primò quidem audiuit Heraclidem ciuem ſuum, deinde Alexinum ac Menedemum, poſtremò Zenonem. Principio quidem ſtudioſus admodum omnigenis ſe poëmatis addixerat. Aratum tamen carius amplectebatur, quem & imitari ſatagebat. Demum cùm diſceſſiſſet à Zenone, ſeſe ad Cyrenaicos contulit, ac palàm luſtra ingrediebatur, cæteraq́; ſub omnium gerebat ocu-

lis

lis quæ ad uoluptatem pertinerēt. Cumq́; ad octogeſimum uitæ annum perueniſſet, inedia conſumptus interijt. Circunferuntur autem eius libri, de ſedatione perturbationū duo, de exercitatione duo, de uoluptate quatuor, de diuitijs & gratia & cruciatu, de hominum uſu, de felicitate, de antiquis regibus, de his quæ laudantur, de barbaricis conſuetudinibus. Et iſti quidem qui à Stoicis decretis deuiauerunt. Succeſſit autem Zenoni Cleanthes, de quo dicendum nunc eſt.

CLEANTHES.

Cleanthes Phanij filius, Aſſius, ut Antiſthenes ait in ſucceſſionibus, primum quidem pugil fuit: profectus autē Athenas drachmis quatuor inſtructus, ut quidā aiūt, congreſſusq́; Zenoni ſtudioſiſſimè Philoſophatus eſt, inq́; eiuſdē decretis perſtitit. Memoriæ proditū eſt ipſum laborioſiſſimum fuiſſe, adeò ut inopia cogente mercenariam faceret, ac noctu quidem in hortis hauriret aquas interdiu autē operam ſtudijs liberalibus daret, unde et φρεάντλης, *hoc eſt, exhauriēs puteos appellaretur. Aiunt illū cū pertractus eſſet ad iudicium redditurus rationem, quòd adeò robuſtus, ac tā boni habitus uiueret, hortulano apud quē id muneris implebat, ac muliere apud quam farinas pinſebat, teſtibus uictus ſui abſolutum eſſe, Areopagitasq́; admiratos, decem illi minas dari cenſuiſſe: Zenonem autem accipere illum uetuiſſe. Aiunt autem & Antigonum ter mille dediſſe. Item cùm ad ſpectaculum quoddam puberes duceret uenti flatu enudatum eſſe ac ſine tunica apparuiſſe. Qua ex re plauſu exceptum atq; ab Athenienſibus fuiſſe ueſte donatum, ut ait Demetrius Magneſius in æquiuocis. Admirationi igitur ob eam quoque rem habitus eſt. Aiunt Antigonum auditorem illius, cùm rogaret*

quam ob rem hauriret, audiſſe, num ſolum haurio? nunquid non fodio & rigo, & omnia facio philoſophiæ cauſa? Zeno enim illum ad id exercebat, iubebatq́; obolum ſibi ex labore afferre. Coactam aliquando ſtipem in medium familiarium intulit dicens, Cleanthes quidem Cleanthem alium poſſet nutrire, ſi uellet. Qui uerò unde nutriantur affatim habent, ab alijs quærunt quæ ſunt ad uſum uitæ neceſſaria, & quidem remiſſius philoſophantes. Ea igitur ex cauſa alter Hercules Cleãthes dicebatur. Erat illi quidem eximium ſtudium, cæterum ingenium obtuſum atq; tardiſſimum. Eam tamen tarditatem ingenij labore, ſtudio, ac diligentia uincebat. Vnde & de ipſo ſic Timon ait,

Τίς δ' οὗτος κτίλος ὡς ἐπιπωλεῖται στίχας ἀνδρῶν
Μωλύτης, ἐπέων φίλος, ἄσιος, ὅλμος ἄτολμος; i.
Aſſius iſte aries quis nam eſt, qui circuit omnem
Turbam, uerboſusq́; ſenex, piſtillus, hebesq́;?

Cumq́; à diſcipulis dicterijs inceſſeretur, tolerabat: & cũ audiret, aſinus, nõ abnuebat, dicens ſolũ ſe ferre poſſe Zenonis ſarcinã. Cũ aliquando probro illi daretur, quòd eſſet timidus, At ideo, inquit, parum pecco. Suam uerò inopiam diuitum opibus præferens, dicebat, dum illi pila ludunt, ego durã ac infrugiferam humum exerceo. Sæpe cùm foderet ſeipſum increpabat. Quem audiens Ariſto, quem, inquit, obiurgas? Et ille ridẽs, ſenẽ, inquit, canũ quidẽ, ſed excordẽ & amentẽ. Cũ diceret quidã Arceſilaũ uitæ officia negligere, quieſce, inquit, neq; uituperes. Ille enim etſi uerbis officium tollit, operibus tamen cõmendat. Ad quem Arceſilaus, nõ, inquit, adulationes admitto: & Cleanthes, At equidẽ, ait, adulor, qui dixi alia te facere, alia dicere. Rogãte quodam quidnam filio crebro ingerere deberet, illud ait Electræ,

Σίγα

Σίγα σίγα λεπ]όν ἴχνος. *hoc eſt,*

Tace tace tenue ueſtigium.

Lacone quodam dicente, laborem eſſe bonum, geſtiẽs ait,

Αἵματος εἶς ἀγαθοῦ φίλον τέκος. *hoc eſt,*

Sanguine mi fili es generoſo.

*Dicit autem Hecato in uſibus, cùm ad eum formoſus quidã adoleſcens dixiſſet, ſi pulſans uentrem uentrizat, num & pulſans coxas coxizet, dixiſſe, habe tu adoleſcẽs * cocci-zationes, uoces proportionales, proportionales res omnino non ſignificant. Aduleſcenti cuidam diſſerens, an ſentiret rogauit, annuente illo, cur, inquit, ego te ſentire non ſentio? Soſitheo poëta in theatro coram ſe dicente:* * μηρισμούς.

Οὓς ὁ Κλεάνθης μωρία βοηλατεῖ. *hoc eſt,*

Quos Cleanthis inſania exagitat.

Eodem uultu & habitu perſtitit. Qua ex re permoti auditores huic applaudentes Soſitheum abiecerunt. Agente illo pœnitentiã, quòd illũ hoc maledicto inceſſiſſet, reſpondit dicens, indecens eſſe Liberum patrem atq; Herculem à poëtis illudi, nec iraſci, ſe autem leui maledicto indignari. Dicebat Peripateticis idẽ accidere quod literis, quæ cùm bene ſonant, ſeipſas tamen nõ audiunt. Fertur cùm diceret ſecundũ Zenonẽ ex ſpecie cõprehendi poſſe mores, adoleſcentes quoſdã ſcurras adduxiſſe ad illũ libidinoſum ruſticũ callis duratũ, & illũ, ut de more eius ſententiã ferret rogaſſe, illũ cùm aliquã diu hæſiſſet, iuſſiſſe abire hominẽ. Vt uerò abibat cœpit ſternutare: ad hæc, habeo illum, inquit, Cleanthes, mollis eſt. Cuidam ſoli ſecum loquenti, homini, inquit, loqueris, non malo. Exprobrante quodã ſenectutem, & ego, inquit, abire uolo. Cùm uerò me ſanũ omni ex parte conſidero, ſcribẽtemq; ac legentẽ, rurſus maneo. Aiunt illũ quæ à Zenone audierat teſtæ boũq; oſſibus in-

*ſcribere ſolitũ,cùm pecunijs careret quibus chartas emere poſſet.*Hoc *uitæ inſtituto clarus obtinuit unus ex multis, ut* Zenoni *ſuccederet.*Et *quidem cùm plures eſſent illius memorabiles diſcipuli* Zenonis.Reliquit *autem pulcherrimos libros,qui ſunt ferè de tempore,de phyſiologia* Zenonis II.*Heracliti expoſitionum libri quatuor, de ſenſu, de arte,aduerſus* Democritum,*aduerſus* Ariſtarchum,*aduerſus* Herillum, *de * appetitione duo, antiquitatum, de dijs,de* Gigantibus,*de* Hymenæo,*de poëta,de officio tres, de cõſilio,de gratia,exhortatorius,de uirtutibus,ars amatoria, de honore, de gloria, de ingenio, de* Gorgippo, *de inuidentia,de amore,de libertate, politicus,de conſilio, de legibus,de iudicando,de inſtituto,de oratione tres,de fine, de honeſtis, de actis,de ſcientia, de regno, de amicitia, de ſympoſiis,quòd eadem ſit uirtus uiri & fœminæ, quòd ſapientis philoſophari,de uſu duo,de uoluptate,de proprijs, de ambiguis, de dialectica, de modis, de prædicamentis.* Hæc *ab illo ſcripta ſunt.* Moritur *autem hoc modo.* Tumuit *illi ac putruit gingiua, medicis autem intercedentibus, biduum totum cibo abſtinuit, atque intantum conualuit, ut medici illi omnes conſueta permitterent.* Ea *illum licentia minimè uſum fuiſſe,ſed & contrà ſine cibo perſtitiſſe dicentem iter iam ſibi confectum eſſe,atque ita inedia conſumptum exhalaſſe animam,cùm ut quidam uolunt,* Zenonis *æquaſſet annos audiſſetq́; illum annos* XVIII.

* ὁρμῆς.

L*uſimus & nos in eum hoc modo:*

Αἰνῶ Κλεάνθην,ἀλλὰ μᾶλλον ἀΐδην.
Ἰδὼν γὰρ αὐτὸν πρέσβυν οὐκ ἠνέσχετο
Μὴ οὐ τὸ λοιπὸν ἄνεσιν ἐν φθιτοῖς ἔχειν
Τοσοῦτον ἀνθλήσαντα τοῦ βίου χρόνον. *hoc eſt,*

M*iror* Cleanthem,*laudo ſed ditem magis,*

Nam

Nam ut uidit illum iam ſenem, ultrà non tulit
Tandem quietem quin uel mortuo daret,
Qui tantum aquarum exhauſerat dum uiueret.

Hunc, ut prædiximus, poſt Zenonem audiuit & Sphærus Boſporanus, qui cùm in liberalibus ſtudijs profeciſſet, Alexandriam ad Ptolemæum Philopatera *ſe contulit*. Orto *autẽ ſermone aliquando de opinatione ſapiẽtis, Sphæroq́; illum negante opinari, uolens illum rex arguere, mala punica cerea iuſsit apponi.* Sphæro *autẽ decepto, exclamauit rex, fallaci illum dicẽs conſenſiſſe fantaſiæ.* Ad *quẽ* Sphærus *promptè ac paratè ſic reſpondens, ait, conſenſiſſe non eſſe ea mala punica, ſed probabile eſſe mala punica eſſe. Differre autẽ cõprehenſibilem fantaſiam à probabili.* Mneſiſtrato *ſe accuſanti quòd* Ptolemæum *nõ dixit regẽ eſſe,* At, *inquit, eiuſmodi cùm ſit, regẽ quoq; eſſe* Ptolemæũ *dicò.* Scripſit *autẽ iſta uolumina: de mundo duo, de elementis ſeminis, de fortuna, de minimis, aduerſus atomos & ſimulacra, de ſenſibus, de* Heracliti *quinq; diatribis, de morali inſtituto, de officio, de appetitione, de perturbationibus duo, de regno, de* Rep. Laconica, *de* Lycurgo *&* Socrate *tres, de lege, de diuinatione, dialogos amatorios, de* Eretriacis *philoſophis, de ſimilibus, de diffinitionibus, de habitu, de his quibus contradicitur tres, de oratione, de diuitijs, de gloria, de morte, artis dialecticæ duo, de prædicamentis, de amphibolijs, epiſtolas.*

CHRYSIPPVS.

CHryſippus Apollonij *filius* Solenſis *ſeu* Tarſenſis, *ut* Alexander *in ſucceſsionibus ait, diſcipulus* Cleãthis *fuit.* Hic *primum lancea exercebatur, poſteà uerò* Zenonis *ſiue* Cleanthis, *ut* Diocles *& plurimi tradunt, auditor fuit: à quo adhuc uiuente receſsit.* Nec *in philoſophia me-*

diocris fuit, uir ingenioſus ac acutiſſimus in omni genere orationis, adeò ut in pleriſque diſſentiret à Zenone atque à Cleanthe ipſo, cui ſæpenumero dicebat, ſolius ſe dogmatum doctrina indigere. Nam probationes ſe reperturum. Quoties uerò aduerſus illum diſſerendo egiſſet, pœnitentia tanta ducebatur, ut crebro diceret,

Ἐγὼ δὲ τ᾽ ἄλλα μακάριος πέφυκ᾽ ἀνὴρ
Πλὴν εἰς Κλέανθην, τοῦτο δ᾽ οὐκ εὐδαιμονῶ. *hoc eſt,*

*Equidem aliàs uir ſum fortunatus, præterquàm in Cleanthem, in hoc felix non ſum. Adeò autem in dialectica inſignis fuit, tantæq; apud omnes æſtimationis, ut pleriq; dicerent, ſi apud deos uſus eſſet dialecticæ, nõ futuram aliam, quàm Chryſippeã. Cæterũ cùm eſſet rerũ fœcundiſſimus, non uſq; adeò dictione clarus fuit, laborisq; patiẽtiſſimus ultra omnes fuit, quod ex eius uoluminibus conſtat, quæ ſunt numero ſeptingenta quinque. Ea uerò tam multa conſcripſit, ut de eadẽ re ſæpe ſcribere aggrederetur, omneq; quod incideret mandaret literis, ac ſæpe emendaret, magnaq; teſtimoniorũ * nube uteretur. Adeò uerò id in conſuetudine habuit, ut cùm in quibuſdã opuſculis Euripidis Medeam totam inſeruiſſet, & quidam habens librũ in manibus interrogaretur, quid nam ineſſet, Chryſippi, inquit, Medea eſt. Apollodorus quoq; Athenienſis in collectione dogmatum, cùm uellet aſſerere quæ Epicurus uiribus ſuis fretus cõſcripſiſſet, abſq; cuiuſpiã adminiculo, eſſent incõparabiliter plura quàm Chryſippi opera, ſic ad uerbũ dixit. Nam ſi quis tollat de Chryſippi libris quæ aliena ſunt, uacua illa charta relinquetur. Ita Apollodorus. Cæterùm anus quędã quæ illi aſſidebat, autore Diocle, dicebat quingentos illum uerſus quotidie ſcribere ſolitum. Hecato autẽ ueniſſe eum ad philoſophiã dixit, cùm illius patrimonium*

* παραθέσει.

nium in regium uſum inſumptum eſſet. Erat autem imbecillo, tenuiq; corpuſculo, ut ex eius imagine, quæ in Ceramico eſt, uidere licet, quæ ferme à uicino equite occulitur. Quocirca illū Carneades κρύπτιππον uocabat. Et cū pro daretur q́ apud Ariſtonē cū plurimis nō ſe exerceret, Eqdē, inqt, ſi iter plurimos intēderē, nunq̃ philoſopharer. Ad dialecticū Cleāthi imminentē, eiq; calidas cōcluſiūculas tendentē, Deſine, inqt, grandē natu à grauibus rebus abducere. Nobis autē iunioribus iſta propone. Rurſus ubi quis quippiā rogaret illū, ſeorſum modeſtè illū alloquebatur. Vbi uerò cōſpexit accedentē turbā, cōtendere cœpit:

Οἴμοι, *inquit*, κασίγνητ᾽ ὄμμα σὸν ταράσσεται.
Ταχὺς δὲ μέθεθε λύσσαν, ἀρτίως φρονῶν. *hoc eſt,*
Aſpectus hei me frater turbatur tuus.
At tu furorem pone, rectè ut ſentias.

In potationibus autem quieſcebat, crura tamen agitans, ita ut ancilla diceret, Chryſippi ſola crura ebria eſſe. Adeò autem alta de ſe ſentiebat, ut cùm rogaretur à quodam cui commendaret filium, dixerit, mihi. Nam ſi quempiam me excellere putarem, ipſe apud eum philoſophiæ darē operam, unde de ipſo dictum aiunt:

Οἶος πέπνυται, λοιποὶ δὲ σκιαὶ ἀΐσσουσι.
Εἰ μὴ γὰρ ἦν Χρύσιππος οὐκ ἂν ἦν στοά. *hoc eſt,*
Hic ſolus ſapit. aſt alij uelut umbra feruntur.
Et, niſi Chryſippus fuiſſet, porticus non eſſet.

Tandē uerò Arceſilao & Lacyde, ut Sotion in VIII. ait, in Academiam aduenientibus ſe ad philoſophandum coniunxit. Quam ob cauſam & contra conſuetudinem & pro ipſa diſſeruit, & de magnitudinibus ac multitudinibus, Academicorum argumentis utens. Hūc cū in cantu exerceretur, Hermippus ait, à diſcipulis ad ſacrificium uocatum

x 4 fuiſſe,

fuiſſe, ibiq́; cùm oblatum dulce merum hauſiſſet, anguſtijs ſpiritus fatigari cœpiſſe, atq; ita demum quinta die defunctum eſſe, cùm ſeptuaginta & tres uixiſſet annos, olympiade, ut ait Apollodorus in chronicis, CXLIII. Et in hũc eſt noſtrum epigramma:

Ἰλιγγίασε βάκχον ἐκπιὼν χανδὸν
Χρύσιππος, οὐδ᾽ ἐφείσατ᾽ οὐ τῆς στοᾶς,
Οὐδ᾽ ἧς πάτρης, οὐ τῆς ψυχῆς ἀλλ᾽ ἦλθε δῶμ᾽
Ἐς ἀΐδεω. hoc eſt,

Vertigo cepit, cùm bibiſſet affatim,
Chryſippum, & haudquaquam, ſuam uel porticum
Curauit, aut ſe, aut patriam, ſed inferos
Rectà ſubiuit.

Sunt qui dicãt riſu effuſum expiraſſe. Nam cùm aſinus manducaret ficus, aniculæ dixiſſe uinum aſino ſorbendum daret, nimióq́; riſu occupatum, exhalaſſe animam. Videtur autem aſpernator immodicè fuiſſe, quòd cùm tam multa ſcripſerit, nulli unquã regi quicquam adſcripſerit. Sola autem anicula contẽtus erat, ut etiam Demetrius in homonymis ait. Deniq; cùm Ptolemæus Cleanthem literis oraſſet, ut uel ipſe ad eum pergeret, uel quempiam ex ſuis mitteret, Sphærus quidẽ profectus eſt, Chryſippus autem renuit. Accerſitis autem ſororis filijs Ariſtocreonte & Philocrate coactis diſcipulis primus auſus eſt ſub diuo ſcholã in Lycio habere, ut prædictus Demetrius ſcripſit. Fuit autẽ & alius Chryſippus Gnidius medicus, à quo Eraſiſtratus teſtatur multa didiciſſe. Alterq́; huius filius Ptolemæi medicus, qui calũniã paſſus, flagris cæſus, ac ſupplicio affectus eſt. Alius item Eraſiſtrati diſcipulus. Quartus Georgicorũ ſcriptor. Porrò hic ipſe philoſophus quibuſdam in hunc modum interrogatiunculis uti ſolebat: Qui myſteria prophanis dicit, impius eſt. Dicit autẽ my-

ſteria prophanis Hierophãta. Eſt ergo impius Hierophãta. Item, eſt quoddam caput, id autem nõ habes. Eſt autem caput aliquod, nõ ergo habes caput. Item, quod eſt in urbe, id & in domo eſt. Non eſt autem puteus in urbe, nec in domo igitur. Aliud, qui Megaris eſt, Athenis nõ eſt. Eſt autẽ homo Megaris, non igitur eſt homo Athenis. Aliud, quod loqueris, id per os tuum tranſit, currum autem loqueris, currus ergo per os tuum tranſit. Rurſum, ſi quid non amiſiſti, hoc habes, cornua autem nõ amiſiſti, habes ergo cornua. Alij Eubulidis hoc eſſe aiunt. Nõ deſunt, qui & Chryſippum lacerent, dicentes illum complura turpiter obſcœneq; ſcripſiſſe. Nam in eo opere, quod de antiquis phyſiologicis ſcripſit, fœda de Iunone fingit ac Ioue, ea dicens ſexcentis ferè uerſibus quæ nemo niſi illoto ore dixißet. Turpißimam enim, aiunt, hanc fingit hiſtoriam, & ſi, ut naturalẽ laudat, luſtris tamen magis cõuenientem quàm dijs. Præterea & quæ apud eos qui de tabulis ſcripſerunt ſeparata: neq; enim apud Polemonem, neq; apud Hypſicratem eſſe, ſed ne apud Antigonũ quidem, uerum ab illo ficta eße. In libro autem de repub. matribus congredi & filiabus & filijs. Eadem in lib. de his quæ per ſeipſa non ſunt appetenda ſtatim in principio. In tertio autẽ de iure ad mille uerſus defunctos etiã uocare iubet. In ſecundo autem de ſubſtantia & copia prouidere, dicens quo pacto ſapienti quæſtus ſectandus ſit, & cuius rei gratia ſectandus. Nam ſi quidẽ ut uiuat, uiuere indifferẽs eſt. Quòd ſi ut fruatur uoluptate, & ipſa indifferens eſt. Si autẽ uirtutis cauſa, ſufficit ipſa ad beatam uitam. Sũt autẽ perridiculi & quæſtus huiuſcemodi. Quippe ſi à rege ſuppeditẽtur cedendum illi erit neceßariò. Si autẽ ab amicitia proficiſcãtur, uenalis & quæſtuoſa erit

amicitia. Sin uerò à ſapientia, mercenaria erit ſapientia. Atq; iſta quidem ſunt quæ inſectantur. Quoniã uerò clariſsimi ſunt illius libri, uiſum eſt in hoc loco eos generatim diſtinguere. Sunt autẽ iſti logici loci, quæſtiones, logica, philoſophi, conſiderationũ terminorũ dialecticorum ad Metrodorũ ſex, de his quæ ſunt in dialectica nominibus, aduerſus Zenonẽ ars dialectica, ad Ariſtagorã unum, coniunctorum probabilium ad Dioſcoridẽ quatuor. Logici modi eius qui circa res eſt, ordo primus, de proloquijs unum, de non ſimplicibus proloquijs unum, de connexo ad Athenadem duo, de his quæ negantur ad Ariſtagoram tres, de prædicabilibus ad Athenodorum unũ, de his quæ dicuntur per priuationem, ad theatrum unum, de optimis proloquijs ad Dionem tres, de differentia indefinitorum quatuor, de his quæ ſecundũ tẽpora dicuntur duo, de perfectis proloquijs 11. Ordo ſecundus, de uerò disiuncto ad Gorgippidem unũ, de uero cõiuncto ad Gorgippidẽ quatuor, diuiſio ad Gorgippidem unum, ad id quod de conſequentibus eſt unum, de eo quod eſt propter tria, ad Gorgippidem unum, de poſsibilibus ad Clitum quatuor, ad id quod eſt de ſignificationibus Philonis unum, quæ nam ſint falſa unum. Cõpoſitio tertia, de præceptis duo, de interrogatione duo, de reſponſione quatuor, Epitomè de interrogationibus, & epitomè de reſponſionibus unum, quæſtionis duo, de reſponſione quatuor. Quarta compoſitio, de prædicamentis ad Metrodorum decem, de rectis & obliquis ad Philarchum unum, de coniunctionibus ad Apollinidẽ, ad Paſylum de prædicamẽtis quatuor. Quinta conſtructio, de quinq; caſibus unum, de enunciatis ſecundum ſubiectum diffinitis unum, de appellatiuis duo, de ſubinſinuatione ad Steſagoram duo, Logicum locum

circa

circa dictiones, & quæ ex his conſtat orationem. Compoſitio prima de gentilibus enunciationibus ſex, de dictionibus ad Soſiginem, & Alexandrum quinq;, de inæqualitate dictionum ad Dionem quatuor, de ſoritis quæſtiunculis ad uoces tres, de ſolœciſmis unum, de ſolœciſantibus orationibus ad Dionyſium unum, orationes præter conſuetudines, dictiones ad Dionyſium unum. Conſtructio ſecũda de elementis orationis quinq;, de conſtructione eorum quæ dicuntur quatuor, de conſtructione & elementis eorum quæ dicuntur ad Philippum tres, de elementis ad Niciam unum, de eo quod ad alia dicitur unum. Compoſitio tertia aduerſus eos qui non diuidunt, duo, de ambiguis ad Appollam quatuor, de tropicis ambiguis unum, de connexis tropicæ amphiboliæ duo, ad id quod ſcripſit Panthodus de ambiguis duo, de introductione ad ambigua quinq;. Epitome ambiguorum ad Epicratem unum, cõiuncta ad introductionem ambiguorum duo. Logici loci ad orationes ac tropos. Compoſitio prima ars orationum & modorũ ad Dioſcoridẽ quinq;, de ſermonibus tres, de modorum conſtantia ad Steſagoram duo. Comparatio tropicorum proloquiorũ unum, de reciprocis orationibus atq; coniunctis unum, ad Agathonem ſiue de ſequentibus problematibus unum, de concluſionibus ad Ariſtagoram unũ, quòd eadem oratio pluribus modis ordinetur unum, ad ea quibus cõtradicitur quòd eadem oratio & collectõ & nõ collecto conſtruatur modo duo, ad ea quæ obijciuntur ſyllogiſmorum ſolutionibus tres, aduerſus id quod ſcripſit Philo de tropis ad Timoſtratum unum. Logica coniuncta ad Timocratem & Philomatem duo, de orationibus & tropicis unum. Compoſitio ſecunda de cõcludentibus orationbus ad Zenorem unum, de primis & demonſtratione

*carentibus ſyllogiſmis ad Zenonem unū, de ſolutione ſyllogiſmorum unum, de fallacibus orationibus ad Paſylum unum, de ſpeculationibus ſyllogiſmorum, id eſt, de introductorijs ſyllogiſmis aduerſus Zenonē III. de ſyllogiſmis ſecundum falſas figuras quinque, orationes ſyllogiſticæ per reſolutionem in his quæ demōſtratione carent, id eſt, tropicæ quæſtiones ad Zenonem & Philomathem unum. Hic falsò uidetur inſcriptus. Compoſitio tertia de incidētibus orationibus ad Athenadem unum, falsò inſcriptæ, orationes incidentes ad meſoteta tres, falsò inſcriptæ, aduerſus diſiunctiones Amenij unum. Quarta compoſitio de ciuilibus quæſtionibus ad Meleagrum tres, ſermones hypothetici in leges ad Meleagrum unum, orationes hypotheticæ ad introductionem duo, orationes hypotheticæ ſpeculationum duo, ſolutio hypotheticorū Alexandri falsò inſcripta, de expoſitionibus ad Laodamantem duo. Quinta compoſitio de introductione ad falſum ad Ariſtocreontem unum, falſæ orationes ad introductionem unum, de fallaci ad Ariſtocreontem ſex. Sexta compoſitio aduerſus eos qui putant & falſa & uera eſſe, unū, aduerſus eos quippe qui per ſectionem ſoluunt fallacem orationem ad Ariſtocreontem duo. Demonſtrationes quòd infinita ſcindi non oporteat, unum, ad ea quæ obijciuntur his, quæ contra ſectionem infinitorū ſcripſit ad Paſylum, tres. Solutio ſecundum antiquos ad Dioſcoridem unum, de falſæ orationis ſolutione ad Ariſtocreontem, tres. Solutio Hedylli hypotheticorum ad Ariſtocreontem & Apollan, unum. Septima compoſitio ad eos, qui dicunt lemmata falſa, habere fallacem orationem, unum, de negatione ad Ariſtocreontem, duo, orationes negantes ad exercitationem, unum, de * paruula oratione ad Steſagorum, duo, de orationib*

* παρὰ μικρὸν.

tionibus aduerſus propinationes, & de quieſcentibus ad Onetorem, duo, de operto ad Ariſtobulum duo, de latente ad Athenadem duo. Octaua compoſitio de utide ad Menecratem octo, de orationibus quæ ex infinito & definito conſtant ad Paſylum, duo, de utide oratione ad Epicratem unum. Nona conſtructio de ſophiſmatibus ad Heraclidem & Pollidem duo, de ambiguis dialecticis orationibus ad Dioſcoridem quinque, aduerſus Arceſilai artem ad Sphærum unum. Decima conſtructio contrà conſuetudinem, ad Metrodorum quinque, de conſuetudine ad Gorgippidem, ſeptem. Logici qui extra prædictas quatuor differentias ſunt, quæſtionesq; logicas ſparſim cõtinent nõ cõnexas & in corpus redactas, de numeratis quæſtionibus XXXIX. Sunt omnia ſimul logicæ partis uolumina CCCX. Ethicæ rationis quæ ad emendationem moralium notionum, ordo primus. Deſcriptio orationis ad Theoſporum unum, morales quæſtiones unum, probabiles maximè ad dogmata, ad Philomathem tres. Diffinitionum Rubani ad Metrodorum duo. Definitionum ruſtici ad Metrodorum duo. Definitionum mediarum ad Metrodorum duo. Definitionum ad Metrodorum per genera ſeptem. Diffinitionum ſecundum alias artes ad Metrodorum duo. Ordo ſecundus de ſimilibus ad Ariſtoclem tres. De diffinitionibus ad Metrodorum VII. Ordo tertius de his quæ non rectè diffinitionibus obijciuntur, ad Laodamantem ſeptem. Probabilia ad diffinitiones ad Dioſcoridem duo, de ſpeciebus & generibus ad Gorgippidem duo, de diuiſionibus unum, de cõtrarijs ad Dionyſium duo. Probabilia ad diuiſiones & genera & ſpecies & de contrarijs unum. Ordo quartus de etymologicis ad Dioclem ſeptẽ. Etymologicon ad Dioclem IIII. Ordo quintus de prouerbijs: ad Zenodotũ duo,

de

de poëmatis ad Philomatem unũ, quo modo oporteat audire poëmata duo, aduerſus Criticos ad Diodorum unum. Moralis loci circa communem orationem, & eas quæ ex ipſo conſtant artes & uirtutes. Primus ordo aduerſus reſcriptiones ad Timonactem unum, quo modo ſingula dicimus & cogitamus unum, de cogitationibus, ad Laodamãtem duo, de opinatione ad Pitonactem tres. Probatio contra id quod dicitur non opinaturum eſſe ſapientem unum, de comprehenſione & ſcientia & ignorantia quatuor, de oratione duo, de ſermonis uſu ad Leptinam. Ordo ſecundus quòd rectè antiqui dialecticam iudicent cum probationibus ad Zenonem duo. Dialectica ad Ariſtocreontem quatuor, de his quæ dialecticis obijciuntur tres, de rhetorica ad Dioſcoridem IIII. Ordo tertius de habitudine ad Cleontem tres, de arte & inertia ad Ariſtocreontem IIII. de differentia uirtutum ad Diodorum IIII. quòd uirtutes æquales ſint unum, de uirtutibus ad Polidem duo. Morales loci de bonis & malis. Ordo primus de honeſto & uoluptate ad Ariſtocreõtem decem. Probatio quòd non ſit uoluptas finis quatuor. Probatio quòd uoluptas bonum non ſit quatuor. de ijs quæ dicuntur.

DIOG

DIOGENIS LAERTII DE PHILOSOPHORUM uita, Liber Octauus.

PYTHAGORAS.

HACTENVS de Ionica philoſophia quæ à Thalete Mileſio initiũ accepit, ac de uiris qui in ea memorabiles fuere. Age uerò iã & de ea quæ Italica cognominata eſt loqui pgamus. Eius uerò princeps fuit Pythagoras Mneſarchi annulorum ſculptoris filius, ut Hermippus ait, ſiue ut Ariſtoxenus tradit, Tyrrhenus ex una inſularũ quas eiectis Tyrrhenis Athenienſes poſſederũt. Sunt qui Marmacũ illius patrẽ, auũ Hippaſum & Eutyphronẽ atauũ, Cleoniumq; abauũ, qui Phliunte profugerit, dicãt, habitaſſe Marmacum in Samo, atq; ideo Pythagorã Samium dici, inde migraſſe Leſbum. ibiq; à Zoilo patruo Pherecydi Syre cõmendatum, tres ſubinde argenteos calices fuiſſe fabricatum, eosq; ſingulis in Aegypto ſacerdotibus dono dediſſe. Habuit & fratres, maiorẽ quidem natu Eunomum, medium Tyrrhenum, ſeruumq; Zamolxim, cui Getæ ſacrificant, Saturnum, ut Herodotus ait, exiſtimantes. Hic, ut prædiximus, principio quidem Pherecidem audiuit Syrum. Poſt eius uerò obitum profectus in Samum Hermodamanti iam ſeni Creophili nepoti ſe in diſciplinam dedit. Cùm autem eſſet iuuenis addiſcendi ſtudioſiſſimus, patriam linquens cunctis ferè Barbaris Græcisq́; myſterijs initiatus eſt. Deniq; Aegyptum petijt, quo tempore Polycrates Amaſidi per epiſtolam illum commendauit, illorum linguam, ut Antipho tradit in eo libro quẽ de his qui in uirtute principes fuere ſcripſit, edid

edidicit, atq; apud Chaldæos cõuerſatus eſt magis. Deinde in Cretam unà cum Epimenide deſcendit in Idæum antrum. In Aegypto quoq; adyta ingreſſus eſt, deinde rediijt Samũ, offendensq; patriam à tyranno Polycrate incubari, Crotonem in Italiã petijt, ibiq; leges Italis dedit, atq; cum diſcipulis clarus habitus eſt, qui ferme trecenti rempu. præclarè adminiſtrabant, ita prudenter, ut meritò ἀριστοκρατία, hoc eſt, reſp. optimorũ uideretur. Refert Heraclides Ponticus hunc de ſe dicere ſolitum, quòd fuiſſet aliquando Aethalides, ac Mercurij filius putatus eſſet, Mercuriumq; monuiſſe illum ut peteret præter immortalitatem quod uellet: petijſſe igitur ut uiuens, & uita functus omnium quæ contingerent memoriam haberet. Itaque in uita meminiſſe omnium. Eandemq; memoriã & poſt mortem reſeruaſſe, atq; aliquãto pòſt in Euphorbum ueniſſe, atq; à Menelao fuiſſe uulneratũ. Euphorbus autem dixit ſe aliquando Aethalidem fuiſſe, atq; à Mercurio pro munere accepiſſe. ut anima illius perpetuo errore uagaretur, & in quas uellet arbores, uel animãtes commigraret, & quæ apud inferos anima omnia perpeſſa eſſet, ac cæteræ animæ quæ nã patiantur. Poſtea uerò quàm Euphorbus diem obijt, ingreſſam in Hermotimum ipſius animam, qui & ipſe cum fidem uellet facere, Branchidas petijt, ingreſſus Apollinis phanũ oſtendit clypeum, quem illic Menelaus affixerat. Ait enim illũ cũ ex Troia remeaſſet, Apollini ſacraſſe ſcutum iam putrefactum, ſolamq; perdurare eburneam faciem. Vbi autem & Hermotimus uita functus eſt, rurſus in Pyrrhum Delium piſcatorem migraſſe, illũq; omnia memoraſſe, ut primũ Aethalides fuerit, poſtea Euphorbus, deinde Hermotimus, ac poſtremò Pyrrhus effectus ſit, ac deinde poſt Pyrrhum factum eſſe Pythagoram,

Pythagoræ μετεμψύχωσις.

goram,omniumq́; meminiſſe quæ prædiximus. Pleriq; Py*thagoram nihil ſcripſiſſe tradunt, ſed id ſtolidè putant.* Nam *Heraclitus* Phyſicus *apertiſsimè de illo loquitur:* Py*thagoras* Mneſarchi *filius ſe hiſtoria rerum exercuit ſupra omnes homines, ſcligensq́; hæc ſcripta ſuæ ſapientiæ, multæq́; peritiæ, & artis documentum dedit.* Sic autem lo*cutus eſt, quòd cũ de* Natura Pythagoras *ſcribere adorſus eſſet, ita in principio dixerit,* Non *per aërem quem ſpiro, non per aquam, quam bibo, non admittam huius ſermonis uituperationem.* Scripſit *autem* Pythagoras *tria uolumina de inſtitutione, de ciuilitate, de natura.* Quod *autem nomine* Pythagoræ *legitur,* Lyſidis Tarentini Pythagorici *eſt, qui cùm* Thebas *profugiſſet,* Epaminondæ *præceptor fuit.* Refert Heraclides Serapionis *filius in* Sotionis *epitome ſcripſiſſe & illum uerſibus de toto, ſecundum item ſacrum ſermonem, cuius eſt initium,*

Ὦ νέοι ἀλλὰ σέβεσθε μεθ' ἡσυχίας τάδε πάντα. *hoc eſt,*

O *iuuenes tacita colite hæc pia ſacra quiete.*

T*ertium de anima, quartum de pietate, quintum* Elothalem Epicharmi *comici patrem, ſextum* Crotonem *& alios.* Porrò *myſticum ſermonem aiunt* Hippaſi *fuiſſe, qui in iniuriam* Pythagoræ *ſcripſerit, plura item ab* Aſtone Crotoniate *ſcripta* Pythagoræ *inſcripta eſſe.* Ait *autem* Ariſtoxenus *complura mortalium dogmatum accepiſſe* Pythagoram *à* Themiſtoclea *ſorore.* Ion *autem* Chius *in triaginis ait ipſum cùm poëma quoddam ſcripſiſſet,* Orphei *titulum adnotauiſſe.* Scopiadas *itidem ipſius eſſe aiunt, cuius operis initium eſt,* Nullius *rex egens eſto.* Soſicrates *autem in ſucceſsionibus ait, ipſum rogatum à* Leonte Phliaſiorum *tyranno quiſnam eſſet dixiſſe* Philoſophus. Præſentemq́; *uitam dicebat celebritati* ſimillimam.* Quem- *πανηγύρει.

admodum enim ad hanc alij certaturi, alij negotiaturi, alij optimi futuri ſpectatores ueniunt, ita & in uitam alios quidem gloriæ mancipia naſci, & cupiditatis aucupes, alios uerò ueritatis ſtudioſos, & iſta quidem ſic ſe habent. Verũ in tribus illis Pythagoræ opuſculis quæ diximus; feruntur iſta in uniuerſum. Non permittit quenquam pro ſe orare, quòd ignoret, quid ſibi expediat. Ebrietatem ſeorſum perniciem uocat, omneq; nimium reprobat dicens, non debere quempiam neq; laborum, neq; ciborum tranſgredi modum. Ac de Venereis ſic ait: Venerea hyeme, non æſtate facienda, in autumno ac uere leuius. Omni autem tempore eſſe grauia & ad ſanitatem minimè idonea. Rogatus quando eſſet concumbendum, tunc, inquit, cum teipſo infirmior fieri uis. Humanam ætatẽ ita diſtinguit, puer uiginti annos implet, adoleſcens uiginti, iuuenis uiginti, ſenexq; uiginti. Sunt autem ætates iſtæ & anni temporibus accommodatæ, ueri puer, æſtati adoleſcens, autumno iuuenis, & hyemi ſenex. Adoleſcentẽ intelligit puberem, iuuenẽ uirum. Primus autem Timæo autore, amicorum omnia communia dixit, amicitiamq; æqualitatem. Ipſius quoq; diſcipuli facultates omnes in unum deponebant, communeſq; faciebant, quinquennium item totum ſilebant, ſolùm quæ dicerentur audientes, ac donec probarentur nunquam Pythagoram uidentes. Hinc iam ad domum ipſius, aſpectumq; admittebantur. Abſtinebant autem à ſepulcro cypreſſino, quòd inde ſceptrum Iouis factum eſſet, ut Hermippus ait in ſecundo de Pythagora. Quin & uenuſtiſſimæ formæ fuiſſe traditur, adeò ut illum diſcipuli opinarentur Apollinem qui ex Hyperboreis ueniſſet. Nudatum aliquando eius femur aureum apparuiſſe fama eſt, Neſſumq; amnem cùm tranſiret ab eo fuiſſe appellatum non defuere qui dicerent.

ἐμειράκιον.

Timæus quoq; in decimo hiſtoriarum ait, dixiſſe illum, quæ cum uiris habitarent, eas deorum nomine cenſeri κόρας *& nymphas,& deinceps matres appellari.* Hunc *& geometriam perfeciſſe, cùm antea* M*œris initia elementorum eius inueniſſet,* A*nticlides autor eſt in ſecundo de* A*le xandro,maximeq́; uacaſſe* P*ythagoram circa ſpeciē ipſius arithmeticam,ac regulam quæ ex una chorda eſt, reperiſſe. ne medicinam quidem neglexit.* R*efert autem* A*pollodorus ſupputator hecatombē illum immolaſſe, cùm inueniſſet trianguli quod* ὀρθογώνιον *appellant, ſubiectum latus tantundem ualere, quantum quæ illum continerent.*Et *eſt epigramma ſic ſe habens:*

Ἥνυκε Πυθαγόρης τὸ περικλεὲς, εὕρατο γραμμα
Κεῖν᾽ ἐφ᾽ ὅτῳ κλεινὴν ἤγαγε βουθυσίην. *hoc eſt,*
P*ythagoras quondam dijs fecit nobile ſacrum,*
I*uuenta eſt illi littera quòd celebris.*

F*ertur & primus athletas aluiſſe carnibus, antea, ut in tertio comment. ait* P*hauorinus, caricis ſiccis & mollibus & tritico ſolitos corpora nutrire, ut ait idem* P*hauorinus in octauo* O*mnimodæ hiſtoriæ.* A*lij uerò* P*ythagoram alium quendam aliptem athletas ita ſolitum enutrire dicunt,non hunc.* Q*uo enim pacto cùm hic & necare ueuerit,ſuſtineat guſtare animalia quæ commune nobiſcum ius habeant animæ. & iſtud quidem fabuloſum.* N*am reuera animatis abſtinere iuſſit, exercens atque aſſuefaciens mortales ad faciliorem uictum, ut cibos ſemper parabiles haberent, quibus igne ad coquendum opus non eſſet, quiq́; aquam ſimplicem biberent.* H*inc & ſanitatem corpori, & ingenij acumen prouenire.* D*eniq; aram* D*elij tantum* A*pollinis genitoris,quæ poſt* C*eratinum eſt,adorare,quòd frumenta & hordeum & placentas illi abſq; uſu ignis im-* Apollo γενέ-τωρ.

ponere ex more ſoleant, cæterum nulla iecinora, ut Ariſtoteles in Deliorum rep. teſtatur: primumq́; hunc ſenſiſſe aiunt animam circulum neceßitatis immutantem alijs alias obligari animantibus, primumq́; Græcis pondera & menſuras inuexiſſe, ut Ariſtoxenus muſicus ait: Primum item ueſperum atq; luciferum idem ſydus dixiſſe autore Parmenide. Adeo uerò admirationi omnibus fuit, ut dicerent familiares eius, dei omnigenas uoces. Ipſe quoq; ſcribens ait, poſt ducentos & ſex annos ex inferis ſe ad homines uenire. Itaq; cum illo perdurabant, atq; adibant illum diſciplinæ ſtudiorumq́; cauſa & Lucani, & Picentes, Meſapij, & Romani. Erat autem ignotum Pythagoricum dogma uſq; ad Philolai tempora. Hic enim tres libros illos præclaros euulgauit, quos Plato centum minis ſibi emi per literas orauit. Neq; uerò pauciores ſexcentis erant qui noctu ad illũ audiendũ confluebant. Ac ſi qui præſentia illius frui meruiſſent, ſcribebant ſuis tanquam magnum quiddam ac præclarum ſe adeptos. Metapontini nempe illius domũ Cereris delubrum uocabant, uicumq; ſacratum Muſis, ut Phauorinus in omnimodis hiſtorijs tradit: dicebantq́; Pythagorici alij, non eſſe omnibus pandenda omnia, ut Ariſto ait, in x. inſtituentium legum. Vbi & Xenophilum Pythagoricum interrogatum, quo pacto optimè filium erudiret, dixiſſe ait, ſi ex bene inſtituta ciuitate natus eſſet. Quin & paßim per Italiam nõ paucos reddidit bonos & doctos uiros. Zeleucum inter cæteros & Charondam legumlatores. Erat præterea conciliandæ amicitiæ in primis ſtudioſus, maximamq́; in ea habebat uim. Ac ſi quem didiciſſet ſymbolis ſuis cõmunicaſſe, eum continuò ſocium, amicumq́; conſciſcebat. Erant autem iſta illius ſymbola: Ignem gladio non fodiendum, ſtateram non tranſiliendam,

ſuper

ſuper chœnice non ſedendum, cor non edendum, onus unà tollendum, neq; unà deponendum, ſtramenta ſemper habenda colligata, dei imaginem in anulo minimè circunferendam, ollæ ueſtigium in cinere confundendum, oleo ſedem non tergendam, conuerſo ad ſolem uultu non mingendum, extra publicã uiam non eundũ, non facilè dextrã inijciendam, ſub eodem tecto hirundines non habendas, quæ ſunt unguibus recuruis aues non nutriendas, unguium capillorumq́; partibus ſuperfluis reſectis non immingendum neq; inſiſtendum, gladium acutum deuitandum. In finibus peregrinanti non redeundũ. Erant autẽ hic eius ſententiæ. Ignem gladio non fodiendum, potentium iram tumentemq́; indignationẽ non cõmouendam. In chœnice non ſedendum, ex æquo futuri habendam curã. Chœnix enim diurna eſca eſt. Stateram non tranſiliendam, hoc eſt, æquum & iuſtum non tranſgrediendũ. Cor non edendum, id eſt, animã angoribus doloribusq́; non excruciandũ. Per id autẽ quod peregre proficiſcenti minimè redeundũ, admonebat, ne qui uita exceßiſſent, eos uitæ cupiditate teneri non oportere, neq; uoluptatibus uitæ præſentis manus dare. Ad hæc & alia iam exponenda ſunt, ne quid præteriſſe uideamur. Super omnia erythino & ſepia ueſci prohibebat, corde itidẽ ac fabis. Addit Ariſtoteles & uuluam & triglam. Solo melle ſiue fauo ac pane contentum uixiſſe quidam autumant, uinumq́; interdiu non guſtare ſolitum. Obſonium illi erat ut plurimum cruda uel elixa olera, marinis raro utebatur. Stola illi candida ſemper ac munda, ſtramentaq́; item candida ex lana. Lineorum quippe uſus needum ad illa loca penetrarat. Nunquàm uerò deprehenſus eſt ſaturari, uel Veneris rebus ſeu ebrietati operam dare. Riſu abſtinebat & facetijs & iocis, odioſisq́; narrationibus. Iratus nunquam

uel ſeruum uel liberum cædebat. Diuinatione ea ſola utebatur quæ fit per auguria & uaticinia, minimũ uerò ea quæ fit per ignem, ture tantum excepto. ſacrificijs utebatur inanimis. Sunt qui dicant ſolis gallis gallinaceis & hœdis etiã lactcolis, quos teneros dicunt: agnis autẽ minimè. Cæterùm Ariſtoxenus cuncta illũ animata in cibum permiſiſſe ait, boue aratore, & ariete exceptis. Dogmataq́; *ab ea quæ in Delphis eſt Themiſtoclea accepiſſe refert idem autor. Hieronymus uerò deſcendiſſe ad inferos, atq; Heſiodi quidem animã columnæ æreæ uinculis adſtrictam, ſtridentemq́; uidiſſe, Homeri autem ex arbore pendentem ſerpentesq́; illa circundantes, propter ea quæ in dijs finxerat. Eos item cruciari qui ſuis uxoribus congredi nollent, eiusq́; rei gratia à Crotoniatis honoratum. Ariſtippus autem Cyrenæus in libro de phyſiologia, ait illum Pythagoram iccirco appellatum, quòd ueritatem perinde atq; Pythius ipſe loqueretur. Fertur diſcipulos admonere ſolitus, ut iſta quotidie cùm domum ingrederentur dicerent:

* παρὰ τῆς ἀδελφῆς θεμιστοκλέας.

Πῆ παρέβην; τί δ' ἔρεξα, τί μοι δέον; οὐκ ἐτελέσθη; i.

Quò es prætergreſſus? quid geſtũ in tẽpore? quid non? Cruentas hoſtias dijs offerri prohibebat, ſolamq́; aram quæ eſſet ſine ſanguine adorandã: deierare itidem per deos uetabat. Quemq; enim id ſtudiosè curare oportere, ut ex uitæ merito ſibi fides haberetur. Seniores honorandos, quod tẽpore præcederet honorabilius exiſtimãtes, quẽadmodũ, in mundo, occaſu ortũ, in ſeculo principium fine, in uita autem generationem corruptione. Deos quidẽ ſemideis in honore præferendos, hominibus autem heroas, parentes uerò hominibus cæteris. Inuicẽ ea ratione conuerſandum, uti ne ex amicis inimicos, uerùm ex inimicis amicos faciamus. Proprium nihil arbitrandum, legibus opem ferendam, iniqui-

tatem

tatem debellandam: mitem arborem non uiolandam nec lædendam. Animal itidem quod hominibus non noceat. Verecundiam & pietatẽ eſſe colendam. Riſui æquè ac triſtitiæ non indulgendum. Fugiendam carnis ſuperfluam pinguelinem. Itinerationibus remiſſè intenteq; utendum. Exercendam memoriã. In ira nihil aut dicendũ aut faciendum. Diuinationem omnem honorandam. Cantibus ad lyram utendum, laudeq; deorum uirorumq; præſtantium habendo rationabilem gratiam. Porrò fabarum interdicebat uſum, quòd uento eſſent plenæ atq; animato maximè conuenirent. Ad hæc niſi ſumantur leuiores ac modeſtiores fieri uentres, atq; adeò quæ in ſomnis contingunt, imagines leues ac perturbatione uacuas reddi. Refert autem Alexander in ſucceſſionibus philoſophorum, & iſta ſe in Pythagoricis commentarijs notaſſe, principium quidem omnium eſſe unitatem. Porrò ex unitate indefinitam dualitatem, ueluti materiam autori unitate ſubieciſſe. Ex monade uerò ac inde terminata dualitate numeros gigni, ex numeris puncta, ex punctis lineas, ex quibus planæ figuræ conſtent. Ex planis autem ſolidas figuras, ex quibus item ſolida conſiſtere corpora, quorum & quatuor elementa eſſe, ignem, aquam, terram, aërem, quæ per omnia ſe mutant ac uertant, ex quibus fieri mundum animatum, intelligibile, rotundum, mediam terram continentem, quam & ipſam rotundam eſſe & globoſam, ac circum habitari. Eſſe autem antipodas, nobiſq; obuerſa ueſtigia premere. * Aequis etiam partibus mundo ineſſe lucem ac tenebras, calidumq; & frigidum, ſiccum & humidum. Ex cis dum calor obtinet, æſtatem, dum frigus, hyemen fieri. Ea dum æquis partibus ſunt, optima anni tempora confici. Nam ea quæ uiret, eſt ueris grata ſalubriſq; tẽperies. *ἰσόμοιρα.

Quæ uerò declinat, autumni eſt inſalubris illa pars anni. Quod autem ad diem attinet, oriri quidem auroram ac ueſperam occidere. Quocirca inſalubriorem eſſe eum qui terra complectitur aëra, immotum ac morbidum, & quæ in illo ſunt omnia eſſe mortalia. Summum uerò ſemper moueri, & eſſe liquidiſsimum ac ſaluberrimum, & quæ in eo ſunt immortalia omnia atq; iècirco diuina. Solem item & lunam & reliqua ſydera deos eſſe, quippe in illis ſuperare calorem, qui ſit uitæ autor. Lunã quoq; à ſole illuſtrari, hominibusq́; eſſe cum dijs cognationem, quòd & homo caloris particeps ſit. Vnde & deum noſtri prouidentiã gerere. Fatum quoq; omnium & eorũ quæ ſunt per partes adminiſtrandorum cauſam eſſe. Penetrare item à ſole radium per æthera frigidũ & corpulentum. Vocat autẽ aërem frigidũ æthera. Hunc uerò radiũ etiam profunda penetrare, atq; ideo uiuificare omnia. Viuere item animo quæ calori participent, atq; ideo & plantas eſſe animãtes, animã tamen non habere omnes. Animã uerò auulſionẽ ætheris eſſe, & calidi & frigidi, eò quòd ſit particeps frigidi ætheris. Differre autẽ à uita animam, eſſeq́; illã immortalẽ, quando quidem & id à quo auulſa eſt, immortale ſit. Porrò animalia ex ſe inuicẽ naſci ſeminali ratione, quæ uerò è terra fiãt generationem non poſſe ſubſiſtere. Semen autẽ eſſe cerebri ſtillam, quæ in ſe calidum contineat uaporẽ. Hæc uerò dum infunditur uuluæ, ex cerebro ſaniem & humorem ſanguinemq́; profluere. Ex quibus caro, nerui, oſſa, pili, totumq́; conſiſtat corpus: ex eo autem uapore ſenſum atq; animam conſtare. Formari autẽ primò quidem concretũ, & compactum intra dies quadraginta, iuxta uerò rationem harmoniæ, intra ſeptem aut nouẽ, aut decem ut plurimum menſes conſummatum atque perfectum infantem gigni. Habere au-

re autem in ſe omnis uitæ rationes, quibus ſua ſerie connexis contineri iuxta congruentiæ rationem, cùm ſingula ſtatutis temporibus accedunt. Senſum quoq; communiter omnem, ac per ſpeciem temperamentum, uaporem eſſe quendam nimis calidum, atq; ideo aërem aquamq́; penetrare: affligi enim calidum à frigido. Nam ſi eſſet frigidus in oculis uapor, diſtaret profectò aduerſus aërem ſimilem. Nunc uerò in plerisq;, oculos ſolis ianuas appellat. Eadem & de auditu decreuit ac ſenſibus reliquis. Porrò humanam animam trifariam diuidit, in ſenſum, & mentem, & iram. Senſus igitur & iræ cæteras quoq; animantes eſſe participes, mentem uerò ad ſolum pertinere hominem. Eſſe autem principium animæ à corde uſq; ad cerebrum, & eam quidem quæ ſit in corde ipſius partem concupiſcentiam eſſe. Mentem uerò atq; animam in cerebro conſtare. Guttas autem noſſe ab his manare ſenſus. Ac partem quidem prudentiæ capacem eſſe immortalem, cætera uerò mortalia, nutririq; ex ſanguine animam, eiusq́; rationes uentos eſſe. Ipſam uerò unam cum ſuis rationibus eſſe inuiſibilem, quòd æther quoq; ſit inuiſibilis. Cæterùm animæ uincula uenas eſſe & arterias & neruos. Vbi uerò inualuerit & ſecum fuerit, quieſcere, uinculaq; ipſius fieri rationes atq; opera. Eiectam eam in terram in aëre uagari corpori ſimilem. Porrò Mercurium animarum quæſtorem eſſe, atq; ideo ductorem dici, ianitorem ac terrenum, quòd is ex corporibus, & ex terra, & mari animas immittat, & puras quidem atq; purgatas in excelſum ducat. Impuras uerò illis ne appropinquare quidem neq; inuicem ſibiipſis, cæterùm uinciri à furijs infractis nexibus. Quin totum aëra plena eſſe animis, eosq́; & dæmones & heroas exiſtimari, atq; ab his hominibus immitti ſomnia & ſigna atq; morbos, neq; ſolum ho-

minibus, uerùm & pecudibus ac iumentis reliquis, atq; ad
*ἀποτροπιασμούς *hos referri luſtrationes & *expiationes, diuinationem omnem & uaticinia, & cætera id genus. Maximum uerò eorum quæ in hominibus fingi poſſunt dixit animam eſſe, ſiue ad bonum induceret ſiue ad malum. Felicesq; ac beatos eſſe homines, quibus bona anima aduenerit. Eam uerò nunquam quieſcere, neq; eundem fluxum obtinere. Iuſtum item*
*ὅρκιον. *uim habere iuriſiurandi, adq; ideo & Iouem *iuratorem dici. Virtutem harmoniam eſſe, ſanitatem præterea & bonum omne, atq; Deum, ideoq; per harmoniam conſtare omnia. Amicitiam itidem eſſe æquabilem congruentiam. Honores Dijs exhibendos, heroas tamen haud æquo honore ducendos. Cæterùm Dijs ſemper quidem cum laudibus amictuq; candido, & caſto corpore honores adhibendos, heroibus uerò ex dimidio diei. Eam uerò munditiem expiationibus lauacrisq; atq; aſperginibus fieri, uacando à funere & cubili & inquinamento omni, morticinisq; & pollutis carnibus abſtinendo, triglisq; ac ſepijs, ouisq; & quæ ex ouis naſcuntur animalibus, fabis quoq; & cæteris quæ prohibent, qui in templis myſteria ritusq; faciunt. Ait autem Ariſtoteles in libro de fabis, ideo admonuiſſe illum fabis abſtinendum, ſiue quòd pudendis ſimiles ſint, ſiue quòd inferni ianuis. Sunt enim infœcundæ ſolæ, ſiue quòd corrumpant, ſiue quòd naturæ uniuerſi ſimiles ſint, ſiue quòd paucorum dominatu gaudent: nam his in ſuffragijs utebantur. Quæ uerò ceciderint non tollenda, ut aſſueſcatur non niſi moderatè edere. Porrò Ariſtophanes heroum dit ea eſſe quæ cadunt, dicens in heroicis: Ne guſtato quidem ea quæ intra menſam deciderint. Gallo plumis albis abſtinendum, quòd Menſi ſacer ſit, ac ſupplex. Nam et horas ſignificat. Piſces item non guſtandos eos qui ſacri ſunt.*

Neq;

Neq; enim fas eſſe eadem Dijs & hominibus apponi, ſicuti nec ſeruis & liberis. Candidum quidem quod eſt, ad boni pertinere naturam, atrum uerò ad mali. Panem non frangendum. Nam in unum ueteres amici coibant, quemadmodum nunc etiam Barbari, neq; diuidendum quòd illos in unum cogat. Alij ad iudicium referunt quod apud inferos fit. Alij quod in bello formidinem faciat. Alij quòd ab hoc incipiat uniuerſum, inſolidarumq; figurarum omnium ſphæra, planarum uerò circulus ſit. Senectutem & omne detrimento obnoxium pari ratione teneri. Iuuentutem itidem & quicquid incrementa ſuſcipit, idem eſſe. Sanitatem ſpeciei eſſe conſiſtentiam, morbum contrà eſſe huius uiolationem: de ſale quod apponi conueniat idcirco ſtatuit, quòd iuſtitiæ admoneat. Hoc enim quicquid occupauerit ſeruat, & ex liquidiſsimis rebus aqua & mari fit. Hæc Alexander in Pythagoricis reperiſſe ſe in commentarijs tradit. Eadem fermè Ariſtoteles. Enimuero Pythagoræ ipſius grauitatem ac modeſtiam & Timon in Sillis, cum illum carpere instituiſſet, non reliquit intactam in hanc ſententiam loquens, Pythagoram quoq; magiæ inſignem, opinione gloriæ grauitatiſq; celebrem. Quòd autem alius idem alias fuerit, Xenophanes in elegia teſtatur, cuius eſt initium: Nunc alia dicere aggrediar. Quod uerò de illo dixit ſic ſe habet:

Καί ποτέ μιν στυφελιζομένου σκύλακος παριόντα.
    Φασὶν ἐποικτεῖραι καὶ τόδε φάσθαι ἔπος,
Παῦσαι μηδὲ ῥάπιζ᾽ ἐπεὶ ἦ φίλου ἀνέρος ἐστὶ
    Ψυχὴ, τὴν ἔγνων φθεγξαμένης ἀΐων. *hoc eſt,*

Qui catulum duro miſeratus uerbere cæſum
Cùm, ut fama eſt, olim præterijſſet, ait,
Deſine, ne miſerum cædas, nam charus amici
Eſt animus, quod uox indicat ipſa mihi.

Atq;

Atq; ita Xenophantes ſugillat illum. Cratinus in Pythagoricis atq; in Tarentinis in hunc modum hæc inquit: E is con
*ἰδιώτην. *ſuetudo eſt, ſi quem *ſimplicem undecunq; nacti fuerint ingreſſum experimentum facturum quantum illi dicendi uiribus præſtant, perturbare illum, obiectionibusq́; uerſare, concluſionibus, inæqualitatibus, fallacijs, magnitudinibus, non inde emergere. Mneſimachus Dalmoni, Pythagoreo more*
*λοξίᾳ. **ſoli immolamus inanimatum nihil, omnia comedentes, Ariſtophon in Pythagoreo inſtituto ait, quòd cùm deſcendiſſet in diætam eorum, qui apud inferos ſunt, uidiſſe ſingulos, Pythagoricos uerò multum omnino à mortuis differre. His quippe ſolis conueſci Plutonem ob pietatem dixit. Facilem ais Deum, ſi ſordidis cibis adeſſe gaudet. Item in eodem: Comedunt olera & aquam in potu ſumunt, pediculos & pallium atq; ſqualorem nemo ex alijs perferre poſſet. Moritur autem Pythagoras hoc modo: Conſederat in domo Milonis cum ſocijs: eam uerò domum quiſpiam ex his quos ille admittere noluerat, per inuidiam incendit. Sunt qui Crotoniatas ipſos tyrannidis ſuſpicione ac metu hoc perpetraſſe dicant. Pythagoram igitur incendij incommoda uitantem, cùm egrederetur comprehenſum eſſe, & agro cuidam fabis pleno intrantem ibi conſtitiſſe ac dixiſſe, capi præſtat quàm has dare peſſum, cædiq; ſatius eſt, quàm quicquam loqui, atq; ita iugulum perſecutoribus nudaſſe, compluresq́; ex diſcipulis, nam circiter quadraginta ſequuti fuerant, fuiſſe interemptos, paucosq́; effugiſſe, ex quibus Archytas Tarentinus fuerit, & Lyſis ille quem ſuprà memorauimus. Porrò Dicæarchus Pythagoram in delubrum muſarum, quod Metaponti eſt, confugiſſe, ibiq; cùm quadraginta dies abſq; cibo perſtitiſſet, defeciſſe ait. Heraclides uerò in epitome uitarum Satyri, illum poſtquam*

in Delo Pherecydi iuſta perſoluerat, rediſſe in Italiam, & cùm in domo Milonis Crotoniatæ celebritatem offendiſſet, Metapontum perueniſſe, ibiq; cùm uiuere diutius nollet ine dia uitam finiſſe. Hermippus autem ait bello inter Agrigentinos atq; Syracuſanos exorto, Pythagoram exiſſe cum ſocijs Agrigentinis opem laturum. Verſis autem in fugam illum fabarum campum circuiſſe, ibiq; à Syracuſanis fuiſſe interfectum. Reliquos uerò ad triginta quinq; Tarenti fuiſſe crematos, cùm primarijs ciuitatis contrà ire uellent, atq; ab eis in Reipublicæ adminiſtratione diſſentirent. Aliud item quiddam huiuſmodi de Pythagora Hermippus refert. Ait enim illum cùm in Italiam ueniſſet, ſubterraneam feciſſe domum, matriq; mandaſſe quæ contingerent, tabulis inſcriberet, tempusq; adnotaret, deinde illum deſcendiſſe, ac dum rediret id matrem feciſſe. Anno autem exacto aſcendiſſe Pythagoram ex effoſſa domo ſqualidum ac macie confectum, aduocataq; concione dixiſſe ex inferis ſe aſcendere, atq; ut ſibi fidem faceret, recitaſſe quicquid eueniſſet. Eos uerò ijs quæ dicebantur affectos in lacrymas eiulatusq; prorupiſſe, Pythagoramq; iam diuini quippiam habere exiſtimantes, uxores ſuas illi in diſciplinam certatim dediſſe, ut quidpiam ex illo addiſcerent, easq; Pythagoricas uocatas eſſe. Hæc Hermippus. Erat autem Pythagoræ & uxor Theano nomine, Brontini Crotoniæ filia. Hanc alij Brontini uxorem Pythagoræq; diſcipulam tradunt. Erat illi & filia Damo, ut Lyſis in epiſtola ad Hipparchum ait, de Pythagora in hunc modum loquens: Aiunt autem plurimi publicè te, id quod Pythagoras ſemper inhibuerat, Philoſophari, qui cùm Damoni filiæ cõmentaria ſua cõmendaret, iuſſit ne cuĩ extra domum ea traderet. Ea uerò cum ingenti pecunia poſſet illa detrahere, omnino noluit, inopiã quippe

pe

pe patriſq; monita auro pretioſiora cenſuit: idq; cùm eſſet mulier. Fuit illi & filius Telauges, qui etiam patri ſucceſſit, ac iuxta quoſdam Empedoclis præceptor fuit. Hippobotus autem Empedoclē dixiſſe ait de Telauge: Clara Theanus procles Pythagoreq;. Telauges autem ille nihil ſcripſiſſe fertur, at ipſius mater nonnulla. Rogata quando mulier à uiro munda ſit, dixiſſe ferunt, à ſuo quidem continuo, ab alieno uerò nunquam. Ei uerò quæ ad uirum ingrederetur, monebat uti cum ueſte & uerecundiam poneret, exurgensq; denuo cum ipſis illam unà reſumeret. Rogata quænam, hæc, inquit, per quæ mulier uocor. Igitur Pythagoras iuxta Heraclidem Serapionis filium octogeſimo ætatis anno moritur, ſecundum propriam ætatum deſcriptionem, iuxta plurimos autem nonageſimo. Extant autem & quæ in hunc luſimus, ſic ſe habentia:

Οὐ μόνος ἐμψύχων ἀπέχες χέρας, ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς.
  Τίς γὰρ ὃς ἐμψύχων ἥψατο Πυθαγόρα;
Ἀλλ᾽ ὅταν ἑψηθῇ τι, καὶ ὀπτηθῇ, καὶ ἁλισθῇ
  Δὴ τότε καὶ ψυχὴν οὐκ ἔχον ἐσθίομεν. hoc eſt,
Haudquaquam ſolus tu animatis abſtinuiſti.
  Quiſnam animata uorat, dic mihi Pythagora.
Verùm ubi quid toſtum eſt, elixum, uel ſale ſparſum,
  Tunc edimus, quoniam ſpiritus omnis abeſt.

Item aliud in eundem:

Ἀλλ᾽ ἦν Πυθαγόρας τοῖος σοφὸς, ὥστε μὲν αὐτὸς
  Μὴ ψαύειν κρεῶν, καὶ λέγειν ὡς ἄδικον.
Σιτίζειν δ᾽ ἄλλους ἄγαμαι σοφὸν, αὐτὸς μὲν γὰρ
  Οὐκ ἀδικεῖν ἄλλους αὐτὸς ἔτ᾽ εἶχ᾽ ἀδικεῖν. hoc eſt,
Talis erat ſapiens, ut nollet tangere carnes
  Pythagoras, magnum & diceret eſſe ſcelus.
Carnibus admiror ſocios quòd pauit, & ipſe

Carn

Carnibus abſtinuit, flagitium eſſe ratus.

Item aliud:

Τὰς φρένας ἢν ἐθέλῃς τὰς Πυθαγόραο νοῆσαι
Ἀσπίδος Εὐφόρβου βλέψον ἐς ὀμφαλόεν.
Φησὶ γὰρ, οὗτος ἐγὼν ἤμην πρώτην βροτός, ὅσδε
Ὅτ' οὐκ ἦν φάσκεν ὅτις ἔην ὅτ' ἔην. *hoc eſt,*

Reſpice in Euphorbi radiantia ſcuta renati,
Pythagoræ mentem noſcere quiſquis aues.
Olim ego, dicit, eram mortalis, nec ſinit unquam,
Siue erat, haud uel erat, dicere ſemper, eram.

In eundem:

Αἶ, αἶ, Πυθαγόρης τί τόσον κυάμους ἐσεβάσθη;
Καὶ θάνε δῆτα φυτοῖς ἄμμιγα τοῖς ἰδίοις.
Χωρίον ἦν κυάμων. ἵνα μὴ τούτους δὲ πατήσῃ
Ἐξ Ἀγραγαντίνων κάτθαν' ἐνὶ τριόδῳ. *hoc eſt,*

Heu, heu Pythagoras quid uile legumen adorat?
Quem in proprijs fama eſt occubuiſſe fabis.
Nam ne fortè fabas fugiens calcaret in agro,
Tandem Agragantino cæſus ab hoſte perit.

Floruit autem olympiade ſexageſima, piſiuſq; ſchola durauit uſq; ad nonam & decimam generationem. Poſtremi enim Pythagoreorum fuere quos Ariſtoxenus uidit, Zenophilus Chalcidienſis ex Thuria, & Planto Philiaſius, & Echecrates, & Diocles, & Polimnaſtus, Phliaſij & ipſi. Erant autem auditores Philolai & Euryti Tarentinorum. Fuerunt autem Pythagoræ quatuor eodem ferè tempere, nec multum ab ſe inuicem diſtantes. Vnus quidem Crotoniata homo tyrannicus. Alter Phliaſius corporum exercitator aliptes, ut quidam aiunt. Tertius Zacynthius, cuius aiunt illud eſſe philoſophiæ arcanum, ac eius rei præceptor, à quo item illud prouerbiale: Ipſe dixit, in publicum

manauit. Sunt qui & alium ſculptorem Rheginum fuiſſe dicant Pythagoram, qui primus uiſus ſit numerorum ac modorum repertor fuiſſe. Alium item ſculptorem Samium, & alium oratorem non bonum, & alium medicum qui de hernia ſcripſerit, ac de Homero quædam compoſuerit. Alium item qui Doricè ſcripſerit, autore Dionyſio. Porrò hunc Eratoſthenes, quem & Phauorinus in omnimoda hiſtoria ſequitur in libro octauo, primum fuiſſe tradit, qui XLVIII. Olympiade peritus ac exercitatus pugil euaſerit, quem comatum atq; purpuratum, eiectumq; ex puerorum ludo atq; irriſum continuò uiros petiſſe ac uiciſſe. Simplex eſt huic epigramma quod fecit Theætetus:

Πυθαγόρην τινὰ ὦ ξεῖνε κομήτην ἀδόμενον
Πύκτην εἰ κατέχεις Σάμιον, Πυθαγόρης ἐγώ εἰμι
Τά δ᾽ ἔργα μόν᾽ εἴτιν᾽ εἴροιο Ἠλείων, φήσεις
Αὐτὸν ἄπιστα λέγειν. *hoc eſt,*

Pythagoram quendam comatum hoſpes nobilem
Pugilem Samium, ſi contines, Pythagoras ego ſum.
Quæ geſſerim uerò ſi quempiam Eleum rogabis,
Dices illum incredibilia narrare.

Hunc Phauorinus ait definitionibus ob mathematicā uſum materiā, ampliaſſe uerò illam Socratē, et qui ab eo fluxere. Poſtea autem Ariſtotelem & Stoicos, primoq; cœlum appellaſſe mundum, terramq; rotundam. Id autem Theophraſtus Parmenidi, Zeno Heſiodo aſſignant. Huic autem reſtitiſſe Cydonem, ſicut Antidicum Socrati. De Pythagora autem athleta circumfertur hoc epigramma:

Οὗτος πυκτεύων ἐς Ὀλύμπια, παισὶν ἄνηβος
Ἤλυθε Πυθαγόρας ὁ Κράτεω Σάμιος. *hoc eſt,*

Hic puer & pugil à pueris ad Olympia uenit
Pythagoras Samius, patre ſatus Crateo.

At

At uerò philoſophi epiſtola legitur in hunc modum.

PYTHAGORAS ANAXIMENI.

AT TV *uirorum optimè ſi nihil Pythagora & genere & gloria præſtantior eſſes, profectò ad nos iam ex Mileto migraſſes, nunc uerò te continuit paterna & auita gloria, quæ & me continuiſſet ſi eſſem Anaximeni ſimilis. Cæterùm uos ſi augurio urbes deſeretis, eis quidē ornatus adimetur, Mediq; illis infeſtius inſtabunt. Neque uerò ſemper cōuenit aſtrorū ac cœli ueſtigare rationes. Præſtat interdum ad patriā curas cogitationesq; conuertere. Quanquam ego nō ſemper meis uaco fabulis, uerùm & bellis interdum, quibus inter ſe inuicem Itali diſsident. Quoniam uerò de Pythagora diximus, dicendum iam de Pythagoricis illuſtribus uiris, poſt quos dicendum erit de his qui ſparſim à pleriſq; referuntur, tum deinceps adnectemus ſucceſsionis ſeriem memorabilium uirorū uſq; ad Epicurum, ſicuti ſuprà promiſimus. De Theano autem & Thelauge iam diximus, dicendum modò de Empedocle primū. Nā, ut quibuſdā placet, Pythagoræ auditor fuit.*

EMPEDOCLES.

EMpedocli, *ut ait Hippobotus, Meto pater, auus Empedocles Agrigentinus fuit. Idem & Timæus refert in decimoquinto hiſtoriarum libro, inſignem fuiſſe uirum Empedoclem poëtæ auum. Hermippus eadem ferme ait. Heraclides itidem de inſulis, clara ex familia fuiſſe auum, equosq; nutriſſe tradit. Dicit & Eratoſthenes in Olympionicis, LXXI. Olympiadē uiciſſe Metonis patrem, Ariſtotelis utens teſtimonio. Apollodorus autem grāmaticus in Chronicis, Metonis quidem filium fuiſſe ait, cæterū ad Thurios nuper omnino cōditos ueniſſe Glaucus ait deinde poſt pauca, Qui uerò, inquit, domum profugum ueniſſe*

Syracuſas, & cum illis aduerſus Athenieſes bellaſſe aiũt, prorſus id mihi ignorare uidentur. Aut enim iam defecerat, aut omnino ualde ſenex erat, id quod minimè uerisimile eſt. Namq; & Ariſtoteles ipſum & Heraclitum L X. *ætatis anno uita exceßiſſe ait, qui uerò* L X X. *& primam Olympiadem uicerat eques, eodem cenſebatur nomine. Ita & tempus ab Apollodoro ſignificatur. Satyrus autem in uitis Empedoclem ait filium fuiſſe Exanæti. Reliquiſſe autem & illum filium Exanætum, eademq; olympiade ipſum quidem equeſtri certamine uiciſſe, filium uerò illius lucta, ſiue ut ait Heraclides in epitome, curſu. Verũenimuerò in Phauorini cõmentarijs reperi, Empedoclem et bouem mactaſſe ſpectatoribus ex melle & farina, fratremq; habuiſſe Callicratidē. Telauges autem Pythagoræ filius in epiſtola ad Philolaum, Empedoclem ait Archinomi fuiſſe filium. Quòd autem Agrigentinus ex Sicilia fuerit, ipſe in primo luſtrationum refert:*

Ὦ φίλοι οἳ μέγα ἄςυ κτ̃ ξανθ̃ Ἀκράγαντ(ος)
Ναίετ' ἀμ' ἄκρα πόλη(ος). *hoc eſt,*

O ſocij ingentem flauas Acragantis ad undas
Vrbem qui colitis poſitam ſub mœnibus altis.

Hactenus de genere ipſius. Audiſſe autē Pythagoram Timæus autor eſt in nono hiſtoriarum, decem, deprehenſum quòd orationē furatus eſſet, ſicuti & Plato, atq; ideo ad conſortiũ ſermonum admitti prohibitum, ipſumq; meminiſſe Pythagoræ:

Ἦμ δέ τις ἐμ κείνοισιμ ἀνὴρ περιώσια εἰδὼς
Ὃς δὴ μήκιςομ πραπίδωμ ἐκτήσατο πλοῦτομ. *i.*

Quidam & in his uir ſummus erat, rerumq; peritus
Diuitijs qui animi cordatus uinceret omnes.

Sunt qui iſta de Parmenide dixiſſe putãt. Refert Neãthes

Pyt

Pythagoricos uſque ad Philolaum & Empedoclem ad ſermonum communionem admitti ſolitos. Vbi uerò ipſe poëmata illa uulgare cœpit, latam eſſe legem uti uerſificator omnis inde arceretur. Idem & Platonem pertuliſſe *aiunt, quippe & hunc fuiſſe prohibitum, quem tamen illorum audiuerit* Empedocles, *non dixit.* Eam enim quæ Telaugis *fertur epiſtolam, quòd* Hippaſum *ac* Brontinum *audierit, non uſquequaque probari.* Enimuero Theophraſtus Parmenidem *illum imitatum dixit, ipſiusq́; æmulum & in poëmatibus fuiſſe, quippe & illum in uerſu phyſicæ rationis ſequi exprimereq́;.* Hermippus *autem non* Parmenidis, *uerùm* Xenophanis *fuiſſe imitatorem tradidit, qui cùm diu uerſatus eius'que carmen imitatus ſit, poſtmodum* Pythagoricis *congreſſum eſſe.* Alcidamas *uerò in* Phyſico *refert eodem tempore* Zenonem & Empedoclem *unà audiuiſſe* Parmenidem, *demum ab ſe diſceßiſſe, ac* Zenonem *quidem ſeorſum philoſophatum eſſe, hunc uerò* Anaxagoram & Pythagoram *audiſſe, atque alterius conſtantiã & grauitatem uitæ atque habitus, alterius de natura rationes fuiſſe imitatum.* Ariſtoteles *uerò in ſophiſta, primũ* Empedoclem *oratoriæ inuentorem ait,* Zenonemq́; *dialecticæ. In lib. autem de poëtis aſſerit* Homericum Empedoclem, *acutumq́; * in dicendo fuiſſe, translationibus item ac ceteris poëticis figuris uſum. Atq; ideo cùm & alia poëmata ſcripſiſſet, &* Xerxis *tranſitum, & in* Apollinem *prooemiũ, ea poſteà ignibus tradidit ſoror quædam ipſius ſiue filia, ut* Hieronymus *meminit, prooemium quidem imprudens,* Perſica *autem prudens ac ſciens, quòd ea imperfecta eſſent.* Tragœdias *illũ præterea ſcripſiſſe refert, ac* politica. *Verùm* Heraclides Serapionis *filius, tragœdias alterius fuiſſe memorat.* Hieronymus *uerò quadraginta*

*τὴν φράσιν.

perent, excoriari aſinos iuſsit, factisq́; utribus eos collibus & montium uerticibus admoueri ad compellendos flatus, ceſſantibusq́; uentis ab euentu rei κωλυσανέμαν *uocatum eſſe.* Heraclides *quoque in libro de morbis, ait ipſum* Pauſaniæ * *dictaſſe quæ de* Apno *ille ſcripſit.* Erat *autē* Pauſanias, *ut* Satyrus & Ariſtippus *ait, amator eius, cui & de natura libros compoſitos ita declarauit:* *ὑφηγήσασθαι τὴν ἄπνουν.

Παυσανία σὺ δὲ κλῦθι δαΐφρονος Ἀγχίτου υἱέ. *hoc eſt,*

Pauſania Anchiti ſapientis percipe fili.

Sed & epigramma in eum ſcripſit in hanc ſententiam:

Παυσανίην ἰητρὸν ἐπώνυμον Ἀγχίτεω υἱὸν
  φῶτ' Ἀσκληπιάδην πατρὶς ἔθρεψε Γελα,
ὃς πολλοὺς μογεροῖσι μαραινομένους καμάτοισι
  φῶτας ἀπέστρεψεν Περσεφόνης * ἀδύτων. *hoc eſt,* *al. θαλάμων.

Pauſaniam Anchiti natum, Phœbiq́; nepotem,
  Clarum aluit medicum patria clara Gela.
Qui multos diris homines languoribus ægros
  Eripuit *furuis* Perſephones *thalamis.*

Ἄπνουν *igitur* Heraclitus *tale quiddā eſſe ait, quod triginta dies corpus abſque ſtrepitu integrum, incorruptumq́; ſeruaret.* Vnde *illum & medicum & uatem dixit, ut ex eius uerſibus patet, quibus incolas ampli* Agrigenti *ſaluere iubet, à quibus & deum ſe credi uult, diuinosq́; ſibi petit honores.* Verſus *autem ſic ſe ferè habent:*

Ὦ φίλοι οἳ μέγα ἄστυ κατὰ ξανθοῦ Ἀκράγαντος
Ναίετ' ἄκρα πόλεως ἀγαθῶν μελεδήμονες ἔργων·
Χαίρετ', ἐγὼ δ' ὑμῖν θεὸς ἄμβροτος, οὐκ ἔτι θνητὸς
Πωλεῦμαι μετὰ πᾶσι τετιμήμενος, ὥσπερ ἔοικε,
Ταινίαις τε περίστεπτος στέφεσί τε θαλείης
Τοῖσιν ἅμ' εὖτ' ἂν ἵκωμαι ἐς ἄστεα τηλεθόωντα
Ἀνδράσιν ἠδὲ γυναιξὶ σεβίζομαι, οἱ δ' ἅμ' ἕπονται

 Μύριοι

Μύριοι, ἐξερέοντε ὅπη πρὸς κέρδος ἀταρπὸς
Ἠ μὲν παντοσυνέων κε χρημένοι, οἱ δ' ἐπι νούσων
Παντοίων ἐπύθοντο κλύειν εὐηκέα βάξιν. hoc eſt,
Vrbem qui flaui ad ripas Acragantis amici
Incolitis magnam, res & curatis honeſtas,
Salucte, immortalis ego conuerſor apud uos,
Vt par eſt, deus, & tali me dignor honore
Formoſis uinctus uitis roſeisq; corollis.
Quis quando egregias ueniam comitatus ad urbes,
Mulieribus maribusq; colar, comitesq; ſequentur
Innumeri, ad lucrum quos ardens ſemita ducit,
Quiq; prophetiam exercent, qui diſcere morbi
Omnigeni curam cupiunt artesq; ſalubres.

Amplum uerò Agrigentũ dixiſſe ferũt, quòd in illa octingenta hominũ millia inhabitarent. Vnde & Empedoclem illis delitijs uacantibus dixiſſe, Agrigentini delitijs quidẽ ita quotidie ſe dedunt, ac ſi poſtridie morituri: domos uerò ita ædificant, quaſi perpetuò uicturi. Eas uerò ipſas expiationes in unum corpus coëgiſſe fertur Cleomenes coacervator, quemadmodum & Phauorinus in commemorationibus ait. Fuiſſe uerò eum in primis liberum atque ab omni imperandi faſtu remotiſsimum Ariſtoteles tradit, ſiquidem & regnum cùm ſibi offerretur conſtanter renuit, ſicuti Zanthus in illius laudibus meminit, ſimplicitatem uitæ quàm regũ delitias charius amplectens, eadem & Timæus refert cauſam ſimul adijciens cur ita popularis fuerit. Inuitatus enim fuerat à quodã ex principibus, ac procedente conuiuio cœna nõ inferebatur. Tacẽtibus alijs indignè ille ferens inferri iuſsit. Qui uerò illũ inuitarat præſtolari ſe curiæ miniſtrum dixit. Vbi uerò ille aduenit, cõuiuij princeps conſtitutus eſt, id nimirũ agente eo qui illũ

uocauerat, tum ille tyrannidis initia haud obſcura præ ſe ferēs, iubebat aut bibere, aut in caput effundi merū. Tunc igitur Empedocles *tacuit.* Poſtridie *uerò coacto iudicio damnauit utrunq;, ac peremit inuitatorē & conuiuij principē. Iſtud enim eius reipublicæ tractandæ initiū fuit.* Rurſus *Acrone medico locum ſibi ad conſtruendum paternum monumentum à ſenatu poſtulante, quòd inter medicos arte præcipuè excelleret, in medium ſurrexit* Empedocles, *ac fieri prohibuit, atq; inter cætera quæ de æqualitate diſſeruit, ita illum rogare cœpit, cuiuſmodi monumento incidemus elegium?* Num hoc?

Ἄκρον ἰητρὸν ἄκρων Ἀκραγαντῖνον πατρὸς ἀκρῶν
Ἀκρότατης κρύπτει κρημνὸς ἄκρος πατρίδος. hoc eſt,
Acronem ſummum medicum ex Agragante profectum,
Qui ſummo in patriæ culmine habet tumulum.

Quidam autem ſecundum uerſum ita pronunciant:

Ἀκροτάτης κορυφῆς τύμβος ἄκρος κατέχει. hoc eſt,
Verticis excelſi celſa ſepulcra tenent.

Hoc quidam Simonidis eſſe tradiderunt. Poſtea uerò Empedocles & mille hominum cœtum antiquauit, conſtituto triennij magiſtratu, ut non ſolùm eſſet diuitum, uerùm & mediocrium ac ciuilium rerum non expertium. Deniq; & Timæus in primo & ſecūdo libro, ipſius enim ſæpe mentionem facit, cōtrariam reipublicæ tradit putatum eū habuiſſe ſententiam, quandoquidem iactantia & amore ſui ferebatur immodicè, quippe qui in carmine ſe deum dixerit. Quādo item ad Olympia peregrinaretur, in ſe cunctorum uertebat ora, ut nullius inter loquendum tanta quanta Empedoclis fieret mentio. Poſtremò cùm Agrigentū conderetur, obſtiterunt illius inſtituto inimicorum nepotes, unde in Peloponneſum ſeceſſit, ibiq; obijt diem. Timæus

autem ne hunc quidem prætermiſit, ſed ipſum mordet cùm
* κηλητῆς. *ait,* Et Empedocles *forenſiũ* formator uerborũ quantum*
ualuit, tantũ cepit imperans, qui diſpóſuit magiſtratus in-
digẽtes alijs. De *illius uerò obitu uaria fertur opinio.* He-
* τὰ περὶ τῆς ἄπνου. *raclides enim cũ enarraſſet* de* Apno, *ut* Empedocles *ma-*
ximã ex eo gloriã conſecutus eſſet, quòd mulierẽ defun-
ctam uiuam miſiſſet, ait illũ ſacrificiũ ad Piſianactis *agrũ*
feciſſe, cõuocatis pleriſq; ex amicis, inter quos & Pauſa-
nias erat. Vbi *uerò conuiuio peracto alij quidẽ loco pau-*
lulũ digreſſi, alij ſub arboribus uillæ ſe ad quieſcendũ cõ-
poſuerũt, alij quocunq; uiſum eſt in loco quieuerunt, ipſe
ubi accubuerat permanſit. Mane *autem facto è ſomno ex-*
citis cæteris, ſolus ipſe repertus non eſt. Facta *autem dili-*
genti inquiſitione è ſeruis qui rogabãtur, unus aſtitit qui
diceret ſe nocte media ingẽtem audiſſe uocẽ Empedoclem
uocantem. Tum *uerò ubi ſurrexiſſet, cœleſtem uidiſſe lu-*
cem & ſplendorẽ tedarũ, nihil aliud. Illis *uerò in eo quod*
contigerat ſtupẽtibus, deſcendit Pauſanias *ut mitteret qui*
quærerẽt. Poſtea *uerò prohibitus eſt curioſius quærere, di-*
cẽs rẽ nõ indignã accidiſſe precibus ac diuino cultu, ibiq́;
ueluti deo hoſtias offerri oportere. Hermippus *autẽ illum*
cũ Pantheam *quandam* Agrigentinã *deſperatã à medicis*
curaſſet, hoſtias ob id mactaſſe. Qui *uerò inuitati erãt ad*
LXXX. *ferme fuiſſe.* Hippobotus *uerò illum ait ubi exur-*
rexerat Aetnam *petiſſe, quò cùm perueniſſet, in ignis cra-*
teres ſe inieciſſe, ibiq́; dum fidẽ cupit facere famamq́; ad-
ſtruere quòd deus effectus ſit, ignibus conſumptum eſſe,
poſtea ut ſeſe res haberet agnitum eſſe, una ex illius cre-
pidis ui flammæ ex intimis ad exteriora reiecta, quippe
calciari ſolebat ære. Huic *famæ* Pauſanias *reluctabatur.*
Cæterum Diodorus Epheſius *de* Anaximandro *ſcribens*
ait

ait illum huius æmulum fuiſſe,imitando tragicã grandiloquentiam ueſtisq́; grauitatem. Enimuero dum Selinuntios ex adiacentis fluuij fœtore peſtis inuaſiſſet, adeò ut & ipſe,et uxores partu periclitarẽtur, excogitaße Empedoclem duos quoſdã ex uicinis amnibus proprio ſumptu in flumen illud immittere, ut ex cõmixtione aquæ dulceſcerent,ac ſedata peſte epulantibus Selinuntijs, Empedoclem apparuiſſe,illi eo cõſpecto ſurrexerũt,eiq́; uelut deo diuinos honores detulerũt. Eã de ſe opinionẽ firmare uolentẽ ſe in ignes cõieciße. Verũ hiſce Timæus refragatur, apertè aſſerẽs illũ ubi in Peloponneſum ſe recepit,nũquã omnino rediſſe,atq; ideo illius incertũ eſſe obitum. Heraclidi uerò nominatim contradicit Piſianacta Syracuſanũ dicẽs,neq; uillã Agrigenti habuiße, uerùm à Pauſania fãctum amico monumentum. Is enim huiuſmodi uulgata fama,breuẽ ſtatuam illi, nam diues erat, ſiue aram, ut deo condidit. Quonam ergo pacto,inquit, ſe in crateras iniecit,quorum nullam unquam fecit mentionẽ, & quidem cũ propè eſſent? Mortuus enim eſt in Peloponneſo. Quòd ſi illius ſepultura nõ cernitur,nihil eſt cur admiremur. Nãq; & aliorum multorũ ſepulcra ignorantur. Iſta & huiuſmodi Timæus refert. Verùm ſemper Heraclidi conſuetudo eſt miracula iſta confingere, qui & ex luna cecidiſſe hominẽ dicit. Porrò Hippobotus ait ſtatuam Empedoclis opertam Agrigenti primum ſtetiſſe,poſtea uerò ante Romanorũ curiam cõſtitutam fuiße, Romanis eã illuc tranſferentibus apertam. Pictæ quidẽ & nunc eiuſmodi quædã inueniũtur. Neanthes uerò Cyzicenus, qui & de Pythagoricis ſcripſit, refert Metone uita functo tyrannidis pullulare exordia cœpiſſe. Tum uerò Empedoclem Agrigẽtinos induxiße,uti ſeditionibus omißis æqualitatẽ ciuilem

amplecterentur: multas itidem ciuium quæ ſine dote erant ex relictis ſibi opibus adiecta dote uiris tradidiſſe, atque ideo & purpuram ſe induiße, & ſtrophium aureum circundediſſe. Phauorinus in cõmentarijs autor eſt, crepidas item æreas & Delphicam ſumpſiſſe coronam. Coma item illi prolixa fuit, & pueri ſe deducẽtes, & ipſe grauis ſemper atq; in uno ſeueritatis habitu perſtitit. Eiuſmodi igitur progrediebatur, ut ciuibus ſibi occurrentibus, ac pro magno id munere habentibus, ſpecimen quoddam & inſigne regium præ ſe ferre uideretur. Poſtremò uerò dum celebritatis cuiuſdã cauſa, Meßanã curru inuectus proficiſceretur, cecidiße, coxamq; fregiſſe. Quo etiam ex morbo defunctum eße ætatis anno LXXVII. eße item ſepulcrum eius Megaris. De ætate uerò ab Ariſtotele diſſentit. Ille enim LXV. annorum defeciſſe ait. alij centũ & nouem uixiſſe annos cõtendunt. Floruit autẽ circa LXXX. & IIII. Olympiadem. Democritus autem Trœzenius in libro contra ſophiſtas, refert illum iuxta Homerum,

Ἁψάμενον βρόχον αἰπὺν ἀφ᾽ ὑψηλοῖο κρανέης
Αὐχέν᾽ ἀποκρεμάσαι, ψυχὴν δ᾽ ἀΐδόσδε κατελθεῖν. i.

Connexo ex alta laqueo ſua guttura cornu
Inſeruiße, anima ut tetrum penetraret ad Orcum.

In ea uerò quam prædiximus Telaugis epiſtola, fertur illum ex ſenio in mare prolapſum, extinctumq; eſſe. Hæc de ipſius morte. Fertur & noſtrum in eum ex Pammetro noſtra carmen in hunc modum:

Καὶ σύ ποτ᾽ Ἐμπεδόκλεις διερῇ φλογὶ σῶμα καθήρας
Πῦρ ἀπὸ κρατήρων ἔκπιες ἀθανάτων.
Οὐκ ἐρέω δ᾽ ὅτι σαυτὸν ἔβαλλες ἐς ῥόον Αἴτνης
Ἀλλὰ λαθεῖν ἐθέλων ἔμπεσες οὐκ ἐθέλων. *hoc eſt,*

Empedocles rapida purgaſti corpora flamma,

Aeter

Aeternos ignes fortiter ore trahens.
Non dicam quòd te in feruentem miſeris Aetnam,
Lapſus es at nolens, delituiſſe uolens.

Et aliud,

Ναὶ μὴν Ἐμπεδοκλέα θανεῖν λόγος, ὥσ᾽ ποθ᾽ ἁμάξης
Ἔκπεσε, καὶ μηρὸν κλάσσατο δεξιτερόν.
Εἰ δὲ πυρὸς κρατῆρας ἐσήλατο, καὶ πίε, τί ζῆν
Πῶς ἂν ἔτ᾽ ἐν Μεγάροις δείκνυτο τοῦδε τάφος. hoc eſt,
Cruribus Empedocles colliſis, dicitur eſſe
Mortuus, è curru cùm cecidiſſet humi.
Si ſe flagrantem malè ſanus iecit in Aethnam,
Quomodo adhuc Megaris ſtructa ſepulcra iacent?

Timon uerò ne ab eo quidem laceſſendo abſtinuit dicens, Empedocleſq; forenſium opifex carminũ, & cætera. Hæc autẽ illi uiſa ſunt ac placita, Elementa eſſe quatuor: ignẽ, aquam, aërem, terram, amicitiamq; qua copulentur, & diſcordiam qua diſsideant. Ait autem ſic:

Ζεῦς ἀργὴς ἥρη τε φερέσβιος, ἠδ᾽ ἀϊδωνεὺς
Νῆστις θ᾽ ἣ δακρύοις ἐπικροῖ ὄμμα βρότειον. hoc eſt,
Iuppiter albus, & alma ſoror Iuno, atq; potens Dis,
Et Neſtis lacrymis hominum quæ lumina complet.

Iouem ignem, Iunonem terram, Aidoneum aërem, Neſtin aquam dicens, & hæc ait aſsiduas uerſare uices, deſinere nuſquam. Eſtq; æternus iuxta illum hic rerum ordo. Denique infert:

Ἄλλοτε μὲν φιλότητι συνερχόμεν᾽ εἰς ἓν ἅπαντα
Ἄλλοτε δ᾽ αὖ δίχ᾽ ἕκαστα φορεύμενα νείκεος ἔχθει. i.
Nonnunquam connectit amor ſimul omnia, rurſus
Nonnunquam ſciuncta iubet contentio ferri.

Solem ait ignis ingentem * maſſam, lunaq; maiorem, lunamq; diſci habere ſimilitudinem. Cœlum ipſum cryſtalli obtinere

* ἄθροισμα

obtinere ſpeciem, & animam, & omnigenum animalium atque arborum ſpecies indui ,ait nempe,

Ἤδη γάρ ποτ᾽ ἐγὼ γενόμην κοῦρός τε κόρη τε
Θάμνος τ᾽ οἰωνός τε, καὶ ἐξ ἁλὸς ἔμπυρος ἰχθύς. *hoc eſt,*
Nam, memini, fueram quondam puer atque puella,
Plantaq́;, & ignitus piſcis, pernixq́; uolucris.

Quæ igitur ille de natura deq́; expiationibus ſcripſit, ad quinq́; millia uerſuum pertingunt: quæ uerò de medicina, ad ſexcentos. De tragœdijs ſuprà iam diximus.

EPICHARMVS COVS.

EPicharmus Elothalis filius, Cous, & ipſe Pythagoræ auditor fuit. Trimeſtris uerò cùm eſſet è Sicilia profectus, peruenit Megara, inde contendit Syracuſas, ut & ipſe in ſuis teſtatur libris. Eius ſtatuæ eiuſmodi carmen inſcriptum eſt:

Ὅττι παραλλάσσει φαέθων μέγας ἅλιος ἄστρων
Καὶ πόντος ποταμῶν μείζον᾽ ἔχει δύναμιν.
Φημὶ τοσοῦτον ἐγὼ σοφίᾳ προέχειν Ἐπίχαρμον
Ὃν πατρὶς ἐστεφάνωσ᾽ ἅδε Συρηκοσίων; *hoc eſt,*
Quantum ſol uincit ſublimis ſydera cœli,
Quanto uis pelago maior ineſt fluuijs.
Tantum ego profiteor ſophia præſtare Epicharmum,
Cui Syracuſa comis patria ſerta dedit.

Commentaria reliquit in quibus de natura rerum, de ſententijs, de medicina diſſeruit. Notasq́; breues commentariorum locis appoſuit, quibus apertè indicat ab ſe elaborata opuſcula. Obijt anno ætatis nonageſimo.

ARCHYTAS TARENTINVS.

ARchytas Mneſagoræ, ſiue ut Ariſtoxenus ait Heſtiei filius Taretinus Pythagoricus nobiliſſimus fuit. Hic Platonem cùm à Dionyſio necandus eſſet, per epiſtolam

lam eripuit. Admirationi *ſummæ apud plurimos habitus eſt in omni uirtutis genere.* Nam *ſepties ciuibus præfectus eſt, cùm cæteri plus quàm annum imperare lege prohiberentur.* Ad *hunc* Plato *ſcribit epiſtolas binas, quòd is ad eum prior ſcripſiſſet, in hunc modum:*

ARCHITAS PLATONI S.

FACIS *tu quidem rectè quòd nobis te conualuiſſe ex ægritudine ſignificaris: de* Damiſco *item certiores feceris.* De *commentarijs autem curauimus, uenimusq́; ad* Lucanos, *ibiq́; conuenimus* Occelli *nepotes.* Quæ *igitur de regno, legibus, iuſtitia, omniumq́; generatione, & ipſi habemus, & ex his quædam miſimus.* Reliqua *modò reperiri non poſſunt, cùm inuenta fuerint, ad te deferentur.*

In hunc modum Archytas. Plato *autem ita reſcripſit:*

PLATO ARCHYTAE S.

QVAE *abs te nobis allata ſunt commentaria, dici nõ poteſt quàm libenter accepimus, quiq́; illa ſcripſit, in primis admirati ſumus.* Oſtendit *enim profectò uir ille dignũ ſe maioribus illis ſuis antiquiſsimis atque optimis uiris.* Feruntur *autem iſti uiri* Myræi *fuiſſe.* Hi *autẽ ex illis fuere* Troianis, *qui cum* Laomedonte *migrarunt, uiri boni, ut de illis tradita ſignificant.* Quæ *apud me ſunt cõmentaria, de quibus ſcripſiſti, nondum ſatis elucubrata ſunt, neque unquam ſatis erunt, ea tamen miſi.* De *cuſtodia uerò ambo conſentimus.* Nihil *itaq; adhortatione opus eſt.* Vale.

In hunc modum illi ad ſe inuicem ſcripſerunt. Porrò Archytæ *quatuor fuere:* Primus *hic ipſe,* Secũdus, Mitylenæus *muſicus,* Tertius, *qui de agricultura ſcripſit,* Quartus, *poëta epigrammatum,* Quintum, *plerique addunt architectum, cuius proferunt librum de machina, cuius iſtud initium eſt,* Hæc *de* Teucro Carthaginiẽſi *audiui.* De *muſico*

ſico autē dicitur, quòd cùm probro ſibi daretur, quòd non exaudiretur, dixerit, organum uerò pro me pugnans loquitur. Pythagoricum uerò Ariſtoxenus refert cum exercitui praeeſſet, nunquam fuiſſe ſuperatum. Semel autē dum inuidiæ cæderet, ſeſe imperio abdicaſſe, moxq́; exercitum in ius hoſtium conceſſiſſe. Primus hic mechanica mechanicis principijs uſus expoſuit, primusq́; motum organicum deſcriptioni geometricæ admouit, ex dimidij cylindri ſectione duas medias ſecundum proportionem ſumere quærens, ad cubi publicationem: hic in geometria cubum primus, ut Plato in Republica teſtatur, inuenit.

ALCMAEON CROTONIATA.

ALcmæon Crotoniates, & Pythagoræ auditor fuit, ut plurimum uerò in medicina uerſatur: plerunq; item de natura diſputat, dicens, multas humanarum rerum cauſas. Videtur autem primus de naturæ ratione ſcripſiſſe, ut Phauorinus in omnimoda tradit hiſtoria, lunamq́; hanc ſempiternam habere naturam dixit. Fuit autem Pirithi filius, ſicut et ipſe in principio ſui operis teſtatur. Alcmæon Crotoniates hæc ait Pirithi filius Brotino & Leoni, & Bathyllo. De inuiſibilibus, de immortalibus rebus, manifeſtam quidem ſcientiam habent dij, quantum uerò conijcere hominibus licet, & cætera. Animā uerò immortalem dixit, moueriq́; perpetuò inſtar ſolis.

HIPPASVS METAPONTINVS.

HIppaſus Metapōtinus & ipſe Pythagoricus fuit. Ait autem definitū eſſe, tempus eſſe mundi mutationis, finitumq́; hoc uniuerſum eſſe ac ſemper moueri. Demetrius autē in æquiuocis refert illū nullū opus reliquiſſe. Fuerunt autem Hippaſi duo, hic, & qui Lacedæmoniorum Remp. quinque libris comprehendit. Erat autem & ipſe Lacon.

Philol

PHILOLAVS.

PHilolaus Crotoniata Pythagoricus & ipſe fuit. Ab hoc Pythagoricos libros emendos ut curaret, Dioni ſcribit Plato. Moritur autē ſuſpectus quòd tyrānidem inuadere moliretur. Noſtrum eſt in ipſum epigramma hoc,

Τὴν ὑπόνοιαν πᾶσι μάλιστα λέγω θεραπεύειν
Εἰ γὰρ καὶ μὴ δρᾷς, ἀλλὰ δοκεῖς ἀτυχεῖς.
Οὕτω καὶ Φιλόλαον ἀνεῖλε Χρότων ποτὲ πάτρη
ὥσμιν ἔδοξε θέλειν δῶμα τύραννον ἔχειν. hoc eſt,

Suſpicio haud res eſt minimi, mihi crede, pericli,
Non pecces quicquam, ſi uideare facis.
Sic Philolaē Craton te patria perdidit olim,
Te arbitrata trucem uelle tyrannum agere.

Opinatur autē omnia harmonia ac neceſſitate fieri, terrā iuxta primum circulum moueri dicit. Alij Hicetam Syracuſanum id ſenſiſſe affirmāt. Scripſit autē librum in quo illum Hermippus quēpiam ſcriptorē dixiſſe refert Platonem philoſophum cum in Siciliam ad Dionyſium profectus eſſet, emiſſe à Philolai conſanguineis argenti minas Alexandrinas quadraginta, atq; inde tranſcripſiſſe Timæum. Alij Platonem dicunt hæc à Dionyſio accepiſſe, reluctantē licet abductum ex carcere adoleſcentē ex Philolai diſcipulis refert. Demetrius in homonymis Pythagorica de natura rerum hunc primum edidiſſe teſtatur, quorum eſt initium, In mundo natura coacta eſt ex infinitis ac finitis, mundusq; totus, & quæ ſunt in ipſo omnia.

EVDOXVS.

EVdoxus Aeſchini filius, Cnidius, aſtrologus, geometra, medicus, ac legumlator fuit. Geometriam quidem ab Archita didicit. In medicina uerò Philiſtione Siculo præceptore uſus eſt, ut Callimachus in tabulis. Porrò

Sotion

Sotion in ſucceßionibus, Platonis quoq; auditorem fuiſſe ſcribit. Nam cùm annum uigeſimum tertium ætatis ageret, ſummoq; inter paupertatis anguſtias diſcendi ſtudio flagraret, Socraticorum gloria percitum Athenas cõtendiſſe cum Theomedonte medico, à quo & nutriri ſolitũ, nec defuerunt qui dicerent ipſius dilitias fuiſſe. Deuectus autẽ in Pircum Athenas quotidie aſcendebat, ibiq; cùm Sophiſtas audißet, ad portum regrediebatur. Duos autem ibi menſes moratus domum reuertitur. Vnde rurſus amicorum largitate ſuffultus in Aegyptum cum Chryſippo medico profectus eſt, commendatitias ab Ageſilao literas ad Nectanabin ferens, à quo & ſacerdotibus commendatus eſt. Ibi annum unum & menſes quatuor moratus mento attonſò atque ſupercilio, octo annorum hiſtoriam, ſecundum quoſdam, conſcripſit. Inde iam Cyzici atque in Propontide Phantus Mauſolum itidem uiſere uoluit. Tum uerò Athenas redijt, habens ſecum diſcipulos plurimos, contriſtandi, ut quidã uolunt, Platonis gratia, quòd is ab initio illum ab ſe dimiſerat. Sunt qui dicãt conuiuium Platoni celebranti ipſum adſtantibus plurimis, hemicyclium in accubitum introduxiße. Enimuerò Nicomachus Ariſtotelis filius illum ait uoluptatem bonum dicere. Exceptus autem in patria magno cum honore eſt, cuius rei indicio eſt honorificũ de illo factum decretũ. Apud Græcos quoq; clarißimus fuit, ciuibusq; ſuis leges conſcripſit, ut Hermippus in IIII. de ſeptem ſapientibus libro refert. Scripſit autẽ de aſtrologia & de geometria, & de alijs quibuſdam inſignia opuſcula. Tres autem habuit filias, Actidem, Philtidem, Delphidem. Refert Eratoſthenes in libris ad Hecatonẽ, ipſum & Cyniaorum dialogos cõpoſuiße, alij Aegyptios lingua ſua illos conſcri-

pſiſſe

pſiſſe. Hunc uerò traductos Græcis edidiſſe tradunt. Eius Chryſippus Erinei filius Cnidius auditor fuit, in his quæ de dijs, de mundo, de cœleſtibus docentur. In medicina uerò Philiſtione Siculo præceptore uſus eſt. Reliquit autem & commentaria pulcherrima & eruditionis plena. Huius filius Ariſtagoras fuit, cuius Chryſippus Aethlij diſcipulus fuit, cuius feruntur modi illi ad uidendas ſpeculationes naturales quæ in mentem eius uenerant accommodati. Fuerunt autem Eudoxi tres: Primus hic ipſe: Secundus Rhodus hiſtoriarum ſcriptor: Tertius Siculus Agathoclis filius, poëta comicus, qui ter urbana uicit certamina, quinquiesq́; Lenaica, ut Apollodorus in chronicis ait. Inuenimus & alium medicum Cnidium, quem ait Eudoxus in terræ ambitu, ſemper admonere ſolitum articulos continua agitatione exercendos, ſenſusq́; ſimiliter. Idem uerò refert Eudoxum Cnidium circa centeſimam & tertiam olympiadem claruiſſe, atq; lineas curuas reperiſſe. Moritur autem tertium & quinquageſimum agens annum. Cùm uerò adhuc in Aegypto moraretur cùm Iconuphy Heliopolitano Apis illius pallium lingere uiſus eſt. Celebrem ergo illum fore nec longæuum ex eo oſtento ſacerdotes dixere, ut Phauorinus in commentarijs refert. Sic autem ſe habet carmen quod in eum ſcripſimus:

Ἐν Μέμφει λόγος ἐςὶ προμαθεῖν τὴν ἰδίην εὔδοξον ποτὲ μοῖραν, παρὰ τοῦ καλλικόρου ταύρου· κοὐδὲν ἔλεξε, βοὶ γὰρ πόθεν λόγος; φύσις οὐκ ἔδωκεν μόσχῳ λάλον ἄπιδι στόμα. παρὰ δὲ αὐτὸν λέχριος στὰς ἐλιχμήσατο στολὴν, προφανῶς τοῦτο διδάσκων ἀποδύσῃ βιοτὴν, ὅσον οὔπω. διὸ καί οἱ ταχέως ἦλθε μόρος, δεκάκις πέντε ἐπὶ τρεῖς εἰσιδόντι πλειάδας. i.

Fama eſt Eudoxum quondam in Memphi fatum ſuum ſciſcitatum, à pulchrè cornuto boue. Neq; illi reſpondit

quicquam. Nam unde ſermo boui contigiſſet? Siquidem Apidi uitulo os loquax non dedit natura, uerùm obliquus cùm ſtaret, ueſtem lambebat, hoc apertè innuens, illam propediem uita exceſſurum: quare & breui poſtea mors hominem inuaſit, cùm nimirum decies quinq; ſuper tres uixiſſet annos. Hunc pro Eudoxo ἔνδοξον ob famæ claritatem gloriamq; appellabant. Quoniam ergo de nobilibus Pythagoricis diximus, nunc iam ſparſim, ut aiunt, de claris quibuſdam philoſophis loquamur, ac primùm de Heraclito dicendum.

DIOGENIS LAERTII DE PHILOSOPHORUM *uita, Liber Nonus.*

HERACLITVS EPHESIVS.

HEraclitus Blyſonis, ſiue ut quidam uolũt, Herationtis filius Epheſius, circa LXIX. *olympiadem clarus eſt habitus. Fuit autem ultra cæteros alto animo & contemnente omnes, ut ex ipſo eius opere oſtenditur, ubi ait, Multa peritia mentem non decet. Heſiodum ſiquidem docuit & Pythagoram, rurſusq; Xenophontem atq; Hecatæum. Nam licere ſcire ſapientem ſententiam qua gubernantur omnia per omnia. Homerumq; dicebat dignum qui ex certaminibus eijceretur, colaphisq; cæderetur, Archilochumq; ſimiliter. Dicebat autem & iniuriam extinguere oportere magis quàm incendium, plebemq; pro lege non ſecus ac pro muro pugnare. Acriter autem Epheſios carpit, quòd amicum ſuum Hermodorum eiecerant, dicens; Merentur Epheſij omnes adulti mori, impu-*

beribusq;

beribuſq; urbem derelinquere, quoniam Hermodorum ſui præſtantiſsimum expluerunt dicentes, noſtrum nemo inæqualis ſit, quoniam ſi quis erit talis, alibiq; & cum alijs. Cum autem rogaretur à ciuibus ut leges eis poneret, contempſit, quòd iam ciuitas peßima conſuetudine imbuta eſſet. Secedens uerò ad phanum Dianæ cum filijs ludebat. Circunſtantibus autem Epheſijs, quid, inquit, miramini ò perditi, non'ne præſtat iſthuc facere, quàm uobiſcum remp. adminiſtrare? tandem hominum odio ſeceßit, uitamq; in montibus ducebat, olera ac herbas comedens. Atqui ob eam cauſam morbo aquæ intercutis arreptus ad urbem deſcendit, medicosq; per ænigmata ſciſcitabatur, an poſſent ex imbre ſiccitatem facere. Illis non intelligentibus, ſeipſum boum ſtabulo includens, & fimo bubulo obruens, eo calore arbitrabatur noxium ac exundantem humorem exhaurire poſſe. Vbi uerò ne ſic quidem aliquid proficere conſpexerat, moritur L X. ætatis agens annum: eſtq; in ipſum noſtrum ſic habens epigramma,

Πολλάκις Ἡράκλειτον ἐθαύμασα, πῶς ποτὲ τὸ ζῆν
  ὧ δε διαντλήσας δύσμορος, εἶτ᾽ ἔθανεν.
Σῶμα δὲ ἀρδεύσασα κακὴ νόσος ὕδατι φέγγος
  Ἔσβεσεν ἐκ βλεφάρων, καὶ σκότον ἤγαγετο. hoc eſt,

Mecum ego Heraclitum mirabar ſæpe, quòd olim
  Sic uitam infelix hauſit, & inde obijt.
Nam malus oſſa rigans, & aquoſus corpora languor
  Extincto inuexit lumine mox tenebras.

Hermippus autem refert illum medicis dixiſſe, Num poſſit quiſpiam preßis inteſtinis humorem exhaurire, negantibus autem ſeipſum ſolis obieciſſe radijs, ac iußiſſe pueris boum fimo ſe oblinere, eo calore maceratum poſtridie obijſſe diem, ſepultumq; in foro fuiſſe. Neanthes uerò Cyzice

zicenus ait, illum fimo bubulo cùm ſe eximere non poſſet, ita perſtitiſſe, atq; ob eam mutationem ignotum à canibus diſcerptum eſſe. Fuit autem à puero non paruæ admirationi, & cùm eſſet iuuenis, nihil ſe dicebat ſcire. Vbi uerò ad uirilitatis annos euaſerat, nihil ignorare. Neminem quidem audiuit, uerùm ſemet inueſtigandæ ueritati dediſſe, omniaq; ex ſemetipſo didiciſſe ait. Sotion autem quoſdam dixiſſe refert Xenophanis illum fuiſſe auditorem, Ariſtonemq; in libro de Heraclito dicere, aquæ intercutis illum curatum ægritudine, morbo alio uitam finiſſe. Ei opinioni & Hippobotus accedit. Eius uerò qui legitur liber, generaliter quidem de natura eſt, cæterũ treis in partes ſcinditur. Namq; & de uniuerſo, & de repub. & de theologia diſſerit. Illum uerò in templo Dianæ depoſuit, ut quidam putant de induſtria obſcurius ſcriptum, ut ſoli eruditi illum legerent, ne ſi à uulgo paſſim legeretur, cõtemptibilis eſſet. Hunc uerò & Timon deſcripſit, appellans maledicum & turbæ infeſtum, Theophraſtus illum atra bile laborantem, alia ſemiperfecta, alia aliter ſcripſiſſe refert. Eius alti animi ſignum Antiſthenes in ſucceſſionibus id aſſerit, quòd fratri conceſſerit regnum. Tantum uerò gloriæ promeruit ipſius liber, ut ſectatores habuerit qui appellarentur Heraclitij. Sunt autem iſta quæ illi ſummatim uiſa ſunt: Ex igne cuncta conſtare in eumq; reſolui omnia. Fato omnia fieri, & ex conuerſione contraria quæ ſint, omnia congruere & cooptari. Animarũ item & dæmonũ plena eſſe omnia. Dixit & de his quæ in mundo contingunt uarijs mutationibus iſta: Solis eam eſſe magnitudinem quæ cernitur oculis. Dicitur & id de animæ ſenſiſſe natura, nunquam illã reperiri poſſe, quantalibet quis uiæ conficiat ſpatia, adeò profundã eius eſſe rationem. Opinionem ſiue æſtimatio

mationem ſacrum morbum appellabat, aſpectumq́; mẽtiri. Lucidè quidem interdum & apertè in ſuo opere loquitur, & ut tardiſſimo cuiq́; facilis ad intelligendum ſit. Breuitas quoq; & interpretationis grauitas incomparabilis eſt. Iam uerò per partes digeſta ſic ſe habent eius decreta. Ignem elementum eſſe dicit, igniſq́; uiciſsitudinẽ tum raritate, tum denſitate conſtare, quæ fiunt omnia. Apertè uerò nihil explicat, fieriq́; omnia per contrarietatẽ, & fluminis in morẽ uniuerſa decurrere, finitumq́; eſſe hoc uniuerſum, & unum eſſe mundum, eumq́; ex igne naſci, & rurſus per quoſdam ambitus per uices hoc omne ſeculum igneſcere. Id autẽ fato fieri. Ex his uerò quæ contraria ſunt, id quidẽ quod ad generationẽ adducat uocari bellũ & contentionẽ: quod autẽ ad incenſionem, concordiam & pacem. Mutationem quoq; uiam eſſe ſupra infraq́; ducentẽ, ſecundum quam fieri mundum arbitratur. Denſatum quippe ignem liqueſcere, conſtantemq́; aquã fieri, concretã uerò aquam in humum uerti, idq́; inter inferiora adeſſe. Humum ipſam denuo effundi, atq; ex ea fieri humorem. Ex eo autem reliqua ferme omnia, ad euaporationem eam referens quæ ex mari fit, ipſamq́; ad ſuperiora uiã eſſe. Porrò euaporationes ex terra fieri & mari, alias quidem perſpicuas & liquidas, alias uerò tenebroſas. A' liquidioribus ignem, à reliquis humorem incrementa capere. Aërem uerò cuiuſmodi ſit non ſignificat, eſſe tamen ſcaphas per concauum ad nos cõuerſas, in quibus conuenientes euaporationes liquidas reddere flãmas quæ ſint ſydera dicit. Eſſe autem lucidiſſimam calidiſſimamq́; ſolis flammam, namq; aſtra cætera remotiora eſſe, neque adeò terræ uicina, atq; ideo minus lucere minuſq; calefacere. Lunam quæ terræ uicinor ſit, non per liquidum locum deferri. Solẽ in ſuo ſplendore, nulli admixtioni

obnoxium durare, certis à nobis ſpatijs menſuriſq; diſtantem. Ex eo igitur magis caleſcere, atq; illuſtrare. Deficere item ſolem ac lunam cùm ſcaphæ ad ſuperiora uertuntur, menſtruaſq; figuras lunæ fieri, dum in illam ſenſim uertitur ſcapha. Diem item ac noctem & menſes & annos aniq; ſtatuta tempora, pluuias & uentos & his ſimilia ſecundum euaporationes uarias fieri. Nam liquidam euaporationē in ſolis circulo inflammatā diem facere, contrariā uerò ubi obtinuerit efficere noctem, atq; ex lumine calorē augeri, æſtatemq; perficere, ex tenebris humorem abundare, unde hyems oriatur. In hunc modum & de cauſis cæteris diſputat. Enimuero de terra cuiuſmodi ſit, penitus tacet, ac de ſcaphis. Itidem iſta eius dogmata fuere. Porrò quod ad Socratem attinet, quæ nam eius de illo ſententia fuerit, cùm eius legiſſet librum ab Euripide ſibi delatum, ut Ariſton ait, diximus cùm de Socrate loqueremur. Seleucus tamen grammaticus ait Crotoniatem quendam in eo, quem Catacolymbitem inſcripſit libro, tradere Cratem quendam hunc librum primo Græcis inuexiſſe, ac dixiſſe, librum ipſum Delio aliquo indigere natatore, qui in illo non ſuffocaretur. Inſcribunt illum pleriq; muſas, alij, de natura. Diodorus uerò, gubernaculum exploratum certumq; ad libram uitæ, quidam ſententiam morum, unius omnium inſtituti ornamentum. Aiunt illum cùm rogaretur, cur taceret, dixiſſe ut uos loquamini. Eius frui cōtubernio et Darius optauit, ſcripſitq; ad illum ita:

REX DARIVS HISTASPIS FIlius Heraclitum Epheſium ſapientem uirum ſalutat.

LIBRVM *de natura ſcripſiſti obſcurū, difficilemq; in pleriſq;, qui ſi ad uerbum exponatur, uim quandā ſpeculationis*

lationis cõtinere uidetur, mundi totius, & quæ in eo fiunt omnium, quæ quidem ſunt in diuino motu conſtituta, in quibus plurimi hæſerunt, adeò ut & qui complura legerunt ambigant, cùm rectè abs te narratio conſcripta uideatur. Rex igitur Darius Hiſtaſpis filius auditor eſſe tuus cupit, particepsq; Græcæ eruditionis fieri. Venias itaq; quàm primùm ad conſpectum meum ac regiam domum. Græci enim ut plurimum ſapientibus uiris obſeruandis minus dediti, aſpernantur ea quæ ab his rectè fuerint elucubrata, tametſi eiuſmodi ſint ut eruditione & grauitate non careãt. Apud me autem aderit tibi omnis honor, primatusq; omnis quotidieq; ſolicita obſeruatio, & grata collocutio, uitaq; tuis moribus probabilis. Vale. His ille ita reſpondit:

HERACLITVS EPHESIVS REGI Dario Hiſtaſpis filio S.

QVOTQVOT mortales in terris uiuunt à ueritate ac iuſtitia abſtinẽt, auaritiæ autẽ & inani gloriæ inexplebiliter intẽdũt, perditæ demẽtiæ cauſa. Ego autẽ omnis immemor nequitiæ, faſtidiumq; deuitans omnis inuidiæ domeſticæ, quæ ſplendorẽ comitari ſolet, nunquã in Perſarũ ſolum aduenirẽ paucis cõtentus, quæ ſunt ſecundũ meã ſententiam. Huiuſmodi ille & aduerſus regem fuit. Demetrius autẽ in æquiuocis ipſum & Athenienſes aſpernatum ait, apud quos magna de illo erat opinio, & cũ Epheſijs eſſet contẽptui, nuſquã alibi maluiſſe conuerſari. Meminit illius Demetrius quoq; Phalereus in Socratis defẽuſione, plurimiq; fuere qui illius exponerẽt librũ, quippe et Antiſthenes & Heraclides Põtic. & Sphærus Stoic. Pauſanias præterea q ἡρακλειτιστής appellatus eſt. Nicomedes quoq; ac Dionyſius, & ex grãmaticis Diodorus, qui opus illud nõ de natura, ſed de rep. dixit diſſerere. Nã quæ de natura diſſerit, in

exempli ſpeciem inſerta illic eſſe. Hieronymus autem Scythinum quendam iamborum poëtam in illius librum metro iocari, illumq́; euertere, dixit. Multa autem epigrammata in ipſum feruntur, cuiuſmodi ſunt hæc:

Ἡράκλειτος ἐγὼ, τί μ' ὦ κάτω ἕλκετ' ἄμουσοι;
Οὐχ ὑμῖν ἐπόνουν, τοῖς δ' ἔμ' ἐπισταμένοις.
Εἷς ἐμοὶ ἄνθρωπος τρισμύριοι, οἱ δ' ἀνάριθμοι
Οὐδεὶς ταῦτ' αὐδῶ καὶ παρὰ Περσεφόνῃ. *hoc eſt,*

Sum Heraclitus ego, quid me uexatis inepti?
Non uos, ſed doctos tam graue quærit opus.
Vnus homo eſt nobis id quod ter mille, ſed unus
Vix ſunt innumeri, & manibus hæc recito.

Item aliud in hanc ſententiam,

Μὴ ταχὺς Ἡρακλείτου ἐπ' ὀμφαλὸν εἴλεο βίβλον
Τοὐφεσίου μάλα τοι δύσβατος ἀτραπιτός,
Ὄρφνη καὶ σκότος ἐστὶν ἀλάμπετον, ἢν δέ σε μύστης
Εἰσαγάγῃ, φανεροῦ λαμπρότερ' ἠελίου. *hoc eſt,*

Noli Heraclitum rabido percurrere curſu,
Eſt uia difficilis, luce papyrus eget.
In ſua ſi doctus te duxerit atria uates,
Cuncta uidebuntur lucidiora die.

Quinq́; autē Heracliti fuere. Primus hic ipſe. Secundus poëta lyricus, cuius eſt illa duodecim deorum laus. Tertius elegiæ poëta Halicarnaſſeus, in quē Callimachus ſic ſcripſit,

Εἶπέ τις Ἡράκλειτε τεὸν μόρον, ἐς δέ με δάκρυ
Ἤγαγεν, ἐμνήσθην δ' ὁσσάκις ἀμφότεροι,
Ἥλιον ἐν λέσχῃ κατεδύσαμεν, ἀλλὰ σὺ μέν που
Ξεῖν' Ἁλικαρνασσεῦ τετράπαλαι σποδιή.
Αἱ δὲ τεαὶ ζώουσιν ἀηδόνες, ᾗσιν ὁ πάντων
Ἁρπακτὴς Ἀΐδης οὐκ ἐπὶ χεῖρα βαλεῖ. *hoc eſt,*

Heraclite mihi quidam tua funera dixit,

Et ſubitò lacrymis immaduere genæ.
Cùm nemini longos quoties conſumpſimus ambo
Soles, miſcentes ſeria multa iocis.
Puluis at es tenuis nunc hoſpes: ſed tua muſa
Viuit, Plutonis nec timet illa manus.

*Quartus Leſbius qui Macedonũ ſcripſit hiſtoriam. Quintus ex induſtria*ridiculus, qui ex cytharæ pulſu tranſiuit ad ſpeciem.* *σποδογελοῖος,

XENOPHANES.

XEnophanes Dexij, ſiue ut Apollodorus ait, Orthomenis filius Colophonius, à Timone laudatur, ubi ait:
Ξεινοφάνην ὑπάτυφον, ὁ μηροπάτην, ἐπικόπτην. hoc eſt,
Xenophonem ſubacerbum, & Homeri nobile flagrum.
*Pulſus autem patria in Zancla Siciliæ moratus eſt, atq; Catanæ. Sunt qui neminem audiſſe dicant, neq; deſunt qui Botonis Athenienſis auditorem fuiſſe aſſeuerent. Alij Archelaum audiſſe, atq; ut Sotion ait, Anaximandri ætate uixit. Scripſit autem uerſus, elegias & iambos contra Heſiodum atq; Homerum, ſubſannans ea quæ de Dijs dixere, ipſe quoq; ſua*reſarciebat poëmata. Thaletis ac Pythagoræ opinionibus contraria ſenſiſſe fertur, Epimenidemq́; ſugillaſſe. Fuit autem & longæuus maximè, ſicuti & ipſe quodam in loco teſtatur, dicens ſeptuaginta ſeptem annos ſe à patria peregrinatum eſſe, cùm tum uigintiquinq; eſſet annorum. Ait autem quatuor eſſe omnium rerum elementa, infinitosq́; mundos, neq; uariabiles, nubes conſiſtere cùm ſolis uapor ſurſum fertur, eaſq́; in aërem cogi. Dei ſubſtantiam rotundam eſſe, & globoſam, nihilq́; cum hominibus habere commune, totum cernere, totumq́; audire, non tamen reſpirare, ſimulq́; eſſe omnia, mentem, prudentiam,* *ἐῤῥαψῴδει.

æternitatem. Primusq́; *definiuit omne quod ſiat corruptioni obnoxium eſſe.* Animamq́; *eſſe ſpiritum ait, & plurima deteriora mente eſſe.* Tyrannis *congrediendum aut minimè aut ſuauiſsimè.* Empedocle *autem dicente, difficile inueniri iuuenem poſſe ſapientem, rectè inquit.* Nam *ſapiens ſit neceſſe eſt, qui norit explorare ſapientem.* Omnia *incomprehenſibilia eſſe primum hunc dixiſſe,* Sotion *autor eſt, ſed fallitur.* Scripſit *autem de* Colophonis *conditione, & de* Italica *in* Eleam *colonia uerſus ad duo millia.* Claruit *circa ſexageſimā olympiadem.* Refert Demetrius Phalereus *in libro de ſenectute,* Panætiusq́; Stoicus *in libro de tranquillitate filios illum ſuos proprijs ſepeliſſe manibus, ſicuti &* Anaxagoram. Videtur *autem à* Pythagoricis Parmeniſco & Oreſtade, *ut* Phauorinus *in primo commentariorum ait, defeciſſe.* Fuit *autem & alius* Xenophanes *poëta* Iambicus *ex* Leſbo. Atq; *hi quidem quos commemorauimus ſparſim.*

PARMENIDES.

PArmenides Pyretis *filius,* Eleates, Xenophanis *auditor fuit, tametſi eum* Theophraſtus *in epitome* Anaximandrum *audiſſe tradat.* Licet *autem* Xenophanis *auditor fuerit, ſecutus tamen illum non eſt, adiunctus eſt et* Ameniæ & Diochætæ Pythagorico, *ut* Sotion *ait, pauperi illi quidem, ſed honeſto ſanè uiro ac bono, quem etiam ob hoc potius ſecutus eſt, ac uita functo ſacellum ædificauit.* Cùm & *genere & opibus illuſtris eſſet, tamen ab* Amenia *non à* Xenophane *ad quietam uitam inductus eſt.* Primus *hic terram globoſam dixit, ac rotundam, et in medio ſitam.* Duoq́; *eſſe elementa, ignem & terram, illum opificis, hanc materiæ tenere ordinem.* Generationem *item hominum ex ſole primū eſſe ortam.* Solem *ipſum calidum eſſe atq; frigidum, ex quibus*

bus conſtant omnia. Animam ac mentem idem eſſe, ſicuti & Theopbraſtus in phyſicis meminit, cùm ferè omnium opiniones exponeret. Vnde quodam in loco ait:

-Χρέω δέ σε πάντα πυθέσθαι
Ἠ μὲν ἀληθείης εὐπειθέος ἀτρεκὲς ἦτορ
Ἠ δὲ βροτῶν δόξας, τῶν οὐκ ἔτι πίστις ἀληθής. *hoc eſt,*
-Velim ſimul omnia noſcas
Aut uerum ſimplex, & pectore ſemper aperto.
Aut malè conſtantis laudem, & ſuffragia uulgi.

Philoſophiam & ipſe carmine expreßit, quemadmodum Heſiodus, & Xenophanes, atq; Empedocles. Iudicium rationis eſſe dixit, ſenſusq; minus eſſe exactos & idoneos ad iudicandum, ait enim:

Μή σε θεὸς πολύπειρον ὁδὸν κατὰ τήνδε βιάσθω,
Νωμᾶν ἄσκοπον ὄμμα, καὶ ἠχήεσσαν ἀκουήν,
Καὶ γλῶσσαν, κρῖναι δ' λόγῳ πολύδηριν ἔλεγχον. *id eſt,*
Nec tibi communis ſenſus perſuadeat unquam
Quicquam ut fallaces oculi, aut ut iudicet auris,
Aut lingua, at ratio dirimat diſcrimina rerum.

Quamobrem & Timon de eo ait:

Παρμενίδου τε βίην μεγαλόφρονα, τὴν πολύδοξον,
Οἷς ῥ' ἐπὶ φαντασίας ἀπάτης ἀνενείκατο ὤσεις. *hoc eſt,*
Parmenidæ ingentes animos, uiresq; potentes
Qui ſenſus uanis ſimulacris fallier inquit.

Floruit autem olympiade XCIX. primusq; animaduertiſſe uidetur eundem eſſe ueſperum atq; luciferum, ut Phauorinus in quinto commentariorum ait, alij Pythagoram dicunt. Negat Callimachus ipſius poëma eſſe. Fertur ciuibus ſuis tuliſſe leges, ut Speuſippus in libro de philoſophis ait. Huius nomine Plato dialogum inſcripſit, uocauitq; Parmenidem, ſiue de ideis. Primus item ſermone interrogaſſe

Achill

Achillem, ut Phauorinus ait in omnimoda hiſtoria. Fuit autem & alius Parmenides orator, qui artem ſcripſit oratoriam.

MELISSVS.

Meliſſus Ithegenis filius Samius, Parmenidis auditor fuit, & cum Heraclito item uenit in colloquium, quo tempore illum etiam ignorantibus commendauit Epheſijs, ſicuti Democritum Hippocrates Abderitis. Fuit autem & ciuilis in primis uir ciuibusq́; maximè acceptus atq; charus. Vnde & præfectus claßis magna uirtutis documenta dedit. Placuit autem ei uniuerſum infinitum eſſe & immutabile, atq; immobile, & unum, ſibiipſi ſimile ac plenum, motumq́; non eſſe, uerum uideri eſſe. De dijs nihil definiẽdum dicebat, neq; enim illorum certam eſſe cognitionem. Floruiſſe circa LXXXIIII. olympiadem Apollodorus refert.

ZENO.

Zeno Eleates Pyreti, ut Apollodorus ait in chronicis, filius. Parmenidem uerò natura quidem Teleutagoræ, adoptione uerò Parmenidis filium dixit. De hoc atq; Meliſſo Timon hæc ait:

Ἀμφοτερογλώσσου τε μέγα σθένος, οὐκ ἀλαπαδνὸν
Ζήνωνος Πλάτων, ἐπιλήπτορος ἠδὲ Μελίσσου
Πολλῶν φαντασμῶν ἐπάνω, παύρων δὲ μὲν εἴσω. i.

Expreßitq́; Plato uires utriuſq; periti
Linguæ Zenonis, iurgatoriſq́; Melißi,
Phantaſias qui aluit paucas, multaſq́; ſubegit.

Enimuero Zeno Parmenidis auditor ac pædica fuit. Fuit autem proceræ ſtaturæ, quemadmodum Plato in Parmenide indicat, idemq́; in Sophiſta ipſum Eleaticum Parmenidem uocat. Inuentorem Dialecticæ, ſicuti & Empedoclem Rhetoricæ, fuiſſe, Ariſtoteles autor eſt. Fuit & in Philoſophia,

phia, & in Repub. uir ſanè nobiliſſimus. Feruntur nempe ipſius uolumina ſapientiæ pleniſſima. Is cùm Nearchū tyrannum, ſeu ut alij uolunt, Diomedontem deijcere ac profligare uoluiſſet, comprehenſus eſt, ut in Satyri epitome ait Heraclides. Quo tempore cùm de conſcijs et armis quæ in Lipara habuit inquireretur, uolens ipſum deſertum deſtitutumq́; oſtendere, omnes illius amicos coniurationis eſſe conſcios dixit, deinde cùm de quibuſdam dixiſſet, quiddam ſibi ad aurem loqui uelle, eam mordicus apprehenſam non antè dimiſit quàm dentibus perforaret, idem agens quod Ariſtogiton tyrannicida. Demetrius uerò in æquiuocis naſum ei præſcidiſſe ait. Porrò Antiſthenes in ſucceſſionibus, illum cùm amicos indicaſſet, rogatum à tyranno, eſſet'ne alius quiſpiam, dixiſſe, tu ciuitatis pernicies, atq; adſtantibus ita loquutum eſſe, admiror equidem ueſtram ignauiam, ſi horum gratia quæ nunc ego tolero, tyranno ſeruire ſuſtinetis. Demum præciſam linguam in ora tyranni conſpuiſſe, ciuesq́; continuo facto impetu lapidibus tyrannum obruiſſe. Hæc omnes ferme ita tradiderunt. Cæterùm Hermippus illum in cauum lapidem iniectum contuſumq́; fuiſſe ait. In hunc autem nos ſic diximus:* *ὅλμον.

Ἤθελες ὦ Ζήνων καλὸν, ἤθελες ἄνδρα τύραννον
  Κτείνας, ἐλκύσαι δουλοσύνας Ἐλέαν.
Ἀλλ᾽ ἐδάμης, δὴ γὰρ σε λαβὼν ὁ τύραννος ἐν ὅλμῳ
  Κόψε, τὶ τοῦτο λέγω; σῶμα γὰρ οὐχὶ δὲ σε. *hoc eſt,*

Fortiter extincto uoluiſti Zeno tyranno
  Triſti Eleam patriam ſeruitio excutere.
Victus es infelix ſæui tamen arte tyranni,
  Arreptum qui te contulit ære cauo.

Præclarus & in cæteris fuit Zeno, maiorumq́; non ſecus atq; Heraclitus quadam animi altitudine contemptor. Nam

& ipſe prius quidem Hylen, poſtea uerò Eleam Phocenſium coloniam, ſuamq́; patriam ciuitatem humilem, bonos tantum uiros nutrire ſolitam, dilexit magis quàm Athenienſium magnificentiam, ad quos rarò proficiſcebatur, domi aßiduè commorans. Hic & Achillem primus oratione compellauit, quamuis Phauorinus Parmenidem & alios complures profert. Placet autem illi mundos eſſe plures, uacuumq́; non eſſe naturam omnium rerum ex calido & frigido aridoq́; & humido fuiſſe profectam, cùm iſta in alterutrum commutentur. Generationem hominum è terra eſſe, animamq́; ita ex his omnibus commixtam quæ prædiximus, ut à nullo eorum plus quàm à cæteris obtineatur. Hunc aiunt cùm maledictis ageretur, indignari ſolitum, cauſantibusq́; quibuſdam dixiſſe, ſi maledicta æquo animo admittam, ne laudes quidem ſentiam. Octo uerò fuiſſe Zenones, cùm de Cittico loqueremur, diximus. Floruit autem olympiadem circiter ſexagiſimam.

LEVCIPPVS.

Leucippus Eleates, ſiue ut alijs placet, Abderites, aut iuxta alios Mileſius, Zenonis auditor fuit. Placebat illi infinita eſſe omnia, & in ſeipſa commutari, atq; uniuerſum iſtud inane eſſe plenũq́; corporibus, mundosq́; fieri corporibus in hoc inane incidentibus, & in ſe inuicem implicatis, atq; ex motu ſecundum illorum incrementa naturam ſyderum fieri. Solem in circo maiori ſecundum lunam ferri, terram uehi, ac circa medium uerti, figuramq́; illius tympano ſimilem. Primus hic atomos principia ſubiecit. Summatim iſta illi uiſa ſunt, ſed ſunt explicanda per partes. Vniuerſum quidem, ut diximus, infinitum ait. Huius partem plenam eſſe, partem inanem, & elementa ait, mundosq́; ex eis infinitos eſſe, & in illa dilabi atq; diſſolui. Sicut autem fieri

mund

mundos ex infinito per abſciſionem, multa corpora figuris omnigena in magnum uacuum ferri, eaq; in unum coacta, unam uertiginẽ efficere, ſecundum quam offendere, ac circumuolui modis omnibus, atq; ita diſcerni, ut ſeorſum ſimilia quæ ſunt ſui ſimilia petant. Cæterùm æquilibra cùm ob multitudinem minimè iam circumferri poſsint, exilia quidẽ ad exterius uacuũ contendere ſic ordinante natura, cætera ſubſidere & innexa atq; in ſe implicata inuicem concurrere, atq; ea concurſione prius quandam concretionẽ efficere rotundam. Hanc autem ueluti membranam ſubſiſtere, continentem in ſe omnigena corpora, quæ dum ſecundum medij reluctationem circumuoluuntur tenuem per gyrum membranulã fieri iuxta uertiginis tractũ corporibus perpetuis ſemper confluentibus, atq; ita fieri terram, manentibus quæ ſemel in medium iniecta erant, ipſumq; rurſus continentem membranæ inſtar augeri iuxta externorum influentiam corporum, et cum uertigine fertur, quæcunq; attigerit ea acquirere. Ex his quædam complicata concretionem facere, primò quidem humidã ac luteã, exiccata et circumacta cum totius uertigine: deinde incenſa et ignita ſyderũ efficere naturam, eſſeq; ſolis circulum extimum. Lunæ uerò terræ proximum, cæteris in medio horum poſitis, ac ſydera quidem omnia ob celeritatem motus igneſcere, ſolem uerò inflammari à ſyderibus, lunam paululum ex igne ſibi uſurpare, ſolem lunamq; deficere, quòd terra ad meridiem uergat, quæ ad ſeptentrionem ſunt, niuibus conſpergantur, & pruinis algeant, in glaciemq; concreſcant. Solem quidem rarò deficere, lunam uerò perpetuò, quòd ſint impares eorum circuli. Enimuero ut generatio, ita et incrementa mundi eſſe, & diminutiones, & corruptiones ex quadam neceſſitate, quæ cuiuſmodi ſit, ipſe exponit ac diſſerit.*

*συστήμα.

Democ

Sotion in ſucceßionibus, Platonis quoq; auditorem fuiße ſcribit. Nam cùm annum uigeſimum tertium ætatis ageret, ſummoq; inter paupertatis anguſtias diſcendi ſtudio flagraret, Socraticorum gloria percitum Athenas cõtendiſſe cum Theomedonte medico, à quo & nutriri ſolitũ, nec defuerunt qui dicerent ipſius dilitias fuiſſe. Deuectus autẽ in Pireum Athenas quotidie aſcendebat, ibiq; cùm Sophiſtas audißet, ad portum regrediebatur. Duos autem ibi menſes moratus domum reuertitur. Vnde rurſus amicorum largitate ſuffultus in Aegyptum cum Chryſippo medico profectus eſt, commendatitias ab Ageſilao literas ad Nectanabin ferens, à quo & ſacerdotibus commendatus eſt. Ibi annum unum & menſes quatuor moratus mento attonſo atque ſupercilio, octo annorum hiſtoriam, ſecundum quoſdam, conſcripſit. Inde iam Cyzici atque in Propontide Phantus Mauſolum itidem uiſere uoluit. Tum uerò Athenas redijt, habens ſecum diſcipulos plurimos, contriſtandi, ut quidã uolunt, Platonis gratia, quòd is ab initio illum ab ſe dimiſerat. Sunt qui dicãt conuiuium Platoni celebranti ipſum adſtantibus plurimis, hemicyclium in accubitum introduxiße. Enimuerò Nicomachus Ariſtotelis filius illum ait uoluptatem bonum dicere. Exceptus autem in patria magno cum honore eſt, cuius rei indicio eſt honorificũ de illo factum decretũ. Apud Græcos quoq; clarißimus fuit, ciuibusq; ſuis leges conſcripſit, ut Hermippus in IIII. de ſeptem ſapientibus libro refert. Scripſit autẽ de aſtrologia & de geometria, & de alijs quibuſdam inſignia opuſcula. Tres autem habuit filias, Actidem, Philtidem, Delphidem. Refert Eratoſthenes in libris ad Hecatonẽ, ipſum & Cyniaorum dialogos cõpoſuiße, alij Aegyptios lingua ſua illos conſcripſiſſe

pſiſſe. Hunc uerò traductos Græcis edidiſſe tradunt. Eius Chryſippus Erinei filius Cnidius auditor fuit, in his quæ de dijs, de mundo, de cœleſtibus docentur. In medicina uerò Philiſtione Siculo præceptore uſus eſt. Reliquit autem & commentaria pulcherrima & eruditionis plena. Huius filius Ariſtagoras fuit, cuius Chryſippus Aethlij diſcipulus fuit, cuius feruntur modi illi ad uidendas ſpeculationes naturales quæ in mentem eius uenerant acommodati. Fuerunt autem Eudoxi tres: Primus hic ipſe: Secundus Rhodus hiſtoriarum ſcriptor: Tertius Siculus Agathoclis filius, poëta comicus, qui ter urbana uicit certamina, quinquiesq́; Lenaica, ut Apollodorus in chronicis ait. Inuenimus & alium medicum Cnidium, quem ait Eudoxus in terræ ambitu, ſemper admonere ſolitum articulosq́ continua agitatione exercendos, ſenſusq́; ſimiliter. Idem uerò refert Eudoxum Cnidium circa centeſimam & tertiam olympiadem claruiſſe, atq; lineas curuas reperiſſe. Moritur autem tertium & quinquageſimum agens annum. Cùm uerò adhuc in Aegypto moraretur cùm Iconuphy Heliopolitano Apis illius pallium lingere uiſus eſt. Celebrem ergo illum fore nec longæuum ex eo oſtento ſacerdotes dixere, ut Phauorinus in commentarijs refert. Sic autem ſe habet carmen quod in eum ſcripſimus:

Ἐν Μέμφει λόγος ἐςὶ προμαθεῖν τὴν ἰδίην εὔδοξον ποτὲ μοῖραν, παρὰ τοῦ καλλίκερω ταύρου: κοὐδὲν ἔλεξε, βοὶ γὰρ πόθεν λόγος; φύσις οὐκ ἔδωκεν μόσχῳ λάλον ἄπιδι ςόμα. παρὰ δὲ αὐτὸν λέχριος ςὰς ἐλιχμήσατο ςολὴν, προφανῶς τοῦτο διδάσκων ἀποδύσῃ βιοτὴν, ὅσον οὔπω. διὸ καὶ οἱ ταχέως ἦλθε μόρος, δεκάκις πέντε ἐπὶ τρεῖς εἰσιδόντι πλειάδας. i.

Fama eſt Eudoxum quondam in Memphi fatum ſuum ſciſcitatum, à pulchrè cornuto boue. Neq; illi reſpondit

A quicq

quicquam. Nam unde ſermo boui contigiſſet? Siquidem Apidi uitulo os loquax non dedit natura, uerùm obliquus cùm ſtaret, ueſtem lambebat, hoc apertè innuens, illam propediem uita exceſſurum: quare & breui poſtea mors hominem inuaſit, cùm nimirum decies quinq; ſuper tres uixiſſet annos. Hunc pro Eudoxo ἔνδοξον *ob famæ claritatem gloriamq́; appellabant. Quoniam ergo de nobilibus Pythagoricis diximus, nunc iam ſparſim, ut aiunt, de claris quibuſdam philoſophis loquamur, ac primùm de Heraclito dicendum.*

DIOGENIS LAERTII DE PHILOSOPHORUM UITA, *Liber Nonus.*

HERACLITVS EPHESIVS.

H*Eraclitus Blyſonis, ſiue ut quidam uolũt, Herationtis filius Epheſius, circa* LXIX. *olympiadem clarus eſt habitus. Fuit autem ultra cæteros alto animo & contemnente omnes, ut ex ipſo eius opere oſtenditur, ubi ait, Multa peritia mentem non decet. Heſiodum ſiquidem docuit & Pythagoram, rurſusq́; Xenophontem atq; Hecatæum. Nam licere ſcire ſapientem ſententiam qua gubernantur omnia per omnia. Homerumq́; dicebat dignum qui ex certaminibus eijceretur, colaphiſq́; cæderetur, Archilochumq́; ſimiliter. Dicebat autem & iniuriam extinguere oportere magis quàm incendium, plebemq́; pro lege non ſecus ac pro muro pugnare. Acriter autem Epheſios carpit, quòd amicum ſuum Hermodorum eiecerant, dicens; Merentur Epheſij omnes adulti mori, impuberibusq́;*

beribusq́; urbem derelinquere, quoniam Hermodorum ſui præſtantiſſimum expluerunt dicentes, noſtrum nemo inæqualis ſit, quoniam ſi quis erit talis, alibiq́; & cum alijs. Cum autem rogaretur à ciuibus ut leges eis poneret, contempſit, quòd iam ciuitas peſſima conſuetudine imbuta eſſet. Secedens uerò ad phanum Dianæ cum filijs ludebat. Circunſtantibus autem Epheſijs, quid, inquit, miramini ò perditi, non'ne præſtat iſthuc facere, quàm uobiſcum remp. adminiſtrare? tandem hominum odio ſeceſſit, uitamq́; in montibus ducebat, olera ac herbas comedens. Atqui ob eam cauſam morbo aquæ intercutis arreptus ad urbem deſcendit, medicosq́; per ænigmata ſciſcitabatur, an poſſent ex imbre ſiccitatem facere. Illis non intelligentibus, ſeipſum boum ſtabulo includens, & fimo bubulo obruens, eo calore arbitrabatur noxium ac exundantem humorem exhaurire poſſe. Vbi uerò ne ſic quidem aliquid proficere conſpexerat, moritur LX. ætatis agens annum: eſtq́; in ipſum noſtrum ſic habens epigramma,

Πολλάκις Ἡράκλειτον ἐθαύμασα, πῶς ποτὲ τὸ ζῆν
ὧ δε διαντλήσας δύσμορος, εἶτ᾽ ἔθανεν.
Σῶμα δὲ ἀρδεύσασα κακὴ νόσος ὕδατι φέγγος
Ἔσβεσεν ἐκ βλεφάρων, καὶ σκότον ἤγαγετο. *hoc eſt,*

Mecum ego Heraclitum mirabar ſæpe, quòd olim
Sic uitam infelix hauſit, & inde obijt.
Nam malus oſſa rigans, & aquoſus corpora languor
Extincto inuexit lumine mox tenebras.

Hermippus autem refert illum medicis dixiſſe, Num poſſit quiſpiam preſſis inteſtinis humorem exhaurire, negantibus autem ſeipſum ſolis obieciſſe radijs, ac iuſſiſſe pueris boum fimo ſe oblinere, eo calore meceratum poſtridie obijſſe diem, ſepultumq́; in foro fuiſſe. Neanthes uerò Cy-

zicenus ait, illum fimo bubulo cùm ſe eximere non poſſet, ita perſtitiſſe, atq; ob eam mutationem ignotum à canibus diſcerptum eſſe. Fuit autem à puero non paruæ admirationi, & cùm eſſet iuuenis, nihil ſe dicebat ſcire. Vbi uerò ad uirilitatis annos euaſerat, nihil ignorare. Neminem quidem audiuit, uerùm ſemet inueſtigandæ ueritati dediſſe, omniaq; ex ſemetipſo didiciſſe ait. Sotion autem quoſdam dixiſſe refert Xenophanis illum fuiſſe auditorem, Ariſtonemq; in libro de Heraclito dicere, aquæ intercutis illum curatum ægritudine, morbo alio uitam finiſſe. Ei opinioni & Hippobotus accedit. Eius uerò qui legitur liber, generaliter quidem de natura eſt, cæterũ treis in partes ſcinditur. Namq; & de uniuerſo, & de repub. & de theologia diſſerit. Illum uerò in templo Dianæ depoſuit, ut quidam putant de induſtria obſcurius ſcriptum, ut ſoli eruditi illum legerent, ne ſi à uulgo paſſim legeretur, cõtemptibilis eſſet. Hunc uerò & Timon deſcripſit, appellans maledicum & turbæ infeſtum, Theophraſtus illum atra bile laborantem, alia ſemiperfecta, alia aliter ſcripſiſſe refert. Eius alti animi ſignum Antiſthenes in ſucceßionibus id aſſerit, quòd fratri conceſſerit regnum. Tantum uerò gloriæ promeruit ipſius liber, ut ſectatores habuerit qui appellarentur Heraclitij. Sunt autem iſta quæ illi ſummatim uiſa ſunt: Ex igne cuncta conſtare in eumq; reſolui omnia. Fato omnia fieri, & ex conuerſione contraria quæ ſint, omnia congruere & cooptari. Animarũ item & dæmonũ plena eſſe omnia. Dixit & de his quæ in mundo contingunt uarijs mutationibus iſta: Solis eam eſſe magnitudinem quæ cernitur oculis. Dicitur & id de animæ ſenſiſſe natura, nunquam illã reperiri poſſe, quantalibet quis uiæ conficiat ſpatia, adeò profundã eius eſſe rationem. Opinionem ſiue æſti

matio

mationem ſacrum morbum appellabat, aſpectumq́; mētiri. Lucide quidem interdum & apertè in ſuo opere loquitur, & ut tardiſsimo cuiq; facilis ad intelligendum ſit. Breuitas quoq; & interpretationis grauitas incomparabilis eſt. Iam uerò per partes digeſta ſic ſe habent eius decreta. Ignem elementum eſſe dicit, ignisq́; uiciſsitudinē tum raritate, tum denſitate conſtare, quæ fiunt omnia. Apertè uerò nihil explicat, fieriq́; omnia per contrarietatē, & fluminis in morē uniuerſa decurrere, finitumq́; eſſe hoc uniuerſum, & unum eſſe mundum, eumq́; ex igne naſci, & rurſus per quoſdam ambitus per uices hoc omne ſeculum igneſcere. Id autē fato fieri. Ex his uerò quæ contraria ſunt, id quidē quod ad generationē adducat uocari bellū & contentionē: quod autē ad incenſionem, concordiam & pacem. Mutationem quoq; uiam eſſe ſupra infraq́; ducentē, ſecundum quam fieri mundum arbitratur. Denſatum quippe ignem liqueſcere, conſtantemq́; aquā fieri, concretā uerò aquam in humum uerti, idq́; inter inferiora adeſſe. Humum ipſam denuo effundi, atq; ex ea fieri humorem. Ex eo autem reliqua ferme omnia, ad euaporationem eam referens quæ ex mari fit, ipſamq́; ad ſuperiora uiā eſſe. Porrò euaporationes ex terra fieri & mari, alias quidem perſpicuas & liquidas, alias uerò tenebroſas. A' liquidioribus ignem, à reliquis humorem incrementa capere. Aërem uerò cuiuſmodi ſit non ſignificat, eſſe tamen ſcaphas per concauum ad nos cōuerſas, in quibus conuenientes euaporationes liquidas reddere flāmas quæ ſint ſydera dicit. Eſſe autem lucidiſsimam calidiſsimamq́; ſolis flammam, namq; aſtra cætera remotiora eſſe, neque adeò terræ uicina, atq; ideo minus lucere minusq́; calefacere. Lunam quæ terræ uicinor ſit, non per liquidum locum deferri. Solē in ſuo ſplendore, nulli admixtioni

obnoxium durare, certis à nobis ſpatijs menſuriſq; diſtantem. Ex eo igitur magis caleſcere, atq; illuſtrare. Deficere item ſolem ac lunam cùm ſcaphæ ad ſuperiora uertuntur, menſtruaſq; figuras lunæ fieri, dum in illam ſenſim uertitur ſcapha. Diem item ac noctem & menſes & annos antiq; ſtatuta tempora, pluuias & uentos & his ſimilia ſecundum euaporationes uarias fieri. Nam liquidam euaporationẽ in ſolis circulo inflammatã diem facere, contrariã uerò ubi obtinuerit efficere noctem, atq; ex lumine calorẽ augeri, æſtatemq; perficere, ex tenebris humorem abundare, unde hyems oriatur. In hunc modum & de cauſis cæteris diſputat. Enimuero de terra cuiuſmodi ſit, penitus tacet, ac de ſcaphis. Itidem iſta eius dogmata fuere. Porrò quod ad Socratem attinet, quæ nam eius de illo ſententia fuerit, cùm eius legiſſet librum ab Euripide ſibi delatum, ut Ariſton ait, diximus cùm de Socrate loqueremur. Seleucus tamen grammaticus ait Crotoniatem quendam in eo, quem Catacolymbitem inſcripſit libro, tradere Cratem quendam hunc librum primo Græcis inuexiſſe, ac dixiſſe, librum ipſum Delio aliquo indigere natatore, qui in illo non ſuffocaretur. Inſcribunt illum pleriq; muſas, alij, de natura. Diodorus uerò, gubernaculum exploratum certumq; ad libram uitæ, quidam ſententiam morum, unius omnium inſtituti ornamentum. Aiunt illum cùm rogaretur, cur taceret, dixiſſe ut uos loquamini. Eius frui cõtubernio et Darius optauit, ſcripſitq; ad illum ita:

REX DARIVS HISTASPIS FIlius Heraclitum Epheſium ſapientem uirum ſalutat.

LIBRVM de natura ſcripſiſti obſcurũ, difficilemq; in pleriſq;, qui ſi ad uerbum exponatur, uim quandã ſpeculationis

lationis cõtinere uidetur, mundi totius, & quæ in eo fiunt omnium, quæ quidem ſunt in diuino motu conſtituta, in quibus plurimi hæſerunt, adeò ut & qui complura legerunt ambigant, cùm recta abs te narratio conſcripta uideatur. Rex igitur Darius Hiſtaſpis filius auditor eſſe tuus cupit, particepsq́; Græcæ eruditionis fieri. Venias itaq; quàm primùm ad conſpectum meum ac regiam domum. Græci enim ut plurimum ſapientibus uiris obſeruandis minus dediti, aſpernantur ea quæ ab his rectè fuerint elucubrata, tametſi eiuſmodi ſint ut eruditione & grauitate non careãt. Apud me autem aderit tibi omnis honor, primatusq́; omnis quotidieq́; ſolicita obſeruatio, & grata collocutio, uitaq́; tuis moribus probabilis. Vale. His ille ita reſpondit:

HERACLITVS EPHESIVS REGI *Dario Hiſtaſpis filio* S.

QVOTQVOT *mortales in terris uiuunt à ueritate ac iuſtitia abſtinẽt, auaritiæ autẽ & inani gloriæ inexplebiliter intẽdũt, perditæ demẽtiæ cauſa. Ego autẽ omnis immemor nequitiæ, faſtidiumq́; deuitans omnis inuidiæ domeſticæ, quæ ſplendorẽ comitari ſolet, nunquã in Perſarũ ſolum aduenirẽ paucis cõtentus, quæ ſunt ſecundũ meã ſententiam. Huiuſmodi ille & aduerſus regem fuit. Demetrius autẽ in æquiuocis ipſum & Athenienſes aſpernatum ait, apud quos magna de illo erat opinio, & cũ Epheſijs eſſet cõteptui, nuſquã alibi maluiſſe conuerſari. Meminit illius Demetrius quoq; Phalereus in Socratis defenſione, plurimiq́; fuere qui illius exponerẽt librũ, quippe et Antiſthenes & Heraclides Põtic. & Sphærus Stoic. Pauſanias præterea q ἡρακλειτιϛὴς appellatus eſt. Nicomedes quoq; ac Dionyſius, & ex grãmaticis Diodorus, qui opus illud nõ de natura, ſed de rep. dixit diſſerere. Nã quæ de natura diſſerit, in*

Et ſubitò lacrymis immaduere genæ.
Cùm nemini longos quoties conſumpſimus ambo
Soles, miſcentes ſeria multa iocis.
Puluis at es tenuis nunc hoſpes: ſed tua muſa
Viuit, Plutonis nec timet illa manus.

Quartus Leſbius qui Macedonũ ſcripſit hiſtoriam. Quintus ex induſtria* ridiculus, qui ex cytharæ pulſu tranſiuit ad ſpeciem. *σποδογελοῖος,

XENOPHANES.

Xenophanes Dexij, ſiue ut Apollodorus ait, Orthomenis filius Colophonius, à Timone laudatur, ubi ait:

Ξεινοφάνην ὑπάτυφον, ὁ μηροπάτην, ἐπικόπτην. hoc eſt,
Xenophonem ſubacerbum, & Homeri nobile flagrum.

Pulſus autem patria in Zancla Siciliæ moratus eſt, atq; Catanæ. Sunt qui neminem audiſſe dicant, neq; deſunt qui Botonis Athenienſis auditorem fuiſſe aſſeuerent. Alij Archelaum audiſſe, atq; ut Sotion ait, Anaximandri ætate uixit. Scripſit autem uerſus, elegias & iambos contra Heſiodum atq; Homerum, ſubſannans ea quæ de Dijs dixere, ipſe quoq; ſua* reſarciebat poëmata. Thaletis ac Pythagoræ opinionibus contraria ſenſiſſe fertur, Epimenidemq; ſugillaſſe. Fuit autem & longæuus maximè, ſicuti & ipſe quodam in loco teſtatur, dicens ſeptuaginta ſeptem annos ſe à patria peregrinatum eſſe, cùm tum uigintiquinq; eſſet annorum. Ait autem quatuor eſſe omnium rerum elementa, infinitosq; mundos, neq; uariabiles, nubes conſiſtere cùm ſolis uapor ſurſum fertur, easq; in aërem cogi. Dei ſubſtantiam rotundam eſſe, & globoſam, nihilq; cum hominibus habere commune, totum cernere, totumq; audire, non tamen reſpirare, ſimulq; eſſe omnia, mentem, prudentiam, *ἐῤῥαψῴδει.

æternitatem. Primuſq́; definiuit omne quod fiat corruptioni obnoxium eſſe. Animamq́; eſſe ſpiritum ait, & plurima deteriora mente eſſe. Tyrannis congrediendum aut minimè aut ſuauiſsimè. Empedocle autem dicente, difficile inueniri iuuenem poſſe ſapientem, rectè inquit. Nam ſapiens ſit neceſſe eſt, qui norit explorare ſapientem. Omnia incomprehenſibilia eſſe primum hunc dixiſſe, Sotion autor eſt, ſed fallitur. Scripſit autem de Colophonis conditione, & de Italica in Eleam colonia uerſus ad duo millia. Claruit circa ſexageſimã olympiadem. Refert Demetrius Phalereus in libro de ſenectute, Panætiusq́; Stoicus in libro de tranquillitate filios illum ſuos proprijs ſepeliſſe manibus, ſicuti & Anaxagoram. Videtur autem à Pythagoricis Parmeniſco & Oreſtade, ut Phauorinus in primo commentariorum ait, defeciſſe. Fuit autem & alius Xenophanes poëta Iambicus ex Leſbo. Atq; hi quidem quos commemorauimus ſparſim.

PARMENIDES.

PArmenides Pyretis filius, Eleates, Xenophanis auditor fuit, tametſi eum Theophraſtus in epitome Anaximandrum audiſſe tradat. Licet autem Xenophanis auditor fuerit, ſecutus tamen illum non eſt, adiunctus eſt et Ameniæ & Diochætæ Pythagorico, ut Sotion ait, pauperi illi quidem, ſed honeſto ſanè uiro ac bono, quem etiam ob hoc potius ſecutus eſt, ac uita functo ſacellum ædificauit. Cùm & genere & opibus illuſtris eſſet, tamen ab Amenia non à Xenophane ad quietam uitam inductus eſt. Primus hic terram globoſam dixit, ac rotundam, et in medio ſitam. Duoq́; eſſe elementa, ignem & terram, illum opificis, hanc materiæ tenere ordinem. Generationem item hominum ex ſole primũ eſſe ortam. Solem ipſum calidum eſſe atq; frigidum, ex quibus

bus conſtant omnia. Animam ac mentem idem eſſe, ſicuti & Theophraſtus in phyſicis meminit, cùm ferè omnium opiniones exponeret. Vnde quodam in loco ait:

–Χρέω δέ σε πάντα πυθέσθαι
Ἠμὲν ἀληθείης εὐπειθέος ἀτρεκὲς ἦτορ
Ἠδὲ βροτῶν δόξας, τῶν οὐκ ἔτι πίστις ἀληθής. *hoc eſt,*
–Velim ſimul omnia noſcas
Aut uerum ſimplex, & pectore ſemper aperto.
Aut malè conſtantis laudem, & ſuffragia uulgi.

Philoſophiam & ipſe carmine expreſſit, quemadmodum Heſiodus, & Xenophanes, atq; Empedocles. Iudicium rationis eſſe dixit, ſenſusq; minus eſſe exactos & idoneos ad iudicandum, aït enim:

Μή σε θεὸς πολύπειρον ὁδὸν κατὰ τήνδε βιάσθω,
Νωμᾶν ἄσκοπον ὄμμα, καὶ ἠχήεσσαν ἀκουήν,
Καὶ γλῶσσαν, κρῖναι δὲ λόγῳ πολύδηριν ἔλεγχον. *id eſt,*
Nec tibi communis ſenſus perſuadeat unquam
Quicquam ut fallaces oculi, aut ut iudicet auris,
Aut lingua, at ratio dirimat diſcrimina rerum.

Quamobrem & Timon de eo ait:

Παρμενίδου τε βίην μεγαλόφρονα, τὴν πολύδοξον,
Οἵς ῥ᾽ ἐπὶ φαντασίας ἀπάτης ἀνενείκατο ὤσεις. *hoc eſt,*
Parmenidæ ingentes animos, uireſq; potentes
Qui ſenſus uanis ſimulacris fallier inquit.

Floruit autem olympiade XCIX. primuſq; animaduertiſſe uidetur eundem eſſe ueſperum atq; luciferum, ut Phauorinus in quinto commentariorum ait, alij Pythagoram dicunt. Negat Callimachus ipſius poëma eſſe. Fertur ciuibus ſuis tuliſſe leges, ut Speuſippus in libro de philoſophis ait. Huius nomine Plato dialogum inſcripſit, uocauitq; Parmenidem, ſiue de ideis. Primus item ſermone interrogaſſe

Achillem, ut Phauorinus ait in omnimoda hiſtoria. Fuit au*tem & alius Parmenides orator, qui artem ſcripſit oratoriam.*

MELISSVS.

MEliſſus Ithegenis filius Samius, Parmenidis auditor fuit, & cum Heraclito item uenit in colloquium, quo tempere illum etiam ignorantibus commendauit Epheſijs, ſicuti Democritum Hippocrates Abderitis. Fuit autem & ciuilis in primis uir ciuibusq; maximè acceptus atq; charus. Vnde & præfectus claſsis magna uirtutis documenta dedit. Placuit autem ei uniuerſum infinitum eſſe & immutabile, atq; immobile, & unum, ſibiipſi ſimile ac plenum, motumq; non eſſe, uerum uideri eſſe. De dijs nihil definiẽdum dicebat, neq; enim illorum certam eſſe cognitionem. Floruiſſe circa LXXXIIII. olympiadem Apollodorus refert.

ZENO.

ZEno Eleates Pyreti, ut Apollodorus ait in chronicis, filius. Parmenidem uerò natura quidem Teleutagoræ, adoptione uerò Parmenidis filium dixit. De hoc atq; Meliſſo Timon hæc ait:

Ἀμφοτερογλώσσου τε μέγα σθένος, οὐκ ἀλαπαδνὸν
Ζήνωνος Πλάτων, ἐπιλήπτορος ἠδὲ Μελίσσου
Πολλῶν φαντασμῶν ἐπάνω, παύρων δὲ μὲν εἴσω. i.
Expreßitq; Plato uires utriuſq; periti
Linguæ Zenonis, iurgatorisq; Melißi,
Phantaſias qui aluit paucas, multasq; ſubegit.

Enimuero Zeno Parmenidis auditor ac pædica fuit. Fuit autem proceræ ſtaturæ, quemadmodum Plato in Parmenide indicat, idemq; in Sophiſta ipſum Eleaticum Parmenidem uocat. Inuentorem Dialecticæ, ſicuti & Empedoclem Rhetoricæ, fuiſſe, Ariſtoteles autor eſt. Fuit & in Philoſophia,

phia, & in Repub. uir ſanè nobiliſſimus. Feruntur nempe ipſius uolumina ſapientiæ pleniſſima. Is cùm Nearchū tyrannum, ſeu ut alij uolunt, Diomedontem deijcere ac profligare uoluiſſet, comprehenſus eſt, ut in Satyri epitome ait Heraclides. Quo tempore cùm de conſcijs et armis quæ in Lipara habuit inquireretur, uolens ipſum deſertum deſtitutumq; oſtendere, omnes illius amicos coniurationis eſſe conſcios dixit, deinde cùm de quibuſdam dixiſſet, quiddam ſibi ad aurem loqui uelle, eam mordicus apprehenſam non antè dimiſit quàm dentibus perforaret, idem agens quod Ariſtogiton tyrannicida. Demetrius uerò in æquiuocis naſum ei præſcidiſſe ait. Porrò Antiſthenes in ſucceſſionibus, illum cùm amicos indicaſſet, rogatum à tyranno, eſſet'ne alius quiſpiam, dixiſſe, tu ciuitatis pernicies, atq; adſtantibus ita loquutum eſſe, admiror equidem ueſtram ignauiam, ſi horum gratia quæ nunc ego tolero, tyranno ſeruire ſuſtinetis. Demum præciſam linguam in ora tyranni conſpuiſſe, ciuesq; continuo facto impetu lapidibus tyrannum obruiſſe. Hæc omnes ferme ita tradiderunt. Cæterùm Hermippus illum in cauum lapidem iniectum contuſumq; fuiſſe ait. In hunc autem nos ſic diximus:*

* ὅλμον.

Ἤθελες ὦ Ζήνων καλὸν, ἤθελες ἄνδρα τύραννον
Κτείνας, ἐλκύσαι δουλοσύνας Ἐλέαν.
Ἀλλ' ἐδάμης, δὴ γάρ σε λαβὼν ὁ τύραννος ἐν ὅλμῳ
Κόψε, τί τοῦτο λέγω; σῶμα γὰρ οὐχὶ δὲ σε. *hoc eſt,*

Fortiter extincto uoluiſti Zeno tyranno
Triſti Eleam patriam ſeruitio excutere.
Victus es infelix ſæui tamen arte tyranni,
Arreptum qui te contulit ære cauo.

Præclarus & in cæteris fuit Zeno, maiorumq; non ſecus atq; Heraclitus quadam animi altitudine contemptor. Nam

& ipſe prius quidem Hylen, poſtea uerò Eleam Phocenſium coloniam, ſuamq́; patriam ciuitatem humilem, bonos tantum uiros nutrire ſolitam, dilexit magis quàm Athenienſium magnificentiam, ad quos rarò proficiſcebatur, domi aßiduè commorans. Hic & Achillem primus oratione compellauit, quamuis Phauorinus Parmenidem & alios complures profert. Placet autem illi mundos eſſe plures, uacuumq́; non eſſe naturam omnium rerum ex calido & frigido aridoq́; & humido fuiſſe profectam, cùm iſta in alterutrum commutentur. Generationem hominum è terra eſſe, animamq́; ita ex his omnibus commixtam quæ prædiximus, ut à nullo eorum plus quàm à cæteris obtineatur. Hunc aiunt cùm maledictis ageretur, indignari ſolitum, cauſantibusq́; quibuſdam dixiſſe, ſi maledicta æquo animo admittam, ne laudes quidem ſentiam. Octo uerò fuiſſe Zenones, cùm de Cittico loqueremur, diximus. Floruit autem olympiadem circiter ſexagiſmam.

LEVCIPPVS.

Leucippus Eleates, ſiue ut alijs placet, Abderites, aut iuxta alios Mileſius, Zenonis auditor fuit. Placebat illi infinita eſſe omnia, & in ſeipſa commutari, atq; uniuerſum iſtud inane eſſe plenũq́; corporibus, mundosq́; fieri corporibus in hoc inane incidentibus, & in ſe inuicem implicatis, atq; ex motu ſecundum illorum incrementa naturam ſyderum fieri. Solem in circo maiori ſecundum lunam ferri, terram uehi, ac circa medium uerti, figuramq́; illius tympano ſimilem. Primus hic atomos principia ſubiecit. Summatim iſta illi uiſa ſunt, ſed ſunt explicanda per partes. Vniuerſum quidem, ut diximus, infinitum ait. Huius partem plenam eſſe, partem inanem, & elementa ait, mundosq́; ex eis infinitos eſſe, & in illa dilabi atq; diſſolui. Sicut autem fieri mund

mundos ex infinito per abſciſionem, multa corpora figuris omnigena in magnum uacuum ferri, eaq; in unum coacta, unam uertiginẽ efficere, ſecundum quam offendere, ac circumuolui modis omnibus, atq; ita diſcerni, ut ſeorſum ſimilia quæ ſunt ſui ſimilia petant. Cæterùm æquilibra cùm ob multitudinem minimè iam circumferri poſſint, exilia quidẽ ad exterius uacuũ contendere ſic ordinante natura, cætera ſubſidere & innexa atq; in ſe implicata inuicem concurrere, atq; ea concurſione prius quandam concretionẽ efficere rotundam. Hanc autem ueluti membranam ſubſiſtere, continentem in ſe omnigena corpora, quæ dum ſecundum medij reluctationem circumuoluuntur tenuem per gyrum membranulã fieri iuxta uertiginis tractũ corporibus perpetuis ſemper confluentibus, atq; ita fieri terram, manentibus quæ ſemel in medium iniecta erant, ipſumq; rurſus continentem membranæ inſtar augeri iuxta externorum influentiam corporum, et cum uertigine fertur, quæcunq; attigerit ea acquirere. Ex his quædam complicata concretionem facere, primò quidem humidã ac lutẽa, exiccata et circumacta cum totius uertigine: deinde incenſa et ignita ſyderũ efficere naturam, eſſeq; ſolis circulum extimum. Lunæ uerò terræ proximum, cæteris in medio horum poſitis, ac ſydera quidem omnia ob celeritatem motus igneſcere, ſolem uerò inflammari à ſyderibus, lunam paululum ex igne ſibi uſurpare, ſolem lunamq; deficere, quòd terra ad meridiem uergat, quæ ad ſeptentrionem ſunt, niuibus conſpergantur, & pruinis algeant, in glaciemq; concreſcant. Solem quidem rarò deficere, lunam uerò perpetuò, quòd ſint impares eorum circuli. Enimuero ut generatio, ita et incrementa mundi eſſe, & diminutiones, & corruptiones ex quadam neceſſitate, quæ cuiuſmodi ſit, ipſe exponit ac diſſerit.*

* σύγκριμα

Democ

DEMOCRITVS.

DEmocritus Hegiſtrati, ſiue ſecundum alios, Athenocriti, uel certè Damaſippi filius, ſiue ut alij putant, Mileſius fuit. Magos autem quoſdam & Chaldæos audiuit Xerxe Rege, patri illius præceptores, quando apud illum hoſpitatus eſt relinquente, ut etiam refert Herodotus, à quibus & Theologiam & Aſtrologiam didicit cùm adhuc puer eſſet. Poſtea uerò Leucippum conuenit, & ſecundum quoſdam Anaxagoram, cùm annis x l. iunior quàm ille eſſet. Refert Phauorinus in omnimoda hiſtoria, Democritum de Anaxagora dixiſſe, nõ illius eſſe quas ſcripſerit de ſole, ac luna opiniones, uerũ illo antiquiores, ipſumq; ſibi eas furatũ eſſe, derogaſſe item ijs quæ de mundi compoſitione & mente dixiſſet, infeſto aduerſus illum animo. Cùm ergo illum improbarit, quo pacto ille eius auditor fuit? Demetrius autem in æquiuocis, & Antiſthenes in ſucceßionibus tradunt, illum in Aegyptum contendiſſe ad ſacerdotes geometriam percepturum, & in Perſidem ad Chaldæos atq; ad rubrum mare. Non defuere qui dicerent & Gymnoſophiſtis in India congreſſum eſſe atq; in Aethiopiam ueniſſe. Cumq; tertius eſſet frater, diuiſiſſe ſubſtantiam, minoremq; portionem, quæ erat in pecunia, ſibi elegiſſe, qua illi in peregrinatione opus erat, hoc illis dolo factum arbitrantibus. Demetrius ipſius partem centum talenta exceßiſſe autor eſt, cumq; illa breui conſumpſiſſe. Adeò uerò ſtudioſum fuiſſe, ut ex uicino hortulo ſibi cellulam ſcligeret, ibiq; ſeipſum includeret, et cùm aliquando ipſius pater bouem ad immolandum adduxiſſet, ibiq; alligaſſet, tandiu hoc ab illo non fuiſſe cognitum, quo ad hunc ille ſacrificij cauſa excitauit ac bouis admonuit. Conſtat, inquit, illum Athenas ueniſſe, atq; ob deſpectum gloriæ

agnoce

agnoſci noluiſſe: & cũ agnouiſſet Socratem ipſum à Socrate fuiſſe ignoratum. Veni enim Athenas, inquit, & me nemo cognouit. Siquidem Platonis illic riuales ſunt, ait Traſyllus: hic profectò obſcurus ac ſine nomine ueniſſet, qui de Oenopidis familia, & Anaxagoras alter colloquio cum Socrate habito de philoſophia, hic, inquit, philoſophus ſimilis eſt quinq; certaminum uictori. Et erat re uera in philoſophia πένταθλος, hoc eſt, quinq; certaminũ. Nãq; naturalia, moralia, mathematica, liberalium diſciplinarum rationes, artiumq́; omnem peritiam callebat. Huius illud eſt, Sermo operis umbra. Porrò Demetrius Phalereus in Socratis defenſione, ne ueniſſe quidem illum Athenas dixit. Id autem profectò maius eſt, ſi quidem tantam contempſit ciuitatẽ. Non enim ex loco gloriam aucupari contendebat, uerùm loco gloriam imponere. Conſtat autem ex ſcriptis eius cuiuſmodi fuerit. Videtur autẽ, ut ait Traſyllus, & Pythagoreorum fuiſſe imitator. Ipſius enim Pythagoræ meminit, illũ ſingulari admiratione proſequutus in æquiuoco opere. Adeò autem uidetur ab illo accepiſſe omnia, ut niſi temporum ratio obſtaret, illum & audiſſe putaretur. Pythagoreorum tamen quempiam audiſſe Glaucus Rheginus, qui eius ſeculo uixit, omnino aſfirmat. Refert autem & Apollodorus Cyzicenus Philolao illum in amicitiam ueniſſe, illoq́; familiariter uſum fuiſſe. Nitebatur autem, ut ait Antiſthenes, etiam uarie probare imaginationes, ſæpe ſolitarius uiuens, atq; etiam ſepulcra incolens, regreſſum ex peregrinatione humilimè uixiſſe ait, quippe qui omnem ſubſtantiam conſumpſerat atq; à Damaſo fratre propter ſummam inopiam nutritũ fuiſſe. Vbi uerò futura quædã prædixerat, ſequensq́; rerum euentus fidem fecerat, diuinis iã honoribus dignus

à pleriſq; iudicatus eſt. Cùm uerò lege cautũ eſſet, ut qui patrimonium conſumpſerat, ſepulcro patrio non dignaretur, eo cognito, ut ait Antiſthenes, ne inuidorum & detrahentium pateret calumniæ, legiſſe illis conſtat magnum Diacoſmũ, quod cunctis illius operibus facilè excellit. Et præterea quingentis talentis honoratum eſſe, neq; id ſolum, uerũ & æreis imaginibus, uitaq; functus publicè ſepultus eſt, cùm uixiſſet ultra centum annos. Cæterùm Demetrius propinquos eius magnum illud opus recitaſſe refert, ſolumq; centum talentis fuiſſe honoratos. Hæc & Hippobotus ait. Porrò Ariſtoxenus in hiſtoricis commentarijs, Platonem Democriti commentaria, quæ colligere potuit, uoluiſſe comburere, uerùm ab Amycla & Clinia Pythagoricis fuiſſe prohibitum, nihil id adferre utilitatis dicentibus. Iam enim eos libros apud pleroſq; ſeruari. Quod item ex eo colligitur, quòd cùm antiquos ferme omnes memorauerit ſapientes Plato, Democriti nuſquam mentionẽ ullam fecerit, ne in eis quidem locis ubi quidpiã contradicendum erat, ſciens & prudens ut intelligi datur, ne contra optimum philoſophorum certamen iniſſe uideretur, quem & Timon laudat, cùm ait:

Οἷον Δημόκριτόν τε περίφρονα ποιμένα μυθῶν
Ἀμφίνοον λέσχην ἃ μετὰ πρώτοισιν ἀνέγνων. *hoc eſt,*

Qualis erat prudens Democritus, autor amœni
Sermonis, lepidiq; ioci, in primiſq; facetus.

Erat autẽ ut ipſe in paruo Diacoſmo refert, iuuenis eo tẽpore quo iam ſenior uiuebat Anaxagoras, illo minor natu annis XL. Paruum uerò illum Diacoſmum à ſe compoſitum refert anno poſt Troiæ excidium quingẽteſimo trigeſimo. Vixit, ut ait Apollodorus in chronicis, olympiade LXXX. ut autẽ Thraſyllus in eo libro, qui inſcribitur de legẽdis Democriti libris, memorat, LXXVII. anno ma-

ior natu quàm Socrates, ætate nimirum Archelai Anaxagoræ diſcipuli atque Oenopidæ. Nanque & huius mentionem facit. Meminit item & opinionis Parmenidis ac Zenonis. De uno ut maximè ſua ætate claro, & Abderite Protagora, qui omnium cõſenſu Socratis æqualis fuit. Refert autem Athenodorus in VIII. deambulationum lib. cùm ad illum Hippocrates ueniſſet, iuſsiſſe afferri lac, inſpectoq; lacte dixiſſe, & capellæ primi partus & nigræ eſt. Unde maximum diligentiæ ſuæ miraculum Hippocrati feciſſe. Sed & puellam Hippocratis comitem primo die ita ſalutaſſe, Salue uirgo, poſtridie uerò, ſalue mulier. Fuerat enim puella nocte illa uitiata. Moritur autem Democritus iuxta Hermippum in hunc modum: Cùm iam ex ſenio deficeret, & propinquus uideretur morti, mœrentem ſororẽ, quòd ille in celebritate Cereris moriturus ipſa deæ uota exoluere nequiret, bono animo eſſe iuſsit, panesq́; calidos ſibi quotidie afferre, eos igitur naribus cùm admouiſſet uiuum ſe dum ea celebritas tranſiret ſeruauit. Ubi uerò dies illi tranſierunt, tres autem erant, quietiſsimè ac minimo dolore concluſit uitam, ut Hipparchus ait, CIX. ætatis anno. Nos ſic de eo luſimus in pammetro,

Καὶ τίς ἔφυ σοφὸς ὧδε, τίς ἔργον ἔρεξε τοσοῦτον
Ὅσσον ὁ παντοδαὴς μήνυσε Δημόκριτος;
ὃς θάνατον παρεόντα τρὶ' ἤματα δώμασιν ἔσχεν
Καὶ θερμοῖς ἄρτων ἄσθμασιν ἐξένισεν. *hoc eſt,*

Quis nam tam ſapiens uiſus qui tale patrarit
Unquam, quale ſciens omnia Democritus?
Qui per tres tenuit præſentia fata dies, &
Illa recens cocti panis odore aluit.

Hominis igitur uita ad eum habet modum. Sunt autem quæ ille opinatus eſt iſta: Principia omnium eſſe atomos

atq; inane, cætera omnia legitimum eſſe opinari. Infinitos eſſe mundos, generationi & corruptioni obnoxios. Nihil ex eo quod non ſit, fieri, neq; in id quod haud quaquam ſit corrumpi. Atomos prætereà & magnitudine & numero eſſe infinitos, ferriq; in toto ac rotari, atq; ita concretiones omnes gignere, ignem, aquam, aërem, terram. Quippe & hæc ex atomis quibuſdam conſtare, eſſeq; paßioni & immutationi ob firmitatem ac ſoliditatem minimè obnoxia. Solem item & lunam ex huiuſmodi uertiginibus tumorumq; circumferentijs eſſe compoſitam, animáque itidem, quam idem eſſe quod mentem dicit. Intueri nos, incidentibus in nos rerum imaginibus, cunctáq; ſecundum neceßitatem fieri, cùm ſit uertigo cauſa generationis omnium, quam neceßitatem dicit. Finem uerò eſſe rectũ quietumq; animi ſtatum, quam εὐθυμίαν uocat, quæ, ut quidam oblique interpretantur, non idem ſit quod uoluptas, uerùm ſecundum quam animus magna tranquillitate conſtantiáq; beatus eſt, dũ nullo metu, nulla ſuperſtitione, aut alia quauis perturbatione agitatur. Eandem uerò & εὐεςὼ appellat, à bonitate cõſtantiæ, multiſq; nominibus alijs, quæ uerò fiant eſſe legitima, natura uerò indiuidua atq; inania. Ita ille opinatus eſt. Cæterùm ipſius libros & Thraſyllus notauit, atq; in ordinem digeßit ſecundum Platonis quadripartitũ ordinem. Sunt autẽ iſti morales, Pythagoras, de affectu ſapientis, de his quæ ſunt apud inferos. Tritogenia, hoc eſt, quòd ex ea tria fiant quæ humana cuncta contineãt, de probitate, ſeu de uirtute, de Copiæ cornu, de ſedatione animi, cõmentariorum uel domorũ. Nam is quem appellauit Eueſto non inuenitur: atq; iſti quidem morales. Porrò naturales hi, magnus diaſcomus, quem Theophraſtus Leucippi eſſe ait, paruus diaſcomus. Coſmographia,

de

de ſyderibus uagis, de natura unus, de natura hominis, ſiue de carne duo, de mente, de ſenſibus. Hos quidam illis *adſcribunt, de anima, de liquoribus, de coloribus, de differentibus fragoribus,* περὶ ἀμειψιρρυσμῶν, κραταιωτήρια, *hoc eſt iudiciū ſcrentia de ſupradictis, de imagine, ſiue de prouidentia, de peſtibus, normæ, tres ambiguorū.* Et *iſti quidē naturales:* Porrò *incōpoſiti ſunt iſti, cœleſtes cauſæ, aëriæ cauſæ, planæ cauſæ, de igne & his quæ ſunt in igne cauſæ, cauſæ de uocibus, cauſæ de ſeminibus, arboribus, fructibus, cauſæ de animalibus tres, promiſcuæ cauſæ, de lapide, & hi quidem incompoſiti.* Mathematici *uerò hi ſunt, de ſententiæ differentijs, ſiue de contactu circuli & ſphæræ, de geometria, geometricorū numeri, de * mutis ac ſolidis lineis duo, explicationes, magnus annus ſiue aſtronomia,* παράπηγμα, *certamen clepſydræ, cœli deſcriptio, terræ deſcriptio, poli deſcriptio, radiorum deſcriptio.* Hactenus *de mathematica.* De *muſica hi ſunt, de cōcentu & harmonia, de poëſi, de carminis uenuſtate, de conſonis & diſſonis rebus, de* Homero, *ſiue uerſuum rectitudine & linguis, de carmine, de uerbis & nominibus. Hæc ille de muſica.* De *medicina, & de his quæ ſub artē cadunt iſta ſcripſit. Prænotio de ratione uictus, ſiue medicinæ ſententia, cauſæ de intempeſtiuis, de tempeſtiuis, de agricultura ſiue geometricus, de pictura, de re militari & armis, de his hactenus. Sunt qui ſeorſum & cōmentarijs iſta cōſtituant, de ſacris in* Babylone *literis, de his quæ ſunt in* Meroë, *Oceani nauigatio, de hiſtoria* Chaldaica & Phrygia, *de febre, & de his quæ ex morbo tuſſi agitātur, legales cauſæ, chernica, ſiue problemata.* Cætera *quæ ad illum quidā referunt, partim ex eius opuſculis decerpta, partim omnino aliena conſenſu omniū ſunt. Hæc de illius uoluminibus. Sex autē*

* ἀλόγων.

fuere Democriti. Primus hic ipſe. Secūdus Chius muſicus, coætanei ambo. Tertius ſculptor, cuius Antigonus meminit. Quartus qui de templo Dianæ Epheſiæ ſcripſit & ciuitate Samothraca. Quintus epigrammatum poëta clarus & floridus. Sextus Pergamenus orator clarus.

PROTAGORAS.

PRotagoras *Artemonis, ſiue ut Apollodorus & Dion in Perſicis ait, Mæandri filius Abderites fuit, ut Heraclides Ponticus in libris de legibus tradidit, qui illū & Thurijs leges dediſſe ait. Vt autem Eupolis in tragœdia quæ inſcribitur Colaces refert, Teius fuit. Ait enim ille,*

Ἔνδοθι μὲν ἐστὶ Πρωταγόρας ὁ Τήϊος, *hoc eſt,*

Eſt intus ille Protagoras iam Teius.

Hic & Prodicus Cæus libros prælegentes ſibi quæſtum faciebant. Plato denique in Protagora graui uoce fuiſſe Prodicum ait. Audiuit autem Protagoras Democritum, uocabaturq́; ſapientia, ut Phauorinus in omnimoda hiſtoria refert. Primus dixit duas omnium rerum eſſe rationes inuicem contrarias, quibus etiam interrogando utebatur, atq; in hunc fermè cœpit modum: Omnium rerū modus & menſura homo eſt: earū quidem quæ ſunt ut ſunt, quæ uerò non ſunt tanquam non ſint, dicebatq́; nihil eſſe animā præter ſenſus, ſicut & Plato refert in Theæteto, omniaq́; eſſe uera. Alio autem in loco in hunc cœpit modum: De dijs quidem ſtatuere nequeo, neq; an ſint, nec'ne. Sunt enim Plurima quæ id ſcire prohibeant, quippe & ſumma rei incertitudo & breuis hominis uita. Ob hoc autē principiū operis pulſus ab Athenienſibus eſt, libriq́; illius in foro cremati ſunt ſub præconis uoce à ſingulis, qui illos habebant inueſtigati. Hic primus pro mercede minas centū exegit, primusq; tēporis uires expoſuit, orationumq́; certamina ſpe-

ctauit

ctauit, & ſophiſma his qui contentionis ſtudio delectantur, induxit: & omiſſa mēte de nomine diſſeruit, ac ſuperficiale & illud leue contentionis genus. Vnde & ipſum Timon mixtum contentioſumq́; appellauit, cùm de eo ſic ſcribit.

Πρωταγόρης τ' ἐπίμικτος ἐριζέμεναι εὖ εἰδώς. i.

Protagoras mixtus, ſimul & contendere doctus.

His & Socraticum dicendi genus primus mouit, Antiſthenisq́; rationē, qua demonſtrare nititur cōtradici nō poſſe, ut Plato in Euthydemo loquitur, primus iſte uerſauit, primusq́;, ut ait Artemidorus dialecticus in libro aduerſus Chryſippum, argumēta ad quæſtiones docuit. Ac primus quam nuncupauit τύλην in quā onera portant, inuenit, ut Ariſtoteles in libro de diſciplina ait. Erat enim uafer, ut memorat ſanè Epicurus, atq; aduerſus Democritum hunc in modū elatus eſt, cū ligna dediſſe uiſus eſſet. Diuiſit autē orationē primus in quatuor, precationē, interrogationem, reſponſionē, præceptum. Alij ſeptem in partes diſtinxiſſe aiunt, narrationē, interrogationem, reſponſionem, præceptum, promiſſionem, precationem, uocationem, quas etiam fundamenta orationis dixit. Porrò Alcidamas orationis quatuor partes dixit, dictionem, pronunciationem, interrogationem, appellationem. Primum uerò librorum ſuorum de dijs recitauit eum, cuius initium ſupra poſuimus. Recitauit autem Athenis in Euripidis, ſiue ut quidam uolunt, in Megaclidis domo, ut alij in Lyceo, Archagora Theodoti filio diſcipulo recitante. Accuſauit autem Pythodorus Polyſeli filius unus ex quadringentis. Ariſtoteles Euathlum accuſaſſe ait. Sunt autem qui ſeruantur eius libri hi, Ars contentionis, de lucta, de diſciplinis, de repub. de libertate, de uirtutibus, de * priſco * ἀνα[ρχ]ῆ.

ſtatu, de his quæ ſunt apud inferos, de his quæ non rectè ab hominibus geruntur, de præcepto, cauſa de mercede, contradictionum duo. Et ij quidem eius libri. Scripſit autem & Plato dialogum in eum. Refert Philochorus eo nauigante in Siciliã, nauim qua ferebatur ſubmerſam fuiſſe, idq; Euripidem in Ixione innuere ait. Quidã illum in uia defeciſſe iter agentem, cũ ad nonageſimũ ætatis perueniſſet annum, ſiue ut ait Apollodorus LXX. Porrò in ſtudijs philoſophiæ uerſatum annis quadraginta, circa ſeptuageſimam quartam olympiadẽ claruiſſe. Eſt in hunc noſtrum ita ſe habens epigramma:

Χαί σου Πρωταγόρη φάτιν ἔκλυον, ὥς ἄρ᾽ Ἀθηνῶν
  Ἔκποτ᾽ ἰὼν, καθ᾽ ὁδὸν πρέσβυς ἐὼν ἔθανες.
Εἵλετο γάρ σε φυγεῖν κέκροπος πόλις, ἀλλὰ σὺ μὲν που
  Παλλάδος ἄστυ φύγες, πλουτέα δ᾽ οὐκ ἔφυγες. *hoc eſt;*

Te quoq; Protagoram redeuntem fertur Athenis
  Iam uetulum media mortem obijſſe uia.
Cecropis urbs potuit, potuiſti Palladis urbem
  Linquere, non potuit ſtyx uiolentia fugi.

Fertur cùm mercedem aliquando exigeret, Euathlusq; illius diſcipulus diceret, ſed nondum quicquam uici, dixiſſe, at equidem ſi uicero quodcunq; uicero accipiam neceſſe eſt, ſin uerò tu uiceris id in tuum ius neceſſariò concedet. Fuit autem & alius Protagoras aſtrologus, in quẽ et Euphorion epicedium ſcripſit. Tertius Stoicus philoſophus.

DIOGENES APOLLONIATES.

Diogenes *Apollothemidis filius, Apolloniates fuit, uir Phyſicus & eloquentia & ſapientia in primis clarus. Anaximenis auditorẽ fuiſſe Antiſthenes tradit: fuit autem Anaxagoræ temporibus. Hunc ait Phalereus De*

me

metrius in Socratis defenſione Athenis præ nimia inuidia periclitatum de uita. Quæ autem opinatus eſt, ſunt iſta, Elementum eſſe aërem, mundos infinitos, & inane infinitum, denſumq; aërem ac rareſcentē, mundos gignere, nihil ex eo quod non ſit fieri, neque in id quod non ſit corrumpi. Terram eſſe rotundam, atque in medio ſitam, eamq; cepiſſe* conſtantiam ſecundum illam quæ ex calido eſt circunferentiam, ex frigido concretionem ac ſoliditatē accepiſſe. Eſt autem initium operis hoc, Qui docere aliquid inſtituit, ei mea quidem ſententia, operæpretium eſt certum & indubitatum præſtare principium, orationeq́; ſimplici atq; pudica uti. * σύστασιν.

ANAXARCHVS.

ANaxarchus Abderites Diomenis Smyrnæi auditor fuit, alij Metrodori Chij auditorē tradunt. Hic ſe ne id quidē ſcire dicebat, quod nihil ſciret. Porrò Metrodorū alij Neſum Chium, alij Democritum audiſſe tradūt. Anaxarchus igitur Alexandro etiam congreſſus eſt, floruitq; circa c. & x. olympiadem. Inimicum autem habuit Nicocreontē Cypri tyrannū. Et cū illū Alexāder aliquando in cōuiuio rogaſſet, quid nā de cœna illa ſentiret, dixiſſe ferunt, cuncta magnifice ô rex, uerùm oportebat iam caput ſatrapæ cuiuſdam apponi, Nicocreontē intuens. Hoc ille ægre ferens, memor iniuriæ, poſt mortem regis, cùm naui ferretur Anaxarchus, inuitusq; applicuiſſet Cyprum, cōprehenſum eum in* ſaxum cōcauum iniecit, iuſsitq; ferreis malleis cædi: illum pœnæ ſuæ negligentem, celebre id dictum ingeminaſſe aiunt, Tunde tunde Anaxarchi uaſculum, nam Anaxarchum nihil teris. Iubente uerò illo ipſius præcidi linguam, fama eſt præciſam mordicus in eius faciē conſpuiſſe. Eſt noſtrum in ipſum tale carmen: * ὅλμον.

Πτύσσετε μᾶλλον ἔτι καὶ μᾶλλον, θύλακός ἐστι
    Πτύσσετ᾽, Ἀνάξαρχος ἐν διὸς ἐστὶ πάλαι
Καὶ σὲ διαστέλλει ὀλίγον δυσνεφῆ τάδε λέξει
    Ῥήματα * περσεφόνη ἔρεο. hoc eſt,
Contrahite in rugas tritũ hunc magis ac magis utrem,
    Tutus Anaxarchus iam Iouis arce latet.
Et te hæc mox melius diſtinguere uerba iubebit
    Percußor, ſtygijs & recitare deis.

Hic ob animi cõſtantiam & facilem uictũ fortunatus appellabatur, habebatq; ad* emendandũ maximam autoritatem. Alexandrum enim deum ſe eſſe arbitrantẽ auertit, cũ ex ictu quodam ſanguinẽ illi fluere uidiſſet, digito oſtendens, ita illi ait, Hoc quidem ſanguis eſt, non autem

* σωφρονίζειν.

    Ἰχὼρ οἷος πέρ τε ῥέει μακάρεσσι θεοῖσι. hoc eſt,
    Ille cruor, diuis qualis ſolet eſſe beatis.

Plutarchus Alexandrum ipſum amicis hoc dixiße refert. aliâs item Anaxarchum illi cũ præbibißet, oſtendiße calicem, & dixiſſe:

    Βεβλήσεταί τις θεῶν βροτησίᾳ χερί. hoc eſt,
    Ferictur aliquis mox deûm humana manu.

PYRRHO HELIENSIS.

PYrrho Helienſis Pliſtarchum habuit patrem, quòd etiam Diocles tradit. Is, ut Apollodorus ait in chronicis, pictor fuit primũ, atq; ut Alexander in ſucceßionibus ſcribit, Dryſonẽ Stilponis filium audiuit, deinde Anaxarchum illi ubique adhærens, ita ut Gymnoſophiſtas in Indiam adierit, Magiſq; congreſſus ſit. Vnde & nobiliſſimè philoſophiam tractaße uidetur, cõmentus modũ, quo de omnibus nihil decerneret, neq; quicquam comprehendi poße diceret, ut Aſcanius Abderites autor eſt, negabat enim quicquã turpe eſſe aut honeſtũ, iuſtum uel iniuſtũ,

eadem ratione & in omnibus nihil uerè eſſe, cæterũ lege atq; conſuetudine cuncta homines facere. Neq; enim eſſe *quicquam iſtud potius quàm illud, conſentanea ad hæc illi & uita erat.* Nihil declinans nihilq; deuitans, ſuſtinebat *omnia: currus ſi fortè occurriſſent, & prærupta, & canes, & talia, nihil omnino ſenſibus permittens.* Seruatũ autẽ, *ut Cariſtius* Antigonus *refert, à ſequẽtibus ſe neceſſarijs.* Porrò Aeneſidemus *ipſum de aſſenſu quidẽ retinẽdo philoſophatum eſſe tradit, nõ tamen imprudenter geſſiſſe ſingula.* Vixit *autem ad annos ferme* xc. Cæterùm Antigonus *Cariſtius in libro quem de* Pyrrhone *ſcripſit, hæc de illo memorat, ipſum principio quidem obſcurum & pauperem, pictoremq́; fuiſſe, ſeruariq; in* Helide *in gymnaſio* λαμπαδιςὰς *nõ infeliciter ab eo elaboratos.* Quin egre *di ſolitũ & ſolitarium uiuere, raroq; apparere domeſticis.* Hoc *autem idcirco facere, quòd audiſſet* Indum *quendam* Anaxarcho *exprobrantẽ, quòd nullum doceret uirum bonum fieri, cùm ipſe regias aulas frequens tereret & regibus obſequeretur, ſemperq; eodẽ perſeueraſſe uultu atq; habitu, & ſi quiſpiam illum inter dicendum deſereret, ipſe tamen quod cœperat perageret, & quidem cùm in adoleſcentia mobilis fuerit.* Sæpe, *inquit, peregre proficiſcebatur, nemini quò pergeret prædicens, & quibus uolebat congrediebatur.* Et *cùm aliquando* Anaxarchus *in ſcrobem incidiſſet, ille pertranſit nihil ei opem ferens.* Idq́; *cùm plerique culparent,* Anaxarchus *ipſe laudabat, ut indifferenter & ſine affectu ſe habentem.* Cùm *ſecum loqui, aliquando deprehenſus eſſet, rogatus cur id faceret, meditor, inquit, bonus ut ſim.* In *quæſtionibus à nemine contemnebatur, quòd obiter ſolum'que ad interrogata diceret, qua ex re factum eſt, ut* Nauſiphanes *adhuc adole-*

ſcent

ſcentulus ab eo captus & allectus. Aiebat enim oportere affectus quidem eſſe Pyrrhonis, ſuiipſius autē uerborū. Dicebatq́; ſæpenumero Epicurū conuerſationē inſtitutumq́; Pyrrhonis admiratū, ipſum de ſe percontari aſsiduè ſolitum. Tanto autē in honore à patria ſua habebatur, ut eum Pontificem conſtituerit, atq́; illius gratia philoſophos publico decreto omnes immunitate donauerit. Cōplures item habuit inſtituti ſui, hoc eſt, rerum negligentia & contemptu æmulos. Vnde & illum complectitur mirificè Timon in Pythone, & in illis, quòd liber euaſerit omnibus perturbationibus, ſuperſtitioneq́; & uanitate, & captione ſophiſtica, ac dei inſtar inter homines regnarit.

Ὦ γέρον ὦ Πύῤῥων, πῶς ἢ πόθεν ἔκλυσιν εὗρες
Λατρείης δοξῶν τε κενοφροσύνης τε σοφιστῶν,
Καὶ πάσης ἀπάτης πειθοῦς ἀπελύσαο δεσμὰ
Οὐδὲ μέλει σοι ταῦτα μεταλλήσειν τινὸς αὖρας
Ἑλλάδ' ἔχουσι, πόθεν τε, καὶ ἐς ὅτι κυρεῖ ἕκαστα. *hoc eſt,*

Miror qui tandem potuiſti euadere Pyrrho
Turgentes fruſtra, ſtupidos uanosq́; Sophiſtas,
Atq́; impoſturæ fallacis ſoluere uincla,
Nec fuerit curæ ſcrutari, Græcia quali
Aëre cingatur, neq́; ubi aut unde omnia conſtent.

Et iterum in Indalmis,

Τοῦτό μοι ὦ Πύῤῥων ἱμείρεται ἦτορ ἀκοῦσαι
Πῶς ποτ' ἀνὴρ ἔτ' ἄγεις ῥᾷστα μεθ' ἡσυχίας
Μοῦνος ἐν ἀνθρώποισι θεοῦ τρόπον ἡγεμονεύων. *hoc eſt,*

Abs te illud miſere optarim cognoſcere Pyrrho,
Qui fuerit facilis, lætaq́; uita tibi,
Solus ut in uiuis gereres te numinis inſtar.

Hunc autē Athenienſes etiam ciuitate honorauerūt, ut refert Diocles, quòd Cotyn Thraciū interemiſſet. Piè uerò &

& cum ſorore ſua obſtetrice uixit, ut Eraſtothenes in libro de diuitijs & paupertate refert, quo tempore ipſe publicè auiculas porcellosq́ue uenundabat, domiq́ue indifferenti munditia erat. Fertur ob eiuſmodi indifferentiã, & ſcrofam lauare ſolitus, & cũ ſorori quãdoq́ue ſuccenſuiſſet, Philiſta autẽ uocabatur, argueretq́ue illum quiſpiam ut immemorem inſtituti ſui, nõ, inquit, mulierculæ documentũ erit noſtræ indifferẽtiæ. Rurſum cùm ſe inuadentem canem repuliſſet, cauſantiq́ue cuidã, graue, inquit, eſt, & perdifficile hominẽ penitus exuere. Certandum uerò pro uiribus, primum quidem operibus, alioqui uel ratione aduerſum res. Aiunt illum & medicamẽta putria, & ſectiones, & uſtiones ſibi ulceri cuipiam adhibitas tanta tuliſſe cõſtantia, ut ſupercilia ne cõtraxerit quidem. Eius animi magnitudinẽ & Timon in his quæ ſcripſit ad Pythonem proſequitur. Philo quoq́ue Athenienſis ipſius neceſſarius, illũ Democriti meminiſſe, tum etiam Homeri dixit, miratũ illum eius uerſiculum, aßiduéq́ue pronunciare ſolitum,

Οἵηπερ τε φύλλων γενεὴ τοίη δὲ καὶ ἀνδρῶν. hoc eſt,

Tale quidem genus eſt hominum, quale eſt foliorum.

Amplectí'que quod homines muſcis & auibus comparet. Illos item perlibenter & ſæpe proferre,

Ἀλλὰ φίλος θάνε, καὶ σὺ τίη ὀλοφύρεαι αὔτως
Κάτθανε καὶ Πάτροκλος ὅσπερ σέο πολλὸν ἀμείνων. i.
Quin tu igitur morere, & plora mihi, amice, uicißim.
Nam & perijt Patroclus qui ſe ſuperabat abunde.

Sicut & cætera illius quibus infirmitas & inania ſtudia atq́ue pueriles hominũ motus indicantur. Poßidonius autẽ de illo tale quiddam retulit. Naui aliquando ferebatur, & cùm ſocij tempeſtate acti deiectiore eſſent, ipſe tranquillo animo procellum in naui edentem oſtendebat, dicens oportere

tere ſapientem hanc illius imitari ſecuritatem. Solus hunc Numenius dogma etiam edidiſſe ait. Huius præterea memorabiles iſti fuere diſcipuli, Eurylochus, cuius id notatur uitiũ. Aiunt illũ aliquãdo ita furore inſtigatũ, ut ſumpto ueru cum carnibus cocũ in forũ uſq; perſequeretur, & in Helide quæſtionibus eruditorũ fatigatũ abiecto pallio, Alphæum tranaſſe fluuium. Erat autẽ Sophiſtis infeſtiſſimus, ſicuti & Timonem ferunt. Philo autẽ in diſputationibus erat frequentior. Vnde & Timon de illo ait,

Οὐ τὸν ἄπ' ἀνθρώπων ἀπόσχολον, αὐτολαλητὴν
Οὐκ ἐμπαιζόμενον δόξης ἐρίδων τε Φίλωνα. hoc eſt,
Aut ſecum meditantem, & ſtrepitu turbaq; remotum,
Litibus aut ſtolidæ addictum, famaq; Philonem.

Hecatæus præterea Abderites, & Timõ Phliaſius poëta, Sillorum ſcriptor, de quo dicemus, Nauſiphanes quoque Teius, cuius pleriq; Epicurũ auditorẽ fuiſſe tradunt, eius diſcipuli fuerũt. Hi omnes à magiſtro quidem Pyrrhonij, cæterùm à dogmate aporetici & ſceptici, prætereaq; & ephectici, & zetetici appellabãtur. Eſt enim Zetetica philoſophia ſic dicta, quòd ſemper in ueritatis inquiſitione uerſetur. Porrò ſceptica, quòd ſemper quærat & nunquã inueniat. Ephectica autẽ dicitur ab euẽtu, quòd poſt inquiſitionẽ ambigatur itidem: Aporetica uerò quòd eius ſectatores ſemper addubitent. Atq; à Pyrrhone Pyrrhonij, ut diximus, denominati ſunt. Enimuero Theodoſius in ſcepticis capitulis ſcepticã Pyrrhoniã minimè appellari oportere ait. Nã ſi quidẽ motus & agitatio mẽtis alterius cõprehendi à nobis nõ poteſt, profectò Pyrrhonis affectũ ignorabimus. At ſi illũ ignoremus, Pyrrhonij haudquaquã dicemur, præterquã quòd neq; Pyrrho primus ſceptices inuentor fuerit, neque ea dogma aliquod habeat. Rectius

autem

autē diceretur Pyrrhonis moribus ſimilis. Eius ſectæ principem Homerū fuiſſe pleriq; autumāt, quòd is in ſuis ſcriptis de rebus eiſdem præter cæteros aliâs aliter loquitur, neq; certò quicquā in rebus pronunciat ac fert ſententiā. Deniq; & ſeptem ſapientes in hoc genere fuiſſe uerſatos, quorū illa ſint, Nihil nimis, & ſponſioni adiacet damnum, quo ſignificetur qui fideiuſſor exiſtat, illū è ueſtigio certa cōpertaq; incōmoda ſubſequi. Archilochū item & Euripidem id genus exercuiſſe, ubi Archilochus quidem ait:

Τοῖς ἀνθρόποισι νοῦς Γλαῦκε Λεπτίνε ὦ παῖ
Γίνεται θνητοῖς ὁκοίην Ζεὺς ἐφ' ἡμέρην ἄγει. *hoc eſt,*
Ea mens eſt hominibus, Glauce Leptine fili,
Qualem mortalibus in dies Iuppiter mittit.

Item Euripides,

Τί δῆτα τοὺς ταλαιπώρους φρονεῖν
Βροτοὺς λέγουσι; σοῦ γὰρ ἐξηρτήμεθα,
Δρῶμεν τοιαῦτ' ἂν εὖγε τυγχάνῃ, θέλων. *hoc eſt,*
Sentire uerò quippiam quid hos ferunt
Homunciones: nam neſcimus id quidem
An rectè agamus, an ſecus quod quis uelit.

Sed & Xenophanes, et Zeno Eleates, ac Democritus ſecundū eos ſceptici ſunt, ex quibus Xenophanes quidē ait:

Καὶ τὸ μὲν οὖν σαφὲς οὔτις ἀνὴρ ἴδεν, οὐδέ τις ἔσται,
Εἰδώς. *hoc eſt,*
Nemo aliquid certò nouit, uel nouerit unquam.

Zeno autem motum tollit dicens; omne quod mouetur, neq; in quo eſt mouetur loco, neque in quo non eſt. Porrò Democritus excluſis qualitatibus, aut ait lege calidum, aut lege frigidum. Eſt autem cauſa atomi & uacuum. Ac rurſus: Cauſa quidē nihil nouimus, nam ueritas in profundo eſt. Plato item id quidem quod uerùm ſit dijs, deorumq; filijs concedit, cæterùm rationem probabilem perquirit.

Euripides quoq; dubitat an uiuere ſit emori, moriq́; uiuere mortales putent, ait enim:

Τίς δ' οἶδεν εἰ τὸ ζῆν μέν ἐστι κατθανεῖν,
Τὸ κατθανεῖν δὲ ζῆν νομίζεται βροτοῖς; *hoc eſt,*
Quis nouit autem an uiuere hoc ſit emori,
An emori hoc ſit quod uocamus uiuere?

Empedocles item quædam uix dici poſſe, alia neq; auditu percipi, neq; mente comprehendi ait, idq́; ſolum probari quod quiſq; putarit. Heraclitus itidem de rebus maximis coniectandum adſtruendumq́; eſſe quippiam temere negat. Hippocrates *item ambiguo atq; humano more loquitur, atq; longè antè* Homerus,

Στρεπτὴ δὲ γλῶσσ' ἐστὶ βροτῶν πολέες δ' ἔνι μῦθοι. *i.*
Lingua uolubilis eſt hominum uerbisq́; referta. &
Ἐπέων δὲ πολὺς νόμος ἔνθα καὶ ἔνθα. *hoc eſt,*
Verborũ hinc atq; hinc ingens eſt copia cuiuis. &
Ὁποῖον κ' εἴπησθα ἔπος, τοῖον κ' ἐπακούσαις. *hoc eſt,*
Quale prior dixti, reddetur tale uiciſsim.

Aequas uerborum uires obiectionesq́; ſignificans. Itaque huiuſmodi ſceptici ſectarum omnium dogmata euertere perſtabant, nihil ipſi dogmatis afferentes, atq; cæterorum tantũ enuncianda dogmata atq; enarranda proponentes nihil definiendo, neq; hoc ipſum quidem etiam, & ipſum quoq; nihil definire tollebant, dicentes illud, nihil definimus. Nam profectò definirent. cæterùm ſententias aliorum proferimus noſtræ infirmitatis indicium, perinde ac ſi annuentes hoc indicare poſsibile eſſet. At uoce definiemus nihil. Ex eo igitur quod dicunt nihil definimus, morbus qui ἀῤῥεψία *dicitur, quòd neutram in partem ſententiam propenſius inclinet inſinuatur. Ac per id ſimiliter quod proferunt, nihil magis, atque id, omni rationi ratio*

obiecta reperitur, & ſimilia. Dicitur autem nihil magis etiam poſitiuè de quibuſdam quaſi ſimilia ſint, ut nihil magis pirata malus eſt quàm mendax. Verùm ab huiuſmodi ſcepticis non poſitiuè, ſed negando dicitur, ſicuti ab improbante cùm dicitur, non magis Scylla fuit quàm chimera. Ipſum uerò magis aliquando per comparationem pronuntiatur, ut cùm dicimus, magis dulce mel, quàm uuam eſſe, aliquãdo item poſitiuè, aut per negationem, ut cùm dicimus magis prodeſt uirtus quàm obeſt. Significamus enim uirtutem prodeſſe non obeſſe. Verùm & ipſam uocem nihil magis ſceptici tollunt. Sicuti enim non magis eſt prouidentia quàm non eſt, ita & ipſum nihil magis, nihil magis eſt quàm non eſt. Significat igitur & ea uox, ſicut & Timon in Pythone ait, nihil definire, uerùm hærere ambiguum. Porrò quæ uerbis omnibus ineſt uox, ea quoq; cogit * aſſenſus detentionem. Nam ſi quidem diſsidentibus rebus, uerba tantundem ualeant, ueritatis ignoratio ſequitur, ne huic quidem rationi deeſt ratio quæ aduerſetur. Quæ & ipſa cum ſuſtulerit reliquas à ſemetipſa ſublata peribit, non ſecus, atq; medicamenta, quæ ubi epota prius materiam exhauſerint, & ipſa egeruntur ac pereunt. Aiunt autem dogmatici ſe non modò non tollere, uerùm & aſſerere & confirmare rationem. Solùm itaq; miniſtris utebantur rationibus. Neq; enim fas erat rationem à ratione non tolli, quemadmodum dicere conſueuimus, locum non eſſe, & locum omnino dicere oportet, & ſi non dogmatis at demonſtrationis ratione. Nihilq; ſecundum neceſsitatem fieri, & tamẽ neceſsitatẽ dicere oportet. Tali quodam interpretationis modo utebantur, res non eiuſmodi per naturã eſſe, quales uiderentur, ſed uideri tantum, atq; ea inquirere dicebãt, non quæ intelligerent, quod

* ἐποχήν.

enim intelligitur liquet, ſed quæ ſenſibus perciperentur ac communicarent. Eſt igitur Pyrrhonis ratio memoria quædam earum rerum quæ uidentur, ſiue quomodolibet intelliguntur, ſecundum quam omnia omnibus conferuntur. eaq́; comparata utiliſsima, plenaq́; perturbationis eſſe cernuntur, ſicut ait Aeneſidemus in introductione in Pyrrhonia. Porrò ad ea quæ in ſpeculationibus ſunt oppoſitiones, cùm prius oſtenderint quibus modis res perſuadeant, eiſdem autoribus illarum fidem tollunt. Nam perſuadere quidem ea quæ ſecundum ſenſus concorditer ſe habent, & quæ nunquam uel certè rarò incidunt. Coſueta item, & quæ legibus uiſa ſunt diſtincta atque admirationi habita. Demonſtrabant itaq; ex his quæ contraria ſunt perſuaſiones æquales eſſe perſuadentibus. Porrò ambigua ſecundum concordiam earum rerum quæ uel aſpectu uel intelligentia percipiuntur, decem modis tradebant, quibus ſubiecta differre uidebantur. Ex his primus eſt qui conſtat ex animalium indifferentijs ad uoluptatem & dolorem, commoda & incommoda. Ex eo autem colligitur non eaſdem ac eiſdem imaginationes incidere, quodq́; eam pugnam neceſſariò ſequitur ambigere, quippe animalium alia abſq; coitu gigni, ut ſunt quæ in igni uiuunt, quæ τυῤῥίβια uocãtur: phœnixq́; Arabicus atq; teredines, alia itẽ ex congreſſu, ut ſunt homines & cætera, atq; alia ſic, alia ſic comparata ſunt. Quocirca etiam ſenſibus differunt, nam aquilæ acutiſsimè uident, canis ſagaciſsimè olfacit. Eſt igitur conſentaneum quæ differenter oculis incidunt, eorum itidem differre phantaſmata. Nam capræ quidem uirgulta alimento eſſe, homini autem amara atq; inſuauia. Cicutam quoq; coturnici nutrimentum, homini inferre perniciem. Suem item

κάκίκατος. **ſimum edere, quem minimè equus attingat. Secundus ex*

homi

*hominum ingenijs per gentes comparationesq́; colligitur. Demophon enim menſis præfectus Alexandriæ ad umbram caleſiebat, ſoleq́; rigebat. Andron item Argiuus, ut ait Ariſtoteles, per arida Libyæ loca abſque potu iter agebat. Alius item medicinæ, agriculturæ alius, alius mercaturæ ſtudioſus eſt. Atque iſta quidem alijs proſunt, alijs obſunt, qua ex re continendus aſſenſus eſt. Tertius ex differentibus ſenſuum poris accipitur. Nanq; malum aſpectui quidem*pallidum, guſtui dulce, tactui leue, olfactuiq́; fragrantia odoris gratiſſimum incidit. Eademq́; forma pro ſpeculorum uarietate non eadem cernitur. Conſequens igitur eſt, quod apparet non magis id eſſe quàm aliud. Quartus, circa affectus communiter uiciſſitudinesq́; uerſatur, puta ſanitatem, morbum, ſomnum, euigilationem, gaudium, triſtitiam, iuuentam, ſenectam, audaciam, metum, indigentiam, copiam, amicitiam, odium, calorem, frigus, quòd uidelicet reſpiretur ac uiciſſim ſpiritus meatus intercludantur. Diuerſa ita uidentur quæ incidunt præter diſpoſitiones quaslibet. Neq; enim qui ueſani ſunt præter naturam ſe habent. Quid enim illi magis quàm nos? nanq; & nos ſolem ueluti ſtantem intuemur. Theon autem Tithoreus Stoicus dormiens in ſomnis ambulabat, Periclisq́; ſeruus in ſummo tecto. Quintus circa leges atque inſtituta, fabuloſasq́; probationes, atque artificialia fœdera, dogmaticasq́; opiniones uertitur. In eo continentur quæ de honeſtis ac turpibus, uerisq́; & falſis, deq́; ſummo bono, de dijs, & generationibus, & corruptione omnium quæ apparent, diſputantur. Denique quòd apud alios iuſtum, apud alios iniuſtum eſt, idemq́; alijs bonum alijs malum putatur. Nam Perſis quidem filiabus miſceri legitimum eſt. Id uerò Græcis nefarium exiſtimatur. Atque*

*ὠχρὸν.

Maſſagetæ, ut Eudoxus quidem in ptimo periodi refert, uxores habent communes, Græci eam communiouem deteſtantur. Cilices item latrociniјs gaudent, Græci non. Sic de dijs quoq; alij aliter ſentiunt. Quippe illorum prouidentiam alij confitentur, alij negant. Aegyptij quoq; condientes ſepeliunt corpora, Romani uerò incendentes, Pæonesq́; in ſtagna proijciunt. Vnde circa ueri profeßionem continetur aſſentio. Sextus in congreßionibus, ſocietatibusq́; conſiſtet, ſecundum quem liquidè nihil per ſe & integrè apparet, ſed cum aëre ac lumine, liquido ac ſolido, calore, frigore, motu, euaporatione, ac uiribus alijs. Conſtat enim purpuram colorem ſuum uarium præ ſe ferre ad ſolem ac lunam & lucernam. Color item noſter diuerſus ſub meridiem apparet. Et ſol itidem qui à duobus in aërem tollitur, lapis in aqua facilè transfertur. At enim grauis exiſtens ab humore leuigatur, ſiue leuis ab aëre grauatur. Ignoramus igitur quid ſeorſum ſit, ueluti in unguento oleum. Septimus circa ſubſtantias & poſitiones quaſdam, & loca, & ea quæ in locis ſunt uerſatur, per eum quæ uidentur magna eſſe, modica apparent, ut ſi quadrata, rotunda, plana, tumere, recta, obliqua, pallida coloris alterius. Sol deniq; longius quàm ſit abeſſe uidetur, montesq́; procul in morē nebulæ, & plani leuesq́;, propè aſperi eſſe cernuntur ac prærupti. Sol itidem oriens quidē alius uidetur, alius cùm medio cœlo ſe fuderit. Atq; idem corpus in nemore aliud, aliud in aperta terra apparet, effigiesq́; præter propriā poſitionē, ut columbæ collum in conuerſione uidetur. Quoniā igitur extra loca & poſitiones iſta conſiderari nequeunt, illorum quoq; natura ignoratur. Octauus qui præter ſuas quantitates ſiue calore uel frigore, uelocitate uel tarditate, ſiue pallore, ſiue calore quouis alio conſiſtit.

ſtit. Nanq; uinum modicè ſumptum firmat ac roborat: immodicè, ſtatum mentis euertit: idem de cibo & ſimilibus. Nonus eſt qui præter ſolennem naturæ morem, uel nouum, uel rarum contingit. Nam terræ motus apud quos crebro contingunt admirationi non ſunt. Sol itidem quia quotidie cernitur. Decimus ex alterna collatione conſtat, puta graue ad leue, forte ad imbecillum, maius ad minus, ſuperius ad inferius. Dextrum autem non per naturam detrum eſt, uerùm ex ſiniſtri collatione intelligitur: nam ſi tollatur ſiniſtrũ, dextrum nõ erit. Eadem ratione & pater, & frater, uelut ad aliquid dicuntur, & dies ueluti ad ſolẽ, atque omnia ueluti ad mentem. Quæ igitur ad aliquid dicuntur, per ſeipſa incognita ſunt. Atq; hi quidem decem modi ſunt quos prædiximus. Cæterùm Agrippa his quinq; alios inuexit, eum uidelicet qui ex diſſonantia colligitur, & qui in infinitum progreditur, & eum qui ad aliquid dicitur, quiq; ex ſubiectione, & qui ex mutua ſucceßione conſtat. Qui igitur ex diſſonantia eſt, quæſtio quæcunq; fuerit apud philoſophos propoſita quæ ex conſuetudine, ingentis pugnæ & perturbationis plena oſtenditur. Qui uerò in infinitum procedit, quod quæſitum fuerit affirmari minimè permittit, quòd aliud ab alio fidem capiat, atque ita in infinitum res procedat. Qui autem ad aliquid, nihil percipi per omnia dicit, ſed cum altero: quocirca & ignota eſt. Porrò tanquam ex probato conſtat modus, cùm putant quidam ex ſeipſis principia rerum oportere admittere, ut certa ac indubitata, neq; ultrà debere inquiri quod ſtultum atque inane eſt. Contrarium enim quiſpiam ſubijciet. Per inuicẽ autem modus cõſiſtit, cũ quod quæſitã rem firmare debere debuit, ipſum opus habet ab eo quod quæritur fidem capere, puta ſi poros quiſpiam iccircò eſſe aſſeue

ret quòd uapores ſiant, ipſum ad affirmationem ſumit, quod minimè debuit. Tollunt autē iſti omnē demonſtrationem, omnēq; iudicium, & ſignum, & cauſam, & motum, atq; * *diſcentiam, & generationē, & quod natura quippiā aut bonum aut malum ſit. Omnis enim, aiunt, demonſtratio, aut ex demonſtratis rebus conſtat, aut ex nō demonſtratis. Si igitur ex demonſtratis, & illa demonſtratione aliqua egebūt, atq; ita in infinitū pergetur. Sin uerò ex nō demonſtratis, ſi omnia, ſi quædam, ſi unum etiā ſolum diſsideat, totum demonſtratione carere. Quòd ſi uidentur, inquiunt, quædā eſſe quæ demōſtratione non egeāt, mira illorū ſciētia eſt, & mens, ſi non intelligūt hoc ipſum in primis quod fidem habeat ex eis probatione indigere. Neq; enim quatuor eſſe elementa, inde aſtruendum eſt, quòd quatuor ſint elementa. Præterea ſi negentur particulares demōſtrationes, generalem quoq; demonſtrationem tolli neceſſe eſt. Vt autem ſciamus demonſtrationē, iudicium erit neceſſarium. Itidem, ut iudicium eſſe nouerimus, demonſtratione opus erit. Vnde ſi utraq; cùm adinuicem referantur, incomprehenſibilia ſunt, quonam modo percipiantur quæ manifeſta ſunt, ſi ignoretur demonſtratio? Quæritur autem num talia appareant: uerū ſi per ſubſtantiam ita ſe habeant, ſtultos dogmaticos dicebant. quod enim ex tanquam probato concluditur, non contemplationis, uerùm poſitionis rationem habet. Porrò eadem ratione etiam de impoßibilibus argumentari liceret. Cæterùm qui arbitrentur minimè oportere ex his quæ ſecundum circunſtantiam ſunt uerum iudicare, neq; ex his quæ ſecundum naturā ſunt leges ferre eos dicebant modos rerum omniū ſibi diffinire, nequaquam intuentes quod manifeſtum eſt, omne id ſecundum reluctationem affectumq; apparere. Aut igitur uera omnia eſſe, aut falſa*

* μάθησιν.

omn

omnia dicendum eſt. Sin autẽ quædam uera ſunt, quonã ea diſcernemus modo? Neq; enim ſenſu quæ ſecundum ſenſum ſunt, cũ omnia illi uideantur æqualia, neq; intelligentia ob eandem cauſam. His autem exploſis, nulla iudicandi uis reliqua cernitur. Qui igitur, inquiunt illi, de aliqua ſiue ſenſibili ſiue intelligibili re aſtruit, prius quæ de ea re ſunt opiniones conſtituere debet: alij enim iſta, alij iſta abſtulerunt. Neceſſe eſt autem uel ſenſu uel intelligentia iudicari. Cæterùm de utriſq; contentio eſt. Non igitur poßibile eſt, opiniones de rebus ſenſibilibus intelligibilibusq́; iudicare. Atqui ſi propter eam quæ eſt in intelligentijs pugnam omnibus renuntiandum eſt, tolletur mẽſura ad quam cuncta diligenter exacta uidentur. Omnia igitur æqualia arbitrabuntur. Ad hæc, aiunt, qui nobiſcum diſputat quod apparet probabile ſit nec'ne, ſi quidem probabile eſt, nihil aduerſus illum dicere potuerit, cui contrà uidetur. Sicut enim ipſe probabilis eſt qui perſpicuum eſſe affirmat, ita & aduerſarius. Sin autẽ non probabilis, neq; ipſi credetur qui clarum eſſe ac manifeſtum dicit: quod autem perſuadet, uerum eſſe arbitrandum non eſt. Neq; enim idem omnibus perſuadet, neq; eiſdem ſemper. Fit autẽ perſuaſio etiã præter id quod extrinſecus eſt, ſiue præter dicentis opinionem, ſiue præter curam, ſiue præter ſuauitatem, ſiue præter conſuetudinem, ſiue præter id quod gratum eſt. Tollebat autem & iudicium iſta ratione. Aut iudicatum eſt iudicium aut iniudicatũ eſt: at ſi quidem iniudicatum eſt, improbatum conſiſtit exciditq; à ueri falſiq́; iudicio. Sin uerò iudicatum, unum erit eorum quæ per partes iudicantur. Itaq; ſi idem eſt, & iudicare & iudicari, id quoq; quod iudicium iudicauit ab altero iudicabitur, illudq́; rurſus ab alio atque in infinitum procedet, præterquam quòd de iudicio ſententia con-

cors non eſt, alijs hominem iudicium eſſe dicentibus alijs ſenſum, alijs rationem, quibuſdam item perceptibilem imaginationem. Atqui homo quidem & ſecum & cum alijs diſſidet, quod ex legum conſuetudinumq; differentijs conſtat. Porrò ſenſus falluntur mentiunturq;, ratio autē diſcordat, perceptibilisq; fantaſia ab animo iudicatur, animusq; ipſe uarijs motibus circumagitur. Hac ergo ratione ignotum eſt iudicium, ac per id ueritas quoq; ignoratur. Signū item eſſe negant. Nam ſi quidem ſignum eſt, inquiunt, aut ſenſibile eſſe neceſſe eſt, aut intelligibile. At ſenſibile non eſt: nam ſenſibile commune ſignum uerò proprium eſt, ac ſenſibile ſecundum quidem differentiam, ſignum uerò eorum, quæ ad aliquid dicuntur, eſt. Intelligibile itidem non eſt. Nam intelligibile non eſt, ſiue quod appareat ex eo quod uidetur, ſiue quod non appareat ex eo quod non uidetur, ſiue quod non uidetur ex eo quod apparet, ſiue quod uidetur ex eo quod non apparet: nihil autem horum eſt, non igitur ſignum. Ex eo autem ſequitur nihil incertum comprehendi poſſe. Nam per ſigna dicuntur obſcura ac incerta comprehendi poſſe. Cauſam itidem hac ratiocinatione tollunt: Cauſa eorum quæ ad aliquid dicuntur, eſt, quippe ad cauſale. Quæ uerò ad aliquid dicuntur, ſolùm intelliguntur, non autem exiſtunt, cauſa igitur tantum intelligitur. Nam ſi quidem cauſa eſt, id deeſſe non debet cuius dicitur cauſa, alioqui cauſa non erit. At quemadmodum pater, niſi adſit is ad quem pater dicitur, nequaquam pater eſt, ita & cauſa. Non autem adeſt ad quod cauſa intelligitur, neque enim generatione neque corruptione, neque aliud quippiam, non ergo cauſa eſt. Atqui ſi quidem cauſa eſt, aut corpus, aut incorporea eſt cauſa, aut certè incorporale incorporalis. Nullum eſt autem horum, non igitur eſt cauſa. Nam utraq; eandem habent naturam: & ſi alte-

rum dicitur cauſa, quantum attinet ad corpus, & reliquum corpus cùm ſit, efficietur cauſa. At ſi communiter ambo cauſæ erunt, nihil erit incommodi. Porrò incorporeum incorporei nequaquam cauſa erit, ob eandem rationem: incorporeum item corporis cauſa non erit, quia nihil incorporeum corpus facit. Corpus itidem incorporei cauſa non eſt, quia quod fit ex patiente ſubiecta materia eſſe debet. Nihil autem patiens ex eo quod incorporeum ſit, nec ab aliquo quidem fit. Non eſt igitur cauſa. atq; ita colligitur minimè ſubſiſtere principia rerum. Aliquid enim ſit neceſſe eſt quod facit atq; operatur. Enimuero neq; motus eſt: nam quod mouetur uel in loco ubi eſt, uel in eo ubi non eſt mouetur, non in loco ubi eſt, in quo autem non eſt, neq; mouetur, non eſt igitur motus. Diſciplinas item hoc modo auferebant. Si quid, aiebāt, docetur ſiue quod eſt eo ipſo quod eſt, ſiue quod non eſt, eo ipſo quod non eſt, docetur. Neq; uerò quod eſt, eo ipſo quod eſt docetur. Nanq; natura omnium quæ ſunt, omnibus patet, atq; cognoſcitur id quod non eſt, eo quod non eſt. Ei quod non eſt, nihil contingit, ita ne doctrina quidem, neq; generatio quidem ipſa, inquiunt, eſt. Neq; enim fit quod eſt, cùm iam ſit: neq; quod non eſt, neq; enim ſubſiſtit. Quod autem non ſubſiſtit, neq; eſt, neq; fieri quidem meruit. Natura quoq; bonum aliquod aut malum eſſe, ita negant. Si quid, aiunt, natura bonum aut malum eſt, omnibus bonum aut malum eſſe debuit, quemadmodum & nix omnibus æquè frigida eſt: nullum eſt autem bonum aut malum quod ſit commune omnium, non igitur eſt natura bonum aut malum. Aut enim omne quod à quopiam exiſtimatur bonum dicendum eſt, aut contrà. At omne dicendum non eſt: nanq; idem ab aliquo putatur bonum, ſicut uoluptas ab Epicuro, ab aliquo è conuerſò malum, ni-

nirum ab Antiſthene. Contingit igitur id quod fieri non poteſt, idem & bonum eſſe & malum. Quòd ſi non omne quod ab aliquo putatur, bonum dixerimus, neceſſe erit nos diſcernere opiniones, quòd per parem rationum uim poßibile non eſt. Ignoratur itaq; quòd ſit natura bonum. Licet autem totum concluſionis illorum modum ex his quæ relinquere monumentis animaduertere. Quanquàm Pyrrho quidem ipſe nullum reliquit opus, uerùm diſcipuli & neceſſarij eius, Timon & Aeneſidemus, Numenius ac Nauſiphanes, atq; alij huiuſmodi, quibus obſtrepentes dogmatici aiunt illos comprehēdere et decernere. Nam in eo quod arguere, & cæteros euertere conantur profectò comprehendunt, atq; in eo ipſo & aſſerunt et dogmata aſtruunt. Nam cùm ſe nihil diffinire aiunt, omniq; rationi contrariā obiectam eſſe rationem, ea ipſa & definiunt & proferunt. Aduerſus quos illi reſpondent. Atqui ea quæ patimur, ut homines fatemur: nam & quòd dies ſit, quòd ſit generatio, quodq; uiuamus, & cætera in hunc modum, quæ in uita noſtra manifeſta ſunt ſcimus: cæterùm in his quæ dogmatici aſſerunt, ea ſe ratione comprendere dicentes, ueluti de incertis neutiquam conſentimus, ſolas uerò paßiones agnoſcimus. Nam & nos uidere confitemur, nosq; intelligere ſcimus: uerùm quo pacto uideamus, aut intelligamus, ignoramus. Quin quòd hoc album uideatur narrādo dicimus, non aſſerendo an reuera ita ſit. Porrò de ea uoce qua nihil nos diffinire dicimus, atq; ſimilibus quæ dicuntur dogmatibus, neq; enim ſimilia ſunt his quæ illi aſſerunt, puta quòd globoſus ſphæræ inſtar ſit mundus. Nam id quidem incertum eſt. Hæ uerò certæ conſenſiones ſunt. In eo itaq; quod nihil diffinire dicimus, neq; hoc ipſum diffinimus. Rurſus illos dogmatici uitam etiam tollere aſſerunt, dum omnia ex quibus

bus uita conſtat euertunt. at contrà eos illi mentiri aſſeuerant,non enim uiſum ſe auferre,ſed quomodo ſe habeat uis uidendi ignorare ſe dicunt. Atq; quod apparet ponimus, non quòd tale,quale cernitur,ſit. Nam quod urit ignis ſentimus, uerùm an habeat incendendi naturam, non pronuntiamus, quodq́; moueatur quiſpiam, & quòd pereat uidemus, uerùm iſta quo pacto fiant ignoramus. Eis igitur, aiunt, ſolùm reluctamur, quæ in conſpicuis rebus proximè aſſiſtunt incerta. Namq; dum ſtatuam eminentias habere dicimus,quod uidetur exponimus: cùm uerò non habere eminentias aſſerimus,non iam quod cernitur,ſed aliud dicimus. Vnde & Timon in Pythone ait,non exceſſiſſe conſuetudinem: at in Indalmis ita dicit:

Ἀλλὰ τὸ φαινόμενον παντὶ σθένει οὗπερ ἂν ἔλθῃ.

Hoc eſt,

Quod uerò apparet tota ui ut cunq; profectum.

Atq; rurſus in libro de ſenſibus: Quòd, inquit, iſtud dulce ſit non pronuntio, quòd autem uideatur aſſentior. Aeneſidemus quoq; in primo de Pyrrhonis rationibus, nihil ait per modum dogmatis diffinire Pyrrhonem, propter contradictionem, uerùm quæ ſunt conſpicua ſequi. Eadem fermè ait in libro contra philoſophiam, et in libro de quæſtione. Zeuxis itidem Aeneſidemi neceſſarius in libro de duplicibus rationibus. Antiochus item Laodicenus & Apelles in Agrippa ea ſolùm ponunt quæ uidentur. Eſt igitur iudicium ſecundum Scepticos quod uidetur, ſicuti & Aeneſidemus ait: ea in ſententia & Epicurus fuit. Porrò Democritus nihil ſe noſſe ait eorum quæ uidentur. Quædam uerò ex his ne eſſe quidem. Aduerſus huiuſmodi iudicium, eorum nimirum quæ uidentur, dogmatici aiunt ab eis ipſis uarias fantaſias incidere, quemadmodum à turre uel

rotund

rotunda, uel quadrata. Scepticus ſi neutrum præferat ſine effectu erit: ſin uerò alteram ſequitur, non iam, inquiunt æquas uires his quæ uidentur reddet. Ad quos aiunt Sceptici, quòd quando uariæ incident imaginationes utraſq; uideri dicemus, atq; ideo uiſibilia ponere quia uidentur. Poſtremò autem Sceptici finem aiunt, nihil quicquam definire neq; pronuntiare, quam rem ſequatur umbræ in morem animi tranquillitas atq; conſtantia, ut ait & Timon & Aeneſidemus. Neq; enim iſta aut fugeremus aut eligeremus, quæ in nobis ſunt, quæ uerò in nobis non ſunt, ſed per neceßitatem uitare non poſſumus, ut eſt eſurire, & ſitire, & dolere. Neq; enim iſta ratione auferri poſſunt. Dicentibus uerò dogmaticis, poſſe uiuere Scepticos non detrectando, ſi iubeatur etiam patrem necare, reſpondent illi de dogmaticis, quo modo uiuere poterit & abſtinere quæſtionibus, non de rebus uitæ communis & obſeruandis. Itaq; & eligimus aliquid ex conſuetudine, & fugimus, & legibus utimur. Sunt qui dicant Scepticos finem dixiſſe tranquillum animi ſtatum, ſunt qui manſuetudinem.*

*ἀπάθειαν.

TIMON NICAEVS.

TImon Apolloniates Nicæus, de quo in primo commentariorum in Sillos libro diximus, quod opus ſuum ille Tiberio Cæſari dedicauit, Timonem aſſerit patre Timarcho, genere Phliaſium fuiſſe, iuuenemq; ſaltationi operam dediſſe, choreaſq; duxiſſe, poſtea uerò mutata ſententia Megara ſe ad Stilponem contuliſſe, qui cùm diutius commoratum, rurſus in patriam rediſſe, uxoremq; duxiſſe. Tum in Elidem ueniſſe cum uxore ad Pyrrhonem, ibiq; moratum eſſe, quoad illi filij nati eſſent, quorum qui maior natu erat, Xanthum uocaſſe, medicinamq; docuiſſe, uitæ etiamnum & inſtituti ſui ſucceſſorem reliquiſſe. Erat autem, ut

&

& Sotion in decimo teſtatur, eloquentia & ſapientia inſignis, qui cùm egeret alimentis, ut Helleſpontum Propontidemq́; conceſſit, atq; in Chalcedone philoſophiam, & oratoriam exercens, multum admirationis emeruit. Hinc iam locupletior factus, Athenas profectus eſt, atq; illic ad obitum uſq; perſeuerauit, cùm breue tempus Thebis egiſſet. Quin & Antigono Regi & Ptolemæo Philadelpho cognitus & charus fuit, ſicuti ipſe in Iambis atteſtatur. Erat autem, inquit Antigonus, & potationis ſtudioſus, atq; Philoſophis interdum uacabat. Nam & poëmata conſcripſit, & uerſus, tragœdias, et ſatyras, et comœdias triginta, tragœdias uerò ſexaginta, Sillos item & cinædos. Feruntur eius & libri uarij ad uiginti uerſuum millia producti, quorum et Antigonus Caryſtius meminit, qui uitam ipſius conſcripſit. Sillorum uerò libri tres ſunt, in quibus utpote ſcepticus in dogmaticos omnes maledicta atq; conuitia ingerit, ex his primus planam atq; perſpicuam habet interpretationem, enarrationis in modum. Porrò ſecundus & tertius dialogi ſpeciem tenent. Videtur autem Zenophanem Colophonium de ſingulis percontari, atq; ille ſibi reſpondere. Atq; in ſecundo quidem de antiquioribus, in tertio autem de poſterioribus agit. Vnde illum quidem epilogum inſcripſere. Primus autem eadem continet, præterquam quòd poëſis illa ex perſona ſua eſt. Hoc autem illius fuit initium:

Ἔσπετε νῦν μοι ὅσοι πολυπράγμονες ἐστὲ σοφισταί. i.

Nunc mihi adeſte omnes gens importuna ſophiſtæ.

Hunc ego luſcum didici. Nam & ipſe Cyclopem ſe appellabat. Fuit & alter Timon hominum oſor. Fuit autem hic philoſophus Timon hortorum ſtudioſus maximè, ac ſolitudinis amans, quemadmodum & Antigonus refert. Fertur

Hier

Hieronymus Peripateticus de illo dixiſſe, Sicut apud Scythas et qui fugiunt, & qui perſequuntur ſagittas torquent, ita & apud philoſophos, alij perſequendo diſcipulos capiunt, alij fugiendo, quemadmodum et Timon Erat autem acri ingenio ad percipiendum, atq; ad irridendum promptus & uehemens, literatorq́; illuſtris, & ut poëtis fabulas ſcriberet, ac tragœdias conderet in primis ualebat. Alexandrum enim & Homerum tragœdiarum ſocios accerſere gaudebat. Et facillimè ferebat cùm uel ab ancillis uel à canibus perturbaretur, nihil æquè ſtudens, atq; tranquillam uitam apprehendere. Aiunt Aratum ab illo quæſiſſe, quo pacto quiſpiam Homeri poëma ſine menda conſequi poſſet, illumq́; dixiſſe, antiqua ſi incidat in exemplaria, non ea quæ nuper emendata ſunt. Neglecta quoq; apud illum poëmata iacebant aliquando & corroſa, adeò ut cùm & Zopyro oratori quiddam recitaret, euolueretq́; uolumen, & quod occurreret legeret, in medio ferme operis principium notarit auulſum, lego catenus ignorãs. Adeò uerò frugi ac facilis in uictu erat, ut nullum prandij tempus obſeruaret. Aiunt autem ipſum cùm uidiſſet Arceſilaum aſſentatorem incendentem medium dixiſſe, quid huc tu ueniſti ubi nos liberi ſumus? Aßiduè dicere ſolitus erat in eos qui ſenſus cum animi atteſtatione dijudicant. Conuenit Attagasq́; & Numenius: conſueuerat & iſta ludere. Ad eum enim qui cuncta mirabatur ait, quid autem non miraris, quia tres cùm ſimus, quatuor habemus oculos? Erat autem ipſe unoculus, & Dioſcorides diſcipulus eius. Rogatus autem aliquando ab Arceſilao cur ex Thebis adeſſet, ait, ut uos in aperto intuens rideam. Arceſilaum tamen cùm in Sillis carperet, laudauit illum in eo libro qui inſcribitur, Arceſilai de cœnis. Huius ſucceſſor, ut Menedotus refert, nemo fuit, ſed eius

defic

deficit inſtitutum donec illud Ptolemæus Cyrenæus inſtau rauit. Porrò Hippobotus & Sotion, ipſius auditores fuiſſe tradunt Dioſcoridem Cypriū, et Niolochum Rhodium Eu phranoremq́; Seleucium, & Praylum à Troade, qui adeò conſtanti animo fuit, ut tradit Philarchus hiſtoricus, ut pateretur ſe iniuſtè, ut proditorem affici ſupplicio, ciues ne uerbo quidem ſupplicatus. Euphranorem autem Eubulus Alexandrinus audiuit. Eubuli uerò Ptolemæus auditor fuit. Eū uerò Sarpedo et Heraclides audiuere. Porrò Heraclidem Aeneſidemus Gnoſius audiuit, qui Pyrrhoniarū rationum octo conſcripſit libros. Aeneſidemum Zeutippus Polites, Zeutippum uerò Zeuxis qui γωνιώπυς dicebatur. Hunc Antiochus Laodicenus ex Lyco, quem rurſus Menodotus Nicomedenſis medicus empiricus, & Theodas Laodicenus audiere. Menodotū autem Herodotus Ariei filius Tarſenſis, Herodotū uerò Sextus empiricus audiuit, cuius ſunt decem illa uolumina, aliaq́; pulcherrima. Porrò Sextum Saturrius audiuit cognomēto Cythenas & ipſe empiricus.

*

DIOGENIS LAERTII DE PHILOSOPHORUM *uita*, *Liber decimus.*

EPICVRVS.

EPICVRVS *Neoclis & Chæreſtratæ filius, patria quidem Athenienſis, pago uerò Chagettius ex Philaidarum familia, ut Metrodorus in lib. de ingenuitate refert, fuit. Sunt qui illum dicant, & in primis Heraclitus in Sotionis breuiatione, cùm Athenienſes Samum ſortiti eſſent, illic nutritum eſſe, ac demum octauum & decimum agentem ætatis annum, rurſus Athenas conceßiſſe, quo tempore & Xenocrates in Academia, Ariſtoteles Chalcide ſcholam habebant. Defuncto autem Alexandro Macedone Rege, & Athenienſium ſub Perdica afflictis rebus, Colophonem ſe ad patrem contuliſſe. Vbi cùm aliquandiu cõmoratus eſſet, cõgregaſſetq; diſcipulos, Athenas iterum rediſſe ſub Anaxicrate, ibiq; aliquouſq; cum cæteris in cõmune philoſophatũ eſſe, deinde ſeorſum ſectam à ſe uocatam conſtituiſſe. Decimoquarto uerò ætatis anno philoſophiæ dare operam cœpiſſe ipſe teſtis eſt. Apollodorus autẽ Epicureus in primo de uita Epicuri, refert illũ ad philoſophiã ſe cõtuliſſe grãmaticos inſectantẽ ac ſophiſtas, quòd percontanti quidnã eſſet apud Heſiodũ chaos, exponere nõ potuiſſent. Grãmaticam uerò illũ docuiſſe primum, ac demũ lectis Democriti libris philoſophiæ dediſſe operã Hermippus autor eſt, atq; ob id Timonem de illo dixiſſe:*

Ὕςατος οὖν φυσικὸς, καὶ ὕςατος ἐκ Σάμου ἐλθὼν,
Γραμμοδιδασκαλίδης ἀναγωγότατος ζωόντων. hoc eſt,
Vltimus ex phyſicis Samiaq; hic ultimus ora

Præc

Præceptor iuuenum & morum formator amœnus.

Adiecti ſunt autem illi ad philoſophandum, ipſo hortante * *καθαρμούς.*
tres, ipſius fratres Neocles, *Chæredemus, & Ariſtobulus, ut ait* Philodemus *Epicureus in* x. *de philoſophorũ cõpoſitione. Seruus itẽ illius* Mus *nomine, ut* Myronianus *refert in legibus hiſtoricis capitulis. Enimuerò* Diotimus Stoicus *infeſto aduerſus illum animo, accerrimè inſectatus eſt, quinquaginta circũferens impudicas & laſciuas ueluti ab* Epicuro *ſcriptas epiſtolas, easq; quæ* Chryſippi *feruntur ueluti ſub eius nomine cõponens.* Poßidonius *item* Stoicus & Nicolaus & Sotion *in* xii. *eorum quæ inſcribuntur* Dioclis *argumẽta. Sunt autẽ ferè* xxiiii. *et* Dionyſius Halicarnaſſeus*, unà cum matre ædiculas circuiſſe *purgamẽta legentẽ, literasq; cũ patre docuiſſe mercedis exiguæ ſtipe tradunt. Vnus quoq; è fratribus lenocinatum eſſe, ipſumq; Leontiæ meretrici cõgredi ſolitũ. Democriti quoq; de atomis, Ariſtippiq; de uoluptate libros ut ſuos aſſeruiſſe, neq; fuiſſe legitimũ ciuẽ, ut* Timocrates *ait, &* Herodotus *in libro de pubertate Epicuri, Mithræq; Lyſimachi diſpẽſatori per epiſtolas fœde adulatũ eſſe Pæanẽ illũ ac regẽ appellando. Idomeneum itidẽ & Herodotum atq; Timocratem qui ſe adhuc obſcurum ſuaq; dogmata illuſtrarent, per epiſtolas laudare, eisq; ob hoc ipſum aſſentari. Scribens ad Leontiam in epiſtola id agit, inquiens in hunc modum, παιὰρ ἄναξ. ò mea Leontiola, cuiuſmodi me impleuit plauſus tuam epiſtolulam cùm legerem. Ad Themiſtam item Leontis uxorem, Quotus enim, inquit, ego ſum niſi uos ad me proficiſcamini? promptus ipſe quocunq; uos ac Themiſta me accerſatis irrumpere. Ad Pythoclem uerò formoſum adoleſcentem, Conſumor, inquit, atq; deficio, amabilem tuum atq; diuinum ad te in-*

greſſum operiens. Rurſumq́; ad Themiſtam ſcribens, monere ipſum arbitratur, ut Theodotus in quarto aduerſus Epicurum libro ait. Alijs item compluribus meretricibus ſcribit, & Leontiæ in primis, quam & Metrodorus amarit. In libro quoq; de finibus ſic loquitur, Nam equidem nihil habeo quod bonum intelligam, ſi ſaporum uoluptates, & quæ ex Venereis conſtant, & quæ auribus percipiũtur, quæq́; ex formæ uenuſtate blandiũtur oculis, auferam. Scribit item in epiſtola ad Pythoclem, Omnem autẽ diſciplinam ô fortunati fugite. Epictetus quoq; ut laſciuius loquentẽ ſugillat, maximisq́; probris inceſſit. Timocrates item in his quæ inſcribuntur de lætitia, Metrodori frater ipſiusq́; diſcipulus, eius relicta ſchola bis illum diebus ſingulis uomere ſolitũ è nimijs delitijs ſolutum refert; ſeq́; ipſum narrat uix effugere potuiſſe nocturnam illam philoſophiam, arcanamq́; illam conuentiunculam. Epicurum quoq; multa in oratione peccare, atq; in uita longè plura, corporeq́; adeò miſerabiliter affectum, ut multos annos conſurgere è ſella nequiuerit, minam interim quotidie in cibos cõſumere, ut ipſe in epiſtola ad Leontiã ſcribit, atq; in eis quas ad Mitylenẽſes philoſophos ſcripſit. Congrediq́; illi unà cum Metrodoro & ſcorta alia. Marmarium, & Hediam, Erotium, & Nicidium, in eis quoq; uoluminibus quæ de natura ſcripſit triginta quinq; numero, cõplura huiuſmodi inſerere, contrariaq́; in ipſis alijs quidẽ multis, Nauſiphani uerò in primis ſcribere, ita ferè ad uerbum dicens, Sed habet, habuit enim ille uelut parturiẽs ab ore iactantiam ſophiſticam, quemadmodum & alij complures ex mancipiorum numero. Ipſumq́; Epicurum in epiſtolis iſta de Nauſiphane dicere. Adduxit illum in eiuſmodi animũ exceſſum, ut ne maledictis impeteretur,

mag

*magiſtrumq́; inuocaret, πλεύμονα quoque ipſum ac deceptorem, & ſortum ac ſine literis uocabant. Platonis item ſectatores, Dionyſij aſſentatores, Platonem quoque ipſum aureum, Ariſtotelem prodigum, qui paterna ſubſtantia conſumpta militaſſet, & * uenena uendidiſſet. Appellabat baiulum Protagoram, & librarium ac ſcribam Democritum, qui in comeſſationibus uixiſſet literas'que docuiſſet. Heraclitum quoque κυκητὴν merobibum. Democritum Lemocritum, & Antidorum σαινίδωρον. Cyzicenos inimicos Græciæ, & dialecticos nimium inuidos. Pyrrhonem quoque indoctum & imperitum appellabat. Sed hi profectò inſaniunt. Namq; uiri huius aduerſus quoſuis incredibilem gratitudinem permulti teſtantur, patria item quæ ſtatuis æreis illum honorauit: amici quoque tam multi, ut eos ne urbes quidem integræ capere poßint, familiares præterea omnes ac diſcipuli quos illius dogmaticæ Syrenes occuparunt, præter unum Metrodorum Stratonicenſem, qui ab illo ſe ad Carneadem contulit, cui fortè grauis erat uiri incomparabilis & immēſa bonitas, illiusq́; ſcholæ perpetua ſucceßio, quæ cæteris ferme omnibus deficientibus ſola perſiſtit, perpetuis uicibus diſcipulis ſibi inuicem ſuccedentibus. Summa præterea in parentes pietas, atque præcipua in fratres beneficentia, manſuetudoq́; in ſeruos, quemadmodum & ex eius teſtamentis liquet, & quòd ſecum illi unà philoſophati ſunt, ex quibus tamen clarißimus fuit is, quem prædiximus, Mus, eximia'que, ut in ſumma complectar, eius in omnes humanitas fuit. Nam quid de cultu in deos, & de amicitia aduerſus patriam dicam, quam conſtantißimè uſque ad finem tenuit? quippe qui per ſummam modeſtiam ad Rempublic. accedere noluit. Et cùm difficilima tempora tunc Græ-*

* φαρμακοπωλεῖν.

ciam premerent,ſemper ibi perſeuerauit,bis aut ter ſolum ad Ioniæ loca profectus,ad amicos,qui ad illũ undiq; numeroſißimi cõueniebant,ac unà cum illo in horto uiuebãt, ut ait etiam Apollodorus, quem & octoginta minis cõparauit. Porrò Diocles in tertio * incurſionis libro illos ait uilißimis & ſimplicißimis cibis uixiſſe. Parcißimo enim, inquit, uini poculo cõtenti erãt,omniſq; aqua illis ad potum cedebat. Nolebat autem Epicurus ſectatores ſuos in cõmune opes deponere ueluti Pythagoras, qui cõmunia omnia amicorũ dicebat. Nam id,inquit,eorũ qui diffiderẽt potius fuit quàm amicorũ. Ipſe quoq; in epiſtolis aqua tãtum & cibario pane ſe contentũ eſſe teſtatur,& mitte,inquit,mihi caſei cythridi paululũ,ut cũ epulari precioſius uoluero, poßim. Huiuſmodi illius uita fuit qui uoluptatem finem aſſerit,quẽ Athenæus ita ſuo laudauit epigrãmate:

*ἐπιδρομῆς.

Ἄνθρωποι μοχθεῖτε τὶ χείρονα, καὶ διὰ κέρδος
  Ἄπληστον νεικέων ἄρχετε καὶ πολέμων;
Τῆς φύσιος δ' ὁ πλοῦτος ὅρον τινὰ βαιὸν ἐπίσχει
  Αἱ δὲ κεναὶ κρίσιες τὰν ἀπέραντον ὁδόν.
Τοῦτο νεοκλῆος πυνιτὸν τέκος, ἢ παρὰ μουσῶν
  Ἔκλυεν, ἢ πειθοῦς ἐξ ἱερῶν τριπόδων. hoc eſt,

Quis furor,ô ciues,ut uos ob uile lucellum
  Rixas,& bellum ſollicitetis atrox?
Nam natura opibus facilè eſt contenta puſillis,
  Contenta nullis ambitio eſt opibus.
Hoc Epicurus ait,dulces quem nempe camœnæ
  Aut Suadæ tripodes edocuere ſacri.

Sciemus id manifeſtius in ſequentibus, ex dogmatibus & ex uerbis eius. Maximè uerò, autore Diocle,ex antiquis amplectebatur Anaxagoram, etſi in quibuſdam illi contradixerit. Archelaum quoq; Socratis magiſtrum. Exercebat

cebat,inquit,diſcipulos ut etiã memoriter tenerent ipſius ſcripta.Hunc Apollodorus in chronicis Nauſiphanem & Praxiphanem audiſſe tradunt.Verùm hoc ille de ſe non dixit in ea quæ extat eius ad Euridotum epiſtola. Sed neq; Leucippum aliquem philoſophum fuiſſe ait,neq; ipſe neq; Hermachus,quem Democriti fuiſſe præceptorem,cum alij tradunt,tum etiam Apollodorus Epicureus.Cæterũ Demetrius Magneſius Xenocratis eum quoq; auditorem fuiſſe aſſerit.Vtitur autẽ in rebus uocabulis proprijs,quæ quoniam ſimpliciſſima ſunt,ea Ariſtophanes grãmaticus taxat.Adeò autem apertus dictione fuit,ut in lib.de oratoria,nihil aliud quàm perſpicuitatem orationis inquirendum ac perſequendum moneret.Atq; in epiſtolis ubi cæteri ſcribebant χαίρειν ipſe ἐυπρατ]είν.& honeſtè uiuere præclarũ eſt. Alij tradunt in uita Epicuri normam illum ſcripſiſſe,de Nauſiphanis tripode,cuius fuiſſe auditorem tradũt,& Pãphili Platonici in Samo,cœpiſſe duodecimũ agentem ætatis annum philoſophiæ operam dare,circiter trigeſimum quintũ ſcholæ præeſſe.Naſcitur autem,inquit Apollodorus in chronicis, cẽteſimæ nonæ olympiadis anno tertio ſub Soſigene principe,menſe gamelione ſeptimo menſis ſeptem annis poſt Platonis obitum. Cùm uerò triginta duorum eſſet annorum, primum Mitylenæ & Lampſaci ſcholam inſtituit annis quinq;,demum Athenas migrauit, ubi diem obijt anno centeſimæ ſeptimæ olympiadis ſub Pytharato,cùm ſeptuaginta & duos uitæ impleſſet annos.Succeßit illi in adminiſtratione ſcholæ Hermachus Agemarchi filius Mitylenæus.Obijſſe calculo urinæ exitum impediente Hermachus in epiſtolis ait,morbo quatuordecim diebus fatigatum.Quo etiam tempore tradit Hermippus deſcendiſſe illum in peluim æream aquis

calentibus plenam, petiſſeq́; merum ſibi ad ſorbendum dari, atq; monentem amicos ut ipſius decretorum memores eſſent, inter uerba defeciſſe. Eſt autem in eum quod ſcripſimus epigramma in hunc modum:

Χαίρετε, καὶ μέμνησθε τὰ δόγματα, τοῦτ' Ἐπίκουρος
Ὕστατον εἶπε φίλοις οἷσιν ἀποφθίμενος.
Θερμὴν ὃς πύελον γὰρ ἐσήλυθε, καὶ τὸν ἄκρατον
Ἔσπασεν, εἶτ' ἀΐδην ψυχρὸν ἐπεσπάσατο. *hoc eſt,*

Hoc moriens charis Epicurus dixit amicis,
Dogmatis ô memores uſq; ualete mei.
Qui calidam ingreſſus peluim, ſitientius hauſit
Suaue merum, hinc ſtygias ebrius hauſit aquas.

Hæc uiri uita, hic finis fuit. Teſtamentum quoq; ipſius legimus. Mea omnia Amynomacho Philocratis filio Batithæ do, Timocratiq́; Demetrij filio Potamio ſecundum eam, quæ in metro ſcripta eſt utrique factam donationem, ea conditione, ut horum quidem, & quæ in illo ſunt Hermacho Agemarchi filio Mitylenæo aſsignēt, eiſq́; qui cum illo unà philoſophantur & alijs philoſophiæ ſucceſſoribus illum reliquerit Hermachus, ut in eo philoſophiæ dare operam poſsint. Vtq́; ſemper hi qui à noſtro nomine philoſophi appellantur, perdurent, Amynomacho & Timocrati eam quæ in horto eſt ſcholam, depoſiti iure commendo, ipſorumq́; poſteris. Cauebunt autem ipſi mandabuntq́; hæredibus hortū illum ſeruent, quemadmodum & ipſi, tradantq́; philoſophantibus ex noſtro nomine. Porrò domum quæ eſt in Melite, dabunt Amynomachus & Timocrates Hermacho inhabitandam, unaq́; his qui ſecum philoſophantur quamdiu Hermachus uixerit. Ex earum autem rerum reditibus quæ à nobis legatæ ſunt Amynomacho & Timocrati, quantum fieri poſsit cum Hermacho

cho diuidant, curent ut natalis dies parentibus & fratribus ac nobis quotannis ſolenniter agatur, intra diem decimarum Gamelionis, ut etiã in conuentu ſolenni. corũ qui nobiſcum philoſophantur, cuiuſq; menſis uigeſima die in noſtram & Metrodori ordino. Curẽt quoq; diem fratrum, Poſidæonis. Inſuper curent diem Polyæni Metagitnione, ſicut & nos ſecimus. Curæ autem ſit Amynomacho & Timocrati, Metrodori filiũ Epicurũ, filiumq́; Polyæni educare, dum philoſophantur & cum Hermacho degunt. Similiter & Metrodori filiæ curam habeant, & cũ ad ætatẽ peruenerit, tradant eam uiro quẽ elegerit: Hermachus ex his qui ſecũ philoſophantur, ſitq; illa obtẽperans, & pareat Hermacho. Dent autẽ Amynomachus & Timocrates ex reditibus noſtris in cibum his ſingulo quoq; anno, ut ipſis quàm cõmodiſſimè fieri poſſe uidebitur, id cum Hermacho deliberantes, faciant item ſecum redituum dominum Hermachum, ut ex eius conſilio qui nobiſcum conſenuit in philoſophia, princepsq́; relictus eſt ſcholæ noſtræ, fiant ſingula. Dotem uerò puellæ cũ ad annos nubiles uenerit, dare curabunt, Amynomachus, & Timocrates quantũ eis ſatis eſſe uidebitur ex bonis auferentes, cõmunicato prius cũ Hermacho conſilio. Curã itẽ habeant Nicanoris quẽadmodũ & nos ipſi, ut quotquot nobiſcum philoſophati ſunt, atq; res ſuas in communem uſum contulerunt, omnemq́; alacritatem oſtendentes, nobiſcum in philoſophiæ ſtudijs conſenuerunt, pro modulo facultatum noſtrarum nulla re quæ ad uictum neceſſaria eſt, egeant. Libros autem omnes noſtros Hermacho tradant. Quòd ſi quid humanũ Hermacho contigerit prius quàm Metrodori liberi ad ætatẽ perueniãt, curæ ſit Amynomacho & Timocrati, ut liberaliter illi educentur, ac-

cipiantq́; ex facultatibus noſtris quæcunq́; illis erunt neceſſaria, curamq́; cæterarum rerum, ut à nobis inſtitutum eſt agant, ut ſingula quantum fieri poteſt fiant. Ex *ſeruis autem liberos dimitto* Murem, Niciam, & Lyconem, Phædrion *item dimitto liberam.* Iam *uerò moriens ſcribit ad* Idomeneum *epiſtolam huiuſmodi,*

CVM *ageremus uitæ beatum, & eundem ſupremum diē, ſcribebamus hæc.* Tanta *autē uis morbi urgebat ueſicæ & uiſcerū, ut nihil ad eorū magnitudinē poſſet accedere.* Cōpenſabatur *tamen cum his omnibus animi lætitia, quam capiebam memoria rationū inuentorumq́; noſtrorum.* Sed *tu, ut dignum eſt, tua erga me & erga philoſophiam uoluntate ab adoleſcentulo ſuſcepta, fac ut* Metrodori *tueare liberos.* Hoc *illius extremū teſtamentum fuit.* Fuerunt *autem illi diſcipuli plurimi egregij & ſapientiſſimi,* Metrodorus Athenienſis, Timocrates, & Sandes Lampſacenus, *qui & ex quo agnouit uirum, ab eo nunquam diſceßit, niſi tantū ſex menſes quibus domum profectus denuo ad illū reuerſus eſt.* Fuit *autem uir per omnia bonus, quemadmodum &* Epicurus *in* **præcipuis ſcribit.* Atteſtatur *autem in tertio &* Timocrates. Huiuſmodi *autem cū eſſet, ſororem etiā* Batidem Idomeneo *tradit uxorem.* Leontiamq́; Atticam *meretricem aſſumptam pro cōcubina uſus eſt.* Erat *autem intrepidus aduerſus turbationes omnes atq́; mortē, ſicut* Epicurus *in primo* Metrodoro *tradit.* Aiūt *illum ſeptem annis ante* Epicurum *obijſſe diem, quinquageſimum & tertium agentem ætatis annum.* Ipſe *autem* Epicurus, *in ijs quæ recitauimus teſtamentis ipſius, ut uita functi filiorum curam haberi mandat.* Habuit *autem & prædictum familiarem quendam* Metrodori *fratrem* Timocratem. Porrò Metrodorus *hos ſcrip*

* πρωτευμένοις.

ſcripſit libros, ad medicos tres, ad Timocratem de ſenſibus, de magnificentia, de morbo Epicuri, aduerſus dialecticos, aduerſus ſophiſtas nouem, de itinere ad ſapientiā, de mutatione, de diuitijs, aduerſus Democritum, de nobilitate. Fuit & Polyænus quidam Athenodori filius Lampſacenus modeſtus & amabilis, ut Philodemus ait. Succeſſor itē eius Hermachus Agemachi filius, Mitylenæus uir inſignis, patre quidem paupere, at principio oratoriæ deditus. Feruntur & huius pulcherrima iſta monumenta, de Empedocle epiſtolæ uiginti duæ, de diſciplinis aduerſus Platonem, aduerſus Ariſtotelem. Moritur autē apud Lyſiam uir ſanè, ut diximus, illuſtris. Leonteus itidem Lampſacenus, eiusq́; coniunx Themiſta, ad quam etiam ſcribit Epicurus. Colotes quoq; & Idomeneus & ipſi Lampſaceni. Atq; iſti quidē nobiliores ex Epicuri ludo fuere, adiecto & Polyſtrato ſucceſſore Hermachi, cui ſucceßit Dionyſius, cui Baſilides. Apollodorus quoq; κηπωτύραννος dictus eſt, clarus fuit, qui ultra quadringēta uolumina cōſcripſit. Duo quoq; Alexādrini Ptolemæi Melas, atq; Leucus. Zeno quoq; Sidonius Apollodori auditor, qui infinita ſcripſit. Demetrius etiā cognomēto Lacon, ac Diogenes Tarſenſis qui ſelectas conſcripſit ſcholas. Orion itē & alij quos hi qui germani Epicuri ſunt, ſophiſtas appellāt. Erant autē & alij Epicurei tres, Teleontei filius, & Themiſtæ, alter Magneſius, quartus Oplomachus. Scripſit autē Epicurus infinita uolumina, adeò ut illorū multitudine cunctos ſuperarit. Namq; Cylindri ad trecentos ſunt, in quibus nullum extrinſecus quæſitum teſtimonium eſt ſolisq́; referti ſunt Epicuri ſententijs. Aemulatus eſt illum Chryſippus in ſcribēdo multa, ſicut Carneades etiam refert paraſitum illum librorum dicens. Nam ſi quid Epicurus

curus ſcriberet, tandem ſcribere & Chryſippus contendebat. Atq; ideo ſæpius eadē ſcripſit. Vnde & tumultuarie ſcribere, ac parū emendate illi ex feſtinatione cōtingebat, totq; teſtimonia inſerit, ut ex his ſolis libri pleni eſſe uideantur, quemadmodum & apud Zenonem, & apud Ariſtotelem inuenire in promptu eſt. Tam multa, & tam præclara ſunt Epicuri uolumina. Ex quibus iſta uel optima ſunt. de natura triginta & ſeptem, de atomis & uacuo, de amore. Epitome eorū quæ aduerſus phyſicos ſcripta ſunt, aduerſus Megarenſes dubitationes, *raræ opiniones, de ſectis, de plantis, de fine, de iudicio ſiue regula. Chæredemus de dijs, de ſanctitate, Hegeſionax, de uitis quatuor, de *iuſto opere, Neocles. Ad Themiſtam, Sympoſium. Eurylochus, ad Metrodorū, de uiſu, de angulo atomi, de tactu, de fato, de perturbationibus opiniones ad Timocratem, Pronoſticon, Exhortatorius, de imaginibus, de fantaſia, Ariſtobulus de muſica, de iuſtitia & uirtutibus alijs, de donis & gratia, Polymedes, Timocrates tres, Metrodorus quinq;, Antidorus duo, de auſtris opiniones, ad Mithrem, Calliſtolas, de regno, Anaximenes, Epiſtolæ. Vnam autem ipſarum, ut uiſum eſt, ipſis conabor ponere, tribus eius propoſitis epiſtolis, in quibus omnem philoſophiam ſuam breuiter collegit. Ponemus autem peculiares ipſius opiniones, & ſi quid uiſum eſt eloqui, electione dignum, ut omni ex parte cuiuſmodi uir fuerit addiſcas, ſi tamen ad hæc iudicanda idoneus ſum. Primam igitur epiſtolam ſcribit ad Herodotum, ſummam rerum omnium naturalium. Secundam uerò ad Pythoclem, quæ de cœleſtibus corporibus eſt. Tertiam ad Menœceum: continet autē ipſa de uitis. Ordiendum autē uidetur à prima, cū prius pauca dixerimus de diuiſione philoſoph

* κύριαι.

* δικαιοπραγίας.

loſophiæ iuxta ipſum. Tres igitur in partes & ipſe philoſophiam diuiſit, Canonicam, Phyſicam, Ethicam. Canonica igitur illa acceſſum cõtinet ad opus. Agitur de illa, in libro qui inſcribitur Canon. Porrò Phyſica naturæ totam ſpeculationẽ cõtinet, de qua in libris naturalium triginta octo, atq; in epiſtolis per elementa diſſeritur. Ethica uerò de electione & fuga diſſerit, quæ in uoluminibus de uitis, & epiſtolis, ac libro de fine tractatur. Conſueuerunt autẽ canonicam naturali cõiungere, appellantq; illam de iudicio & principio ſiue introductione. Naturalẽ uerò de generatione & corruptione & de natura. Cæterùm moralẽ de his quæ eligi uel uitari debent, & de uitis, & de fine. Enimuero dialecticam ut tranſuerſum agentem repudiãt. Poſſe enim phyſicos abundè ſimplicibus, & proprijs rerum uocabulis agere. Ait igitur Epicurus in canone quodam ſenſus, iudicia eſſe ueritatis, & anticipationes & affectus. Epicurei prætereа fantaſticos intuitus mentis adijciunt. Dicit autem & in ea, quam ad Herodotum ſcripſit epitome, atque in certis illis opinionibus. Omnis enim, inquit, ſenſus irrationalis eſt, nulliuſq; memoriæ capax. Neq; enim à ſeipſo mouetur, neque ab altero motus poteſt aliquid adijcere ſiue auferre, nec eſt quod ipſos poſſit arguere. Nam neque ſimilis ſenſus ſimilem poteſt, quod par ſit utriuſq; uis, neq; diſsimilis diſsimilem, quippe qui non earundem rerum iudices ſint, ac ne ratio quidem ipſa. Nanq; omnis ratio à ſenſibus ducta eſt, neq; alter alterum: omnibus enim intendimus, eoq; aſſeritur ſenſuũ ueritas, quòd quæ ſenſu uigent, ea ſubſiſtant. Porrò & uidere nos & audire nõ ſecus ac dolere ſubſiſtit. Quocirca & de incertis oportet ab his quæ appareant ſignis colligere. Nanque & cogitationes omnes à ſenſibus manant, ſecundum in-

cidentiam, & proportionem, & ſimilitudinem, & compoſitionem, cooperante aliquid etiam ratione ipſa. Inſanorũ imaginationes ac uiſa etiã in ſomnis uera ſæpe ſunt. Mouent enim, non autem mouet quod non eſt. Cæterum anticipationem dicunt ueluti comprehenſionem, ſeu opinionem ratam, ſiue cogitationem, ſiue uniuerſalem intelligentiam inſitam, hoc eſt, memoriam eius rei, quæ ſæpe extrinſecus apparuit, ut exempli gratia, tale quiddam homo eſt. Simul enim atq; homo nominatur, continuò per anticipationem forma etiã illius intelligitur, præcedentibus ac ducibus ſenſibus. Prorſus igitur quod prius omnibus nominibus ordinatum eſt manifeſtũ eſt. Neq; enim profectò quæreremus, quod inquirimus, niſi prius illud nouiſſemus. Verbi gratia, quod procul abeſt, equus'ne an bos eſt. Oportet enim antea per anticipationẽ agnouiſſe bouis & equi formam. Neq; enim aliquid nominaremus niſi prius per anticipationẽ illius forma per oculos animo impreſſa eſſet. Euidentes ſunt igitur anticipationes, quod opinabile eſt à priore certo aliquo pendet, ad quod illud referimus, qđ opinamur, ut unde nouimus an ſit iſtud homo nec'ne, hanc enim opinionem appellant ſiue opinationem, & uerã eſſe & falſam dicunt. Nã ſi quidẽ pro teſtimonio ſumatur, pro illa, ſiue contra illam agendum ſit, falſa eſt. Vnde etiã introductum eſt προσμένειν, id eſt, perſeuerare, ut prope turrim accedere & contemplari qualis propè uideatur. Perturbationes autem eſſe duas dicunt, uoluptatẽ & dolorẽ, quæ in omne animal cadant. Ex his alteram propriã, alteram alienã eſſe: perq; eas iudicare electiones & euitationes. Quæſtionũ quoq; alias eſſe de rebus, alias circa ſimplicem uerſari uocem. Atq; iſta de diuiſione ac iudicio ſummatim dicta ſunt. Redeundũ iam ad epiſtolã quã diximus.

Epicurus

EPICVRVS HERODOTO S.

IIS *qui nequeunt, ò Herodote, ſingula quæ à nobis de natura ſcripta ſunt ad unguē intelligere, neq; maiores de his rebus editos libros perſcrutari, compendium totius operis feci, quantum ſatis eſſe putaui, ut integerrimarum opinionum memoriam facilè tenerent, ut quouis tempore in his quæ ſunt rata, illis opem ferre poßint, in quãtum arripuerint naturæ ſpeculationem. Quin eos etiam, qui iam contemplatione omniū, formam & ueluti fundamenta totius operis iecerunt, huiuſce compendio adiutum iri ſpero ad facilè reminiſcendū. Nā fundamentis rei crebro indigemus, membris non ita. Eundum igitur ad illa eſt, faciēduſq; ex iugi memoriæ exercitatione habitus, ex quo & ratus maximè, ualiduſq; ad res intuitus nobis obueniet, omniſq; particulariū rerum diligens cognitio reperietur, cùm formæ plenißimè animo uerſantur memoriaq; tenentur. Nam ea ſumma totius diligentiæ, iſq; effectus eſt, huiuſce intuitu uti celeriter poſſe, ad ſimplicia elementa, atq; ad concluſionum uoces. Neq; enim fas eſt condenſationem perpetuæ rerum circuitionis eſſe, niſi poßit paucis uocibus totum in ſeipſo complecti illud, quod etiam per partes diligēter explicatum fuerit. Vnde cùm omnibus perutilis ſit, qui ſint illi famliarius dediti naturæ rationi, huiuſmodi uitæ cõtinuationem fieri moneo in phiſiologia, eam quæ maximè tranquillittatem afferat uitæ, & eius compēdium, ac ueluti ſummam opinionum omnium tenere memoriter. Primum igitur mi Herodote, quæ ſubiecta ſunt uocibus oportet comprehendere, ut ea quæ opinamur, ſiue quærimus, ſiue de quibus ambigimus, ad ea referētes diiudicare poßimus. At ne indiſcreta ſint omnia nobis in infinitum demonſtrantibus, ſiue inanes uoces habeamus, ne-*

ceſſe

ceſſe quidem eſt primam notionem per unamquanq; diſpici uocem, nihilq; probatione indigere. Siquidem habebimus quæſitum uel dubitatum, uel opinatum ad quod referamus: ſiue ſecundum ſenſus obſeruare omnia oportet, ac ſimpliciter præſentes intuitus, ſiue mentis, ſiue quorumuis iudiciorum. Eadem ratione etiam perturbationes quæ adſunt, ut perſeuerans illud incertum habemus, quibus notare poßimus. Hæc autem ubi perceperimus, de incertis iam conſpicari opus eſt. Primum quidem quod nihil ſit eo quod non eſt. Omnia enim ex omnibus fierent, ſeminibus nihil indigentia. Sed & ſi quod occidit, interiret in id quod non eſt, omnia iamdudum interijſſent, cùm ea non eſſent in quæ diſſoluerentur. Atqui & omne huiuſmodi ſemper fuit quale nunc eſt, ſemper'que tale erit, nihil'que eſt in quod mutari poßit. Nam præter ipſum uniuerſum nihil eſt, quod in id ingreſſum mutationem operetur. Enimuero iſtud quoque etiam in maiore compendio ſtatim à principio dixit. In primo item de natura ipſum omne eſt. Corpora nanque iſta ut ſeſe habeant, ſenſus ipſe teſtatur in omnibus, ſecundum quem neceſſe eſt incertitudinem cogitationum conijcere, quemadmodum antea dixi. Niſi enim eſſet quod inane & locum, & quæ tangi non poteſt naturam nominamus, nequaquam haberēt ubi nam eſſent corpora, neque per quod mouerentur, quæ profectò moueri perſpicuum eſt. At præter iſta nihil neque cogitatione comprehendi poteſt, neque per modum comprehenſionis, neque ſecundum comprehenſibilium proportionem. Quippe quæ per omnes naturas accipiuntur, neque ueluti horum euentus accidentia'ue dicuntur. Eadem ferme in primo de natura, & in decimo quarto & quinto, atque in maiore compendio. Corpora alia quidem ſunt

con

*concretiones, alia uerò ex quibus cōcretiones factæ ſunt. At iſta indiuidua ſunt & immutabilia, niſi omnia in id quod non eſt, interitura ſunt. Cæterùm in diſſolutione cōcretionum plena per naturam ſuſtinere ualent, cùm non habeant quorſum, aut quo pacto ſolui poßint. Itaq; principia neceſſe eſt indiuiduas eſſe corporum naturas. Præterea & omne iſtud infinitum eſt. Nam quod finitum eſt, extremum habet. Extremum autem præter illud quippiam inſpicitur. Itaq; quod extremum non habet, nec finem quidem. Quod autem finem non habet, infinitum ſit neceſſe eſt, non finitum. Atqui & multitudine corporum, & uacui magnitudine omne iſtud infinitum eſt. Si enim eſſet infinitum uacuum & corpora finita, nuſquam manerent corpora, ſed ferrentur per infinitum inane diſperſa, cùm non haberent quo ſe figerent atq; cohiberent. Quòd ſi uacuum finitum eſſet, non haberent infinita corpora ubinam ſubſiſterēt. Ad hæc uerò indiuidua corpora ac plena, ex quibus & concretiones fiunt, & in quæ diſſoluuntur, incomprehenſibilia ſunt figurarum differentijs. Neq; enim poßibile eſt ex eiſdem figuris comprehenſis, tot factas eſſe differentias, ac per unamquanq; figurationem ſimpliciter infinitæ ſunt * ſimiles. Porrò differentijs nō ſimpliciter infinitæ, ſed tantum incomprehenſibiles ſunt. Neq; enim, ait, interius in infinitū ſectionē eſſe. Dicit autem quandoquidē qualitates immutantur, ſi quis eas non etiā magnitudinibus ſimpliciter in immenſum emiſſurus ſit, mouētur aßiduo atomi. Ait enim interius & æqua celeritate motus illas agitari, cum uacuo ſimilem motum exhibēte perpetuè grauißimè atq; leuißimè. Atq; illæ quidē longè à ſe inuicē diſtantes. Aliæ uerò agitationē ipſam continent, cùm fuerint complexione inclinatæ, ſiue ipſis*

* aliàs ἄτομων

com

complexionibus ſuſtentatæ fuerint. Nã uacui natura quæ illos ſingulos dirimit, hoc efficit: quãdoquidem firmitatem ſiue affixionem facere ipſa non poteſt. Solidum uerò quòd illis ineſt per colliſionem, agitationem facit quantum complexio illa ex colliſione reſtitutionem ac inſtaurationem dat. Horum autem initium non eſſe, cùm atomi & inane cauſæ ſint. Ait autem, intrinſecus neq; ullã circa atomos ineſſe qualitatem, præter figuram & magnitudinem & grauitatem: immutari autem colorẽ circa poſitionem atomorum in duodecim inſtitutionibus ait, omnemq́; magnitudinem circa illos nõ eſſe, nunquã enim atomus ſenſu uiſa eſt. Hæc autem uox cùm iſta omnia memorantur, figuram idoneam ſubmittit cogitationibus naturæ rerũ. Mundi item infiniti ſunt, ſiue huic ſimiles, ſiue qui diſsimiles ſunt. Atomi nãq; cũ infinitæ ſint, ut modo demonſtratum eſt, etiã longiſsimè ferũtur. Neq; enim cõſumuntur eiuſce atomi, ex quibus fiat mundus, ſiue à quibus effectus ſit, neq; in unũ, neq; in infinitos, neq; in ſimilibus, neq; in differentibus. Nihil igitur eſt quod huiuſmodi mundorũ infinitatẽ impediat. Imò & formæ ſimilium figurarum cum ſolidis ſunt tenuitatibus longè & apparentibus diſtantes. Neq; enim eius receſsiones in aẽre fieri non poſſunt, neq; aptitudines per efficientiam concauorũ atq; tenuium, neq; uapores conſequentem poſitionem atq; inceſſum obſeruantes, eam quam in ſolidioribus habeant. Eas autem formas imagines uocamus. Atqui motus qui per uacuum fit, nullo contrà incidentium occurſu fit, omnem longitudinem comprehenſibilem in incomprehenſibili conſumat tempore. Quippe tarditatis ac celeritatis inciſio aduerſa, nec aduerſa ſimilitudinem accipit, neque tamen ſimul ſecundum tempora quæ per rationem ſpeculamur, iuxta id

quod

quod agitur corpus ad loca plura penetrat. Nam cogitari non poteſt. Et hoc ſenſibili in tempore ſimul ac conuenerit, & ex quouis infinito non ex quo complectamur motum, locus recedens erit. Simule enim contrariæ illi inciſioni erit, etiam ſi tandiu celeritatem motus non interſecandã relinquamus. Perutile eſt autẽ & hoc tenere elementũ, uel ſi nihil aliud quàm quòd ſimulachra tenuitatibus ſummis utuntur. Vnde ijs quæ apparent palàm reluctatur, uel quòd celeritatem habeant incomparabilem, quæ quemuis meatum moderatum habeat in hoc, ne quid illorum infinitatem uel minimum interſecet, plurimas autem & infinitas continuò aliquid refringat. Ad hæc uerò quoniam imaginum generatio ſimul atq; cogitatur contingit. Nam fluxus à corporibus eius qui ſit in multa anguſtia, notationi perſpicuus non eſt hoc contrariam repletionem ſeruans diutius ſolidi poſitionẽ, ordinemq́; atomorum: & ſi aliquando confunditur, celeresq́; in aëre conuentus ſunt, quod minimè oporteat altius repletionem fieri. Sunt autem alij modi à quibus naturæ huiuſmodi gignantur. Nihil enim horum contra ſenſus atteſtatur, ſi reſpiciat aliquis modum aliquẽ effectus, ut ab exterioribus ad nos conuenientiam referant, etiamſi exiſtimandum eſt cùm aliquid extrinſecus ſubrepit, formas nos intueri atq; cogitare. Neq; enim profectò reſignarent quæ exteriora ſunt, naturam ſuam, coloris ſcilicet atq; formæ, per aërem qui inter nos & illam medius eſt, neq; per radios aut qualeſcunq; fluxus qui à nobis ad illa manarint. Ita ueluti formis quibuſdam à rebus ipſis ad nos penetrantibus, quæ à coloribus formæq; ſimilitudine non differant iuxta modum congruæ magnitudinis, in* aciẽ aut mentẽ celeri utentibus motu, deinde hac ex cauſa quòd unum & perpetuum eſt fantaſiam, & conſenſionem reddens,*

* σσάσεσι.

* ὄψιν.

E

dens, à ſeruante ſubiecto, ſecundum eam quæ inde proficiſcitur æqualem in altioribus affectionem in ſolido fictionis atomorum & quam animo uel ſenſibus fantaſiam irruentem acceperimus, ſeu formæ, ſeu accidentium, forma hæc eſt ſolidi, quæ fit iuxta ſubſequentem denſitatem, ſeu ex imaginum comprehenſione. Porrò eò quòd opinamur mendacium ſemper ac falſum aſſeri, ſiue non refelli poteſt. Sin uerò minus aſſeratur per immobilem nobis ipſis connexum imaginalem intuitum, perceptione præditum, per quam mendacium fit. Nam ſimilitudo uiſorum quæ ueluti in imagine accipiuntur, ſiue illa in ſomnis fiant, ſiue per alios

ἐπιβολάς. *intuitus mentis, aut iudiciorum reliquorum, nequaquam in his eſſent quæ ſunt, & uera appellantur, niſi eſſent aliqua, & hæc ad quæ iaculamur intuitum: falſum uerò non eſſet, niſi accepiſſemus & alium aliquem motum in nobis ipſis, cõiunctum quidem, cæterùm perceptione prædilum. Secundum hunc autem coniunctum fantaſtico iactui, perceptionemq; habentem, ſi quidem non aſſeratur ſiue refellatur, fieri ut mendacium ſit: ſi autem aſſeratur, aut non refellatur, uerum. Et hæc igitur operæpretium eſt ut opinio fortiter teneat, ut neq; iudicia tollantur actionum, neq; falſum dum æqualiter confirmatur cuncta perturbet. Atqui & auditus fit, dum flatus aliquis fertur, ſiue à uocante ſiue à ſonante, ſiue à ſtrepente, aut quoduis audiendi inſtrumentum inferente. Porrò fluxus hic in æqualium partium tumores diffunditur, quandam adinuicẽ ſeruantes conſenſionem, atq; unitatem propriam, ad id quod emiſit atque ad ſenſum pertingentem, qui in illo ut plurimum facit. Sin uerò minus, uel quod extrinſecus eſt tantum manifeſtat. Nam abſq; conſenſione aliqua inde adueniente nunquam pro-

ἐπαίσθησις. fectò fieret huiuſmodi* ſenſus. Non igitur exiſtimandum

eſt

*eſt aërem ipſum à procedente uoce formari, uel ab his quæ ſimilis generis ſunt. Multum enim ei deeſſet, ſi hoc ab illa pateretur, ſed eum ictum qui fit in nobis, ſimul ac uocem miſerimus, huiuſmodi facere ex quibuſdam tumoribus, qui uentoſum efficiant fluxum, deinde nobis paßionem audiendi inſinuent. Quin & hoc ipſum de odoratu ſentiendum quod de auditu diximus. Nunquam enim ullam effici paßionem poſſe niſi ſint tumores quidam, qui à re ipſa ad hunc mouendum ſenſum debita menſura ferrentur, dum partim quidam perturbati atq; alienati ſunt, partim uerò quieti & conuenientes. Atqui atomos exiſtimandum eſt, nullam qualitatem eorum quæ uidentur admittere, præter figurã & grauitatem & magnitudinem, & quæ neceſſariò figuram contingunt: qualitas enim omnis immutatur, atomi uerò nihil mutantur. Oportet enim ſemper in diſſolutionibus concretionum aliquid ſolidum atq; inſolubile ſubſiſtere, quod mutationes in id quod non eſt non faciat, neq; ex eo quod non eſt, ſed ſecundum tranſmutationes ex plurimis, quorundam uerò acceſſus etiam ac*receſſus. Quocirca neceſſe eſt, ut ea quæ non tranſmutantur incorruptibilia ſint, & ab eius quæ mutat natura prorſus aliena, uerùm tumores habere ac formationes ſuas. Hoc enim ſubſiſtere neceſſarium eſt. Nam in his quæ apud nos transformantur, ſecundum * ablationem figura accipitur ſubſiſtens. Enimuerò qualitates cùm in eo quod mutatur inſitæ non ſint, non ſecus atq; illæ relinquuntur ex corpore toto pereuntes. Abundè igitur poſſunt iſta quæ relinquuntur efficere concretionum differentias. Quandoquidem aliqua neceſſe eſt relinquantur, atq; in id quod non eſt defluant. Sed ne ſemper omnem quidem in atomis magnitudinem eſſe putandum eſt, ne ea quæ apparent reluctentur. Cæterùm mu-*

*ἀφόδους

*περιαίρεσιν.

tationes quaſdam eſſe magnitudinum exiſtimandum. præſtat id quippe. Hoc *autem ſi adſit, & quæ ſecundum paßiones, & quæ ſecundum ſenſus fiunt, reddentur.* Omnis *autem ſubſiſtens magnitudo neq; utilis eſt ad qualitatum differentias.* Nam *& ad nos ueniunt haud dubiè uiſibiles atomi.* Quòd *cùm ſit, minimè cernitur, neq; quo pacto fiat uiſibilis atomus, agnoſcere poſſumus.* Ad *hæc putandum non eſt in corpore finito tumores infinitos eſſe, neq; qualeſcunq;.* Itaq; *non eam modo ſectionem quæ infinitum pateat ad id quod minus eſt tollere oportet, ne omnia infirma faciamus, cogamurq; complexionibus * repentinorum ea quæ ſunt, in id quod non eſt, terendo conſumere: uerùm ne tranſmutationem quidem in his quæ finita ſunt in infinitum, neq; in minus fieri exiſtimandum.* Neq; *enim ubi ſemel quiſpiam dixerit tumores in pleriſq; infinitos eſſe, quales etiam ſint intelligere poteſt. quinam uerò iſtud, quo modo finita ſit iſta magnitudo?* Quales *enim quidem ſunt conſtat.* Nam *tumores illi infiniti ſunt, & hi ex quibus qualeſcunq; hi fuerint, infinita profectò eſſet etiam magnitudo extremitatemq; finitam habentes perceptibilem, niſi & per ſeipſum inſpiciendum eſt, ne & quod deinceps ſequitur, huiuſmodi intelligamus, atq; ita per conſequens in anteriora tendendo in infinitum contingat cogitatione procedere.* Minimum *autem illud quòd in ſenſu eſt conſiderandum eſt, ut neq; ſit huiuſmodi cuiuſmodi id quod habet tranſmutationes, neq; tamen omnino diſsimile, ſed habeat commune cum tranſmutationibus aliquid.* Cæterùm *perceptione partium careat, ſed cùm propter communis illius ſimilitudinem aliquid ipſius non percepiſſe arbitramur, partim ad hæc, partim ad illa, æqualitatem nobis oportet occurrere, ex qua iſta conſpicimus à primo inchoantes,*

* ἀθρόων.

tes, non in eodem, neq; in partibus partium, ſed in proprietate ſua metiendo magnitudines, quæ maiores ſunt magis, & quæ minores minus hac proportione arbitrandum, quod in atomo minimum eſt uti. Conſtat enim differre illud paruitate ab eo quod ſecundum ſenſus aſpicitur, eadem uerò proportione uti. Namq; & quam magnitudinem habet atomus, ſecundum hanc proportionẽ prædicauimus, paulùlum ſolam excludendo longitudinẽ præter ea minimos atq; non mixtos fines eſſe putandũ eſt, longitudinum dimenſionem, & ex ipſis primis maioribus ac minoribus parando rationis ſpeculatione, in his quæ ſunt inuiſibilia. Nam commune illud quod eis ineſt ad immutabilia ſufficit, quod hactenus eſt perficere. Collationem autem ex his quæ motum habent fieri poßibile non eſt. Nam & infiniti quod supremũ aut infimum ſit prædicandũ non eſt ſupra uel infra eſſe. Nam quod ſupra caput ſit undecunq; ſtemus, ducere in infinitũ, nunquã nobis iſthuc apparere. Ita & quod infra id quod intellectum eſt, æqua ratione euadere in infinitum, ſupra eſſe atq; infra iuxta idem. Hæc enim intelligi poßibile non eſt. Itaq; licet unam accipere ſuperiorẽ intelligibilẽ loci mutationẽ in infinitum, unamq; inferiorẽ & ſimiles ad ſuperiorum pedes, id quòd à nobis fertur ad ea quæ ſupra caput noſtrum ſunt loca pertingat, aut ad inferiorum caput quod à nobis fertur inferius. Namq; motus uniuerſus nihilominus utriq; oppoſitus in infinitũ intelligitur. Verùm enimuero & æqua celeritate atomos eſſe neceſſe eſt, cùm per inane inuehuntur nullo reluctante. Neque enim grauia paruis, ac leuibus celerius ferrentur, quandoquidem nihil occurrit eis, neq; itidẽ parua magnis, cùm motum omnia habeant commenſum, ubi ne illis quidẽ aliquid obluctatur, neq; ſupernus neque obliquus per colluſiones

motus,neq; inferior per propria pōdera. In quantum enim utraq; continent,in tantum una cum intellectu habebit motum,quod aut extrinſecus,aut ex pondere proprio reluctetur aduerſus ferientis uim. Sed enim & per concretiones altera celerius quàm altera dicetur, quādo atomorū æqua celeritas ſit atq; in unū ferātur locū atomi quæ in conuēti bus ſunt, & cōtra minima perpetuò,niſi in unū ſecundum tēpora quæ ratione cernuntur,ſed frequenter obluctentur donec ſub ſenſu motus aſsiduitas fiat. Quod enim de inuiſibili opinamur,quòd nimirum tēpora quæ ratione cernuntur perpetuū motum habitura ſint,in huiuſmodi uerū non eſt.Nam omne, quod cernitur, aut animo per intuitum percipitur,uerum eſt.Poſt hæc diſpiciendū eſt,ad ſenſus paſsiones'q; referendo.Ita enim erit firmiſsima probatio, quod animus ſit corpus tenuibus partibus per totam* cōgregationem ſerminatū.Cæterū ſpiritui ſimulimū calori quoddā temperamentū habenti,atq; huic alicubi ſimile alicubi illi. Eſt autem pars quæ multā accepit immutationē exilitate partiū atq; horum ipſorum.Conſentit autē huic magis ex reliquo cœtui.At iſtud omne conſtat,uires eſſe animi, & perturbationes, agilitates'q; motus & cogitationes, & cætera quibus priuati morimur. Enimuero & id oportet tenere quòd habeat anima ſenſus plurimam cauſam. Non tamen iſtam accepiſſet,niſi à conuentu reliquo roboraretur. Porrò reliquus cōuentus cū hanc parauerit cauſam,& ipſe huiuſmodi caſus ab illa particeps ſit,non tamen omniū quæ illa poſsidet,idcirco diſcedēte anima ſenſu caret.Neq; enim ipſum in ſeipſo poſsidebat hanc uim,ſed alteri quòd unà cū eo factum fuerat:parabat per conſummatam circa ſe uirtutem,ſecundum uertiginē, ſibijpſi continuò ſenſibilē incidentiā perficiēs,& illi per communē fluxū, atq; cōſenſum, ut dixi,reddebat. Idcirco igitur & inſita anima nunquā alia*

*ἀθροίσμασι.

*ἄθροισμα,qđ mox cœtui uertit.

aliqua parte diſcedēte, priuato ſenſuum fieret, ſed cùm illa una pari periret ſoluto eo quod ſuſtinebat, ſiue toto ſiue etiam parte aliqua. ſiquidē ſenſus animæ in uigore perſiſte ret. Porrò conuentus reliquus permanens, & totus, & per partes, non habet ſenſum illo abſcedēte, quātalibet ſit quæ ſe intēdat atomorū multitudo in animæ naturā, uerū enim & ſoluto conuentu toto diſpergitur anima, neque iam eaſdem uires habet neq; mouetur. Itaq; ne ſenſum quidem habet. Neq; enim intelligi poteſt hoc ipſum quod ſentitur, niſi in cōuentu iſto his motibus utatur quando ea quæ roborāt, & quæ continent huiuſmodi non ſint in quibus nunc exiſtens tales motus habet. Atqui & hoc in alijs dicit, & ex leuiſſimis atomis atq; rotundiſſimā illam eſſe compoſitā, multum ab illis differentibus quæ igneæ ſunt, pars tamen eius quæ ratione caret corpori quoq; reliquo connexa eſt. Rationalē autem partē in pectore ſedē habere, ut ex metu & gaudio manifeſtum eſt. Somnū fieri cùm partes animæ quæ per omnē concretionē diſſeminatæ ſunt, aut cōtinentur, aut euacuantur, deinde poris incidunt. Semē præterea ex omnibus corporis partibus ferri intelligendū eſt. Dicit enim per plurimā nominis familiaritatē in eo quod per ſe intelligitur. Incorporeū autem per ſe intelligere non poſſumus præter uacuum. Porrò uacuū neq; facere aliquid neq; pati poteſt, ſed motū tantum per ſe corporibus præbet. Itaq; qui incorporeā dicunt eſſe animam, deſipiunt. Nihil enim aut facere poſſet aut pati, ſi eſſet huiuſmodi. At nunc euidēter hæc utraq; in anima eſſe caſus manifeſtant. Has igitur de anima ratiocinationes, ſi quis ad perturbationes ſenſusq; referēs, memoria teneat quæ principio diximus, ſatis intelligit ea quæ locis cōprehenſa ſunt in id quod particulare eſt ex his firmiter ac diligenter expoſita. Verū enimuero & figuræ

*& colores & magnitudines & pondera, & alia quæ de corpore prædicãtur, ut quæ ꝑ ſeipſa tendãt, ſiue ad omnia, ſeu ad uiſibilia, & ea quæ per ſenſum cognita, neq; per ſeipſas naturas eſſe opinandũ. Non enim poßibile eſt id ſcire, neq; omnino ut non ſunt, ut neq; alia quæ inſunt huic incorporea, neq; ut huius particulæ, ſed ut corpus totum, quod uniuerſaliter quidẽ horum omniũ quæ ſua ſunt naturam ſempiternam habeat, poßibile non eſt eſſe ſi ſimul feratur. Sicuti cũ ex ipſis tumoribus maior cõſtiterit cõuentus, ſiue primorum, ſiue uniuerſi magnitudinũ, aliquo autem minorũ, ſed, ut dixi, ex his omnibus perpetuã habens ſuã naturã. Atq; intuitus quidẽ priores habẽt hæc omnia & perceptiones. Cæterũ conſequente multitudine ſubita, & nuſquã ſcißionẽ admittẽte, ſed iuxta ſubitã *agnitionem corpo-*
*ἐννοιων. *ris prædicamentũ percipiẽte. Quin & corporibus cõtigit ſæpe ut ea ſequatur, & quod ſempiternum non eſt, neq; in inuiſibilibus neq; in corporeis. Vnde ſecundum motũ plurimũ hoc nomine utente, manifeſtè colligimus caſus neq; uniuerſi habere naturã, quã aſſumentes ſecundum repentinũ corpus appellamus, neq; item cõſequentium ſempiternorũ, ſine quibus corpus cogitare non poteſt, per intuitus autem quoſdam, ſubſequente repẽtino ſingula appellarentur. Cæterum quandocunq; contigentia ſingula inſpiciuntur, non ſempiternis caſibus ſubſequentibus, neq; hæc actio expellenda ex eo quod eſt quia naturam non habet uniuerſi cui contingit, quod profectò etiã corpus appellamus, neq; item ſempiternorum ſubſequentiũ, neq; rurſus per ſe exiſtimandum. Neq; enim hoc, uel in his uel in ſempiternis contingentibus intelligendum, ſed id quod etiam apparet caſus omnes corpora exiſtimãdum, etiam ſi non ſempiternè ſubſequantur, neque per ſe rurſus naturæ ordinem habeant.*

Cæt

*Cæterùm quēadmodum ſenſus ipſe proprietatem facit, conſpiciuntur. Sed enim & hoc uehementer conſiderare opus eſt. Nanq; tempus minimè quærendum eſt, ſicut & reliqua quæ in ſubiecto quærimus, referentes ad eas quæ ad nos ipſos inſpiciuntur anticipationes, ſed ipſam euidentiam per quam tempus aut multum aut puſillum uocamus, hoc*fami liari quadam propinquitate circumferentes reputandum, neq; *locutiones uelut meliores perſequendum, ſed his quæ ſunt ad manus in ea re utendum. Neq; aliud aliquid per ſeipſum prædicandum, quaſi eadem quā proprietas hæc ſubſtantiam habeat. Quod quidem faciunt quidam, ſed ſolùm quo proprietatem connectimus, hoc etiam ſubmetimur animaduertendum. Nam hoc demonſtratione non indiget, ſed animaduerſione. Nam diebus ac noctibus horumq; partibus connectimus. Similiter & perturbationibus ac tranquillitate & motibus & ſtatibus proprium aliquem præterea caſum. Rurſus hoc ipſum cogitantes ſecundum quod tempus nominamus. Ait autem & in ſecundo de natura libro & in magna epitome, atq; in his quæ prædiximus, Mundos & omnem finitam concretionem ſimilem his quæ inſpiciuntur ſpeciem frequenter habentem exiſtimandum ex infinito horum omnium prodiſſe, ex conuerſionibus proprijs, diſcretis, maioribus, atq; minoribus. rurſumq; diſſolui omnia, celerius alia, alia tardius, cùm alia hoc ab ipſis patiantur. Conſtat igitur & mundos illum dixiſſe interire, quum partes mutantur, & in alijs quòd terra aëri ſuperuehatur, præterea & mundos neq; ex neceſsitate arbitrari oportet unā habere figuram, imò & differentes eos in duodecimo de mundo eſſe ait. Alios nanq; ſphæræ, alios oui præferre ſpeciem, aliosq; aliam itidem formam, non tamen quamuis formam admittere neq; animantes eſſe ab infinito diſcretas.*

*συγγενικῶς.
*διαλέκτους.

 Neq;

Neq; enim probaret quiſpiam, quòd in eo qui ſit huiuſmodi comprehenſa non ſint efficientia ſemina, ex quibus & animalia & arbores & cætera quæ conſpiciuntur, conſtant. In huiuſmodi uerò non potuiſſet. Eadem autem ratione etiam innutriri cum terra exiſtimandum. Sed & naturam quoq; opinandum eſt plurima et uaria ex rebus eiſdem edo-

ctam fuiſſe, atq; coactam. Porrò rationem quæ ab ea *credita fuiſſent, ea poſtea diligentius explicuiſſe atq; adinueniſſe. Præterea in quibuſdam celerius, in alijs tardius, & quibuſdam euolutionibus atq; temporibus ab his quæ ex infinito, in quibuſdam uerò ſecundum minores. Quocirca & nomina ab initio non poſitione facta, ſed ipſa hominum ingenia per ſingulas nationes proprijs affectas perturbationibus, ac propria percipientes uiſa, propriè aërem emittere immiſſum à perturbationibus ſingulis ac uiſis, ut eſſet unaquæq; etiam gentium per loca differentia. Tandem uerò communiter per gẽtes ſingulas fuiſſe impoſita propria, ut ſignificationes minus ambiguæ fierent ad inuicem, breui uſq; ſignificarent, quaſdam inſuper res etiam quæ non conſpiciantur inferendo, ut eos qui eſſent conſcij monerent in ſonos quoſdam erumpere coactos, illos uerò ratione duce plurimis ex cauſis ita interpretatos eſſe. Enimuero in meteoris motum & conuerſionem ac defectum, ortumq; & occaſum & his ſimilia, neq; miniſterio cuiuſquam facta exiſtimandum eſt. Verùm illius ordinatione & imperio qui omnem ſimul beatitudinẽ & immortalitatem habeat. Neq; enim beatitati conueniunt negotia, & curæ, & iræ aut gratiæ, ſed infirmitate ac timore & indigentia proximorum iſta fiunt. Neq; rurſus cùm ignis ſimul ſit conuerſus in ſe quæ beatitudinem poßident, ſecundum uoluntatem hos motus accipere, uerùm omnem ſeruare* *decentiam per omnia*

nomina

*παριγγυηθέντα.

*παρεγγυῆσαι.

*ἀξίωμα.

nomina quæ in huiuſmodi feruntur notionibus, ſi neq; contrariæ honeſto ex his opiniones fiant. Alioquin maximam in animalibus perturbationem huiuſmodi contrarietas faciet. Quocirca & eas quæ ab initio ſunt huiuſmodi conuerſionum perceptiones in mundi generatione oportet opinari, neceßitatemq; hanc & ambitum perfici. Atqui enim cauſam eorum quæ ſunt maximè propria diligenter exponere, Phiſiologiæ opus eſſe putandum eſt, beatitudinemq; in ſcientia de cœleſtibus rebus huc cecidiſſe, & in eo quod naturæ quædam ſunt quæ inſpectæ ſecundū huiuſmodi meteora et quæ his affinia ſunt, ad huius rei exactam diligentiā conferūt, præterea non in huiuſmodi ipſum multipliciter eſſe, ac ipſum ſe circa illa pro uiribus et ſecus quomodolibet habere, ſed ſimpliciter nō eſſe in incorruptibili, ac beata natura eorum quæ diſcretionem ſuggerunt, aut perturbationem ullam, hoc autem mente comprehendere ſimpliciter eſt eſſe. Porrò quòd in notitiam cadit de occaſu & ortu, & de conuerſione ac defectu, et quæ his ſimilia ſunt, nihil amplius ad beatitudinē ſciētiæ conferre, ſed ſimiliter habere metus eos qui iſta conſiderant, quænam uerò naturæ ſint, neſciunt, et quænam caſſæ uel maximè ratæ, et niſi iſta difficilia nouiſſent fortaſſe plurimi, cùm timor ex conſideratione horum ſolutionem capere nequeat, ac diſpoſitionem eorum quæ ſunt maximè propria. Idcirco et plures inuenimus cauſas conuerſionum, & occaſus, & ortus, defectus, et huiuſmodi, ſicut & in his quæ particulatim fiunt. Aut exiſtimandum non eſt horum uſum diligentiam non accepiſſe, quanta poßit ad tranquillitatē noſtram beatitudinemq; conferre. Itaq; quaſi per tranſitum intuentes quoties apud nos ſimilitudo ſit, de ratione cœleſtium omniſq; incerti diſſerendum eſt, eos aſpernando, qui id quidem ſciunt, quod uno modo*

* ἱστορία

modo ſe habet aut fit, neq; quod multis contingat modis, imaginationemq; ex*receſſibus reddunt, ignorant præterea quænam ſunt quæ perturbationem non ingerant. Si tamen arbitramur eo modo ſuſceptum id fieri poſſe, & in quibus ſimiliter perturbatione uacamus, ipſum quod multis fiat modis non ignorantes, quemadmodum ſi quod ita ſe habeat nouerimus, perturbatione carebimus. Ad hæc omnia illud omnino oportet intelligere, quòd*perturbatio humanis animis propriè omninò fit in eo quod hæc & beata opinarentur, & incorruptibilia, & contrarias his uoluntates ſimul habeant, & actiones, & cauſas, & in futura uita dirum quippiam ſecundum fabulas & expectent, et ſuſpicentur, ſiue hanc priuationem ſenſus quæ in morte eſt metuant, quaſi poſt mortem aliquid ſit, & ipſi in eo quod non opinionibus iſta patiantur, uerùm*ratione & commendatione quadam. Vnde cùm non diffiniant malum æquam ſiue etiam maiorem perturbationem capere, quaſi hæc opinarentur tantùm. Porrò huiuſmodi perturbationis uacatio, eſt his omnibus euadere liberum & abſolutum, perpetuáq; omnium, & eorum quæ ſunt planè propria ſeruare memoriam. Quocirca omnibus utendum eſt præſentibus. in commune quidem ut communibus, priuatim uerò ut priuatis, ac præſenti omni per ſingula iudicia euidentia. Si enim hiſce intenderimus, id unde perturbatio metuſq; fiebat excludemus, habita recta ratione, atq; ſoluemus deq; cœleſtibus ac reliquis quæ ſemper incidunt, quæq; ſummè terrent reliquos cauſas afferemus. Iſta tibi Herodote de natura omniū ſummatim perſtrinximus. Quæ tu ſi diligenter pro uiribus tenere ſtudueris, arbitror te etſi non ad omnia ſemper per partes diligenter explicata ſufficient, incomparabilem tamen ex eis firmitatem atq; conſtantiam aduerſus homines

cæter

*ἀποστημάτων.

*τάραχος.

*ἀλόγῳ παρα-στάσει.

cæteros percepturum. Nam te ex teipſo promouebis plurimùm ad ea etiam quæ in toto de natura opere ſunt dicta per partes exponenda. Atq; hæc ipſa mandata memoriæ perpetuo emolumento erunt. Sunt enim huiuſmodi, ut hi etiam qui iam particularia ſatis, aut etiam perfectè digeſſerunt, ad huiuſce tamen intuitus plurimos haberent, plurimum iuuari ex his poßint in his quæ de tota natura diſſeruntur. Quæ autē non penitus cadunt in ea quæ conficiuntur, ex his ſunt aut ſecundū cum morē qui caret inuidia, ſimul atq; intelligitur ambitus eorū quæ ſunt in primis rata ad tranquillitatē animi faciunt. Et iſta quidem de naturalibus eius epiſtola. Sequitur de meteoris in hæc uerba:*

EPICVRVS PYTHOCLI S.

REDDIDIT *mihi Cleon abs te epiſtolam, in qua nos fouere atq; diligere perſiſtis, dignè pro noſtro in te ſtudio neq; ignauiter earum ratiocinationū meminiſſe niteris quæ ad beatam uitam contēdunt. Precaris ut tibi de meteoris breuē mittā facileq; tractatū, quo facilius admonearis. Ea enim quæ in alijs ſcripſimus difficillimè teneri memoria quamuis ea, ut ais, quis cōtinuè circumferat. Nos autem perlibēter preces admiſimus tuas, magnaq; de te et iucūda ſpe fruimur. Cùm igitur cætera iam abſoluerimus omnia, agimus quæ poſtulaſti, plurimis & alijs emolumento futura inuenta hæc, & his maximè qui rudes adhuc germanam ſummamq; nuper naturæ rationē deguſtarunt, his item qui aliquibus diſciplinarum liberalium ſunt grauioribus curis impliciti. Ea igitur ritè percipe, mandataq; memoriæ tecum acriter acuteq; uolue, cum cæteris quæ in breui epitome ad Herodotum miſimus. Primùm igitur nullum alium aliquem finem ex cœleſtium corporum ſcientia ſiue per connexionem, ſiue abſolutè dicantur putandum eſt quàm perturbationis*

tionis uacationē, ac probationē certam, ſicuti et in reliquis, neq; quod ſit impoßibile ui aggredi, neq; ſpeculationem habere ſimilem, aut his libris quos de uitis ſcripſimus, aut de his quos de alijs naturalium quæſtionū purgationibus, puta quòd omne corpus* impalpabile natura ſit, quòd indiuiſibilia elementa, et omnia huiuſmodi, aut quæ unicam his quæ uidentur concordiam habent, quòd in meteoris non procedit. Verùm iſta quidem multiplicem habent generis cauſam & ſubſtantiæ prædicamentum ſenſibus conſentientem. Neq; enim ſecundum proloquiorum* uanitatem legiſq; ſanctionem de natura diſſerendum, ſed ſicut ea quæ uidentur hortantur. Non enim iam uita noſtra aut ſtultitia, aut gloriæ uanitate opus habet, ſed ſolùm tranquilla ac ſecura uita. Omnia quidem immobili ac ſtabili ratione fiunt per omnia, ex his duntaxat, quæ multiplici modo his quæ apparent concorditer incidunt, cùm quis quod probabiliter de his dicitur congruenter omiſerit. Cùm uerò quiſpiam hoc quidē omittit, hoc autem eijcit, quod æquè ei quod uidetur conſonum eſt, eum profectò conſtat omni naturæ excidiſſe ratione, atq; ad fabulas eſſe deuolutum. Signa uerò quædam eorum quæ in ſupernis conſumantur, ferre quædam ex his quæ nobis apparent, & quæ inſpiciuntur aut ſunt, non ea quæ in ſupernis apparent. Hæc enim multis modis fieri poſſunt, unumquodq; tamen uiſum obſeruandum eſt, atq; in ea quæ illi coniunguntur diuidendum, quandoquidem illis non reclamatur, quin ſæpenumero abſoluantur ab ijs rebus quæ apud nos ſunt plurimis modis perfici, ut ea quæ ſunt apud nos. Mundus eſt cœli quædam continentia, ſtellas & terram & quæ uidentur omnia continens, abſcißionemq; ex infinito habens, atq; in finem deſinens, ſiue rarum ſiue denſum, quo ſoluto quæ in illo ſunt omnia confuſionem accipient,

*ἀναφὴς.

*alias, nouitatē

*pient, & deſinens aut in eo quod circumagitur, aut quod inſtantiam habet, et rotundam aut triangularem aut quancunq; circumſcriptionem, omnibus enim modis fieri poteſt, quando eorum quæ uidentur nihil obſiſtit mundo huic, in quo finem comprehendere nequimus. Quòd autem & huiuſmodi mundi ſint infiniti multitudine, colligi poteſt, & quoniam talis fieri mundus poteſt in mundo & *intermundo quod interuallum dicimus inter mundos, in loco uacui pleno, & non in magno puro & uacuo, quemadmodum aiunt, quædam idoneorum quorundam ſeminum, quæ ab uno mundo ſiue intermundo fluxerunt, ſiue etiam à pluribus ſenſim, quæ auctiones & compoſitiones faciunt in locum alium ſi ſic contigerit, & irrorationes ex his quæ oportunè eas ſuggerunt, quoad conſumantur accipiantq; conſtantiam, quantum ſubiecta fundamenta* ſubiectionis efficere poßint. Non enim coaceruationem fieri oportet ſolùm, neq; uertiginem in eo uacuo in quo fieri eſt poßibile mundum ſecundum quod ex neceßitate putatur, augeriq; tandiu quoad alterum offendat, ut ait quiſpiam ex his qui Phyſici uocantur. Hoc enim his quæ uidentur repugnans eſt. Sol item & luna & ſydera cætera *ſeorſum facta, poſtea à mundo comprehenſa ſunt, & quæ præterea ſeruantur, continuò effecta ſunt, atq; incrementum ceperunt. Pari ratione & terra & mare per comparationes & uertiges quarundam tenuitate partium, conſtantium naturarum ſiue ſpirituralium ſiue ignis præferentium ſpeciem, ſiue utrunq; ſimul. Hæc enim ita ſuggerit ſenſus. Porrò ſolis cæterorumq; ſyderum magnitudo, quantum ipſi iudicamus, ea eſt quæ uidetur. Hæc autem in undecimo de natura. Nam ſi, inquit, magnitudinem interualli ratione amiſiſſet, longè profectò magis colorem. Alia nanq; huic rationabilior di-*

**μετακοσμίῳ.*

**προσοχήν.*

**καθ' αὑτά.*

ſtant

ſtantia nulla. Cæterùm ſecundum id quod per ipſum eſt, ſiue maior ſit quàm uideatur, ſiue paulò minor, ſiue tantus ſimul. Ita enim & apud nos lumina quæ ex interuallo cernuntur, per ſenſum conſpiciuntur. omnis autem in hanc partem inſtantia ſoluetur facilè, ſi quis rebus certis intendat, quod in libris de natura monſtrauimus, ortus & occubitus ſolis ac lunæ ſyderumq; cæterorum, & per incenſionem et extinctionem fieri poſſe, cùm talis ſit circunſtantia etiam per alia loca, ut ea quæ prædiximus perficiantur. Nihil enim eorum quæ uidentur obluctatur per euidentiam quoque ſuper terra, & rurſum per adiectionem quod prædiximus confici poſſe. Neq; enim refragatur aliquid eorum quæ cernuntur. Ipſorum quoq; motus non quidem fieri impoßibile ſecundum uertiginem totius cœli, ſiue ſecundum ipſius quidem ſtatum, horum uertiginem iuxta eam quæ ab initio in generatione mundi genita eſt in ortu neceßitatem, deinde calore per quandam ignis diſtributionem ſemper ad interiora loca tendentis, conuerſiones ſolis ac lunæ fieri quidem poßibile per obliquum cœli, ita temporum neceßitate coacti. Simuliter & ſecundum aëris obſiſtentiam, ſiue etiam materiæ aptæ quæ ſemper adiaceat atq; inflammetur. Partim uerò deſerentis, ſiue etiam ab initio uertigo huiuſmodi iſtis ſit diſtributa ſyderibus ut in gyrum moueantur. Cuncta enim huiuſmodi atq; his ſimilia in nullo euidentiæ ratione diſſentiunt, ſi quis ſemper in huiuſmodi partibus poßibili adhærens horum ſingula ad eorum quæ uidentur conſonantiam poßit adducere, nihil metuens ſeruiles Aſtrologorum* artes, euacuationesq; lunæ, ac rurſus impletiones, euerſionemq; huius corporis. Fieri enim profectò poſſent itidem & figurationes aëris. Atq; et quæ ſecundum appoſitiones et omnes alios modos, per quos & ea*

ἀνδίξωσιν. (margin, beside "ceßitate coacti … aëris obſiſtentiam")

τεχνάας. (margin, beside "uiles Aſtrologorum artes")

*ea quæ apud nos apparent reuocantur ad huiuſmodi ſpeciē reddendā, niſi fortè quis unico illo modo contētus, reliquos nequicquam repudiet. Neq; ſpeculatiuè poßibile eſt aliquid homini aſpicere, & aliquid impoßibile, atq; ideo impoßibilia inſpicere cupiens. Præterea poßibile eſt lunā ex ſeipſa habere lumen, poßibile item & à ſole mutuari. Etenim apud nos pleraq; cernuntur, quæ plura ex ſeipſis habeāt, plura itē ab alijs, nihilq́; impedit eorū quæ in cœleſtibus uidentur, ſi quis multiplicis modi ſemper memoriā habeat, cōſequētesq́; ipſis unà ſuppoſitionem, & cauſas ſimul accipiat, neq; aſpiciens in ea quæ nō cōſequuntur, hoc ipſum defluere alias aliter in illū unicum modum. Porrò faciei * manifeſtatio fieri quidem in ipſis poteſt & per immutationes partiū, et per cumulatā adiectionē, modisq; omnibus meteoris huiuſmodi ueſtigare nequaquam adnitendū eſt. Si enim aliquibus repugnare euidētijs contingat nunquā uera tranquillitate poterimus frui. Solis ac lunæ defectus poteſt etiānū fieri & per extinctionē, quēadmodum & apud nos pleraq; fieri uidemus. Iamq́; per interpoſitionē quorundam aliorū, aut terræ, aut cœli, aut cuiuslibet alterius eiuſmodi, ſicq́; proprios adinuicem modos cōſpiciendū, & quòd coniunctas fieri cōcretiones impoßibilè non eſt. Porrò in XII. de natura libro dicit, obumbrāte luna ſolē deficere, lunā uerò, terræ umbra ſe opponēte, uerū ſecundū receßum. Hoc et Epicureus Diogenes in primo electarū opinionum tradit. Præterea circuitionis ordo ſic accipiatur, ſicuti & quædā apud nos fiūt, diuinaq; ad hæc natura nuſquam admoueatur, immunis à miniſterio in omni ſua beatitate ſeruetur. Sin minus autē hoc fiat, omnis de cœleſtibus inanis erit cōtradictio, ſicuti iam quibuſdā fuit, qui non modū attigere poßibilem, uerū*

* ἐμφασις.

*in unitatē deciderūt, dū uno tantū modo arbitrantur hæc fieri, aliosq; omnes poßibiles excludunt, quiq; & ad id quod intelligi nequeat, & ad ea quæ appareant ſtrantur. Quæ uerò ſigna ſuſcipere oportet, cùm nō poßimus pronunciare, ualere ſinamus, quæ noctium ac dierum prolixitates immutant, præter id quod ſolis motus celeres fiunt, rurſumq; tardiores ſuper terram pro locorum longitudine immutant, & loca quædā celerius peragūt, & tardius, ſicuti & apud nos quædā conſpiciuntur, quibus conſona de meteoris dicendum. Qui autē unū aſſumentes his quæ apparent reluctantur eo etiam exciderunt, quod inſpicere homini poßibile eſt. Nanq; ſignificationes fieri poſſunt etiam per collationes temporum, ſicuti & in his quæ apud nos uidētur animantibus, & in alijs, ſicut aëris & mutationis. Hæc enim utraq; his quæ uidentur non repugnant. Qualitatibus præterea, ſi ab hoc aut ab illo ſit cauſa. Neq; conijcere licet qui fieri atq; cōſtare poſſunt concretiones aëris, impreßiones uentorū, atq; implicationes * ſe inuicē tenētium atomorū, & eorū quæ ad hoc agēdū idonea ſunt fluxūq; ex terra aquisq; collectionem, atq; modis alijs plurimis huiuſmodi cōſtātias fieri impoßibile nō eſt. Iam uerò in his partim ſe collidētibus, partim uerò mutātibus, aquas perfici, & uentos itē per relationem ex locis idoneis, dum per aërē mouētur. Vbi inundatio uehemētior ex quibuſdam ad huiuſmodi immißiones idoneis conuenientibus facta fuerit, tonitrus fieri poſſe, ac per ſpiritus in cōcauis nubium euolutionē ſicut in uaſis contingit. Atq; ex igne inſpirato ſonitū in ipſis fieri, et fractiones nubiū atq; dißidentias ac confricationes, atq; ordines que concret onē glaciei inſtar acceperint. Et in totū ad hanc partem, ut multis modis fieri dicere poſſumus quæ uidētur inducunt.*

* ἀλληλούχων.

Cor

*Coruſcationes itē eadē ratione modis plurimis fieri. Nam per confricationē colliſionēq; nubiū, figurā illā ignis effectricem elabentē, coruſcationē gignere ſtatumq; ex nubibus taliū corporū quæ hūc ſplendorē efficiāt, & per preſſurā aut colliſionē nubiū ſit, ſiue ab ſe inuicē, ſiue à uentis, & per cōplexionem ea quæ à ſyderibus manat ſe inſerēte luce, ſiue à motu nubiū uentorumq; cōpulſa, & per nubes decidente, ſiue per collationē tenuiſſimi nubiū luminis, aut ex igne coactas nubes efficere tonitrus, & per huius motum, & per ignis * euaporationē quæ fiat per conſtantiā motus, uolubilitatisq; uehemētiā. Fractiones quoq; nubiū à uentis caſum eſſe efficientiū ignis atomorū, coruſcationisq; ſpeciē peragentiū. Alijs itē modis pluribus facile erit inſpicere ei qui & quæ apparēt teneat, hisq; ſimilia queat conſpicari. Præcedit autē coruſcatio tonitrū in huiuſmodi circūſtantiā nubiū, & quod ſimul atq; flatus irruerit, emittatur figura coruſcationis efficiēs. Poſtmodū uerò ſpiritus inuolutus huiuſmodi reddat ſonitū, & per utrorūq; incidentiā coruſcatio maiore ad nos celeritate utatur. Poſtremò autē uenire tonitrū, ſicuti in quibuſdam quæ ex interuallo inſpiciuntur ictusq; quoſdam efficiunt. Fulmina fieri poſſunt per multos uentorum cōuentus, & cōuolutiones, ualidāq; euaporationē, & frationē partis, eiusq; uehemētiorem ad inferiora loca lapſum, fragore illo contingente quòd cōſequentia loca denſiora ſunt, ob implicitas nubes, per hunc item ignis inuoluti lapſum ſicuti fieri poßibile eſt. Tonitrū quoq; cùm ignis amplior fuerit inſpiratus qui uehementius prorumpit nubem, quòd in anteriora cadere nequeat, icirco quòd huiuſmodi cōcretio fiat, plurimū quidem ad excelſum aliquē mōtem ubi maximè fulmina cadūt adinuicē ſemper. & alijs itē modis plurimis fulmina fieri*

* ἐκπύρωσιν.

*poſſunt,modo lõgè abſit fabula.Aberit autẽ ſi quis rite ea quæ apparent ſequens,de his quæ ſunt occultiora ad eam normam iudicarit.Preſteres quoq; & per poſitionẽ nubis ad infriora loca,aliena ſpecie,à repentino flatu impulſæ fieri conſentaneũ eſt,& per flatũ qui unà & feratur uehemẽs,& nubem ad proxima impellat loca exterior flatus. Præterea & per circunſtantiã ſpiritus,cùm in circulũ aër quidã ſuperne cõpellitur,uehemensq; uentorũ colliſio fit, neq; ualet in tranſuerſa diffluere,propter eam quæ circũfunditur aëris denſitatẽ, atq; ad terrã quidẽ uſq;,preſtere deſcendente ſtrobili fiunt,ut generatio ſecundũ motũ ſpiritus fiat.Porrò uſq; ad mare uertigines fiunt.Terræ motus autẽ & cùm ſe in terrã recipit uẽtus,fieri poſſunt, & cũ hæc paruis rumoribus,perpetuoq; motu ſe obijcit,quãdo * agitationẽ terræ parat ſpiritus ille, aut exteriore ex parte cõplectitur, dum in fundamenta ruit,aut in abſtruſa ſpeluncæ in morem terræ loca denſatus à uentis aër.Propter hanc autẽ diſtributionẽ motus ex lapſibus fundamẽtorũ plurimorũ, itemq; reditionẽ ubi cõdenſationibus uehemẽtioribus terræ obuiarit, terræmotus perfici poßibile eſt.Et alijs itẽ modis pluribus has terræ agitationes fieri. Porrò uentos in tempore fieri contingit,cùm ſemper fiat, ſenſuumq; ſubrepat alienatio quædam, & per collectionẽ aquæ copioſæ.Venti autem reliqui fiunt, ut cùm pauci in cõcaua irruerint multa,horũ dum diuiſio fit.Grando perficitur & per concretionẽ uehementiorem.Vndiq; autem uentoſorũ circunſtantiã quorundam, ac partitionẽ & moderationem, quorundam pariter aquæ præferentium ſpeciem,eruptionem ſimul atq; cõpulſionem ipſorũ facientẽ, ac diſruptionem ad id conſtare quod ſecundum partes cõcretas fit,& ſecundum * ſoliditatem.Verùm etiam circunferenti*

* κραδασμόν.
* ἀθρότητα.

ſerentiam fieri impoßibile non eſt, extremis undiq; conuenientibus, & inconſtantia omni ex parte ut dictũ eſt partes, & plane, ſiue aquoſis quibuſdam ſeu uentoſis circunſtantibus. Niuem *autem perfici credibile eſt, & cum aqua tenuis ex nubibus funditur uarijs cõmenſionis, & preſſuræ ex nubibus idoneis & ex ſeminis monumento.* Deinde *dum fertur hoc concretionẽ accipiente, propter uehementiorem quandam in locis inferioribus nubium cõgelationis circunſtantiã, & per concretionẽ huiuſmodi* * *lenem habens in nubibus raritatem, emißio hæc nubibus fit, dum ſe inuicem collidunt quæ aquæ ſpeciẽ præferunt, & quæ his unà adiacent, quæ dum ueluti cõpulſionem faciunt, grandinem reddunt exprimuntq; quod maximè in aëre fit, & per huiuſmodi colliſionem nubium, quæ coagmentũ acceperunt, fit ut deſiliat niuis iſta cõgeries: & alijs item modis nix confici poteſt.* Ros *autẽ efficitur & per conuentũ adinuicẽ ex aëre talium quæ ſint huiuſce humoris cauſæ ac effectus.* Sed *enim & per loci mutationẽ, aut ex humentibus locis, aut aquas habentibus maximè perficitur ros.* Deinde *cùm hæc inter ſe conuenere, humiditatemq; peregerũt, motum rurſus ad inferiora loca, quẽadmodum fieri & apud nos pleraq; huiuſmodi cernimus, ubi humores ſi roſidi concretionẽ quandam ſuæ qualitatis acceperunt, ob circunſtantẽ frigidũ aërem efficitur glacies, & per detritionem quidem globoſæ formæ ac rotundæ ex aqua, cõpulſionemq; ſcalenorum, & acutorũ angulorum, qui in aqua ſunt, & per eam quæ extrinſecus fit talium colliſionẽ, quæ cõpulſa ut aqua in concretionem tranſiret effecerunt, detritis rotundorum quantitatibus.* Iris *fit dum ſol aquoſum aëra ſua luce perſtringit, ſiue per aëris propriam naturã, quæ lucis & aëris propria eſt, ex qua colorum huius pro-*

* ὁμαλὴν.

 priet

prietates fiunt, ſiue omnes, ſiue unico modo. Ex qua iterū effulgente propinquiora, quæq; aëris eum percipiēt colorem quo partes has circunferentiæ fulgere cōſpicimus. Fit autē huiuſmodi uiſum quod æquale omni ex parte interuallum luminis pateat, ſiue quòd cùm talem compulſionem recipiāt ſectiones quæ uel in aëre uel in nubibus ſunt, & ex eodem aëre ſe ingerēte dum ad lunam referuntur atomi, circunferentia quædam in hanc concretionem demittatur. Area circa lunam fit, dum ex omni parte aēr ad lunā refertur, deinde qui ex ipſa manant fluxus leniter eatenus coërcentur quoad in gyro circa ipſam nubes conſiſtat, & non omnino diuidat, ſiue eum qui in circuitu eſt aërem ipſa undiq; cogente æquabiliter ad circunferentiam ſuā, craßioremq; conſtituēt, quod fit per partes quaſdam, ſiue extrinſecus fluxu aliquo impulſo, ſiue calore idoneos poros ad id efficiendum nanciſcente. Cometæ ſtellæ fiunt, ſiue igne pleriſque in locis temporibus ſuis in ſublimi coaleſcente, cùm efficit caſus circunſtantiam, ſiue quòd proprium quendam motū in tēpore cœlum ſupra nos habeat, ut huiuſmodi appareant ſtellæ, ſiue ipſæ temporibus quibuſdam per quendam moueātur caſum: atq; ad loca noſtra declinent, & manifeſtæ omnibus fiant. Harum item defectus fieri propter his oppoſitas cauſas, quod contingit nō modò quòd pars mundi huius ſtet circum quam uerſentur reliqua, ut quidam aiunt, ſed quòd aëris uertigo circularis ipſam circunſtet quæ impedimēto ſit uti ne circumeāt, ſicut & ſtellæ reliquæ, ſiue etiam quòd deinceps materia illis congrua non ſit. Porrò hoc in loco ubi conſtitutæ cernuntur etiā alijs pluribus modis hoc fieri poteſt, ſi quis colligere ſtudeat ex eorum quæ cernuntur congruentia, ut uaga quædam ſydera ferri contingat ſi motibus ſuis

utunt

*utuntur, quædam uerò immota durare. Poßibile eſt quidem eſſe ab his quoq; quæ in circuitu mouentur, ita ab initio moueri coacta eſſe, ut alia quidē ſecundū eandem ferantur uertiginem, quæ lenis ſit, alia uerò ſecundum eam quæ ſimul inæqualitatibus quibuſdam utatur. Fieri autem poteſt ut quibus feruntur locis non intētiones aëris eſſe planiores, quæ in ſeſe ordine compellant, leniterq́; & planè intendant, neq; ita inæqualiter ut & quæ uidentur immutationes fiant. Enimuerò unā iſtarū rerū cauſam aßignare, cū multiplicē ea quæ in conſpectu ſunt præbeant, inſanè & minimè congruè ab his fit qui uanam aſtrologiam profitentur, fruſtraq́; quorundam cauſas reddūt, quādoquidem diuinam naturā nunquā huiuſce abſoluunt miniſterijs. Sydera quædam alijs minora cōſpici contingit, tardioreq́; motu circūferri, cum eundem orbem circumeant, contrarioq́; ferantur motu, ab eadem abducta uertigine, & ab eo quo circūferātur, alia maiore loco, minore alia, cū eandem uertiginē ambiūt. Porrò ſimpliciter de his diffinire illis conuenit, qui prodigia cōfingere apud pleroſq; uolunt. Quæ autem cadere dicuntur ſtellæ, & ex parte & ex colliſione ſua fieri poßunt, & quod illic excidant quocunque expiratio fuerit. Sicuti & de coruſcationibus diximus, ex concurſu quoq; atomorum ignis efficientium * conſenſu incidente ut hoc fiat, ac ſecundum motum quocunq; impetus à principio ſecundum concurſum fuerit. Ex collectione item ueluti in condenſationibus quibuſdam nebulæ præferentibus ſpeciem, ſecundum euaporationem horum per inuolutionem ſiue eruptionem * continentium, & in quemcunque locum impetus fuerit, motu quoque in eum ſubſequente. Sunt & alij modi quibus hoc fiat innumerabiles. Porrò ſignificationes quæ in*

* συμβελίας.

* ἐπισημασίαι-

pleriſq; animalibus fiunt. Non enim animalia neceſſitatem aliqua inuehunt ut hyems fiat, neq; ſedet aliqua natura diuina, quæ horũ animaliũ obſeruet exitus, deinde huiuſmodi efficiat ſigna. Neque enim in animal ac quodlibet, modo id ſit gratioſius paulò, eiuſmodi ſtultitia cadet, nedũ in id quod pleniſſimam obtinet felicitatem. Hæc igitur omnia Pythocles memoriter tene: longè enim lateq; eucdes fabulã, & quæ his propinqua & ſimilia diſcernere poteris. Maximè autẽ teipſum dede ad ſpeculanda principia, & infinitatẽ, et his quæ ſimilia ſunt. Iudicia præterea & perturbationes & id cuius gratia iſta colligimus. Hæc enim in primis conſiderata cauſas quoq; particularium rerũ cognitu faciles facient. Qui uerò iſtis uel maximè contenti non fuere, ne iſta quidem ipſa rite conſpexerũt, neq; cuius rei gratia illa cõſpicienda erant, cõſecuti ſunt. Hæc ille de cœleſtibus corporibus opinatus eſt. Cæterũ de his quæ ad uitæ moderationẽ pertinent, quonã modo eligenda alia, alia repudiãda, ſic ſcribit. Primũ autẽ quid de ſapiente opinetur exponamus. Detrimenta quæ ex hominibus, ſiue odij, ſiue inuidiæ, ſiue contẽptus gratia fiunt, ſapientem autumat ratione ſuperare. Eum uerò qui ſemel fuerit ſapiens, in contrarium habitum tranſire non poſſe, neq; perturbationibus cedẽdo errare: quin potius cõtinendum ne quid ad ſapientiã impedimẽtum patiatur. Non tamen ex omni quidem corporis habitu, neq; in omnĩ gente fieri ſapientem. Nam ſiue crucietur excarnificeturq; ſapiens, futurũ nihilominus felicẽ: gratiamq́; amicis, præſentibus æquè ac abſentibus habiturũ ſapientẽ ſolum atq; itẽ in itinere. Cũ tamen cruciatur & ingemiſcet & eiulabit. Mulieri itẽ non cõgreſſurũ ſapiẽtem, quia leges interdicant, ut Diogenes in epitome Epicuri dogmatũ moraliũ*

*μετεώρων.

ait,

ait, neq; cruciatu affecturum ſeruos, uerùm miſerturum, ueniamq́; daturum: probos quoq; amaturũ ſapientem negat, neq; ſepulturæ curam habiturum, neq; à deo amorem immitti Diogenes *refert.* Neq; *item oratoriæ daturũ operam, dicens illam nihil quidem unquam profuiſſe, plurimum uerò etiam obfuiſſe, uxorem tamen ducturum ac liberos procreaturum ſapientem, ut* Epicurus *in ambiguis & in libris de natura. Cæterùm pro uitæ interdum conditione ducturum uxorem, auerſurumq́; aliquos, neque obſeruaturum in ebrietate, ut* Epicurus *in ſympoſio, neq; acceſſurum ad remp. ut in primo de uitis, neq; tyrannidem quæſiturũ, neq;* κυνιεῖν, *ut in ſecundo de uitis, neq; unquã mendicum futurum: cæterùm & ſi illi eruantur oculi, uitæ participem futurum, ut in eodem ait.* Mœrore *itẽ non conficiendum ſapientem, ut ait* Diogenes *in* x v. *electorum, non * litigaturum: libros atq; monumenta relicturum, non autem celebritatibus daturum operam: acquirendi curam ac futuri prouidentiam non habiturum: fortunæ reluctaturum, amicum neminem quæſiturum, gloriæ curam habiturum, quo ad contemptui non habeatur: plus autem alijs lætitia in ſpeculationibus afficiendum.* Peccata *eſſe inæqualia. Sanitatem quibuſdam conducere, pleriſq; indifferentem eſſe: fortitudinem per naturam non contingere, ſed ratione commodiq́; notatione. Amicitiam uſus gratia neceßitatisq; ineundam, à nobis tamen inchoandam: nam & terram ſcrimus. Conſtare illam uoluptatem conſortio ac ſocietate.* Felicitatem *bifariã intelligi, ſupremam illam quæ in deo eſt, quæ incrementum nõ admittat, adiectionemq́; & ablationẽ uoluptatum.* Imagines *quoq; poſiturum, ſi habeat, indifferẽter fortè teneas, ſolumq; ſapientem rectè de muſica & poëtica uerba facturum.* Pan-

* δικάσεσθαι.

gēnda non fingenda poëmata dixit. Non mouetur ſi alter altero dicatur fuiſſe ſapientior, ſed ex ſapientia ſola ſi affluat, rite appellandum ſapientem putat. Principem in tempore obſequio colituru͂, gratulaturumq́; cuilibet reſipiſcenti: ſcholam item habituru͂, non ſanè ut turbā faciat, recitaturumq́; in multitudine, ſed non ſponte. Dogmata quoq; illaturum & non dubitaturum. In ſomnis quoq; ſibi ſimilem futurum, ac pro amico quandoq; moriturum. Iſta quidē illi opinantur, uerū tranſeundū iam ad epiſtolam.

EPICVRVS MENICOEO S.

NEQVE *iuuenis quiſpiam dum eſt, philoſophari negligat, neq; ſenex cū ſit, philoſophando fatigetur. Neq; enim intempeſtiuus ullus eſt, neq; qui ad animæ ſanitatem tēpus nō habet idoneū. Qui autē dicit aut nondū philoſophandi tēpus eſſe, aut tēpus præteriſſe, ei ſimilis eſt qui dicit ad beatā uitā aut nō adeſſe tēpus, aut nō amplius eſſe. Philoſophandū igitur & iuueni & ſeni, illi quidem ut ſeneſcens in uirtutibus uigeat præteritorum gratia, huic ut iuuenis unà & uetulus ſit, quòd futurorum careat metu. Meditandum ergo quæ faciant beatam uitam. Siquidem ſi adſit illa, omnia ſuppetunt, ſin uerò abſit, agimus omnia, ut illam habeamus. Quæ autem aſſiduè te admonebam, ea & age, & meditare, bene uiuendi elementa hæc eſſe arbitrans. Primum quidem deum eſſe animal immortale ac beatum, puta ſicut communis de deo dictat intelligentia; nihil illi aut ab immortalitate alienum, aut à beatitudine applicans. Cæterùm omne quod illius cum immortalitate beatitudinem ſeruare poſſit, de eo opinare. Dij nempe ſunt, ut certa eſt illorum cognitio, non autem tales ſunt, cuiuſmodi eos pleriq; arbitrantur: neq; enim eos quales putant obſeruant. Impius autē eſt nō qui tollit multitudi-*

nis

nis deos, ſed qui dijs opiniones multitudinis applicat. Non *enim ſunt anticipationes, ſed opinationes falſæ quæ plurimi de dijs ſentiunt.* Hinc *detrimẽta maxima peßimis quibuſq; à dijs inferuntur, & cõmoda item probis.* Nam *uirtutibus per omnia delectati ſimiles amplectũtur, ac omne quod huiuſmodi nõ eſt alienũ exiſtimantes.* Conſueſce *autem arbitreris nihil ad nos pertinere mortẽ.* Bonum *enim omne ac malum in ſenſu eſt, ſenſus autẽ priuatio mors eſt.* Vnde *recta cognitio, quòd nihil ad nos ſit mors, id efficit ut mortale quod eſt, fruatur uita, non ambiguum adijciens tempus, ſed immortalitatis deſideriũ afferens.* Nihil *enim in uita mali eſt, ei qui uerè cõprehẽdit nihil eſſe in uitæ priuatione mali.* Vanus *ergo eſt, qui mortem ſe timere dicit, non quia præſens mœrore cõficiatur, ſed expectata & futura contriſtet.* Nam *quòd præſens nihil perturbat, expectatum nequicquã conficit.* Itaq; *quod acerbißimũ malorũ eſt & horrendũ maximè mors nihil ad nos, quoniam cùm nos ſumus, mors non adeſt, cùm uerò mors adeſt, nos iam non ſumus.* Neq; *igitur ad uiuentes, neq; ad mortuos pertinet.* Nam *his qui ſunt illa nõ eſt, quibus uerò adeſt, iam illi non ſunt.* Atqui *plurimi mortẽ aliquando ut malorum maximũ, aliquãdo uerò ut requiem eorũ quæ in uita ſunt triſtium, cupiunt.* Neq; *igitur ne non uiuat metuit, nec enim illi uiuendi amor imperat, neq; opinatur mali aliquid eſſe non uiuere.* Quemadmodum *uerò cibus, non qui plurimus, ſed qui ſuauißimus eſt, eligitur, ita & tempus non longißimum, ſed ſuauißimum carpitur.* Porrò *qui iuuenẽ bene uiuere, ſenem bene ex uita diſcedere admonet, ſtutus eſt, non modò ob amorem uitæ, ac ſtudium, uerùm quòd eadem ſit meditatio bene uiuẽdi, ac bene moriendi.* Longè *autem deterius qui dicit, bonum quidem non natum eſſe;*

Φυῦτα

Theognidis. Φῦντα δ' ὅπως ὤκιστα πύλας ἀΐδαο περῆσαι. hoc eſt,
Aut ubi natus eris mox Orci limen adire.

Nam ſi quòd ita crederet hoc dixit, quomodo non diſcedebat ex uita? Id quippe illi in promptu erat, ſiquidē hæc illi fuiſſet rata ſententia. Sin * autem inuehens dum in his quæ ratione carent uerſatur. Memoria uerò tenendū quod futurum eſt, neq; noſtrū ſit, neq; omnino non noſtrum, ut ne tanquam futurū prorſus expectemus, neq; item quaſi non futurū deſperemus. Reputandum præterea cōcupiſcentias partim eſſe naturales, partim naturales naturalium, alias quidem neceſſarias, alias uerò tantū eſſe naturales. Neceſſariæ uerò quæ ſunt, partim ad fœlicitatem, partim ad corporis tranquillitatē, partim ad uitā ipſam eſſe neceſſarias. Horum quippe ſine errore ſpeculatio eſt, ut nouerim quid eligendum, quid'ue fugiendum ſit ad bonā corporis tuendam ualetudinē, corporiſq; quietem. Hic enim finis eſt bene beateq; uiuendi. Huius enim gratia omnia agimus, ut neq; doleamus, neq; perturbemur. Vbi uerò ſemel id penitus cōſequuti erimus, ſoluitur omnis tempeſtas animi, cùm nō poßit animal tendere quaſi ad minus aliquid, & aliud quærere quo animi corporiſq; cōſumetur bonū. Tunc uoluptate nobis opus eſt, cùm illā nō adeſſe dolemus, nō etiā uoluptate indigemus. Quocirca uoluptatē finem dicimus, ac principium beatæ uitæ. Hanc enim primum bonum atq; ingenitū nouimus, atq; ab hac electionē omnem ac deuitationem inchoamus atque huic occurrimus, perturbatione tanquàm norma bonū quoduis diſcernentes. Quoniā uerò primum iſtud inſitum bonum eſt, iccirco non omnem uoluptatē eligimus, uerùm ſæpe pleraſq; tranſgredimur, quādo ex his maior moleſtia ſequitur, doloresq; nonnullos uoluptatibus præſtare arbitramur, ex diutina toleratione

* μωκώμενος.

dolorum maior nos uoluptas ſequitur.Omnis itaque uoluptas eò quòd naturam propriam habet, bonum eſt, non tamen eligenda omnis: ſicut & dolor malum eſt,non tamen ſemper quiuis repudiãdus eſt dolor.Commenſione itaq; & utilium inutiliumq́; reſpectu hæc omnia iudicare cõuenit. Vtimur enim bono interdum ut malo,contrà & malo tanquàm bono.Frugalitatem præterea magnum exiſtimamus bonũ,non ut ſemper utamur modicis,uerùm ut niſi multa habeamus utamur paucis,credentes ueriſsimè illos magnificentia frui ſuauiſsimè qui illa minimum indigent,quodq́; naturale ſit, id omne eſſe parabile, noua uerò difficilè parari poſſe,dapes item ſimplices æquam magnifico luxui adferre uoluptatem,quando omne quod dolet per inediam ſublatum ſit.Panis ergo cibarius,& aqua ſummam uoluptatem afferunt,cùm egens quis illa in cibum ſumit.Itaque ſimplicibus & non magnificè paratis cibis aſſueſcere, & ſalubritatis eſt,& hominem ad uitæ uſus neceſſarios impigrum reddit,ac ſplendidis ſi per interualla ſumantur, nos commodius aptat, atque aduerſus fortunam interritos facit.Cùm itaque dicamus uoluptatem finem eſſe, non luxurioſorum & nepotum uoluptates, easq́; quæ in guſtu & ingluuie ſunt poſitæ, ut quidam ignorantes, aut à noſtra ſententia diſſentientes, aut malè accipientes arbitrantur, ſed non dolere corpore,animoq́; tranquillum eſſe,& perturbatione uacare dicimus.Non enim conuiuia & comeſſationes , non puerorum mulierumq́; congreſſus, non piſcium uſus,& cæterorũ quæ affert pretioſior menſa ſuauem gignit uitam,uerùm ratio ſobria cauſasq́; perſcrutãs, cur quæq; uel eligenda,uel fugienda ſunt,opinionesq́; expellens,per quas animos ut plurimum occupat tumultus. Horum omniũ initium maximumq́; bonum prudentia eſt.

Quoc

Quocirca philoſophiam quoque prudentia antecellit, ex qua reliquæ uirtutes omnes oriuntur, docentes quòd non iucundè uiuere poßit quiſquam, niſi prudenter, honeſtè, iuſteq́; uiuatur: uirtutes enim ſuaui & iucundæ uitæ cõiunctæ ſunt, iucundaq́; uita ſeparari à uirtutibus nequit. Nam quẽ eo arbitraris præſtantiorẽ eſſe, qui & piè de dijs opinatur, morteḿq; interritus ſuſtinet, fineḿq; naturæ rectæ æſtimat, fineḿq; bonorum ut facilis ad implendum parabiliſq́; ſit cõprehendit. Malorum uerò finem, ut aut tempus aut dolorẽ habeat, dominamq́; non diu moleſtam futurã, ut à pleriſq; inducitur, nunciat, partim à fortuna, partim à nobis, quòd neceßitas obnoxia nulli ſit, inſtabiliſq́; fortuna. Quod à nobis eſt dominatu caret, quòd quærimonia & contrarietas ſolet eueſtigio ſubſequi. Præſtat enim fabulam quæ de dijs traditur ſequi, quàm naturalium ſeruire fato. Illa enim ſpeciem excuſationis obtendit honorem deorum, hæc ineuitabilem neceßitatem habet. Fortunã uerò neq; deam, ut uulgò ſuſpicantur, putat. Nihil enim deus agit temere, neq; inſtabile, cauſam nempe arbitratur bonũ ſiue malũ ex hac ad beatè uiuẽdum hominibus dari, principia tamen magnorum bonorum aut malorum ab iſta ſuppeditari, præſtat enim rationabiliter eſſe infelicem, quàm abſque ratione felicem. Melius eſt enim in actibus quod bene iudicatum eſt per eam digeri. Hæc igitur atque his ſimilia, tecum ſi die noctuq́; meditere aliquis, fiet ut nunquam ſeu uigiles, ſeu dormias, perturbatione ulla tenearis, uerùm ut deus inter homines uiues. Nihil enim habet cõmune cum mortali animãti, animal homo, immortalibus bonis exercitatus. Diuinationem autẽ omnem ab alijs tollit, ſicuti & in parua epitome, dicẽs eam nõ ſubſiſtere: & ſi, inquit, ſubſtãtialis ſit, nihil ad nos exiſtimes pertinere

re quæ ſunt. Hæc & eiuſmodi de his quæ uitam informāt: pluraq; his alijs etiam in locis diſſerit. Diſſentit autem à Cyrenaicis de uoluptate. Illi enim non eam quæ in ſtatu eſt, ſed eam ſolùm quæ in motu ſit admittunt. Hic autem utranque animi uidelicet corporiſq; complectitur, ut in libro de electionibus & fuga ait, & in libro de fine, & in primo de uitis, & in epiſtola ad Mitylenenſes amicos, ſimiliter & Diogenes in decimoſexto electorum, & Metrodorus in Timocrate, ita aſſerunt intelligi uoluptatem, & quæ in motu ſit, & in ſtatu. Et Epicurus in libro de hæreſibus ita dicit: Nanque perturbationis dolorisq; uacatio conſtantes ſunt uoluptates. Gaudium uerò ac lætitia actio ſecundum motum uidentur. Item aduerſus Cyrenaicos. Illi enim corporis dolores deteriores arbitrantur doloribus animi. Corpore enim peccantes cruciari. hic autem animi dolores. Carnem enim præſenti tantummodo dolore affici, animū uerò & præterito, et præſenti & futuro. Ea ergo ratione maiores quoq; animi, quàm corporis eſſe uoluptates. Demōſtratione uerò utitur, quòd ſit uoluptas finis, quòd animalia ſimulatq; nata ſunt, iſta quidem deliniri, offendi contrà dolore naturaliter abſq; rationis adminiculo cernimus. Noſtra ergo ſponte dolorē fugimus, ſicuti & Hercules quidem ipſe, qui dum amiſſa ſibi tunica conſumeretur, clamat mordens atq; eiulans:

Ἀμφὶ δ᾽ ἔστενον πέτραι,
Λοκρῶν τ᾽ ὄρειοι πρῶνες, Εὐβοίας τ᾽ ἄκρα. *hoc eſt,*

At circumgemunt petræ,
Locrorum, & alta Eubœæ promontoria.

Voluptatis uerò cauſa uirtutes quoq; eligi, non propter ſe, ſicuti & medicinam propter ſanitatem, ut ait & Diogenes in uigeſimo electorū. At uerò Epicurus inſeparabilem

bilem quoq; dixit eſſe à uoluptate, uirtutem ſolam, cætera uerò ſeparari, nempe ut mortalia. Agedum igitur nunc Colophonē addamus, ut ita dixerim, & ſcriptorū omniū & uitæ philoſophi, ratas ipſius opiniones adijcientes, hisq; omne hoc opus noſtrū concludētes, fine illo utētes, qui felicitatis ac beatitudinis initium ſit. Quod beatū atq; immortale eſt, neq; ipſum negotia habet, neq; alij præbet, quo fit, ut neq; ira, neq; gratia tangatur. Nam huiuſmodi omnia infirmitatis ſunt. In alijs uerò ait, deos ratione cōſpici, alios quidē numero ſubſiſtentes, alios uerò ſecundū ſpeciei ſimilitudinē, ex perpetuo ſimilium imaginū fluxu quæ in ſeſe perfectè ſint humana ſpecie. Mors nihil ad nos. Quod enim diſſoluitur, ſenſu priuatur: quod autē ſenſu caret, nihil ad nos. Terminus magnitudinis uoluptatū, rei quæ cuiq; doleat ſublatio eſt. Vbicunq; uerò fuerit id quod delectat, quādiu ibi eſt, nihil eſt quod doleat, aut afficiat mœrore, aut utrunq; ſimul. Non moratur diutius in carne quod dolet, ſed ſummus dolor minimū durat. Quod autē nimiū ſolum delectat ſecundū carnē, non multos dies durare cōtingit. At diuturni morbi plus habent in carne quòd oblectēt, quàm quòd doleāt. Nō poteſt iucūdè uiui, niſi prudenter, ac honeſtè, ac iuſtè uiuatur, neq; prudenter, honeſtè ac iuſtè, niſi iucundè: cui autē hoc nō cōtigit, is non uiuit prudenter atq; honeſtè, & cui iuſtè non euenit, non poteſt hic iucundè uiuere, eò quòd confidat hominibus, aut ſecundum naturam principatus & regni bonū ex quibuſcunq; potuerit hoc parari. Glorioſi atq; conſpicui quidā eſſe cupierūt, ita ſe ut ab hominibus tuti ſint adepturos exiſtimantes. Itaq; ſi quidem tuta ſit talium uita, naturæ bonum receperunt, ſin minus, nihil habent cuius gratia principio contra naturæ proprietatem appetierunt

tierunt

tierunt. Nulla per ſeſe uoluptas malum eſt, ſed cauſæ quarundam uoluptatũ multiplices ingerunt uoluptatũ perturbationes. Si cumularetur uoluptas omnis, & tempore & ambitu, congregatio fieret, aut maximè principales naturæ partes. Nequaquam à ſeinuicem differrent uoluptates, ſi efficiẽtia uoluptatũ luxurioſorum metus animi ſoluerẽt, metus inquam & de cœleſtibus, & de morte, & de doloribus: præterea ſi uoluptatum doceret finem, nihil haberemus quo eos culpare poſſemus, undiq; uoluptatibus haurien dis inſtantes, nullaq́; ex parte neq; quod doleret, neq; quod urgeret habentes. Quod profectò malum foret ſi nihil nos cœleſtium ſuſpiciones perturbarent, neq; mortis opinio ſi nihil nos moueret, aut aliud quippiam. Quod ſi adhuc non dubitem ſcrutari dolorum ac uoluptatum fines, non indigeremus phyſiologia, nec liceret de his quæ maximè rata ſunt metuentem ſoluere, niſi planè nouiſſet quæ ſit totius naturæ, ſed fabuloſũ aliquid ſuſpicaretur. Non itaq; liceret abſq; phyſiologia accipere ſynceras uoluptates, neq; prodeſſe aliquid humanam ſibi parare ſecuritatem, cùm & ſuperna & quæ ſub terra ſunt ſuſpecta eſſent, ac ſimpliciter quæ ſunt in infinito, cùm humana ſecuritas fuerit uſq; ad aliquid, uirtusq́; innixa, & puriſſima fœcunditas ſit, quæ ex quiete & multis cedendo ſecuritas prouenit. Naturæ opes diffinitæ, & parabiles ſunt. Porrò inanium opinionum diuitiæ in infinitum excidunt. Breuis ſapienti fortuna ſubincidit. Quæ uerò ſunt maxima & inprimis rata diſpoſuit ratio, & perpetuo uitæ tempore diſponit atq; diſponet. Iuſtus à perturbatione remotiſſimus, iniuſtus uerò perturbatione plenus eſt. Non creſcit in carne uoluptas, cùm ſemel quod per indigentiam dolebat, ablatum eſt, ſed ſolùm uariatur. Porrò *mentis finis, finem qui ſecundum uoluptatem eſt ge- *διανοίας.

G nuit,

nuit, horumq́; ipſorum, & eorum quæ his affinia ſunt electio maximos quoſq; metus animo parat, infinitum tempus, ac finitum æquam habet uoluptatē, ſi quis uoluptatis ipſius fines ratione metiatur. Nam caro uoluptatis fines accepit infinitos, infinitumq́; ipſam efficit tempus. Porrò mens carnis finem ac terminum ratione pertractans, æternisq́; exuta timoribus, uitam omni ex parte conſummatam fecit. Nihilq́; iam infinito tempore opus habuimus, ſed neq; uoluptatem quidem effugit, ne tum quidem, cùm exitum ex uita moleſtiæ atq; anxietates compellunt, quaſi aliquid beatæ uitæ deſiderat in qua uitæ terminos noſcens, non ignorat quàm ſit parabile id quod indigentiæ dolorē tollat, omnēq́; uitam conſtituat. Itaq; nihil negotijs opus eſt quæ certamina habent, ſubſiſtentem uerò finem uerſare animo oportet, omnemq́; euidentiam ad quam ea quæ opinamur referamus. Alioquin omnia rationem iudicij deſiderabunt, tumultuq́; plena erunt, ſi ſenſibus omnibus repugnabis, non habebis, neq; quoſuis ex ijs quos mentiri dixeris, quo pacto iudices, aut ad quid te referas, ſi quem ſimpliciter eijcias ſenſum, neq; diuidas in id quod opinaris, iuxta id quod acceßit, quod iam per ſenſum præſens eſt. Affectus inſuper & omnem imaginalem mentis intuitum confundens, ac ſenſus reliquos opinione inani, ut qui iudicium eijcias omne. Porrò ſi & quod expectatur omne inopinabilibus notionibus firmes, idq́; quod atteſtationem non admittit, ut quod falſum ſi non dimiſeris, eris quaſi omne certamen obſeruans, omneq́; iudicium rectum ſiue non rectum, niſi per omne tempus quæ geruntur ſingula ad naturæ referas finem. Verum antea euertes ſiue fugam ſiue inſectationem in aliud aliquid faciens non erunt uerbis conſentaneæ tibi actiones uoluptatum, quæcunque ad dolorem non inducunt,

cunt, niſi impletæ non ſunt neceſſariæ: ſed appetitum habẽt minus lætum, quoties paratu difficiles autoresq; detrimẽti eſſe conſtiterit, quas in totius uitæ beatitudinẽ ſapiẽtia parat. Longè maxima res eſt amicitiæ acquiſitio, eadẽ ſententia confidentiam parit, quòd nihil ſit æternũ neq; diurnũ, ac ne grauius quidem quicquam ac moleſtius, & ea quam in ipſis definitis eſt amicitiæ ſeruitus conſummata maximè confert. Voluptatum aliæ naturales aliæ neceſſariæ ſunt, aliæ naturales & non neceſſariæ, aliæ uerò neq; naturales neq; neceſſariæ ſunt, ſed circa inanem opinionem uerſantur. Naturales & neceſſarias exiſtimat Epicurus eas quæ dolores ſedant, ut eſt in ſiti potus. Naturales uerò non neceſſarias, quæ uoluptates ſolum uariant, non autem dolorem tollunt, ut ſunt pretioſi cibi. Neq; naturales autem neque neceſſarias putat eas, quemadmodum coronæ & ſtatuarum ornamenta. Naturalium uoluptatum quæ dolorẽ non inferant niſi conſummatæ fuerint, fit uehemens ſtudium circa naturam, nouam non diffundit, ſed circa inanem opinionem, neq; circa ſuam opinionem hominis naturæ utilitatis eſt ſignum, ut neq; inuicem lædant neq; lædantur. Quæ animantes eo fœdere iungi non poſſunt, ut neq; lædãt mutuò neq; lædantur, in his ius nullum aut iniuria eſt. Eadem eſt in gentibus ratio, quæ aut nolunt aut nequeunt, ita fœderari, ut neq; lædant mutuo neq; lædantur. Iuſtitia enim nihil per ſe eſſet uerũ in cõtractibus mutuis quibuslibet locis id fœdus nititur ut non lædamus neq; lædamur. Iniuria per ſe malum non eſt, uerùm in ſuſpicionis metu id malum ſitum eſt, ſi me lateat quod huiuſmodi ſunt iniuſtitiæ uindices. Non credat is qui clàm aliquid facit contra id quod inter ſe conſtituerũt homines ne lædantur, aut laudant ſe latere poſſe, & ſi milies etiam tum lateat, ad finem uitæ tamen

*τῶν ἐπιθυμιῶν.

*men incertũ eſt an latere poſſit. Cõmuniter quidem omnibus ius idem eſt. Vtilitatis enim aliquid confert in mutua ſocietate, priuatim uerò agri & quarumcunq; rerum non omnibus idem conſequitur ius eſſe. Aliud quidem omnium teſtimonio firmatum, quod expediat in uſu mutuæ ſocietatis eorum quæ iuxta putantur eſſe, ius dicitur, ſiue idem ſit omnibus ſiue non idem. Porrò ſi ponat tantum quiſpiam, non autem proueniat commoditas mutuæ ſocietatis, non iam hoc iuris naturam habet etiam ſi intercidat commodũ iuris, nonnunquam autem ad antici pationẽ congruit. Nihilominus id temporis iuſtum erat, his qui inanibus uocibus ſemet confundunt, ſed res plurimas cernunt: ubi cùm uariæ fuerint circunſtantes res non congruentes, ad anticipationem uiſa ſunt quæ putabantur iuſta in ipſis rebus, ea iuſta non erant. Vbi uerò uaneſcentibus circunſtantibus rebus ui ſa ſunt non congruere, ad anticipationem quæ exiſtimata ſunt iuſta. Vbi uerò uaneſcentibus rebus iam nõ utilia erãt ea clàm poſita iura. Hic autem iuſta quidem fuere, quando erant utilia ſocietati mutuò ſimul conuerſantium, poſtea uerò non ita fuerunt iuſta, quando neq; utilia erãt. Quibus rebus externis minimè confidere præclarè conſtituit. Hic ea quidem quæ ſunt poſſibilia & * familiaria efficit, quæ uerò huiuſmodi non ſunt, non aliena ſanè neq; eiuſdem cognationis, atq; ubi in illis non poterat ſe ſtuduit non immiſcere, excluſitq; omnia quæ agere non conducebat. Atqui omnes qui eo profecerant ut ſe ex eis maximè confidendũ pararent quæ ſunt propinqua & finitima, hi etiam inter ſe uixere ſuauiſſimã uitam, firmiſſimam habentes fidẽ ac probationem, certiſſimamq; propinquitatem adſumentes, lamentis proſequuti non ſunt defuncti celeriorem obitum.*

*ὁμόφυλα.

FINIS.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

RERVM AC NOMINVM PROPRIORVM, QVAE IN HOC OPERE CONTINENTVR INDEX.

A

Academia 122
Academici 16
Achæus poëta 115
Ἀκέφαλοι διάλογοι 87
Acron medicus 359
Adimantus 121
Aegina 133
Aegyptij 12
Aegrotatio 302
Aenigma Cleobuli 48
Aeneſidemus 402
Aeſchylus 115
Aeſchines philoſoph. 71.86
Aeſchines orator 88
Aeſchinis dialogi 187
Aeſchines 71.95.133
Aeſopus 37.39
Aeſtas 315.343
Aethalides 336
Aether 310.344
Agaſyrthus 43
Ageſilaus 83.84.235
Agetor Lamieus 117
Agrigentum 359
Agrippa 405
Aidoneus 363
Alcæus 20.40
Alcibiades 72.179
Alcidamas 391
Alcimus 123
Alcimus orator 107
Alcimæon 366
Alcyoneus 175.275
Alexinus 103.115.173
Alexāder 160.187.190.233.244.235.255.393.414
ἀλλαντοπώλης 86
Alter Hercules 322
Alyattes 44
ἀματαιότης 279
Amaſis rex 338
Ambryon 192
Amenias 378
Amipſias comicus 74
Amicus 99.100
Amicitia 100.149.198.329.346
Amicorum communia omnia 180.338.420

Amor 301
Amphimenes 81
Amphibolia 284
Amphiaraus 179
Amphibolis 72
Amyclas 386
Amyntas rex 186
Anaxagoras 10.81.386. 420
Anaxarchus 393
Anaxagoras vſs 65
Anacharſis epiſtola 55
Anacharſis 20.53
Anacharſis apophthegmata 54
Anaximander 14.63.360
Anaximenes 64
Anaxicrates 416
Analytica 197
Anaximenis epiſtolæ 64
Ancora à quo inuenta 55
Androſthenes 248
Andron 403
Ἀνδράποδον 245
Angor 300
Ἀνελεξία 279
Ἀνεικαιότης 279
Anni dies 19
Anitus 78
Anniceris 96.99.126
Anima 145.198.344.373. 379.388
Animæ partes 151.300.324
Animalia 344
Ἀνομία 156
Antigoras Rhodius 115
Antigoras poëta 168
Antigoni epiſtola 263
Antigon. rex 105.211.266 321
Antigonus Cariſtius 395
Anticipatio 281.428
Antidicus 363
Antiochus Laodicenus 411. 415
Antiſthenis libri 227
Antipater 96.161.184.244
Antiphon 81
Antiſigma 144
Apemantus 56
Apelles 411
Appellatio 282
Appetitio 291
Ἄπνους 13.357
Apollodorus 77.326
Ἀπομνημονεύματα 82
Apollo γενέτωρ 339
Appollodorus κηποτύραννος 425
Ἀπορητική 398
Ἀπροπτυσία 178
Aratus 115.320
Aræ ignotorum deorum 13
Arceſilaus 167.322

Arceſilai tres 177
Archagoras 391
Achecrates 174
Achilochus 370
Archelaus 73.387.420
Archias 174
Archelaus phyſicus 69
Ἀρχή 152
Ἀρχοντες 66
Archytas 127.364
Area ἄλ⊕ 360
Areta 91.96
Ἀῤῥεψία 400
Argiui 20
Ariathes 185
Arimanius 12
Ariſtagoras 39
Ariſtippus canis regius 89
Ariſtippi libri 90.95
Ariſtippus Metrodidactus 96
Ariſtippus 88
Ariſtobulus 417
Ariſtogiton 32.381
Ariſtocreon 329
Ἀριστοκρατία 196
Ariſto Platonis pater 120
Ariſtonis libri 319
Ariſtocles qui & Plato 121
Ariſto Ilieus 319
Ariſto Chius 259.318
Ariſtodemus 20
Ariſtomenes 126
Ariſtophon 348
Ariſtophanes 70.73.78
Ariſtophanes grammaticus 143.421
Ariſtoteles 186
Ariſtotelis opera 194.199
Ariſtotelis teſtamentum 191
Ariſtoteles Mythus 199
Ariſtoxenus 351
Armodius 32
Artaphernes 94
Articulus 282
Artemidorus 391
Aſcanius Abderita 394
Aſdrubal 186
Aſtydamas 80
Aſclepiades 112
Atarna 42
Athenienſes 26.193
Athenæus 226
Athenodorus 275
Ἀθεώριτ⊕ 293
Atomi 387
Attalus 183.211
Atrum 347
Auaritia 300
Aures in pedibus 93
Auditus 317.434
Autodorus 221

Autumnus 315
Axioma 285
Axiothea 137
B
Barbariſmus 283
Baſilides 425
Batis 424
Bathycles 19
Baton Ponticus 258
Beronice 215
Biantis mors 45
Bias Prieneus 44
Biantis ſententiæ 46
Bion 108.167.178
Biones decem 182
Boëthus 281
Bonorum genera 149.156
Bonum 155.294.297
Boton 377
Bryſon Argiuus 252
Burſiritis 215
Butio 181
C
Caduidas rex 53
Callicrates 174
Callicratides 354
Callimachus 106
Callippus 276
Calliſthenes 188
Candidum 347
Canon Epicuri 427
Carcinus comicus 88
Carneades 183.193.327
Caßius 274
Caſſander 200.215
καθῆκον 270.303
Cauſa 408
Cebes Thebanus 111
Cepas edere 45
Cephiſodorus 84
Ceramicum 272
Ceratides 278
Ceramion 145
Cercidas 248
Cercops 81
Chaldæi 11
Chabrias 127
Chaos 416
Charmides 75
Charonia 305
Charondas 340
Charmander 126
χαριτοβλέφαρος 215
Chæredæmus 417
Chærephon 78
χαίρειν 142.421
Chena 20
χειράδες 43
χειρόπους 43
Cherſoneſus 28
Chilon 37
Chilonia breuitas 39

Chœrilus 18
Chœnix 341
Chremonides 167
Chryſippus 325
Chryſippi captiones 329
Chryſippi opera 330
Chryſippus Gnidius 328. 369
Cibiſtus 18
Cicuta 402
Cilices 404
Cillus 83
Cleanthes 267.276.321
Cleanthis libri 324
Clematis Aegyptia 261
Cleon 67
Cleomenes 358
Cleobulina 47
Cleobulus ibid.
Clinias 82.386
Clitarchus 107
Clitomachus 186
Clinomachus 106
Cobriæ 9
Cogitatio 283
Κώδιον 116
Cœlum 310.363
Colophon 378.416
Colotus 259
Colotes Epicureus 425
Colyſanemas 356
Cometæ 315.454
Comici 254
Κῶμος 113
Κονδυλίζεσθαι 78
Concupiſcentia 308
Confuſio ibid.
Conon 79.215
Conſilium 156.294
Conſuetudo 134
Contentio 308
Continentia 294
Contraria 156
Conturbatio 308
Coræ quæ 339
Coycius mons 60
Corpus 314.309
Coruſcatio 451
Cotys Rex 396
Crantor 164.169
Cranium 249
Crates decem 167.109
Crates Cynicus 114.251
Crates Thebanus 252
Crates Athenienſis 166
Craterus 248
Cratea 50
Cratylus 122
Crobilus 127
Croton 336
Κρόμμυα ἐσθίειν 45
Cteſibius 174

Cubus 366
Cupreſſus 338
Curetes Epimenides 59
Cydon 81.352
Cylonium ſcelus 57
Cynegyrus 32
Cynici 15.226
Cynicæ ſectæ initium 222
Cyniſmus 260.304
Cynoſarges 226
Κυκέλης 419
Cypſellus 25.49
Cyrus 18
Cyrenaici 96.463
Cyri pædia 133.252
Cythera 38
Cyziceni 419

D

Damaſus 385
Dano 349
Dæmones 315.345
Darius 374
Darij epiſtola ibid.
Decorum 283
Definitio ibid.
Delectatio 302
Delius natator 72.374
Delium 123
Demaratus 38
Demetrij uiginti 217
Demetrius Phaler. 101.214
Demetrius Lacon 425
Democritus Abderita 68. 128.384.399
Democritus Trœzenius 362
Demochares 175.266
Demonſtratio 406
Demophon 403
Demoſthenes 104.137. 190.233
Deſcriptio 283
Dei appellationes 313
Deus 148.198.313.344. 377.458.
Dialectica 138.277.284. 427
Dialectici 104
Dialogus 143
Dialogi Scythici 110
Dialogi Platonis nothi 143
Dialogorum differentiæ 139
Diacoſmus 386
Dialogi Aeſchinis 87
Dialogi Euclidis 104
Dicæarchus 134
Dictio 282
Didymon 239.245
Diocles 351
Diochetas 378
Diodorus 267
Diodorus Chronus 106
Diodorus Aſpendius 226

Diod

Diodorus Xenophontis 84
Diodorus grammaticus 375
Diogenes quinq; 260
Diogen. Apolloniates 392
Diogenes Babylonius 250
Diogenes Cynicus 228. 241.307
Diogenis libri 250
Diogenis Laërtij πάμμετρος 34.362.387
Diogenes Tarſenſis 425
Diomedon 381
Dionyſius tyrannus 87.125
Dionyſius Corinthi. 133
Dionyſ. Heracleotes 275
Dionyſius dialecticus 100
Dionyſ. Metathemen. 320
Dionyſius Epicureus 425
Dionyſodorus 166
Dion Syracuſanus 127.137
Dioſcorides 414
Diotimus 417
Diphilus 318
Diſciplinæ 194.245.409
Diuidua 157
Diuinatio 314.463
Diuitiæ 260
Dogma Academicorum 145
Dogma Peripatetic. 197
Dogma Stoicorum 255
Dogma Epicureorum 427
Dogmatici 16
Dogma Pythagoreorũ 337
Dolor 97.300
Δῶρος οἰκονομία 165
Draco legislator 31
Dryſo 349
Δύναμις 154

E

Ebrietas 134
Echecles 257
Echecrates 351
Eclipſis Solis & Lunæ 312. 313.449
Effuſio 302. Elea 382
Elementa 147.309.363
Electici 16
Eliaci 103.112
Elothales 337.364
Empedocles 353.400
Ἓν καὶ νέα 32
Eudoxus 370
Ἐντελέχεια 199
Enuntiatum 285
Epaminundas 235.337
Ephantus Olynthius 105
Ephectici 15.398
Ephemeris 253
Epheſij 60
Ephorus hiſtoricus 105
Ephori magiſtratus 37
Epicharmus 123.364

Epict

Epictetus 418
Epicurus 396.416
Epicuri opera 426
Epicuri epiſtolæ ibid.
Epicuri diſcipuli 425
Epimenides 56.336
Epimenides Curetes 59
Epinomis 134
Eratoſthenes 180
Eraſiſtratus 208.209
Eretrici 103
Ἐρετρικοὶ 103
Erotion 418
Eruditio 193
Eteſiæ 356
Etea, Eteon 55
Ethice 71.276.427
Euander 183
Eubulides 104
Eubulus 187.415
Euatlus 392
Εὐβουλία 154
Euclides 75
Eudæmonici 15
Εὖ διάγειν 143
Eudoxus 367
Eudoxus medicus 370
Εὐεστὼ 388
Εὐεργεσία 153
Euidentia 283
Eumenes 174.111
Eumolpidæ 10
Eunomus 335
Εὐνομία 155
Euphranor 415
Euphorbus 18.336
Euphorion 393
Eupolis 390
Εὐπορία 155
Εὖ πράττειν 142.421
Euripides 76.165.168.
399
Eurylochus 73.398
Euryclides 101
Eurydice 215
Euritus 122.351
Eurymedon 188
Εὐτυχία 155
Εὐθυμία 388
Exænetus 354
Exercitatio 246
Ἐξ ὑποβολῆς 32
F
Fabarum uis 343.346
Fatum 314.344.372
Felicitas 154.457
Finis rerum 153.320
Fortuna 562
Frugalitas 461
Fulmen 316.451
G
Gallus auis 346

Gaud

Gaudium 302
Γάνειξ 43
Generatio hominum 382
Genus 283
Glauco 75.121
Glaucon Athenienſis 111
Glauconides 75
Glaucus Rheginus 385
Gloria 169
Glycon 211.356
Gorgias 88.222
Grando 315.452
Græci 404
Græciſmus 282
Gryllus 84
Gymnoſophiſtæ 11

H

Halys fluuius 23
Harpalus 214
Hecatæus 370
Hecademia 122
Hedia 418
Hegeſiis 96
Hegeſiaci ibid.
Hegeſinus 98
Hegeſeus 252
Hegeſipolis 114
Helena 21
Heliotropium 60
Heſidorus 274
Heſiodus 370.379
Heſiodi anima 342
Heſperus 340.379
Heracliti quinq; 376
Heraclides 49.320.336. 361.375.415
Heracleotæ 220
Heraclitus 370.400
Heracliti liber 72
Heraclides Ponticus 137.337
Heraclides quot 221
Heraclidis impoſtura 219
Herillus 275.320
Hermias 187
Hermolaus 188
Hermippus 187
Hermachus 421
Hermachi opera 425
Hermodamas 335
Hermodorus 371
Hermotimus 336
Herodotus 13.17.415
Heroës 315.345
Herpilis 187.191
Hicetas 367
Hierophanta 101
Hierocles 112.174
Hieronymus 175.211
Hieromnemones 211.237
Hipparchia 257
Hippaſus 337.366
Hipponicus 117.172

Hippocrates 180.382.400
Homerus 32.80.165.168.171. 370.377.399
Homeri poëma 67
Homerus tragicus 414
Honeſtum 297
Horoſmades 12
Horoſcopia 63.260
Hoſthanas 9
Humanitas 154
Humana ætas 338
Hyle 382
Hyems 315.343
Hymnus in Hermiam 188
Hyperides orator 137

I

Ichthias 106
Ideæ 124.144
Idomeneus 417.427
Ignis 373
Incorporeum 439.311
Indefinitum 287
Indigentia 301
Indifferentia 260.298
Inductio 140
Inductio per contrariũ 140
Infelicitas 295
Initia philoſophiæ 14
Impoſsibile 288
Imprecationes tragicæ 234
Inſultatio 302
Interrogatio 285
Inuidia 215.300
Ionica philoſophia 14
Ἱππαρχικὸς 85
Ipſe dixit 351
Iſocrates 120
Iracundia 300
Iris 315.453
Italica philoſophia 14.335
Iudæi unde 12
Iudicium 407
Iugulare mortuos 116
Iupiter Horicus 346
Iuſtitia 148.150.294
Iuuentus 347
Ixion grammaticus 217

L

Lais ſcortum 92.160
Lacydes 14.183
Lacydium 183
Lampſacus 68.421
Λαμπετῶ 215
Lamprocles 75
Laſus 25
Laſthenia 137.158
Leges 150
Lembus 221
Leon Salaminius 72
Leon tyrannus 337
Leodamas Thaſius 128
Lemocritus 419

Leont

Leontenus	425	Magi	11
Leontia	418.424	Manes ſeruus	241
Λεσχηνῶται	65	Mantinea	84
Leucippus	200.382.421	Marathonis belli duces	32
Lingua	38.48	Marius	102
Linus Thebanus	10	Marmarium	418
Lindus inſula	49	Maſſagetæ	404
Libri Theophraſti	202	Materia	145.314
Libertas	304	Mauſolus	67
Linea	309	Medicina	150
Logica	98.197	Megarici	103
Logotropus	289	Megara	107
Locus	23.277	Megaclides	391
Lucifer	340.379	Megabizus	83
Luna	13.312.344.383.373	Melantius	164
Lupini	271	Meleager	258
Liceum	187.190	Melantho	94
Lycon orator	78.112	Μελέτη 52. Meliſſa	49
Lycophron	50	Meliſſus	15.380
Lycophron poëta	115	Melitus	78.225
Lyſis mulier	49.75	Melleus laqueus	239
Lyſis Tarentinus	337.349	Menander	200.216.251
Lyſis Platonis	75.133	Menander Drymus	252
Lyſicles	167	Menedemus	111.257.259
Lyſimachus	257	Menedemi amicitia	116
Lyſias	31.88	Menedemi confidentia	114
Lyſippus	80	Menedemi ſtatua	ibid.
M		Menexenus	73
Macedones	232	Menippus	257.258
Magis	401	Menodorus	17
Magneſij	60	Menodotus	41

Me

Mentor 184
Meropes 21
Mercurius 345
Meſſana 59
Mens 23.345.379.388
Metapontus 349
Metapontini 340
Meton 353
Metrodorus 67.393.419. 424
Metrodori libri 425
Metrocles 102.256
Metus 301
Midæ epitaphium 47
Miletus 21
Milo Crotoniates 348
Miltiades 275.318
Minermnus 33
Miſericordia 300
Mithras 417
Mithridates 128
Mitylena 421
Mnaſeus 274
Mneſiſtratus 137.325
Modus 289. *Mœris* 339
Mœreas 170
Mœror 301
Molon 133
Monimus 251
Morbus 302
Mors 459
Mos ſepeliendi apud Athenienſes 28
Motus 399.432
Mundus 22.146.147.310. 352.343.373.346
Mundi Epicuri 432
Munychia 58
Mus ſeruus 417
Muſæus 10
Muſica 151
Mutæ 282
Μύδρος 67
Myrmex 107.192
Myronianus 163
Myſon Cheneus 20.55
Myſon hominum oſor 56
Myrto 73
Mythrus 102

N

Natura 314.316
Nauſiphanes 396.398.410
Nebulæ Ariſtophanis 71
Neanthes 361
Nearchus 381
Neceßitas 23
Neceſſarium 288
Nectenabis 368
Neocles 417
Neophron 115
Neſus Chius 393
Neſſus fluuius 338

Neſtis 363
Nicanor 191
Nicarete ſcortum 107
Nicidium 418
Nicias 39.57
Nicomachus 186.368
Nicomedes 375
Nicodromus 254
Nicolochus 415
Nicoſtratus 164
Nicocreon 113
Nilus 23
Nix 315.453
Nobilitas 151
Nomen 282
Noſce teipſum 24
νοσογνωμονικὴ 150
νοῦς quare Anaxagoras 65
Numenius 398.410
Nymphæ 339

O

Obelus 144
Oblectatio 302
Ocium 75
Odium 301
Oenopidas 387
Oeteus uicus 55
Officium 303
Onatas 81
Oneſicritus 252
Oneſicratus 248
Opes 75
Oplomachus 425
Oratio 151.282.289.391
Oratoria 152.457
Oreſtades 378
Orion Epicureus 425
ὡροσκοπίον 63.160
Orpheus 11
ῥυτίδες 278.290

P

παιδεία Cyri 85
Pæones 404
Paræbates 96
Parmeniſcus 278
Parmenides 14.355.379
Partitio 284
Panthœdus 212
Paſicles 254
Paſiphon 87.247
Pauſanias 357.361.375
Pazatæ 10
Peccata Stoicis paria 304
Periander 49
Pelops 21
Penelopes ancillæ 94
Pentathlus 385
Percunctatio 286
Perdicas 237.416
Perfecta uirtus 152
Periander tyrannus 5
Periandri ſepultura 50

Periandri apophtheg. 51
Periandri uxor 49
Pericles 68.111
Periction 120
Perilaus 59
Peripatetici 187.306.323
περίπατος 187.212
Perſeus 118.178.319.263.
265.275.319
Perſæ 403
Perturbatio 300
Phædrus 134
Phædon 75.103
Phænareta 70
Phalanthus 318
Phanias 200.277
Phantaſma 280
Phantaſia ibidem
Phantho 351
φαῦλος 143
Pherecydes 59.335
Phidiades 121
Phileta 175
Phileſia 83
Philemon 253
Philippus Amyntæ 85.236
Philippus Opũtius 134.137
Philippus 160.236.190
Philiſcus 248
Philiſta 397
Philiſtion 367
Philocrates 328
Philo 135.266.397
Philo dialecticus 266
Philonida 178.265.276
Philopidas 84
Philolaus 122.123.367.
340.385
Philoſophia 9.10.143
Philoſophiæ partes 15.427
Philoſophia triplex 276.
427
Philoxenus 173
Phocion 248
Phocus Samius 17
Phœnix 402
Phyſiologia 443
Phreantles 321
Phraſidemus 107
Phryne 160.242
Phrynicus 166
Phrynon 40
Phyſica 276.308.427
Phyſici 15
Pietas 299
Pindarus 171
Piſiſtratus 28.63
Piſiſtrati aſtutia 36
Pittacus Mitylenæus 40
Plato 172.307.354.368.
386.399
Platonis diſcipuli 137
Platonis dialogi 143
Platonis dogmata 144

Platonis notæ 144
Pliſtanus 103
Pliſtarchus 394
Pluuia 315
Pœcile porticus 262
Poëma 283
Poëſis ibidem
Poëtica 163
Polemo 164
Polis legatus 126
Politia 149
Polyænus 425
Polyeuctus 78
Polycrates 64.78.335
Polydora 94
Polygnotus 262
Polymnaſtus 351
Polyxenus 92
Polyſtratus 425
Pompeiopolis 15
Pompylus 200
Poßidonius 276
Poßibile 288
Potidæa 72
Potentia 154
Potamon 16
Potona 103.121
Praylus 415
Prædicatum 284
Præſter 316.452
Priene 44.47
Prienenſis iuſtitia 45
Principia 145.308
Probabile 288
Πρόβουλοι 118
Prodicus 396
Protagoras 396
Pruina 315
Proxenus 82
Prudentia 98.226.294
Prytaneum 79
Ptol.Soter 107.215.270
Ptol.Philadelphus 208.413
Ptolemæus Lagi 101
Ptolemæus Melas 425
Ptolemæus Leucus 425
Ptol.Aethiops 96
Pudor 301
Pulchritudo 151
Punctus 309
Purpura 404
Pylades 170.174
Pyramides 19
Pyrrhus Delius 336
Pyrriche 221
Pyrrho 394
Pyrrhonia ſecta 16.398
Pyrrhonis diſcipuli 410
Pyrrhonis dogma 401
Pythagoras 14.335.385
Pythagoræ dogmata 342
Pythagoræ ſymbola 340

Pythagoræ μετεμψύχωσις 336
Pythagoræ abſtinentia 341
Pythagoræ impoſtura 349
Pythagoræ quatuor 351
Pythagoras pugil 352
Pythocles 175.417
Pytoſtratus 86

Q

Qui inter ſe fuerint æmuli 81
Quid eximium habeat Philoſophus 90
Quid facile qd difficile 25
Quis felix dicatur 23

R

Ratio 427
Rhetorice 277
Romani 404
Ros 453

S

Sagarus 81
Sacer morbus 373
σαινίδωρος 419
Salarus 81
Salem lingere 241
Samij 50
Samus 416
Sandes Epicureus 424
Sanitas 347.457
Sapientes ſeptem 24.399
Sapientia 46.143
Sapiens 198.304.456
σαράπυς 43
Sardis 64
Sarpedon 415
Saturrius ibidem
σκάνδιξ herba 102
Scaphæ in aëre 373
Sceptici 400.412
Scepticæ 16.398
Scientia 150.296.320
Scirpalus pirata 247
Scopas 73
Scythæ 414
Scytharum oratio 53
Scythici ſermones 103.110
Scythinus 376
Secta quid ſit 16
Sectæ uariæ 16
σεισάχθεια 26
σεμναὶ deæ 57
Selinus 84
Selinuntij 361
Semele 102
Semen 317.344.440
σεμνόθεοι 9
Senectus 179.347
Senſus 99.280.345.427
Septem Sapientes 25.399
Sermo 222
Seuthus 83
Sextus 415
Signum 408

Sillorum libri 413
Simmias 107
Simmias Thebanus 111
Simon Athenien. 110
Simonides 48
Simus quæſtor 177
Siſachthia 27
Socrates 15.70.79.179 193.225.374.385.387
Socratis frugalitas 73
Socratis uxores 73
Socratis libertas 74
Socratici nobiles 82
Socratides 172
Sol 312.344.363.387.383
Solis magnitudo 372
Solœciſmus 283
Soli ciuitas 29
σολοικίζειν ibidem
Solon 26
Solonis opera 34
Solonis mors 34
Solonis apohtheg. 31
Solonis leges 31
Somnus 317.439
Sophiſtæ 13
Sophiſma 391
Sophilus comicus 109
Sophocles 141.156.201
Sophron mimographus 125
Sophroniſcus 70.73
Soritæ 104.278.290
Sofitheus 323
Soſigenes 421
Soſibius 81
Species 283
Speuſippus 121.158
Sphæri libri 325
Sphærus Boſphorianus 276 325.375
Stellæ 13
Stilpo 109.115.248
Stoici 260.262
Strato phyſicus 208
Strobili 452
Stultos inſanire 305
Superficies 309
Sydera 312.383
συμβωλέα 156

T

Tamiæ 92
ταρίχιον 117
Tarentum 348
Telauges 353
Teleſphorus 216
Tempus 23.146.312
Teredo 402
Terpander 102
Terra 147.198.316.378
Terror 301
Tetralogiæ Platonis 141
Teſtamentum Lyconis 112

Teſtamenta Arceſilai	176	Theori	220
Teſtamentum Ariſtot.	191	Theſpis	220
Teſtam. Theophraſti	205	θεωρός	60
Teſtam. Stratonis	209	θερίζων	270
Teſtamentum Epicuri	422	Thraſo	266
Thales Mileſius	17	Thraſybulus	19
Thaletis ſententiæ	22	Thraſymachus	50
Thales quando natus	23	Thucydides	58.85
Thaletis mors	24	Thurij	353.390
Thargelion	80.120	Thyeſtes tragœdia	247
Thaumaſias	176	Thyrion	20
Theætetus poëta	168	Timæus	359.367
Theano	353	Timarchus	257
Thebæ	44	Timagoras	107
Thelidæ	17	Timocrates	417.424
Themiſta	417.425	Timon	398.489.411
Themiſtoclea	337	Timon miſanthropos	409
Theodorus 88.96.101.108. 167.180.257		Timor	301
		Tolerantia	264
θεὸς utriuſq; ſexus	108	Tonitrus	316.450
Theodota	175	τιακὰς	18
Theocritus Chius	190	Tragici	254
Theocritus	193	Triſtitia	301
Theodas	415	Tripodis inuentio	21
Theombrotus	256	Trochalia	77
Theomedon medicus	368	Tyle	391
Theon Tithoreus	403	θύλακος	239
Theopompus	226	Typhon	316
Theophraſti opera	202	Tyranni	152
Theophraſtus 137.193.170. 200.254		Tyrtamus	201
		Tyrtæus poëta	80

Tyrthæus 40

V

Ventus 66
Veritas 452
Ver 315.343
Verbum 282
Virtus 198.226.260.293.395.306
Viſus 317
Vitium 293
Vlyſſes 94
Vnitas 343
Vniuerſum 312.380
Vocales Græcæ 282
Voluptas 97.297.301.410.460
Vox 70.157.281
Vtides 278

X

Xanthippe 72.77
Xanthus muſicus 170
Xanthus 358.413
Xeniades 232.248.251
Xenocrates 137.160.187
Xenocratis ſcripta 162
Xenophanes poëta 377
Xenophanes 18.81.347.355.370.377.399
Xenophilus 340.358
Xenophon 72.82.133.226.252
Xenophontis libri 85.133
Xenophon muſa Attica 85
Xerxes 12.66.384

Z

Zaleucus 340
Zamolxis 335
Zelotypia 301
Zeno 109.138
Zeno Citticus 261
Zeno Sidonius 425
Zeno hiſtoricus 275
Zeno Eleates 38.380.399
Zenonis diſcipuli 275
Zenone temperantior 272
Zeuxis 411.415
Zeutippus 415
ζητιτική 398
Zodiacus 316
Zonæ quinq; 316
Zopyrus 414
ζοφοροδορπίδας 43
Zoroaſtres 10.12

FINIS.

